2092.

Ч. І. Чернівці, середа дня 3. (16.) сїчня 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надісланє“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Запросини до передплати.

Отсим числом розпочинає наша часопись 23 рік свого істнованя, а заразом і двайцять третий рік невтомимої працї і борби за добро нашого вічно кривдженого народу. Тільки-ж, коли редакция прикладала всїх сил, щоб орґан буковиньскої Руси удержати на відповіднім уровенї, то з жалем треба сконстатувати, що наш загал відносить ся до своєї преси в справі передплати незвичайно байдужно. Через сю обставину неможливо нам анї збільшити обему „БУКОВИНИ“ анї видавати єї щоденно, як се було би пожадано в інтересї загальної справи.

„БУКОВИНА“ буде і на далї виходити як минулого року себто три рази на тиждень в обемї двох листків і буде інформувати своїх читачів про краєву і заграничну политику, дбаючи при тім про добірні фейлетони, як ориґінальні так і добрі переклади перворядних авторів.

Але-ж і наш загал повинен зрозуміти вагу своєї преси і підпирати її надсиланєм звісток про події в краю, а що більше через точне присилане передплати, яка остає такою самою як досї.

Починаючи новий рік, просимо ще раз наших читачів і прихильників не забувати в новім роцї на „БУКОВИНУ“ та приєднувати їй як найбільше нових передплатників, а особливо — вимагаючи єї по всїх касинах, реставрациях, кавярнях і т. д.

Хто до тепер не вирівнав передплати за р. 1906, слїдуючого числа нашої часописи вже не дістане. Реклямациї остануть безуспішні.

Від видавництва.

На порозї нової доби.

(о) Двацять і два роки минуло, як „Буковина“ стала виходити... 22 роки мозольної працї, журби і турботи над осьвідомленєм руского народу на Буковинї лежить за нами... 22 роки простояли ми отже непохитно на сторожі прав буковиньскої України... 22 роки провели в тяжкій боротьбі з убийними затїями завзятих і сильних ворогів, а, що гірше, з байдужностию ба й підлостию своїх...

Скілько поту-крови пролито, скілько жертв понесено за час тих 22 років нашого видавництва! Не богато людий про се знають, міркують, турбують ся. Що вдїяно, що здобуто за тих 22 роки? Не багато з бук. Русинів про се питає, гадає, глядить в минувшість перед 22 роками, хоч і не довгий то в житю народу час, хоч в живих ще багато наших, що знають, бо власними очима бачили, що перед 22 роками не було ще нїчого, що становить ознаку національного житя народу, бо 22 роки тому могли і сьміли вороги горлати: на Буковинї нема Русинів... Нинї по 22 роках нїхто не може і не сьміє заперечити нашого сьвідомого національного істнованя. Нинї, по 22 роках Русини на Буковинї е, живуть і жадають своїх прав. Нинї, по 22 роках числять ся всї з нами, як із политичним чинником, якого годї мовчки поминути...

А спитаємо, кілько з вас, панове братя, спирало „Буковину“ в еї трудах-заходах, в еї борбі за долю-волю рідного народу? Перебираючи листки 22 річників нашого видавництва, не богато найдено в них записаних труженників-борців із Ваших рядів. Але навіть переглядаючи списи нашої адмінїстрациї, найдемо справдї велику силу дїжників, але мале число точних передплатників, що піддержували наше видавництво материяльно. Переходячи імена Русинів-інтеліґентів на Буковинї, почавши від тих старших, що то наша „Буковина“ збудила в них національне почуте, аж до соток тих, що за час 22 років нашого видавництва прийшли на сьвіт і нинї становлять нашу молодіж, нашу надію, бачимо між передплатниками нашої ґазети ще далеко не всїх.

А чому? Чи за дорога передплата 16 корон на рік, мїсячно одна корона 50 сотиків? Чи за велика се плата хоч би для робітника, що жие з денного зарібку, чи за велика жертва для яко-тако осьвіченої людини для еї духового житя? Чи багато з Вас, панове братя, поносить хоч сей видаток, про який просто стидно нам розводити ся супроти грамотних людий?...

Може не в лад Вам, панове братя, зміст нашої ґазети, еї напрям? Чи „Буковина“ не мала коли небудь перед очима добро руского народу, его моральний і материяльний поступ, его національне і всенюдске вихованє, все, що кождому Українцеви, кождому чоловікови дороге і сьвяте? Чи провинила ся наша ґазета сьвідомо проти сего?

Можете не вподобати собі дещо зглядом форми, добірности і богатства материялу, але зміркуйте зараз таки засоби, якими розпоряджала наша ґазета з Вашої вини.

Нї, панове братя, „Буковина“ не за дорога, хоч би й для найбіднїйшого осьвіченого робітника і не спроневірила ся нїколи нї в чім задачі, яку має щиронародна преса. Але за те велика часть нечисленної українськой інтеліґенциї провиняє ся тяжко своєю байдужностию супроти свого рідного народу, не піддержуючи морально і материяльно нашу ґазету, що служить вірно і щиро т а й н е б е з у с п і х у рускому народови вже 22 роки.

Отсе мусїли ми сказати, починаючи 23. рік нашого видавництва і то не ради ґазети „Буковини“, а задля українськой справи на Буковинї, котра тїльки із зростом рідної преси рости ме в шир і в гору та таким способом нести ме національну сьвідомість і осьвіту і поступ і добро в найдальші і найтемнїйші кути нашого рідного краю. Хто сего не може зрозуміти, не може називати ся осьвіченою людиною, а хто сего не хоче розуміти, той злобний самолюб. Чия-ж душа рала до сьвітла-сонця, чие серце щиро прихильне до рідного народу, тому справа осьвіти а тим то й рідної преси не може бути байдужна.

Покажіть же, панове братя, що Ви сьвітлі і щирі Українці! Піддержуйте свою українську пресу морально і материяльно, бо що на неї даєте, Українї даєте.

Памятайте, що новий, 1907 рік то і для австрийскої України преважний рік, бо початок нової доби, в якій долю народів рішати ме воля м а с народних; а щоби воля мас нашого народу вийшла ему на добро, на те треба богато сьвітла, яке перед усїм ширити може і буде своя щира преса. Отже, кому дорога доля українського народу, той не пожалїе на українську пресу нї труду нї гроша. Отся сьвідомість най буде провідною думкою для Вас, панове братя, що

НАШ АЛЬБОМ.

Та тихо серце!

Володимир Іванів.

Та тихо, серце, тихо серце,
не тремти, не бий ся!
Кровце тепла, кровце хора,
перестань, не лий ся!

Хоч крови каплї з серця кануть
і нема їм краю,
мрії гаснуть, тїло вяне
без житя, без маю,

То не жури ся, хоре серце,
а любовю вний ся!...
Тихо серце, тихо серце,
не тремти, не бий ся!

26. XI. 1906.

В душі твоїй.

В душі твоїй гнїздить тя біль
і ядь свою у серце точить,
і ти бутя здобудеш цїль,
в житю нїчого не здобувши.

Так прийде ся пращати сьвіт,
і не пізнавши навіть сьвіта,
як без часу підтятий цьвіт
головку, не розцвившись, клонить.

Та в тім траґедия житя,
щоб вмерти і житя не знавши;
безсмертности бажать питя
й отруєю страшною впитись!

26. X. 1906.

Правда.

Олекса Коваленко.

На що мене, мій милий, ти питаеш,
Чи я кохала вже кого в життю?
Не вже менї ти віри не діймаеш
В найсьвятійшому до тебе почуттю?

Чого тебе минуле так лякае?
Не вже другою, любий, можна стать,
Не вже все те, що в серцї в нас палае,
Назад колись ми можемо вертать?

Чи не цїкавлю я тебе собою,
А тим, що буде і було зі мною?
О, де-ж тодї твоя палка любов?...

Так знай же — я ще зроду не брехала:
Багато я вже раз в життю кохала
І прагну щиро я кохання знов!...

6. XII. 1903.

Між людьми.

Чудним усе менї здаеть ся,
Що люди завжди метушать ся:
Той плаче, той над ним сьміеть ся, —
А більше всї скажено злять ся.

Коли-ж побачать чоловіка,
Який на їх нїчим не схожий,
Той розумом для їх калїка
І нї для чого він не гожий...

Навіщо все те виробляють,
Вони й самі того не знають:
Керуе ними тільки заздрість.

Запевне мабуть їх лякае,
Що певний шлях він скрізь шукае
І сам собі знаходить радість...

11. XII. 1903.

Вечірна година.

Евген Мандичевский.

Коли затихне гамір у селї
І сонце скотить ся за лїс,
Сїдаємо при хатї на пеньку,
Що мохом з старости поріс.

Осїнний вітер в груші шелестить
І згадуе давні часи,
То плаче, то сьміе ся, як тодї,
Коли ми були молоді.

А ти кладеш головку тут — на грудь.
І простягаеш зір в простір,
Де ясні зорі з висоти падуть
У пропасть неприступних гір.

Спокійно, тихо — мріємо в душах,
О всїм, що цвило на весні,
І думка шибнула, як дикий птах:
Відмолодніти хоч у снї!

В осени 1905.

Осїнь.

Було лїто тай минуло,
Як усе минае.
Вже розгріло сонце
І моє віконце
Та і западае.

Було лїто тай минуло,
І зима настане.
Впаде листе, цьвіти,
І нїхто загріти
Землю не загляне.

Було лїто тай минуло,
І любов мине ся.
Серце охолоне
І задзвонять дзвони:
„Раз лишень жие ся!“

Як від пристани відплину.

Петро Марієнко.

Як від пристани відплину
В океан житя-борби,
Як вітрила я розвину,

жиете як раз в сій преважній і для українського народу хвилі. Не забувайте, що колись історія України поблагословить або проклине Вас після Ваших вчинків у сей преважний для будучности час!

Отсим словом витаємо Вас, з новим роком, бажаючи щиро, щоб він був щасливими початком славної будучности всего українського народу!

РАДА ДЕРЖАВНА.

Мимо того, що предсїдателї поодиноких парляментарних клюбів просили своїх членів до численної участи в парляментарних нарадах, мусїв в суботу ґраф Фетер довго чекати, закім міг сконстатувати присутність потрібного числа послів. Пос. Голянському захотїло ся навіть було замкнення засїдання, але не найшов для свого внесення ні одного приклонника.

Суботнїшне засїдане, на якім дебатувало ся над предложенем про охорону свободи голосования, характеристичне тим, що парлямент привилеїв знова ухвалив параґраф на користь сильнїйших, а на шкоду слабших. Маємо тут на думцї § 18 зак. про охорону свободи голосования. Сей параґраф, припоручений палатї комісиєю для виборчої реформи, признає виборцям, на яких поповнено якесь карне переступство, означене в § 5. зак. про охор. своб. голос., право виступати як приватний обвинуватель і в тім разї, коли не понесли нїякої материяльної шкоди. Сей параґраф має на цїли, поставити границї самоволї прокураториї, якій пристоїть виключне право на підставі донесення обжаловувати когось, або ні. При правосильности припорученого § 18. прокуратор мусїв би бути далеко більше обережнїйшим при взглядненю або закиненю доносу, знаючи, що над ним стоїть сам ушкоджений з правом виступати зі скаргою як приватний обвинуватель, що при даних обставинах моглоб принести прокураторови чи малу блямажу. Отсю провідну думку системи приватних обвинуватеїв і їм признаних прав хотїла комісия для виб. реф. перенести і на деякти означені в § 5 зак. про охорону голосования (присилуване когось до голосования в певнім напрямі), даючи виборцям, що поносять в такім випадку ідеальну шкоду, право, ставити виновників перед суд. Розуміє ся, що такий параґраф викликав невдоволене в деяких послів, які може у великій мірі завдячують свої мандати як раз таким виборчим практикам, які з огляду на § 18 мусїлиб перестати. Головно Полякам був сей параґраф не до смаку; вже зараз по укінченю нарад в комісиї почали вони відчувати, що виборча кампаїя може набрати цїлком иньший характер, коли над донесенем про нелеґальне поступоване при виборах прокуратор не ме рішати із становиска коннаціоналїзму (значить, не кине донесеня до коша), але буде мати перед очами, що через надужите польскої власти і агентів ушкоджені виборцї стануть евентуально боронити ся за помочию субсідіярної скарги. Із сеї причини виступили Поляки проти сего параґрафу, а пос. Біндер назвав його навіть нападом на систему тику кар. процесу, а иньший „патріот“ думав, що при ухвалї § 18. суди не моглиби упорати ся з слїдствами і розправами. І парлямент подбав про те, щоб судам не загрозила така страшна небезпека. І так став із закону для охорони свободи голосованя, закон для охорони надужить Поляків супроти Русинів.

Наступаючо подаємо в коротцї перебіг суботнїшного засїдання палати послів. Продовжало ся дебату над охороною свободи голосования. Референт посол Ґесман звернув ся в своїм слові на закінчене проти тверджения д-ра Адлера, начеб постанови про свободу зборів були злишними. (Пос. Адлер обставав вже в комісиї для виб. реформи за тим, щоб свободу зборів передвиборчих не запевнено законом — *Ред.*) По дальшій полеміцї референта з виводами д-ра Адлера і Зайца принято §§ 15. і 16. (охорона передвиборчих зборів) і приступлено до спеціяльної дебати над третою ґрупою предложеня (§§ 17—22). Пос. др. Біндер заявив ся рішучо проти § 18. і то з огляду на обтяжене судів субсідіярними скаргами. Йому секундував словіньский клерикал др. Шустершіц. Чеський радикал др. Соботка заявив ся за конечностю § 18. а др. Лекер (нїм. людова партия) зазначив, що Нїмцї не мають до прокураторів такого „довіря“ як Поляки до своїх, і що такий параґраф є необхідний. Подібно говорив др. Офнер. Пос. Шахінґер (католицке центрум) відкрив, що § 18. звернений головно проти католицкого духовенства. Посол Дашиньский звернув ся в своїх виводах проти Коґа, яке вимагає усунена § 18., щоб мочи свобіднїйше „вибирати“ по старому звичаю, випрактикованому за часів Баденього. Вони хотять усунути сей параґраф з боязни перед Русинами, які за помочию § 18. могли би боронити ся проти знасилувань шляхти. В Галичинї повстало би страшне заворушене, колиб панове дїйсно виконали замірений атентат на Русинів, загрожуючи їм найменьше 10 мандатів із їм призначених 28-ох. Бесїдник буде тодї перший, що стане по сторонї Русинів і кождий совісний чоловік зробить то само. Русинів покривджено і обіцяно, що тих 28 мандатів певні для Русинів; а тепер задумують вже деякі панки зарабувати їм 10 мандатів. Ви оперували так довго горівкою і ковбасою — кінчив посол Дашиньский, — тисячі гектолїтрів горівки і сотки кільометрів ковбаси служили вам в полїтичній борбі як найлїпшими арґументами. Потоки горівки і кільометри ковбаси перестануть тепер трохи. Та коли зносите заборону „угощеня“ напоями і їжер, то мусите знести і сей параґраф. Не блямуйте ся через опозицию проти § 18. який має всї ознаки справедливого припису! По виводах д-ра Адлера полемізував пос. Абрагамович з виводами пос. Дашиньского і зазначив, що Коґо тому проти § 18., „щоб людий, які мають право уходати за порядних, не виставлено небезпецї, щоб їх цитовано перед суд, де малоб боронити ся проти деліктів, яких вони (risum teneatis!) ніколи не поповнили.“ У фактичним спростованю підніс посол Дашиньский, що посол Абрагамович не опрокинув найважнїйшого закиду, іменно закиду, що шляхта хоче забрати Русинам десять мандатів. І се як раз причина великого заворушеня в Галичинї. При голосованю заявило ся за § 18-им лише 40 послів супроти 111, між тими і референт др. Ґесман, який його (§ 18) припоручав палатї. Решту параґрафів принято без змін в редакциї комісиї для виб. реформи. Тим принято в другім і третім читаню предложене про „охорону свободи голосования“ і свободи передвиб. зборів. — Потім принято в другім і третім читаню закон про продажу державних реальностий і про конвертацию гіпотекарних залеглостий.

На вчерашнім засїданю приняла палата послів закон о пупілярній безпечности заложних листів буковиньского банку краєвого.

Польско-руска справа в делеґациях.

На засїданю австрийскої делеґациї, дня 5. сїчня с. р. порушив посол Штайн і польско-руске питане в Галичинї, порівнуючи його з польско пруским питанем. Тому, що п. Шгайн бачить польско рускі відношеня в досить рожевім сьвітлї, уважав делеґат Романчук за відповідне в сій справі забрати слово в австр. делеґациях. Подаємо тут його промову: Вчера промовляв тут д. Штайн. В першій части своєї промови, котрої я не чув і про котру я довідав ся доперва з відповіди д. Козловского, бесїдник потягнув параделю між польско-рускими відносинами в Галичинї а нїмецко-польскими в Прусах. Як одинокий заступник 3 і пів мілїонів Русинів в делеґациях, я обовязаний реаґувати на обі промови. Д. Штайн не має рациї о стілько, що порівнане згаданих відносин в обох тих краях взагалї є цїлком не на місци. Именно, Поляки в Прусах не є нациєю рівноправною супротив другої, тілько стоять супротив держави і то одноцїльної національної держави, в котрій нїякий основний закон не запевняє рівноправности иньшій нациї; за те Русини в Галичинї, цїлком так само як Поляки, є членами австрийскої держави і австрийскі основні закони запевняють їм цїлком ті самі права, що і Полякам. Анальоґия могла би бути лише в такім случаю, коли би Поляки, так як Нїмцї в Прусах, мали самостійну, суверенну польску національну державу, та коли би Русини були до неї прилучені, — що бодай тепер ще не стало ся! Яка була би доля Русинів в такій державі, се для нїкого не буде загадкою; Русини на всякий случай потерпають, що була би богато гірша, ніж для Поляків в Прусах. Д. Козловский сказав, що Русинам в Галичинї не є так зле, що вони мають школи: народні, ґімназиї, а навіть катедри на університеті. Супротив того мушу сконстатувати ось що: до р. 1867 Русини, коли то ще не були кинені на поталу, заложили своїм власним коштом без нїякого примусу до 300 народних шкіл більше нїж Поляки; тепер мають Поляки коло 200 шкіл більше нїж Русини, при чім треба замітити, що всї рускі школи суть утраквістичні, бо наука польщини забирає в них шосту, а навіть четверту часть всеї науки. Ґімназий мають Русини 5. Поляки 36; одна польска ґімназия припадає на 107.000 Поляків, а одна руска на 612.000 Русинів. А мимо того закладає ся що року нові польскі ґімназиї, наколи Русини по дуже тяжких заходах ледво по 6—7-ох роках дістають одну нову ґімназию, хоч рускі ґімназиї виказують такі числа учеників: ґімназия у Львові 1064, в Перемишлян 829, в Тернополи 630, в Коломиї 558, а дві класи станиславівскої ґімназиї 257. Що до університету, то в Галичинї є два польскі університети а руского нема; лише львівский університет має 8 рускых катедр супротив сїмдесять польских. Коли д. Козловский осуджує трактоване Поляків в Прусах, то і я се мушу осудити, я уважаю се не лиш за велику несправедливість, але також за блуд, а звісно, в полїтицї блуди є гірші нїж злочини; на мою гадку се поступоване мусить пошкодити пруській державі ще більше, нїж Полякам. Але з другої сторони мушу сконстатувати, що Поляки в Прусах під взглядом свого парляментарного заступництва, в адміністрациї і судівництві стоять лїпше, нїж Русини в Галичинї. На відносини в Галичинї, котрих виновниками є зрештою не лиш самі Поляки, але і иньші чинники, я звернув би також увагу міністра війни. Нехай він тямить, що для обезпеки і скріпленя держави потрібні ни лиш гармати і вимуштроване військо, але також вдоволене населеня.

Події в Росиї.

Голод в Росиї.

Міністер внутрішних справ предложив радї міністрів внесене на утворене кредиту в сумі 71.157.000 рублїв. Сею сумою задумує міністер внутр. спр. збільшити фонд призначений для зменшеня нужди, в якій находить ся населене, навіджене неврожаєм. — Те саме міністерство зажадало кредиту півтора мілїону для потреб комісиї для поборюваня джуми.

Росийскі фінанси.

Царска рос. фінансова і торговельна агентура в Берлинї повідомляє, що в місяцю падолистї мало рос. правительство 209,100.000 рублїв доходів, то є

Здам ся на ігру судьби;
Як веслом збушаю море,
Як вітрила заскриплять,
Хмари збють ся в чорні гори,
Хвилї люто зашиплять...
Як попреть ся буря чорна,
Здійме море в гребінь гір,
Як застогне в вихрі щогла,
Гряне грім... затемнить зір;
Так тодї ... тодї пропаду
Серед моря без слиху,
Як не прийде на пораду,
Не відверне смерть лиху
Моя мила, що дурила,
Що кохає лиш мене,
Що тепер мене лишила,
І не знать, чи хоч спімне...
Вість до неї не доходить,
Що лиш тїнь за мною йде
Й за собою нужду водить...
В чорний гріб мене веде.

— — — — — — — — — — — — —

Все минулось, все пропало,
Все звело ся на біду;
Вірно серце віщувало,
Що любови не найду!

Чернівцї, 28./11. 1905.

Іван Підгоренко.

На народний мотив.

Ой ти зазулько, чом розкувалась?
Ой ти дївчино, чом розплакалась?

Розкувалам ся — весна минає,
Розплакалам ся — краса всихає.

Весна минає, весна настане;
Не плач дївчино, краса не вяне.

Загаснуть очи, личко змарнїє,
Краса душевна — леготом віє.

Красо душевна, рідка ти перла,
Щоб ти у мині вічно не вмерла.

Чернівцї, 4. XI. 1906.

Пукла моя сопілонька.

Пукла моя сопілонька
У недїлю рано,
Коли мою дївчиноньку
За нелюба дано.
Вже, сопілко голосненька,
Грати не заграеш,
Ти дївчино русявенька
Долї не зазнаеш.
Ой укручу я з вербини
Зелену тилинку
Та ридать му за тобою
Цїлу ніч і днинку.
Ой зісохла ми билина —
На завтра не стане,
А дївчина як билина
У нелюба вяне.

Чернівцї, 7. III. 1906.

Микола Чернявский.

Кривавий слїд.

Була метїль в ночі на дворі,
І вітер ставнями стучав,
І наче плакав би, і в горі
Кудись у степ, в пітьму тїкав.
А я сидїв в своїй хатинї,
В малій кімнатонцї своїй,
І у провидимій картинї
З'явив ся шлях минулий мій.
І бачив білу я пустиню:
Несли ся вихри вздовж її
І чорних хмар важкою тїнню
Вдягали голови свої...
І каплї крови в тій пустинї
Тяглись червоним ланцюгом,
І вітер снїгом в ті-ж хвилини
Вкривав на віки їх слідом...
То — слїд страшний душі моєї.
Куди ж я йду і йду за чим:
Я не найду мети своєї
І не зміню її нїчим!...

39,040.000 рублїв більше як тім місяци минулого (1905) року. Доходи в 11. місяцах виносять 200,500.000 руб. більше як за той час минулого року.

Революцийний рух.

В суботу в ночи відбула ся в Петербурзї в домі Анни Суворки ревізия, яка скінчила ся кровавo. В Суворки мешкали три люди, яких підозрівано о революцийній пропаґанді. Через те з'явила ся в їх домі поліция, щоб перевести трус. Коли по зазивах двері не відчинено і поліция забиралась виломити їх, отворено двері, вирвано офіцирови лямпу з руки і розпочато пальбу. Поліция стріляла також, але конець-кінцем мусїла втїкати, полишаючи чотирох трупів і двох ранених. Революционери повтїкали, а Суворку, в якої хатї найдено амуніцию, арештовано. — В петербурскій головній інтендантурі арештовано писарів Колотїлова і Русанова, а в головній інжинерскій управі писаря Наймара, яких підозрівае о співвинї в убийстві Павлова. Рівнож арештовано з тої причини звиш 100 салдатів. — В Петровску убито поліцмайстра Бершаневского. Убийник втїк. — Чоловік, що виконав атентат на петербурского градоначальника Лавнїца, на якого місце покликано тепер як ми вже в телеґрамах подали, ґенерала з Ростова н. Д. Драчевского, с золотником, якого імени ще не знати. Поліция арештувала двох співвиновників. — В Севастополю виконано на офіцира Славіньского бомбовий атентат. Словіньского не ранено, а його жінка понесла легкі ушкодженя.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 15. сїчня 1907.

Особисті вісти. Віцемаршалок др. Смаль Стоцкий повернув вчера з Дрезна. — Парляментарні посли др. Штравхер і др. Скедль виїхали вчера до Відня.

Посмертні вістки. В самому розцьвітї, по тривітному мізерному істнованю, упокоїв ся тут вчера „Bukowinaer Lloyd“, обдаруваши культурний сьвіт 109-ма нумерами, присьвяченими інтересам незабутих Ончулів. Над сьвіжою могилою *виголосив др* Емануель Гольденберґ зворушуючу бесїду, яка виманила не одній цирій душі сльозу жалю тому, що не сказав він сего мудрого слова скорше: „Es ist eine Art Selbstnekrolog, zu dem ich mich heute verdamme“. В. в. и. — Зачуваємо, що й бабця „Buk. Rundschau“ бере ся зі смертию. Булетини послїдних днїв дають причину до оправданих побоювань.

Із житя перского шаха. Характеристичну історию про помершого шаха перского з послїдних часів розповідають анґлїйскі ґазети. Коли шах почав був недомагати, порадив ему его анґлїйский прибочний лїкар др. Лїндлї, щоби він не їв сидячи всхідним звичаем на земли з підогненими під себе ногами, бо то шкодить травленю; щоби міг лїпше травити, повинен сидїти за столом на порядним крісли. Шахови не сподобала ся тота рада, але що він постановив був собі робити все, що лїкар прикаже, то першого дня зробив все так, як лїкар приказав. На другий день заникали д ра Лїндлея до шаха як раз підчас обіду; він лиш кинув оком і пізнав зараз, що стіл і крісло за ніч зробили ся якісь низші. На другий день були они ще низші і так що дня, аж наконець шестого дня двірский столяр скінчив свою роботу і пообрізував зовсїм ноги від стола і крісла. Музаффер-Еддін сидїв знову на земли; перед ним лежав лиш верх стола а поза ним лиш опирало від крісла. — Шах Музаффер-Еддін не дбав зовсїм про свій поверховний вигляд. На раду державну приходив в своїм звичайнім вигертім одїню та ходив по сали в клапаючих патинах. Его перша жінка жалувала ся часто на то і дорікала ему тим, що він не мие ся а то стало ся причиною, щк він опісля розвів ся з нею. — Шах присьвячував шість годин справам державним, диктував листи і казав відчитувати собі депеші. Відтак снїдав. Всї страви для него треба було дуже строго контролювати. Надзір над кухнею мав один з князїв з королївского роду і був за все одвічальний. Кождий полумисок з кухнї висилано до палати запечатаний а печатку розломлювано в очах шаха. Ще давнїйшими часами їв він завсїгди на земли як кождий Перс, а замість стола стелено ему під тарелї лиш кусень якогось замащеного карпету; але від коли набрав ся трохи европейскої культури, сїдав собі при їдженю на матерац, а перед ним стояв столичок може на стопу високий. Пізнїйше переконано его, що то краше застелювати стіл білим обрусом. Звичайно подавано на обід яких 50 або 60 страв, але шах їв лиш дві, три; найлїпше смакували ему товстий риж і курята. На перскім дворі ще й нині не знають нї вилок нї ножів; шах їв пальцями і товстий риж і баранину з овочі. В противности до свого батька, котрий запивав ся і що дня вечером випивав по кілька фляшок вина, не пив Музаффер-Еддін нїчого. Не мав також більше лиш 60 жінок в своїм гаремі, котрі привели ему 4 синів і 23 доньок, підчас коли по смерти его батька, як звісно, остало ся 1720 жінок в серайлю.

Посуха на канарійских островах. Депеші з канарийских островів доносять, що пануюча там посуха знищила цїлком засїви. Нори скрізь повисихали, так що мешканцї приневолені довозити човнами води для своєї потреби.

Напад на Драйфуса. Звісному Драйфусови, що перебуває тепер майором в Сен-Дені, трафила ся колисьто немила пригода. В бюрі напав на него якийсь напасник, кинув ним об землю і відорвав ему орден почетного леґіону.

Голод в Хінах. В хіньскій провінциї Тсінк'янґ панує голод. Число утїкачів до ріжних таборів виносить над 450.000. Всюди видко, як женщини і дїти викопують корінцї і траву і заспокоюють голод. Положене населеня невідрадне, бо правительство не зробило нїчого для нещасних.

Із унїверзитету. Іматрикуляция новоінскрибованих слухачів, що не іматрикулювали ся в грудни, відбуде ся 26. с. м. о 11-ій год. перед полуднем в канцелярії ректора.

Іспити зрілости. Шкільна рада розпорядила, щоб писемні іспити зрілости в сегорічнім зимовім термінї відбули ся 6. лютого для тих, що в осїннім термінї одержали поправку, згідно в часї від 4. до 9. лютого для повного іспиту, а писемні іспити 14. (евентуально і 15.) лютого с. р.

В греко-прав. школї реальній в Чернівцях. іспити приватистів відбудуть ся 7., 8. і 9. лютого. Зголошувати ся треба вже 6. лютого м(ж 10. а 11. год. перед полуднем в дирекцийній канцелярії, при чім слїд виказатись, що заплачено шкільну оплату (40 кор.) і зложити таксу іспитову 24 кор. Приватисти, що через слабість бажають назначеня пізнїйшого терміну, мають про се дати знати дирекциї, в противнім разї вичеркне ся їх з катальоґу.

Із III. державної ґімназиї в Чернівцях. Іспит приватистів, згідно міністерством позволені вступні іспити за I. семестр 1906/7 шкільного року розпічнуть ся в середу 30. с. м. о 8. год. рано. Ученики можуть вже у вівторок 29. с. м. зголошувати ся в дирекциї, показати потверджене зложеня шкільної оплати і заплатити таксу 24 кор. Близші інформациї на чорній таблици.

Перепони в желїзничім русї. На лїнії Лужани—Залїщики перервано на якийсь час желїзничий рух.

Центральна комісия для штуки і історичних памятників на Буковинї. Міністер просьвіти затвердив д-ра Івана Полека, бібліотекаря унїверзитетского в Чернівцях, на дальших пять лїт консерватором III. секциї центральної комісиї для штуки і історичних памятників на Буковинї.

Міжнародна вистава найновійших винаходів відбуде ся під протекторатом архикняза Йосифа Фердинанда почавши від 15. червня до 15. вересня 1907 в Одомунци в Моравії. Предметами вистави є: Винаходи на полї промислу торговлї, економії і т., отже всї новости з ріжних областий фахової техніки.

Заходом тов. „Боян“ в Заставнї і укр. акад. тов. „Союз“ в Чернівцах відбуде ся в суботу 19. с. м. в салї „Касиновій“ вечерок з танцями. Чистий дохід призначений на заставнецкий „Боян“. Вступ від особи 2 К. Стрій візитовий. Початок о 8. год. вечером. Запрошеня вже розіслано. — *Комітет вечерковий.*

Із дирекциї руху. Лїкаря желїзничого в Кімполюнзї др. Огона Блюма іменовано урядником X. ранґи. Перенесено: адюнктів Рубіна Атлиса з Іцкан до Новоселицї, Волод. Барта з Глїбоки до Новоселицї, Лейбу Арона зі стациї „Фольксґартен“ до Іцкан; дальше асистентів Вольфа Шренцля з Неполоківцїв на стацию „фольксґартен“, Мозеса Яра з Кучурова Великого до Неполоківцїв; вкінци аспірантів Ник. Хованця з Ґатни до Кучурова великого і Віктора Шіндлера з Лужан до Глїбокої.

Метеорольоґічна стация. З 1. сїчнем 1907. р. увійшла в житє метеорольоґічна стация в громадї Сторонци-Путилові. Правильне спостережене передано начальникови громадскому Маркусови Ґрайфови.

Загальні збори фїлії тов. „Руска Бесїда“ у Вижницї відбудуть ся дня 17. сїчня н. с. 1907 о 1. годинї по полудни в вижницкій школї хлопячій з слїдуючим дневним порядком: 1) Справоздане з дїяльности видїлу. 2) Справоздане касове. 3) Справа основаня каси „Райфайзена“ для повіту вижницкого (внесок видїлу). 4) Вибір нового видїлу. 5) Вільні внески. 6) Відчит п. судиї Івашка „Дещо з правничих питань для селян.“ — Просимо о як найчисленнїйшу участь в сих зборах. До милого побаченя. — За видїл: *Никорович, Гордийчук.*

Головні збори читальнї „Рускої Бесїди“ в Раранчу відбудуть ся в неділю дня 27. сїчня 1907 о 2. год. попол. з отсим дневним порядком: 1) Справоздане читальняної каси. 2) Вибір нового видїлу. 3) Вільні внески. — *Видїл.*

Фїлія „Рускої Бесїди“ в Заставнї відложила загальні збори своїх членів на слїдуючу неділю, 20 с. м., що відбудуть ся о 12. годинї в полудне в касиновій салї, і просить руску інтелїґенцию сего повіту, прибути на сї збори і заохотити до того й Читальників та Січовиків тай загалом селян, щоби зібрали ся численно й приступили до „Рускої Бесїди“ що за одну корону річної вкладки дає книжки подвійної цїни.

Загальні збори читальнї. Д. 20 лат. сїчня 1907 відбудуть ся звичайні загальні збори товариства „читальнї Рускої Бесїди“ в Вовчинци о 1. годинї по полудни в домі читальнянім з отсим дневним порядком: 1) Справоздане касове. 2) Вибір старшини. 3) Вільні внесеня. — За видїл: *Петро Балан.*

Подяка. Почуваю ся до милого обовязку зложити прилюдну подяку всїм Вп. панам і паням за ласкаві щедрі датки. В минулім роцї зібрано на цїли нашої рускої „Захоронки“ в Чернівцях 335 К. Отсими датками милости і людскости уможливлено нашому гуманному товариству повести дїти наших бідних ближних у фербльоскій шкілцї на дорогу культурного розвитку і приспособити їх до лекшої боротьби з житем. Також дякую Вп. паням Калужняцкій, Луцкій і панні Маєрівні, котрі крім своїх датків не жалували труду і помагали й самі збирати. — За видїл тов. Мироносиць *Олена Пігулякова*, настоятелька захоронки.

Подяка. Дня 5. лат. сїчня обдаровано 55 бідних і пильних шкільних дїтий тут. центральної школи і філіялки теплою одїжею за суму 295 К, котру зложили слїдуючі високоповаж. пани: пос. п. Николай Василько 25 К, начальник громадский і предсїдатель місцевої ради шкільної, п. к. радник судовий в пенс. п. П. Войнарский із громадскої каси 120 К, а п. к. судовий начальник п. К. Теліман, як голова тутейшого сирітского товариства із сирітскої каси 150 К. Підписаний заряд школи почуває ся до милого обовязку висказати сею дорогою названим високоп. пп. добродіям в імени обдарованих дїтий прилюдну подяку. Від заряду 5 кл. центральної школи а 2-кл. філіялки, Станівці дол. н. Ч. *Дм. Албота,* надучитель.

Із штуки і лїтератури.

Ілюстр. Музичний Календар на рік звич. 1907 з безплатним додатком гимну України-Руси М. Лисенка, коляд о. В. Матюка і І. Біликовского. Зложив і впорядкував Р. Зарицкий. Рік IV.; у Львові 1906. Цина 1 кор. 20 сот. Зміст: Календарієм і часть інформацийна ст. 1—36. Часть лїтературна (ст. 36—80) обіймає: „Ver sacrum novum“, привіт С. Яричевского. Грунвальдска пісня в осьвітленю еї мельодиї, В. Щурата. Ти лївчино рожоуста, вірш В. Шашкевича. Воловий менует, Р. Зарицкого. Строфи сонця, вірш С. Яричевского. Перепрашаю, гумореска А. Чехова. Послїдний дзвін, вірш В. Щурата. Кілька заміток про т. зв. „дроби“ в наших народних пісняхъ, Ст. Людкевича. Лїрник, поема І. Грабовича. о. Михайло Вербицкий, біоґрафія І. Воробкевича. о. Йосиф Витошиньский, біоґрафія Р. Зарицкого. Критик з божої ласки, побрехенька С. Леонїда. Хор академічної ґімназиї у Львові М. Волошина. Музичні анекдоти. Музичний додаток (ст. 1—15) містить: Имн Руси-України М. Лисенка і коляди на мішаний хор à capella укладу В. Матюка і І. Біликовского. Окрім того містить календар кілька гарно виконаних образів, як: Дениса Січиньского, о. Вербицкого, о. Витошиньского, та хору учеників академ. ґімназиї у Львові. На особливу увагу заслугує розвідка д. др. Щурата „Ґрунвальдска пісня в сьвітлї еї мельодиї“, як також замітки д. Людкевича про т. зв. „дроби“ в наших нар. піснях. Календар, який повинен находити ся в кождій рускій хатї, може замовляти у львівских книгарнях, або у видавця п. Р. Зарицкого, Львів, ул. Сикстуска ч. 62.

„Сьвіт“, ілюстрована часопись для руских родин, рік II., число 1. вийшло з таким змістом: Богдан Хмельницкий (портрет). — О. Ст.: На соняшних левадах (програмова статя). — Старицькі (отець і донька): Богдан Хмельницкий (історична повість). — Айдукевич: Напад в степу (образ). — Козак-бандурист (ілюстрация). — І. Репін: Запорожець Іван Шіян (портрет). — В. Щурат: Пісня про похід Ігоря Сьвятославича (переспів). — І. Брандт: Похід побідників (образ). — І. Репін: Запорожець Яків Шіян (портрет). — Алеко Константинов: Бай Ґаню (оповіданє). — Пилин Капельгородський: Не сумуй (оповіданє). — Б-і Е. К. Льователлі: Культ дерева (культурно-історична розвідка). — Запороже (мана). — Всячина. „Сьвіт“ виходить у Львові під редакциею д. Вячеслава Будзиновского, що 1. і 15. кождого місяця в побільшенім форматї і обемі як торік і присьвячений головно для красної лїтератури і штуки, однакож і наукові питаня будуть порушувати ся в „Сьвітї“, якого річна передплата виносить 10, а піврічна 5 корон.

Концерти. Дня 17. сїчня відбуде ся в сали Тов. Музичного концерт славного оперового сьпівака Ерїка Шмедеса, 18. сїчня пянїста Ставенґаґена, а 28. с. м. концерт славно-звісної дитини скрипкарки Вівіен Шартр (Vivien Chartres). Карти для концертів Шмедеса і Шартр мож вже набувати в книгарни Пардиього, а на концерт Ставенґаґена в торговли муз. Ґутера (ул. Паньска.

Репертоар міского театру. В середу (на користь черновецких бідних) Офенбахова оперетка: „Orpheus in der Unterwelt“, в четвер „Sherlock Holmes“, в пятницю „Hoffmanns Erzählungen“, в суботу „Die vom Hochsattel“, в неділю (по обіді) „Faust“, (вечером) „Die lust ge Wittwe“.

Справа винайму черновецкого театру. Директор Кароль Ванс прибув до Чернівців задля устних переговорів з театральною комісиею. Зачувати, що директори Кнет і Дор злучили ся і в спілцї убігають ся о театр.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

УЧЕНИКА

прийме зараз друкарня „Рускої Ради“

Вимоги: укінчене І. кл. ґімназ., сьвідоцтво лїкарске, укінчений 14 рік житя, знане руского язика.

Головні збори каси пож. і щадн. для громади Раранче відбудуть ся в недїлю 27. сїчня 1907 о 2 год. по пол. з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вибір Ради надзорчої. 3. Вибір нового касиера. 4. Вільні внески. *Тріфон Лупул*, нач.

Замовленя на ґазету без рівночасного надісланя передплати, не мають нїякого успіху!

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня остий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїя их „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляонів (фляшоцок) 8 кор. з оплатою і опаованєм. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

(—)

Важне для управителїв шкіл.

Намість друксорти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради“ (Чернівцї, ул. Петровича ч. 2) по цїнї

6 сотиків за аркуш.

До Америки з Галичини і Буковини

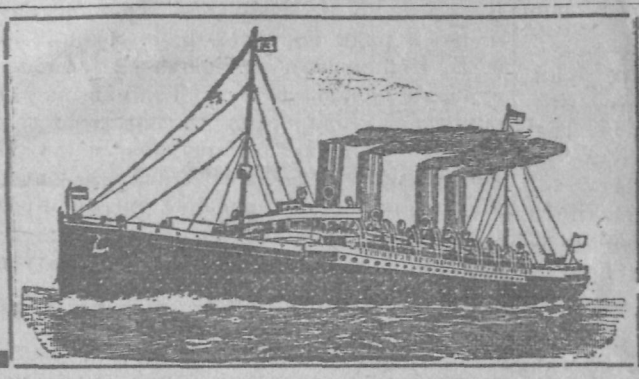

До Америки з Галичини і Буковини

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку.**

Що **четверга** двошруб. почтові кораб. з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразилії і т. д. 96 27—30

На кожде запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїзджає з нашою шіфкартою через границю, не підлягає контролї на прускій границї.

СВІЙ ДО СВОГО!

СВІЙ ДО СВОГО!

СВІЙ ДО СВОГО!

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиранє по цїнї **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця“** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати *лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві.* 112 1 6—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом“
у Празї, улиця Елисавети число 5.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

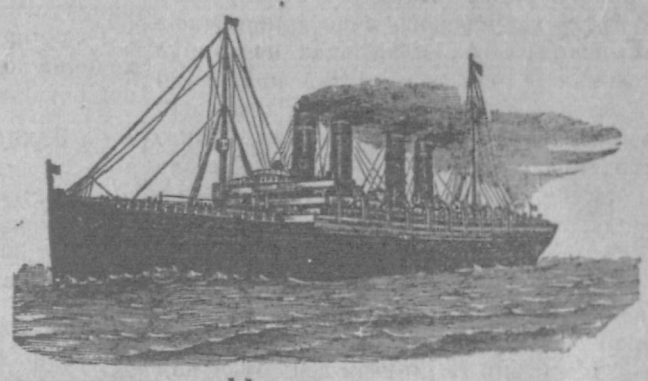

109 (18—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.

Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всїх мовах.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик

Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lóhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра. дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопців.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacè з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери. пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капузи, капелюхи, шапки, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші францускі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає: Віктор Строїч

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 2., 3. Чернівцї, недїля дня 7. (20.) січня 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернївцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Запросини до передплати.

Отсим числом розпочинає наша часопись 23 рік свого істнованя, а заразом і двайцять третий рік невтомної працї і борби за добро нашого вічно кривдженого народу. Тільки-ж, коли редакция прикладала всїх сил, щоб орґан буковиньскої Руси удержати на відповіднім уровенї, то з жалем треба сконстатувати, що наш загал відносить ся до своєї преси в справі передплати незвичайно байдужно. Через сю обставину неможливо нам анї збільшити обему „БУКОВИНИ“ анї давати еї щоденно, як се було би пожадано в інтересі загальної справи.

„БУКОВИНА“ буде і на далї виходити як минулого року себто три рази на тиждень в обемі двох листів і буде інформувати своїх читачів про краєву і заграничну полїтику, дбаючи при тім про добірні фейлєтони, як оріґінальні так і добрі переклади первородних авторів.

Але-ж і наш загал повинен зрозуміти вагу своєї преси і піддирати її надсиланєм звісток про подїї в краю, а що більше через точне присланє передплати, яка остає такою самою як дсї.

Починаючи новий рік, просимо ще раз наших читачів і прихильників не забувати в новім році [illegible] „Буковину“ та приєднувати її як найбільше нових передплатників, а особливо — вимагаючи еї по всіх касинах, ресторациях, каварнях і т. д.

Хто до тепер не вирівнав передплати за р. 1906, слїдуючого числа нашої часописи вже не дістане. Реклямациї остануть безуспішні.

Від видавництва.

Поліпшенє платнї урядників і учителїв державних.

На однім із попередних засїдань австрийского парляменту внїс мінїстер скарбу два законопроєкти. В першім предложеню жадав мінїстер скарбу 20-міліонового кредиту на одноразовий дорожняний додаток в р. 1907 для австрийских урядників, а друге предложенє обіймало зарядженя, які правительство задумувало перевести в роцї 1908. Сї два законопроєкти відіслано до буджетової комісиї, яка перейшла над першим проєктом (одноразовий дорожняний додаток) до дневного порядку, а заявила ся за другим проєктом, то є: рішила змінити цїлий закон про платню державних урядників і підвисшити їх платню і то як саму пенсию від III. до XI. ранґи так і активальний додаток.

Поліпшена платня державних урядників, яка після ухвали буджетової комісиї малаб з'обовязувати від 1. цьвітня 1907. р., представляє ся так:

Ранґа	Степень платнї				
	1.	2.	3.	4.	5.
	Корон річно				
III.	16.000	18.000	—	—	—
IV.	14.000	16.000	—	—	—
V.	10.000	12.000	14.000	—	—
VI.	6.400	7.200	[illegible]	8.800	—
VII.	4.800	5.400	6.000	6.400	—
VIII.	3.600	4.000	4.400	4.800	—
IX.	2.800	3.000	3.200	3.400	3.600
X.	2.200	2.400	2.600	2.800	—
XI.	1.600	1.800	2.000	2.200	—

Отже платня уреґульована так, що найвисший степень платнї рівняє ся найнизшому безпосередно висшої ранґи.

Аванс до висших степенїв платнї в ранґах III. аж до VIII. включно, наступає по кождих трех роках служби в безпосередно низшім степени платнї. В ранґах IX. аж включно до XI-ої, аванс до висших степенїв платнї наступає по трех роках служби в безпосередно низшім степени платнї.

Рівнож поліпшено активальні додатки, яких схема представляє ся так:

Активальний додаток у Відни: в ранзї V. 2.200 корон; в р. VI. 1.840; VII. 1.610; VIII. 1.380; IX. 1.200; X. 960; XI. 720

В місцевостях котрі мають більше нїж 80.000 мешканцїв: в ранзї V. 1.760 К.; VI. 1.471; VII. 1.288; VIII. 1.104; IX. 960; X. 768; XI. 576.

В місцевостях, що мають від 40.000 до 80.000 мешканцїй: в ранзї V. 1·540 К.; VI. 1.288; VII. 966; IX. 840; X. 672; XI. 504.

В місцевостях від 10.000 до 40.000 мешканцїв: в ранзї V. 1.320 К.; VI. 1.104; VII. 966; в ранзї VIII. 828; IX. 720; X. 576; XI. 432.

В місцевостях, що мають меньше нїж 10.000 мешканцїв: в V. ранзї 1.100 К.; VI. 920; VII. 805; VIII. 760; IX. 600; X. 480; XI. 360 корон.

Сей закон повитано в кругах урядників симпатично, хоч признати треба, що **найбільший хосен** із сеї реґуляциї поносять урядники трох найнизших ранґ, а урядники висших ранґ не зазнають в своїй платнї великої зміни до лїпшого. Для урядників висших ранґ не принесе се поліпшенє нїчого, тому що поліпшенє замітне аж в найвисшім степени платнї, якого звичайно не осягне ся, тому що за той час переходить ся вже до висшої ранґи. Меньше вдоволені сим проєктом 60-лїтні урядники, які не мають права авансованя до висшого, новоутвореного степеня платнї. Сим розріжняє ся в одній ранзї дві категориї урядників: [illegible] поліпшає ся що три роки, і катиґорию не меньше здібних 60-лїтних урядників, яким заперті двері до дальшого авансу. Найтяжше почувають себе сим покривджені урядники найвисших ранґ, які пересїчно числять звиш 60 років і отже не зможуть осягнути найвисшого, новоутвореного степеня.

Дальшу улекшу обіцює проєкт тим, що означує 35 лїтну службу, як конечну до емеритури.

Се уреґульованє, ожидане так довго всїми верствами урядників, вимагає $15^1/_2$ міліонів корон і коли мінїстер скарбу, який з підвисшенями обходить ся дуже скупо, виступив з таким проєктом, то сьвідчить

Кость Кракалїя.

Стара історія.

Вечеріло. Учитель Бобенко сидїв з жінкою і донечкою Марусею на ґанку, дивлячись на дорогу, котрою їхали фіри з снопами, та вертали домів вівцї, корови й телята. За сими ґналась дїтвора, кричучи та сьпіваючи. На дворі було чудово. Був то один з тих гарних днїв серпня, повний приємного запаху ростин та цьвітів, — котрих буває так мало. Родина Бобенків була нинї в дуже поетичнім настрою — а то тому, що недавно виграли на свій льос пятьсот корон і дістали їх якраз нинї. Пятьсот корон — то гарна сума — і вони радили, щоб то за них купити.

Панї Бобенко радила, щоб поїхати десь на вакацию, за чим була також і Маруся — та Бобенко, як практичнїйший чоловік — казав, що лїпше було-б купити коня і венґерский візок, котрим би можна що дня проїхувати ся. Так розмовляючи, не спостерегли вони, як до них зблизив ся по шляхоцьки убраний чоловік — і аж скинули ся, коли нараз учули його поздоровленє: „Моє почтеніє паньству!“

— Добрий вечер, — відповів Бобенко, глядячи на чужого. — Перепрашаю паньство, щом такий сьмілий просити, щоби паньство були ласкаві приймити мене на ніч. Я розумію, що паньству яковось приймати під дахом чужого чоловіка та ще до того може і якогось непевного злочинця. Я се паньству зовсїм не беру за зле — бо-ж і я сам не зробив бим иначе. Та думаю, що сумнїви паньства минуть, коли я представлюсь. Маю честь представити ся Казимир Броцковацкий, рицар з Брацковац, аякже — так є, прошу паньства!..

— Прошу близше, — сказав Бобенко. Всї увійшли в хату. Бобенко лишив ся з гостем у великій хатї, а його жена зачалась поратись у кухни з вечерею, яку творила курка, зарізана в честь гостя...

Підчас того, як бідна курка, що з вини пана Казимира утратила життє, пражилась у кухнї, — сидїв Бобенко з гостем у хатї, де сей оповідав ріжні практики. По вечері, при якій випили не по одній чарцї „паленої“, а потім доброго пива, встав нараз гість і зачав говорити, розмахуючи руками як декотрий яктор на сценї: — Мої дорогі!.. Своєю гостинностию проти мене, бідного подорожного, показали Ви, що у Вас справдї є чуте людске і я сего Вам нїколи не забуду і віддячусь. Та поки що, слухайте і пізнайте, що мене спонукало блукати по сьвітї...

Я є сином дїдича десятьох сіл в Галичинї, одиноким сином і покінчив найвисші школи у Відни. Покінчивши, вернув я домів і став з батьком ґосподарувати. Та не довго довелось менї жити тихим сільским життєм, і тепер зачинаєсь моя історія. Ах, стара то історія, стара — та все вона вічно новою — Зітхнув тяжко і випив до дна досить велику склянку пива, яку Бобенко скоро знов наповнив.

„Перед двома роками поїхав я до Італиї... Ах, як там чудово, чудово. Та чудовнїйшими нїж природа, там дївчата... В Неаполю, залюбив ся я в дївчину, доньку бідного урядника. Ах — вона була чудова!... Ми полюбились, — і як полюбились! Такої любови, здаєсь, не було відколи сьвіт. Яко „джентельмен“ не хотїв я звести дївчину і оженив ся з нею. Не буду Вам описувати того часу, що ми прожили по пібраню — до того требаб чувств поета — а я не поет...

За пару місяцїв покинули ми Італїю і вернули домів до мого батька... Я не писав йому нїчого о моїм пібраню, хотївши йому зробити несподїванку... Та — Боже, як згадаю ту хвилю, чую такий біль у серцї, що...

Батько не хотїв о моїм пібраню нїчого знати, бо він призначив для мене одну з найбогатших дївчат в краю. Та сцена стоїть менї все перед очима: перед моєю дорогою женою кричав на мене, називав мене найгіршими словами, а на решті підняв до мене руку. Я то все був би стерпів — та коли він зачав кричати на мою дорогу жену:

— Проч звідси, пуста женщино — тут для тебе нема місця, — а вона бідна зімлїла, повалилась на землю, кинув я ся на батька з кулаками...

Що потім було — не знаю. Я розхорував ся потім і боров ся довший час зі смертию. Аж по кількох місяцях встав я і довідав ся, що моя жена покинула в тій метушнї, що сталась по згаданій страшній сценї, — дім мого батька. — За нею і слїду не було... Що я за хвилї прожив тодї! — В розпуцї проклинав лїкарів, що мене лїчили — бож лїпше було-б менї не жити, нїж жити не з моєю дорогою женою...

Від тогди — тому вже далї рік — блуджу я скрізь з надїєю, що найду еї ще... та хто знає, може аж на тім сьвітї, побачу ся з нею...

Спер голову на руки і зачав плакати. Панї Бобенко і Маруся плакали також, а зворушений Бобенко обтирав також очи. Ще пізно до ночи балакали і аж десь коло півночи поклались спати. Гість спав в великій хатї, а домашні як звичайно в анкири.

Рано встав перший Бобенко і пішов до великої хати, де був ключ від кляси, щоб сей взяти і дати служницї, що мала замітати клясу. Тут представив ся йому дивний вид. Деякі річи, що стояли звичайно в шафі, були на земли, а між ними і старі річи „гостя“. Сегож не було зовсїм в кімнатї. Колиж приступив Бобенко до свого бюрка, то побачив ящик на пів отворений, а папері, що у нїм звичайно були, лежали на землї. А з 500 корон, що були там у калитцї, не було і слїду...

— Жінко, жінко! — скричав Бобенко. Та прибігла. Коли учула, що гроший нема, зімлїла...

Десь коло полудня довідав ся Бобенко, що зараз повідомив про все жандармерию і тимчасом сконстатував, що окрім 500 корон бракував і його чорний „шлюс“, плащ, капелюх і ще скілька иньших річий, що його гість наймив десь по опівночи у сусїда фіру і що той відвіз його до найблизшої стациї.

— — — — — — — — — — — —

Мимо того, що жандармерия шукала і телеґрафували на всї сторони сьвіта про цїлу „стару“ історию, не удалось злапати пана Казимира Броцковацкого рицара з Бросковац, що був штудерний обманець, а більше нїчого...

се мабуть лише про те, що при тепер пануючій дорожнї підвисшене платнї державних урядників конечне.

Щоб заспокоїти всїх урядників в державній службі, мінїстер просьвіти предложив у вівторок палаті законопроект о уреґульованю платнї для всїх катеґорий державних учителїв.

Зміст того предложеня такий: Четвертий квінквенїяльний додаток усїх звичайних професорів висших шкіл підвисшає ся на 1200 корон, а крім того признаєть ся пяту квінквенію в рівній висотї. Надзвичайні професори дістають замість двох квінквенїяльних додатків по 400 корон — чотири додатки по 600 корон. Професори шкіл повитух мають 7. клясу ранґи державних урядників і крім системових активальних додатків дістануть річну плату 3.000 корон. З квінквенїяльних додатків по 600 корон для професорів державних середних шкіл обі перші квінквенїї підвисшають ся кожда о 100 корон, а дальші квінквенїї о 200 корон. До квінквенїяльних додатків має бути вчислений час суплентури і асистентури аж до 8. лїт. Постійні учителї ґімнастики в середних школах і семинариях можуть по осягненю 3. квінквенїяльного додатку авансувати до 9 ої, а по осягненю 5. квінквенїї до 8 ої кляси ранґи. Рівні постанови відносять ся до учителїв школи вправ. Час служби учителїв ґімнастики знижаєть ся до 30 лїт; час суплентури й асистентури, а також дефінїтивної служби в народних і видїлових школах вчисляєть ся аж до 8 лїт. Плати учительских сил в семинариях полїпшують ся так само, як плати учителїв середних шкіл. Для учителїв школи вправ підвисшають ся всї квінквенїї о 100 корон, а крім того додаєть ся шесту квінквенію. Для учителїв промислових наукових заведень, яких посуваєть ся з 10. до 9. кляси ранґи, має бути при вимірі квінквенїй вчислюваний час, почавши від 5. року служби, проведеної в найнизшій клясї. Всїм учителям тих заведень при іменованю може бути вчислений час, проведений вже передше в технїчній, артистичній або промисловій практицї або учительскім званю, що до вимірів додатків, то найвисше до 8 лїт, а для директорів до 12 лїт. Ті постанови примінюють ся до осіб, які іменовано, заки закон війшов в житє, а входить він в житє з днем 1. цьвітня с. р.

Се предложене принято майже у всїх кругах учительских із вдоволенем. Именно професори середних шкіл мають причину бути вдоволеними, бо коли се предложене стане законом, сповнять ся майже всї їх бажаня. Лиш в кількох точках бажають професори середних шкіл поправки проекту, між иньшим: уреґульованя функцийних додатків директорів, полїпшеня платнї краєвих інспекторів і взглядненя при пенсіонованю давнїйшого принципу, що три службові роки професора рівнають ся 4 рокам служби державного урядника. Колиж тепер знижено службу урядників на 35 років, то слушно було б — придержуючись як згадено давнїйшого принципу — знизити число службових років на трицять. Найменьше, зглядно зовсїм нїчого не зроблено для полїпшеня положеня суплентів.

Покривдженими чують ся учителї промислових шкіл, яких поставлено — що до платнї — на рівнї з професорами середних шкіл. З огляду на те, що вони мають далеко більше годин тижнево, як професори по середних школах, і що з'обовязані вони до удїлованя науки в неділї і сьвята, бажають вони підвисшеня платнї, перенесеня до осьмої ранґи по десятьох роках служби, признаня шестої квінквенїї в сумі 600 корон, і т. д. — Невдоволені також університетскі прив. доценти і асистенти, яких поборів не вчислено до сего предложеня. Рівно явила ся у мінїстра просьвіти депутация оломуцкого теольоґічного факультету і жалувала ся, що професорів теольоґічного факультету в Оломуцї і Сольногородї уполїджено супроти професорів факультетів теольоґічних в других містах. Так виносить їх найвисша платня 6400 корон, що рівняє ся найнизшій платнї професорів по других теольоґічних факультетах.

О скільо взглядниль буджетова комісия сї всї бажаня, годї тепер знати, тим меньше, що комісия мусить числити ся з категоричною заявою правительства, що коли комісия поставить за високі бажаня, правительство цофне свій проект. Рівно ж згадати треба, що правительство годить ся на малі поправки в предложеню, а комісия буджетова виявляє добру волю, задоволити всї круги урядників і професорів. В тій цїли зреасумувала вона свої первісні ухвали, що до законопроекту о платнї державних урядників, щоб зробити деякі поправки; так змінено аванс урядників від 3. до 6. ранґи в їх користь, як також справлено постанову, що 60-лїтнї урядники не можуть переходити до висшого, новоутвореного степеня платнї, додатком, що такий перехід буде виключений, коли дотичний 60-лїтний урядник має вже 35 років служби.

Вчера розпочала комісия обради над платнею професорів і закінчила справу платнї університетских професорів.

Після настрою в парламентї мож надїяти ся, що сї проекти стануть небавом законом, від якого надїють ся головно урядники низших ранґ тільки полекші. Однакож коли буде ся справа на дневнім порядку — сего і президент палати не знає тому, що тепер приходять предмети на дневний порядок — цїлком без порядку.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Минули знова три дни, в яких відбули ся наради парляменту. Коли зважимо, що за той час окрім закону про похатну торговлю не ухвалено нїчого замітнїйшого, то знова мусить виступити в нас підозріне, що деякі посли уважають парлямент найвідповіднїйшим міспем для реторичних вправ. Именно дуже широко розбесїдували ся посли над предложеня про поширшимість послів. Стративши над сею справою цїлий день і набувши собі хрипку — відослали вони цїлий проект назад комісиї. В виду таких обставин треба лиш повитати ухвалу всїх клюбів, просити своїх членів, щоб говорили як найкоротше.

*

Палата послів радила у вівторок над наглим внесенем пос. Лекера в справі посольскої ненарушимости. По умотивованю внескодавця забрав слово пос. Соботка і виступав проти наглости внесеня, критикуючи правительственне предложене, котре по его думцї полишає самоволї більшости, чи невигідні їй члени палати послів мають бути видані судови, чи ні. Пос. Сильвестер промовляв за внесенем. Пернерсторфер заявляв ся за реформою справи посольскої ненарушимости, однак проти наглого трактованя сеї справи, бо ж тут іде о дрібний тенденцийний закон. Красше переведе сю реформу нова палата. Мимо того палата послів ухвалила наглість внесеня 108 голосами проти 28 і приступила до нарад над сим проектом закона. Референт Ґрабмаер жалїв, що палата не приступила вперед до нарад над звітом конституцийної мокісиї о 76 розпорядках виданих на основі § 14. Бесїдник рішучо виступив проти становища пос. Соботки, будьто би закон стремів до зменьшеня значіня посольскої палати. Свободи парляменту не треба мішати з свободою послів до сповнюваня переступств. Вправдї нинїшний проект не розвязує справи посольскої ненарушимости, однак комісия не вважала можливим розглянути в послїдній хвилї усї подробицї сеї справи. Референт просить вкінци о принятє предложеня; др. Старжиньский заявляв, що польске коло годить ся на внесенє комісиї. По довшій дискусиї приступлено до голосованя. Принято внесене пос. Перґельта о відіслане проекту назад до комісиї з тим, щоби до 8 днїв предложила звіт. Опісля принято внесене о похатній торговлї зі змінами, починеними в палатї панів.

В середу радила палата над наглим внесенем в справі нечесної конкуренциї. По довшій росправі ухвалено наглість, а що до самого поекту деякі бесїдники жадали завернення его назад до комісиї, виказуючи ріжні браки і люки в предложеню. Однак по покінченю горячої подрібної дебати ухвалено закон в другім і третім читаню. В сім засїданю предложив мінїстер судівництва три международні договори, підписані дня 12. червня 1902 в Гадзї: в справі управильненя законних колїзиї в супружеских справах, законних і судових колїзиї в сепарацийних справах і в справі опіки над малолїтними.

На дневнім порядку вчерашного засїданя стояла справа зміни промислового закону. По довшій дебатї, в якій більшість бесїдників остро критикували дотичні ухвали палати панів і млаве поступованє правительства супроти палати панів — принято наглість внесеня і приступлено до мериторичної дебати

Угорский мін. справедливости Польоній.

Отсе не перший раз, що угорска і австийска преса має причину, займати ся ославленою собою [illegible] адвоката, а теперішного мівістра справедливости (!!) Ґези Польоного. Се не найгірші здїлки в чорній книзї його провин, які викликали тепер як в прасї такі в угорскім соймі чимале заворушеня. Але найновійші відкритя про джентельмена Польонго набирають тим більшої ваги, що походять вони від дуже поважаної особи, а то від пенсіонованого бурмістра будапештеньского Івана Гальмоша. Публична опінія надїяла ся, що Польоний виступить проти Гальмоша зі скаргою, але помилила ся, забувши, що в сего добродія дуже груба шкіра. Преса підносила вже нераз значнїйші менти із його дїяльности, на що Польоний не реаґував особисто, а власти бачили

Іван Синюк.

Чорні орябки.

(Гумореска.)

Нас пять студентів — так зачав мій приятель оповідати одну з своїх пригод, — мешкали у „панї“ далеко, а властиво ґлїбоко в долинї за „Дымником“, там де в день і в ночи цегольники та свинарі іґнорують параґрафи про публичну безпечність. Але що наша паня, яка була прачкою, повитухою і ворожкою, і її чоловік, котрий робив у лїтї цеглу, а в зимі рубав дрова, мали в тій приемній околиці певний авторитет, то нам нїхто й волоска з голови не смикнув.

Між нами панувала найбільша згода і єдність. Ми дїлили ся навіть одним циґаром так, що кождий з нас потягне по два, три „шлюки“ і подасть циґаро другому. Лиш у однім зглядї було між нами мале непорозуміне. Кождий з моїх товаришів був заручений. Кольо, найстарший з нас і наш проводир, що вислужив три роки при канонерах, мав аж чотири „нареченї“, а ті другі найменьше по дві. Лиш я був вільний і не хотїв на жаден спосіб заручувати ся, бо — сказавши правду — бояв ся свого тата, котрий в сїм зглядї не знав жартів. Мої товариші кепкували, сьміяли ся з мене на всякій спосіб. Найгірше сердили мене їх докори, що я є середного роду, не маю серця і боюсь спідниці, як жид — солонини. Щоби сим прикростям раз кінець зробити, попросив я раз Коля, аби й мене десь „запутав“. З найбільшою втїхою перебрав він сю деликатну місію, але не безкористно. Я мусїв до кінця року виробляти ему ґеометричні і калїґрафичні задачі.

Скоро нас лиш розпустили на різдвяні ферії, так ми зібрались і пішли на Динисївку (Старо-Жуцку атиненцию). Тут попасало коло коршми багато фір, Кольо пішов у коршму питати фіри, щоби хитро-мудро, без великих коштів заїхати до того села, де — як вповідають злобні язики — з'їли якісь люди здохлого коня. Я спер ся на поруче коло якогось жебрака, що сидїв на вязцї мерви та сьпівав храпливим голосом леґенду про Лазара і богача, і прислухував ся его милим мельодиям. Власне хотїв я спитати калїку, чи не міг би я від него відписати тої леґенди — не для моєї потреби, але як етноґрафичну рідкість — аж тут з коршми вийшов мій товариш з якимось фірманом, і ми поїхали. Вже вечером заїхали ми до того села. По дорозї дав менї Кольо інструкциї, особливо, аби я не виявляв свого невдоволеня з чимось, що менї не до подоби і щоби не зрадив его, що він має вже три причинї, бо тут — мовив він — люди не розуміють таких жартів і могли би нас добре поковтати.

* * *

Нас принято з великою радостию, а особливо мене, — (Кольо писав їм, що привезе нового „зятя“) — і посаджено зараз за стіл. Кольо сидїв коло своєї „нареченої“, що звала ся Аґлая. Менї призначено місце між моєю будущою „нареченою“, Авророю, а доматоркою. Доматор, що власне прибув з польованя, сидїв коло своєї подружної половини, а наймолодша донька, Аристея, заняла крісло коло свого батька.

Старий був лисий з виразом великого фіґляра, его супруга висока худа женщина з „непевними“ очима. З початку не міг я розріжняти дївчат. Всї три були — як їх мати — високі, повні-повні постати з чорними очима і таким волосем, попереживали по поверх двайцять маїв і мали однакове вбране. Аж опісля вдалось менї найти між ними розріжняючі точки.

Старша була худша і мала качачий ніс. Середуща мала піддерту верхню губу і до купи зрослі брови, а наймолодшу обдарила добротлива мати-природа — аби жадній дївчинї не була кривда — трохи за тяжкою і тому звислою спідною губою і за великими як сего конечність вимагає, очима.

По закусцї, при котрій сконсумували ми, три заступники сильного полу — дами й не тикали страви — багато горівки і гербати з румом, висунулись „старі“ з хати, оставивши нас самих молодих.

Якийсь час сидїли ми мов стовпи, аж на решті зробив Кольо внесок, щоб грати ся „Фантів“, на що всї згодили ся з одушевленем.

Фантів грати ся або по нашому лизати собі губи, є ідеалом всїх ігрів для тих молодих людий, що зачали вбирати ся в пишки. Лиш лучають ся при сїй грі неприемности, особливо, як ті губки, котрі має ся лизати — як у моїм випадку — піддерті за багато в гору або в долину. Але я перебув якось і сю фатальність і так познакомив ся я з моєю „нареченою“ і до вечері присяг їй три рази „вічну вірну любов“. При вечері просив я вже в її родичів о її ручку і... що за щасте — одержав єї. За одним разом запропонувала доматорка, тримаючись пословиці: „Куй желїзо, поки тепле“, щоби таки завтра відбулись наші заручини, на що я під впливом алькоголю пристав.

По вечері полягали ми, я і Кольо спали у великій хатї, а домашні пішли до кухнї прилагодитись до завтрішних заручин. Від за богато спожитих напитків почала мене так сильно болїти голова, що я не міг ока зажмурити. Довгий час качав ся я з правого на лївий бік, а потім з лївого на правий.

Так я качав ся аж десь до досьвітку, потім встав, убрав ся і пішов, щоби в кухнї напити ся води і троха прійти ся по подвірю.

Всї спали і тихо було скрізь, лиш в кухнї горіло ще сьвітло. На стільчику перед припічком сидїла наймичка, сперла голову до печі і спала. В лївій руці тримала на пів обскублену чорну птицю, з чорним грубим клювом. Перед нею на земли лежало ще кілька таких птиць, а кілька обскублених знаходилось в шафі. Я придивив ся тим птицям близше і пізнав, що то ворони. Дївчина так твердо заснула, що не чула мого входу до кухнї. Я збудив єї і вона дала менї літру води. Потім став я єї допитувати ся, що має стати ся з тими воронами. Вона крутила ба сюд, ба туд. Нарештї довідав я ся, що ті ворони — ще й тепер страшно менї — лагодились для мене на заручини, як... орябки. Довідав я ся далї, що мій тесть великий голодник і приймає „чорними орябками“ кождого гостя. Дізнав ся я ще, що моїй нареченій тече з правого уха, що має вона шкрофлї і т. д.

Менї було доста. Як заголомшений вийшов я на подвіре, з подвіря на улицю, з улицї на толоку, а з толоки на гостинець. Я нїчого не видїв, не чув, лиш одно чувство мав: чим скорше щезнути з виднокруга моєї нареченої й дістатись до дому, що менї по цїлоденнім тяжкім марши і вдало ся.

Біла, дня 31. грудня 1906.

в його поступованю, обговоренім по ґазетах лише некоректність, а нїчого карпгідного.

Відкритя про його дїяльність як аґент нїмецкого льойду про зделки в семигородских лїсах, про вимушене у ґрафа Нако, як заступник якоїсь вуличниці, про його стичність зі злодїями в справі Цуґанїского, пан доктор переховував у себе річи, покрадені в своїх клїентів — всї сї масненькі закиди, які в Европі запхалиби до кремінату такого чоловіка, що не має лица і сили опрокинути їх, — видко дали квалїфікацию на мінїстра справедливости (!) — лишили ся без відповіди.

Що Гальмош подав до відомости широкій публиці, відносить ся до „дїяльности“ Польоного як радний міста Буданешту. Як радний надуживав він свого впливу, щоб привернути користь властителькам публичних домів, фабрицї сїркового квасу, властителеви монополю плякатованя і т. д. — очивидно не без зиску для себе. Гальмош радуєсь тепер, що Польоний вживав всього впливу (тому обіцяно за те 100 тисяч зл.), щоб в радї мийскій переперти експропріяцию спірітусової фабрики Ґшвінта. Гальмош не стояв тодї на чолї міста, противив ся сему і мусїв подати ся в пенсию, даючи послух брудним обіцянкам зі сторони Польоного. — На сї тяжні закиди, вірний свому попередному поступованю, не відповів Польоний особисто нїчого. Через своїх заступників зажадав він від Гальмоша вияснень. А коли сей заявив, що готов дати тїлькы в судї, уважав джентельмен Польоний за найвідповідайїше, назвати поступоване Гальмоша полїтичною гецою і... сїсти самосьвідомо і супокійно назад на мінїстерский фотель.

В палатї послів не говорять про нїчо иньше, як лиш про аферу мінїстра. На партию незалежности зробила сь подія дуже немиле враженє. Закиди супроти Польонія вплинули на членів партиї независимости пригноблюючо, а дальший розвиток справи не дає надїї на полїпшене того настрою. Очікують заяви від бурмістра Філена, що має збити всї Польониеви зроблені закиди. Оден посол з крайної лївиці заявив, що вже знає зміст тої заяви, в якій буде надбурмістер старати ся регабілїтувати Польоного. Иньший арґумент, що послужить Польоніеви на оборону, є становиско, яке забирають супроти сеї афери члени клюбу незалежности. Вони думають, що Польоний пав тут жертвою інтриґи зі сторони демократичної партиї, що тепер захопила в свої руки всю міску власть. В кінци заявив мінїстер Кошут, як президент сторонництва незалежности, що партия мусить в сїм разї заступатись за Польонием.

Зовсїм иньшої думки є партия народна і партия конституцийна. Народна партия є тої думки, що мінїстрови не вдасть ся справу залагодити простою заявою, а лише мусить вияснити еї перед судом. Тут бере думка верх, що Полоний упав і що правительство не сьміє его дальше покривати, бо наражає ся тим на небезпечність. Оден з провідників партиї конституцийної сказав навіть, що его сторонництво не ме оборонати брудних проступків одиниць, хоч вони є членами кабінету. Мінїстер і его приятелї доложуть всїх сил, аби справу якось затерти.

В сїм напрямі дїлають головно „Budapesti Hirlap“, „Alkotman“, „Magyarorszag“ і др., коли в оправданім обуреню станули проти Польоного „Az Ujsag“ „Budapesti Naplo“ „Nepszava“ і др. — Приятелї Польоного старають ся всїми силами, щоб цїла справа не прийшла перед суд і додають своему приятелеви відваги, щоб і тепер не реаґував на „підлі клевети демократів, вимірені на знищене мінїстра“. Та Польоний підносить ся понад всякі обиди. В клюбі независимости на пр. пос. Оляй, прихопивши його в хвили, коли памовляв секретара до фалшованя протоколу, і назвав його батяром, Цупаньским фалшівником, на що Польоней не відповів і словом. А радний Шандор назвав Пол. в повній сали підляком, що також не вразило Польоного до болючого. Характеристно для пана мінїстра, на якого зсувають тїлько напастий.

Події в Росиї.

Відручні письма царя.

В своїм новорічнім відручнім письмі до през. мін. Столипіна згадує цар хвилю іменованя Столипіна президентом мінїстрів, якому припала тяжка задача, запровадити лад в державі, захитаній революцией. Кабінетови Столипіна вдало ся осягнути видиме полїпшене в публичнім порядку, мимо завзятої акциї революционерів та майже безперестанних злочинів, які мали на цїли, викликати заворушене в пануючих кругах. Потім згадав цар про предложеня, які правительство приготовило для Думи, дякує мінїстерствови за щирі услуги і висказує надїю, що по скликаню Думи і Ради державної правительство причинить ся до здїйсненя царских бажань, бо лише в згідній праци правительства з законодатними тїлами бачить цар запоруку ладу і скріпленя Росиї, покликаної до нового житя! (Як наївно!) — Подібне письмо, повне признань вислав цар мінїстови фінансів Коковцеви.

Нові члени Ради державної.

Цар іменував членами Ради державної президента мінїстрів Столипіна, мін. справедливости Щеґловітова, сенатора Конї, професора Серґіевича і професора Ґеріера. Конї знаний в лїберальних кругах як популярний і поважаний бесїдник; Серґіевич, бувший ректор петербуского унїверзитету, чїлний знавець старо-росийского права; Геріер належить до „октобристів“ і знаний також як автор писм, в яких остро критикує дїяльність першої Думи. — Предсїдателем Ради державної на першу половину 1907. р. іменував цар поновно держ. секретара Фріша, а його заступником тайного радника Ґолубева.

Проти Столипіна.

„Magdeburger Zeitung“ доносить з Петербурга: Лїберальна двірска партия, на котрої чолї стоїть велекий князь Константин, передала цареви пропамятне письмо супроти полїтики Столипіна. В тім письмі висказано боязнь, що в разї, коли би нова дума стала опозицийною, неможливе нїяке порозуминє між народним заступництвом а правительством. Цар застеріг собі відповідь на те письмо. В полїтичних кругах викликала ся подія велику сензацию.

Тероризм правительства.

Ґубернатор Екатеринославу видав розпоряджене, що кождий, в якого помешканю найде ся бомба або яка иньша річ, якими послугують ся революционери, має бути покараний арештом до трох місяцїв, хоч би він і нїчого не був сьвідомий. Таким чином думає ґубернатор здобути собі богато шніцлїв, бо хто хоче хіснувати ся волею, мусить вишукувати підозрілих людий і про все доносити властям. Не знати, чи правительству удасть ся вщіпити народови полїцейский змисл! — Часописи доносять, що в огородї на хуторі князя Шереметева найдено в якійсь скрині 14 бомб. Цїкаво, як віднесе ся правительство до сего. Чи схоче воно „своєго чоловіка“ потягнути перед суд? Колиб воно так зробило, то добродій князь дістав би ся на 3 місяцї до цюпи.

Полїтичний перегляд.

Французскі епископи мали недавно збори, на яких деякі обстоювали за тим, щоб для забезпеченя богослуженя утворити віроісп. громади на підставі загального права. Однак більшість епископів спротивила ся і сему предложеню, маючи на увазї погляд, висказаний папою в письмі, зверненім перед кількома днями до французских епископів. В згаданім письмі обговорює папа теперішне положене французкої церкви і становиско церкви до вільнодумних зарядженьБріяна. Папа вказує, що держава сама хотїла полишити церкві маетки під услівєм, що церков піддасть ся орґанїзациї, якої вона нїяк не могла принята, не руйнуючи своєї божественної конституциї. Проте церков попала в примусове положене і не могла оперти ся несправедливому рабункови. Закон о віроісповідних союзах не годить ся з церковною ерархією, яка є божественного походженя. Тому папа був приневолений відкинути той закон, не зважаючи на тяжкі матеріяльні страти, боячись его наслїдків. Дальше констатує письмо, що не є правдою, будьто би у Франциї відкинено то, що принято в Нїмеччинї, бо там були иньші відносини. Нїмецкі віроісповідні союзи, які зрештою є лише толеровані, узнають церковну ерархію, чого французкий закон не робить. Жадане цїлорічної декларациї на відправу богослужень також не давало церкві нїякої обезпеки. Зрештою церков була-б і се жадане толерувала, коли-б мінїстерияльний обіжник не витворював парохам в їх церквах неможливої ситуациї. Що дотичить нового закона мінїстра Бріяна, то що до церковних маетків є він прямо конфіскатою, а в загалї вводить анархію і заколот на шкоду цїлого краю. Сей закон є лиш заостренем сепарацийного закона, так, що папа мусїв его відкинути. Змаганя противників церкви, щоби одвічальність за теперішне положене скинути на папу, є доказом, що вони знають, що зробили щось, що не відповідає анї бажаням, анї інтересам краю. Всї ухвали держать епископи в глубокій тайнї, а подали до відомости лише те, що на своїх зборах ухвалили вислати адресу до папи.

Французский парлямент. Французкий сенат приняв колисьто буджет почт і телеґрафів, а по тім приступив до наради над буджетом мінїстерства заграничних справ. Справоздавець порушив в своїй бесїдї мароканьске питане, зазначуючи, що треба стояти на сторожи. Франция одержала від Европи мандат робити в Мароку для Европи те, що она могла би зробити для себе. Дальше заявив бесїдник, що Франциї булаб за тим, щоб Крету злучити з Ґрецией, а в кінци зазначив, що не має великого довіря до мирового суду в Газї і підпїс, що треба кріпити морску силу та плекати приязні відносини з державами, і не вмішувати ся в полїтику иньших держав. По промові мінїстра заграничних справ, Пішона, принято буджет тогож мінїстерства як також красних штук. — В французкій камері інтерпелював посол Лясіє мінїстра віроісповіданя, що правительство в брутальний спосіб вигонить семинаристів і безправно присвоює собі дієцезальні каси, що не мають нїчого спільного з віроісповідними громадами. Лясіє має надїю, що Бріян, якого назвав Якобінцем, поверне назад на праву дорогу. Слїдуючий бесїдник, говорячи в сїй справі, поставив внесене на перемінене дієцезальних кас в загальні запомогові каси. Мінїстер Бріян вказав на державою заведене забезпечене старих клериків і підпїс, що дієцезальні каси є публичними институциями, які противлять ся законам. Церков є тою, що лишає сьвящеників без помочи; папа знає се дуже добре, бо уважав навіть за потрібне звинятн ся перед католиками.

Загальне право голосованя в Швеции. Шведский престолонаслїдник в заступництві хорого короля отворив парлямент. В престольній бесїдї висказав ся про полїпшене стану здоровля короля і про добрі відносини Швеции до чужих властий: дальше і то що найважнїйше заповів престолонаслїдник далекосягаючі реформи, з котрих виб. реформа вже незабаром має полагодити ся на підставі загального голосованя, а леґіслатурний період першої палати буде обмежений на шість лїт. Також право виборче до громадскої ради має бути розширене, аби дати спромогу шпршим кругам суспільности брати участь в полїтичнім житю. Система виборча має бути пропорциональною як для обох палат так і для громадских рад.

Із наших окраїн.

Із Гатни пишуть нам:

В 144 ч. „Буковини“ з 16. грудня 1906 була поміщена допись з Гатни сучавского повіту, де обговорює ся сумні відносини гатняньскої школи, де на 356 обовязаних до школи дїтий і де школа істнує від більше як 48 рік, то та школа заледви двоклясова і ц. к. шкільні власти не хотять раз взятись до еї розширеня, щоби полїпшити обставини при сїй школї. Дописи поміщує ся в часописі чейже не лиш на те, щоби ними виповнити папір і розіслати в сьвіт читачам на забаву, але на те, щоби ними спонукати когось — в сїм разї міродайні чинники — залагодити сю або иньшу справу. Та тота гатняньска допись поміщена в 144 ч. „Буковини“ не мала до тепер анї найменьшого усьпіху, однако як вдарив би прутом по водї. Від того часу вже було одно засїдане Ради шк. кр., але то ще не одно засїдане мине, а відносини гатняньскої школи певно не полїпшать ся, хиба погіршать ся; хиба аж як перейде ся школа в иньші чужі руки як Іпотешти, тогди противники запроваджять лад в сїй школї і розширять на 5 або й 6 кляс, а то здаєсь мусить чи борше чи пізнійше наступити, коли Русинам так мало залежить на руских школах в Сучавщинї, о котрих як раз треба як найбільше дбати.

Та оно в Гатнї нїби є 3 клясї, громада вже від трох років наймає якусь хатчину 4·2 метр довку а 4·2 метр широку, та що, коли та кляса провизорична, учительского місця нема, лиш одно місце підучительске, а на підучителя в сучавский повіт нїякий учитель-Русин не хоче прийти. Сучавский повіт для учителя Русина рівнає ся з засланем на „Сибір“. Тому то від часу до часу посилають до Гатни шкільні власти учителїв-помічників, але більша часть року побіч надучителя є лиш оден учитель-помічник, а через той час стоїть наймлена хатчина порожна, дарма, що громада платить за ту клясу. Як надто тепер вже від 1. грудня 1906 бракує тут учителя-помічника. Тож тепер, коли найлїпша пора в школї осягнути щось (бо посїщане школи, як відомо, в зимі правильне), то вже другий місяць, як третої учительскої сили нема, тай Бог знає, коли буде.

А Рада шк. пов. в Сучаві просто кпить собі з руских шкіл, бо коли знає, що тут лиш дві учительскі сили, то 13. грудня 1906 ч. 5828 надала наказ, щоби управа шкільна в Гатнї до трох днїв поділила дїти на 3 клясї, як слїдує: 1. рік шк. хлопцї і дївчата, разом 54 посїщающих школу, мають побирати науку в великій клясї а 2. рік шк. 57 дїтий в тій самій клясї рано: 3. і 4. рік шк. 61 дїтий посїщаючих школу, мають мати цїлоденну науку в малій клясї, а 5. і 6. р. шк., 18 дїтий, мають мати також цїлоденну науку в наймленій хатчинї. За сповнене сего наказу мала управа шкільна здати справу до 3 днїв ц. к. Радї шк. пов. в Сучаві.

Управитель школи став перед сею загадкою і довго думав, як еї розвязати, та не в силї був сего зробити; бо як тут розділити 2 учительскі сили на 3 клясї, з котрих дві клясї мають цїлоденну науку, а одна південну з двома ґрупами, і кого тут з учителїв роздерти на дві половинї, щоби може рівночасно вчити в трох клясах, та ще як тут змістити 61 дитину в малій клясї, коли там лиш в крайній нуждї змістить ся 42 дїтий і то малих з 1-го або 2-го шк. року. Довго думав бідний надучитель над сею загадкою та прийшов на то, що то відай „Witz“ зі сторони ц. к. пов. р. шк. Та чи сяк, чи так, а до 3. днїв треба було здати справу за сповнене сеї загадки. Управа школи здала справу в такий спосіб, що сей наказ по части сповнено — лиш по части — бо в цїлости годї було его сповнити, а то тому, що годї змістити 3. і 4. шк. р. з 61 дїтьми в малій клясї, то 3. і 4. шк. р. має цїлоденну науку в великій клясї і вчить надучитель Ґелка, натомість 1. і 2. шк. рік має південну науку в малій клясї так, що рано приходить 2. шк. р., а по обідї 1. шк. р. і вчить їх уч. пом. Левицка, а 5. і 6. шк. р. має цїлоденну науку в наймленій хатчинї і вчить Х.

В додатку замітила управа шкільна, що сей наведений подїл вступить в житє аж по іменованю Х для сеї школи, значить ся, „post kalendas Graecas“, а тимчасом подїл такий, що 1. і 2. шк. р. має пів-

денну науку в малій клясї, а то 2. шк. р. рано, а 1 шк. р. по обідї і вчить в тій *клясї уч. помічн.* Левицка, 3. і 4. шк. р. в великій клясї рано, а 5. і 6. шк. р. по обідї і то лиш 4 рази на тиждень, в понеділок, вівторок, четвер і пятницю і вчить їх надучитель Ґелка, а в середу і суботу по обідї курс повторяючий [1]).

В кінци замітила управа шкільна, що теперішний подїл такий практичний, що може би ц. к. шкільні власти залишили іменоване третої учительскої сили для сеї школи, а в такім разі зискае нїхто иньший, як край, і то як раз на гатняньскій школї, бо-ж се прецїнь руска школа в сучавскім повітї.

І треба гатняньску школу розширяти, коли тут так легко мож зарядити лихови? Зовсїм нї, радше дивитись, чи би не дало ся еї зсунути на одноклясову, бо то тут однако лиш 356 дїтий. Тож най тепер сьвіт подивляе надучителя Ґелку, що він такий ґенїй в розвязаню загадок ц. к. шкільних властий.

Наконець позволимо собі хв. Редакцию спитати, чи не вичерпали ся засоби в краевім шкільнім фондї, бо хв. Редакциї се буде відомо. До сего питаня спонукуе нас от що: Від грудия 1905 учив надучитель Ґелька релїґію в школї в Гатнї в Марицеї разом 10 годин тижнево. В першім семестрі 1905|6 почислив надучитель віддалене до Марицейскої школи на 3 кільометри, т. е. за кождий раз туда і назад 6 кільом., ц. к. шкільні власти почислили не за 6. кільом. але за 8 кільом і за 8 кільом. заплатили відшкодоване. В другім семестрі 1905|6 порахував і надучитель не 6. а 8. кільом. і предложив так званий „Ausweis" на 1. липня 1906 ц. к. пов. шк. радї в Сучаві і ждав на зароблені грошенята. Кілько думаете ждав бідний надучитель на ремунерацию за 10 годин релїґії і відшкодоване за їхане до Марицеї в сумі 176 К 80 сот.? Ждав не більше і не меньше, як 6, словами ш і с т ь місяцїв. А діждав ся? Діждав ся „фіґи волоскої". Дня 1. сїчня 1907, як раз в 6 місяцїв, прийшов надучитель Ґелка до ц. к. головного уряду податкового в Сучаві і спитав там п. контрольора, чи нема для него гроший за релїґію, а той сказав, що прийшло 50 К. Бідний надучитель, що ждав цїлих 6 місяцїв на ті гірко зароблені гроші, як на спасене, став здивований, мов вкопаний, а коли прийшов до себе, спитав знов пана контрольора, чи той не помиляе ся, бо ему далеко більше належить ся як 50 К, а той сказав „На жаль находжу таки лиш 50 К для Вас". Тодї пійшов бідолашний надучитель до інспектора повітового п. Тарасевича, а той розвязав загадку в такий спосіб: „Краєва рада шкільна наказала Вам дати тимчасом 50 корон, а решту задержала, бо — мовляв — Ваш „Ausweis" не був потверджений від предсїдателя місцевої шкільної ради, чи Вам то належить ся. А хто тут винен, не Ви самі?" Аж тепер прийшов бідний надучитель до голови по розум, що треба було потверджения від „найвисшої" інстанциї, себ то від предсїдателя місцевої шк. ради, чи надучителеви дїйсно належить ся яка плата за релїґію. Тепер зачне ся процедура на ново, знов писати і знов других 6 місяцїв ждати на гірко зароблені гроші.

Чоловік застановить ся над такими відносинами і не знае чи жалїти, чи сьміяти ся, бо се справдї смутне і сьмішне, та побачим, що будучність принесе для гатняньскої школи.

За поміщене сеї дописї ще раз дякуючи, зістаю ся з правдивим поважанем *Інтересований.*

НОВИНКИ.

Чернівцї, 18. сїчня 1907.

Др. Вільгельм Гартель, бувший мінїстер просьвіти, помер вчера вечером у Віднї в 68. роцї житя. Уродив ся в Двірци на Моравії, був з фаху професором і уходив за одного з найлїпших знавців клясичної фільольоґії. Був з першу домовим учителем у кн. Лянцкороньского, відтак учителем ґімназияльним, а в 1869. р. став професором віденьского унїверситету. В 1896 р. покликано його до мінїстерства просьвіти, де обняв управу видїлу висших і середних шкіл, а в 1900 р. став мінїстром просьвіти в кабінетї Кербера. Його наукові працї обіймають кільканайцять томів і відносять ся головно до Гомера і Демостена, грецкої епіґрафіки і взагалї грецкої старини з обсягу державного житя. Був також основателем і співредактором часописи „Wiener Studien", посьвяченої клясичній фільольоґії.

Самоубійство підчас театральної вистави. В Коломиї відбувала ся в суботу, 12. с. м. в сали каси ощадности аматорска вистава *опери* Желеньского „Янек" перед численно зібраною публикою. В половинї другого акту роздав ся нараз вистріл в партері і в кутї салї коло дверий упав на землю молодий мужчина. Раненого в самоубийчім намірі забрано до одної з бічних комнат, де мійский лїкар заосмотрив йому рану, а відтак відставлено його до шпиталю. Його житю не грозить небезпека. Недоспілий самоубийник зовесь Антін Луцкий з Городенки, мае 25 лїт, і е учеником аґрономічної школи. В послїдних часах недомагав на умі. Ся траґічна подїя викликала у публики, зібраної в сали, великий переполох. Кілька осіб зомлїло, між иньшими мужчина, на котрого упав Луцкий, постріливши ся в груди.

Знесене матури — у Франциї. Францускиї мінїстер просьвіти Бріян задумав о добрий кавалок вкоротити вершок традицийної *педаґоґіки*, знощуючи іспит, який давав укінченим ученикам середної школи середновічний титул „bachelier des lettres", що відповідае нашій „матурі". Найзнаменитші професори Франциї витають сю реформу особлившим задоволенем. Розходить ся лиш о те, чи укінченим школярам виставляти потверджения відбутих студий, чи пускати їх зі школи без всякої формальности. — Сим законом хоче францускe правительство збути ся давних останків середновічних.

Дернбурґ — почестним членом товариства домашних слуг. Нового директора нїмецких кольоний в Африцї Дернбурґа постигла недавно несподївана — честь. Стало ся оно так: Посол центра Шедлер назвав его недавно в одній бесїдї „домашним слугою державного канцлера". Се так обидило кольонїям прихильних домашних слуг Берлїну, що они рішили на послїднім засїданю одноголосно іменувати екселенцию Дернбурґа своїм почетним членом.

Загальні збори філії тов. „Руска Бесїда" у Вижници відбудуть ся дня 27. сїчня н. с. 1907 о 1. годинї по полудни в вижницкій школї хлопячій з слїдуючим дневним порядком: 1. Справоздане з дїяльности видїлу. 2. Справоздане касове. 3. Справа основаня каси „Райфайзена" для повіту вижницкого (внесок видїлу). 4) Вибір нового видїлу. 5. Вільні внески. 6. Відчит п. судиї Івашка „Дещо з правничих питань для селян." — Просимо о як найчисленнїйшу участь в сих зборах. До милого побаченя. — За Видїл: *Никорович, Гордийчук.*

Записки бабусї. Якась 92-лїтра бабуся, що проживае в Доркінґ коло Льондину, провадила від найранїйшої своеї молодости дневник, де вона все точно записувала, що їла і в що одягалась. З еї записок можна вирахувати, що вона від початку свого дневника зносила лише 41 вбрань, (отже кожде вистарчало їй більше як на два роки), а 165 капелюхів і капуз; цїкавійша статистика еї питя. Випила вона за той час 33.000 шклянок води і 134.320 чаю. По думцї деяких лїкарів така консумация чаю повинна бути вбійчою, а бабуся находить ся ще нинї при добрім здоровлю і не свій чай дальше.

Крадїж. Реставраторови Леонови Тартаковер вкрадено у вівторок з кишенї камизельки срібний годинник. Злочинця винайдено в особі 19-лїтної дівчини-волокити з Коровії. Украдений годинник найдено в шинкаря на Рошоши, де его дївчина заложила за око горівки. — В ночи з вівтірка на середу вдерли ся незвісні злочинцї до жидівскої синаґоґи на улицї Ремера, розбили там дві скринцї з грішми і вкрали зібрані гроші в сумі 16 К.

Бійка. Йосиф Саварский і Ладіслав Чайковский, занятї замітанем на Ґрудеровій ховзанцї, посварились передвчера при роботї і напали оден на другого з ножами, з котрої то бійки поніс Саварский рану на щоцї.

Мілїонерка соціялїсткою. Роза Пастор С т о к с, робітниця при фабрицї сиґарет в Льондонї, дївчина чудової краси, віддала ся недавно за американьского мілїонера, що полюбив еї красу. Тепер вона виголошуе в ріжних клюбах і кругах Ню-Йорку социялїстичні відчити. Між слухачами подибують ся часом женщини з найвисших аристократичних родин і слухають з великим зацїкавленем виводів красномовної дами. В однім із своїх викладів в товаристві для охорони здоровля женщин викликала вона сензацию такою заявою: Люди, як Рокфілер і Карнежі (звісні богатирі, що жертвували мілїони долярів на добродїйні і просьвітні цїли), е лише на позір фільантропами. Можливо, що вони в своїм серцю думають фільантропічно, однак не встанї залишити промислової системи, що понижуе силу людий і робить їх рабами богатирів.

Мирові конференциї в Газї. Звісний апостол миру Stead посїтив в суботу італїйского мінїстра заграничних справ Тітонього. Тітонї обіцяв особисто явити ся нм мировій конференциї, коли се зробить і анґлїйский премієр Кампбель-Банерман. Стеад старае ся переперти слїлуючі внески: 1. щоб кожде правительство, видаючи 1000 франків на военні цїли, давало по 1 фр. на цїли мирові; 2. щоб держави перед оповіщенем війни між собою признали 30 дневний супокій, даючи заприязненим державам спромогу, полагодити спір мировою дорогою; 3. щоб у всяких підрядних питанях піддавати ся розсудови; 4. щоб поступаюче узброене застановилось і щоб міжнародною угодою запевнено помалу роз'оружене.

Землетрясене знищило місто Кінґстон на острові Ямайцї. Звиш 1000 жителїв пали жертвою землетрясеня. 90.000 душ лишило ся без хати; шкода виносить 10 міл. Кабель через Ямайку до Кінґстону як також до Панами перервано.

Пропала! Мозес Мошковіц подав передвчера полїцийній дирекциї до відомости, що перед трома місяцями пропала з родинного дому в Кутах загадочним способом його 19-лїтна дочка Жанета. Згадана дївчина е високої постави, мае русяве волосе, смагляве обличе і великі очи.

Анґлїйцї про гуцульскі вироби. В журналї „Studio" (Dezember 1906 Nr. 165) появилась статя „Old Austro-Hungarian Peasant Funiture bu A. S. Levetus" в котрій між иньшими описують ся народні вироби гуцульскі. Долучені там фотоґрафії топірців, келефів, мисок узяті з ориґінальних виробів переховуваних в краевім музею в Чернівцях.

Виріб нових нїкльових монет. Правительство предложило палатї послів два законопроекти в справі виробляваня нових нїкльових монет. Після угоди з Угорщиною вироблювано в обох половинах державних 60 міл. корон в нїклю по 10 і 20 сотиків, з котрих 42 міл. корон припадало на Австрию, а 18 міл. на Угорщину. Цїлий сей континґент нїкльових монет перейшов в рух і показалась конечність побільшити его відповідно до потреби. Правительство задумуе на підставі додаткової угоди з Угорщиною виробити для обох половин державних дальших 20 міл. корон нїкльових монет, з котрих 14 міл. припаде Австриї, а решта Угорщинї.

Продажа циґарет в реставрациях і каварнях. До тепер було позволено деяким ресторанам і каварням, що о те просили, в своїх льокалях продавати циґарети; однак дозвіл був обмежений на певні сорти державної і заграничної тарифи. На просьби інтересованих знесло мінїстерство скарбу первісне розпоряджене і позволило продажу всїх сортів циґар і циґарет.

Оповістки.

Жертви на тов. „Руский Народний Дім". Членьскі вкладки зложили вп. панове: Др М. Литвинович 12 К, Ос. Проскурнїцкий 4 К, Ром. Цегельский 10 К і Ґустаф Манастирский 2 К. На бурсу ім. Ос. Федьковича: В. Михальский 16 К, В. Ясеницкий 4 К., Єр. Пігуляк 4 К, др. Ст. Стоцкий 2 К, др. К. Клим 2 К, др. В. Кобилянський 3 К, Ром. Цегельский 1 К 35 сот. і Іван де Брага з Прилипча 3 К. Сердечну подяку складае за видїл *А. Клим,* касиер товариства.

Русинам заставнецкого повіту пригадуемо, що сеї недїлї, д. 20. с. м., відбудуть ся о 12. годинї в салї касиновій у Заставнї головні збори філії „Рускої Бесїди", на які повинні прибути члени Читалень і Сїчий тай усі приятелї осьвіти народної.

До мешканців вижницкого повіту. Хто хоче бути ґаздою, то першим услівием е: він мусить мати свою власну хату. Се знае кождий, правда? — Ми Русини вижницкого повіту повинні також бути ґаздами в своїм власнім повітї, а ми есьмо поки що у наймах, бо не маемо своеї хати. Тому то не може у нас бути і бесїди о якімось добрім розвою полїтичнім, або економічнім. Ми животїемо лишень. Хати нам доконче — а жерел нема. Тому то кождий даток пожаданий. Дня 27. с. м. відбудуть ся загальні збори тов. „Руска Бесїда" у Вижници. Вечером відбуде ся представлене в користь будови власної хати. Прийдїть проте громадно і на збори і на представлене. Чим більше нас зійде ся, тим скорше будемо ґаздами в своїй власній хатї. Білетів можна замовити у рускім склепу п. А. Москви, або у пана судиї Івашка, а вечером при касї. Надвишки приймае ся з подякою. *Видїл Тов. „Руска Бесїда" в Вижници.*

Із філії „Рускої Школи" в Сторожинци. Дня 9. листопада 1906 р. відбули ся загальні збори товариства філії „Рускої Шкоки" в Сторожинци при численній участи членів і пп. делеґатів проф. А. Клима і професора Бриндзана. До нового видїлу увійшли: надуч. Микитович, яко голова, о. Воляньский, заступником, О. Влад, писарем, п. Т. Іванїцкий і п. Сочевицкий членами без функций, а п. Панчак і Чесниковкий заступниками видїлових.

Другі загальні збори філії „Рускої Бесїди" в Сторожинци відбули ся дня 9. листопада 1906 в сали готелю „Централь" в Сторожинци. Збори отворив голова товариства п. Т. Іванїцкий, поясвивши цїль товариства, відтак завізвав віддати послїдну честь покійному членови д-рови Сивакови через повстане, почім в дальшій бесїдї звернув увагу зборів на се, що конечним було би постарати ся о власний льокаль для товариства, що-б могло принести повітови яку користь. Другий бесїдник пан А. Клим повитавши збори іменем головного Видїлу в Чернівцях, пожелав товариству як найкрасшого розвою, при чім підніс вартість просьвіти і завізвав присутних до засновуваня спілок, на чім закінчив свою бесїду. Яко третий бесїдник промовляв п. проф. Бриндзан, заохочуючи селян до дальшого образованя дїтий, щоб устеречись перед бідою, яка із роздроблюваня господарств виходить. В дальшій бесїдї заохочував селян до раціонального ґаздованя і домашного промислу. Четвертий бесїдник ґосподар Андрей Іванїцкий висказав жалобу, що уряди іґнорують руско-україньский язик, через що дїти вийшовши із школи, не мають практичної користи із знаня в їх рідній бесїдї. На се дав відповідь п. проф. А. Клим поясняючи, що кождий горожанин мае право жадати пошанованя его рідної мови. Тому, що до вільних внесень нїхто не забрав слова, тож приступлено до вибору нового видїлу, до котрого увійшли п. Т. Іванїцкий головою, п. надуч. Григорчук заступником голови, Ів. Кошка писарем, о. Н. Воляньский і учитель Франтек членами без функций, а Ів. Зоряк і Ілія Яровий заступниками. Відтак подякував п. дир. Іванїцкий членам за участь в зборах, як також пп. делеґатам за їх труд, по чім збори закінчили ся. Перед розходом подякував уч. Ів. Кошка іменем зборів Вп. п. Т. Іванїцкому за посьвячену працю коло товариства і за всю працю национальну в повітї, що збори одобрили грімким „Многая лїта" на честь пана Іванїцкого.

Аматорске представлене. Заходом тов. „Руска Бесїда" в Вижници дня 27. сїчня с. р. в сали Фріста

---

[1]) На 5. і 6. шк. рік припадае тижнево всего на всего 8 годин науки, з котрих одна відпадае ще на *релїґію*, а одна на ручні роботи для дївчат, а 6 годин на всї иньші предмети.

відограють тамошні аматори 4 актову штуку Барановского: „Як долї не мае, той щасте минае“. Цїни місць: перворядне крісло 2 К, другорядне 1 К 60 сот., треторядне 1 К, вступ 60 сот., для селян 50 сот. Чистий дохід призначений на будову „Народного Дому“ в Вижници. Наддатки приймають ся з подякою. Білетів мож набути в торговли п. А. Москви та п. адюнкта М. Івашка. Початок о год. пів до 9-ої вечером.

Із „Бук. Бояна.“ По довшій різдвяній павзї розпочинае наше товариство наново свою дїяльність. Проби хору будуть іти як перше шо середи і суботи від години пів до 8-ої до пів до 9-ої, на які запрашаемо всїх теперішних членів і тих бувших членів, які схотять наново вписати ся. та в кінци цїлком нових членів. Перша проба відбуде ся вже сеї середи дня 23. сїчня. Приготовлювати ся будемо до великого Шевченківского концерту, який мае відбути ся дня 16. марта 1907. Як видно, час досить короткий, тож просимо, щоби всї члени від разу в комплетї являли ся на проби. — *Заряд.*

Баль на добродійні цїли, а то на дохід для черновецких огрівалень і католицкого добродійного товариства, під протекторатом Вп. панї президентової Бляйлебенової і панї маршалкової Елїси Васильковоі відбуде ся дня 2. лютого с. р. в великій музичній сали.

Забава з танцями. В сали „Руского Народного Дому“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2. устроюе в недїлю, дня 20-го лаг. сїчня с. р. товариство „Руский Міщаньский Хор“ велику забаву з танцями, на котру отсим маемо честь запросити руску громаду. Видїл постарав ся, щоб забава удала ся як найкрасше. Буфет у власнім зарядї; почта і иньші несподїванки. Вступ на салю 1 К від особи. Білет фамілїйний на 3 особи 2 К 40 сот. Початок точно о годинї 8. вечером. — За видїл тов. „Руский Міщаньский Хор“: *о. Гнат Вовчук*, голова; *Володимир Гундич*, секретар; *Йосифа Луцка*, *Іван Созаньский.*

Вечерницї з танцями уряджені укр. акад. тов. „Союз“, відбудуть ся, як ми вже передше оповістили, 9. лютого с. р., але не в салї музичного товариства, а в салях „Народного Дому“. Приневолені до сего кроку ріжними причинами доложуемо ми всїх сил, щоб наша публика мала з мясниць милу памятку. — Стрій вечерковий або народний. — Вступ від особи 3 К. — Почасок о 9. вечером. Запрошеня розсилають ся. — *Заряд товариства „Союз“.*

Товариські сходини з танцями. Ряд забав сегорічних мясниць розпочинае „Буков. Боян“ сходинами в суботу дня 3. лютого с. р. в сали „Народного Дому“. — В склад програми першої части сих сходин входять соля скрипкові, фортепянові, сольосьпів, квартети інструментальні і деклямациї. Артистичне виконане сих точок запоручують заанґажовані в сїй цїли як найвизначнїйші сили. — По концертовій части слїдують танцї, на які аранжери лагодять заздалегідь ріжнородні несподїванки. — Буфет у власнім зарядї. — Початок точно о год. 8. вечером. — Вступ на салю 2 К від особи. — Осібних запрошень не розсилае ся, а най уважають ся всї Вп. Гостї, запрошені на давнїйші Боянівскі забави, отсим запрошеними. — *Модест Левицький*, голова. *Павло Шухевич*, писар.

Із штуки і лїтератури.

„Батько“ українськвго театру. Марко Кропивницкий обходить сего року 35-ті роковини своеї артистичної, лїтературної та громадскої дїяльности. Він родив ся 25. цьвітня (7. мая) 1841. р. в Жеванівцї в Херсонщинї. Учив ся з початку в повітовій школї в Бобринци, потім був в київскім університетї на правничім видїлї. Опісля 10 лїт був в державній службі. Дня 13. грудня 1871 р. дебютував в Одесї в народному театрі. Виступаючи в чужих трупах і здобуваючи собі славу талановитого артиста, проступав непохитно до одної мети: щоби поставити на Українї театр український, що був би важним чинником в нацїональному відродженю рідного краю. На тім шляху стрічав з одної сторони славу і гучні оплески, з другої тяжкі перешкоди, так що треба було дуже твердої вдачі, щоби вийти з них з побідою. М. Кропивницкий зібрав коло себе всї найбільше талановиті артистичні українські сили, котрі потім розбили ся на кілька труп. Слава Кропивницкого не обмежуе ся його артистичною дїяльностию; він написав богато драматичних творів, котрі значно збільшили убогий українский репертоар. За те й справедливо придбав собі почесне імя „батька“ українського театру.

Обхід 25-их роковин лїтер. дїяльности Бориса Грінченка, назначений спершу на д. 20. грудня 1906, відложено на місяць лютий с. р. Дня 2. с. м. відбув ся в его честь лише музично-вокальний і лїтературний вечер в київскій „Просьвітї“, на котрому деклямовано і сьпівано переважно твори ювилята, а д. Дорошенко в докладному і старанно обробленому рефератї подав загальну характеристику письменної і культурно-просьвітної дїяльности Грінченка. Борис Грінченко родив ся д. 27 листопада (ст. ст.) 1863 р. в хуторі Вільховім Ярі в харківскім повітї. Вчив ся в харківскій реальній школї, опісля 10 лїт був учителем в народній школї в Харківщинї і Катеринославщинї, потім служив у земстві в Чернигові, а тепер проживае в Києві. Перші свої твори випустив у сьвіт в р. 1881.; часто були вони поміщувані у львівскій „Зорі“. З того часу працюе він 25 лїт на ниві української лїтератури; зразу писав він під псевдонїмами Василь Чайченко і Іван Перекотиполе. Писав оповіданя, повісти, поезії, байки, казки і драматичні твори та збирав і видавав етноґрафічні материяли.

Михайло Коцюбиньский в польскім перекладї. Не давно вийшла у Бродах накладом Веста збірка оповідань М. Коцюбиньского в польскім перекладї п. з. „W pętach szatana“. Видане обнимае 218 стор. і містить оповіданя: В путах шайтана; На камени; Почварка; В грішний сьвіт; Пе-коптьор; Фата морґана; Поединок і Сьміх. Краківский місячник „Świat Słowiański“ і пражский „Slovansky Prehled“ подаючи сю вістку, висказують ся дуже похвально про нашого лїтерата.

Ukrainische Rundschau. V. рік. Ч. 1. вийшло з таким змістом: Ein Brief aus Dresden. Von Richard Le Mang. Randglossen zum polnisch deutschen Kampfe im Grossherzogtum Posen. Von Wassil B. Das Schulwesen in der Bukowina und die Ruthenen. Von Dr. M. Korduba. Iwan Franko. Von Michael Lozynskyj. Bortnianskyj. Von Stanislaus Ludkewytsch. Der Schafhirt. Von Iwan Franko. Bilder aus Galizien: Allpolnische Nationalsteuer. Rundschau.— Ukr. Rundschau, се одинока часопись, яка в правдивім сьвітлї представляе сьвітови Українцїв, так що помалу загальна опінїя Европи змінюе ся в користь Українцїв. Тому е нашим обовязком підпирати се видавництво морально, а головно материяльно. Річна передплата на Ukr. Rundschau, яка виходить раз у місяць під редакциею д. Вол. Кушнїра, виносить 6 корон, які треба висилати: an die Administration der „Ukr. Rundschau“ Wien, XVII/3 Frauenfelderstrasse 2, де містить ся і редакция.

„Зеркало“, гумористично-сатирична часопись, вийшло сими днями, розпочинаючи IX. рік свого істнованя. „Зеркало“ виходить 2 рази в місяць у Львові (ул. Академічна 8) і коштуе річно 8, піврічно 4, а чверть річно 2 коронї.

Весняні ночі, пісні на оден голос в супроводї фортепяна уложив Я. Ярославенко. Випуск 3: „Мав я рожу“, слова Д. Млаки, з нїмецким пересьпівом Горошовского. Наклад „Української Накладнї“ у Львові. Цїна 60 сот. — Тим самим накладом вийшла на днях **Пісня без слів,** фортепяновий утвір Д. Січиньского і стоїть 60 сот. — Звертаемо увагу на сї видання „Укр. Накладнї“ у Львові, які відзначають зя не лише красним виконанем технїчним та низькою цїною; але і дуже добрим змістом.

Концерт Фрідмана, що відбув ся 14. с. м, випав під кождим зглядом дуже добре. Навіть під зглядом заповненя салї випав він добре, коли зважимо, що черновецка публика резервуе ся сего сезону тілько для сьвітових сьпіваків та грачів. — Фрідман, як початковий артист, своїм милим, лїричним тенором зробив на публику дуже миле вражіне. Відзначае ся його голос не тілько милозвучностию, глубоким чутем та великим обемом, але також добрим вишколенем в медіоляньскій консерваторії. В короткім часї, що минув від його першого виступу перед черновецкою громадою, зробив А. Фрідман великий крок на перед. Добре випали його сольові пісні, арії із „Гугенот“, „Herbst“ і др.; в дуетах п. Ней приглушувала його. Взагалї вже по сїм вечери можемо сказати, що А. Фрідман заповідае богато. Дуже добре диспонована була його партнерка п. Ней, наша опереткова діва, що зібрала заслужені оплески за знаменито відсьпівані дуети з „Кармен“ і „Баяца“ і сольові пісні. Добре, хоч трохи млаво, випала декламация п. Давбера.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосе на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є одиноким средством проти випадуваня волося, побуджае поріст его, зміцняе корінь, у панів прискорюе поріст повної бороди, по короткім вже уживаню еї хоронить волосе, надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до пізної старости. Ніяке подібне средство не мае тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости еї, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днів засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагороджуе правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попереднім надісланєм або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(13 - 26) II. н.

Важне для управителїв шкіл.

Намість друкорти

„Jahresausweis“

краева Рада шкільна припоручила виготовити нову друкорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради“ (Чернівцї, ул. Петровича ч. 2) по цїнї

6 сотиків за аркуш.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

До Америки і Канади

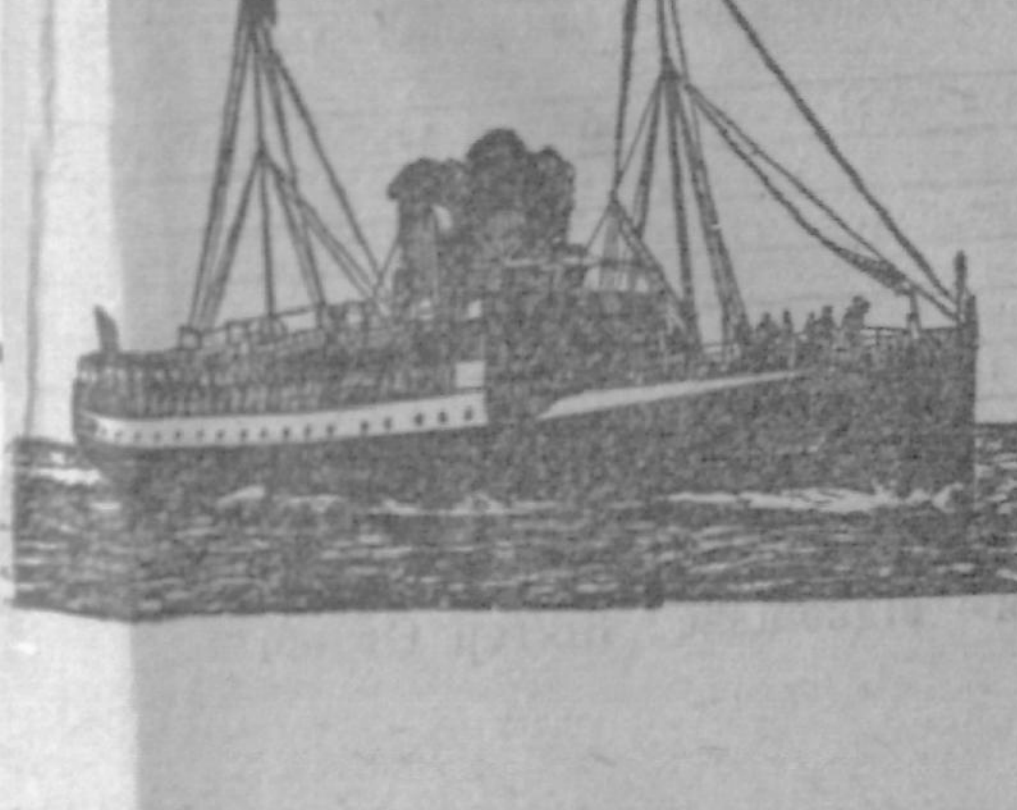

найвигіднійша, найдешевша і найпевнійша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браерівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**

104 15—52 н

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересїданя. Знаним із своеї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnelldampfer.

З Гамбурґу до Ню-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята Пол. Африки і Схід. Азиї.

Парівцї „Гамбурґ-Америка“ лїнії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльского віроісповіданя їдучи по всїх наших кораблях межи покладом подасть сат реельні страви.

Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади.

Близші услівя удїляе охотно

Ґенеральна аґенция для Буковини,

Чернівцї, ул. Паньска ч. 16.

113 (4—6) 2 н.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.

Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щад. для громади Зеленів відбудуть ся в недїлю, дня 10. лютого с. р. в школї з слїдуючим дневним порядком: 1. Перегляд дїловодстеа і білянсу за рік 1906 2. Справа платнї касїера. 3. Вільні внесеня. *Юрій Лупуленко*, нач.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(5) 1—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар систему Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

УЧЕНИКА

прийме зараз друкарня „Рускої Ради"

Вимоги: укінчене І. кл. ґімназ., сьвідоцтво лїкарске, укінчений 14 рік житя, знане руского язика.

Замовленя на ґазету без рівночасного надісланя передплати, не мають нїякого успіху!

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

(8 —)

Товариство взаїмного кредиту „ДНЇСТЕР"

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просьвіти"

платить **4% від вкладок**; приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім недїль і сьвят; **удїляє пожички на 6 проц.** на гіпотеку або за порукою; **дає більші позички парцелянтам** на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Днїстер" позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тілько члени. Яко член може приступити тілько член Товариства обезпечень „Днїстер".

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31.	грудня	К	2,072.928
Пожички удїлені	„	„	„	2,042.615
Удїли членьскі	„	„	„	162.127
Фонд резервовий	„	„	„	30.288
Цїнні папері і льок.	„	„	„	257.963

З чистих зисків удїлив „Днїстер" на церкви, бурси і иньші добродїйні цїли вже над 40.000 корон.

(—)

До Америки з Галичини і Буковини

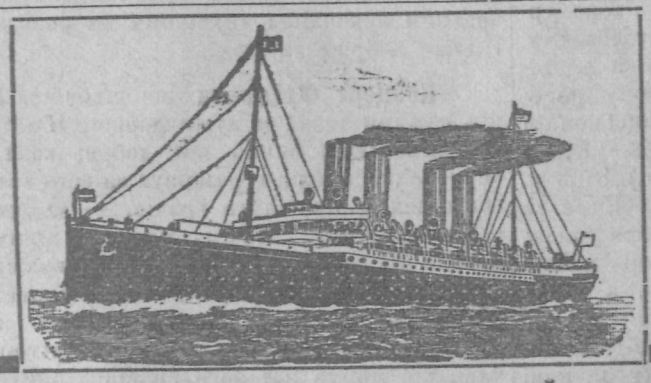

До Америки з Галичини і Буковини

свій до свого!

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**

Що **суботи** двошрубові почтові кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку.**

Що **четверга** двошруб. почтові кораб. з Бремен до **Бальтіморе.**

2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразилії і т. д. 96 28—30

На кожде запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїзджає з нашою шіфкартою через границю, не цїдлягає контролї на прускій границї.

СВІЙ ДО СВОГО!

свій до свого!

Виданя „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи"

можна купити у всїх

філїях „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи",

в друкарнї „Рускої Ради" і в книгарни І. Рехенберґа.

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиранє по цїнї **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця"** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 17—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом"
у Празї, улиця Елисавети число 5.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші! Кромі тих, є у мене також на складї.

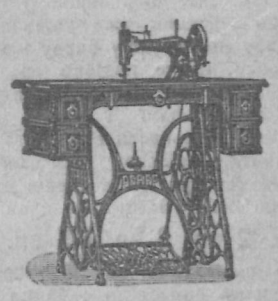

97 11—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.

З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик

Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lóhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий,

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра. дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacè з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери. пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капузи, капелюхи, шапки, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші францускі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 4. Чернівцї, середа дня 10. (23.) січня 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“ в Чернївцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозуміватн ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Школа в Гатнї.

Про школу в Гатнї довідуємо *ся дотично дописи*, поміщеної в попереднім числї „Буковини“, з автентичного жерела, що і зглядом сеї школи „не так страшно, як написано“. Правда, що в Гатнї є на папері 356 дїтий, обовязаних до школи, але правда й те, що між ними є 93, котрим вже минуло 10 років, що доси ще не ходили до школи й яких годї записувати тепер до першої кляси, коли зважить ся, що се викликало би опір дотичних людий, який зараз би ужили вороги на свою користь. Після виказу заряду школи є всего на всего 232 дїтий понизше 10 лїт, які можна записати до школи й яких і дїйсно записано. Для сего числа дїтий є три клясї, а більше після права годї й вимагати, а треба з розширенем школи на 4 клясї ждати, аж число учеників виносити ме по трох лїтах пересїчно 240 дїтий. Виходить, що не Русини в краєвій радї шкільній винні тому, що годї сю школу розширити на 5 або й на 6 кляс. Най дописуватель замість нарікань спонукає громадян, аби зажадали розширеня, що їх не ме нїчого коштувати понад те, що платять на 3 клясї, а Русини в радї шкільній радо підопруть таке жадане, а без того годї їм супроти виразних постанов закона сповнити бажане дописувателя, хоч як би тому радї, що й доказали тим, що власне за їхним старанем отворено в Гатнї й трету клясу. Що на сю клясу винаймлено „хатчину“ а не обширну хату, і в тім не винні Русини у краєвій радї шкільній, бо вони еї не наймали, але громада. Отже обовязком гатняньских Русинів було й є постарати ся о велику хату, а скоро така є, то най заряд школи дасть про се знати краєвій радї шкільній, а вона накаже еї наймити.

Що-ж до третого учителя, то краєва рада шкільна, скоро тільки довідала ся про відхід уч. Дроня, настановила на его місце испитованого уч. Олексюка, а коли він просив, щоби его з родинних зглядів полишити на его теперішнім місци, то зараз придїлено до Гатної уч. Подара, який мабуть там вже й є.

Зглядом подїлу кляс на поодинокі комнати краєва рада шкільна, як зачуваємо, не має ще справоздане, але певно надасть четвертого учителя, як буде потреба. Але на жаль в цїлій школї, як бачимо з дописи, ходить всего на всего 187 дїтий до школи, отже вже на три учителїв припадає ледво по 62 дїтий, ба в 5. і 6. роцї є всїх разом ледве 18 дїтий! Се зовсїм не промавляє за розширенем школи на 5 чи навіть на 6 кляс. Чи й сему лихови винні Русини з краєвої ради шкільної, що напирають на примус шкільний? Чи не міг би радше дописуватель з Гатної, загріваючи людий в читальни, зарадити сему лихови, проти якого одні кари не тілько поможуть, кілько можуть бути ворогам на руку? Чи не можна би хоч для тої сотки дїтий, що має вже понад 10 років, а не ходила ще зовсїм до школи, заложити курс науки читаня і писаня, чим спасло би ся сотню душ з анальфабетизму і зискало би ся для рускої справи? Але сего вже годї зробити Русинам з краєвої ради шкільної, котрі зробили стілько, що жадали підмоги для таких *курсів*, відаючи, що в нас все робить ся лиш за гроші. Та на жаль край сказав, що нема тепер гроша, отже треба буде ждати на гроші й на такі курси...

Не знати, чи дописуватель із Гатної має жаль до Русинів в краєвій радї шкільній і за те, що тамошний надучитель не дістав усеї винагороди за науку релїґії — із власної вини, не предложивши виказу після припису, бо й Русини в краєвій радї шкільні не мають сили увільнювати нікого від припису, що обовязує всїх а який повинен шанувати й дописуватель із Гатної, що пригадує всїм приписи, яких гаразд і не знає.

Отсе мусїли ми сказати в інтересї правди, з якої виходить, що *недостаткам*, які є в гатняньскій школї, винні в першій лїнїї люди місцеві а відтак румунїзаторскі киринники в повітовій радї шкільній, але нїяк не винні Русини в краєвій радї шкільній, котрих заходом відділено дїтий з Марецеї, де отворено *3 клясї*; *отворено трету клясу* в Гатнї, отже зроблено справдї 6 кляс, де недавно ще була одна однїська. Сї Русини мають все на оцї й школу в Гатнї, та на жаль нема підпори в самім селї, що є найважнїйшим услівем успішної просьвітної дїяльности керманичів нашого шкільництва, яким нїхто не може доказати недбальства.

Отсе у відповідь дописувателеви з Гатної і т. п. критикам з просьбою, щоби не тільки критикували, але й самі рук прикладали, коли вони справдї щирі приятелї народу.

Полїтичний перегляд.

Болгария. В Софії відбуло ся перед кількома днями торжественне отворене національного театру, при чім прийшло до демонстраций зі сторони студентів. Демонстрация була звернена проти князя Фердинанда і підозрівають, що викликав і піддержував її мінїстер просьвіти Шимшанов, який наслїдком демонстрациї здемісіонував. Правительство поробило цїлий ряд острих кроків: замкнуло унїверзитет на 6 місяцїв, видалило всїх професорів і студентів, частину студентів взято до війска а другу відіслано на місце приналежности; окрім того задумує правительство предложити „собранію“ законопроект, який забороняє женщинам вступ на унїверзитет. У виду таких зарядӂень скликав у суботу академічний сенат засїдане і заявив, що замкнене унїверзитету, суспендоване професорів і реліґоване студентів протизаконне і ухвалив не підчиняти ся тим зарядженям. Але мимо того мусїв ректор унїверзитету з оживленим протестом передати ключі правительственному комісареви. — Студенти скликали також віче, щоб запротестувати проти замкненя унїверзитету. По зборах студенти пішли перед унїверзитет, щоби там зробити демонстрацию. По дорозї перед княжою палатою полїция здержала громаду студентів, до котрої прилучили ся социялїсти і товпа так, що всїх разом було кілька тисяч людий. Свистано і викрикувано против князя, котрий перебуває тепер в замку коло Софії. Зареквіровано полк кавалериї а демонстранти обкинули его камінем. Наконець прибув ще один полк прибочної ґвардиї і по довгім опорі, при ужитю оружия удало ся розігнати демонстрантів. Богато осіб арештовано. Пороблено великі зарядженя військові і замкнено *улицї коло княжого* замку і унїверситету. Скріплено також палатну сторожу. — З причини демонстрациї при отвореню театру відправлено команданта палати Мархолева.

Новому перскому шахови при обсадженю батьківского престолу не довело ся спорити з суперниками, бож авантури його брата (але від другої матери) годї уважати поважним заміром, не допустити Магомета Алї-Мірзу до обнятя батьківского престолу і в суботу відбула ся його сьвяточна коронация. — Мабуть щоб мож лекше перевести замірені реформи, задумує шах поробити деякі зміни в складї кабінету, як також на всїх полях адмінїстрациї держави.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Палата послів.

Палата послів працює надзвичайно скоро, але мабудь і поверхово, тому що посли радять над законами і ухвалюють їх, *неприготовившись* до того наперед, незнаючи, що прийде під обраду. Від четверга принято між иньшим закон торговельний, закон о винї, закон о праві авторства і розпочато дебату над законом про платню урядників і професорів.

На четверговім засїданю мотивував п. Малаховский, яко референт промислової комісиї, наглість внесеня в справі промислової новелї. По переведеню загальної і специяльної дискусиї принято в другім і третім читаню зміни, ухвалені палатою панів і цїлий промисловий закон. По сїм приступила палата до нарад над наглим внесенем п. Шрота в справі предложеня о торговлї вином. По умотивованю наглости перервано наради. П. Офнер заявив, що розпорядженє мінїстра торговлї в справі підвисшеня почтових, телеґрафічних і телефонїчних оплат противить

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

ОСОБИ:

МАРІЯ ЛЄЩИНЬСКА, королева Франциї, жена Людвика XV.
ЛЮДВИК ФРАНЦ із БУРБОНІВ, принц із Конті пріор ордену Малтійцїв.
МАРКІЗА БУФЛЄР, придворна дама королевої.
МАРКІЗА ПОМПАДУР, дама палати.
МАРКІЗА ЕПІНЕ, її дама довіря.
ГЕРЦОґ ШОАСЕЛЬ-Д'АМБОАЗ, ґраф Стенвій, премієр мінїстрів.
АББЕ ТЕРЕ, мін. внутрішних справ, езуїт, що сповідає короля.
МАРКІ СІЛЮЕ, мінїстер скарбу.
МОПО, канцлер.
ҐРАФ ДІ БАРІ, придворник короля.
ЕВГЕНІЙ ДЕ СЕН-ЛЯМБЕР, капітан придворної ґарди.
ДОРІ КІНОЛЬ, акторка при théâtre français, лекторка королевої.
БАРОН ГОЛЬБАХ, ҐРІМ, ДІДЕРО — фільозофи Енцикльопедиї.
РИЦАР САЛЬВАНДІ, перший., РИЦАР Д'АТРЕЙ, другий. — рицар (кавалїє) в службі Маркізи Помпадур.
НАРЦІС РАМО.
БАР'ЯК, слуга в Гольбаха.
КОЛЄТ, покоївка в Кіноль.
ДВА ПАЖИ, ЧОТИРИ ЛЬОКАЇ — маркізи Помпадур.
ЛЬОКАЙ королевої.
СЛУГА в Шоаселя.
Два жовнїри придворної ґарди. — Гості і прислуга Гольбаха. — Панї і панове двору. — Дами королевої. — Слуги. — Нобельґардісти.

Річ дїє ся ба в Парижу ба у Версай, року 1764.

Дїя перша.

Париж 1764 року, по полудню. — Сальон барона Гольбаха; елеґантно устроений, сальон тогочаского стилю. На серединї задної стїни і в глубинї правої находять ся двері. По лївій руцї сцени пишна грубка а по правій на серединї вікно. Перед грубкою стіл, на столї вежать ґльобуси, мапи і книги, а округ стола яких лісїм стільцїв. Коло вікна також столець. В глубинї сцени стоїть стіл для приготовленя чаю.

Вихід перший.

(Коли заслона підносить ся, панї ЕПІНЕ, *що як раз тепер надійшла, сїдає на фотель.* БАР'ЯК *стоїть безрадно перед нею).*

БАР'ЯК: Я таки повідомлю пана барона. *(Хоче вийти на право).*

ЕПІНЕ: *(скоро)* Нї, нї! Не дай того Боже, Бар'як! — Є тут пан Ґрім?

БАРЯК: Так, вельможна панї!

ЕПІНЕ: Просїть його сейчас до мене, але щоб се не впало нікому в очі. *(Дає йому гроші, він кланяє ся й хоче вийти на право.)* Ще одно слївце! Товариство в біблїотецї?

БАР'ЯК: Так, панї маркізо! Бракує тільки ще Дідерого та, — здаєть ся менї, — також панни Кіноль.

ЕПІНЕ: *(дає знак, щоб вийшов).* Добре, добре! *(Бар'як виходить на право.)* І ще не можу опанувати свого роздражненя. — Яка блїда вона була! — Як би вона вмерла, пропали би й ми. Її слава була нашою славою.

Вихід другий.

ЕПІНЕ, ҐРІМ *(входить з правого боку) за ним* БАР'ЯК.

ЕПІНЕ: Слава Богу, пане, що Ви вже тут! — Страшні речі дїють ся!

ҐРІМ *(налякано)*: Що-ж, моя красуне? — Дїйсно, Ви дуже збентежені. *(Цїлює її в руку).* Що-ж за тайна грижа?

ЕПІНЕ *(обзирає ся за Бар'яком)*: О, се не тайна грижа. Небавом стане вона загальною журбою для всїх тих, що називали себе колись приятелями маркізи Помпадур.

ҐРІМ: Мене обхоплює страх! — Щож стало ся? — Вона слабує вже від давна, але надїяло ся...

ЕПІНЕ: *(перебиває йому).* На жаль, не має вже чого надїяти ся; від вчера проявила ся цїлком иньша хороба, що в коротцї мусить зробити їй конець, і до нинї не розпізнали лїкарі тої хороби. Лїкар думає, що всяке роздражнене було-б для неї смертю; — з нею треба обходити ся як з малою дитиною, бо будь який незвичайний переляк легко міг би позбавити її житя.

(З середних дверий виказує ся голова Бар'яка).

ҐРІМ: Диво! — Але як се можливо? — Так нечаянно, так якось з воздуху? — Знаєте ви се цїлком докладно?

ся конституції і просить президента палати, щоби се розпоряджене придїлив конституційній комісиї і поручив їй розслїдити, чи годить ся воно з приписами конституції. Віцепрезидент др. Кайзер заявив, що в справі сїй уже предложено нагляче внесене. Посли Аксман, Гесман і тов. поставили нагляче внесене в справі автомобілїв а п. Рошковский і тов. в справі нарад над міжнародним законом дотикаючим управильненя законних колїзий в супружім праві. Віцепрезидент др. Кайзер повідомив, що на дневнім порядку нинїшного засїданя стоїть дальша дискусия над законом о торговлї вином, почім імовірно прийдуть під наради наглячі внесеня о урядничім законї і о конґруї.

На пятничнім засїданю ухвалила палата послів наглість Шротового внесеня, котре вводить на дневний порядок закон о винї, почім приступлено до мериторичної дискусиї над сим законом. Закон принято в другім і третім читаню, разом з резолюциею Штайнвендера, взиваючою правительство, щоби при переговорах з Угорщиною постаралo ся о знесене імпортового мита за вино. Пп. Лекер і Ерлер поставили внесеня в справі правного становища учителїв, з зазивом до правительства, щоби предложило проект закона, зрівнуючий побори учителїв з чотирома найнизшими клясами державних урядників.

На суботнїшнім засїданю по короткій дискусиї полагоджено закон о праві авторства, по чім розпочались ради над предложеннями о платних урядників і професорів. Всї бесїдники вказували на лихе положене урядників і домагали ся санациї тих відносин. При тій нагодї зазначували, що хоч правительственне предложене не заспокоює всїх потреб урядників, то мимо того не будуть бесїдники ставляти нїяких додаткових внесень і поправок, щоби сим не повалити цїлого закона. П. Брайтер доказував, що правительство внесло предложене в справі урядників едино зі страху перед виборами. Він жалував ся, що в предложеню нема бесїди о провізоричних слугах, канцелярийних помічниках, мимо того, що сї категориї потребують далеко більше помочи. Активальний додаток першої і другої кляси є по думцї бесїдника за малий; цїлий ряд більших міст повинен дістати 90 проц. віденьского активального додатку. Також повинні бути підвисшені активальні додатки державної служби, а провізоричній службі треба би підвисшити платню. Бесїдник апелює до палати, щоби в правительственнім предложеню починила відповідні зміни. По промові п. Шрайтера замкнено дискусию.

На понедїлковім засїданю палата признала наглість обом предложеням законів о платних урядників і професорів, і закінчила спільну загальну дебату над обома законопроектами, по чім приступлено до специяльної дебати над предложенем платнї для урядників. Підчас дискусиї віцепрезидент Зачек відобрав слово ґрафови Штернберґови, який мимо упімнень президиї в не приличний спосіб накидав ся на міністра справедливости д ра Кляйна і ех-през. міністрів Ґавча. Ґраф Штернберґ зажадав звернути ся з апелем до палати, чого віцепрезидент Зачек недопустив; тодї крикнув ґраф Штернберґ до Зачека: „Ви лайдак! Се безличність!“, що викликало в палатї обурене. — Міністер скарбу в імени правительства заявив ся проти всяких будьяких внесень на зміни предложеня. По тім засїдане замкнено. Слїдуюче відбуває ся нинї.

*

На понедїлковім засїданю внесло правительство законопроект в справі будови желїзної дороги з Веренчанки до Вікна. Видатки на ту цїль преліміновано на 1,900.000 К, з чого 1,600.000 К, перебирає правительство на себе, а 300.000 К має перебрати край Буковина і інтересовані. Так отже в коротцї сповнить ся горяче бажане населеня заставнеччини, що в першій мірі треба завдячити п. Василькови, який довів до того, що правительство вже так скоро „вийшло з сим законопроектом.

Палата панів.

Вчера вельможі приняли остаточно закон о виборчій реформі. В специяльній дебатї над зміною основного закону про заступництво заявив ся князь Шварценберґ принципіяльно проти загального права голосованя, уважаючи демократичний парлямент непомиримим з монархією. Він не може мати оптимістичного погляду правительства а побоює ся, що виборча реформа доведе до відносин, які панували за часу парляменту в Кремсір. През. міністрів бар. Бек зазначив, що виборча реформа перемогла вже нечувані перепони; від коли вона на дневнім порядку усунули ся з парляменту давні сумні обставини. Президент не перечив, що реформа буде мати за собою і деякі непожадані наслїдки, але вона конечна для широких мас і для скріпленя сил, щоб розвязати важні питаня. Найтяжше із тих питань се управильнене відносин з Угорщиною і бесїдник надїе ся що новій палатї послів з палатою вельмож вдасть ся розвязане сего важного питаня. По промові ґрафа Туна і мін. внутрішних справ Бінерта принято і решту законопроекту о виборчій реформі, чим закінчено справу виборчої реформи.

Hungaria crescens.

Коли Гальмош, який закинув був Польонови, що він як радний міста Будапешту „надуживав свого становиска, щоб збити маєтки“, заявив заступникам грубошкірого міністра, що лише перед судом готов дати пояснення до сего закиду, вдоволив ся джентельмен Польоний тим, що назвав той закид політичною інтриґою і ... уважав ся далї чесним чоловіком. Оден тяжкий закид більше або меньше — не значить в угорского маґната нїчого. (Польоний числить ся тепер до маґнатів „заробивши“ адвокатурою, і т. д. — доволї грошей).

Супроти зазивів праси, щоб виступив проти Гальмоша зі скаргою, відносив ся він цїлком байдужно, тим більше, що чув за собою цїлу раду міністрів, як також велику част сойму. І чого-ж йому тут боятн ся, знаючи дуже добре, що в його дорогій вітчинї є институция, звана прокураторією, яка займає ся тілько меньшого братією, як робітниками, словацкими патріотами і т. под.? А зрештою: що значить регабілїтувати честь? Перед ким? Перед демократами? О їх думку про себе міністер не стоїть, а в очах своїх однодумців-маґнатів він нїчого не втратив. Вони ж знають, що він не иначий від них. Та здає ся, завзяті зазиви преси, спонукали раду міністрів до ухвали, щоб Польоний поставив Гальмоша перед суд, щоб „демократична сволоч“ не думала, що в Польоного не чиста совість. Польоний застив і в запалї сказав: „Гаразд, я піду перед суд, але і другі міністри мусять зробити те само — проти їм зроблених закидів!“ Се помогло! Чесні пани почули, що і вони мають доволї масла на голові і що їм не годить ся виходити на сонце.

Отже-ж закинено намір виступати зі скаргою — се-ж зрештою вдасть кождий пролетар! — і ну-ж кисе-ж зрештою вдасть кождий пролетар! — і ну-ж кинули ся маґнати на дорогу „лицареску“, значить: наклонити Ґальмоша до *відкликаня зробленого закиду*. І ну-ж почала са ратункова акция на якої чолї стояв сам приміер др. Векерле. З першу „переконував“ Гальмоша теперішний бурмістер будапештеньский Барчі, потім радний Ерлїх, ба навить і сам Векерле, але ... без успіху. Тепер наступили чесні добродії дорогу пресїй, найшовши відповідного посередника до осягненя своєї цїли в особі домашного лїкаря Гальмоша д-ра Вайна. І сей совісний лїкар переконав хоровитого на нерки Гальмоша, що він (Гальмош) не в силї стануги перед судом задля свого лихого здоровля і коли не відкличе свого закиду, то впре ся в домі божевільних. Ну, а се надто звісна справа, що із здорового чоловіка зробити варіята ... дуже легка річ. І *старий Гальмош*, якого нїхто неміг просьбою наклонити до сего кроку, під погрозою домом божевільних ... писемно відкликав закиди, піднесені проти Польонього, яке письмо передано міністрови в пятницю по опівночи. В суботу рано Польоний триюмфував тим письмом в соймі, який не вгавав радувати ся з нагоди „побіди правди над брехнею!“

Однакож мимо сеї славетної „побіди“ справа мабуть не закінчена, бо вже в суботу вечером появила ся в „Magyar Szo“ така заява, випечатана великими буквами: „Зазив до корол. угорского міністра справедливости Ґези Полонього: Я готов доказати Вам слїдуючі каригідні учинки: 1. Ви скривали злочинни; 2. Ви брали участь в крадїжи; 3. перед судом поповняли Ви кривоприсягу; 4. Ви були аґентом maisons publiques; 5. Ви поповняли пресиї; 6. Ви безправно і нечесно надуживали свій мандат посольский і мандат до ради мійскої, щоб збити маєтки. Се все хочу доказати Вам, пане міністер справедливости, і завзиваю Вас, подати мене до суду. — Др. Е. Палий, редактор „Magyar Szo“.

Який успіх може мати сей зазив, можемо вже тепер догадувати ся! Се-ж все — закидувано міністрови вже й передше і йому нїчого не стало ся... for Brutus is a honourable man.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 22. сїчня 1907.

Відень. Бувший посол до павляменту, леґіонер з 48. р., др. Йосиф Роп, помер по тяжкій недузї. Пів години пізнїйше померла і його жена.

Могилів. В осередку міста вистрілив якийсь злочинець кілька разів на переїзджаючого полїцмайстра Родійонова. Його не ушкоджено, а фірмана тяжко ранено. Другий напасник кинув бомбу, яка нїкого не зранила. Оден виновник застрілив ся, а двох арештовано.

Відень. При отвореню нинїшного засїданя палати послів президент палати згадав теплими словами про смерть найстаршого члена Рона і виразив своє обурене проти вчерашного поведеня ґрафа Штерн-

---

ЕПІНЕ: Ах, Боже! Я-ж преціиь просто від неї. Повідомлена сегодня рано карткою від Мопого, сїда я на повозку і чим скорше до Версай. — Ох, той погляд! — Та женщина, що колись так очаровувала, — знищена і зломана. Кажу Вам, однїсенький перемяк, легке роздражнене нервів — і її вже нема.

ҐРІМ: О, коли з нею так, то зробимо добре, коли зачнемо оглядати ся за иньшим сонцем!

ЕПІНЕ: Але куда?

ҐРІМ: Умре маркіза де Помпадур, то може взяти верх королева і її партия. Що з нас потім буде, легко вгадати. — Або знов можливо, що парлямент і енциклопедия відверне воду від їх млина, — тодї пічне ся велика реформа. Але се було би так само зле, бо моі панове фільозофи зачинають вже відвертати ся від мене з своєю приязнию та бажають сентиментальних проповідий Руссого про чесноти. І менї також досить вже сих шкільників.

(*Бар'як часто вказуе голову середними дверми, коли хтось появяме в ту сторону, ховне ся*).

ЕПІНЕ: Протеж навязала я з Аббе Терé тайні зносини, щоб на всякий раз не лякати ся нїякої ситуациї при дворі. За чверть години довідаю ся, що мож з ним осягнути.

ҐРІМ: Се добре! Спішіть сейчас туди! — Треба дати йому пізнати, що такі часом можемо помочи Ісусовій громадї при габілїтациї.

ЕПІНЕ: Ще лиш одну хвильку, закім прийду до себе.

ҐРІМ (*обзирае ся обережно*): Не дай Боже, щоб хтось почув одного слівця нашої розмови! — Ви знаете, що ми стоїмо на дуже непевнім ґрунтї. — Але я не можу понати сеї нечаянної кризи в панї Помпадур при так твердій натурі. Якже-ж думаете, що за причина сему?

ЕПІНЕ: Се велика таємниця, яку мож розповісти лише з великим нараженем для власної особи.

ҐРІМ: Як то?

ЕПІНЕ: Ми самі, товариство в бібліотеці, отже слухайте. — За порадою лїкаря вчера рано виїхала мадам Помпадур в товаристві Мопого і мадами Тансен до Парижу, щоб оглянути египтийский кабінет ґрафа Селї. Ви знаете, *як рідко* — задля королевої — виїзджае маркіза до Парижу. Помимо великої утоми була вона досить весела і саркастично оглядала ґрупи людий, що вештали ся по boulevard du temple. Нараз скрикнула, немов божевільна: „Нарціс, Нарціс!“ Її напали конвульсиї так, що з гіркою бідою занесено її до гостинниці Шоасиля, а з відсїдя поїхала відтак назад до Версай. Від сеї нещасливої хвилї почала її недуга; і до тепер нїкому не вдало ся вивідати, хто сему причиною. Її положене гідне пожалування.

ҐРІМ: Я давби не знати що, щоб тільки розвідати причину, з якої минає ся найтвердїйша всїх жінок, артистка у всякому роді маскованя. — Але всьо одно! Коби вона тільки жила, щоб виконала свій послїдний замір, яким найбільше гордїти ме, а то, щоб король розвів ся з королевою і звінчав ся з хитрою маркізою. — Якжеж стоїть ся справа?

ЕПІНЕ: Передвчера потайно прийшло письмо від папи. Дофенови престіл запевнений, їй лишають ся всї королівські почести: — як підпише, — то підпише цїлком приватний акт. Коли не підпише, то стане її буджет ще меньший, нїж тепер.

ҐРІМ: Но, і тодї нам напевно припала би потім якась посїлість, якась хосен приносяча посада, відкілля могли би ми спокійнїйше придивляти ся перемінї всяких сїток. Чого-ж надумуете ся? Відсьвіжилисьте ся вже до волї, йдїть вже, що б не завважали в товаристві моєї задовгої неприсутности!

ЕПІНЕ (*встае, приступае до Ґріма, солодемько*): Мелькіоре, ми мусимо тепер мати тїснїйші зносини між собою, нїж передше! Чому оминаете мене від якогось часу? Чи стала я Вам дїйсно цїлком рівноважною, байдужною?

ҐРІМ: Ви дуже наївна, Маркізо!

ЕПІНЕ: Який повід дала я Вам до сеї холоднокровности?

ҐРІМ: Стаете чим раз наївнїйшою. Переслухаете мене пізнїйше, як будемо мати більше часу на такі дитинячі справи, — і я прийму ся кождої кари, яку подиктуете менї (*дзвонить*).

Вихід третий.

ПЕРЕДШІ. БАРА'К (*входить середними*).

ЕПІНЕ: Ох, я розумію! Без серця, як звичайне!

ҐРІМ (*до Бар'яка*): Ге, повозку для панї!

БАР'К: Сей час! (*спішить на перед*).

ҐРІМЯ (*бере Еаіме під плеча*): Позволите, Маркізо? (*веде її до середних дверий.*) Отже до Аббе! Я очікую Вас! (*Еаіне і Бар'як виходять середними вверми*).

ҐРІМ (*вертае від дверий і кинуе*): Бідна, своїми доказами любови стае нудною — а все-ж такі не сьмію її цїлком занедбати. Менї ще конче її впливу. Але коли тільки відчинлю ся фільозофії й вступлю в службу королевої, то тодї і ся красавиця не ме мене турбувати. (*Ступае кілька кроків наперед*). Е, се не зле, коли чоловік перейде, так сказати, хоромн всесьвітньої істориї, де ще Дідеро, д'Алямбер, Гельвецій та всї иньші добрі душі крутять ся — і зрозуміе сьвятощі абсолютної правди, товчок всякої фільозофії, керму нїлого сьвіта, себто: особистий інтерес. (*пауза*) Ех, королева здивуе ся, коли почуе наші найновійші вісти. (*Виходить на право*).

Вихід четвертий.

БАР'ЯК (*обережно входить середними дверми*); *в руках мае картку паперу й олувець*).

БАР'ЯК: Ся розмова, — неоцїнимe відкрите. Панна Кіноль платить менї також добре; примістила мою доньку при théâtre français; я її довжник, хай вона бачить, що я розумію з відсотками платити. (*Наслухае*). Не вже-ж се вони вже йдуть? (*Наслухае коло дверий по правій сторонї*). Ні, говорять ще! Добре, закім приготовить ся чай, нїхто менї не перепкодить. Біжу списати нотатки для панночки. Рука руку ме. (*Виходить середними дверми*).

(Дальше буде).

берґа супроти президиї, вибраної довірем палати. Жалує також, що ординация нарад не дає президиї відповідних средств, щоб відповідно виступити проти такого поступованя. Штернберґ заявив, що не оправдане відмовлене йому права апелювати до палати роздразнило його і в захваті обидив віцепрезидента, що тепер жалує і перепрошає обидженого. — Палата дебатує над предложенем платні для урядників.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. сїчня 1907.

Особисті вісти. Посол Пігуляк, митрополит др. Рената і краєв. маршалок барон Василько виїхали вчера до Відня.

Чи буде лїпше? Коли повернула з Відня депутация православних Русинів, надїяв ся дехто, що в тактиці Русинів і консисториї наступить якась зміна. Та вона не вповнї наступила. Русини держали ся в резерві, ожидаючи сповненя цїсарскої обіцянки, а румунїзатори провадили далї свою киртичну, провокуючу роботу. Що Русини не змінили своєї тактики, значить що напружене між ними а румунїзаторами не звільнило ся, доказує і фактъ, що і сего року бракувало наших полїтиків при діне, данім на Йордан митрополитом д ром Рептою. В сїй справі видко хибно інформована „Buk. Post“, коли пише, що Русини взяли участь у згаданім бенкетї. Не многі Русини, які взяли участь, були запрошені не як репрезентанти Русинів, але як урядники і яко такі явили ся, а полїтики в консеквентности поступованя митрополити мусїли відмовити свою участь. Рівнож зазначити треба що з Волохів і чужих позапрошувано із низших рангъ, наколи прав. Русинів поминено із висших.

Атак на чернов. унїверзитет. В буджетовій комісиї обізвав ся колишьо голос визначного полїтика п. Штайнвендера, який замітний тим, що съвідчить прозлобу або крайну іґноранцию бесїдника. В протягу дискусиї над полїпшенем платнї для професорів унїверзитетских та середних шкіл захотїло ся п. Штайнвендерови знесеня фільозофічного факультету на черновецкім унїверзитетї, бо — мовляв — не виплачує ся шкірка за виправку. Вже саму обставина, що бесїдник не умотивував свого внесеня, доказує, що пос. Штайнвендер видумав дуже злий дотеп і примістив його на ще гіршім місци. Бо — хоч би фреквенция фільозофічного факультету була слаба, — то вже з нїмецкого становиска з огляду на те, що зреалїзоване його внесеня значило би для „градецкої кольонії“ а тим і для нїмецких „Kulturträger“ів, велику страту, не повинен був п. Штайнвендер ставити такого внесеня. А коли мав він на думцї таким способом унеможливити краєвим народам витворювати собі свою інтіліґенцию, то съвідчило-б се про його злобу і ненависть до розвою не нїмецких народів; а коли він дїйсно мав на оцї лише лиху фреквенцию, то доказує се його необзнакомлене із обставинами на чернов. унїверзитї Бо коли-б був він хоч трохи обзнакомлений із сегорічним справозданем про ректора д ра Герцберґ Френкля, то не був би поставив такого внесеня, яке певно не принесло йому лявр. В згаданім справозданю читаємо: „Фреквенция унїверзитету збільшила ся від 1899 року до нині **о 83 проц.** Таким великим зростом в так короткім часї не може похвалити ся жаден австрийский унїверзитет. ... Зріст нашого унїверзитету розділює ся дуже неоднаково на поодинокі факультети; правничий факультет зріс о 28 проц., а теольоґічний майже о 300 проц. Але що заслугує на осібну увагу, се зворот в обставинах на фільозофічнім віддїлї. Від 1879 упадала його фреквенция, щоб осягнути р. 1899 мінїмум 38 слухачів. Від тепер наступила зміна до лїпшого і сей віддїл числить тепер 229 слухачів, зріс отже в протягу 6 і полов. років **о 600 процентів**...“ А п. Штайнвендерови подобало ся назвати наш фільоз. віддїл злишним непоплатним. Розуміє ся, що п. Штайвендер дістав відповідну відправу від мінїстра просьвїти д-ра Мархета. Мабуть не треба згадувати, що се не коректне і поступоване п. Штайнвендера викликало в буковиньских кругах велике обуреня; бо коли наш унїверзитетский сенат бажає нового унїверзитетского будинку і розширеня самого унїверзетету — давно обіцяним медичним віддїлом, вирває ся Штайнвендер — як Пилип з конопень — і бажає усунення одного факультету.

Акад. тов. „Союз“ вручило сими днями інспекторови Поповичови гарно виконану грамоту почесного члена.

Досліди в малій Азиї. В „Передазиятскім товаристві“ в Берлїнї виголосив сими днями проф. др. Гуґо Вінклер відчит про результати своєї роботи в малій Азиї, де він розкопував, шукаючи за останками гетеетичної культури. Не далеко міста гетеетичного, де тепер здоймає ся Боґазкой, найдено більше як 2000 глиняних табличок і ґраґментів глиняних. Учений уважає їх останками знищеного державного архиву гетеетичної монархії. Цїкавий оден знахід, іменно більша таблиця, що в асирийскій мові містить текст угоди між Рамзесом II., королем Египту, і королем Гетеїв, що царствували около 2000 р. перед Хр. Той самий текст, писаний гіерияґліфами, находить ся на стїнах съвятинї в Карнаку в Египтї.

Убійство поповнено серед білої днини першого дня Різдва в Білій Керниці. 28-літний Никифор Ефімов Шкрабин продер стріху до хати 35 лїтної дівчини Анастасії Атанасієвої, задусив еї і забрав 200 корон. Жандармериї вдало ся ще того дня виследити і арештувати виновника, як також його матїр.

Оповістки, іменованя і т. п.

Іменованя. Рада краєва шкільна іменувала суплентом при школї вправ уч. семинариї в Чернівцях мийского уч. Івана Кавулю замість уч. Григорія Ильницкого, якого за згодою ради громадскої перенесено до мийскої школи при ул. краєвої палати.

В бурсї ім. Федьковича настановлено на місце хорого проф. Ісопенка директором бурси учителя Івава Кавулю.

В комісиї для одобреня руских учебників і приборів наукових переняв провід інсп. Попович, а професорови д-рови Смаль Стоцкому, що провадив комісиї доси від часу перенесеня інсп. Тумлїржа, высказала Рада краєва шкільна за его труд признане.

Президента краю, Октавіяна Бляйлебена, іменувала черновецка громадска рада почесним горожанином міста. Із тої нагоди президент жертвував 500 К на бідних міста а 500 К на заклад для сліпих, чим зробив початок до спасеного дїла, яке повинно би найти як найбільше прихильників не тільки в містї а в цїлім краю, де є велике число сліпих, що все ще остають тільки тяжким тягаром не тільки для своїх родин а для всеї суспільности, бо нема доси в нашім краю закладів, щоб подавали сим найнещасливійшим людям поміч, заробляти собі на хлїб насущний. В сім дїлї віднесла ся і краєва рада шкільна за ініциятивою інсп. Поповича до виділу краєвого о поміч з краєвих фондів.

При учительскій семинариї в Чернівцях випи сане місце тимчасового учителя школи вправ з рускою, волоскою і нїмецкою або лише з рускою і нїмецкою мовою викладовою до кінця лютого с. р.

Перепони в желїзничім русї. Через заметїли застановлено желїзничий рух на лїнії Лужани-Залїщики, Глїбока-Бергомет-Чудин і Глїбока-Серет.

Товариство лїкарів відбуде в пятницю, дня 25 го сїчня в льокали товариства загальні збори.

Мінїстерство торговлї позволило утворити почтовий уряду в громадї Валяві, полїтичного повіту Кіцмань. День активованя уряду почтового подасть ся пізнїйше до відомости.

Надзвичайні загальні збори „Руско-православної Спілки торговельно-промисловоґ“ в Вашківцях н. Ч. відбудуть ся в неділю, дня 27. сїчня 1907. р. о год. 1 ій по пол. в комнатах „Рускої Бесїди“ з отсим порядком дневним: 1. Отворене зборів. 2. Звіт із дотеперішної дїяльности управи товариства. 3. Приняте реґуляменту управи і функционарів товариства. 4. Нарада над крамарем. 5. Евентуалія. З огляду на важність справ просить ся о численну участь. — За раду товариства: *Іван Герасимович*, голова ради.

Сегорічні звичайні загальні збори буковиньского товариства почтового і щадничого в Чернівцях відбудуть ся 28. с. м. о 8-ій год. в реставрациї Енслера (передше Зонтаґ) ул. семигородска ч. 7.

Із тов. „Брацтво сьв. ап. Тадея“ в Чернівцях. В неділю дня 20. сїчня 1907 при участи майже всїх членів відбули ся в салї „Братского дому“ звичайні загальні збори сего товариства. Заступник голови п. Бабчук, привитавши гостий підпіс, що видїл старав ся всїми силами о піднесене і зреалїзоване цїлий товариства. В протягу минувшого року урядив видїл 9. богослужень за померших братів-фундаторів а одно богослужене за прочих померших членів, удїлив одноразову запомогу півцеви церковному і одну одноразову запомогу вдові по бувшім члені і придбав товариству в минувшім роцї 630 кор. чистого доходу, так що маєток товариства з кінцем 1906 р. виносить 16.633 К 54 сот. По удїленю абсолюториї уступаючому видїлови приступлено до вибору нового видїлу в котрого склад увійшли: А. Левандовский, старшина, о. Луцкий секретар, И. Мицак, касиер, К. Термена, господар, Н. Сковроньский, контрольор. На заступників видїлових вибрано братів: Т. Бобчука, И. Ясїницкого, А. Дудича, П. Робачека і Д. Пшиходного а на ревідентів братів: П. Иосифовича і М. Дуба. Потім слїдували вільні внесеня братів Ілиицкого і Павловского. На перше внесене постановлено, надїляти що осени дїтий бідних міщан на кілько средства товариства позволять, зимовою одежею а на друге внесене рішено, вислати до о. крилошанина Костецкого, яко голови комітету до будови нової церкви, 6 братів з просьбою, щоби комітет а особливо о. крилошанин яко голова, заняв ся тою справою горячійше, бо стара церковця для черновецкої гр.-кат. громади богато за мала, а справа з будовою нової церкви, котрою комітет з початку заняв ся був дуже ревно, з незнаних причин від кількох лїт не поступає ні кроку в перед. По вичерпаню дневного порядку подякував председатель зборів членам за їх численну участь і закінчив збори. — *К. Левандовский*, секр. зборів.

Із музичної школи ім. Миколи Лисенка. Заряд сеї школи почуває ся до милого обовязку подякувати Вп. панї Иосифі Каспшицкій де Кастенедольо, жені пенсионованого ц. і к. майора, за дароване гарної скрипки зі смиком і футералом до інвентаря нашої музичної школи. Подаючи се до публичної відомости підписаний заряд просить родимцїв, щоби пішли в слїди за чужою особою і дарували до бібліотеки нашої школи непотрібні їм ноти, особливо педаґоґічні які в руках нашої музичної школи причинили би ся до дальшого улегшеня науки музики а особливо в початках. — При сій нагоді Заряд муз. школи ще раз подає до відомости нашій суспільности, що має гарну музичну бібліотеку, з якої повинна наша громада користати. Годї припустити, щоб у нас була потреба лиш учити ся музики а вивчивши ся, щоб нїхто не бажав познакомити ся з новими утворами нашої музики, які то утвори як раз містять ся в нашій бібліотецї, а годї припустити, щоб материяльні згляди входили тут в рахубу, бо чейже 10 сотиків за визичене одного утвору на цїлий місяць і кавция 1 К яка звертає ся, не можуть бути материяльною перешкодою. Заряд має надію, що сей поклик, повторюваний вже кількакратно сим разом не лишить ся без успіху і наші родимці, поспішать користати з бібліотеки музичної школи, яка отворена в будні дни від години 3. до 6. по пол. — *Заряд.*

Заходом научного кружка тов. українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбуде ся в четвер, дня 27. сїчня с. р. відчит тов. Цїсика на тему: „Григорій Савич Сковорода — перший український фільозоф“. Усїм гостям дуже раді. — *М. Равлюк*, голова.

Подяка. Низше підписаний зарядив в місяцю грудню минувшого року збірку, з котрої справило ся убране і шкільні прибори для бідної шкільної молодїжи сеї школи. Зібрано 260 К, з котрих куплено шкільних приборів за 50 К, а за 210 К: 14 сардаків, 14 пар червоних гуцульских гач, 11 пар постолів, 12 хусток, 10 шапок, 6 спідниць, 4 парі сподень, 4 цїлі нїмецкі хлопячі убраня, 2 плащі, 4 парі черевик і 6 суконок. Сї річи роздано 2. с. м. поміж 65 найбідніїших учеників і учениць сеї школи, без ріжниці віроісповідання і народности в присутности учителїв сеї школи і панів ґаздів Ігнатюка, Кисилиці і Стефана Дутчика. На сю цїль зволили зложити: хв. каса райфайзеньска 50 К, хв. громадский уряд 40 К, потім панови: А. Дашкевич і др. Бленду по 10 К, Ельсгольц з п. 34 К, 11 сот., др. Віленц 6 К, др. Ямнолер, Шгершпус і Вайда по 5 К, Лїк, Чіканї, Бажант і о. Лучко по 4 К, Сальтер, Шгорфер, ґрінберґ і др. Сиклер по 3 К, Ігнатюк, Шерф Гарнїк, Н. Н., Шерф і син, Н. Н., Н. Н., С, Давбер Пйороновский, Х. Шерф, Д.аґуґік, Шайнер, Н. Н, Н. Н., Н. Н., Н. Н., і Шкраба по 2 К, Г. Ринерт, Вайнґартен, ґ. Гріздак, Рахмут, Розенцвайґ, Зоммер. І. Біркенфельд, Л. Зонтаґ, Н. Н., Д. Шваменталь, Н. Н., Й. Шерф М., Н. Н., А. Ринерт, М. Гарнік, Б. Біркенфельд, Н. Н., С. ґуґік, Н. Н., А. Шерф, Ю. Шрайбер, Вайц, Н. Н., Н. Н., Н. Н., і Н. Н. по 1 К, Назар 1 К 20 сот., Шихтер 60 сот., Маєр 80 сот., Вігарт, Ханес, Шваменталь, Сальпетер, Кляйн 1 К, 20 сот., М. Гарнік 30 сот. Заряд підписаний школи, дякує як найсердечнїйше всїм жертводавцям в імени своїм, як також в імени обдарованої бідної дїтвори. Особлива подяка належить ся також панови учителеви Сальомонови Сальтерови, котрий немало натрудив ся, доки узбирав половину на сю цїль зібраних грошей, дрібнійшими датками. Заряд 4 клясової народної школи в Селетинї, 14. сїчня 1907. *Отілїо Ельсгольц*, надучитель.

Із штуки і літератури.

„Календарь Просьвіти“ 1907. Як 4. книжочку видало київске тов. „Просьвіта“ сей Календар, цїкавий для нас з многих зглядів. Раз его дешевість 15 коп. за 10 аркушів дрібного друку що можливо лише при великім числі купуючих, якими ми Русини австрийскі не розпоряджаємо. Відтак добірний зміст, уложений дуже популярно. Статї не більші як на 5 сторін. З них цїкаві отсї: Грінченко: „Де ми і кілько нас“, Доманицкий: „Про давний лад на Вкраїнї“, М. П.: „Відроджене Украіни“, Грінченко: „І. Котляревский“, Доманицкий: „Про Тараса Шевченка“, Грінченко: „Якої нам треба школи“, Д ко: „Наші товариства“, Левіцкий: „Як ратуватись при наглих випадках та калїцтвах“, Королїв: „Перша поміч хорій скотинї“, Чикаленко: „Очковане чи калїтовка. Календарска і інформацийна часть дуже богата. Статї Левіцкого і Чикаленка богато ілюстровані, кромі того уміщені портрети Котляревского, Шевченка, Антоновича і Франка з їх життеписами. Значнїйші товариства описані приступно, як Накови Тов. ім. Шевченка у Львові, Просьвіта у Львові, Тов. виданя дешевих і користних книжок в Петербурзі, Просьвіта на Украіні, Тов. ім. Шевченка в Петербурзі, Тов. Педаґоґічне у Львові і Сокіл в Галичинї. — Коли порівнати сей календар з нашими австрийскими, то можна его поставити на першім місци, він побиває й календар львівскої „Просьвіти“. Взагалї се треба признати Українцям, що хоть вони лиш від року в себе дома занимають ся видаванем ґазет і книжок, они виходять з під їх рук далеко поважнійшими і досконалшими як наші.

Репертоар мийского театру. В середу (на дохід Стенґля) „Die Sittennote“, в четвер: „Opheus in der Unterwelt“, в пятницю: „Der Helfer“, в суботу: „Der Göttergatte“, в неділю (по обіді); „Der gestiefelte Kater“, (вечером). „Der Göttergatte“.

Винаєм черновецкого театру. Рада мийска відступила черновецкий театир на три роки п. Мартинови Кляйнови з Кенїґсберґу. Новий директор дістане річної запомоги 10.000 К, як і дир. Ранценгофер, але з'обовязує ся вдержувати постійну оперу.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(5) 2—15

Важне для кождого!

Випродаж! по сумнїсно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системy Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie“.
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

УЧЕНИКА

прийме зараз друкарня „Рускої Ради“

Вимоги: укінчене І. кл. ґімназ., сьвідоцтво лїкарске, укінчений 14 рік житя, знане руского язика.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

(8 —)

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

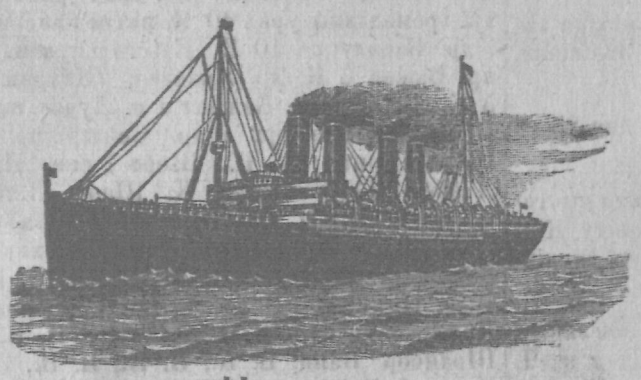

109 (19—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

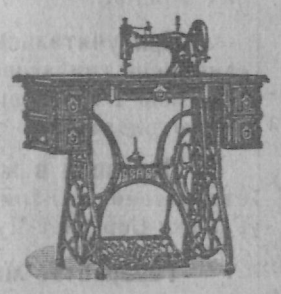

97 12—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.

З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

До Америки з Галичини і Буковини

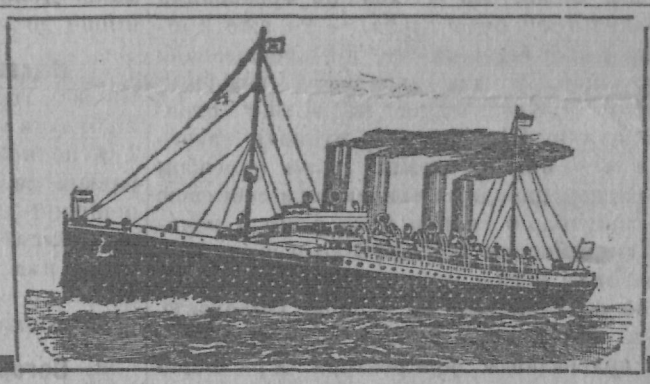

До Америки з Галичини і Буковини

свій до свого!

Що **вівтірка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями треває лише **5 днїв.**
Що **суботи** двошрубові почтові кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку.**
Що **четверга** двошруб. почтові кораб. з Бремен до **Бальтіморе.**
2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразилії і т. д. 96 29—30

На кожде запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїзджає з нашою шіфкартою через границю, не цїдлягає контролї на прускій границї.

свій до свого!

свій до свого!

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,
в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до накованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи *для пань і панів і т. и.*

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lóhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованем, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капузи, капелюхи, шапки, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші француски фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 5. Чернівці, пятниця дня 12. (25.) січня 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.
Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

КОНҐРУА.

По залагодженю справи управилненя платнї для державних урядників і професорів, палата послів приступила вчера до обговореня наглого внесеня посла Стояна, яке жадає безпроволочного приступленя до нарад над конґруою, себ-то над управилненем платнї австрийских сьвященників. Наш теперішний закон про конґруу датує із року 1885, коли то збільшено державний додаток для кат. духовеньства о 2 міл. К., року 1897 збільшено його о дальші 4 міліони; року 1904 виносив той додаток майже 11 міл. К, а тепер збільшує ся його о 4800.000 К річно.

Що полїпшене платнї для сьвящеників пожадане і конечне, щоб могли жити відповідно до своего стану і відповідно до житя своїх товаришів, яґі посьвятили ся не теольоґічним, але сьвітским студиям, се признасть кождий безсторонний чоловік. Вже коли возьмемо на примір наших буковиньских сьвящеників, які релятивно добре, може й найлїпше плачені, то мусимо признати, що платня 1400 К до не сповна 2200 К, зовсїм не відповідна і не вистарчаюча, між тим, коли урядник державний XI. ранґи після нового закону буде побирати 1600 до 2200 К, а урядник X. ранґи 2200 до 2800 корон.

Часто чути закиди, що до платнї сьвящеників треба вчислити столу, вільне помешкане і сесиєю і тодї зрівняють ся їх доходи платнї урядників VIII. (3600 до 4800 К) ба й VII. (4800—6400 К ранґи. Хто хоть трохи обзнакомлений з обставинами парафіяльними, той признасть безпідставність, ба по части і сьмішне сего закиду. Припустїм, що парохам жиє ся в нас добре, — хоч дуже добре знаємо, що щирі душпастирі нїчого не мають, — але що скажемо до животїня кооператорів, яке тревае звичайно звиш десять років — при пенсиї 1400 корон і малим додатком на помешкане? Така платня видасть ся кождому недостаточною, коли зважить, що той кооператор має дбати про жінку і дїти.

Отсе було-б наведено тільки для зрозуміня того, що платня католицких сьвящеників, яка є низша, як наших — не є достаточна і вимагає полїпшеня. Мабуть злишно додавати, що сими виводами не хочемо заперечити факту, що немалий процент духовників має чи малі маєтки, які склали вони рішучо не з самої пенсиї і не із совісної столї.

Мабуть із подібних мотивів вніс посол Стоян своє нагле внесене і палата признала конечність управильненя поборів сьвящеників, признаючи його внесеню наглість. Для полїпшеня платнї для духовників потрібно чотири і пів міліона корон, які мають бути вчислені до державного буджету, значить, має їх зложити нарід своїми податками, так що майже мимоволї застановляємо ся над тим, чи се найвідповіднїйший спосіб для покритя видатків для католицких сьвящеників. Коли правительство вже має до розпорядимости кілька міліонів корон, зложених із податків, то мож запитати ся, чи не годило-б ся ужити їх для иньших людий, для яких не має иньшої дороги для полїпшеня, тим більше, що той нарід вже безпосередно причиняє ся для улекшеня бутя духовників. Се зрозуміло і правительство, що задля підвисшеня конгруи не сьміє підвисшувати податків і тому мовчить воно про доходи, якими задумує покрити сї нові видатки.

Нїхто не заперечить — як сказано, — що між духовними є дуже богато бідних людий, і що вони мають право на лїпшу платню, але чи застановляємо ся і над тим, чи не оправданий закид тих, які думають, що на те не конче брати державних грошей. Наклонюють нас до сеї думки надзвичайні маєтки католицкої церкви в Австриї, яка із обилних доходів могла би хоч почасти дбати про добро своїх сьвящеників в загалї, а не лише про вибрані одиниці. Коли пізнамо в приближеню маєтки католицкої церкви які виносять 950 міл. К, (великі посїлости) і єї доходи, то зрозуміємо, що замітки деяких людий не так цїлком безпідставні.

В самому Відни епископство, монастирі і т. д. називають своїм власними: **2,798.221** гектарів забудованого ґрунту, які приносять — відповідно до вплаченого податку, — річно 2 053.181 К. Се бувби самий Віденъ. Але в иньших краях має католицка церква великі маєтки. На Чехах належить церкві 93 405 гектарів у вартости 46 міліон корон з 2,793 548 К, катастр. доходу; в Дол. Австриї 56.554 гектарів у вартости 33,932.000 К з 1.320.000 К катастр. чистого доходу; на Мораві: 67.826 гектарів у вартости 28,776.000 К з 1,070 842 К катастр. чистого доходу; на Шлеску: 62.198 гектарів у вартости 15,300.000 К з 596.000 К катастр. чистого доходу. Великі посїлости католицкої церкви у сих чотирох краях виносять отже: **250.583** гектарів у вартости **128,408.000** К з річним катастр. чистим доходом **5,160.000** К. Розуміє ся, що сюди не вчислені парафії, лише самі великі посїлости.

Отже більше як 5. міл К річно впливає католицкій церкві із сих чотирох країв, до чого требаб ще вчислити і чи малі доходи із церковних великих посїлостий в иньших краях. Так наприклад належить церкві в Корунтаниї із 630 вел. посїлостийй 261, отже звиш 40 проц., так само і в Країнї, де на 426 великих посїлостий лежить в руках католицкої церкви 176. Не малими добрами (25 процентів вел. посїлости) розпоряджає Стирия, Сольногород і Гор. Австрия. Із сего всего виходить, судячи по величезних доходах католицкої церкви із своїх дібр, що сама церква могла би піти тут правительству на руку і полїпшити платню своїм сьвященикам...

Як сподївати ся мож було, виступили в парляментї проти побільшеня конгруи посли Шумаєр, Хоц, Сайц і Чан, які старали ся доказати, що обовязок дбати про добробит сьвящеників припадає не державі, але церкві. Та тут призабули вони і на те, чого не раз самі бажають, а то на великий вплив правительства на церковні справи, якого воно нїколи не зрече ся. На сю обставину вказав дуже слушно і мінїстер просьвіти др. Мархет, зазначуючи, що коли правительство не може зречи ся рішаючого впливу на церковні справи, то обовязком його є дбати про відповідне матеріяльне положене сьвящеників. Зійшовши на обговорене Сайцового внесеня на розділ церкви від держави, зазначив мінїстер, що таке внесене після теперішного закону не має нїякої підстави.

Так підвисшено платню католицким та гр.-кат. сьвященикам, яким платить держава, а до чого причиняють ся в малій мірі і катол. релїґійні фонди. В виду сеї ухвали, мож надїяти ся, що правительство дасть ся наклонити до дефінїтивного підвисшеня платнї для буков. православних сьвящеників, які побирають платню із богатого прав. релїґійного фонду і яким певно тяжше жиє ся, як католицким не жонатим сьвященикам.

Полїтичний перегляд.

Франция. На недїлю, 20. с. м., приготовляли париські робітники великі демонстрациї за недїльним відпочинком. Полїция вже заздалеґідь поробила заряджена щоб унеможливити замірені демонстрациї. На богатьох місцях прийшло між робітниками а полїциєю до конфлїкту, при чім не обійшло ся без ранених по обох боках. Гурток демонстрантів обрабував великий базар на площи републики. Число арештованих виносить 149 осіб. Робітники оголосили острі протести проти заряджень правительства, а социялїстичний радний Фребурґ інтерпелював в сїй справі префекта полїциї, а социялїстичні часописї роблять Клемансови тяжкі закиди.

Автономія Ірляндиї. В коротцї предложить парляментови анґлїйске правительство законопроект автономії Ірляндиї. Той проект заводить в Ірляндиї наци-

---

2 Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Вихід пятий.

БАРОН ГОЛЬБАХ, ДОРІ КІНОЛЬ і СЕН-ЛЯМБЕР (*входять з правої сторони*).

КІНОЛЬ (*в розмові*): Запевняю Вас, пане бароне, що збирають ся над Парижом нові хмари; не знати тільки де сего разу вдарить грім. Зауважилисьте, як дивно заховував ся Ґрім? І Епінної, якої не бракувало звичайно нїколи, не бачу сегодня. Словом, у Версай снуеть ся щось, я не помиляю ся!

ГОЛЬБАХ: Не диво тому, що найлїпша приятелька королевої має дуже скритий полїтичний інстинкт. Ну, що там дїеть ся, думаю довідаємо ся ще досить скоро. А коли вже говоримо про Ґріма, мушу признати, що він стає вже й менї відразним. Відколи нема Русого, присвоює він собі якусь доґматичну власть, що стає з кождим днем більше пригнїчуючою. Хочби Жан Жак був суворий і недовірчивий, як собі сам хоче, то все-ж таки поважає він завсїгди право вільної думки.

КІНОЛЬ: І як раз се я люблю. Річ певна, що йому меньше грозить небезпека, втратити свою індивідуалність, ніж Ґрімови, що проковтнув би все своїм знавством.

СЕН-ЛЯМБЕР: Я вже давно казав се Гольбахови, але він та Дідеро не хотїли слухати і ось тепер кара.

КІНОЛЬ: Він тепер зневажає отверто навіть і Русого, — тепер, коли він прогнаний і не може боронити ся; се ж не чесно! Обсервуйте його! — Хотяй мадам де Помпадур хора, то все-ж такі, помимо своїх сухіт, може дати любовникови своєї вірної Епіне таку посаду, що він скине з себе фільозофа, а стане переслїджувати фільозофію.

ГОЛЬБАХ: Думаю, красуне Дорі, що бачите в нему все за чорно, за односторонно. — Ну, що ж чувати нового в містї?

СЕН ЛЯМБЕР: От, не богато, відчисливши деякі огидні подїї у Версай. Ґенерация танцює на своїм гробі менуета, а мудрі люди очікують загальної тактики партий.

КІНОЛЬ: Ох, і мусимо чекати! Чи не досить осьмінне наше столїте, чи маємо чекати, щоби воно ще гірше вродило ся? Цїкава я знати, що можуть осягнути одиниці, коли загал знищено?!

ГОЛЬБАХ: Крий нас Боже, не пускайте історичних бульок! Людскість безсмертна і се наша потїха. (*Глядить на годинник.*) Ми чекали досить на Дїдерого, час просити до чаю. (*Дзвонить*).

СЕН-ЛЯМБЕР: І обсервуйте Ґріма!

Вихід шестий.

ПЕРЕДШІ. БАР'ЯК (*входить середними дверми*).

ГОЛЬБАХ: Скажіть принести чай! Просїть товариство до салї. (*Бар'як виходить на право*).

Вихід семий.

ПЕРЕДШІ. МАРКІЗА ЕПІНЕ (*входить середними дверми*).

ЕПІНЕ: А ось я вже тут! — Утратила я багато, дорогі мої?

ГОЛЬБАХ: Тому що Ви завше при собі, не втрачаєте нїколи нїчого, красна панї. — Окрім Дідерого зібрали ся вже всї. Бог знає де він обертає ся тепер. Мабуть лишить ся нам винен обіцяний відчит.

Вихід осьмий.

ПЕРЕДШІ. ҐРІМ, МАРКІЗА де БУФЛЄР *і товариство входять з правої сторони. БАР'ЯК і слуги вносять середними дверми чай. Гольбах, Сен Лямбер і Кіноль стають по лївій сторонї і говорять між собою. Де Буфлер і деякі з товариства стають гуртком позаду. Ґрім здоровить Епіне, що стає на правому боцї.*

ЕПІНЕ (*підходить до Ґріма; до Гольбаха*): Ах, якаж шкода. (*Здоровить Ґріма і сїдає на фотель під вікном*).

ҐРІМ (*скоро, на пів голосно*): Скористалисьте щось в Аббе?

ЕПІНЕ (*так само*): Він ще не звіряє ся нам зовсїм, але дасть ся ще освоїти. — Осторожно, нас обсервують!

ҐРІМ: Ви-ж не зрадили мене?

ЕПІНЕ: Ґріме, кудаж Ви думаєте?

ҐРІМ: Нїкуда, окрім що Ви . . . жінка! (*голосно, звертаючись до товариства*): Но, моє паньство, думаю, лїпше покинути ґрупову забаву і розповідати, хто що нового знає.

ГОЛЬБАХ: Який Дідеро нечемний, обіцяв, що прочитає нам сьвіжу рукопись Детуша й лишив нас як на леду.

Вихід девятий.

ПЕРЕДШІ. ДІДЕРО (*середними дверми*).

ГОЛЬБАХ (*вказує на него*): А ось, lupus in fabula! (*до него*): А, Ви не вірний чоловіче! (*загальний рух в товаристві*).

ДІДЕРО (*кланяє ся*): Кланяю ся! — Довго вже разом?

ональне парляментарне представництво в Дубліні. Воно має складати ся з 60 виборних представителїв і з 22 дїдичних перів. Проект, поданий в приватній дорозї на розгляд провідникам ірляндского руху в анґлїйскім парляменті, стрітив ся з їх боку з острою критикою. В либеральних кругах уважають негарною ознакою для автономії Ірляндиї те, що прихильник її, міністерский секретар для справ Ірляндиї Брайс, залишає своє становище, щоби стати послом в Уешинґтонї. Взагалї справа автономії Ірляндиї стоїть тепер так, що правительство хоче дати Ірляндцям деякі уступки в напрямі автономії і длятого виробило свій проект, але ним невдоволені анї консервативні круги в Анґлії, які ворожо ставлять ся до автономії Ірляндиї, анї ірляндскі борцї за автономію своєї країни, які думають, що правительственний проект не дає їх країні того, за що вона принесла тілько жертв.

Загрожений турецкий калїфат. Як звісно, наслїдником Магомета і його калїфів уважає ся турецкий султан, який провадить сей титул, хоч і не всї магометаньскі правовірні узнають його за такого. Та можливо, що султанови прийде ся спорити о сей титул з афґанїстаньким еміром Хабі Булла, який перебуває тепер в Індиї як почесний гість Анґлії. Емір хоче стати релїґійним начальником магометан Середної Азиї й Індиї і присвоїти собі титул і високе становище калїфа. Пан'ісламский рух в Азиї ще дуже слабий, але емір уживає всїх сил, щоби стати релїґійним начальником середньо-азийских магометан. — Сей побут еміра в Індиї вихісновують що сили Анґлійцї, окружаючи його великою пошаною. Се робить ся для того, щоби добитись від него дозволу будувати в Афґанїстанї зелїзничі й телеґрафічні лїнії.

Японія. На вівторковім першім засїданю японьского парляменту заявив президент міністрів, що при згодї правительств американьского і японьского справа шкільна в Каліфорнії буде з цїлою певностию полагоджена вдоволяючо. Так само торговельні переговори з Росиєю поступають успішно. Президент міністрів заповів проект закона в справі дволїтної військової служби.

Перска справа зачинає набирати в Европі чим раз більшого значіня задля змін, які творять ся у внутрішнім житю тої старої держави. Тих змін боїть ся анґлїйска политика, передвиджуючи, що Нїмеччина схоче визискати їх для себе. Що Анґлія має причину боятн ся, доказують голоси, які дають ся чути в різних льондоньских товариствах наукових, займаючих ся всхідними справами. В однім такім товаристві відбув ся відчит, в котрім прелеґент зазначив, що Анґлія в цїлковитій згодї з Францією, ушанує росийскі інтереси в північній Персиї, але за те за нїяку цїну не позволить, щоби якась трета держава здобувала собі який будь вплив в полудневій Персиї. Не лиш перский залив мусить бути під виключною контролею Анґлії, але й полудневий континент Персиї. Прелеґент пригадав слова бувшого міністра Ляндсдовна, що Анґлія нїколи не позволить, щоби трета держава усадовила ся в Персиї. Ті слова ще сильнїйше підчеркнув бувший віцекороль Індиї, льорд Курзон. Він заявив, що анґлїйский міністер, котрий позволив би якійсь европейскій державі усадовити ся в полудневій Персиї, заслужив би на назву зрадника краю. Прелеґент закінчив запевненем, що теперішне міністерство стоїть на становищи своїх попередників.

Вістки із росийскої України.

Українські театри.

Із київскої „Ради" довідуемо ся про українські драматичні трупи ось що:

Трупа Саґаганського дає тепер вистави в Черкасах (недавно була в Уманї), Садовський грає в Житомирі, Суходольський в Харкові, Сагатовський в Бресті Литовському, В. Левицький в Кишеневі, Максимович в Стародубі, Прохорович-Колесниченко на Кубанї в Майкові, Суслов в Катеринославі. По Сибіру їздить Матусина, Дорошенко і др. Крім тих їздить по Українї і по Росиї ще чимало українських труп меньше значних, як: Глазуненка, Светлова, Пономаренка, Приходька, Дарян, Романовської, Пронського, Бродерова та Вишниченка. Є кілька укр. труп, що й доси ще мішають українські вистави з росийскими. Трупа Суслова (що тепер грає в Катеринославі) вибирає ся з власним хором і орхестрою до Харбіна; везе її туди антрепренер Арнольдов. Він забезпечив Суслову 9000 карб. що місяця; 2000 карб. задатку виплатить трупі сього місяця, а трупу (60 осіб) везе на свій кошт. Вистави мають почати ся з Великодня, а скінчать ся у вересни.

Артистичний гурток в Киеві виставив в Лукіянівському народному театрі дня 19. с. м. драму М. Старицького „Мазепа", а дня 20. траґедию Тобилевича „Сава Чалий"; на дня 3. лютого ладять також якусь виставу, мабуть „Лїсову Квітку".

В 5. ч. „Ради" появив ся поклик д. Володського до укр. акторів, щоби з'єднали ся і завели укр. театральне бюро; завданем бюра мали би бути: з'їзди укр. акторів, на котрих обмірковувалось би становище укр. театру взагалї, а з окрема запомоги укр. акторам та иньші пекучі справи.

Проф. М. Грушевський висловлює в тому-ж самому числї „Ради" бажане, щоби в київскім городскім театрі виставляно також і українські опери, як „Різдвяну ніч", „Утоплену", „Тараса Вульбу" М. Лисенька, „Катерину" Аркаса і и. Український нарід, прославлений своєю музикальностию, українська пісня, мотиви народні своїм богатством і ориґінальностию мають сьвітову славу, українські сьпіваки і сьпівачки збирають оплески по сценах ріжних країв: то київска опера повинна хоч стілько зробити, щоби бодай тим кільком операм, які маємо, дати місце у своїм репертоарі. Се дало би привід до живійшого розвою української музики, бо-ж річ певна, що й українська опера так поволи посуває ся через те, що нема для неї нїякого поля.

По довгих заходах удало ся д. Стешенкови виставити вкінци аж за дозволом ґубернатора чи навіть самого ґенерал ґубернатора український вертеп з XVII. столїть. Про саму виставу поміщене в 6. числї „Ради" цїкаве справоздане.

„Южний Край" доносить, що заграничні, особливо нїмецкі і австрийскі антрепресери остатнями часами їздять по Росиї і збирають богато сьпіваків, особливо тенорів. Сего лїта директори нїмецких опер їздили по Українї і забрали пятьох сьпіваків, двох незвичайних басів і трьох тенорів. Ті артисти підписали умову на пять лїт.

Археольоґічний з'їзд.

XIV. археольоґічний з'їзд має зібрати ся нарік в Чернигові і радити буде від 14. до 28. серпня 1908. Засїдане комітету, що робить приготовленя до сього з'їзду, відбуло ся в Одесї під проводом ґрафині Уварової; на засїдане зібрало ся около 70 делеґатів від наукових інституцій Росиї. Одеский делеґат проф. Линниченко вказав між иньшим на те, що Чернигівщина зосібна, а Україна взагалї мало ще вистудіовані по архівним жерелам. Проф. Самоквасов прочитав проект приготовляючих праць що до зібраня і систематизациї старовини Чернигівщини для XIV. археольоґічного з'їзду. Закриваючи засїдане, ґр. Уварова висловила бажане, щоби всї наукові осередки, як Одеса, Київ, Харків та Нїжин, не відмовились попрацювати для чернигівского з'їзду. Про Львів знов не згадано, хоч чернигівскі делеґати просили московске археольоґічне товариство заснувати осібний орґанїзацийний комітет при львівскім Наук. Товаристві ім. Шевченка. Московске археол. товариство признало се неможливим, бо — кажуть — заграничні товариства не можуть брати участь в орґанїзациї з'їзду (хоч московске тов. брало участь в межинародних конґресах!).

РАДА ДЕРЖАВНА.

Вівторкове і середове засїдане замітне тим, що рішено на них питаня, від яких залежала доля чи одної людини. Палата приняла закон про підвисшене платнї для державних урядників, професорів і для католицкого клеру.

*

На вівторковім зазїданю, по ухвалї закону о платнї для урядників приступила палата послів до нарад над предложенем в справі управильненя поборів професорів. В спеціяльній дебатї над сею справою відцер мін. просьвіти др. Мархет закид (Брайтера), начеб предложене урядників мало свою причину в намірі їх вихісновання при виборах; він заявив, що при внесеню предложень правительство мало на ощї едино те, щоб сповнити оправдані бажаня урядників. Заявив також, що надзвичайним професорам мусить ся запевнити відповідну екзистенцию, хоч противний він внесеню Крамаржа, який бажає, щоб їх поставити на рівнї з урядниками VII. равґи. Щоб полїпшити сим професорам побори задумує міністер зреґулювати (читай: підвисшити!) чесне по университетах. (Чим очевидно утяжить зи студиї для бідних студентів.) Пос. др. Штравхер говорив в інтересї суплентів, щоб роки їх суплентури вчислено їм до служби і звернув ся проти внесеня Штайнвендера на знесене фільозофічного факультету на черновецкім университетї а завізвав правительство, щоб розширило його як в будинках так в самих науках. Потім приняла палата закон о підвисшеню платнї для професорів і закон про жерела для покритя сих нових видатків і приступила до обговореня наглого внесеня Стояна, на безпроволочну нараду над законом про конґруу. По признаню наглости розпочато ґенеральну дебату, в протягу якої пп. Шумаер, Хоці Чан заявили, що про сьвященників не має дбати держава, але церква, яка досить богата, щоб мочи їм полїпшити побори. Міністер віроісповідань др. Мархет зазначив, що коли правительство хоче мати вплив на справи церковні, то мусить і дбати про сьвящеників, так само не може міністер притакнути внесеню

СЕН ЛЯМБЕР: Розумієсь! а, Ви дотримуєте слова!

ДІДЕРО (*до всїх*): Прошу простити менї моє спізнене; мене затримали в кафейнї „Прокопа", а там почув я за багато, щоб — висповідавшись перед Вами, не одержав від Вас прощеня.

ВСІ: Що, що? — Говоріть-же! — Вповідайте! (*обступлюють його*).

ДІДЕРО: Ах, та Ви задусите мене! — Найновійша подія то те, що Маркіза де Помпадур вчера рано захоріла дуже небезпечно. (*Загальний переполох*).

ГОЛЬБА: Знаєте се певно? (*скоро одно по другім*)

Де БУФЛЄР: Чи-ж се можливо?

ҐРІМ (*про себе*): Ах, се знають вже всї!

КІНОЛЬ: О, коли-б се правда!

ЕПІНЕ (*потиху до Ґріма*): Хто-ж се зрадив?

ДІДЕРО: Ручу Вам, що так є!

СЕН ЛЯМБЕР: Але-ж звідкілля маєте сю вістку? І Ви, Маркізо, не знали нїчого про се?

ЕПІНЕ: Я через три днї була хора й не бувала у Версай; але сумнїваю ся о вірности сеї вісти.

КІНОЛЬ: І Ви ручите за се? Се правда?

ДІДЕРО: Так есть, о скілько посередна вістка взагалї певною може бути. Я маю її від такого чоловіка, що поставив собі за задачу, вивідувати всякі таємницї та шкандалї з цїлого Парижу.

КІНОЛЬ: Хто ж то такий?

ДІДЕРО: Най нещасливійший, а може й найбільше ґеніяльний чоловік цїлої Франциї, найбільший варіят сего часу — Нарцїс! — Я був сегодня с Нарцїсом.

СЕН ЛЯМБЕР (*съмїшком*): А так? — Но, сей може знати!

ГОЛЬБАХ: Дїйсно, не злий добродій!

ЕПІНЕ (*здивована*): Ісусе Христе!... Нарцїс?!

ҐРІМ (*так само*): Нарцїс?! Милий Боже, хто-ж се такий?

ДІДЕРО: Га, так можуть тілько такі люди питати, що мешкають десь цїлком не в сїй атмосфері, як пані Епіне та Ґрім. Котрий вуличник нашої резиденциї не знає ідеалу всїх волоцюґ, — братанка великого Рамого, — хто не знає Нарцїса?

ДЕ БУФЛЄР: А, пригадую собі, що чула десь про него; — має бути дуже съмішний чоловік.

С. ЛЯМБЕР: Не бажайте його знайомости!

ЕПІНЕ: О, тепер впало менї на гадку: свого часу говорило ся про него у Версай дуже богато съмішних річий. Не можливо побачити сего дивака, дорогий Дідеро.

ҐРІМ (*по тиху*): Осторожно! (*голосно*) Е, коли Вам се втїху робить. — Де мож найти те індівідуум?

ДІДЕРО: Скрізь, де тілько схочете! — Менї здаєсь, він мусить сюда переходити, (*стає коло Епіне при вікнї*) — він хотїв зайти до комічної опери. (*Показує на дорогу.*) А ось і маєте його!

КІНОЛЬ (*приступає до Дідерого*): Той там на розї вулиці? Се він, правда?

ДІДЕРО: Так! Дивіть ся, він читає афіши! — Отже Ви знаєте його, моя Дзаїро?

КІНОЛЬ: Ось так лише! Раз притрапила ся менї з ним анекдота. — Я цїкавлю ся ним і сама не знаю задля чого. Його імя чую сьогодня по першім разї.

ГОЛЬБАХ (*встає з насьмішкою*): Отже Ви цїкавите ся Нарцїсом? — Ви?! — А то добре, — підлим чоловіком, нетрудником сороколїтним?

КІНОЛЬ: А, меньше з тим! — Подумайте тільки, як я його пізнала! Вже від довшого часу бачила я його за кулїсами в театрі, як сидїв на стілцї, нерухомий, неначе мармурова статуя. Минулого тиждня грала я „Родожіну" *) і — думаю — не зле. Коли хочу зайти до ґардероби, аж він до мене: „Дїйсно, ягідко, Ви граєте майже добре, але ґралибисьте ще лїпше, колибисьте були Родожіною!" Я відвернула ся обиджена. — Тодї подивив ся він на мене такими великими, палкими очима, сказала бим, так якось надприродно, що я цїлком збентежила ся. „Лише не бентежте ся," съміяв ся він, „тим — в партері подоба ся, щож обходять Вас моя критика?" і відійшов.

ДІДЕРО: Колиб він непозволяв собі в своїй недотепности більше, не був би він так цїлком злий, — але... (*дивить ся знов через вікно*). Ось, тепер стоїть він як раз на против. Можете побачити його тепер в профілю. (*Кіноль і Епіне дивлять ся через вікно*). Правда?

ЕПІНЕ: Дуже добре!

КІНОЛЬ: Так, се він!

ЕПІНЕ (*приступає до Ґріма, по тихо*): Неможливо! Маркіза не могла його думати. — А всеж таки хотїла би я з ним поговорити.

КІНОЛЬ: Прошу Вас, дорогий Дідеро, дайте менї нагоду, пізнати сей ориґінал близьше.

ЕПІНЕ (*скоро*): Менї також!

ГОЛЬБАХ (*съмїшком*): Ах, Господи! Скажемо, щоб вийшов на гору.

ВСІ (*радї, ґуртом*): Добре, добре!

С. ЛЯМБЕР: Що забавимо ся, ручу!

ДІДЕРО: Але коли обидить Вас своєю простотою, то в невинности мию свої руки. — Бар'як, ходїть сюда! (*Баряк йде до него, до вікна*). Бачите он того чоловіка в старім сурдутї коло прачкарнї Душапової?

БАР'ЯК: Бачу!

ГОЛЬБАХ: Просїть його на гору!

ДІДЕРО: Кажіть, що до мене!

(*Бар'як виходить середними дверима*).

ДЕ БУФЛЄР: Бою ся, що скомпромітуємо ся!

С. ЛЯМБЕР: Красний сьвіт здивує ся, що...

ДІДЕРО: О, зовсїм нї! — Чиж то щось надзвичайного тримати папугу? А він папуґа паризьких мешканців, папуґа нашого шаленого столїтя. — А ось, він вже й надходить! (*Присутні звертають ся до дверий так, що середина вільна.*)

(Дальше буде).

*) „Родожіна", траґедия Піера Корнейя (Pière Corneille) написана 1644 року.

Сайца на роздїл церкви від держави, що не має законної підстави.

На середовім засїданю виступили посли Морсей, Пастор і Фукс проти нападів Шумаєра і соц.-демократів на католицку церкву і клер і зазначили, що обовязком держави є дбати про добробит кат. клеру. Пос. Сайц в слові на закінчене підніс, що після основних законів держава не обовязана дбати про священників. По чотиригодинній дебатї принято сей закон і закон про підвищене поборів грек.-кат. священників, почім приступлено до дебати над делеґаціями ухваленими кредитами військовими в сумі 141·8 мілїонів корон.

Слїдуюче засїдане відбуває ся нині.

Події в Росиї.

Справа Гурко-Лїдваль.

„Рада“ пише: На днях надруковано всеподданче донесене комісиї Голубева в справі Гурко, та широкомовні пояснення самого Гурко. Офіциальний документ містить в собі 3.000 рядків. Подаємо з него важнїйші пункти. Виявилось, що Гурко піддав всю справу людиї, якої не знав і не видїв перед тим ніколи. Просто уважають поясненє Гурка, ніби він не мав можливости дізнатись про те, що таке є фірма Лїдваль. Тимчасом товариш міністра внутрішних справ мав кождої хвилї всї засоби, щоб дізнатись про те, про що потім і дізнались, що уславлене товариство було товариством на вірі з капіталом 1500 рублїв. Тисяч рублїв були шведского підданця Лїдваля, а 500 особи, що не хотїла повідомити про своє імя. Виявилось, що Лїдваль не мав в Петербурзї жадного рухомого майна, що банки й банкири, яких він називав своїми, мали з ним незначні операциї. Найблизший помічник Гурка Літвінів виявив злочинну інертність, коли йому поручили зібрати відомости про те, як доставляє Лїдваль хлїб у Нижегородску та Пензеньску ґуб. Д. Літвінів зовсїм не вважав потрібним хоч як небудь забезпечити скарб від можливих страт. Він поставив в умові договору пункт про видачу, без жадного забезпеченя з боку Лїдваля, авансу (задатку) 800.000 рублїв. Але більше всего, вражає в сїй справі те, що тільки два тиждні скорше, як сталась умова між Гурком а Лїдвалем, сам Гурко з особливо продовольчою радою, що відбулась при міністерстві, прийшов до переконаня, що бажано і треба доручити закуповувати хлїб місцевим інституциям. Ся постанова була ствердженa міністром внутрішних справ 5. вересня, а 20 того ж місяця всю справу годованя голодних доручили якомусь незнаному Лїдвалю. Всї здобутки слїдчої комісиї стверджують цїлком все те, що було надруковано в ґазетах. Між иньшим Гурка обвинуваčують і за те, що він офіциально виправдовував ся проти обвинуваčень „Рѣчи“, і що подавав для сего офіциально цїлком невірні факти. Що до самого Гурка, то комісия завважає те, що він ставив ся до всеї справи з надзвичайною самопевностию. Не обговорюючи справи у земскому віддїлї, — сам своєю волею давав всї накази. Визнали також незаконні вчинки ґубернатора нижегор. Фредерикса, віцеґубернатора Бірюкова, та нижегородского ґубернського присутствія. Обвинуваčуваня Гурка та Лїдваля в злочинствах по службі державній звернули на себе Височайшу увагу. Вчинки нижегородских інституций передано на розгляд сенатови. — „Русь“ приходить до переконаня, що не сам Лїдваль забрав до своїх рук всього аванса 800 тисяч рублїв. Другого дня як стала ся умова Гурка з Лїдвалем, на імя Лїдваля виписали асиґнату на 800.000 рублїв, але Лїдваль не забрав всїх тих тисяч до своїх рук. Кажуть, що якийсь д. Новоселів паював той аванс між учасників підряду. Але імена тих добродїїв нїкому невідомі. Тільки державна власть — каже часопись — добула-б правди, коли-б взяла від банків рахунки д. Гурка та Лїдваля.

Демісия Бірілева.

„Новое Время“ доносить, що цар приняв демісию міністра маринарки адмірала Бірілева. Його наслїдником стане правдоподібно адмірал Скридлов.

Річниця революциї.

В річницю революциї, викликаної Гапоном, приготовляли петербурскі робітники загальний страйк. В богатьох фабриках страйкувало ся, в иньших, головно в державних, працювали робітники. — В Льодзи непрацювало ся в жадній фабрицї, а склепи і банки були також заперті. — У Варшаві невдав ся страйк. Власти приказали на той день замкнене шкіл.

Правибори петербурских робітників

відбули ся в понедїлок і вибрано 94 повномочників, які мають вибрати 44 правиборців. Тому що день виборів оголошене запізно голосувало із 25.000 робітників лише 10.000. Із вибраних 94 повномочників належать 38 до соц.-демократичної партиї, 4 до кадетів, 23 умірковані, 22 причинюють ся до лївиці, 2 до правиці, 4 придучать ся до соц.-демократів а один до революционерів. Сї вибори уважають деякі ґазети запорукою на вислід виборів в Петербурзї і в цїлій державі.

Нову Думу

отворить — як „Слово“ пише, — не цар, але престїлну бесїду виголосить в його імени Столипін.

Заговір в Красноярску.

В Красноярску (на Сибірі) розпочав ся в понедїлок великий політичний процес. Оскаржено звищ 300 осіб, офіцирів і салдатів сибірского війска, що підчас торічно-сїчневого страйку желїзничого причинювали ся до заснованя республики Красноярск. Проклямоване республики, яка держала ся три недїли, потягла за собою покликаня Лїневича з Красноярску а вислане на його місце Ренненкампфа, який республицї зробив конець і поступив собі дуже остро, стративши богато людий а решту поставивши перед суд на підставі § 100 карн. зак., який вимагає кари смерти.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 24. сїчня 1907.

Відень. (*К. Б.*) Цїсар приняв в нинїшній авдиенциї краєвого маршалка барона Василька.

Софія. (*К. Б.*) На вчерашнім засїданю собраня поставлено внесеня, щоб собране высказало жаль і обурене супроти демонстрациї студентів, зверненої проти князя. Се внесене викликало великий опір і бучу зі стороня опозициї, почім замкнено дебату. Унїверзитетскі професори опублїкували відозву до болгарского народу, в яких протестують проти замкненя унїверзитету і суспендованя професорів і називають таке поступоване протизаконним.

Варшава. (*К. В.*) На стациї Андреев напало кілька осіб на почтовий віз, застрілили жовнїра, що супроваджав почту, але почтар вратував торбу з грішми.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. сїчня 1907.

Поправка. Сеньор парляменту, який помер у вівторок, називає ся др Йосиф Кон а не, як у вівторковій телеґрамі було надано, Роп.

Сильні морози потисли не тільки у нас але і в цїлій монархиї. Із всїх сторін доходять вістки про надзвичайну студінь. В Чернівцях числили ми вчера і передвчера —28°C згляднo —26°, у Львові, де замерзло 2 жовнїри і зазначено звиж 250 випадків відморожень, впало срібло на —27° до 29°C. — В Прес бурґу —24°, в Кешмарк —30°, у Відни —16°, так як в Берлинї; в Петербурзї —29° а в ґубернії Ярославі —50°C.

Катехит-ромунїзатор. З Молодії пишуть нам: Тому місяць, як прийшов до нашого села за катехита вже знана фірма з Великого Кучурова о. І. Воробкевич. Сей духовний учитель розпочав в своїй заїлости ромунїзаторску „працю“. В нас є школа лише з волоскою і нїмецкою викладовою мовою: та на жаль ходить до неї споре число руских дїтий. Недоста того, що ті дїти не чують руского слова у школї, але названий отчик заказує дїтям говорити по руски навіть і поза школою. Дїти почувши грозьби катехита, що „нещасте їх буде, коли довідаєть ся, що говорять по руски“, боять ся тепер ходити до школи і плачуть, кажучи, що не підуть до школи, бо не уміють по волоски говорити. Про се згадала депутация, що була дня 4. с. м. у митрополита з просьбою, щоб в нашій церкві уживано і рускої мови. Митрополит, здає ся, післав катехитови „напімненя“ бо в кілька днїв накинув ся наш душпастир на людий за те, що його заскаржили і сказав при тій нагоді, що буде і дальше заказувати руску мову, бо йому так хоче ся, та що людям засї до тої школи, маючи свою в атїненциї Окопи. Тож ми питаємо ся компетентних властий, чи дїйсно не маємо права до тої школи де ходять наші дїти, і де їх кривдять, і що задумують власти зробити, щоб сего роду тероризм не повторяв ся? — *Молодїевський.*

Несовісний опікун. Дня 11. сїчня, коло народної школи на вул. Семигородскій, переїхав якийсь фірман 8-лїтного ученика Норберта Райшера, причім зломано дитинї ногу. Шкільний слуга вийшов, спер фірмана і хотїв поїхати із ним з каліченим хлопцем на полїцию. Тоді вмішав ся якийсь панок і заявив, що він сповнить сю місію. Але несовісний опікун не віддав виновника в руки полїциї, але вдоволив ся тим, що фіякром відослав скаліченого ученика до дому. По довгих заходах вдало ся полїциї вислідити виновника в особі 24-лїтного фірмана Вайнфельда, що служить в Тріхтера при вулиці Лілії.

П. Віктор Костелецкий, знаний капельмайстер 41. полку, сьвяткує дня 2. лютого с. р. ювилей 40 лїтної військової служби, з чого 25 років пережив в Чернівцях. Соленїзант управляє черновіцкою військовою орхестрою вже повних 20 лїт і скомпонував за той час чимало творів, з яких звиш 40 присьвятив рїжним товариствам і чільним особам, які відзначили за те композитора прихильними письмами і значними дарами. В злуцї знашим бл. п. Ізидором Воробкевичом скомпонував п. Костелецкий для Русинів кадриль п. з. „Das Echo vom Pruth“ і велике „Potpourri“ з укр. пісень і иньше. Подаючи сю нотатку, витаємо щиро від себе шан. ювилята, що втїшає ся загальною симпатиєю, і бажаємо йому сили до дальшої працї і добрих успіхів.

Новий аптекарский закон з 18. грудня 1906. уклекшує концесию на аптеку тим, що не треба вперед рішати, чи відповідно отворити еї на бажанім місци. Проти удїленя концесиї на нову аптеку істнуючі аптекарі мають право внести рекурс, коли-б нова аптека могла принести їм велику матеріяльну шкоду. Концесию удїляє правительство в порозуміню з заступниками аптекарів (ґремія і видїли ґремій фармацевтів), палатою лїкарів, з інтересованими громадами та повітовими заступництвами. — § 67 нового закону змінює також §§ 345 до 353 зак. кар. в користь аптекарів, які відповідають в змислї § 335 кар. зак. лише тоді, коли через їх неточність в виробленю лїків, загрожене житє або здоровле чоловіка. В иньших випадках будуть карані після § 41 зак. апт. адмінїстративно.

Консеквентний кандидат. Жертвою наукового погляду пав недавно учит. кандидат в якійсь нїмецкій ґімназиї. Підчас студиї присвоїв він собі від деяких унїверзитетских професорів погляд, що в словах, які походять з латиньского, С треба вимовляти як К, а не як Ц; через те жадав він від своїх ученників, аби вони вимовляли проти дотеперішного звичаю „Кезар, Кікеро, Китрина“ і т. д. Через се викликав молодий професор між учениками сьміх. Старші товариші кандидата переконували его і вмовляли в него, що наука на одній і тій самій ґімназиї мусить бути однакова. Однак ані вмовленя товаришів, ані кількоразові напімненя самого директора не вдїяли нїчого, так що директор був приневолений дати се до відомости вищим властям. Коли-ж власти зажадали від него, щоб піддав ся звичайній вимові, то молодий професор взяв свій „килїндер“ і віддав прощальні візити, щоб покинути службу.

Язва вовків в Еспанії. В наслїдок великої студени і глубоких снїгів, які впали в північних і північно-західних сторонах Еспанії, головно в Галїциї і в пірінейских округах, посходили з гір цїлі стада голодних вовків і впали на долини, де роблять страшенну шкоду та й на людий нападають; змушені голодом, не боять ся навіть лїзти в білий день до сїл. В однім селї в провінциї Гуеска забіг вовк таки до отвертої церкви і там його убили. Коло місцевости Ель Ферроль стала ся слїдуюча страшна подія: Якась жебрачка, що крім мішка повного призбираного хлїба несла ще свою чотиролїтну дитинку, мусїла переходити через потік по вузонькій кладцї з кусня якогось кругляка. Она посадила дитину на землю і насамперед перенесла мішок з хлїбом. Ледви що перейшла через кладку, як звідкись надбіг вовк і в очах матери роздер і пожер дитину.

Против безженности. Сенатор Кінні із Ст. Люїс, в північно американській державі Міссурі, приготовив біль (закон), який предложить на найблизшім засїданю леґіслятури, а в якім пропонує наложити на безженних мужчин окремі податки, коли після 30-го року житя не запродадуть своєї свободи якій з доньок Еви. Між иньшим радить внескодавець, щоби маєток такого „молодця“ конфіскувати до половини в хосен державного скарбу, а крім того наложити на упертого податок у висотї 10 проц. від зарібку або маєтку. Серед дївчат в державі Міссурі настало з приводу того білю велике одушевлене. Вони вислали до сенатора Кінніа депутацию, що вручила йому величаву китицю цьвітів...

Податки американьских міліардерів. Цїкаво довідати ся кілько податку платять річно американські міліардери. На чолї стоїть Карнеджі, що платить річно 5 мілїонів долярів; за ним стоять: Вендервільт (2 800.000 дол.), Джон Рокфілер (2,500 000 дол.), Сейдж (2 міл. дол.), Морґан (400,000 дол.), Уілєм Рокфілер (350.000 дол.), Роджерс (300.000 дол.) а Шіф (200.000 долярів).

Подяка. Заряд бурси імени Осипа Федьковича складає найсердечнїйшу подяку старшинї каси в Лукавцях за те, що заплатила одноразовою даткою за бурсу за бідного ученика Юрия Мінтяньского 8 корон, які стигнула з дивіденд за рік 1903. — За заряд бурси: *Демис Фрундза.*

Із штуки і лїтератури.

Із „Бук. Бояна.“ Проби хору вже розпочали ся і відбувають ся що середи і суботи від години пів до 8 ої до пів до 9 ої вечером. Запрашаємо членів численно і точно являти ся. — *Видїл.*

„Кобзарь“ Шевченка в росийскому перекладї. Видавниче товариство „Знаніе“ випустило недавно нове видане „Кобзаря“ в перекладї на росийску мову. Книжка коштує 1. рубель.

Львівска „Просьвіта“ видала на днях такі цїкаві книжочки: „Порадник для лїсних робітників“, написав Олександер Корис, (ціна 40 сот.) і „Гостинець з Америки або наука про се, як жити в сьвітї“, написав Любомир Селиньский, (ціна 50 сот.).

Ельзафлюїд і піґулки Ельзи дозволені в Австриї. Всї намісництва дістали із ц. к. міністерия для внутрішних справ розпорядженє, що розпродажа і оповіщене звісних преператів Фелерового пахучого флюїду з есенц ростин з маркою „Ельза“ і Фелерові прочищуючі піґулки з маркою „Ельза“ вироблені аптекарем Евгеном Фелером в Стубіци (Кроация), дозволені в цїлій Австриї.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Надіслане.

Др. Йосиф Порас
спеціяліст-лїкар від недуг носа, шиї і грудий
ординує в Чернівцях
при ул. Крученій (Schlangengasse) ч. 22 І. поверх, від 8—10 рано і від 2—4 пополудни
Години для біднях безплатно від 1—2 по полудни. 1—3

Замовленя на ґазету без рівночасного надісланя передплати, не мають нїякого успіху!

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО
(6) 3—15

Випродаж! по сумлінно низькій цїні бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний гарнітур із шістьнадцять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстені з ґольдики.
2 (1 пара) спинок до манжетів „Garantie“.
2 позол. спинки до коняярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю пославшому за **3 зр. 20 кр.** або за попереднім надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Кранів, Колетек 4.

Надзвич. загальні збори каси пож. і щад. для громади Чорнавка відбудуть ся дня 27. сїчня с. р. о 3 годинї по пол. в шкільнім будинку з слїдуючим дневним порядком: 1. Доповняючий вибір членів старшини і ради надзорчої. 2. Вільні внесеня і запитання. *Старшина.*

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Чунків відбудуть ся дня 27. сїчня с. р. в домі г. Григорія Кривохижи з слїдуючим дневним порядком: 1. Перегляд дїловодства і принятє білянсу за рік 1906. 2. Вибори старшини і ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. *Григорій Кривохижа*, нач. каси.

УЧЕНИКА
прийме зараз друкарня „Рускої Ради“
Вимоги: укінчене І. кл. ґімназ., сьвідоцтво лїкареке, укінчений 14 рік житя, знане рускої язика.

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.
(—)

Шість і пів мілїонів корон відшкодованя!
(—)
Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих шкід
одиноке руске асекураційне товариство
„ДНЇСТЕР“
Тов. взаїмних обезпечень
••• у Львові, Ринок число 10, •••

Шкоди оцїнює „Днїстер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах. „Днїстер“ дає аґенциї письменним господарам, де еще не роблять иньші аґенти „Днїстра“. **Аґенти „Днїстра“** заробили провізиї **807.742 корон.** „Днїстер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Поліси „Днїстра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротиньскі Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві **тілько через „Днїстер“** провізию від таких обезпечень дає „Днїстер“ на рускі добродїйні цїли.

Фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1905 року; суму **1,372.538 корон.**

Покривайте пахи через Дністер (пахвою)!
Дністер припоручив инвентар преосв. Епископські ординарияти!
Стережіть ся огню!

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося,** побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню еї хоронить волосє, **надає ему иравдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зеднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости еї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв заспвало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цїлім сьвітї, врештою вислід нагорджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попереднім надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.

108(14 - 26) П. н.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,
в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

До Америки з Галичини і Буковини

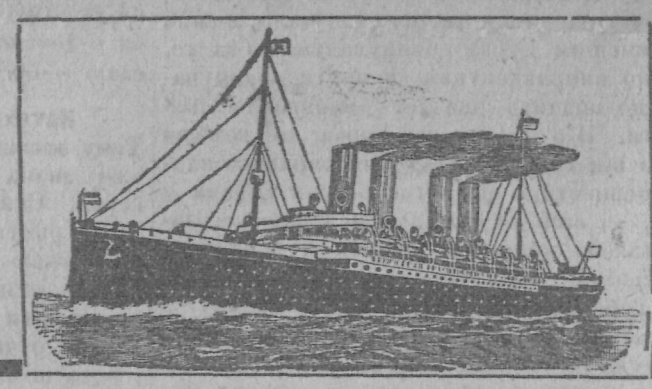

До Америки з Галичини і Буковини

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поспішні цїсарскі кораблї як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями тревае лише **5 днїв.**
Що **суботи** двошрубові почтові кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку.**
Що **четверга** двошруб. почтові кораб. з Брекен до **Бальтіморе.**
2 рази на місяць двошрубові почтові кораблї з Бремен до **Ґальвестону** (Тексас) Арґентини, Бразилії і т. д. 96 30—30

На кожде запитанє відповідає оборотно і безплатно одинока руско-ческа фірма
КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.
Хто переїжджає з нашою шіфкартою через границю, не цїдлягає контролї на рускій границї.
СВІЙ ДО СВОГО!

СВІЙ ДО СВОГО! **СВІЙ ДО СВОГО!**

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то е одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

До Америки і Канади

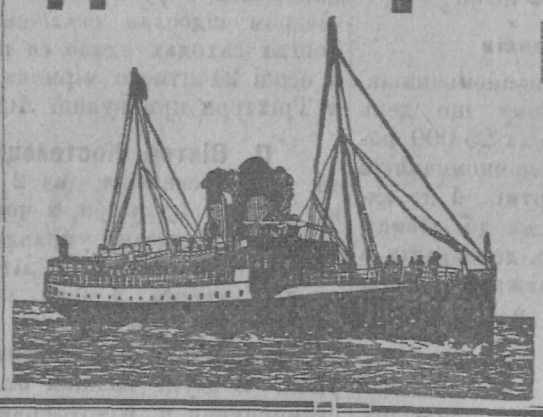

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 16—52 в

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 6. Чернівці, неділя дня 14. (27.) сїчня 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (зга. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., зга. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телєґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Угорскі шкандали.

Вишколені комедіянти довели справу регабілїтациї міністра справедливости, якому закинено із не маловажних і мабуть дуже добре інформованих кругів найбрудвїйші, компромітуючі річи, ба навіть і злочини, поповнені ним як адвокатом і радним міста Будапешту, так далеко, що погрозами домом божевільних вимусили в хорого Гальмоша писемну заяву, що його (Гальмошеві) закиди — безпідставні. Хоч о безпідставности піднесених закидів і о невинности чесного міністра Польоного була переконана — так сказатиб — цїла банда угорских маґнатів, то всеж таки згадана заява справила тим панкам чи малу радість, даючи їх лицарским душам заспокоєне і переконане, що ніяке лайдацтво, поповнене котримось із них, не може вийти на верх.

Та не довго довело ся їм „ликувати побідою правди над неправдою“, бо вже по кількох годинах знало пів сьвіта, яким чесним способом осягнено згадану заяву. По ґазетах являли ся заява за заявою, які чим раз більше тягли Польоного в грязь.

Гальмоша присилували пани з партиї независимости, яка має честь називати Польоного своїм віцепрезесом, до мовчаня і виїзду за границю, але з тим не перестала поповно розпочата борба проти корупциї, яка ще можлива хиба єдино в Росиї. Ще того дня, коли сойм висловив всечесному міністрови, який очами Арґуса стереже над справедливостию, читав угорский нарід знаний зазив д ра П а л ь о г о, звернений на адресу „зрегабілїтованого“ міністра.

Коли вже самі заяви синів Гальмоша та заяви Пального викликали в партиї независимости мале поновне заворушене, то відкритя посла (члена таки партиї независимости) Л е н д е л я обурили партию так, що Лендела, як негідного члена так чесної партиї, виключено з неї, чим міністрови поповно висказано повне довіре. Лендель викрив іменно, що підчас угорскої кризи Польоний, як впливовий посол, поза плечима партиї інформував королївский двір про її положене і інтриґував на дворі проти своїх союзників, щоб осягнути тим особисті користи.

В сій справі послугував ся він помочию своєї давної приятельки, баронової Ш е н б е р ґ е р, яка стояла в інтимних зносинах з ґенералом Паром, чи як тепер виявляє ся з маршалком двору Ліхтенштайном, який інформував двір про положене в Угорщинї (очивидно так як його Польоний представляв)! і вивідував, яким зїтром віє на дворі. Таким способом „працював“ Польоний не конче в користь своїх союзників, що доказує кілька довірочних листів до баронової і кілька немилих епізодів із спідки Шенберґер & Польоний, які крайно скомпромітували міністра навіть і між самими союзниками, які поповно почали напирати, щоб Польоний „не щадив злобних обмовників“ а поставив їх перед суд. Піднесло ся також кілька скромних голосів, що положене Польоного на жаль захитане, і він добре зробив би, подаючи ся до демісиї, на що — розуміє ся — Польоний ніяк не хотїв пристати, тим більше, що за ним обставав Векерле, а головно К о ш у т, який також замішаний в аферї з бароновою Шенберґер. Ся п слїдна обставина дала огірченим противникам корупциї почин до висланя тайних аґентів до Італії задля придбаня материялу із минувшого житя Кошута, щоб скомпромітувати його і може виступити проти него.

Рада міністрів солїдарно боронила Польонього, в переконаню, що Польоний такий як вони. Лише один міністер внутрішних справ Андрасий не хотїв солїдаризувати з радою, в якій сидить скомпромітований Польоний, і заявив, що подасть ся в демісию, коли не зробить сего Польоний. Тайні наради кабінету і партиї независимости довели конець кінцем до того, що Польоний рішив ся виточити процес всїм ґазетам які напечатали „клевети“ про його особу і — як лихі языки говорять — подати ся в демісию.

Чи ся поголоска про скарги і демісию, яка була-б дуже пожадана, щоб і иньшому маґнатови дати нагоду потрудити ся для розвою справедливости та для добра населеня угорского королївства, яке (населене) зазнає зі сторони угорских властий найбільшу обективність, головно Словаки, Русини та Румуни, про що сьвідчать осїнні політичні процеси проти словацких патріотів та послїдне поступоване соймової комісиї ненарушимости послів проти румуньских послів — отже чи ся поголоска правдива, — о чім ми сумнїваємо ся, — чи ґазетярска качка, дасть ся видїти. Однакож нам здає ся, що супроти так великих панів не мож в Угорщинї найти відповідних законів, які признавали би даний доказ правди достаточним. На се є надто богато доказів.

Зрештою „нетактовности“ великих панів затушовує ся не тілько в Угорщинї, але і в нас ся тактика не чужа. От на примір, перейшовши Галичину, де для панів не ухвалено ще нїяких законів, загляньмо до трієстиньскої пристани, то зрозуміємо і Кербера, який підсвистує собі: Lieb Vaterland, magst ruhig sein!

Наслїдки польскої заїлости.

Буте українських студентів на львівскім, первісно рускім університетї представляє ся нам безустанною борбою української академічної молодїжи о свої права. Вже від коли то перетворено сей університет на „утраквістичний“ мають Поляки аж два заборола науки, в яких Русини не мають ні найменьшого права, в яких їх угнїтають і ногами толочать їх найсьвятїйші національні почутя. Від послїдних 6 лїт відносини гіршали і заострювали ся чим раз більше. Польский заряд університету не хотїв признавати Русинам ні найменьшого права. Навіть на таку дрібничку, як дозвіл на те, щоб Русини виповняли свої індекси по українськи, не хотїла Польща згодити ся; перед 5. роками не позволив заряд університету, щоб проф. Грушевский говорив на засїданях сенату по українськи; сего року не хотїв ректор приймати присяг студентів в українській мові і т. д., і т. д., — факти, які до крайности мусїли обурювати не тільки українську молодїж, але цїлу суспільність. Таке поступоване провокувало і обурювало студентів, тож нема чого дивувати ся, коли хроніка борби укр. академиків о права української мови на первісно своїм університетї, зазначує не тільки мирові річучі протести проти знасилувань Поляків над Русинами, але і чинні протести, як нечна пригода з завзятим ректором Фіялком, сецесия з університету, заяви при іматрикуляциях, барикади, демоляциї.

І в тім завзятім шовенїзмі Поляків лежить причина середової бучі на львівскім університетї, яку треба уважати послїдком поступованя ректора при осінній іматрикуляциї, про яку згадували ми у дотичнім часї. В четвер мала відбути ся друга імартикуляция, тому вислали Українцї відпоручників до ректора, які мали жадати, щоб допущено, аби Українцї складали обіти по українськи, і щоб він постарав ся, аби анульовано релеґацию студ. Бучиньского. Однакож ніж дійшли до ректора, прийшло до катастрофи, якої годї одобряти, але вона ясно сьвідчить про те, що при таких обставинах на університетї наука не може розвивати ся і наглядно доказує конечність українського університету.

Саму подію описує четвергове „Дїло“ так:

Вчера о год. 11-ій перед полуднем зібрало ся на львівскім університетї півтретя сотки української академічної молодїжи на академічне віче в справі прав української мови на львівскім університетї, а головно в справі іматрикуляциї, котра мала сьогодня відбути ся, і мали вислати депутацию до ректора, щоби дав салю на віче. Тимчасом в університетскій авлї відбувала ся докторска промоция трох жидів-ріґорозантів і кромі кількох професорів університету були в авлї присутні знакомі і свояки ріґорозантів — кілька жидів і жидівок.

Коли на університетских коридорах було вже велике число українських академиків, переходив про-

---

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Вихід десятий.

ПЕРЕДШІ. НАРЦІС (*входить середними дверми*).

НАРЦІС (*входить поволи, незважаючи на нїкого і дивлячись перед себе, сьпіває parlando*):

Я бідна, нещасна людина,
приглумлений, бідний дурак,
як в лютому морю билина.
(:скитаюсь по сьвітї й я так:)

(*бє в долонї*) Дїйсно, немож з нїчим порівнати! Ех! Сеж музика!

ДІДЕРО (*приступає до него*): А, Ви сьпіваєте ту красну мельодию з „Сїльского ворожбита.“

НАРЦІС (*немов зі сну пробудившись*): Егеж! — Правда, гарна мельодия? — Дуже гарна! — Я якраз сьпівав її ось так під носом і ввійшов сюда, сам не знаю навіть як... Небесна музика!... А, і я навіть забув спитати ся, чого Вам від мене треба!

ДІДЕРО (*до гостий*): Щож, хочу представити Вас сим панам і паннам, вони бажають пізнати Вас.

НАРЦІС (*здивований*): Ага! — Підлещуете ся?! — Мене? Га, га! — Мене, Дідеро?

ДІДЕРО: А вжеж, Ви людина, яку лиш раз бачить ся. Розуміеть ся, довго нїхто не видержить з Вами. (*До гостий*). Мої панї й панове! Се Нарціс Рамо, найбільший варіят цїлої Франциї!

НАРЦІС: Цїлого сьвіта, хотїлисьте сказати! — Вважайте! — Я, — такий собі сього ради універзальний варіят, в якім видно всїх иньших людий. — Хто мене бачить, бачить себе в зеркалї; дивіть ся отже добре, мої дорогенькі! — (*До Кіноль*). А і панна Кіноль! Наша Родоґіна, наша Меропа! (*До Гольбаха і Ґріма*). Бі-і... — а ось і горді столпи енцикльопедиї! (*Кланяє ся*). Моє глубоке поважане! — Я радо виголосив би перед Вами, Serenissimi, відчит про сьвітску душу, або про атоми, що Вам аж в головах покрутило би ся, але я не маю гроший, щоби се зачати!

ДІДЕРО: Меньше з тим, спробуйте з нами без гроший!

НАРЦІС (*сїдає по лївій до стола, коло Гольбаха і Дідерого*): Фільозофія?! — Се кругле нещасте, а найпаче енцикльопедия!

ГОЛЬБАХ: Що тепер говорите, друже, то простацтво а не доказ!

НАРЦІС: Що?! — Я доказувати?! — Чиж я учений? — Я, Нарціс Рамо, зеро чоловіка, що не занимав ся нїколи в своїм житю фаховими студиями? — Бідна фільозофія, кілько мусить вона мучити ся! Вона висліджує льоґічно духове й переходить при тім льоґічно — на матеріяльне; висліджує потім льоґічно материю й переходить льоґічно на — духове. — Га, га, га! Дух і материя — се дві вязцї сїна, між якими стоїть дорога, всесьвітна фільозофія! (*Рухи в товаристві*).

С. ЛЯМБЕР: Ви великоумний ґалґан! Ей Богу, дуже здібний на рецензента при „Mercur de France“, або при „Observateur littéraire“. Хотїв би я тоді знати письменника, котрого-б Ви не зачепили.

НАРЦІС: Розуміе ся, жадного, хто ним е.

ГОЛЬБАХ: Письменника, що не е письменником? Менї здає сь! Ви любуете ся в парадоксах?

НАРЦІС: А, воно здає ся тільки! — Я прощаю лише таким людям, як я, приміром: Русови.

КІНОЛЬ: Отже Русови? — А якийже то письменник, що письменником не е?

ҐРІМ: Е, він плете дурниці!

НАРЦІС: Ось, Ґрім вгадав! — Тільки відмовляти завше, се дуже вигідна робота, що мало мізку коштує... Письменники, що не е письменниками, се такі люди, що не хотять писати, — се мрієчі люди, що живуть між Парижанами, як шум на висихаючій мочарі, — такі як я. Люди, що живуть Бог зна' з чого, тільки не з пера. Аж ось насуває ся на його душу якесь дивне щось, якого ще не знає нїхто. Воно висить десь у воздусї, воно е, але піймати його не мож; воно насуває ся на чоловіка постепенно, немов якась нова віра, що отворяє ворота до будучности, через котрі наша туга-стремлїне входить в перспективу вічности. Воно відтак цїлком запановує над чоловіком, сидить в серцю і мізку, неначе желїзом прикуте, а коли хочеть ся позбути його, того „щось“ — то стає з него книга!

КІНОЛЬ: А неможливо Вам описати нам те „щось“.

НАРЦІС: Не знаю! — Вже нераз думав я про те, ходячи лїтними ночами по майданах. — (*Надумуючись*). Я... — то я, — е, коли-б до чорта мусїв його назвати, — то назвав бим його... назвав бим його... духом істориї назвав би я його! — Але як раз сим ще нїчого не сказано, се все відгук, шум та дим! (*Схопившись*). А, Ви учені! Ви мудрі і добрі, їсте супокійно свою печеню, пете своє вино, урядуете, — але... га, га, га!... за 50 років скажуть: „Дідеро був знаменита голова, шкода, що застаріли ся його ідеї.“ А Ґрім! — Гм! — Ґрім — Ґрім?! — „Хтож се був Ґрім?“ питати муть; „а так той, що ганьбив свого часу на Русого?“

ДІДЕРО: Славно! А се дуже добре! (*На всїх пізнати вдоволене окрім Ґріма та Епіної*).

ҐРІМ: Образи Ваші, мій любий, для мене тупі стріли. Котрогож значного Парижанця не мішаете Ви з болотом?

між них секретар університету др. Вінярж, нечуваний ляцкий шовініст, зненавиджений від давна в кругах української академічної молодіжи за своє вороже відношене до неї і її домагань. Переходячи поміж рядами українських академиків др. Вінярж згірдно глядів на них і півголосом бурмотів „hajdamacka dzicz“, „ukraińska dzicz“. Рівночасно розійшла ся поголоска між академиками, що др. Вінярж постарав ся вже о се, щоби не допустити до віча. Ті обставини, як також давні гріхи д-ра Віняржа спричинили, що серед українських академиків вибухло велике роз'ярене. Кількох академиків кинуло ся на д-ра Віняржа і сильно побили його по голові палицями, так що його обілляла кров. Він утратив притомність і упав. Завізвано лїкарску поміч і відвезено його до дому. Др. Вінярж дістав на голові дві товчені рани.

Тимчасом иньша часть українських академиків кинула ся на університетску авлю і випустивши з неї „со миром“ присутних там жидів, жидівок і ректора Гризецкого, що сховав ся між жидівки, зруйнували цілу авлю. В кількох хвилях величава саля стала руїною.

Роз'ярена до краю молодіж поломила крісла, столи і фотелї, подерла килими і дивани, подїравила, попорола і понищила образи всїх ректорів, потовкла сьвічники і вікна. З образів найгірше знищено портрети бувших ректорів Пінїньского, Білїньского, Пентака і Цьвікліньского, — за те образи цїсаря і його родини остали ненарушені. В той сам спосіб зруйновано всї салї першого поверха, з виїмком квестури, котру полишено в супокою, з огляду на те, що там переховують ся гроші, як і з огляду на особу квестора, котрий супротив українських академиків поводив ся завсїгди чемно і толерантно.

Рівночасно ще иньша часть української академичної молодіжи збудувала барикади на коридорах університетского будинку і замкнула тим чином доступ до занятого крила будинку. Один з академиків одягнув ся в ректорску тогу і бірет і виліз на барикаду, тримаючи в одній руцї український прапор, а в другій ніж. За хвилю повівав той сам синьожовтий прапор з університетского будинку, від сторони улицї сьвятого Николая.

Ректор зателефонував по поліцию — і о годинї пів до 1-ої прибули сильні віддїли кінної і пішої поліциї під проводом поліцийних комісарів Райнлендера і Тавера — та окружили університет з усїх боків.

Ректор хвилю надумував ся, що має почати, однак — як пише „Wiek Nowy“ — „młodzież polska zwróciła się do rektora ze stanowczem żądaniem, by kazał położyć kres tej wandalskiej robocie“. Тодї ректор сгодив ся на інтервенцию поліциї і віддїл поліциї під проводом комісаря вступив в мури університету. Однак і поліция не знала, що почати. Побіч віддїлу поліциї стояв гурт польских академиків, яких 50 люда. Комісар поліциї відозвав ся до них: „Pomożcie nam, panowie!“ Але з гурту польскої молодїжи нїхто не обізвав ся на сей зазив. Тодї присутний при тім репортер „Polsk oго Slow a“ зачав кепкувати собі з польских академиків за їх малодушність чи нерішучість, та за хвилю і сей відважний репортер уважав за відповідне „спасти ся бігством“.

Ситуация ставала поважна і напружена. Українські академики, бачучи, що боротьба з поліциею могла би довести до проливу невинної крови, а демонстрация вже і так була покінчена, заявили ректорови і поліциї, що добровільно опустять університетский будинок. Ректор і поліция згодили ся на се, і українська академічна молодіж почала виходити з університету. Та поліция зараз заарештувала кількох академиків. Тодї велика часть української академічної молодїжи знов задержала ся і заявила, що не позволить на поодинокі арештованя: як мають арештувати, то нехай арештують всїх гуртом. Поліция на се згодила ся і кордон кінної і пішої поліциї окружив демонстрантів.

Утворив ся похід, зложений зі 150 арештованих гуртом демонстрантів, окружений з обох боків шпалїрами пішої і кінної поліциї під проводом комісарів, що повели арештованих до поліциї.

Цїлий той гурт арештованих академиків, ідучи головними вулицями Львова (Академічною, Осолїньских, Словацкого і попри соймову палату), сьпівав по дорозї патріотичні пісні, як: „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“ і иньші. — Один з арештованих розвинув синьо-жовтий прапор і вїс його якийсь час, але комісар поліциї, зобачивши се, видер його. На площі Хорущини поліция хотїла провадити арештованих бічними вуличками, але арештовані оперли ся сьому і остаточно поліция по довшім торзї уступила та згідно з волею арештованих повела їх головними вулицями.

В будинку поліциї уміщено всїх арештованих зразу на подвірю, а відтак в поліцийній касарни. Рівночасно також візвано до поліциї з університету яко сьвідків педелїв і професорів, щоби в арештованих пізнавали виновників бучі; однак ті сьвідки не могли майже нїкого пізнати. Переслухуване демонстрантів тривало до першої години в ночи. Всїх арештованих було 153 і всї вони відмовили всяких зізнань. Остаточно по сконфронтованю зі сьвідками і по переслуханю випущено на волю всїх арештованих, з виїмком двох, а се: Дмитра Дїдуника (медика) і Льва Ціховского (правника), котрих дальше задержано в арештї.

Між арештованими знайшло ся кількох, котрі не є слухачами львівского університету, як прим. Кушнїр, редактор „Ukrainische Rundschau“, др. В. Загайкевич, кандидат адвокатский і кількох техніків; всї ті не-академики не брали в бучї нїякої участи і прийшли на університет в послїдній хвилї, аби довідати ся, що там скоїло ся.

Адвокати др. Левицкий і др. Федак інтервенїювали у директора поліциї в користь арештованих і приспішили їх увольнене.

Польскі ґазети доносять, що вправдї др. Вінярж є тяжко ранений, але рани його не є смертельні.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Палата панів.

На четверговім засїданю приняла палата панів без дискусиї предложене о охороні свободи виборів, закон о признаню кредитовим паперам буковиньского краєвого банку пупилярного безпеченьства і закон о поправі долї державних урядників. Опісля радила палата над законом о управильненю плат професорів. Міністер просьвіти др. Мархет заявив, що правительство наміряє розширити віденські клїнїки, а опісля клїнїки в Празї, Кракові і Львові. Закон в другім і третім читаню принято. Дальше принято резолюцию ґенерала ґр. Бека, щоби правительство як найскорше заняло ся справою підвисшеня платні офіцирів і військових урядників. В кінци принято закон о роз'емних урядах і закон о досьвідових урядах для промислових підприемств, по чім засїданє замкнено.

Слїдуюче засїданє відбуває ся нинї.

Палата послів.

На четверговім засїданю приступила палата до нарад над наглостию внесеня Катрайна в справі військових кредитів. В голосованю принято наглість і приступлено до нарад над звітом буджетової комісиї о надзвичайних кредитах для війска і маринарки. Внесенє пос. Брайтера, щоб над сею справою перейти до дневного порядку, відкинено і закон принято. По короткій дискусиї принято також закон о військових таксах. Дальше принято наглість предложеня в справі заосмотреня вдів і сиріт по військових. По перерві приступлено до меритовичної дискусиї в тій справі. Коли одержав голос референт сеї справи, пос. Дейм, став Шенерер кричати: „Пане президент! Вчера відбула ся в Хебі розправа по чески!“ Пос. Курб: „Зовсїм слушно! Так і повинно бути!“ (Се відносить ся до судової розправи, в котрій сторонами були Чехи і тому розправа відбула ся в ческім язицї). З сего приводу склала ся бурлива сцена так, що аж по довшій перерві прийшов до голосу пос. Дейм. Палата по короткій дискусиї приняла закон о заосмотреню вдів і сиріт по військових. Опісля пос. Ґневош референтував справу континґенту рекрута. Проти предложеня виступив посол Штайн і повторив закиди проти архикнязя Франца Фердинанда, що він вживає жовнїрів до приватних робіт. За те предсїдатель завізвав його до порядку. На сїм наради перервано. Посол Сільва-Тарука ставить слїдуюче нагле внесенє: „Взиває ся правительство, щоби ужило свого впливу, щоб ухвала палати послів о конґруї прийшла як найскорше під обради в палатї панів“. Коли б палата панів ухвалила зміну закона скорше, чим розпічнуть ся наради над отсим його внесенєм, ставить сесїдник внесенє, щоби сей змінений закон взяти безпроволочно під обради. Опісля відчитано иньші внесеня і інтерпеляциї. Між ними інтерпеляцию посла Романчука і тов. в справі забурень на львівскім університеті.

На вчерашнім засіданю приняла палата предложеня о континґентї рекрутів. Перед тим заявив міністер краєвої оборони Лячер, що дуелї і знущаня над жовнїрами стають чим раз рідшими, як також, що почесні суди будуть в напрямі усуненя поединків зреформовані. Міністер підніс також, що тепер працює ся над цїлим рядом реформ для улекшеня військової служби. — Потім принято льойдово предложенє, закон про поперте торговельної маринарки і приступлено до обрад над законом про розширенє далматийско-морскої плавби. — Слїдуюче засїданє відбуває ся нинї.

Київскі професори і домаганя українських катедр.

Київскі професори через ректора університету д. Цитовича заявили представникови українського студенства, що їхні домаганя в справі катедр з українознавства визнано зайвими і непотрібними. „Ваша петиция“,

---

НАРЦІС: Так, се моє найприємнїйше заняте, томуж і люблю я свої здобичі. — Русого приміром не терплю, як смерти — я ненавиджу його!

С. ЛЯМБЕР і КІНОЛЬ: Чому ж?

НАРЦІС (*злосливо*): Не можу йому нїчого закинути..'

ДІДЕРО: А щож він Вам заподіяв?

НАРЦІС: Нїчого! — Що хотїв я сказати? — Ага! Мала Ґассен, що віддала ся за Маркі Міреноа, у...

С. ЛЯМБЕР (*сьмішком переривае*): Нї, нї! Впередвідповідь! Що заподіяв вам Русо? — Чому не навидите його?

НАРЦІС: Бо-о . . . не скажу!

КІНОЛЬ (*кладе свою руку на його рамена, підлещуе ся*): О, прошу красненько, скажіть, Нарціс, скажіть!

НАРЦІС (*ідіотично*): бо — бо — бо (*сконуро*). Знаєте Ви завись? — Завись, що мутить наш мізок, що нищить наше серце? (*З огірченем*): Правда — гага! Я схожий таки на такого, що в своїм житю міг би завидувати комусь? — Моя завись — дїйсно — гага! Дуже — гага! — дуже сьмішна! (*Паде в кокольняк на столець сльози котять ся по його твари*) — я все-ж я так люблю себе — Боже мій — так люблю! (*Мовк. Всї обстають його налякані*).

ДІДЕРО: Се бувае з ним часто! — Що дїе ся У його душі? — Нарціс, Нарціс! очуняйте!

КІНОЛЬ: Я сего ще нїколи не бачила! — Не щасний, мене болить серце, як гляну на него!

ЛЯМБЕР: Ей Богу, в нему мож себе пізнати.

ДІДЕРО (*живае його*): Рамо!

НАРЦІС (*схоплюе ся*): А так! — га-га! — Ось бачите, який я відразний.

ЛЯМБЕР: Слухайте, я мушу Вас дуже жалувати, на Вашім місцї спробував би я колись списати свої гадки, намість нїчого не дїлати, може й чеснїйше, взяти ся до якоїсь праці, хочби й з небезпекою, що не пощастить Вам!

НАРЦІС: О, сего ще мені, га! Друже, мені платять за моє неробство, а я мав би придивляти ся, як вмирае ся з голоду при реальній працї?

КІНОЛЬ: Е, що! Признаетесь преціньсамі, що завидуете Русови; та вже ж не завидуете йому через його ролю, яку грае тепер вигнанцем по сьвітї! Лиха Ваша льоґіка!

НАРЦІС: А може й нї! — Коли ненавиджу Русого, то маю й свою добру причину до сего, а вона — Вас нїчого не обходить. (*З нехотя і з болем*). В кождім людськім житю є якесь „щос“, якого він не радо зраджуе й котрого він нїколи не нарушуе; а його істноване є стремлїне, щоб забути те закляте „щось“. Чи в силї Ви затерти моє минуле житє? — На премісах операе ся льоґіка.

КІНОЛЬ: Значить: „Я не можу вже перемінити ся! Я мушу зістати ся, чим я є!“ (*Зворушена бере його за руку*). Не можете вже змінити ся?

НАРЦІС (*тужно*): Я хочу, — але не зміню ся вже! (*З жалем*). Я ж не можу стати не собою. (*Покуро*). Я мушу зістати ся, чим я є — я так хочу!

КІНОЛЬ (*поважно*): Але ж Ви мусити зважити, чи Ваше минуле житє дїйсно таке нещасливе-лихе, що мусите зістати ся таким. І Ви зносите се, помимо своїх таких кебет, що дали би десятьом якесь певне, поважне місце.

НАРЦІС: Дорі, я безперечно дуже нещасливий чоловік. Я подібний до розбитого корабля, котрого вітри женуть — і по що ж ще кермувати?! — Я вдїляв би лекциї в музицї, так скажіть, Дідеро, повірили би Ви менї свою донечку?

ДІДЕРО: Делікатне питанє.

НАРЦІС: Нї! і добре зробили би! — Учити! — Що за чортівска робота! „Але беріть, вельможна, добре, ns, ns! ех Боже!“ І коли-б дорога за плечима не була вільна, то прийшло би ся здурїти. — Розумієсь, всї дивлять ся на Нарціса Рамого з погордою, але все-ж таки боять ся всї, щоб я їм часом не пошкодив. В цїлім Парижу нема десять таких людий, щоб не робили так як я, щоб не мусїли так робити, щоб тільки зістати ся на верху води. Люди-ж живуть власною руїною, висисають самі себе, гі-гі! А се висисане людського роду самим собою — називае ся всесьвітною історією.

КІНОЛЬ: Але Ви дуже нещасливі при сїй думцї, — хоч бисьте й відказували, — я знаю се.

НАРЦІС (*налякано*): Ви знаете?! — Як то? — Нї, я не є нещаслявий. — (*Наївно з іронїєю*). Або — так є, — часом, — значить, — як не маю що їсти. — Я живу вже досить довго, щоб вже раз пізнати, в чім лежить щасте житя.

ГОЛЬБАХ (*з усьмішкою*): І Ви розвязали сей проблем? — Се зробило би Вас безсмертним. — в чім лежить правдиве щасте житя?

НАРЦІС: Однїсїнько правдиве щасте житя лежить в правильнім стравленю, а страва й напиток, се causam ovens цїлого сьвіта.

ВСІ (*обурені, встають, між собою*): Е, фе!

ДІДЕРО: Безстидний чоловік!

КІНОЛЬ: Непоправний бурлака!

НАРЦІС: Я знав се вже з самого початку. (*Сьмішно, поважно*). Але се вже така судьба всякої великої правди, що ровесники осьмівають її. Я розумний і моральний тодї, коли наїв ся до схочу; а моє тїло і моя душа не можуть жити, коли я приневолений голодувати.

ДІДЕРО (*до гостий*): Я дуже жалую, що образив Вас його присутностию.

НАРЦІС: І знов маєте рацию, пане. Се кара для всїх людий, що цїкавлять ся мною, щоб відтак злостити ся через мене.

КІНОЛЬ: Чи не бачите, чоловіче, що в природї є щось вищого? Чи не відчували Ви нїколи, що мож часом терпіти й прагнути і бути при тім великим і богатим, маючи якесь єство, якусь ідеєю, якусь сьвяту гадку або жарїючу надію?

НАРЦІС (*збентежений*): Ви-ви-ви питаете за богато (*видюе очі в кут*).

(Дальше буде).

сказав ректор університету, „не встрѣтила сочувствія среди довѣта профессоровъ“.

Не зустріла співчутя!.. Се від сегодняшного дня стане памятним на довгі часи для українського студенства, для українського громадянства і для цілої української нації. На сторінках історії українського народу, многострадальної і повної вщерть колючок і образ, ся фраза буде стояти як жива догана гнобителям, як доказ великої кривди заподіяної вкраїньским народним масам. Ми підкреслюємо се слово, бо справа українських катедр не є домаганям одного українського студенства. Студенти були тільки арфою, на якій відогравали почутя і надії, орґанічні потреби і пекучі вимоги українських мас. Вони, сї маси, покривджені соціяльно і поневолені національно, позбавлені культурного сьвітла, найбільше відчували тягар тієї неволї, в якій їм волею історичної долї судилось жити, і патолоґічну ненормальність того становища, яке хотїли зробити законом, нормою для їхнього житя і розвою. Через те вони так живо і відгукнулись на голос студенства в справі українських катедр і взагалї українізациї народної просьвіти в нашій країні. З сїл, з фабрик, з майстерень посипались заяви з висловом співчутя студентам за їхній почин у великій справі. В сих заявах говорив сам український нарід, в них чув ся голос самого житя. І здавало ся би, кому як не професорам, сим сьвіточам науки, що мали змогу зазнати від неї втїхи дослїдити еї тайни, еї орґанічний звязок з житям, виключно через ті гроші, які стягувались з народу, — кому, кажу, як не їм прийти з допомогою до народу і задовольнити настиглу потребу! Але київкі професори з свого quasi наукового Олїмпу кидають сим масам камінь замість хліба і вороже ставлять ся до їхньої жаги в справі національної просьвіти!

Такий факт — то красномовний доказ сумного стану науки в Росії, того ненормального шляху, на який стали деякі жерцї еї, ставши на послуги державі і забувши про еї незалежний, вільний дух, що слухаєть ся тільки голосу самого житя і ніколи не йде на опортунїзм, на компроміси, і не схиляє своєї гордої голови перед матеріяльною силою сучасної держави.

Відповідь ректора Київского університету на петицию українських студентів се образа цілої української нації, се зневага еї прав на власну культуру, на власний розвій.

І ми певні, що ображені маси українського народу засудять сю відповідь, заплямувавши еї тавром догани і глибокого обуреня. Можна також бути певним, що й кождий культурний чоловік не української нациї також засудить вчинок київских професорів, бо його не можна инакше кваліфікувати, як некультурного громадянства.

Київскі професори можуть бути певними, їхня відповідь не переконає ні українські народні маси в тому, що домаганя українських катедр не має в житю глибокого коріня і що сю справу треба полишити в такому становищи, в якому вона перебувала досї. Ся відповідь відкриє тільки очі незрячим і зайвий раз покаже, що серед наукових сьвіточів є і темні каганцї, які не сьвітять і не грюють, а тільки чадять і своїм димом псують молоде, свіже і буйне житя.

Ще з більшою енерґією й завзятем українське студентсто стане змагатись за свої права на українські катедри, знаходячи необхідну моральну силу для своєї боротьби в тих численних заявах співчутя, які вже виявили і, ми певні, виявлять мут, ще рїжні кляси українського суспільства.

„Рада“. *С. Петлюра.*

Телеґрами „Буковини“.

Дня 26. сїчня 1907.

Векерле в цїсаря.

Відень. Цїсар приняв рано в тричверть годинній авдиенциї угорского президента міністрів д-ра Векерлього.

Палата послів.

Відень. Палата послів приняла у другім і третім читаню закон про провізоричне управилнене поспішної корабельної служби до Дальмациї і плавби до Бразилії і розпочала дискусию над наглим внесенем на безпроволочні обради над предложенем про льокальні желїзниці.

Вибори в Німеччині.

Берлїн (*К.-Б.*). До 9. год. рано стало звісними 218 результатів голосованя, з того 120 остаточно, а в 98 повітах прийде до тїснійших виборів. Соціяльдемократи втратили 13 мандатів, центрум не змінило ся.

Еспаньский кабінет.

Мадрид. (*К.-Б.*) Теперішний кабінет подав ся до демісиї.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 26. сїчня 1907.

Поклик до буков. Русинів. По тяжких заходах руської інтеліґенциї удало ся на конець Русинам здвигнути для хлопців велику бурсу імена Осипа Федьковича. Здаєть ся що нема руської душі, якаб не радувала ся сим чималим успіхом, бо вже від тепер виховане нашої молодїжи піде скорим і певним кроком наперед і є надія, що заповнить она ряди нашої сьвідомої інтеліґенциї, котра має попровадити наш нарід до правди і волї. Та все таки бракує нам на поли виховання ще не одної институциї, щоби стати бодай на рівні з иньшими народами краю. І так певно кождий руский інтеліґент відчув потребу института для дівчат. Тому то і товариство руської православної шляхти отворило перед кількома роками дівочу бурсу. Розуміє ся, що при дуже слабих засобах ся институция представляла ся до тепер досить бідно, хоч видїл згаданого товариства дбав постепенно і совістно о полїпшене того заведеня. На послїдних загальних зборах рішено збудувати дім і уряднти той інститут відповідно иньшим інститутам того рода. Деякі добродії зволили вже навіть жертвувати на сю цїль і зібрано доси 2300 К, котрі гроші зложені в „Рускій Касі“. Зваживши велику потребу національного виховання нашого жіноцтва, а затим і відповідної институциї, звертаємо ся сею дорогою до всїх наших прихильників і патріотів з просьбою, щоб при всякій нагоді не забували на наше товариство. Всї вільні датки і членьскі вкладки призначені на будову нашого института. Тому то повинен кождий православний Русин вписати ся до сего товариства і дати зараз членьску вкладку, яка виносить річно лише 2 К, а тодї певно не буде шляхоцка дитина цурати ся рідної мами і не будуть кривити вороги по чисто руских селах. Рівночасно просимо засилати всякі добровільні датки і членьскі вкладки на руки касїера нашого товариства п. Івана Воробкевича, п. к. управителя уряду рентового (дирекция дібр гр. прав. фонду) в Чернівцях. — За видїл товариства руської православної шляхти: совітник консисторії *Мелетій Галїп*, голова; *Ізидор Цуркановичъ*, секретар.

Із палати торговельної. Дня 17. сїчня відбула торговельна палата свое 521. публичне засїданє, на якім по 21 ім разї вибрано президентом палати посла до сойму п. Линґенгана, який стоїть вже 20 лїт на чолї торговельної палати. Заступником президента став рад. Тітінґер. Між иньшим ухвалено подати субвенцію 600 корон на заснованє публ. салї для рисованя при черновиц. промисловій школї.

Морози мали і в нас свої жертви. Полїцийний рапорт доносить, що в четвер найшла полїция в Рошу нанів замерзлого робітника, якого аж по довгій ратунковій акциї приведено до притомности і відвезено до дому. — В опівночи того дня пасанти привели на полїцию на пів замерзлого хлопця-сироту, якого віддано потім в опіку громади.

Пригоди. Вчера впав з 3 метри високої драбини робітник, що був занятий при репарациї електричних ламп в пол. дирекциї, і поніс внутрішні ушкодженя. Хорого відвезено до шпиталю. — У Базинівцї коло Вел. Кучурова вбило дерво нарубка Юрія Николаєсого, що був тут занятий при рубаню дерева. — В Пожоритї Іван Матерна підпалював на Йордан моздїри так не зручно, що експльодував порох, який лежав не далеко, і обпарив Матернї твар і руки, так що його відвезено до шпиталю в Кімполюнґу.

Огнї. Із Львова доносять, що передвчера до тла згорів шахт фірми Бехера в Бириснаві. Робітників уратовано. — В Станиславові згоріла вчера велика часть Головної вулицї.

Цїкава ревізия пашпорту в Москві. В Москві „Сьвятий Бюрократий“ празднував недавно великий триюмф. В бюрі полїцийнім з'явила ся якось звісна оперова сьпівачка, що хотїла на ловший час відїздити за границю, і хотїла піддати свій пас ревізиї. Полїцийний урядник привитав артистку дуже ввічливо і сказав: „Мусите передати свою просьбу на письмі.“ — „На письмі?“ сказала женщина. „Мусить се дїйсно так бути?“ — „Се необхідне, панї добродїйко.“ „Щоб однак Ви не тратили богато часу, можете написати подане тут.“ По сих словах подав сьпівачцї папір, кажучи: „Пишіть, що Вам подиктую“. Артистка написала, вложила просьбу в куверту і запитала: „Що маю тепер робити?“ — „Нїчого, лише передати подане.“ — „Кому-ж?“ — „Менї.“ І він наставив руку і сьвяточно взяв просьбу з рук здивованої петентки. Потім прибрав урядову міну, поклав на ніс цвікер і з найбільшою уважностию прочитав письмо, яке перед хвилею сам подиктував. По перечитаню, зазначив просьбу актовим числом і положив до иньших паперів та сказав до нетерпеливої сьпівачки: „Прочитавши Ваше письмо, мушу на жаль заявити, що Вами жаданого дозвозу на виїзд — не можу удїлити.

Маленька книжочка, мабуть найменьша, що лише колись друкувала ся, вийшла з друку перед кількома днями в Падуї. Вона обіймає 208 сторінок і містить лист Ґалїлея, писаний до якоїсь королевої. Книжочка, що числить висоту 1·8 cm, а в шир 1 cm, виявляє ся нам прямо чудом друкарскої штуки. На кождій сторінцї умищено по 9 рядків по звиш 10 букв, які можна читати і вільним оком.

Гра в карти принца. Принц Віктор Італїяньский, який числить тепер 34 роки, є командантом італїяньскої 7. бріґади кавалериї і мешкає в славнім фльорентійскім Palazzo Pitti, який містить величаві творы класичної штуки, виїхав колисьто на кілька днїв до Рівіери, де програв в карти сїм мілїонів лїр. Хоч і принц досить богатий, щоб мочи небавом забути сю страту, то його перший брат, король Віктор Емануель, обурив ся ізза легкодушности принца і задумує вислати його — на взір Вільгельма II. з Йоахімом — до Африки.

Сьвітова вистава в Австралії. Громадска рада міста Сідней постановила в році 1910 устроїти там сьвітову виставу.

Власть тьми. В селї Іїно вйотківскої ґуберниї селянин Ґлухін жив в незгодї з своїм сином. Коли непомогали ні просьби ні грозьби, удав ся старий Ґлухін до сїльскої знахорки, яка порадила, щоб батько давав синови пити воду, в якій лежав людский труп. Тодї старий Ґлухін викопав на цвинтари дитину, яку недавно похоронено, і кинув труп до своєї керниці. Та мимо того, що син пив сеї заґроєної води, сварки не переставали, а противно відносини між батьком а сином заострювали ся. Аж одного дня вирнуло тїло на верх і викрило злочин Ґлухіна, який признав ся до вини і помандруе на каторгу.

Із желїзничого руху. Через заметїли застановлено на 3 дни рух на линії Ґадикфальва—Бродина. — На линіях Ґлїбока—Бергоміт і Ґлїбока—Серет вже їдуть поїзди.

„Сїчи“! Подавайте з а р а з просьби о запомоги до краевого видїлу!

Укр. акад. тов. „Союз“ устроює при співучасти жуцкої „Сїчи“ в неділю дня 27. сїчня с. р. в Жучці народний концерт з слїдуючою програмою: 1. Бесїда тов. Цуркановича про „Козаччину“. 2. „Золоті зорі“ (хор). 3. „Чом красна Буковино“ (хор). 4. Бесїда тов. Галїпа про: Теперішне положене нашого народа. 5. „Гей там на горі“ хори обох товариств. 6. Кілька поезий Руданьского, виголосить тов. Цуркановичъ. 7. „Даремне пісне“ (хор). 8. „Довбуш“, виголосить тов. Дощівник. 9. „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“ (хори обох товариств). — За просьвітний кружок: *Цуркановичъ*, голова.

До Америки. В середу виїхало поїздом ч. 314 із Чернівців 10 російских а 12 тутейших еміґрантів. Поїздом ч. 312 виїхало дальших 59 буковиньских еміґрантів.

Балї і вечерки. Дня 2. лютого в музичній сали в Чернівцях устроює баль товариство для удержаня огрівалень. Протекторат обняла панї президентова Бляйлебенова. — Дня 3. лютого відбуде ся в сали „Народного Дому“ в Чернівцях заходом тов. „Боян“ малий концерт, почім наступлять танцї. Запрошень не висилало ся. — Дня 9. лютого устроює в тійже сали акад. тов. „Союз“ вечерницї з танцями, на які розіслано вже запрошеня. — Дня 10. лютого уладжує черновецкий „Schützenkorps“ вечерок з танцями. — В Ґурагуморі відбуде ся дня 3. лютого заходом повітового товариства учителїв концерт, по якім наступлять танцї.

Із штуки і лїтератури.

Продаж українского букваря. Потреба в українських ґраматах дуже велика: не вважаючи на те, що наші читанки ще не допущено в школи на Україні, українська ґраматка д. Норця, що вийшла сеї осени, вже розпродала ся, — а надруковано їй 10.000. Тепер друкуе ся друге видане.

Українське євангелиє. Перший випуск евангелия українською мовою (евангелиста Матея) друкуе ся вже третим виданем. Дальша частина (евангелиста Марка) перевіряе ся як і перше — під редакциею преосьвящ. Партенія, і вже друкуе ся в Москві, в синодальній друкарни.

„Сьвіт“, ілюстр. часопись для руских родин, ч. 2, вийшло з таким змістом: Васнецов: Борба Руси з дикими степовиками (ілюстрация); В. Щурат: Пісня про похід Ігоря Сьвятославича (переспів); Васнецов (ілюстрация); Старицькі (отець і донька): Богдан Хмильницкий (історична повість); Богдан Хмельницкий (портрет); Богдан Хмельницкий (портрет); Йосиф Козарац: Три дни у сина; Волков: Петро Великий в тюрмі у Полуботка (образ); Е. К. Львователлї: Культ дерева (культурно-історична розвідка); Золоті ворота в Київі (ілюстрация); Всячина.

„Грім“, просьвітно популярний місячник, ч. I. загремів сими днями, вийшовши із друку. Заповіджено, що „Грім“, якого передплата виносить 1·20 К річно, буде виходити що місяця з під редакциї М. Грабчука. Та ми якось не хочемо вірити в те; нам здає ся, що д. Грабчукови і тепер не пощастить ся з періодичним видавництвом. Перший зошит містить: Хрест чигиринський, поема І. Франка, передрукована з „Днїстрянки“, — Простак, оповідане Ів. Франчука, передрукована з „Буковини“, — Про виховуюче значіне „Сїчий“, Константина М., і — „Народе робітний“, запросини до передплати „Грому“, та — Програма видавництва. Зміст сеї книжочки, п е р ш о ї книжочки, не відповідає начеркненій програмі і нам здає ся, що треба мати на думці, що і за дешеві гроші треба дати народови більше просьвітних статейок а меньше белетристики.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Надіслане.

Др. Йосиф Порас

специялїст-лїкар від недуг носа, шиї і грудий
ординує в Чернівцях
при ул. Крученій (Schlangengasse) ч. 22 I. поверх, від 8—10 рано і від 2—4 пополудни
Години для бідних безплатно від 1—2 по полудни. 2—3

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшоцок) 8 кор. з оплатою і опакованем. **Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.**
(—)

Головні збори каси пож. і щад. для громади Кучурів малий відбудуть ся дня 10. лютого с. р. о 2 год. попол. з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2 Вибір старшини. 3. Вільні внесеня. *Николай Сменко*, нач.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 4—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнадцять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie“.
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші! Кромі тих є у мене також на складї

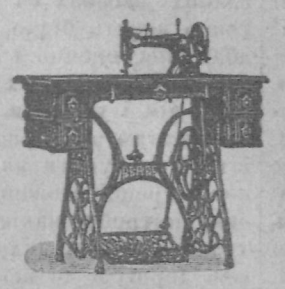

97 13—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

108(15—26) II. н.

виплекала своє волосе на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося**, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосе, **надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зеднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

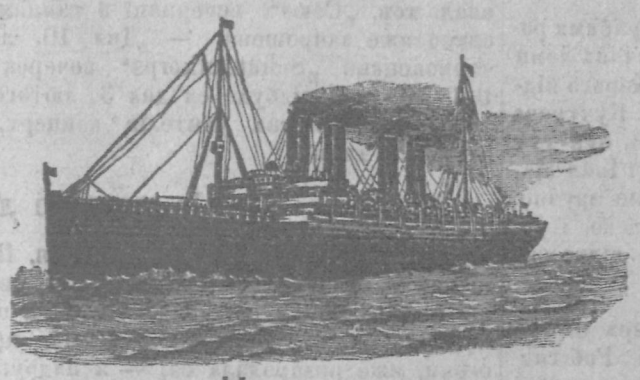

109 (20—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.

Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всїх мовах.

До Америки і Канади

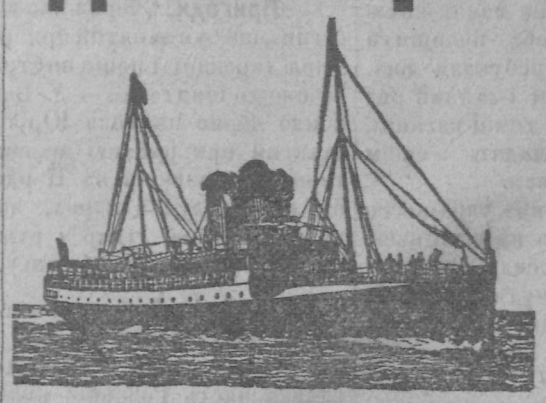

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через

ЛЇНЇЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 17—52 н

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,
в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до накованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacè з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші француcкі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 7. Чернівцї, середа дня 17. (30.) січня 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекляманциї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Остання каденция теперішного парляменту.

Вчера відбув австрийский парлямент своє послїдне засїдане; засїдане, коли помучені посли в останнє сидїли любо оден коло другого, оглядали оден другого, дехто усьміхав ся злобно, а иньший сумно похитував головою і зітхав важко. Ба що правда, „Scheiden tut weh“, а іменно, коли має ся на думцї, що Всевишний знає, чи доведеть ся одному або другому побирати далї посольскі дієти. Як раз ті „заступники“, що називають се лише тому послами, що побирають дієти, мають повну причину розпрощати ся сердечно з парляментом, в якому засядуть нові люди.

Посли були вже помучені і нетерпеливо ожидали сьвяточного замкненя парляменту. Змучила їх не так праця сеї шістьлїтної каденциї, як щоденні засїданя послїдних трох недїль. І так сказатиб — як раз сим тром недїлям треба завдячити, що парлямент лишаючи за собою якісь закони, може майже із вдоволенем глянути на свою працю, бо взагалї сказавши, сеї каденциї працьовано — пиняво.

На те находимо — що правда — і важні оправдания. Причина летарґізму парляменту лежить в першій мірі в його не конче довгих сесиях, які мусїли так відбувати ся, щоб і краєві сойми і делеґациї мали достаточно часу для своїх нарад; з другоїж сторони спинювали нормальний хід парляментарних нарад часті обструкциї, які виринали головно, ба майже виключно, із національних непорозумінь, а по третє спадає трохи вини і на недостаточний парляментарний реґулямін.

Рівнож піднести треба, що мимо трудних обставин, між якими приходило ся палатї працювати, зазначити мож ясні хвилї, коли то парлямент серіозно порозумівав свою задачу і видвигав важні закони.

Характеристична ся каденция тим, що в протягу шістьох років парлямент лише **один** раз користував ся правом контролї над буджетом, а всїма иньшими разами ухвалювано провізоричний буджет, то є виявляло ся до правительства повне довірє, давало ся йому в справах фінансових вільну руку і ухвалювало ся буджет, не знаючи, що ухвалює ся.

Підчас свого неправильного працьованя ухвалила палата послів між иньшим кілька законів — що до **комуникациї**. Сюди зачислити треба би: будову альпійскої желїзницї, як також цїлий ряд льокальок (між тим і на Буковинї льокальку Веренчанка—Вікно), удержавлене північної желїзницї ціс. Фердинанда, яке сполучене було з великими трудностями і т. д. Не меньшої ваги також закон про водні будови в Альпах, який ухвалено аж сего року, як і висше згадані. Назвати годить ся також закон про будову тріестиньскої пристани, австрийску морску плавбу і договір з Льойдом.

Із области **торговлї і промислу** згадаємо про новий закон промисловий, про ріжні цлові і торговельні договори, про піддержане торговельної маринарки і т. д. Мало зроблено для **селян**, в користь яких ухвалено між иньшим закон про стоварищеня селян, якого краєві сойми ще не перевели в жите. Та треба сконстатувати також, що між Австриєю а Угорщиною все ще панує певного роду напружене — що до соц.-економічних справ, — якого не вдало ся усунути, хоч немож замовчати, що в дотичній комісиї справу обговорено і доведено майже до кінця.

Замітна ся періода австр. леґіслятури — а іменно еї послїдні дни — прихильностю правительства до своїх **урядників**, яке завотувало на поліпшене їх платнї сьвіжих звиш 40 мілїонів корон, а то для державних урядників, професорів і кат. сьвященників, — на що парлямент згодив ся — і яке призначило кілька мілїонів корон для урядників почтових і желїзницї, які дорогою розпоряджень узнають поліпшене свого положеня.

Та се все булоб дуже добре, колиб рівночасно із ухвалою підвисшеня платнї зреґулювало ся було і податки. Та в сїм напрямі і в справах, що тичать ся війска, не зроблено майже нїчого. А все-ж таки справедливість вимагала того, щоб — коли вотує ся нові видатки, видобуто і якесь нове жерело доходів, а не збільшувати податків, які вже і так досить високі. Або, коли вже нарід засуджений на те, щоб узнавати що року підвисшеня — — — податків, то треба було дати йому за те хоч якесь відшкоджене в родї так давно ожиданої реформи забезпеченя супроти непригод та некучо-конечної інституциї для забезпеченя старих людий і інвалїдів.

Характеристична ся каденция австр. парляменту і ухвалою **виборчої реформи**, яку підготовляло ся роками, а над якою самою працьовано серед тяжких трудностий три чверти року. Якої ваги сей закон та що принесе він специяльно для Русинів, над сими питанями застановляли ся ми вже доволї. Ми не маємо права вдоволяти ся або може навіть одушевляти ся ним, він нам не богато обіцює, але всеж таки дає він запоруку, що новий парлямент буде иньший, сильнїйший і більше сьвідомий своєї великої задачі, а його задачею буде зробити те, чого не міг або не хотів зробити старий парлямент; не в останній мірі подбати про розвязане національних питань, про поліпшене економічного положеня нашого селяньства, справедливо залагодити австро-угорске питане, контролювати буджет, змінити у відповіднім напрямі реґулямін парляменту і т. д., питаня, яких розвязане без порозуміня партий — неможливе. До національних питань, які мав би будучий парлямент розвязати, належить і наше руске питане із жаданем україньского унїверзитету на чолї. І ми маємо повну надію, що будучий парлямент постарає ся о те, щоб до подібних буч, як се відбуло ся колисьто на львівскім унїверзитетї, не було причин.

Полїтичний перегляд.

Угорскі шкандали. Польоного скомпромітували відносини з ґрафинею Шенберґер, так що він дїйсно подав ся до демісиї, яка мабуть в середу буде урядово оголошена. Тепер виходить на верх, що буде можливо, що *Польоний обманений обманець*; іменно, що баронова обманила його, вповідаючи йому про свою велику стичність із двором, якої вона мабуть зовсїм не мала, так що прямо видурила від партиї независимости 50.000 К, хоч і не оперли ся вони в її, але Польонових кишенях. Звісно, що в сїй справі і Кошутові руки не чисті. Хістнуючи ся сим фактом, захотїв нїкій Деріс легким коштом поліпшити своє лиш материяльне положене. Именно приготовив він, в кругах кримінальних і поліцейских знана фіґура, брошурку зі змістом, компромітуючим Кошута. Брошурка мала вийти колисьто в ночи, про що довідала ся поліция і старала ся наклонити Деріса, щоб він не видав еї, на що Деріс і згодив ся, коли заплатять кошта друку і йому 4800 К на прожиток. Сам Деріс заявив, що не ходить йому о компромітацию мінїстра, але лише о те, щоб заробити на брошурцї і таким способом вийти із крайної нужди, тому жадає гроший від поліциї, на що вона не згодила ся і спонукала, що дальше друковане застановлено.

Вибори до нїмецкого парляменту, які відбули ся в пятницю, характеристичні тим, що принесли для социялїстів чималі страти. Коли зважимо, що сего року кандидували вони в **397** округах, а перейшли лише **29** тьох, то зрозуміємо, що противники социял-демократичної партиї мають причину триюмфувати, — хоч і тра зазначити, що місцями осягали социял-демократи дуже богато голосів. Так в VI. пов. берлїньскім майже 100.000 і в пов. Шарльотенбурґ поверх 103.000. Однакож мимо сего кепского результату ще не мож казати, що социял-демократи стратили щось з давного стану посїданя. До тепер мали вони 79 послів; тепер мають вже певних 29, а в 92 повітах прийде між ними а иньшими партиями до тїснїйшого голосованя. Бебель вже вибраний (в Гамбурґу), Зінґер (в Берлїнї)

НАШ АЛЬБОМ.

Василь Верховиньский.

Із циклю: „Шалені станси“.

Олї Легинович на спомин.

I.

Тобі казали, що в шумній столицї
В бакханток колї піснї я співав,
В цьвітистім корсо, в дикім карнавалї,
Немов шалений, гучно раював.

Горячі як огонь чужинки-чарівницї
Шалїли там і раювали з ним,
Про рідний край забув і там ввіддалї, —
— Все був веселим, — нїколи сумним —

Тобі казали: Се-ж юнак шалений,
Замотаний на все в сільця рожевих сїт —
Спічне хиба лиш смертю потомлений...
(Пробі! ... Менї тодї не було й двайцять лїт!)
— — — — — — — — — — — — —

Все те ти чула від отих людий, —
Що бачили мене в шаленім карнавалї, —
Що так жалїли вік мій молодий, —
І на дїмною лили філїстерскі жалї.

Все те ти чула від отих людий, —
Була в тім правда, — все-ж таки не вся, —
Скажу Тобі правду: — Я бажав в тім шалї
Затерти спомин твойого лиця.
— — — — — — — — — — — — —

Скажу лишень: в останнім карнавалї
Співали чудну пісню про „Tinola“, —
А я задумав ся, — згадав і в дикім шалї
Співав і плакав: „Мія санта Оля..,
— — — — — — — — — —

Про се не чула Ти від тих людий,
Вони казали: вмерли в ньому жалї, —
Він так зіпсований, хоч так ще молодий,
— З бакханками гуляє в дикім шалї, —
Обмотаний в сїлця рожеві коряндоля
Тебе забув!... О мія санта Оля...

Шенбрун, 19/І. 1907.

II.

Мене жалїли за житя в столицї,
Де я за всю цїну шукав лиш забутя,
Послухай лиш один момент мого житя, —
Що відгравав ся в затишній каплицї.

Єсть в Римі образ чудної Мадонни,
Що — мовлять — коїть жаль розбитої душі.
А хто лиш гляне в чудні очи Донни
Зазна чарів солодкої тиші.

По сїм останнім дивнім карнавалї
Я мчавсь як птах смертельно поранений.
Де чудний образ я летів шалений,
Бо душу рвали спомини і жалї...

В каплицї стиск такий коло ікони.
Туда народ тиснув ся богомільний
І я зблизив ся до очий Мадонни...
(В очах усїх настрій такий весїльний).

Шумів лїтаннї спів: О Te Beata sola!..
Я в очи глянув чудної Мадонни...
... І пробі! Се лице — лице моєї Донни,
І я ридав шалено: *Мія санта Оля!*...
— — — — — — — — — —

Замовк зворушений народ весь богомільний
Затих лїтаннї спів: О Te beata sola,
— Десь хтось казав: Дивіть ся, божевільний,
А я ридав: О мія санта Оля!

III.

Φιλῶ Σε γάρ, — μου, ἄκουε!...

Гуде, шумить Венец'я пяна,
Ґондолї мчуть ся, сьпів луна!
В Ґондолї кождій мчить „кохана“,
Лиш дай дукатів і вина!

Летять заквітчані ґондолї,
Звенить безжурний срібний сьміх,
Летять на море коряндолї,
Паде квіток пахучий снїг.

Десь там звенить чудова грецька мова.
— Пливе чужинка дивної краси...
„Стрівай, Стрівай! Ах моя Ти чудова!
Бурлива хвиле! Разом нас неси!...“

Лунає срібний сьміх, — я кликнув „Evoe“!
„Чудова Ти! Нїчим ся не трівож!
Лови вінець тих запашних рож! —
Φιλῶ Σε γάρ, μου ἄκουε! —

Ловила рожі з мойого вінця
Обмотала мене в рожеве корядоля
Я глянув на еї прекраснії лиця, —
І відвернув ся... Мія санта Оля...

Сьміє ся чужинка: *Τί κλαίεις? Φιλῶ σε!*
— А я зривав рожеве корядоля
Чужинцї кликнув: *Ἀλλ' ἐγώ μισῶ σε!*
І нїжно шептав: Мія санта Оля.

Відень, 20./І. 1907.

а Либкнехт ще мусить спорити з Павлї (консервативним); до тепер зискали соц.-демократи оден мандат, а втратили 20. — Загальний виславід голосования представляє ся так: вибрано 237 послів, в 160 повітах мусить ся тїснїйше вибирати. Ситуация партий така:

	до тепер мали	вибр. тепер	до тїсн. гол. прийде	зиск. мандатів.	страт.
центрум . . .	100	89	31	2	4
консервативні .	52	41	29	7	2
социял-демократи	79	29	92	1	20
нац.-лїберали .	51	20	58	9	9
Поляки . . .	16	18	5	2	—
правит. партия .	22	10	19	2	4
вільнод. нар. пар.	20	6	27	4	2
вільнод. союз	10	1	12	—	—
иньші партиї	—	23	47	4	8

Отже, закім що центрум і тепер найсильнїйше.

Французскі учителї департаменту сенского утворили учительске стоваришене і приступили до загального робітничого союзу. Напрям стоваришеня революцийний. Бріян позволяє утворене департаментових стоваришень, але не годить ся на приступлене до социялїстичних орґанїзаций. Бріян грозить суспендованем, а учителї страйком, так що між мінїстром а учительством панує тепер немиле напружене.

Сербія. Поголоски о уступленю сербского президента мінїстрів Пасича не втихають і удержують ся загально, що Пасич хоче полишити дальше ведене своєї политики новому кабінетови, на котрого чолї станув би Протич. Новий кабінет розпочав би зараз переговори з Австро-Угорщиною о торговельний договор, бо показало ся, що Сербія рішучо не може дальше вести митової війни з Австро Угорщиною без значної шкоди для своїх господарских інтересів. Протич буде намагати ся заключити торговельний договор з Австро-Угорщиною ще заки буде оголошений заключений вже з Італїєю торговельний договор. В молодорадикальних і народних кругах скупштини добачують в тій змінї кабінету підступ і тайну роботу старорадикалів, аби вони могли удержатись і на дальше при кермі держави.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Палата панів.

На суботнїшнім засїданю ухвалила палата панів в другім і третім читаню закон в справі забезпеченя вдів і сиріт по військових, о континґентї рекрута, о військових кредитах, о провенїенциї хмелю, о винї, о конверсиї гіпотечних претенсий, о скарбових полекшах. Всї закони принято в редакциї ухваленій палатою послів. На понедїлковім засїданю принято також кілька законів, між тим закон о льокальних желїзницях.

Слїдуюче засїдане відбуває ся нинї.

Палата послів.

В суботу приняла палата послів предложене в справі провізоричного уладженя поспішної плавби до Дальматиї і Бразилїї, опісля ухвалила наглість внесень дотикаючих льокальних желїзниць. Дальше справоздавець п. Сильвестер референував о предложеню в справі підвисшеня ґварантиї держави для кількох желїзниць низшого ряду. Кредити на санацию льокальних желїзниць разом з поставленими резолюциями принято. П. Ствертня референувар справу проекту закона о кредитї на виготовлене проекту будови льокальної желїзницї Ясло-Конечна. Сей закон ухвалено без дискусиї. По сім розпочала ся дискусия в справі кредиту для льокальних желїзниць в Галичинї і Буковинї. Мінїстер желїзниць др. Дершата обговорював широко відносини пануючі на північній желїзницї і заявив, що справа удержавленя желїзницї Львів Белзець є предметом студий в желїзничім мінїстерстві. Справа удержавленя желїзницї Тшебіня-Скавці є рівнож предметом студий і бесїдник думає, що в новій палатї вже буде міг предложити дотичний закон. П. Шенерер мотивував наглість свого внесеня в справі внесеня 30 розпорядків виданих на основі § 14. Наглість відкинено, почім палата приняла закон о відшкодованю за випадки спричинені автомобілями.

На понедїлковім, останнім засїданю відповів през. мінїстрів барон Бек на інтерпеляцию пос. Шахера в справі скликаня соймів ще перед розписанем виборів до парляменту, щоб сойми могли рішити ся що до примусу до голосованя і заявив, що з огляду на короткий час, який лежить перед розписанем виборів — се неможливо, але сойми будуть мати ще доволї часу, щоб поставити в сій справі відповідні рішеня. Відповідаючи на иньшу інтерпеляцию президент заявив, що правительство виробить в 1907. роцї відповідні проекти на заснованє закладів для старих інвалїдів. По довгій дебатї палата приняла потім закон про виконуване сулївництва в висших краевих судах і найвисших трибуналах; без дебати принято предложене про акти з Альджерікас, трієстиньскі пристани а по короткій дебатї внесеня комісиї для елементарних шкід, почім президент палати ґраф Фетер подав короткий начерк дїяльности сеї леґіслятурної періоди, висловивши надію, що будучий парлямент буде працювати між лїпшими обставинами і подякувавши теплими словами за довіре піднїс трикратне „слава“ в честь цїсаря. Именем палати подякував пос. Катрайн ґрафови Фетерови за його безпартийність і обективне проваджене нарад. На чім закінчило ся послїдне засїданє сего парляменту і посли розпращавши ся з президиею і товаришами розійшли ся, не один — щоб більше не побачити нового парляменту.

Події в Росиї.

Будуча Дума.

Мінїстерсто Столипіна, яке здобуло собі европейску „славу“ „геройским“ розігнанем першої думи, остає ще тепер на своїм місци, вичікуючи нової „благонадьожної“ думи. Але воно не держить руки в кишенях, а „приготовляє“ нові вибори. На се правительство не жалує анї гроша анї часу, щоб друга дума вийшла зовсїм чорносотенною. В сїй цїли видало правительство рїжні укази, якими забороняє ся урядникам належати до поступових партий; в тій цїли виконує і синод репресиї на духовеньство, в тім самім замірі видав сенат рїжні „обясненя“, туди стремлять частїйші відмовляня права активного та пасивного вибору і т. д. Досить згадувано вже про рїжні строгі заряджения ґубернаторів, тепер згадаємо, що в останнім часї московский ґенерал-ґубернатор на підставі тимчасових приписів о надзвичайній охоронї видав полїциї поручене, аби розвязувала виборчі збори, на котрих би критиковано дїяльність правительства, або похвалювано революцийні дїла. Предсїдателїв таких зборів а тим більше бесїдників треба потягати до одвічальности і карати вязницею, заслапем або карою грошевою. Супротив того строгого розпорядженя опозицийні сторонництва постановили не скликувати передвиборчих зборів, через що не зможуть добре приготовити ся, чого якраз правительство бажає.

З кінцем сїчня і в лютім відбувають ся вибори уповажнених, які відтак вибирають виборцїв, а сї висший указ оголошує слїдуючі речинцї виборів до думи по містах: В Київі, Кишиневі, Курску, Вильнї, Воронежи, Казани, Москві, Одесї, Орлї, Ростові, Саратові, Тулї і Ярославі дня 19. лютого; в Катеринославі і Лодзї 20. лютого; Астрахани 21. лютого; в Нижнїм Новгородї 25. лютого; у Варшаві і Петербурзї дня 1. марта. Вибори правиборцїв селянських відбудуть ся дня 25., 26. і 27. сїчня в цїлій Росиї рівночасно. Цїла Росия має вибрати 524 послів, з яких 75 припадає на азийску Росию. Виборцї подїлені на чотири курії, а то на курії поміщиків, міст, фабричних робітників і селян. Толкуючи закони, видані для першої Думи, правительство позбавило виборчого права масу головно низших верств, як селян і робітників, а також всїх послів першої Думи, що підписали виборску відозву. Таким чином, і вже названими способами, хоче правительство заневнити собі Думу, щоб йшла ему на руку, щоб зібравшись, клякли перед царем, висказуючи своє вірнопідданьство та приняли всякі предложеня мінїстерств без опору і майже без дебати. З вірою в добрий успих своїх заходів правительство подобає ся собі дуже добре і Столипін затирає собі руки. Однакож положеня в Росиї, настрій народу та робітників зовсїм не такий, щоб мож піддати ся думцї Столипіна, що друга Дума буде „благонадьожна“. Нарід огірчений репресіями зі сторони панів і уряду, пригноблений голодом, якому правительство запобігає в так емінентний спосіб (гл. Гурко-Лідваль), ограничене права голосованя і т. д. і т. д.

Цар змінив свої погляди.

„Daily Chronicle“ довідує ся, що наслїдком викритя великих шахрайств, як: присвоене державних дібр, замореної продажі царских дібр, як також наслїдком викритя, що проводирі реакційної роснийской лїги за гроші купили убійників Герценштайна і орґанїзували заговір на здетоноване царя, на випадок колиб він згодив ся на бажаня конституцийних демократів, змінив цар свої погляди. Тепер готов він на компроміс з конституцийними демократами, коли вони змінять свій аґрарний проект, уступлять трохи проти шляхти і зрезиґнують на бажане автономиї для Польщі і рівноправности для жидів.

Вибори повномочників.

В суботу і в недїлю відбули ся в 23 ґуберніях вибори повномочників з поміж робітників і селян. Вибрано 1331 повномочників, з яких належать 600 до правиці, 458 до умірковапих, 35 до кадетів а 238 до социялїстів. Між 682 повномочниками селян є 362 сьвященників. — В повітї Славянск (харківскої ґубернії) вибрано на 32 мужів довіря 27 Німців-кольоністів, які причислюють ся до умірковапих.

Рос. держ. доходи.

В місяцї падолистї і грудни 1906. року вплило державі о 513 міл. рублїв більше, як преліміновано було. Звичайні доходи за р. 1906 виносять 2271 мил. рублїв, отже 243 міл. більше як преліміновано було, а о 247 мил. більше як тогідного (1905) року.

Нелюдский жарт.

В Томску явив ся сими днями якийсь селянин, засуджений давнїйшими часами на поселене в тамошній околицї, і зложивши на столї завязану в якійсь шматї

Іван Діброва.

Вечірні хвилї.

І знову приходиш у гостї до мене,
Вечірная думо, сїмволе розпуки,
І знову на крилах нїмого мовчання
Несеш менї хвилї незносної муки.

Несеш менї тугу сповиту у смуток
І оловом давиш моє серце хоре —
Я тону у мріях вечірного смутку,
В безмежній задумі глубокій як море.

Менї у сїй хвилї так тяжко, так сумно, —
І жаль невимовний розпяв свої крила —
Я вмерти бажав би, розстатись із сьвітом —
Гей думо вечірна, яка ти не мила!

Олекса Коваленко.

Соловейко.

(Із Дельвіга.)

Соловейку любий мій,
Соловейку голосний!
Ти куди, куди летиш?
Де сьпіватимеш цю ніч?
Хто убогая, як я,
Ніч прослухає тебе,
Нестуляючи очий,
Утопаючи в сльозах?
Ти лети, сьпіваче мій,
Хоч за тридевять земель,
Хоч за синїї моря,
За чужії береги,
Побувай у всїх краях,
В бідних селах, городах,
Не найти тобі нїгде
Безталанньїйшу, як я...

4

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

КІНОЛЬ (*скоро*): Га, що-ж се? (*до Нарціса*): Відповідь на моє питане! не сьміете менї втечи, (*Переглядає скоро лист*).

СЕН-ЛЯМБЕР: А так, так, відповідайте!

НАРЦІС: Що тут панночка говорила, то розуміє ся дуже гарне й шляхетне. — Коли бувають такі речі, що дають нам відшкоджене, коли ми живемо в нуждї, — то тим гірше для мене, бо в мене нема нїчого, за що би я в нуждї жив і терпів. Ох, Ви дураки, се-ж бо те страшне мойого проклятого істнованя, що я терплю як раз за нїщо. — А все-ж таки на минї се добре, що можу сьміяти ся із своїх учинків без стиду й ганьби, і хоч би цїлий Париж ненавидїв мене, — але як довго я сам себе ненавидїти не буду, Вам всїм сьміятись му в очі. — Га, коли-б я був вивчений хитрун, то був би тепер славним чоловіком, — може таким як Ґрім, сей білий тиран, що свою якість материї, свій талан привів аж тодї до вартости, до якогось степеня поваги, коли відтрутив від себе ногою свойого приятеля Жан Жака; а все-ж таки Русо ввів його в порядне товариство, як Ви мене, Дідеро. Га-г-га! Не давайтесь висьмівати; всї Ви, як от тут сидите, цїла висша сфера Парижу — се Нарціс, Нарціс самолюбець, захланець, еґоїсть, — Нарціс Рамо! — Вже час до опери! — Кланяюсь! (*Звертає ся до дверий*).

ҐРІМ (*лютий*): Зухвальство сего хлопця перевисшає шалену дотепність, і лише його вужденність здержує мене — (*хватає за меч*).

НАРЦІС (*перериває*): Га-га! Але я льоґічний! (*йде сьмїючись до дверий*).

ЕПІНЕ (*по тиху до Ґріма*): Він нам втече, мусимо спитати. (*Голосно*): Рамо, ще одно слівце!

НАРЦІС (*вертає ся*): Но?

КІНОЛЬ (*перечитавши лист з ефектом, що чимраз змільшує ся, вповільнює довший час очи в Нарціса, а відтак скоро*): Нарціс, одно питане!

ЕПІНЕ (*скоро*): Де були Ви вчера рано коло одинацятої години?

КІНОЛЬ (*впадає*): певно на Boulevard du temple?

ЕПІНЕ (*налякана*): Відкілля приходите до сього питаня? (*По тиху*): О Боже, не вже-ж вона знає о тім?

КІНОЛЬ: Отсе як раз я Вас хотїла питати (*по тиху*). Не вже ж се він? (*Загальне заїнтересованє*).

НАРЦІС: Но, і що-ж? — Чи-ж се щось дивного, що я волочу ся по Парижу? — Еге ж, я був там!

КІНОЛЬ (*скоро*): Бачилисьте там королївску екіпажу?

ҐРІМ: Бачилисьте?

ЕПІНЕ (*про себе*): О Боже, вона вже все знає!

НАРЦІС: Егеж — пригадую щось собі. Шість ізабелїв в червонявім, оксамітовім убраню? Люди говорили, що то повіз Помпадури; я давби щось за те, щоб її побачити!

КІНОЛЬ, ЕПІНЕ і ҐРІМ (*разом мов очаровані*): Се він!

(*Другі ступають здивовані близше*).

КІНОЛЬ (*хватає скоро Нарціса за руку, веде на бік, потиху*): Одно слівце Нарціс!

ДІДЕРО: Але щож має се значити моє паньство?

КІНОЛЬ (*потиху до Нарціса*): Ні словечка далї. Маю для Вас таємницю. Очікуйте мене на розї на тім боцї в наїмленій повозцї. Скоро, бійте Бога ся!

НАРЦІС (*потиху*): О, я ґалянтний! (*голосно*): Кланяюсь! (*Виходить скоро середними дверми*).

ЕПІНЕ (*хоче вибічи за ним*): Куда, Нарціс?!

КІНОЛЬ (*стає їй трюмфуючи в дорозї*): Він кличе тільки мою повозку. На словечко, дорога

людску голову, розповів таку історию: Я дуже бідний чоловік і беру охотно все, що хтось менї дасть. Іду я нинї з вечірнї, аж приступає до мене якихсь двох незнакомих людий і питають мене, чи возьму кусень мяса. Я ще й подякував і они дали менї щось кругого, завиненого в шматї, і я гадав в темнотї, що то бараняча голова. Я, як кажу, подякував і пішов домів в тій думцї, що дам мясо моїй ґосподини, щоби она зварила менї юшку. Она й хотїла так зробити, але коли розвинула тоту нїби баранячу голову, як лиш крикнула і пустила еї на землю. Я тодї прибіг до неї та й сам страшно перепудив ся, побачивши, що менї подарували людску голову. — Полїция оглянула докладно той несамовитий дарунок і переконала ся, що то була голова якогось вже старшого Монгола, відрізана зовсїм гладко від тїла. Дальше слїдство показало, що якісь невислїджені злочинцї, мабуть також Монголи, допустившись убийства, так зручно затерли слїди сего, що опісля з головою своєї жертви ще й жарт собі зробили.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 29. сїчня 1907.

Про бучу на львівскім університетї розписали ся польскі ґазети дуже широко, не минаючи нї найменшої нагоди, щоб побрехати і полаяти на Русинів. Симпатично і щиро висловлює ся з нагоди сеї події краківскийн „Naprzód“ пишучи: „Демонстрация руских академиків у львівскім університетї знов ярко висказала характер польско-руских взаємин у східній Ґаличинї. Варварске знищене авлї, портретів і т. д. о таку дрібницю, як висказане імматрикуляцийної формули по руски! Не повинно-ж би се опамятати тих, що своїм безоглядним шовінїзмом, гнобленем Русинів і заперечуванем прав, які їм належать ся, вигодували слупу ненависть, що від часу до часу вибухає шаленими проявами розпуки? Кілько вікових кривд, кілько упокорена і несправедливости нагромадило ся в глубинї кратеру, котрий так вибухає! Всї кривди рускаго народу кличуть голосом розпуки в сих диких ексцесах рускої молодїжи! — — — Чи у хвилї, коли наші серця живійше бють на вид лицарскої борби наших дїтий і батьків познаньских о польский язик — чи в сїй хвилї ексцеси руских студентів не повинні пробудити голосу совісти? Кличуть Поляки о справедливість для себе на західних окраїнах, нехай же еї вимірять своїм сусїдам на окраїнах східних; а тогдї не буде у львівскім університетї шовінїстичних ексцесів і замість розгорілих ворогів виховають собі приятелів і союзників“.

Архикнязь Франц Фердинанд в Буковинї. Краєвий маршадок бар. Юрій Василько був в понедїлок перед обідом на авдиенциї у престоло-наслїдника Франца Фердинанда. На просьбу маршалка відвідати раз Буковину, відповів архикнязь: Цїлком певно сподїю ся слїдуючого року відвідати Буковину і пізнати сий гарний край і його вірних мешканців.

Страйк на политехницї в Бернї. В ческій политехницї в Бернї заносить ся на страйк всїх студентів. Збір професорів зарядив, аби іспити проти дотеперішного звичаю відбували ся в будучинї в означених речинцях. Студенти на зборах задемонстрували проти сего зарядженя і загрозили страйком. Два професори, присутні на зборах, вийшли зі салї з причини сильних напастий на професорів.

Буфлер. (*Стає скоро коло неї, потиху*). Помпадура конче хоче коронованою йти в гріб; дієпенс із Риму вже прийшов. Спішіть до королевої!

БУФЛЄР (*крайно здивована й налякана*): О, великий Боже!

КІНОЛЬ (*до Еаіне*): Він кличе мою повозку, бо маю дивну новинку для принса Контого. (*Кланає ся легковажко*). Моє поважане. (*Виходить скоро з Бар'єром середними дверми. Мала павза. Всї остовпіли. Еаіне мов нежива*).

ҐРІМ: До сто чортів, вона вже все знає!

ДІДЕРО: Щож знає?

ЕПІНЕ (*майже в розпуцї*): Ми зраджені!

ҐРІМ (*біжить до вікна*): Вона всїдає з Нарцісом до повозки — відїзджають — вона взяла його з собою.

ЕПІНЕ (*шалено люта*): До принса Контого! (*В великім страху*). Моя повозка! Ох, Боже, моя повозка! Мушу говорити з Шоасильом. (*Виходить з Ґрімом серединою*).

ГОЛЬБАХ: Не вжеж я сплю? Щож значить ся дивна сцена?

БУФЛЄР (*потиху, таємничо*): Помпадура конче хоче коронованою йти в гріб; дієпенс з Риму вже прийшов.

ВСЇ (*скрикують*): Помпадур?!

ЛЯМБЕР: Коронованою?!

ДІДЕРО: І щож обходить се Нарціса?

БУФЛЄР (*схопляє ся*): Мушу з королевою говорити. (*Вибігає середикою*).

ЛЯМБЕР: Я відпроваджу Вас! (*Ідє за нею, другі безмовно дивлять ся нїмі за ним*).

ЗАСЛОНА.

Два дитячі трупи в кощи. До многих льондоньских містерий прилучилась ще одна. Звісно, що в льондоньских маґазинах желїзничих накопичує ся тілько пакунків, що минають місяцї, ба навіть роки, доки вони дістануть ся до адресатів. Сю обставину використують злочинцї, переховуючи там украдені або зрабовані річі. В однім з таких маґазинів дав ся чути неприємний запах, що мимо всяких десінфекций не уступав. Коли ж перешукувано всї більше як рік зложені там висилки, знайдено в скриночцї два дитячі трупи, завиті в убране. Під ними лежали кілька листів, яких письма годї було прочитати. Скриночку мала перед роком надати якась чорно вбрана женщина.

Зізнанє на смертній постелї. Стара жінка в Ґаґузї Гелена Клендіч признала ся на смертній постели, що перед 42-ома роками в спілцї з своїм коханком, жовнїром, замордувала свого службодавця, Тарміна, обрабувала його і закопала в домі. Судове досліджене проти неї застановлено тодї ізза браку доказів.

Вовки і лиси. В Устеріках коло Жабя появили ся в селї вовки і лиси, яких вигнав з гір і лїсів поверх 30-степенний мороз. Вовки впадають до загород і порівають худобу і псів, а лиси дусять дріб.

Славяньска лїтурґія. Osservatore Romano оповістив підписаний кардиналом Кретонї декрет конґреґациї в справі лїтурґічного язика в славяньских краях дальматинського побережа. Сей декрет потверджує уживане глаголиці в лїтурґії в тих церквах, які можуть виказати, що славяньска лїтурґія находить ся у них від довшого часу в уживаню. Уживане язика признано лиш церквам, а не сьвященикам. Супротив того правлене лїтурґії славяньскогою мовою має обмежатись лише на ті церкви, в яких се було доси дозволене. Книги, друковані глаголицею, мають бути одобрені церковними властями. Сьвященики, що уживають сеї мови в церквах, яким не прислугує се право, будуть підчинені суспензиї a divinis.

Успіх лїкарскої штуки. У варшавскім шпитали сьв. Роха довершено перед кількома місяцями незвичайної операциї. Лїкар д р. Цихомский зашив якомусь Станиславови М. серце, пробите ножем. Після операциї рана загоїла ся і отсе кілька днїв тому назад Станислав М. прийшов до шпиталю та попросив лїкарів і шпитальну службу на своє весїле. Йому тепер двайцять кілька років, отже не дивниця, що вратований від смерти, забажав зажити й подружого щастя. Доси такі операциї уходили за неможливі і чоловік зранений ножем в серце, був засуджений на смерть.

Оповістки, іменованя і т. п.

Відзначеня мінїстрів. „Neue Freie Presse“ доносить, що цісар з нагоди пардим. каденциї відзначив президента мінїстрів бар. Бека великим христом ордена Леопольда, мінїстрів др. Кляйна, Коритовского, Бінерта, ґрафа Аверсперґа і Дзедушицкого орденом желїзної корони першої кляси, а мінїстрам Форштови, Мархетови, Дершатї, Пацакови і Прадому надав титул тайних радників.

Іменованя. Президія дирекциї дібр буковиньского релїґійного фонду в Чернівцях іменувала правника Валеріяна Вольчиньского рахунковим практикантом при сїй дирекциї. — Інжінера ради краєвої культури в королївстві ческім Йосифа Матияска іменовано провізоричним інжінером при дирекциї дібр в Чернівцях.

із укр. акад. тов. „Союз“. Заповіджений товариством на 2. лютого комерс відсуваємо зі взгляду на відповіднїйшу нору на суботу 16. лютого. — *Заряд тов. „Союз“.*

Товарискі сходини з танцями. В недїлю, дня 3. лютого 1907 відбудуть ся в „Народнім Домі“ товарискі сходини уряджені товариством „Буковиньский Боян“. В програми сходин входить концерт і танцї. Щоби початок танців не занато опізнати, початок концерту назначений безусловно точно на годину 8-му вечером. Стрій візитовий, пожадано як найскромнїйший. Вступ від особи 2 корони. До місцевих гостий мисто запрошень висилаємо курзора (буде ходити в середу і в четвер) і просимо кождого в відповідній рубрицї підписати ся в довід, що зістав повідомлений. Гості, впроваджені запрошеними особами будуть мило бачені. У кого курзор би не був, зволить зголосити ся устно або письменно до підписаних. Програма концерту: 1. М. Лисенко: I. „Quod libet“ з народних пісень, квартет сольовий відспівають п. В. Пігуляк, І. т. п. Мод. Левицкий II. т., п. К. Киретюк I. б., і п. А. Садагорський II. б. 2. М. Лисенко: Vase, opus Mr. 35, фортепян solo відограє п-на Г. Бухер. 3. В. Масляк: „Котик“ і „Соловейко“, віддеклямує п. К. Киретюк. 4. М. Лисенко: Валляда з опери „Утоплена“, Р. Леонкавалльо: Пісня Баяца з опери „Баяцо“, відспівае п. Модест Левицький. 5. О. Маковей: „Жалї дївчини“ і „Камінна епоха“ гумористичні песи, відчитає сам автор. 6. І. Воробкевич: „Утоптала стежечку“ і „Випеш гарку“, Л. Цетвіньскій „Гей поїхав князь Ревуха“, відспівае сольовий квартет. 7. В. А. Моцарт: Quartetto G. mol. a) Allegro, в) Andante, с) Rondo, відіграть: п-на Н. Пігуляківна, І. скрипка; п. С. Шторфер, віоля; п. В. Кобиляньский, вільончеля; п-на Г. Бухер, фортепян. Потім танцї. — *Микола Дрогомирецький*, управ. забав, *Модест Левицький*, голова.

Із жел. руху. Задля великих заметїлий і морозів застановлено тягаровий рух з виїмкою транспорту худоби на лїніях: Неполоківцї—Вижниця, Глибока—Бергоміт, Карапчів—Чудин, Гатна—Дорна-Ватра і Вама—Рус. Молдавица.

Із штуки і лїтератури.

Памятник Шевченкови в Київі. Київска мийска рада ухвалила дня 10 сїчня с. р. 32-ма голосами проти 14, пятьсот рублїв на поставленє памятника для Шевченка. І на сїм засіданю не обійшло ся без опору зі сторони деяких загорілців, які хотїли вперед памятника для Гоголя. На те відповів радний Страдомский: „Хто не син Украіни, хто тут чужинець, той не розуміе, що в серцї Украіни, в Київі перш усього мусить стояти памятник Шевченкови.“

„Промінь“, перший укр. календар на 1907 рік; зложив О. Перекрестов. Цїна 10 коп. Київ 1806. Видавництво „Початок“. — Зміст: Хронологія. Сьвятці, (Календариюм). Астрономічні відомости. Міра та вага в Росиї. Далечінь городів од Київа та Петербурга. ґеоґрафічні відомости. Де живуть Украінці. Ів. Нечуй-Левицького. Який буває лад в усяких державах. Дещо про сельске хозяйство, (по Є. Чикаленку). Медичні відомости. Украінська преса в 1906 р., Д. Д—ка. До селян. Де що про налоги. Реестр державних прибутків та видатків. Короткий огляд 1906 р. Портрети (взяті з декляматора „Досвітні Огні“ виданя Є. Череповского). Обяви. — Отсей календарик обнимає 58 сторінок і містять в собі так богато рїжнородних популярних статейок, що і він (так як нами обговорений кал. „Просьвіти“) може бути нам за взорець і то не тільки при виданях календарів, але і всяких иньших популярних виданях. Се повинні собі затямити всї видавці, що нашому народови треба в першій мірі коротеньких поучаючих статейок.

У видавничої комісиї київскої „Просьвіти“. На зібраню комісиї, що відбуло ся у вечер дня 12. сїчня читали ся між иньшим рецензиї на ті рукописи та видані вже книжки, які мала видати „Просьвіта“. Видану львівскою „Просьвітою“ книжку М. Загірної „Боротьба анґлийских американьских кольонїй за волю“ ухвалено видати у двох брошурах, видїливши з книжки роздїл про Вашінґтона, о що постановлено просити автора і звернути його увагу на деякі хиби в книзї. Зрецензовані рукописи на отсї теми: „Украінці на Кубанї“ та „Інквізиция“ — узнано абсолютно непридатними де друку; перший рукопис передано ще на другу рецензию, а „Інквізицию“ постановлено вернути авторови разом з рецензиями. Передано також на першу рецензию рукописи: „Воздух“, „Де любов там і Бог“, „Дещо про автономию“ і „Невольник“, а також принято проект нової окладинки для видань „Просьвіти“: (Шевченко, патрон Товариства, здирає чорну завісу з промінїв, які осьвітлюють назву книжки). На першу чергу призначено видати: „Оповіданя про Ірляндию“, Д. Дорошенка та згадану вище *книжку д-ки Загірньої, які сими днями будуть видані до друку.* — „*Рада.*“

Соломея Крушельницка, знана оперова артистка-украінка, яку запрошено до Міляньского оперового театру (в Італиї) „Scala“, має там великий успіх. Всї Міляньскі ґазети, в один голос вихваляють її голос, та чудову артистичну гру. Найбільшу славу Крушельницка придбала собі в опері Шграуса „Сальоме“.

Із театру. На місце сальонової дами панї Бовальо, яка захорувала і покинула нашу сцену, прийшла п. Дуїно з Берна і виступить вже в четвер на сценї.

Репертоар мийского театру. В середу оперетка: „Orpheus in der Unterwelt“, в четвер (на дохід п. Кінав): „Geldfische“, в пятницю (по знижених цїнах): „Sherlock Holmes“, в суботу (*по обіді*) оперетка: „Der Kastelbinder“, у вечір (лїтературний вечер): „Der Dieb“, „Die letzten Masken“, „Der gemütliche Kommissär“, в недїлю (по обіді): „Der Pfarrer von Kirchfeld“, (у вечір): „Der Göttergatte“.

Посмертні вісти.

Радник санїтарний др. Йосиф Лазарус. Передвчера в ночи помер нагло др. Йосиф Лазарус, один з найпопулярнїйших мийских лїкарів. Він був лїкарем з великим науковим знанем і знаменитою практикою, звісний діяґностик, на якого осуд можна було спуститись. Побіч лїкарскої практики занимав ся він наукою, музикою і малярством. — Др. Лазарус родив ся 1844. року в Тарнополи, кінчив свої медичні студиї в Відни, був примаріем коломийскої краєвої больници, звідки пересилив ся до Черновець, де р. 1888. став іменований санїтарним радником. Др. Лазарус помер осамочений, бо його жена находить ся задля терпіня на нерви в Маріянґрін коло Ґрацу, а оба сини в Берлїнї.

О. Антін Максимович, гр. кат. парох у Великім Кучурові, упокоїв ся по довгій недузї в недїлю, дня 27. сїчня с. р. в 64. роцї житя. Похорон відбув ся нинї рано в Кучурові.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Надіслане.

Др. Йосиф Порас
специялїст-лїкар від недуг носа, шиї і грудий
ординує в Чернівцях
при ул. Крученій (Schlangengasse) ч. 22 І. поверх, від 8—10 рано і від 2—4 пополудни

Години для бідних безплатно від 1—2 по полудни. 3—3

Загальні збори рускої каси пож. і щад. для громади Задубрівка відбудуть ся на 15. лютого с. р. в шкільнім будинку. Дневний порядок: 1. Справоздане касове, приняте білянсу. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесеня. — За старшину: *Василь Павлюк* нач. каси.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона **80** сот. 10 фляконів (фляшощок) **8** кор. з оплатою і опакованем. **Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.**
(—)

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосе на 185 *cm* довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося**, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосе, **надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зеднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранєм належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(16 26) II. н.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Марка охоронна: **котвиця**
Liniment. Capsici comp.
Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиранє по цїнї **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця“** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 18—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом“
у Празї, улиця Елисавети число 5.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНЇСТЕР“
Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою
Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просьвіти“

платить **4% від вкладок**; приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім недїль і сьвят; **удїляє пожички на 6 проц.** на гіпотеку або за порукою; **дає більші позички парцелянтам** на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Днїстер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тілько члени. Яко член може приступити тілько член Товариства обезпечень „Днїстер“.

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31. грудня	К	**2,072.928**
Пожички удїлені	„ „	„	**2,042.615**
Удїли членьскі	„ „	„	**162.127**
Фонд резервовий	„ „	„	**30.288**
Цїнні папері і льок.	„ „	„	**257.963**

З чистих зисків удїлив „Днїстер“ на церкви, бурси і иньші добродїйні цїли вже над 40.000 корон.
(—)

Г. ФАЙЛЕР
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.
усувач нагнїток

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до макованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра. дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холєвами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacè з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери. пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші францускі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 8. Чернівці, пятниця дня 19. сїчня (І. лютого) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в инших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телєфону 176.
Адрес для телєгр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Історія одної газети.

(Допись із Харкова).

Щей зараз в споминї у Харьковщан живуть минулі дні, так памятні своїми подїями. В ті часи великого підойму лїберализма і „Харківскій комітет общ. грам. распространенія в народѣ обще полезных книг“ задумав служити народу не тілько книжками (що майже всї на московській мові), а і видавати газету, а земство харьківське дало де кілька тисяч грошей на цю ж газету як призначену служити для народу. Звичайно, хотїли видавати її на московській мові, так як у всїх таких і подібних просвітних товариствах на Українї порядкують Москалї. Але проти такого їх заміру, повстало українське харківске суспільство і заявили свої права на ту газету як дійсні представники місцевого народу.

Робити було нїчого, а відмовить Українцям було не можливо і Москалї мусїли поступитись тою газетою Українцям. Ото-ж вони й почали мислити, кому здати її на руки, щоби вона не дуже була демократична, що до укр. народа. Себто більш була загальна, а нїж українська, і ввійшли в згоду з Українцями соц.-демократами, обіцюючи за їх встоювати і голосувати на зібранях як за дійсних представників народа.

По цій справі відбулось богато зібрань, змагань між двома колами укр. суспільства, себ то укр. соц.-демократами і всїми иньшими Українцями ріжних переконань, котрі в цїм випадку йшли разом. Українські соц.-демократи і Москалї не дрімали, а зібрали цїлі полчища своїх приклонників і як за часів Батия татари всїм кочевем вторгались в чужі володіння, так і вони прийшли на зібране і обявили рішучу битву. Як не протестували їх противники, що дїти не мають права голосувать і навіть не розуміють за що голосувать, марна праця, їм обявлено було, що то є соціял-демократи і добре розуміють чого прийшли.

Правда, як і треба було сподїватись, дебати були сильні і укр. соц.-демократи бачучи свою перевагу, іронично осьміхались з доводів противників, позираючи на свою рать. В решті-решт по голосовцї вони виграли справу хоч і не зовсїм, бо протесть тої був занесений до протоколу і мусїло бути друге зібране, але до другого зібрання де хто з боку ображених згодив ся і пристали до табору тріюмфаторів. На цьому скінчилось все, і укр. соц.-демократи одержали право видавати земську газету. Всїм свого часу було відомо і через оповістки і приватно, що вона мала вийти не-забаром по різдвяних сьвятах що того року. По тім чуємо: земство мало грошей дає, а потім нїби зовсїм відмовило їм тих і так не стало чути аж до осени. З осени опять проминула чутка, що має незабаром вийти, як тілко найдуть редактора. По тім казали, що найшли. Ждемо — нема — чуємо редактор кинув. Чого? питаємо; та жах попасти до криміналу, бо його примушували принять такі статтї, що враз мав всадити до хвортецї. Так де кілько знаходили — і що разу вислухавши умови відмовлявсь від посади.

Врештї перед Різдвом оце оповіщають друзей, що вже друга чи трета коректа виправлена і має на днях вийти газета. Всї Українцї зітхнули свобідно — врештї таки нас облагодїтельствують укр. соц.-демократи своєю газетою; чекали, чекали, нема, тай нема, тай по нинї не маємо приемности прочитати виношене по цїлім роцї в „утробѣ правовѣрных дѣтище“ укр. соц.-демократії.

Багацько їх прихильників заздалегідь предчували „восторг і радость велію“ в появі її на світ, але певне цій первій газетї укр. соц. демократиї призначено „привѣтствовать россійское учредітельное собраніе“ і вона жде, хоч це „обѣтованіе“ мусїло по їх доконче прийти в перші днї зібраня перше їж Державної Думи але щей досї десь барить ся, а газета чекає і чекає.

На щож так рвалися вони захвачáть до своїх рук її? На що вторгалися умарами на зібране з гімназістками і гімназистами не соромлячись приводити дїтей, щоб досягти своєї мети? На що відняли у другіх право видавати ту газету? На це може відповісти оден тільки їх вождь, котрому вони сліпо повинувались. Найбільший демократ, — вічний рент'є, що мається десь кинувши сиротами своїх слухняних однодумцїв... імя його, „Ти Господи вѣси“.

А можно з певностю сказать, що та земська газета виходилаб з того часу і до нинї, коби друге коло укр. харьковського суспільства взялоб керму над нею в свої руки; але най істория судить їх, я лише зазначую факт.

М. Гаєвський.

Політичний перегляд.

Послїдне засїданє палати панів відбуло ся у вівторок по обіді. Принято всї предложеня, полагоджені посольскою палатою, між иньшими також закон о конґруї. Відкинено лише закон о автомобілях мимо того, що за ним промовляли мінїстер судівництва др. Кляйн і президент державного трибуналу Унґер. По пращальних бесїдах предсїдатель замкнув сесию.

Із кругів парляментарних. З нагоди замкненя сесиї парляменту відбув ся в понеділок вечером у президента мінїстрів барона Бека равт, на якім явили ся, президенти обох палат, висше духовеньство, богато послів, представителї науки, штуки і праси. Між послами були і Дашиньскій, Еленбоґен і Пернерсторфер; їх присутність викликала сензацию тому, що сї посли до тепер не брали участи в подібних принятях. — Поґьске „Коло“ зібрало ся у вівторок рано на останне засїдане, на якому презес Абрагамович виголосив пращальну бесїду, зазначаючи, що 40 лїтна дїяльність польского заступництва в Відни принесла славу польскому імени і що „Коло“ е единим клюбом, що 40 лїт консеквентно видержав при своїх засадах. (Именно при принципах урядового сервілїзму, — як „Kurjer Lwowski“ додає. Очивидно, що такий сервілїзм Полякам і поплачував ся, бо запевнював їм безграничне пановане. — *Ред.*). — Презес „Коła“ Абрагамович просив колисьто барона Бека, щоб при замірених відзначенях для заслужених мужів коло виборчої реформи не відзначено жадного Полякa! Яка скромність і що за кинии! Не вжеж шляхта думає, що своїм спинюванем виборчої реформи заслужила на відзначене за те, що виборча реформа стала з а к о н о м ?! — Барон Бек заявив супроти інтересованих чинників, що в и б о р и до нового парляменту відбудуть ся правдоподібно між 7. а 12. маєм.

Скликанє галицкого сойму. „N. Reforma“ довідуеть ся з кругів добре поінформованих, що сесия галицького сойму зачне ся 14 лютого і потревае коротко, найдальше до 9. марця. Сесия не буде займати ся проектом соймової виборчої реформи, тільки рядом економічних справ. Для наради над проектом виборчої реформи буде скликана окрема сесия в осени. Позаяк 6-лїтний соймовий період кінчить ся у вересни (вибори відбудуть ся між 7. а 13. вереснем 1907), то є намір продовжити соймову каденцию о кілька тижнїв або навіть кілька місяцїв на взорець продовженя парляментарної каденциї.

Польоний подав ся до демісиї. Именованє його наслїдника, за якого уважають одні посла Людвика Г о л ь л ь о г о, а другі державного секретаря в мінїстерстві справедливости Антона Ґ і н т е р а, наступить мабуть в неділю. — Польоний виступив також зі скаргою проти посла Ленделя.

5

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Дїя друга.

Париж (другий день по обіді). Готель Шоасель (елеґантний сальон; на середині й на правій сторонї двері; то лївій сторонї стіл, на якому лежать папери).

Вихід перший.

ШОАСЕЛЬ і ДІ БАРІ *(на оксамітових фотелях в палкій розмові).*

БАРРІ: Її перший муж, ґенеральний винаймщик д'Етіоль, не міг се бути, бо вже вмер і називав ся, — о скілько можливо було вислїдити, — Франсоа, а не Нарціс!

ШОАСЕЛЬ: Се мене дуже дивує. А се чистий роман!

БАРРІ: І Ви дїйсно нїчого не знаете о тім оклицї Маркізи?

ШОАСЕЛЬ: На жаль. Сюда принесли її цїлком безпритомну, а гостинницю опустила відтак не сказавши ні словечка.

(Мала павза).

БАРРІ: І від тої зустрічи вельможна Маркіза захорувала?

ШОАСЕЛЬ: Так говорять, — але при своїй желїзній натурі може ще чимало жити, — досить довго для тих, котрим вона на перешкодї.

БАРРІ: Не знаю нїкого при дворі, кому стояла би вона на перешкодї.

ШОАСЕЛЬ: Менї дуже приемно се почути.

(Мала павза).

БАРРІ: А всеж таки Маркіза так ослабла, що не є не на місци, коли приятелї вітчини питають ся, що станеть *ся* по її смерти.

ШОАСЕЛЬ: *Розуміе ся*: А що Ви вже певно розважили се питане, то прошу, яка Ваша думка? Якіж комбінациї снують ся у Вашім мізку?

БАРРІ: Пане преміе, уважаете можливим, щоби при сїм режімі правительственні поводи комусь иньшому попали ся в руки, — як знов якійсь женщинї?

ШОАСЕЛЬ: На се не відповім Вам нїчого, — я й стерігби ся зробити се.

БАРРІ: Коли мадам Помпадур вмре, король буде відчувати брак в своїм житю, а той, що усуне той брак, управляти ме Франциею.

ШОАСЕЛЬ: А той „той“ буде правдоподібно якась „та“.

БАРРІ: Ха, ха, ха! Вгадав! То буде женщина, що привяже його до себе і що буде заразом досить мудра, щоб передати судьбу Франциї в руки князя Шоаселя.

ШОАСЕЛЬ: Дуже ласкаво, пане ґрафе! Се приемно слухати... Ось возьмім — на примір — королеву.

БАРРІ *(схиляе ся)*: До сто чортів! Ви жартуете! І на се працювало ся? — Сеж значить, нарочно приготовляти їй конець!

ШОАСЕЛЬ: Коли поміг би Франциї... щож на тім залежить? Але возьмім другий випадок. — Отже сьвіжа любов?

БАРРІ: Очивидно, розуміе ся! Чи певний я Вашої помочи, коли вже виберу її?

ШОАСЕЛЬ: Як вибір хосенний буде. — Але мадам Помпадур ще жие, а се женщина, якій я дуже вдячний і яку я поважаю.

БАРРІ *(встае)*: А, так! — Но, не хочу забирати Вам на далї Вашого дорогого часу.

ШОАСЕЛЬ *(приневолюе його сїдати)*: Ха, ха, ха! Ходїть ґрафе! — Пізнаемо один другого; але що ми спорimo о ласку короля, то будьмо отверті один до другого, що? Отже не завиваймо нїчого в паперцї. Ви маете ще щось на серцю, в противнім разї булибисьте не прийшли до Шоаселя.

БАРРІ: Правда. — Ціла розмова безхосенна, б о мадам жие ще.

ШОАСЕЛЬ *(заціkавлений)*: Отже передусїм бажалибисьте, щоби Помпадур була вже нежива?

БАРРІ: Я нї, я дїйсно нї — але иньші люди.

ШОАСЕЛЬ: Еге, парлямент, нарід, приклонники королевої.

БАРРІ *(потиху)*: І король сам!

ШОАСЕЛЬ *(здрігае)*: Що, і се сказав він голосно, явно?

БАРРІ: Ах, щож думаете? — Але коли Маркіза прибула вчера рано до Версай і в першім заклопотаню сказано королеви, що вона бореть ся зі смертию, — зрадїв він був, — а коли лїкар заявив, що вона може ще довго слабувати, — покинув він її комнату з глубоким зітханем.

ШОАСЕЛЬ: Се тільки посьвідчене того, що я вже давно запримітив. Вона йому вже остогидла, а найпаче тепер, коли пре його до вінчаня.

БАРРІ *(потиху)*: Його Величеству певно дуже прислужив би ся той чоловік, що зробив би конець слабости бідної женщини.

ШОАСЕЛЬ *(здивований)*: Ді Баррі, се диявольска думка!

БАРРІ *(исреляканий)*: Що таке? — Щож я сказав? — Не вжеж Ви мене фалшиво зрозуміли?

ШОАСЕЛЬ: О, розумію я Вас дуже добре, майже за добре! — Ідея ся вийшла від Вас, а виконанє сего заміру приписуете менї. Моїй приязни не звіряете ся в своїй хитрости, співвиновник певнїйший. *(Сьміе ся)*. О, тільки не ображайте ся, пане ґрафе, масковане Вам не до лиця. Оповіджте менї свій замір, преціньь певно маете його вже виготовленого в кишени.

БАРРІ: Колиб викликано в неї удар нервів, якийсь несподіваний переполох? — Маркіза зімлїла на boulevard du temple з окликом „Нарціс!“ Які були би то наслїдки, колиб привести перед неї того незнакомого?

Про нїмецкі вибори розписала ся вся европейска преса і скріз зі здивованем *зазначує ся упадок* социяльїстів. Майже вся преса закидує социяльїстам над то велику віру в свою мниму силу, в чім як раз лежить причина теперішної побіди над ними. Звісний італїяньский социяльїст посол Бісолаті висловив ся супроти римского кореспондента „Berliner Tagblatt“-у *так про нїмецких социяльїстів.* „Упадок социяльїстів при ених виборах дає їм добру науку, бо доказує, що нїм. соц.-демократия не була речником народу. І се є те, що дивує мене найбільше. Зрештою нїм. социяльїсти були ні риба ні мясо, ні революцийні ні реформовці і не вміли найти для своїх цїлий средств. Упадок Бернштайна — се його тріюмф! Коли соц.-демократия хоче поступати наперед, то мусить зрезиґнувати із безуспішного, романтичного відмовлюваня, а в злуці з лїберальними мусить старати ся о волю і о розвій конституцийної держави і з правительством мусить працювати над соціяльними проектами. Програма соц.-демократів удержить ся тілько на реальній праци для полїпшеня народного добробиту, а вічним неґованем не осягає ся нїчого...“ Отже по думці Бісолатого не сьміють социяльїсти жити відрубно, але лучити ся з лїберальними партиями. Побіда над нїмецкими социяльїстами зрештою не є шкодою лише для них, але взагалї для інтернациональної соц. демократиї, яка горда була на нїмецких социяльїстів.

Француска камера в понедїлок рішила обстоювати на тім, щоб оподатковано фортепяни, органи і т. д., який закон сенат відкинув. По довгій дискусиї принято державний буджет, предложений мін. скарбу.

Церковна борба у Франциї. Недавно відбули ся збори французких епископів на замку Ля Міет і запалу ухвалу поніс епископ орлеаньскій до Риму. Папа згодив ся з тою ухвалою і затвердив постанову епископів, що до з'орґанїзованя публичного культу. В понедїлок відбули епископи поновнї збори під проводом епископа Рішарда, на котрім остаточно приняли папою потверджену декларацию. Важнійші точки сеї декларациї, що має бути основою католицкого культу, є ось такі: В порозуминю з сьвятим отцем жадаємо для церкви новажаня її гіерархії, ненарушимости її дібр і її свободи. Церковні добра, які зрабовано від нас в негідний спосіб, будуть безустанно кричати за своїм законним властителем. В борбі за свої права зробимо все, щоб до *послїдної* хвилї виконувати публичні обряди в нашій церкві і обороняти її сьвяті місця *перед всякою профанациею.* Має ся заключити адмінінїстративну угоду між префектами або бурмістрами з одної сторони, а епископами і парохами з другої сторони, котра то угода позволяла би сьвященьству хіснувати ся будинками, які первісно належали церкві. Головно жадає ся, щоб будинки відступлено їм безплатно. Парох має послугувати ся будинком церковним 18 лїт, а бурмістр зрікає ся за себе і за своїх наслїдників всякого впливу в управі парохії на весь угодою призначений час. Лише парох має право на полїцийну власть в церкві. Права сеї угоди переходять на наслїдника пароха, котрого імянує епископ. Се є суть новоорґанїзованя обряду, як собі її уявляє збір епископів. Тепер лише покаже ся, чи правительств не знайде в сїй орґанїзациї нїчого, що противорічило би законови сепарицийному. — Слухачі римских семінарий, числом 1250, зібрали ся минулої неділї під проводом своїх ректорів, щоб висказати своїм французским товаришам свої симпатиї. Один з бесїдників, італїяньский семінарист, зачевнив французких семинаристів, що всї його товариші готові за своїх французких братів умерти. Посїм мученику in partibus говорили ще один Анґлїєць, Американець, Нїмець, Русин і Вірменин — всї в тім самім дусї. Ректор французкого клюбу, монсіньоре Ле Фльош подякував зворушений сими заявами і угостив своїх молодих товаришів — тїстами та французким вином.

В Сербиї панує тепер велике заворушене ізза поголоски, що скоро рознесла ся по цїлій Европі, начеб на короля виконано безуспішний бомбовий атентат. В суботу розійшла ся вістка, що в королївскій палатї експльодувала бомба і наробила богато шкоди. В деталях додають, що бомба була наставлена в спални короля і експльодувала передвчасно. По експльозиї заряджено остре слїдство, якого результат тримає ся у великій тайнї. Королївску палату стереже скріплена варта і полїция. Офіциально представляє ся подію так: Через неосторожність слуг в суботу експльодував порох, що був приготовлений для виробленя патрон і ракет для полюваня і лежав на столї коло груби. Шкоди нема нїякої. Експльозия наступила наслїдком за сильного напаленя в грубі.

Еспаньский кабінет під кермою Веґа де Арміхо, якому перед кількома тижнями, іменно при його іменованю, пророковано довге житє і початок відродженя краю, упало мимо попертя зі сторони короля. Сей упадок викликали лїберальні ґрупи, а головно радикали, які нетерпеливили ся *осторожною* тактикою президента мінїстрів, як також партия Морета, яка уважала видвигнене на верх клерикального питаня злишним. Король припоручив Маврови утворене нового кабінету. Маврови припаде мабуть і трудна задача переведеня виборчої реформи.

Упослїдженє Русинів.

Пос. Пігуляк і тов. внесли на засїданю палати послів, дня 23. сїчня в справі упослїдженя Русинів при приняттю до духовної семинариї таку інтерпеляцию до мінїстра науки і віроісповідань:

Як звісно, черновецка грек. прав. консисторія, послугуючи ся всїми средствами, які має до роспорядимости, зредукувала руске духовеньство на Буковинї до найменьшого мінімум. Відмовленем приняти до духовної семинариї, допущенем с е к а т у р, ба навить ч и н н и х н а с и л ь с т в зі сторони подавлюючої більшости румуньских питомців над двома трема питомцями рускими, яких приймає ся лише задля виказів, як також нечуваним переслїдуваннем осталих яких двацятьох руских сьвященників, довела консистория до того, що руска молодїж бояла ся посьвячувати ся духовному станови і бокувала від теольоґічного факультету.

Тим *осягла* консистория свою цїль: Румуньске вже й так шовинїстичне духовеньство, виховане в семинари, де має нагоду розвивати свій нетерпимий дух, з а т о п и л о р у с к і п а р о х і ї і с т а л о т я ж к и м, в б о ґ а т ь о х г р о м а д а х н е п о б о р и м и м в о р о ґ о м національного і культурного розвою рускаго народу *на Буковинї.*

Рускі посли до сойму і парляменту доложували всїх сил, щоб рускій молодїжи уможливити теольоґічні студиї. По чотирнацятьлїтній борбі з консисторією і байдужностию правительства вдало ся їм, зломати опір консисториї і виборотн 10 стипендий із засобів релїґійного фонду для ґімназистів, що хотять посьвятити ся духовному станови. І фреквенция грек.-православ. теольоґічного факультету зі сторони руских слухачів в послїднім часї значно піднесла ся. (Між теперішними слухачама нема ще нїкого, що побирав згадану стипендию! — *Ред.*) Ще року 1903. пробувало ся відстрашити руских богословів від вступу до дух. семинариї нічними *н а п а д а м и в* самім закладї, так що богослови Копачук і Міский два рази мусїли серед опівночи втїкали *до міста* наніч. Дальшим подібним вибрикам зроблено конець публїкациями і інтерпеляциями в соймі. Тепер забагло ся консисториї на пізнїйше відкладати усуненє надзвичайного браку руских сьвященників в той спосіб, що у п о с л ї д ж у є Р у с и н і в н а к о р и с т ь Р у м у н і в.

Сего року убігало ся сїм Русинів о приняте до дух. семинариї. Вільних місць було д е в я т ь. У виду великого браку руских сьвященників, а великої гіперпродукциї румуньских, слїд було думати, що консистория в інтересї церкви радо прийме тих сїмох руских компетентів. Однакож над грек. прав. консисторию чи лїпше над міродайними ромунїзаторами з консисториї — там сидять і два рускі радники, засуджені на немічність — запанувало нараз надзвичайне почутє до справедливости і після сольмонового принципу рішили, що одна половина місць належить Русинам, а друга Волохам.

Та що — як звісно — девять неможе подїлити через два і не випадало розколоти рускаго або румуньского петента, то рішили потентати з консисториї, точно як та мати в сольмонскій притчї — зрезиґнувати з подїлу румуньского петента і надати девяте вільне місце — ц ї л о м у, п я т о м у Р у м у н о в и.

Се рішене, що безусловно має причинити ся до усуненя браку руских *священників*, могло тим лекше запасти в консисториї, що румуньский кандидат має далеко лїпші кваліфікациї, *як рускій.*

1. Знане румуньского петента із релїґії кваліфіковано в *матуричнім* сьвідоцтві нотою „genügend“, а рускаго петента лише „vorzüglich“.

2. Поведене Румуна кваліфіковано аж „entsprechend“, а сарака Русина лише „lobenswert“.

3. Руський аспірант перебув вже рік на екстернї і закінчив перший рік з добрим успіхом і хотів хоч тепер дістати ся до семінара, а румуньский петент записав ся лиш що до першого курсу.

ШОАСЕЛЬ: Га, се добрий замір! — І колиб навіть ся зустріч не зруйнувала її фізично, то упасти мусить вона через неї. — Але мусимо шукати того чоловіка!

БАРРІ: Та се як раз штука! — у великім Парижу?...

ШОАСЕЛЬ (*бере ді Баррого під плече, поважно*): Мусите мовчати! Завтра у Версай авдієнция; до того часу буду в ясним, — до того часу винайду того чоловіка, (*сьміє ся*) і запамятайте собі добре, що застанисьте мене дуже хорого.

БАРРІ: Отже завтра по авдиенциї! (*Виходить середними дверми*).

Вихід другий.

ШОАСЕЛЬ (*самий*).

ШОАСЕЛЬ: Думаєш, підла лякайска душе, що я терплю тебе коло себе, на чолї Франциї, тебе, котрий поставив собі за задачу доносити все свому панови? Надїєш ся, що дібеш ся до керми держави, коли возьмеш мене за свого товариша? — Нїколи! (*Ходить по жатї, — стає*). Замір сего чоловіка страшний, — але він добрий. (*Постукує кілька кроків*). Я кермую Францией, як довго Маркіза жие, — але коли вона вмре? — Я не сьмію сидїти тихо! Я мушу рішити ся за якоюсь партиею, як довго ще час; рішити ся і запечатати своє рішене упадком жінки, що — о Боже, Боже! (*Павза*). Сегодня нї, ще нї. Завтра по авдиенциї!

Вихід третий.

ШОАСЕЛЬ, ЛЬОКАЙ (*входить серединою*).

ЛЬОКАЙ: Шваліє, де Сен-Лямбер, капітан Нобельґарди, з найвисшим наказом!

ШОАСЕЛЬ (*блїдніє, напівголос*): Муж довіря королевої? — Його привела сюди моя судьба. Шоасель! Хвилї до рішеня числять ся, (*до слуги*) хай входить! (*Льокай виходить*).

Вихід четвертий.

ШОАСЕЛЬ, ЛЯМБЕР.

ШОАСЕЛЬ: Рідке відвіданє, пане капітане, тим більша менї честь, що відвідує мене вірний слуга Її Величества королевої.

ЛЯМБЕР: Ексцеленціє, розуміє ся, — се не кождий!

ШОАСЕЛЬ: Я знаю. — Ваше дїло?

ЛЯМБЕР: Не маю жадного дїла, ексцеленціє, маю питанє і то в імени Її Величества королевої.

ШОАСЕЛЬ: Вже з Вашого поводженя, пане капітане, видно, що Вас королева вислала. До річи, коли приемно.

ЛЯМБЕР: Ексцеленціє, йдучи сюди було менї байдужно, що може мене коштувати вірність супроти королевої. — Я дивлю ся Вам в очи, один лицар другому, надїю ся, що князь Шоасель, чоловік, в котрого руках лежить судьба Франциї, не збліднє перед малим Сен-Лямбертом.

ШОАСЕЛЬ: А се що значить?

ЛЯМБЕР: Королева знає, що заходить ся коло того, аби звінчати короля з Маркізою Помпадур.

ШОАСЕЛЬ (*цїлком збентежений*): Що? — Ох, Боже мій!

ЛЯМБЕР: Га, дивіть ся на мене добре! — Отже се правда? Та-ж, прецїнь знають, що прийшов вже дїспенс з Риму, і лишать бідній княгинї волю пожинати свою бідну річну платню на дворі свойого усуненого з престолу батька в Льотрінґах. — Відповідайте менї, пане, відповідайте, в імени королевої, так стоїть справа?!

ШОАСЕЛЬ (*блїдий заїкує ся*): Але до сто чортів, відки ви се знаєте?! Чим оправдаєте се тверджене?

ЛЯМБЕР: Полїтик не може цїлком затаїти своїх чувств. — Я знаю доволї. (*Павза*). Не говорю до Вас про сором, про деморалізацию, яку потерпїла Франция через ту жінку, але чи конче хочете купити обридле маскованє проклятем столїтя, упадком пануючого дому, та зломаним серцем королевої? — О, запобіжіть сій страшній, безстидній злуці, пане, або — Ви не достойні носити меч французкого лицаря!

ШОАСЕЛЬ (*холодно і гордо*): Ви безлично — відважні! Ви шаліете просто, пане. Щасте Ваше, що з Вас королева говорить, а не Ви! Тілько один пан істнує, якому я служу, якому я своє серце, свою честь, ба навить і свою совість готов віддати, — а то Франция. (*Лагіднійше*). Покажіть менї, молодий ідеалїсте стежку, якою маю йти, щоби виратувати підупадаючу вітчину, — і я піду нею; покажіть менї її! — Або знаєте може лїпшого керманича для сего корабля — держави?

ЛЯМБЕР: Я ваш противник, пане! Але — я переконаний, що тілько Шоасель в силї виратувати Францию.

ШОАСЕЛЬ: І королева сеї думки?

ЛЯМБЕР: Пане, чи в противнім разї стояв би я тут?

ШОАСЕЛЬ: А як Помпадура вмре? — Що тодї? Король хоче, щоб над ним панував хтось... і то женщина. Коли би я був певний, що королева була би в силї ... то ще і в сїй хвилї я Ваш.

ЛЯМБЕР: (*лагідно*): Я надїю ся, вона буде в силї! —

ШОАСЕЛЬ: Нерозважний хлопче! Надїями не гоїть ся рани держави, не чистить ся поплямлене столїтє!

ЛЯМБЕР (*дрожачим голосом*): Я вже скінчив, ексцеленціє, здорові були! (*Передає йому письмо*). Се хай затвердить Вам моє послане. (*Закриває очі і йде поволи*).

ШОАСЕЛЬ (*зворушений*): Боже мій! (*Бере письмо, розпечатує і читає скоро*). Від самої королевої! — До мене? — Пождїть, Лямбер, пождїть!

ЛЯМБЕР (*вертає ся скоро*): Ексцеленціє!

ШОАСЕЛЬ (*прочитав лист в страшній душевій борбі*): Скажіть королевій — Шоасель рішить ся завтра — рано — чи зможе помочи.

ЛЯМБЕР (*втїшний, зворушено*): Завтра? — Отже Ви хочете рішити ся в користь королевої?!

ШОАСЕЛЬ: Лямбер, слова не можу Вам дати. Завтра по авдиенциї в Версай, хай очікує мене Її Величество ... колиб я не прийшов ... йдїть, Ламбер, йдїть! (*Лямбер виходить мовчки*).

ШОАСЕЛЬ: (*з великим болем*): О, тобі завидують, Шоасель! Скіля і Харібда дрожать тобі! або вічний сором і може конець короліївского двору — або упадок, — а може — і смерть жінки, котрій ти все а все завдячуеш! — Князі обожали її, талани столїтя кидали ся їй до ніг, держави клонили перед нею свої голови! Вона бачила те й посьмішкувала ся з погордою; а тебе Д'амбоаз, тебе вона любила й піднесла, як ще нїкого на сьвітї! — А коли-б і все западало ся, нї, нї! — Я не можу сего зробити! нїколи! (*Павза*). Але що за варіят зробив сю таємницю королевій? — І той Нарціс, той незнакомий?! — Я мушу знати, хто то Нарціс! (*Звонить, льокай входить*). Хай прийде сейчас парижский полїцийний префект. Закличте до моєго кабінету секретаря Болїє. (*Льокай виходить серединою, Шоасель виходить на право*).

(Дальше буде).

4. Русин є сином бідних селян, а Румун є сином румуньского протопопи в рускім деканаті і братанок страшного вуйка в раді консисториї, доволі знаного пана „рицара Бежана!“

5. Руский аспірант був — Русин, отже після понять потентатів: уніят, а румуньский — Румун, отже „настоящій“ православний.

6. Руский петепт називав ся лише — Танасійчук, а румуньский носить горде імя — рицар Бежан!

Точки 4, 5 і 6 промовляли — і рішили в користь румуньского пятого кандидата. „Відзначаючо“ і „похвально“ з релїгії та поведеня в Танасійчука мож було ще знести, але що руский кандидат був сином бідних селян, а не протопопи, або навіть братанком страшного консисторского радника, що він називав ся лише Танасійчук, а не рицар Бежан, що він був ненавидженим Русином, а не Румуном, сего конститория не могла простити. І так знова принято пять румуньских жертв, які мали-б відтак в найлїпших руских парохіях „жертвувати ся“ для Русинів.

Так стало ся, що із сїмох руских аспірантів лише чотири зазнали волоскої ласки. Одному з трох непринятих відкинено просьбу через провину, що віддобраний до війска, другому закинено незнанє отченашу, а третого постигла така судьба задля висше згаданої квалїфікациї. Се спосіб, в який високодостойна конситория без перестанку ніч і день старає усунути брак руских сьвящеників. Цинїчнїйше не поступає собі жадна інституция.

А Його Високопреосьвященьство митрополїт др Репта не знає про то самопонятно ані слівця. Чого не донесуть йому сільскі епітропи, іменовані романїзатором, се не істнує в дієцезиї для сего князя церкви.

А правительство? Правительство — мовчить.

Консистория сїє, а правительство обходить той засїв, а овочі певно не винищать ся; будуть достойні жнива.

Підписані питають ся:

„1. Чи Його Ексцеленциї все ще нїчого не відомо про події в греко-православній консисториї в Чернівцях?

2. Чи Його Ексцеленция не годна постарати ся, щоб консистория таким відкиненем просьб руских питомцїв о приняте в клерикальну семинарию не спинювала заходів около усуненя браку греко-православних руских сьвящеників?

Пігуляк, Романчук, др. Король, др. Кос, Барвіньский, Кльофач, Фресль, Яворский, Брайтер, Хоц, Черні, др. Бакса, др. Соботка, Сеґмал, др. Гладишовский.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 31. січня 1907.

Виборча реформа. Вчерашна „Wiener Zeitung“ оголосила санкціоноване закону про виборчу реформу і цїсарскі патенти про розвязанє парляменту, про розписанє і переведенє нових виборів.

Недбальства на почті не устають; все лишає ся при старому. Именно наче запосїли ся наші почтові функціонарі на листи, адресовані по руски. Недавно притрапило ся таке, що досить важний лист, наданий „Селяньскою Касою“ до Глиницї, перемандрував майже цїлу Буковину і пів Галичини і щасливо, по двох недїлях прибув до Глиницї, заосмотрений печатками: Чернівцї, Тлумач, Галич, Добринівцї, Лужани — і аж змилувала ся якась щира душа і написала під вираз пісенькою рускою адресою: „Hlinica“ і тодї дійшов на місце адресу. — Знов цїкаво знати, як довго триває, щоб в місцї 8. січня надана картка дійшла на вул. нового сьвіту. В Чернівцях треба на те **лише 16 днів,** бо 24. січня адресат вже міг читати свій лист і радував ся, коли прочитав між иньшими новинками „Привіт з Новим Роком“. — Про доручене руских ґазет також мож сказати кілька слів. Тому звертаємо увагу компетентних на сю обставину і просимо, щоб почт. функціонарі не легковажили руских посилок.

Перший громадский будинок на український мотив. Будинок полтавского ґуберньского земства вже скінчено з окола, а до якої міри й в серединї. Туди й перебралась уже канцелярия ґуберньскої управи, та иньші відділи її. Як рішено було в свою пору, новий будинок ґуб. управи повинен був мати в собі українські прикмети. З тим і запрошено було харківского молодого будівничого Кричевського, він і орудував всею будовою, виконуючи свій український плян, ухвалений земцями. Справдї, полтавский земский будинок не має звичайного „казенного“ вигляду; однак се й не новітний „ренесанс“, що став уже прикметою мало не кождої „буржуазної“ („міщаньскої“) палати; полтавский земский будинок має зовсїм особливу подобу, — власне характеру одмінного своевидого. Його башти, покрівля, вікна, двері й иньше — все те зроблено по зразках будівничих часток, що входили в наші стародавні ратуші, церкви, засібних людий. Все те, разом з мальованем, по народних взірцях, — що бачимо на українському посудї, а часом на стїнах в українських заможнїйших хатах, — дало уже гарний твір, що може бути зразком відроженого українського будівничого мистецтва.

Пир дипльоматів. В Римі відбув ся колисьто в якійсь реставрациї пращальний пир в честь Мурчіда, секретаря американьского посольства на італіяньскім дворі. В пирі брали участь богато дипльоматів і кілька сьпівачок. Коли наслїдком сконсумованого шампаньского „веселість“ товариства збіжала ся до верха, секретар еспаньского посольства при Ватиканї зачав безцеримонно залицяти ся до одної сьпівачки. Та горяча італіянка видко не розуміла „жартів“ і вдарила дипльомата фляшкою по голові так, що кровю облитого аматора відвезено на клїнику. Між тими, що остали ся, зчинила ся бійка, в протягу якої знищено реставраторови меблї, за які жадає тепер 2800 франків відшкодованя.

Німецкий цїсар Вільгельм II., сьвяткував у недїлю день своїх уродин. З тої нагоди видав він розпорядженє щоб о обиду маєстату або членів пануючої родини посуджувано лише тодї, коли виновник мав лихий намір сьвідомо поповнити той злочин. Знаний проф. Гарнак, якого уважають будучим мінїстром віроісповіданя, виголосив в університеті з нагоди цїсарского празника бесїду, якій задля великого релїгійного змісту, приписують велику вагу. Колиб він став мінїстром, наступили-б великі реформи, головно на поли конфесиональнім. — Вислїдом виборів цїсар дуже вдоволений і орденом відзначив за те Дернбурґа, який — як звісно — є посередною причиною розігнаня парляменту.

Катастрофи в копальнях вугля. В копальни вугля в Реден настав в понедїлок о 8 ій год. рано вибух ґазів, внаслїдок чого згинуло около 300 робітників. Доси видобуто 164 убитих і 17 тяжко ранених. О катастрофі нема ще докладних вістий, але здає ся, що вона так само велика, як тота, що стала ся була свого часу в Куріер, в північній Франциї. Копальня, в котрій стала ся катастрофа, знаходить ся в глубинї 700 метрів і віддалена на яких два кільометри від того місця, де спускають ся під землю. Кажуть, що із 250 гірників, які спустили ся до копальнї, виратувало ся 50. Копальня горить тепер і для того акция ратункова єсть дуже утруднена. — З Ленс доносять, що в копальни Лієвен, в тій самій заглубинї, де стала ся була катастрофа в Куріер, настав вчера також вибух ґазів і згинула значна часть робітників. З 812, які виїхали були з копальнї перед полуднем, спустило ся по полудни около 2-ої год. знов 681 і тодї настала катастрофа.

Клопсти послів. Одна ческа часопись подала недавно дуже цїкаву статейку на тему: „Чого всего жадає ся від послів“, в якій говорить ся про ріжні клопоти народних заступників, що їх завдають послам виборцї. Між иньшим читаємо, що якийсь польский посол дістав від якогось зі своїх виборцїв лист із просьбою, щоби посол купив єму в Відни околяри. „Я его зовсїм не знаю“, говорить посол, „і не знаю яких околяр єму потрібно, але купити їх мушу, бо чейже годі „прожартувати“ собі виборця!“ — Якийсь клерикальний посол дістав лист, в якому оден із его виборцїв пише таке: „Скажіть там Бекови, щоби він заборонив мому сусїдови тримати пса. Собака гавкає цїлу ніч, а я не можу спати!“ — Оден ческий посол дістав від якогось вислуженого вояка інвалїда письмо, в якому послїдний жалує ся перед послом, що єму зафантовано катеринку, на якій він виґравав і заробляв на хлїб насущний, а тепер мусить разом із жінкою пропадати. Добродушний посол „зарадив“ лихови тим, що з власної кишенї вислав інвалїдови 70 корон на другу катеринку. — Ми того переконані, що колиб наші рускі посли зібрали всї подібні устні й писемні просьби своїх виборцїв, то певно вийшов би з того доволї грубенький томик.

Ославлене російске хабарництво ілюструє новий скандальний процес, який на домаганє представника російского правительства, полковника Забуловского, прокуратор французскої републики видав фірмі Сімонне, Геслюен і С-ка. Дїло ось в чім. Коли вибухла російско-японьска війна, царске правительство замовило у згаданої фірми сто тисяч охоронних панцирів. Панцирі мусїли мати означену грубість і вагу. Однак в часї фабрикациї представник царату, полковник Забуловский, став робити трудности, покликуючись на те, буцїм то міри та ваги фальшиві. Контракт зірвано і справа війшла на судову дорогу. Представник фірми заявив перед судом, що полковник зірвав контракт, бо не удержав домаганого хабаря — 150 тисяч франків. Очивидно полковник сему перечить, але признає, що взяв від фірми „пожичку“ в скромній квотї 500 франків. Справу відложено, щоб наперед розслїдити подробицї.

Князь убійником. З Риму доносять, що там арештовано князя Каркачого, що отроїв 17-лїтну сьпівачку Льолю Бішу. Князь познакомив ся з сьпівачкою в Палярмо і жив з нею в інтимних відносинах, які не лишили ся без наслїдків. Тодї відвіз князь свою любку до Неаполю і отроїв єї там, щоб таким способом унеможливити всякі дальші кроки зведеної дївчини проти себе. Однакож полїция довідала ся про злочин і арештувала князя, сина мілїонера.

Жандарми убійниками. Дня 25. с. м. приїхав до Требінє мостарский Босняк, що перебував через 20 років в Америцї на зарібках. Він мав при собі 36.000 срібла. Спізнивши ся до поїзду, впросив ся він в жандармскій касарни на ніч. Два жандарми, що тодї самі були в касарни, довідавшись про маєток подорожного, убили його і ограбили. Другі жандарми, що вернули ся з патрулї, застали подорожного неживого і сей час арештували убійників і скованих відослали до Мостару.

Землетрясенє на Ямайцї повторило ся перед кількома днями знову і знищило все, що ще остало ся було по переднім. В містї Кінґстонї, котре вже таки до нащадку знищене, погибло — як доносять тепер з Ню-Йорку — кругло тисяч людий. Загальну шкоду обчисляють на 30 мілїонів долярів. Підчас попередного землетрясеня добачено замітне з'явище, спостережене впрочім давнїйшими часами також і в полудневій Італиї. На головній площі в Кінґстон стояла статуя королевої Вікториї, обернена лицем до пристанї. Підчас землетрясеня статуя очевидно зложена з двох частий, з котрих горішна була може за помочию желїзного дручка, уміщеного по серединї, прикріплена до постументу, обернула ся так, що станула лицем обернена до міста. Замітне також при сїм землетрясеню є се, що дно пристанї з давної глубини 10 сяжнїв підняло ся до глубини 6 сяжнїв. — Пос. Коллїнґс розповідає, що на короткий час перед землетрясенем був з Альфредом Джонесом, котрий приїхав був на рільничу конференцию до Кінґстону, в портї і там забавляв ся тим, що кидав муриньским хлопцям дрібні гроші в море, а вони пориналі і виймали їх собі звідтам. Джонес вернув відтак до готелю Міртль, положеного на яких сто кроків від пристанї, а небавком опісля видобули його звідтам вже неживого.

В черновецкім шпитали краєвім остало ся з місяця листопада 478 хорих (287 муж. і 191 жен. роду), а в місяци грудни прибуло 631 хорих (384 муж. і 247 жен.). Загальне число хорих виносило в грудни 1109 (671 муж. і 148 жен.). З того опустило шпиталь: вилїчених 414 (266 муж. і 148 жен.), в полїпшенім станї 110 (57 муж. і 53 жен.); невилїчених 48 (24 муж. і 24 жен.); умерло 31 (17 муж. і 14 жен.). При кінци місяця грудня остало ся в шпитали 488 хорих (289 муж. і 199 жен.).

Небезпечний арештант. В суботу серед полудня відкусив в тутешнім полїцийнім арештї Адам Рібель vel Дулак своему товаришови ніс, за те що сей на него накинув ся через занечищене миски до їди. Раненого арештанта відвезено разом з відкушеним носом до краєвої болницї. Рібель походить з Галичини, є робітником, а дістав ся до арешту за те, що на вулици водограю украв з крамницї дїточу одїж, а коли его властитель задержав, то він ранив його ножем на лици.

Божевільна. В понедїлок спіткала полїция якусь божевільну 30 лїтну селянку, яка приналежить до громади Молодії і вже від двох років блукає безцїльно по краю. Єї відвезено до дому божевільних.

Крадїж у посла Василька. Передвчера рано пропав з передпокою посла Василька кожух і скатерть з стола. Злочинця піймано в особі 16-лїтного кельнера з Коломиї, в котрого найдено украдені річи. Злодія передано судови.

Замерз. Дня 22. с. м. рано найдено гатняньского вартового замерзлого. Тому що хтось здер з него кожух, заряджено судові дослїдженя.

Сходини „Бояна“ відбудуть ся в недїлю вечером. Заряд товариства доложив всїх сил, щоб як перша так і друга часть вечерка вдоволила нашу громаду. Програму першої части оголошено вже; тепер зауважимо лише, що її пята точка відпаде. — Початок музичної части вечерка безусловно точно о год. 8. вечером. — За видїл: *М. Левицкий* голова; *М. Дрогомирецкий*, управ. забав.

Подяка. На шкільну оплату для уч. I. кл. ґім. Орелецкого зложили на мої руки слїдуючі добродії ласкаві датки: Вп. проф. Стеф. Смаль Стоцкий, посол Єр. Пігуляк, надр. Волод. Ясеницкий, Др Т. Галїп, о. Теоф. Драчиньский по 2 кор., Вп. інсп. Ом. Попович, проф. Кміцїкевич, проф. Артимович, проф. Іван Тірон, о. М. Сїмович, о. Вол. Даскалюк, рад. Др Ключенко, Др Петровский, інж. Мак. Глиньский, о. Луцкий, проф. Ром. Цеґельский, п. Яросл. Веселовский, п. Петращук, п. Гарас, п. Яків Голота, п. Ник. Дрогомирецкий jun., по 1 кор., а п. Миколаєнко і п. Н. 50 сот. За се складаю на отсїм місци сердечну подяку. — *Лев Рудницкий.*

Із штуки і лїтератури.

Українский концерт в Парижи. Француз Леон Мюрбо, що виріс в Катеринославщинї, (де його батько служив на заводї), поїхавши в Париж, уладив там в одному з бульварних театрів концерт з українських народних пісень. Пісні ті Французам дуже сподобались. Про пісню „забілїли снїги, заболїло тїло“ публика питала: „се молитва?“ ... Веселі піснї теж подобались, але смутні — більше: на думку критиків, сї — більш „музикальні“.

„Подолія“, російска ґазета, що виходить в Каменци Под. і присьвячена головно справам духовним, видрукувала в 11. числї фелетон „Ярмарок“ в мові і правописї українській.

Французи виставили минулого року 897 нових драм. До сего поважного числа треба ще причислити 217 драм, які вийшли друком, але яких не виставлено на жадній сценї, так що виходить, що Французи обдарували культурний сьвіт в однім роцї новими 1096 драмами.

Русини! Незабувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 5—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie“.
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попередним надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

(—)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

До Америки і Канади

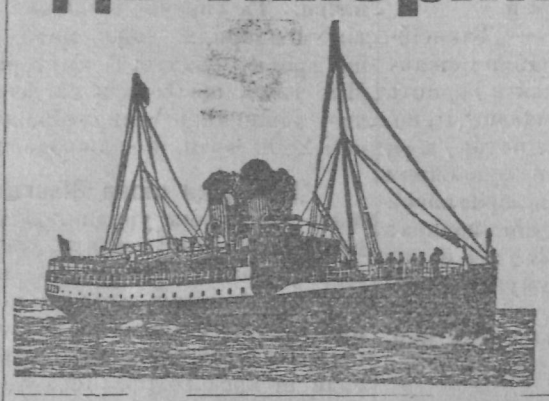

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через

ЛЇНЇЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**

104 18—52 н

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть **є одиноким средством проти випадуваня волося,** побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, **надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зеднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(17 26) II. н.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

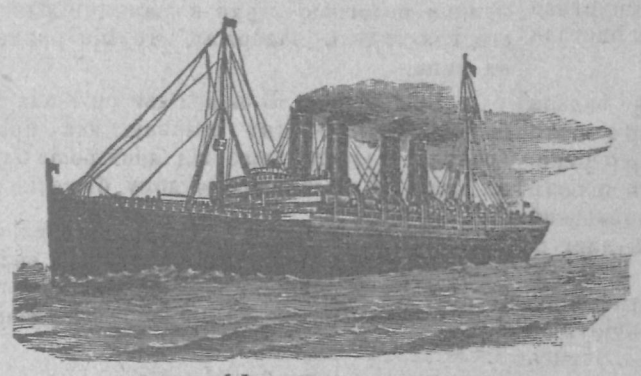

109 (21—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,
в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до макованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра. дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux. лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери. пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші француски фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 9. Чернівції, неділя дня 21. січня (3. лютого) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятниці і неділї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошеня приймае ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертае редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

По розвязаню парляменту.

Цїсарским рескриптом з дня 26. січня розвязано австрийский парлямент і заряджено розписане та переведене нових виборів послів до парляменту. Із того-ж дня датуе закон, яким змінено § 1, 5, 6, 7, 12 основного закону про державне заступництво, закон о виборах членів палати послів, і закон, що відносить ся до карних постанов в цїли охорони свободи виборів і зборів.

Тепер розвязана палата розпочала свою діяльність дня 31. січня 1901 року, так що як раз тепер збігла її законна леґіслятурна періода, і тому слово „розвязане“ не відповідае цїлком понятю фактичного закритя парляменту. Отсе в протягу 40 років істнованя нашої палати притрафило ся перший раз, що вона видержала до кінця періоду, що еї не „розвязано“, але „закрито“. Мабуть і в сїй обставині лежить причина того, що в цїс. рескриптї стоїть „розвязуемо парлямент“ — отже з привички.

Попередна палата вела обструкцию; і ново скликана не могла розвинути значнїйшої діяльности, а правительство мусїло доложувати всїх сил, щоб обструкцийну палату навести на дорогу реальної працї. Се не завше вдавало ся йому, через що в протягу послїдної періоди мала Австрия чотири правительства. Дня 18. січня 1901 року іменоване правительство Кербера уступило 31. грудня 1904 р. кабінетови Ґавча, яке 2. мая 1906 р. замінено правительством князя Гогенльогого. Та Гогенльоге не довго устояв в борбі з Угорщиною і вже 2. червня 1906 перейшла державна керма в руки барона Бека, що стоїть й тепер на чолї напів парляментарного кабінету. Що Ґавч розпочав, а Гогенльоге розвинув, довів Бек до кінця — именно ухвалу виборчої реформи і осягнув в палатї певного роду порозуміне між поодинокими партиями та правительством, так що парлямент як раз в послїднім часї розвинув чималу діяльність.

Розвязану, з першу обструкцийну палату, характеризуе надзвичайно велике число (3000) додатків до стеноґрафічних протоколів. Із сего великого числа справоздань, внесень і законопроектів призначена було більшість для обструкциї. Небувало великим числом інтерпеляций може похвалити ся закритий парлямент, бо аж більше як 11.000; число яке майже в двое перевисшае число інтерпеляций, внесених за цїлий час істнованя австр. парляменту.

Леґіслятурна праця, яку ми начеркнули вже в однім із попередних чисел нашої часописї, мала за собою звиш 200 санкціонованих законів і державних умов, а окрім того видало правительство 15 розпоряджень на підставі § 14 го зак. основного, що мабуть ясно сьвідчить про нездалість куріяльного парляменту. До тих розпоряджень належить і державний буджет, який від 1901 року (буджет за сей рік ухвалено аж 1902 р.) оголошувано на підставі § 14-го.

Отсе був би короткий білянс із шістьлїтної працї закритого парляменту, останного парляменту куріяльного і правительств того часу. У тім білянсї рубрики, призначені для праць господарских, стоять майже цїлком порожні, як се від куріяльного парляменту і сподїзати ся було треба.

Се пізна і правительство, коли вже заздалегідь обіцюе, що будуча палата буде мусїла займити ся більше соціяльно-економічними питанями, до чого однак треба охочого до працї і здібного парляменту. Із тої причини правительство оповістило відозву до народу, яка мае форму статї, поміщевої в неурядовій части „Wiener Zeitung“. В самій відозві каже барон Бек, що в так важній хвилї уважае своїм обовязком сказати до виборців кілька слів, і здати справу з минулого і вияснити обовязки виборців, поодиноких послів і цїлої палати. Барон Бек не заходить нїде в детали і говорить тільки загально, не виявляючи яке становиско займе правительство в однім ба другім питаню, так що кождий, без ріжниці партиї, міг би згодити ся на його виводи, але із застереженем, що Бек ще не сказав всего. Відозва правительства звучить:

„Новими виборами, що наступлять на підставі загального і тайного права голосованя, починае ся новий період внутрішної історий Австрий. Коли в иньших державах усунене привілеїв у виборчім праві відбувало ся між довготреваючими внутрішними заворушенями, або між заграничними комплїкациями, — то запоруку основного закона, що перед законом всї горожани рівні, перевела Австрия що до виборчого права дорогою, тихого розвою — в дійсність. В хвилї, коли на здобутих основах мае ся збудувати нову палату, е обовязком правительства, дати добру раду і звернути ся з кількома словами до виборців про особливше значіне будучих виборів.

Всї горожани будуть від тепер мати однакий вплив на законодавство в Австриї і на публичні справи. Полїтична рівноправність усувае всякий роздїль держави від народу, вона сполучуе обох в одну цїлість. Не сьміе на дальше остатись часто практиковане відріжненя, що правительство мае дбати про державу, а задача парляменту е заступити поодинокі бажаня народу. Не лиш державний інтерес, але також інтерес кождого горожанина з осібна вимагае усуненя ріжних штучних ріжниць. Рівним правом голосованя стае держава спільним добром всїх горожань, а ріжниця між потребами держави а народу, що була причиною численних непорозумінь, мусить упасти!

В тій самій мірі, як заступництво державне стало справою народною, мусять також заступники народу тямити свої обовязки супроти держави. Зовсїм слушно виходить всякий виборець від своїх економічних, культурних або национальних потреб, однак не слїд тому забувати, що вибраний мусить мати волю і здібність, зрівнати свої бажаня з бажанями всїх иньших і так переперти все, що дае ся осягнути річево і часово. На се здатні лише люди, що бачать цїль парляменту в позитивній полїтичній працї, яка причиняе ся до добра народу, мужі, що свою задачу бачать не лише в тім, щоб подобати ся своїм виборцям за помочию часом дуже не певних средств, але в тім, щоб своею дійсною працею принести користь державі. На вибір оттаких мужів мусять виборцї звертати свою увагу, коли хотять мати парлямент зміцнений загальним поважанем. Особливо слїд виборцями тямити, що економічний добробит і социяльне питане мають творити властиву суть теперішної полїтики. Все більше означуе ся відносини одного народу до другого торговельними і економічно-полїтичними питанями, все більше виступае наперед полїтика економічних інтересів. Годї нам оставати позаду сего розвитку. Богаті природні скарби Австриї ще не вихіснувані, наше господарство мае видержати конкуренцию з другими, наша більшаюча індустрия жадае для себе участи в величезнім піднесеню сьвітової господарки, наш високорозвитий промисл хоче забезпечити собі підвалини до поважного бутя. Розвиток економічної і социяльної полїтики, веденої в одноцїльнім дусї, буде тому належати до найважнїйших задач будучої палати, а ся задача потребуе мужів, що хотять її служити з охотою, що можуть її служити річевим знанем. Она потребуе мужів розумних і справедливих, мужів, які при своїй любови до власного народу будуть старати ся о построене националь-

---

6 Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Переміна.

Помешкане панни Кіноль.

Малий, елеґантний сальон. На лїво одні, а в серединї двої дверий. По лївій сторонї софа; коло неї стіл з паперами, окрасками і пр. Між обома дверми задної стїни, стоїть столик зі всякими рідкостями морскими та украсами, між иньшим і: порцеляновий китаець з рухомою головою (паґод), далї стїнний годинник, який не ходить. По правій сторонї вікно, під вікном столець, звернений до софи.

Вихід пятий.

ДОРІ-КІНОЛЬ (*в ранім неґлїже*) і Колеть, (*що входить скоро середними дверми*).

КІНОЛЬ (*входить*): Лиши, Колеть, міньони лежать до волї добре. Глянь чи він ще спить!

КОЛЄТЬ (*слухае під лївими дверима*): Він вже встав, я чула як приходжае ся в комнатї.

КІНОЛЬ: Добре любонько. — Лиши мене саму. (*Колеть виходить середними дверми*).

Вихід шестий.

КІНОЛЬ (*сама*): Що за загадка в грудех сего чоловіка?! Між якими дивними обставинами зійшли ся вони в житю! Горда Маркіза і жебрак Нарціс?! — Але якась звязь мусить бути між ними! Се відчувала вже й хитра Епіне! Се саме припускае і принц Конті, коли уважае за потрібне, скрито переховувати Нарціса і розвідати його минуле. — А чи-ж се може бути? — Нї, нї! — Однїсінько-можливе хиба те, що Нарціс дуже подібний д'Етіольови, її першому чоловікови, якого вона покинула. Але він вже вмер і мабуть та подібність тронула її до глубуни. — Своїм розумом винаходжу тільки так якусь звязь. (*Мала павза*). Його нещасливий, всїм другим сьмішний характер значить для мене так безіменний біль, таке щось до глубини зворушуюче, що я доложила би всїх сил, щоби вивести на сьвітло сей занедбаний, пропадаючий талан, сю зьвізду, що зійшла з своеї дороги, той диямант в загруженій корі, і вести його до всього доброго і красного, що підносить чоловіка понад себе. (*Павза*). Вже так пізно, а від принца Контого немае ще вістки. — Не знати, що осягнув Сен-Лямбер в Шоаселя? (*Мала павза*). Як закінчить ся ся нещаслива борба між партіями, хиба лише Бог знае. — Ох, я відчуваю дуже добре, що й я стала вже средством в руках моеї партиї. Із завязанними очима йду в пропасть, що змінить цїле мое жите! Але хай стане ся! (*Складае руки мов до молитви*). Батьку всевишнїй верх зьвізд, Ти бачиш мое серце, Ти знаеш мої гадки, суди мене, коли в небезпечній хвилї забуду справу своеї панї.

Вихід семий.

КІНОЛЬ і НАРЦІС (*входить з лївої сторони*).

НАРЦІС (*зближае ся до неї так, що вона не бачить його*): Така задумана, Семіраміс?

КІНОЛЬ (*здрігае*): Ах се вже ви! (*По малій хвилї, мов безпритомна*). Як спалось?

НАРЦІС: Спасибіг, лежав добре, а спав зле. Снив багато. — Ах, лише щасливий може тихо спати.

КІНОЛЬ: І що-ж Ви снили?

НАРЦІС: Ах, нїчого, дурницї!

КІНОЛЬ: Ви мабуть не добре настроені! — Ви може хорі? — Не добре Вам тут зі мною?

НАРЦІС: Нї, Дорі, нї! Що задумуете почати зі мною, не знаю, але я згоджую ся на те; хочу все зробити, чого лише забажаете, але під одним услівем!

КІНОЛЬ: А именно?

НАРЦІС: Пустїть мене на волю.

КІНОЛЬ: Нарціс, Ви певно не думаете сего серіозно! Ви-ж маете тут все, чого тілько душа забажае.

НАРЦІС: Але я нуджу ся, а нудьга то найстрашнїйше, що я лише знаю! — Се Вас болить! — Так, але я мушу Вам се сказати, я не можу тут видержати! Щоби в Вас видержати, треба бути щасливим, або хоч надїяти ся стати таким. — Тут вічний мир, раюване, небесний супокій — се якраз те, чого я не можу знести. Звичайно — я предмет наруґи, варіят для приемности богатих людий; їх хвилї нудьги на те, щоби скорочували їх моїми малпичими гадками! — А тут, у Вас, забув я від вчера свою професію. — По кількох роках — я тепер перший раз самий! Я був при собі, я прийшов цїлком — до себе. (*Задумано*). Я снив про минулий, солодкий час, коли рожі житя цвили, коли мій дух був ще молодий і всї почування палали наче жертва подяки на жертвеннику людської душі — коли я чув, як серце било ся при моїм серцю — (*впюе очи в одно місце, мов не при собі*) тихо, тихо, лише цїлком тихо; — аж ось воно насувае ся, — блїде, всьміхаючись, з витріщеними очима — божевіле; потиху, без слївця, кусае зубами мій змішаний мізок, лиже острим язиком мое серце, — ох, — ох, — забогато! — Сего забогато! (*Захитуе ся*).

КІНОЛЬ: Нарціс, я жалую Вас з цїлого серця. — Я переконана, що в Вас не пропав зародок до доброго. Вам бракуе тільки безперестанної борби і працї, доброго дїла, що відтягнуло би Вас від того, що називаете божевілем свого житя. Невже-ж немае для Вас нїчого, що подобало би ся Вам? Чи вихіснували би Ви нагоду, щоби послужити своїй вітчинї, своїм приятелям?

НАРЦІС: Вітчина? — Приятелї? — Га, чи-ж мае той вітчину, що нїчого немае? Вітчина, се сцена моїх молодечих споминів. Мене били, наче пса, нераз недавали їсти, виховували мов черця, щоб лише волоцюгу з мене зробити! — Отсе мої молодечі спомини! — А приятелї? Чи колись в житю маемо приятелїв? — Чи е десь вірність аж до гробу? — Га-га, йдїть же, — йдїть!

КІНОЛЬ: Ви суворий, Нарціс. — Скажіть, як обясняете собі мое зацїкавлене, що відчуваю для Вас?

НАРЦІС: Чи се приязнь? — Не обманюйте себе самі! — Ви може бачите в моїх куріозітетах троха більше, нїж всї иньші! Так, Ви милосердите ся над пропащим чоловіком, бо Ви добрі! Але я питаю Вас: закликав мене Дідеро цїлком припадково до Гольбаха? Питали ся Ви і Епіне мене цїлком без причини, що робив я на Boulevard du temple? — Ей Богу! Менї

ного мирового стану, освободить всї сили нашої богато обдарованої вітчини. Наради над виборчою реформою показали нам перші зародки до вирівнаня національних бажань, і сею путию мусить ся консеквентно дальше поступати.

Правительство розпорядить розписане виборів в найблизшім речинци, бо воно знає, яким важним добром є безперервність парляментарних засїдань. Оно не буде до того часу сидїти бездїльно, а виробить предложеня законів, що послужать загальному добробитови; воно приготовить також средства, щоб держава з певною надїєю глядїла на будучий розвій.

Наслїдком свого складу потребує Австрия для свого розвою більше сили як иньші держави, а народи залежать своїм істнованем від сили одноцїльної держави, рівній великим державам континґенту.

В кождім разї виборча реформа дала австрийским народам найсильнїйше средство для успішної полїтичної працї. Чи наступить для них нова доба і чи ступлять вони на дорогу до нових висших цїлий, се буде залежати від міри їх полїтичної сьвідомости. Бо не лише одиницї, але навіть цїлі народи є творцями своєї судьби“.

Полїтичний перегляд.

Виборча реформа в галицькім соймі. Орґан львівскої польскої социяльної демократиї „Głos“ доносить, що в суботу, 26. с. м. відбуло ся довірочне засїдане краєвого видїлу в справі виборчої реформи до сойму. Ухвалено внесене президиї на заведене V. куриї з 10 мандатами і явність виборчого акту. Ся курия не буде загальною, але будуть в нїй мати право голосованя тільки ті, що не мають його в нїякій иньшій куриї. Коли б донесене „Głos-y“ показало ся правдивим, то польскі верховоди пустили-б ся на дуже небезпечну гру, бо безличну провокацию широких мас населеня. Ґр. Станислав Баденї видко не розуміє, що вже минули часи, коли подібно як його сумної слави брат Казимир може дурити народні маси якимись додатковими „пятими“ куриями. Польска маґнатерия все ще має претенсиї до якогось монополю рішати на основі анахронїчної курияльної системи про судьбу краю. Народні маси вже занадто прозріли полїтично і заспокоять ся тільки загальним, рівним, тайним і безпосередним правом голосованя до сойму. Тому проч нинї зі всякими куриями!

В Угорщинї вже все „благополучно“ — кажуть маґнати. В соймі виголосив Польоний „трогательну“ прощальну бесїду і пішов — „непринявши“ нїякого ордену, а на його місце покликано державного секретара Ґінтера, коли посол Голо не хотїв приняти сей портфель. Послам, що посьміли бути непереконаними о невинности Польоного і хотїли се вимовити, тим відобрано слово. І все знов у старім руслї; навіть баронову Шенберґер, скомпромітовану зносинами з Польонием, видалено з Будапешту.

Сепарацийний закон у Франциї зазнає сими днями певного роду модефікациї. Як ми вже згадували, сими днями відбули французскі епископи збори, на яких ухвалено, в цїли уможливленя в церквах публичних богослужень зробити пробу орґанїзациї публичного богослуженя, коли правительство усуне неясности закону з 1907. року. Та проба полягала би на тім, що епископи і парохи заключають з префектами і бурмістрами угоди (і то рівночасно в цїлій Франциї), після яких сьвященики мають безусловне право безплатного уживаня церковних будинків. — Вже зараз по появленю сих домагань у парижскій пресї заявили радикальні і соціялїстичні дневники, що переведене такого закону, що значив би уступленем правительства, неможливе, бо він представляє новий конкордат. А консервативні з другого боку потїшали ся надїєю, що правительство мусить подати. І дїйсно здає ся, що правда по сторонї консерватистів. Отсе зараз у вівторок розпочала камера наради над внесенем на заведене закону про свободу зборів. Социялїст Аляр поборював той закон, що містить концесию для клеру і поставив внесене, щоб оголошене публичних зборів (богослужень) було обовязком і щоб містило імя сьвященика, що устроює збори і відповідає за них; а при кінци закинув правительству, що воно обернуло кожух. Мінїстер віроісповідань Бріян заступав сей закон (свободи зборів), який з одної сторони не відбирає католикам права виконувати свій культ, а з другого боку хосенний для всїх горожан. В своїх дальших виводах відпер закид Алярда, начеб правительство перевернуло кожух і заявив, що правительство веде мирову але консеквентну полїтику і не заходить в нїякі умови з Римом але з своїми горожанами, француским духовеньством. В дальшій дискусиї забрав голос Клемансо, який уважав за відповідне покипкувати собі із творця сепарацийного закону Бріянда. Се оґірчило Бріянда так, що він зараз вийшов із салї і написав просьбу о демісию. Ся кріза рознесла ся скоро по камері і було треба богато слів зі сторони Клемансого і других, щоб відвернути мінїстра віроісповідань від свого заміру. Камера відкинула потім 501 проти 61 голосів внесеня Алярда і приняла додаткове внесене, яким завзиває ся бурмістрів, щоб для богослужень давали льокалї, коли такі находять ся в громадї. Потім принято 550 ма проти 5 голосів закон про зголошеня зборів.

Італїяньска камера втратила свого дотеперішного президента Біянкірого. Біякірі зрезиґнував із президентури задля свого іменованя секретарем лицарских орденів як також ізза лихого стану здоровля. Його наслїдником буде або Маркора або Фортіс. — Говорять також, що становиско кабінету Джіолїті захитане.

Відгуки демонстрациї на львівскім універзитетї.

(О.) Нагло і несподївано захопила нас вістка про останню демонстрацию української академічної молодїжи на львівскім універзитетї. Форма її була при тім так незвичайна, що неоден може не міг в першій хвилї попасти на властиву точку, із якої можна і треба осуджувати сю подію — справдї небувалу. Треба отже віддїлити тут справу принціпіяльну від форми самого протесту. Засадничою точкою є тут дальша борба о самостійний український універзитет і о права нашої мови на теперішнім львівскім універзитетї, — всьо иньше має меншу вагу. Жадане наше засадниче є так ясне, що не треба про нього довше говорити. Йде лиш о вияснене як раз тої форми останної демонстрациї.

Передовсїм зазначити тут треба, що ся останна, як висказують ся польскі дневники, „варварска і гайдамацка“ — демонстрация, не є провокациєю львівского сенату, але відповідию на всї давні прямо безпримірні наруги тогож сенату зглядом українських студентів. Брутальність знаної відозви сенату в часї сецесиї, цинїзм кс. Фіялка, доказаний йому в своїм часї орґаном так умiркованим, як наш „Руслан“, нотoрично знаний нетакт побитого тепер проф. Віняржа із його зачинюванем дверий універзитетских перед нашою молодїжию або йогож таки обурюючі реляциї перед репортером Słow-a Polsk-ого о тім, немов то йому студенти наші вкрали дорогу шапку, а дальше промови ректора теперішного в часї інавґурациї, бесїда проф. Дунїковского на онодїшнім викладї про „дич українську“, виключене студ. Бучиньского без переслуханя його і т. д. і т. д.... Ось де треба шукати причини останного певно для всїх прикрого факту. Колиб навіть згодити ся на се, що форма демонстрациї була дика і варварска, то тямити і все і всїм пригадувати треба, що щонайменьше рівно варварским і диким було поступоване львівского сенату, на яке предсї треба було відповісти. Нїхто в поважних кругах нашої суспільности не бачить в того рода манїфестациях своїх мрій і ідеалів, але признати треба, що в молодїжи все усправидлевити треба признаване нею засади, висказаної колись Міцкевичом: „gwałt niech się gwałtem odciska“. Найспокійнїйші сфери суспільности нашої лише жалїти можуть, що шовінїзм і нетолеранция галицко-польска змушують нашу молодїж до таких средств борби, якими послугувала ся вона в своїм останнім протестї. Поважний такт суспільности польскої і прихильна заява парляментарної репрезентациї Поляків в квестиї самостійного українського універзитету — ось се одинокий шлях до розважного спокою. Поживем, то побачим.

Поки що праса польска відзиває ся (з дуже малими виїмками) о демонстрациї львівскій так підло і цинїчно, що полемізувати з нею — не годить ся.

Треба однак звернути на одно увагу. Дневники польскі і тепер вияснюють між иньшим всю аферу „гайдамацким інстинктом“ нашого народу. На се відповідь коротка: хто ґльорифікує в своїй лїтературі та історії такі типи, як „Bartek zwycięzca“ (Сенкевича) або Ярема Вишневецкий, той не має права говорити о „гайдамацких інстинктах“. Додати можна, що славна Трильоґія Сенкевича є хиба найстрашнїйшим ворогом етики і найбільшою криницею варварских помислів. А твір сей є від лїт обовязковою лектурою в галицких ґімназиях. Одним словом інтересом польских кругів і дневників є не рухати „гайдамацтва“ і не дошукувати ся жерел його в подіях теперішних.

майже здає ся, що хитра Епіне була би так само охочо дала менї вікт і помешкане, коли б лекторка королевої не була зробила се скорше. — Чи-ж се приязнь?

КІНОЛЬ (*сьмішком*): Що люди цікаві Вас пізнати, се-ж прецїнь нїчого нового. Що я Вами цікавлю ся, дивувати ме Вас тим меньше, коли нагадаєте собі те, що казалисьте менї того вечера, коли я Родоґіну грала. (*Поважно*). Але Епіне заняла ся Вами з цїлком иньшої причини, — вона хотїла зробити Вас средством для виконаня своїх намірів, — а я як приклонниця королевої не сьміла сього терпіти. (*Мала павза*). Скажіть, знаєте Маркізу Помпадуру?

НАРЦІС: Нї, дитинко! Я дуже радо хотїв єї побачити, але не прийшов нїколи до сього.

КІНОЛЬ: А, знаєте може фінансового винаймщика д'Етіоля?

НАРЦІС: д'Етіоль, д'Етіоль? — Менї знакомий, Біре, Бре, ґріньон, — самі товсті поліпи — але д'Етіоль? — Нї!

КІНОЛЬ: В такім разї все менї непонятне! — Досить коли Вам скажу, що Ваше імя, Ваша особа, стоїть з одною подією при дворі в звязи, якої ще нїхто неміґ до тепер відгадати. — Вами займають ся, а мене дїйсно буде се тїшити, коли би ся дивна подія принесла Вам якийсь хосень.

НАРЦІС: Але се стократь сьмішно! — Га, тисячі переходять попри бричку королевої і нїякий чорт не спитає за ними. — Но, хай буде! — Судьба була менї за часто зла, мов собака, щоб я міг ще чого надїяти ся від неї.

КІНОЛЬ: Отже додасте менї тепер, що не можу пустити Вас від себе.

НАРЦІС: А я кажу тобі, дївчино, що одна така ніч, як минула, так — (*суворо*) вилетить моє вікно на Сену!

КІНОЛЬ: Алеж чоловіче, чого ти бажаєш? Милосерде і повинність-обовязок приказують менї переховувати тебе в себе. Чиж ти розумієш, що й я жертвую ся, що моїй чести, моїй добрій славі грозить через Тебе небезпека? — Але я служу сьвятій справі, тому злишне всяке роздумуване, — я нїчо в порівнаню до тої ідеї, якій я посьвячую ся. Хай я пропадаю, щоб тільки вона побідила; менї досить сліз виплаканих над моїм гробом.

НАРЦІС: А, так! В історії находимо богато людий, як Сократ, що випив отрую... — Га, і те помогло їм щось, а ідеї, історії, людям? Жартуєте! Наче-б хіснував ся хтось колись науками великих мужів, — дослїдами часу! Одушевлене се все, на що можемо спромогти ся, а одушевлене се дуже дешева вимівка на наше власне недбальство.

КІНОЛЬ: О, хто почувби Ваші слова, мусїв би тратити надїю і віру в людску природу! — Отже історія людскости для Вас лише колесо, що переходить в себе самого, Ви не признаєте нїякого поступу до лїпшого, висшого?

НАРЦІС: Лишіть се, Дорі. — Я не відмовляю нїчого, і не тверджу нїчого. — Історія се розвій нашого роду; — добре, хай буде й так; — але тільки безсмертне око всилї бачити її як безконечну спиралю, для нас вона завше колесом, на котрім лазимо ми мов хробаки на помацки.

КІНОЛЬ: Негідні ті люди поважаня, що вмерли в службі того розвою?

НАРЦІС: Так, вони гідні сего; але не все хочу наслїдувати, що обожаю. До того треба одушевленя!

КІНОЛЬ (*морально обурена*): Так Ти безіменно нещасливий чоловіче, бо ти заразом і ганебний! (*Мала павза, відтак просячи*): Не маєте відваги Нарціс, якомусь приятелеви розповісти те „щось“ Вашого житя, якого нерадо нарушуєте? — Представте собі — я Ваша сестра, що дуже а дуже любить Вас, — може дістанете тодї відваги...

НАРЦІС: Не можу! То надто маловажна історія, за дуже щоденна річ, щоб Ви посьмішкували ся з неї; — а для мене вона причиною всякого горя, я — не сьмію ся з неї.

КІНОЛЬ: Коли зворушила мене вже немічність твого характеру, то не мала би я серця для її причини?! О, звір ся менї, друже мій!

НАРЦІС (*по душевній борбі*): Хай буде! — Але не сьмій ся жінко, не сьмій ся! Відверни ся (*вона робить те*) — не хочу Тебе бачити. — Я зроблю те коротко, бо ся сповідь мучить мене. — Дїяло ся воно тому двайцять років назад, я жив з лекций в музиці, грав на передмістях по коршмах, бо я вже не мав батька, а дядько мій, славний капельмайстер, о минї нїчого знати не хотїв; він знав мої здібности і бояв ся, щоб я не перевитив його в музицї... Я мав... жінку!... Ох, яка вона красна була! Ті очи, ті уста з перловими зубками, ті мармурові, манячі груди, а що за маленькі ноги в неї були, ох, чисте раюване! Ох, а сьпівала вона так гарно і мала серце наче для мене сотворене! — Ми присягали собі до гробу любов. Вона називала ся Жанета: хто її родичі були, не казала менї нїколи. — Вона втекла від старого до мене і я оженив ся з нею. — Правда, ми не мали богацтва, але заробляли чесно свій хлїб... Аж ось... одного дня...

КІНОЛЬ: Одного дня?...

НАРЦІС: Втекла вона від мене.. і не вернула ся більше! — Я лишив ся самий... Я шукав її, як згублену дорогоцїнність, шукав, як плачуче дитя свою маму шукає, шукав, як проклятий за утраченим раєм, — вона не вернула ся більше... Я постарів ся, став злим і зневажаним, і ще шукаю її; — а як її найду, тодї хочу — вмерти! (*Закриває твар руками й паде на колїна*).

КІНОЛЬ (*крайно зворушена*): О, се дуже сумне хоч і таке звичайне. — Тим сумнїйше, що та проклята любов затроїла жите і характер чоловіка, якого талан його міг зробити найшляхотнїйшим чоловіком свого часу. (*Підносить його голову в гору*). Скажи менї, бідний, не бачив ти вже нїколи своєї невірної жінки?

НАРЦІС (*кричить*): Нїколи!

КІНОЛЬ: Вона мабуть вмерла.

НАРЦІС (*зриває ся з місця*): Але я прецїнь знаю, що вона жиє... Я здибав раз свого русявого дядька, музику — „Нарціс,“ і каже він до мене: „твоя колишня жінка велика панї. Коли хочеш покинути Францію, то вона дасть тобі 10.000 франків“. — „А, най се чорт благословить,“ зарув я і втїк; я втїк в Бульоньский лїс, де доволї пусто, і... (*з плачем*) там закопав я ту пушку своєї людскої гідности. (*Відвертає ся і плаче*).

КІНОЛЬ (*занята ним*): Нарціс, сьвята менї твоя любов, зворушуючий твій біль, — се божевіле твого житя — невилїчиме! — О, сьвіт ошукав Тебе не

А предсѣ певний поступ е. На вічу краківских академиків в справі подій на львівскім университетї (гл. „Nowa Reforma“ ч. 47) осьвідчили ся за потребою основаня українського университету у Львові не лише польскі поступовцї (демократи, людовцї та соціялїсти), але і тзв. wszechpolacy. Та Краків — се не Львів.

Бути може, що по останних досьвідах піде за голосом Кракова решта суспільности польскої і передасть свою нову думку своїм послам. Сего вимагає не лиш наш, але передовсїм польский інтерес.

*

Нині довідуемо ся про сьвіжі, нечувані подвиги львівскої поліциї. Ідучи за покликом „Słowa Polsk-ого“ *робить польска поліция рішучі кроки в цїли винищеня* „гайдамаків“ зачинаючи від масових арештовань руских академіків. Вже в четвер вечером зарядив комісар поліциї Венц, щоб в пятницю досьвіта була поліция на поготові, бо мають відбути ся масові арештованя руских студентів; і дїйсно в пятницю перед пятою годиною рано розділено зібраних півмісяцїв на більші і меньші відділи і під проводом комісарів і шпіцлїв раненько вирушено на облави. Головною цїлею поліцейного наїзду був „Академічний Дім“ при ул. Суспіньского 17, де, як звісно, мешкає около 60 наших академіків. По 6. годині рано ул. Суспіньского була сьвідком нозвичайної в сих сторонах міста події: серединою улиці Суспіньского машерує віддїл пішої поліциї в числї поверх 50 мужа, за ними плютон кінної поліциї, з переду і по боках тайні поліцийні аґенти і в кількох фіякрах поліцийні комісарі. Перед фірткою „Ак. Дому“ задержав ся цїлий похід, комісари разом з поліцийними шпіонами обсадили довкола цїлий будинок „Ак. Дому“, вийшли до середини і тут заняли всї сходи і коритарі в партері, на I. і II. поверсї; кінні поліцианти і кількох піших під проводом одного комісаря лишили ся на улици перед фірткою. Спокійні жителї „Ак. Дому“ спали ще глубоким сном, коли у них явили ся ангели хоронителї з півмісяцями на грудях. Арештованя і ревізию взяв під свій провід ком. Урбанович, як кажуть, з роду Русин, а нинї загорілий вшехполяк і поліцийний інформатор „Słowa polsk.“ про руські справи; кромі Урбановича „урядувало“ ще пятьох иньших комісарів. Арештовано по числам і декотрих в брутальний спосіб витягано з ліжка і в асистенциї одного до трех *поліцианів* (більша парада залежала від росту і фізичного вигляду арештантів) відставлювано сейчас до слїдчих арештів при улици Батория. Всего арештовано в „Акад. Домі“ 26 академиків, між иньшими і студ. філ. Петра Карманьского. — Рівночасно з арештованими в помешканях Ак. Дому відбувала ся ревізия в льокалю „Академічної Громади“. Переводячий ревізию комісар велїв витрахами поотвирати всї бюрка і скритки, повитягав звідтам всякі шпарґали і всї книги товариства, переглянув їх (навіть всї квітарі, книги касові і книгу довжників; перечитував і інформував ся про маєтковий стан товариства) та забрав на поліцию книги протоколів загальних зборів і засїдань виділу „Академічної Громади“. На увагу виділових і членів товариства, що він не має права інформувати ся про маєтковий стан „Ак. Громади“, відповів комісар бундючно, że teraz im wszystko wolno. Арештованя і ревізиї в „Акад. Домі“ тревали до 10 год. рано і доперва тодї поліция опустила „Акад. Дім.“ — Як ми вже вище згадали, о 5 годинї рано, розійшли ся віддїли поліциї у всїх напрямах міста, щоби арештувати наших академиків-демонстрантів, *що мешкають по приватних домах*. Арештовано їх кількадесять (60). — Число арештованих до год. 11 рано виносило 89; кромі сего арештовано декого з поза академіків, примїром Ярослава Весоловского, бувшого редактора „Буковини“ а навіть на провінциї відбувають ся арештованя академиків і укінчених студентів, що брали участь у студентскім житю; так на примїр арештував в четвер жандарм в товаристві поліцая студ. прав Юліяна Колцуняка в його домі в Коломиї і відвів наперед себе до карного суду, а відтам годину пізнійше відвіз його на дворець, щоби відставити до суду у Львові. — Арештованих осаджено — мабуть таки з розмислу — в найгірших келїях вязниці при ул. Батория; пр. в деяких келїях вікна забиті дошками, деякі поміщені в безпосереднім сусїдстві выходків, всї брудні і вогкі. Львівскі польскі часописи дикують, що львівскі власти так енерґічно беруть ся до молодих „hajdamaków“. Справдї події у Львові і терор з гори спроваджують на нас ілюзию, що живемо в Росиї, де царскі посїпаки, духово споріднені з галицькими вшехполяками, кождий, хочби найменьший протест проти їх власти, давлять брутальною силою, арештованями, тюрмою і стрічком. У Львові *перше* і друге вже маємо, а і третого, себто виїмкового стану з катом і шибиницею, бажали би собі на Русинів вшехполяки.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 2. лютого 1907.

Рускі старинні памятники. На засїданю історичної комісиї наукової академії в Кракові предложив др. Александер Чоловский між иньшими: а) Олїйний образок з XVII. віка на дереві, кисти незнаного доси руского маляра Ілиї Залужаньского, з руским і латиньским написом і б) фотоґрафію мурованої церкви на росийскім подїлю над Ушицею. Та церква під покровом Непор. Зач. Пресьв. Дїви Марії, поставлена в половинї XVI. в. через Балабанів, есть одним з найцїкавійших останків укріпленої церкви, з баштовою архітектурою, з двома рядами стрільниць на ручне оружие і пушки. Близших даних про образ Залужаньского не подано в комунїкатї з засїданя комісиї, тому годило би ся, аби найбільше компетентне до того Наук. тов. ім. Шевченка розвідало ся про той образ. Тим лекше буде можна се зробити, що той образ мусить бути в міськім архіві у Львові, якого директором е др. Чоловский.

Надгробні памятники для Вольтера і Русого. Французский міністер просьвіти Бріян замовив два надгробні памятники для духових богатирів Вольтера і Русого. Рішене Бріянда відповіло бажаню сенату з перед кількох років. Цїкаві обставини, що спонукали сенат поставити памятники обом письменникам. Підчас реставрациї повстала леґенда, що за панованя „сто днїв“ отворено трумни, що лежали в пантеоні, і вітри рознесли останки письменників. Правительство рішило отворити саркофаґи. В присутности Бертолета і Сардуого піднято накривки і проти ожиданя найшли тїла в трумнах. Була то сьвяточна хвиля, як Бертоле схилив ся над трумною Вольтера, виняв его череп і показуючи присутним, сказав: Панове, се голова Вольтера. З лиця Вольтера остав ся лише скелет, між тим коли обличе Русого задержало ся в цїлости. Голова його подобала на голову *спячого*. Впрочім ся хвиля тревала дуже коротко, бо наслїдком вдераючого ся воздуху розпало ся тїло на пил.

Самовбійство. Вчера рано застрілив ся в своїм помешканю офіциял дому божевільних Еміль Г. Слуга бачив його ще о 7-ій год. рано в лїжку цїлком здорового. Коли ж вступив по одній годинї до покою, застав свойого пана на канапі плечми до гори і запримітив заразом кров на долівці. Зараз прикликано примарія д-ра Кобиляньского, котрий сконстатував наступлене смерти. Комісия, що явила ся скоро на місци, дослїдила, що він, лежачи на канапі, задав собі смерть вистрілом з револьвера в пульс. Г. носив ся вже з давна з самовбійчими думками і справив собі револьвер вже перед пів роком. Причиною самовбійства має бути невилїчиме терпіне.

Памятник для Косцюшка піднесе ся небавом в Уешинґтонї. Із надісланих моделїв дістали першу нагороду два віденьскі артисти: Левандовский і Ерлей.

Турецка театральна цензура. Італїяньский актор Альфредо де Санстіс виставив колисьто в Царгородї кілька драм і зробив при тім дуже цїкаві досьвіди про турецку театральну цензуру. В „Corriere della Gera“ пише він: В Царгородї е два більші театральні льокалї. Одна саля з льожами і амфітеатер, які належать одному підприемщикови і лежать в однім т. зв. публичнім городї. Обидва театри мають кілька старих мальованих декораций, яких уживає ся за сальони, кухнї мужицкі хати і т. д. Найцїкавійша та цензура, яку виконують дві комісиї із лона міністериї внутрішних справ і міністериї поліциї. Менї заборонено „Сотника Брідого“, бо він... сотник, а на турецкій сценї не вільно говорити про військові справи. Я мусїв зачати Судерманового „Честь“. На однім місци сеї штуки говорить Гайники до Траста: „Побачивши Тебе в перше, думав я, що стою перед цїсарем!“ Я говорив те речене цїлком невинно; при кінци дії явив ся на сценї цензор і закинув менї, що я не повинен був говорити слова „цїсар“. Ібзенових „Духів“ *мусїв я виставити під іменем* „Освальд“, бо в Туреччинї не сьміе бути ні „духів“ ні „безчесних“. „Отельо“ називає ся там „Зависний“, „Гамлет“ строго заказаний, бо в сїй штуцї вбиває ся короля. В „Кармен“ конечно було зминити слова „свобода гір“ на „чар на горах“ і т. д. — Се все сьмішне але все таки не те, що львівска цензура супроти руских драм!

Бійка між монахами. Ізза обрядових невзгодин *прийшло в вефлеемскій церкві в Єрусалимі до бійки* між Францишканами, вірменьскими і православними монахами, при чім ранено двох Францишканів.

Льокальна желїзниця Чудин—Кощуя. „Wiener Zeitung“ *оголошує концесию на льокальну желїзницю з Чудина до Кощуї.*

Із кругів духовних. Гр.-прав. сотрудника в Веренчанцї Стефана Глевку іменовано адмінїстратором для тоїж громади.

Із желїзничого руху. Дня 28. сїчня заведено поновно цїлковитий тягаровий рух на лїнїях: Глїбока—Межеброди, Карапчів—Чудин, Гатна—Дорна-Ватра і Вама—Руска Молдавиця.

Редакция „Проміня“ просить тих осіб, котрі не бажають собі передплачувати „Проміня“, щоби звернули ласкаво вислані їм на оказ 1. і 2. чч. „Проміня“.

Заходом научного кружка тов. українських студентів „Сїч“ в Чернівцях при численній участи відбув ся в льокали товариства у четвер, дня 31. сїчня с. р. відчит тов. Рожки на тему: „Початки літературного відродженя на буковиньскій Україні“.

Тов. „Руска Міщаньска Читальня“ в Чернівцях відбуде в неділю, дня 10. лютого н. ст. 1907. року точно о годинї 3-ій по полудни в сали Брацкого дому ул. Кушнірска ч. 10 надзвичайні збори в справі доповняючого Виділу. В разї недостаточного числа членів, відбудуть ся збори при якім небудь числї членів о годинї 4-ій. — За виділ: Й. *Митцак*, голова; *Д. Пшиходний*, заст. секретаря.

Бурса ім. Осипа Федьковича удержувала в першім півроцї 1906/7 шкільного року 130-ох убогих учеников. При класифікациї одержало першу клясу з відзначенем 15., і то: Розвадовский Омелян, Лабач Дм., (оба з пригот. курсу), Радиш Дм., Рибюк Корн., (оба з I. кл. Ц.), Совик Вас., Кернац Василь, (II. кл.), Тотоескул Іля, (III. кл.), Стовбик Корн., Радиш Конст., Бойчук Вас., (IV. кл.), Андрієць Юр., Тодерюк Х., (VI. кл.), Боднарюк Н., (VII. кл.), Кийовский (VIII кл.), 108 ох першу клясу, а 7-ох другу. — За заряд бурси: *Денис Фрункза.*

Із штуки і літератури.

Літературно-науковий Вістник, книжка перша за сїчень с. р. містить: Михайло Грушевський: До наших читачів в Росиї. — В. Винниченко: Дим (різдвяна казка). — На нашій — не своїй земли. Уривок з записок шляхтича, з передмовою Івана Франка. — М. Старицький: З останніх поезий. — Мих. Грушевский: Справа українських катедр і наші наукові потреби. — П. Карманьский: До М. С. (поезия). — Є. Ярошиньска: Останне пристановище. — Ол. Грушевський: Сучасне українське письменство в його типових представниках. — Ів. Манджура: З недрукованих поезий. — Ів. Франко: Володимир Самійленко. — М. Симонівна: Остання ніч. — З Бушора (поезия). — Мих. Лозиньский: „Народня політика„, остання праця Антона Менґера. — Анатоль Франс: Вальтасар. — Вас. Доманицький: Никандр Мончановський. — Уллїям Шекспір: Три сонети. — Бернштерне Бернзон: Марі, роман. — Мих. Порш: Національне питанне та виборча аґітация на Україні. — Біллї Боян: Тарахкавка, замість фейлетона. — П. Капельгородский: Зимою. — Мих. Грушевський: На українські теми. При кінцї року. — Мих. Лозиньский: З австрийської України. — М. П.: З росийского житя. — Бібліоґрафія. — Надіслані книжки. — Оголошеня. — Як ми згадували з кінцем сего року, видає ся тепер Л.-Н. Вістник у Київі і Львові, але оба видання не рівнять ся між собою в нїчім. Адмінїстрация просить кождого, хто не хотїв би передплачувати дальше Л. Н. Вістника, щоби першу книжку зволив завернути редакциї. Передплата на Літ. Наук Вістник у порівнаню до иньших *подібних видань дуже не велика*, бо на цїлий рік виносить 16 кор., які можна сплачувати в трьох ратах: у сїчню 6 кор., у цьвітню 6 кор., у серпню 4 кор. Через те можуть передплачувати журнал навіть дуже незасібні люди. Поодинокі книжки будуть розсилати ся тепер усе з кінцем місяця, а не з початком, як було давнїйше. Оба видання журнала, київске і львівске будуть однакові, через що тутешні передплатники не будуть потрібувати передплачувати київське видане.

Репертоар мійского театру. В неділю (по обіді) „Der Pfarrer von Kirchfeld“, (вечером) оперета „Der Göttergatte“; в понеділок „Der Bettelstudent; у вівторок „Der Fall Clemenceau“; в середу „Dio vom Hochsattel“.

тільки на твоїм наймилїйшім, — він звів тебе з шляху людскости, — так, ти маеш рацію. (*Героїчно*). Пімести ся над сим безвірним сьвітом свобідним дїлом, покажи, що в груди потоптаного, висьміяного Нарціса, дрімає божественна іскра, перед котрою завстиджений сьвіт має клекнити своє чоло.

НАРЦІС: Так, так дївчино, ти маеш рацію! — Покажи менї те дїло, яким міг би я кинути в очі тим сотворінням, тій лаї присвоених звірів, і я виконаю його, — як *люблю* ще ту *безвірну жінку*, *люблю* до божевіля. — Або... ні, ні, не роби сего... — В грязи був я нещасливий, але не злий, — а всеж таки, ще любив я себе, поважав, обожав в собі чутя для пропалої, обожав і поважав. — Хто-ж ручить менї за те, що те твое велике дїло, котре я мав би виконати, не стане через мене зневаженим, не стане в моїй руцї моїм проклоном?

КІНОЛЬ (*піднесеним голосом*): Я ручу Тобі своєю *жіночою* честию, тим, що у всїх бурях служить нам за якір, сьвятим почутем поваги і сорому! (*Павза*).

НАРЦІС: Тремтїне серця відраджує менї, — якась неохота. — Добре, хай станесь! Але хай на Тебе спаде вина, коли мене чесноти знищить!

КІНОЛЬ (*розпалена*): Хай спаде на мене! — Є дїла, шляхетні, вічно красні дїла, що можуть відшкодити нам за цїле утрачене жите, що найбіднїйшого підносять з грязи на степень божественної сили, і котрі гідні жертви самого житя.

НАРЦІС: І Ти дїйсно приписуеш таке дїло бідному Нарцісови?

КІНОЛЬ: Так е, бо я розумію пориви сего безіменно нещасливого серця, бо Нарціс у мене мудрійший і лїпший, ніж ті сяючі дураки, і я хотїла би з грязи піднести того бідного, зломаного чоловіка, — щоби він сияв мов перла, в коронї людскости.

НАРЦІС (*зворушений протягає руки до неї*): Ох, ґенію мойого розбитого земского щастя, сьвята тїне моєї утраченої любови!

Вихід осьмий.

ПЕРШІ, КОЛЄТ (*входить серединою*).

КОЛЄТ (*стає на дверях і з важною міною подає Кіноль лист*): Від принса Контого!

ЗАСЛОНА. (Дальше буде).

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Бродина відбудуть ся 10. лютого 1907. о 1. год. по обідї в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Справоздане старшини, провірене річних обрахунків і білянсу за дїловий рік 1906. 3. Призначене річної платнї наставленому післанцеви за доручуване членам всяких повідомлень і напімнемь в касовій справі. 4. Доповняючий вибір двох членів старшини і двох членів ради надзорчої. 5. Вільні внесеня. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Суховерхів відбудуть ся в недїлю, дня 10. лютого с. р в школї з слїдуючим дневним порядком. 1. Перегляд діловодства і білянсу за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вільнї внесеня. *Іван Семенюк*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Рівня відбудуть ся дня 12. лютого с. р. в домі Читальнї в 3. годинї пополудни з таким порядком: 1. Справоздане старшини за р. 1906. 2. Вильосоване двох членів з ради надзорчої. 3. Вибір касиера. 4. Вільні внесиня. *Михайло Матейчук*, начальник.

Загальні виснянні збори каси пож. і щодн. у Виженцї відбудуть ся дня 15. лютого 1907. р. о 1. годинї по полудни з слїдуючим дневним порядком: 1. Звіт касовий. 2. Доповнене старшини. 3. Доповнене ради надзорчої. 4. Вільні внесеня. За старшину: *Н. Гулей*, начальник. *Др. Клим*, касиер.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 6—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнітур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар систему Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie“.
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарнї товариства „Рускої Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують 50 кор. враз з стемплем, а з пересилкою 51 кор.

Шість і пів мілїонів корон відшкодованя!

(—)

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих шкід
одиноке руске асекурацийне товариство

„ДНЇСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень
••• у Львові, Ринок число 10, •••

Шкоди оцїнює „Днїстер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах. „Днїстер“ дає аґенциї письменним господарам, де еще не роблять иньші аґенти „Днїстра“. **Аґенти „Днїстра“** заробили провізиї **807.742 корон.** „Днїстер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Днїстра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротиньскі Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпечененим членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві **тілько через „Днїстер“** провізию від таких обезпечень дає „Днїстер“ на рускі добродїйні цїли.

Фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1905 року; суму **1,372.538 корон.**

Покривайте дахи черепом (дахівкою)!

Днїстер припоручили Преосьв. Епископскі ординарияти!

Стережіть ся огню!

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

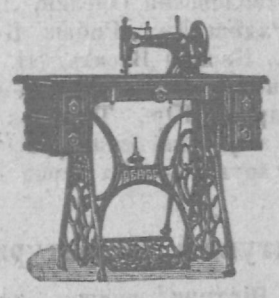

97 14—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Г. ФАЙЛЕС усувач нагнїтон
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.

Важне для управителїв шкіл.
Намість друксорти
„Jahresausweis“
краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту
„FRAGEBOGEN“
яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради“ (Чернівцї, ул. Петровича ч. 2) по цїнї
6 сотиків за аркуш.

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

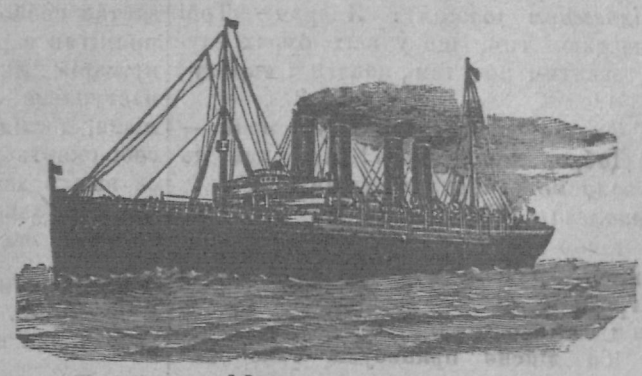

109 (22—104) н. с.

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосе на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося**, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосе, **надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(18 - 26) II. н.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 10. Чернівції, середа дня 24. січня (6. лютого) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятниці і неділї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівції“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

По сїй і по тій стороні кордону.

(О.) Переживаємо важку хвилю, у якій рішаєть ся значна частина долї нашого народу по сїй і по тій стороні кордону. Нова ситуация політична спричинена новою реформою виборчою в Австриї з одної, а конституцийна течія в державі росийскій з другої сторони — вводять наш нарід на всїй його териториї в круг нових обставин, о яких нинї вже судити можна, що серед них рішати вже меть ся політична і культурна доля України. Репрезентация народу нашого в парляментї австрийскім і в будучій Думі петербурскій стане перед великю задачею. Надходить остання пора, йде несказано важна хвиля і треба від нинї вже дбати, щоб хвиля ся знов не перейшла побіч нас, полишаючи неполадненими всї домаганя наші і потреби: социяльні, політичні і культурні.

Нинї маємо вже перші гомони наближаючої ся бурі. Ще не зібрав ся австрийский парлямент, анї петербурска Дума, а вже шалїють незвичайні репресиї в двох найважнїйших центрах наших: у Львові і в Киеві. В Галичинї масове арештоване українських академиків, які ще раз остро зазначили своє давнє домаганє самостійного українського університету у Львові, — а в Киеві (гл. Вісти з України в нинїшнім числї) теж арешти і труси. В Галичипї усунено в безпримірний спосіб все жваву і метку молодїж від аґітациї в часї передвиборчім, між загал суспільности нашої кинено пострах і строгу погрозу, а преса польска з справдї гідним подиву цинізмом намагає перелякати своїх однодумцїв небезпекою „гайдамацкої дичі“. В Киеві знов арештовано всїх майже визначнїйших людий із нашого громадяньства, щоб в той спосіб спинити ті сьвіжі почини национального відродженя на Українї, яке почало рости там від хвилї т. зв. конституцийної ери. Відмовлено теж леґалїзациї клюбови Українцїв, що вчать ся по висших школах Київа і т. д.

Та се ще не всьо. Поза масовим арештованем академиків у Львові і поза певним вже майже розвязанем товариства: Академічна Громада, поза всїма дрібнїйшими атаками, стоїть перед нами найбільша небезпека в тім, що політична орґанїзация галицкої Польщі: Rada narodowa постановила всею силою форсувати польских кандидатів до парляменту в руских виборчих округах Галичини. Грозить тим: „Słowo Polskie“ в 58. ч. з дня 4. лютого с. р. Хто знає, як переводять ся галицкі вибори, хто знає силу впливів польских в Галичинї, той зрозуміє, кілько сил треба буде тій борбі о права свої присьвятити.

Придивляючи ся всьому тому, не вільно забувати нам, що борба проти народови нашому в Галичинї або на Українї — мусить займати душі всїх Русинів, отже і Буковинцїв. Кривда Галичан, або наддїпряньских земляків наших є теж нашою кривдою. Їх турботи і надії — мусять бути смутком і радістю нашою. Проти злучених сил ворожих ставмо єдність нашу. В тяжкій і рішаючій хвилї засадою всеї політики руської мусить стати однодушність всїх частин України. Она одна переможе помисли ворожі. А друга річ: орґанїзация мас народних на широкій демократичній підставі. Втягнути треба в працю громадяньску найширші верстви, а при тім звертати увагу на всї землї рускі. В той спосіб ведена акция мусить довести до красших днів. Тому навіть і в теперішній важкій хвилї не годить ся впадати в турботу; треба тілько у всїх напрямах взяти ся чим скорше до пильної та консеквентної працї.

Політичний перегляд.

Сербский конґрес приняв внесене, після якого робить ся патріярха Бранковича відвічальним за певні неточности в управі темешварского епископства, осуджує ся поступоване патріярха і висловлює ся надію, що патріярх потягне із сего консеквенциї. Після голосованя меньшість, між тими і всї шість епископів, опустили салю нарад.

В угорскій палатї послів президент міністрів Векерле повідомив палату о демісиї міністра справедливости Польонїя і о заіменованю міністром справедливости д-ра Ґінтера. Новий міністер Ґінтер представив ся відтак палатї і заявив, що складає мандат та не буде більше старати ся о него. Відтак ґр. Гадік зголосив пильну інтерпеляцию, в котрій запитує президента міністрів, чи звістна ему вчерашна ухвала сербского собору церковного, в котрій закинено патриярсї Бранковичеви надужите грошеве; що задумує правительство зробити в цїли виконаня ухвали конґресу, котрий заявив, що Бранкович недостойний сповняти дальше свій уряд; наконець, чи правительство наміряє в інтересі заведеня мира і в інтересі поваги сербскої церкви усунути патріярха Бранковича? — По ухваленю кількох законів в третім читаню приступила палата до дискусиї над континґентом рекрутів.

Новий чорногорский кабінет. По демісиї дотепершного президента мін. складає ся теперішний чорногорский кабінет так: Андрей Радовіч перебрав президіюм і має портфель заграничрих справ скарбу і війни; Михайло Івановіч дбає про внутрішні справи, а Гаврило Чеховіч став міністром справедливости, просьвіти і віроісповіданя.

Американьско-японьский спір живо заворушив американьску прасу. „Daily Telegraph“ доносить, що нюйорскі часописи поміщують дуже острі статї, в котрих обговорюють справу грозячої війни з Японїєю. Мимо внесень міністра війни Тафта, що всї ті побоюваня суть цїлком неоправдані, часописи доказують, що так не єсть і що одиноким средством оминеня війни з Японїєю було би відкликане заряджень, які виключають японьских дїтий від спільної науки з дїтьми породи білої. — „Daily News“ довідують ся з поважного жерела в Вашинґтонї, що послїдна нота японьского амбасадора є немов-би ультіматум і називає поведене Американцїв супротив Японцїв в Калїфорнії обидою народної чести японьскої.

Вістки із росийскої України.

Після даних до 1. січня ст. ст, до товариства „Просьвіта“ в Каменци Под. вплило всего 1900 рублїв. Майже така сама сума зазначена і в росходї, при чім найбільшими видатками являють ся: Замовлене і розсилка по Подїлю книжок по більшій части безплатно або за половиною цїни, удержане в Каменци безплатної бібліотеки-читальнї, та наєм розносщика. Товариство і в третїй части не могло заспокоїти жаданя книжок „на рідній мові“, які надходять із сїл; конечним являєть ся товариству і винайм обширнїйшого льокалю для товариства. Подільский владика Партеній пожертвував для товариства 25 рублїв. „Треба надїяти ся — додає „Подолія“ — що і духовеньство з більшим зацїкавленем, ніж до тепер, віднесе ся до задач товариства і поможе йому по можности ширше розвинути свою дїяльність“.

(Із шкільно-лекционної комісиї тов. „Просьвіта“). На засїданю 30. січня шкільно-лекционна комісия ухвалила такі постанови: 1. вдатись до міністерства народної просьвіти з проханям про дозвіл т-ву „Про-

---

7 Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Дїя третя.

Версай (слїдуючий день, в обід). Дуже гарно устроєний сальон маркізи Помпадур, пересадженого смаку того часу. Через аркади, що творять ся із стовпів в глубинї сцени і украшені обслонами, видно красний королївский город, прикрашений фіґурами та водограями. На коритари стоїть кобельґардіст. По лївій і правій стороні двері, На передї по лївій руцї позолочений стіл, коло него оксамитовий позолочений фотель, виложений пухкими подушками. Коло дверий на лїво і право стоять лякаї.

Вихід перший.

МАРКІЗА ЕПІНЕ і ШОАСЕЛЬ (*в горячій розмові*).

ШОАСЕЛЬ: Можливо воно?

ЕПІНЕ: Він притакнув і описав докладно королївский екіпаж.

ШОАСЕЛЬ: Я в се не вірю!

ЕПІНЕ: А всеж такі той Нарціс, котрого маркіза Помпадур бачила, мусїв бути Рамо, бо ледво що вийшло те слово з його уст, вийшла Кіноль і взяла з собою сего чоловіка. Від того часу, н ебачив його вже ніхто.

ШОАСЕЛЬ (*по хвилї, дуже поважно*): Маркізо! Ви знаєте, що очікує нас по смерти мадами Помпадур. — Мовчіть отже про все, що діяло ся в Гольбаха.

ЕПІНЕ (*скоро*): Ви мусите сейчас з помочию поліциї винайти того чоловіка. Він певне в Кіноль перебуває.

ШОАСЕЛЬ: В такім разї був би всякий насильний спосіб неполїтичний. — Що королева вже раз знає, сього не мож їй відняти. — Але ви дрожите, моя добродїйко? (*Веде її до фотелю*). Сїдайте. (*Остро*). Отже будете мовчати, правда? (*Вона притакує.*) Далї будете всїми силами старати ся, щоби прискорити вінчане Маркізи з королем. — Коли Шоасель і слабий, то всеж таки чує він кожду іглу, що впаде у Франциї. (*Сьмішком*). Але не бійте ся, правдивий Нарціс вже мій, Кіноль і Ви дуже помилили ся в його особі.

ЕПІНЕ (*встає блїда, загикує ся*): Пане!

ШОАСЕЛЬ (*впадає їй в бесїду*): Не забувайте жадного мого слова, добродїйко, і повідоміть перед всїм сьвітлу паню про мою присутність.

ЕПІНЕ (*виходить непевною ходою*).

Вихід другий.

ШОАСЕЛЬ (*самий*): Ох, вже розвидняє перед моїми очима! Отже Нарціса вже найшли?! По страху тої дурненької баби пізнав я, що базїкала вивчене, — її треба видалити. — Отже в Кіноль мож найти того панича? Він в руках партиї королевої. — Не можу вже видержати! Одно добре, що я представив його так, що в очах Епіньої він дуже мало значить, отже можу руководити ним як сам схочу... в користь і против! Коли би я лише дізнав ся, що між ним а Маркізою спільного? — Жадної звязи не можу добачити хиба тільки, — як Барі думає — що він дуже подібний до д'Етіоля.

Вихід третїй.

ШОАСЕЛЬ, ДІ БАРІ (*входить скоро аркадами*).

БАРІ: Ви вже тут, пане? Отже я не помилив в своїх надїях. Терре, Сілюе та Мопо надходять як раз огородом; я побіг на перед, щоби з Вами поговорити. Рішилисьте ся?

ШОАСЕЛЬ: По авдієнциї, ґрафе, — скорше нї. Але послухайте, — прискорене шлюбних церемоній дуже великої ваги!

БАРІ (*кидає ся назад*): Пане!?

ШОАСЕЛЬ: Так є! (*На півголосно*): Коли перебираю се на себе, то не сьмію випустити з рук доброї хвилї. Саме се торжество вінчаня прислужить ся нам. Роздумалисьте в який би то спосіб привести їй того чоловіка перед очи, колиб його найшли?

БАРІ (*на півголосно*): Як би воно було з драматичним представленем? Я радив їй се до сьвяточної проґрами.

ШОАСЕЛЬ: Чудесно, дорогий ґрафе! Рівні души стрічають ся завше.

БАРІ: Правда, пане? — Тихо, наші товариші!

Вихід четвертий.

ПЕРШІ, ТЕРРЕ, СІЛЮЕ і МОПО (*входять в розмові аркадами і витають ся з Шоаселем*).

ШОАСЕЛЬ: Витаю вас, панове міністри¡

ТЕРРЕ: Ексцеленція були на днях хорі?

ШОАСЕЛЬ: Так, несподїваний переляк. — Що чувати нового в Парижу?

МОПО: О, до неба вопіюща обида, що спіткала пана міністра фінансів.

ШОАСЕЛЬ: Як то?

БАРІ (*сьміє ся*): А я був би майже забув розповісти Вам се, Ексцеленцие. Подумайте собі, якийсь фіґляр витяв в чорнім папері портрет пана Сілюе, розуміє ся тільки в профілю, без очий, і виставив його у всїх торговлях, де продають ся образи.

ШОАСЕЛЬ: А конець сього дотепу?

БАРІ: Ха, ха! Подібні образи називає нарід Сілюетами, бо вони такі чорні, як душа нашого Маркі, а порожні як його державна скарбниця. Ха, ха! (*Всї сьміють ся, окрім Шоаселя і Сілюе*).

СІЛЮЄ: Досить сумно, коли сьмієте ся над особистими обидами. — Справедливість вимагає...

ШОАСЕЛЬ (*впадаючи*): Нї, розум вимагає, дорогий Маркі, забувати такі обиди, що притягають до себе всїх пересїчних людий і всїх тих, що люблять сьміхи!

сьвіта“ заснувати в Києві народну школу з викладовою україньскою мовою; 2. влаштувати в найблизшім часї відчити для народу на історичні теми, для чого доручено одному з членів комісії переглянути відповідний материял, а другому — довідатись, до кого треба звернутись за дозволом таких читалень і 3. влаштувати кілька публичних відчитів для більш широкої публики і в тій цїлі вдати ся з запросинами прочитати лекциї на якісь теми до проф. М. Грушевского, Бориса Грінченка та Дмитра Дорошенка. Член комісиї Леся Українка згодила ся прочитати два реферати на отсї теми: „Роль юрби в сусасній белетристицї“ і „Народницкий театр на заході і в нас“. „Рада“.

Наш харківский дописуватель доносить, що **харківска комісия україньска** ухвалила зробити вечерницї імени Т. Шевченка 26-го лютого. Програма має бути досить широка і цїкава. Мають бути крім декламаций і виступів поодиноких сьпівцїв виступи хором і виділь етноґрафічний. З бандуристів. будуть відомі Кучеренко, Зузуля і иньші. Для їх має збудуватись хатка, де вони грати муть в часи перерв вечерниць. Діяльну участь беруть в будуванню вечора переважно молоді Українцї. Пів збору з вечерниць призначено на памятник Т. Шевченькові, решта в користь україньскої бібліотечної комісиї по упорядженню відділу україньских книжок.

Харківсї студенти випускають літературний збірник; він мав вийти в січни, та через де-які технічні перешкоди вийде трохи пізнійше.

Полтавска городска дума вибрала осібну комісию, доручивши їй придумать нові назви улиць в Полтаві. В комісию вибрано: Коваржика, Павловского, Ганька. Демянка й Максимова. Управа додала від себе надїю, що комісия виявить більшу розмаїтність фантазиї — і не назве улиць по давнїйшому зразку: „Ново Полтавская, Мало Петровская, Большая-Петровская“ і т. и. Не дуже то змисленно названо й „Протопоповскую“ улицю, (не звісно навіть, якого саме протопопа ушановано тою назвою. . .). (Р. К.).

Товариство під орудою Гайдамаки дає в Київі новину свого репертуару, відому оперету „Ґейшу“, переложену д. Гайдамакою й названу так: „Ґейша“, або надзвичайна пригода в китайскому чайному домикови“. Се з'являєть ся „надзвичайною пригодою“ теж і на україньскій сценї, бо до сеї пори „Ґейші“ у нас ще не показувались... В Галичинї україньскі драматичні товариства вже давно показують всяких „Циганьских баронів“, та иньших опереточних осіб, а у нас на Українї ще сього не було чути! Д. Гайдамака — перший заводить сей надто „веселий“ розбір п'есок, з героінями із чайних домиків та з пригодами таких осель... — Воно звісно можна сказать, що чому-ж і в україньскому репертуарі не бути тому, що есть на всього-сьвітній сценї; чому не бути в нас і европейскій та хоч би й „чайній“ опереті? Та тільки коли вже заманулo ся ширити україньский репертуар европейскими п'есами, то на віщо було починати, конечне з „Ґейш“? Невже не можна було знайти чогось кращого? Европейска драматична література стілько може дати до вибору д-ві Гайдамацї! А навіть, коли вже хотїло ся йти слїдом за галичанами, так же й там з'явилась наприклад, така шановна новинка, як „Надія“ Гейерманса й иньші, що грає галицко-україньске товариство у Львові. (Р. К.).

Труси і арешти переведено в Київі в ночи із 30. на 31. січня в редакциях „Ради“ і „Лїт. Наук. Вістника“. По городу було багато трусів і арештів. Між иньшим арештовано: видавця „Ради“ Євгена Чикаленка і співробітників: Леонида Пахаревского, Гр. Коваленка та Богдана Ярошевского, Бориса Грінченка, Миколу Лисенка, Кирила Стеценка, Модеста Левіцького, Василя Степаненька, Людмилу Драгоманову (дружину Михайла Драгоманова), Ларису (Леся Українка) та Ольгу Косачевих, М. Синицького (завід. конторою „Ради“). Трус був у дд. Гулака, Федорченка, М. Павловского, (редактора „Ради“), д-ки Л. Старицької-Черняхівскої, п-ни О. Шликевич, Сергія Шемета, д-ра Юркевича, Олекси Коваленка, та иньші. Вже в протягу другого та третого дня випущено з тюрми всїх окрім Кирила Стеценка. В редакції „Рада“ взято всї рукописи до одиного, навіть старі рукописи з архиву „Громадскої Думки“. Так само взято всї рукописи і в редакциї „Лїтературно-Наукового Вістника.

Подїї в Росиї.

Вибори.

До 30. січня вибрано 7835 повномочників, які мають вибирати виборцїв. Між ними є **монархістів і їм подібних** 2292 **умиркованих** 4024, а між рештою є 99 кадетів. Між 3301 уповажненими дрібних властителїв 1516 сьвященників. Сї результати, подані петербурскою телеґрафічною аґенциєю, не годять ся нї раз з результатами, поданими російскою прасою. *Аґенция подала*, що монархісти і умірковані в більшости, коли в дїйсности з ріжних сторін доносять о побід опозициї. Всюди вибирають членів лївиці, з правицї вибрано що 'найбільше двайцяту часть. Вибори представителїв робітничих випали майже виключно на социялїстів, селяни вибрали сторонників роздїлу землї, а міста кадетів. Праса опозицийна каже, що доносеня петербурґскої аґенциї о переведених виборах обчислені лише на введене публики в блуд. Після дат орґанїзаций робітничих вибрано в Москві на 311 правиборцїв 207 социялїстів, 23 революционїстів, 23 безпартийних социялїстів, 45 кадетів і лише 2 консерватистів. Аладїна лише задля похибки не взяли на лїсту виборцїв, натомість вибрано его в Симбірску яко представителя селян.

Революцийний рух.

В Одесї кількох людий вже кілька разів старало ся у воздух висаджувати кораблї, що їм не вдавало ся. Тепер кружить там відозва, що взиває у воздух висаджувати кораблї і убивати капітанів. Наслїдком сего значно скріплено патрулї. — В Петербурзї вбито оногди директора вязницї т. зв. „Дерябиньскої“, Ґудиму. Убийником був 20 лїтний молодець. — В Варшаві убило кількадесять революционїстів начальника слїдчого виділу полїциї Ґріна. По убийстві виновники розбігли ся. — Крім того було кільканайцять убийств полїцийних вояків в ріжних місцевостях Росиї.

Обіжник правительства.

Правительство видало до ґенерал-ґубернаторів, ґубернаторів, начальників міст і намісника Кавказу обіжник, в якім між иньшим сказано, що правительство уявляє собі трудности в справі перетвореня суспільного і полїтичного ладу серед теперішних незвиклих обставин. Ся задача може удати ся, коли дума буде практично розсмотрювати предложеня. Правительство углядняючи права думи на поли законодавства, ухвалюваня буджету і права інтерпеляцнї буде в цїлій своїй дїяльности держати ся строго законів. Лиш сим способом можна і на дальше задержати довіре цари до Думи, яке є конечним услівем спільної роботи. Конечно вказати треба на неправдиві поголоски, будьто правительство хоче лиш на те склинати Думу, щоби її опісля розвязати. Правительство наміряє розвинути інституцию земств і громад через фінансові реформи. Головною метою змагань правительства є поправа положеня хлопів не лиш через утворене аґрарних фондів, але і через се, що кождому енерґічному і сильному робітникови буде дана змога вести власне господарство без нарушеня прав иньших осіб. Правительство ладить проект закону в робітничій справі, о управильненю шкільництва і о льокальній адмініcтрациї. (Лиш золотих грушок на вербах не обіцює ся!) Проти тих, що нарушують право, правительство виступить з цїлою строгостию і енерґічно буде дбати о удержане в краю спокою.

Варшавский університет.

Комісия, яка під проводом проф. Малицкого радила в Петербурзї над справою висших шкіл в царстві, покінчила свої працї. Рішено сили і средства варшавского університету з'ужиткувати для нового університету в Варшаві, який має функціонувати побіч старого, о скілько такий буде отворений. Догадують *ся, що* комісия признала можливим істноване в Варшаві двох університетів: російского і *польского*. (До варшавского університету учащає тепер номінально 9 студентів). Варшавска полїтехніка буде перенесена до Ново-Черкаска. Аґрономічний інститут в Путавах має бути перенесений до Курска. Проект перенесеня згаданих шкіл буде сими днями предложений радї міністрів до остаточного затвердженя. — „Приволжскій Край“ подав вістку, що городский голова саратовский одержав телеґраму, що сими днями має приїхати в Саратів професор варшавского університету Оскольский, щоб вмовити ся з приводу переводу варшавского університету в Сатарів. „Товарищъ“ з певного жерела переказує, що міністерство народної просьвіти утворює саме тепер проект нової висшої школи, яку назвуть академиєю. До сеї академиї увійдуть всї висші школи царства польского: варшавский університет, вавшавска полїтехніка, та ново-александрийский сільско хозяйский інститут. Весь персонал тих висших шкіл перейде до сеї нової академиї. Не визначили тільки рішуче міста для неї, чи Курск, чи Сатарів. Питане се розвяже ся дуже швидко. Сподївають ся, що академія має бути в Саратові.

Вихід пятий.

ПЕРШІ; (*перший кавалїє входить з лївої сторони*).

КАВАЛЇЄ: Панї маркіза Помпадур! (*Стає на боцї*).

Вихід шестий.

ПЕРШІ: *стають по правім боцї в рядї на против фотелю. Перший в рядї Барі, відтак Шоасель. Терре, Сілює і Мопо. — Другий кавалїє виступає з лївої сторони і поправляє подушечку на фотелю.* МАРКІЗА ПОМПАДУР *входить, опираючи ся на рамено Маркізи Епінової; вона дуже блїда і ослаблена; одягнена в чудеснім, раннім убраню. За нею несе один паже на срібній підносцї лїкарства, а иньший паже підносить оксамитовий дзиґлик під ноги Маркізи. Відтак слїдує шість придворних дам, а при кінцї два льокаї. Міністри кланяють ся. Помпадура здоровить і сїдає з помочию Епінової і обох кавалїрів на фотель. Паже підсуває під її ноги дзиґлик. Ґардіст презентує при входї. Льокаї стають цїлком по заді.*

ПОМПАДУРА: Радую ся, що бачу вас знова, мої лицарі. — Несподївана слабість приневолювала мене, несходити ся з вами. — Але я надїю ся ще довго перебувати між вами. (*Тримає ся за серце і дихає тяжко*).

ШОАСЕЛЬ: З найбільшим півчутем — (*кланяє ся*).

ТЕРЕ (*впадає йому в бесїду*): Чи може спіткало щось — (*кланяє ся*).

БАРІ (*впадає*): Однак надїємо ся — (*кланяє ся. Міністри нїмими рухами виражають своє співчутя*).

ПОМПАДУРА (*перериває скоро*): Не кондолюйте, мої панове, бо се звучить наче посмертні дзвони. Га! (*хватає ся за чоло*). Марсель, моє лїкарство! (*Паже подає мадамі Епіне лїкарство а ся передає його Помпадурі. Коли Маркіза бере його, говорить Барі*).

БАРІ: Його Величество король питають ся про Ваше здоровля; Він все дуже зажурений.

ПОМПАДУРА (*що як раз хотїла піднести до уст лїкарство*). Ось! отже він журить ся? — (*Заживає лїкарство*). О, скажіть Його Величиству, що з нами ще далеко від смерти. Просїть його в моїм імени щоб вечеряли сьогодня знами. (*Прикладає льорнету до очий і оглядає міністрів*). Га-га! А ось і Маркі Сілює! *Сілює ступає трохи наперед і кланяє ся*). Га-га бідний Маркі, змалювали з него чорний патрет, чорний як його душа, а порожний як державна каса. Га-га-га чудесно! (*З ненацька вивертає ся в нападі корчів на фотелю; здрігнула первово; всї ступають наляканї близше, — мала павза*). Ох вже знов се хвильоване нервів. — Кров бє в голову, а відтак перебігає скоро в колїна. Поможіть менї, дорога Епіне. (*Епіне направляє її*). Утріть менї чоло. (*Епіне втирає*). Студений піт. — Коли сьмію ся, то завсїди менї так, — погано. — Не журіть ся Сілює, пізнїйше дамо і з себе знятя Сілюету *) чорну та порожну, — ох чудесно, то цїкаво! — О, як знова зле лежать подушки. — Тиснуть знова! (*Кавалїє приступає*). Ви дїйсно взірцева незручність Сальванді! (*Він хоче говорити*) Добре, добре! Йдїть! (*Вдає начеб аж тепер побачила Шоаселя*). А бач, бач! Перший міністер також? (*Шоасель ступає наперед*). Послїдними днями жилисьте з собою дуже ощадно. — Але се все однаково! Дякую впрочім за коротку гостипримність. що доказав менї колисьто готель Шоасель. Як раз говорили менї, що Ви слабі — чи так?

ШОАСЕЛЬ: На жаль, вельможна панї. І се однїсінька моя вимівка. Я був досить тяжко хорий.

ПОМПАДУРА: Отже, товариш — по недузї — і чого ж бракувало Вам?

ШОАСЕЛЬ: Може би Ви зволили позволити, щоб я не згадував недуг з минулих днїв? Шоасель виздоровів, бо його шляхетна приятелька виздоровіла.

ПОМПАДУРА: Прошу близше, дорогий Шоасель. (*Подає йому руку, сей цїлює; потиху*). Я мала з Вами щось важного поговорити, д'Амбоаз; моє положене було страшне.

ШОАСЕЛЬ (*потиху*): Коли була-б моя панї в моє серце заглянула, було б їй лекше (*відступає*).

ПОМПАДУРА: Останьти ся дорогий д'Амбоаз при минї. (*Шоасель сїдає на фотелю Епінової, Епіне стає коло стола по правій руцї Помпадури*) ґраф Барі, зарядили вже Его Величество сьвято?

БАРІ: Ще не певно! Те критичне положене. — Але Его Величество говорили про якусь драматичну виставу.

МОПО: За часів великого Людвіка, брало ся завсїди якусь величаву драму як введене до придворного сьвята.

ПОМПАДУРА: А, то гарно! Бажаю також, щоби вплело ся пікантний балет. То щось для короля. — Пане канцлер, Ви перебирете аранжоване на себе; пан де Барі видумає балет зі звичайним „finesse“, а Сілює покрие видатки.

СІЛЮЕ (*стискає плечима*).

ПОМПАДУРА: Думаю, що не опустите при сїй нагоді нїчого. Впрочім, задумую з нагоди сього сьвята, обдарувати найдорозших своїх приятелїв. — На певно, дорога Епіне! — Вибралисьте вже якусь драму, пане Барі?

БАРІ: Сю цїкаву задачу перебрав на себе пан Шоасель.

ШОАСЕЛЬ (*по коротесенькій павзї*): Позвольте, панї, щоб я затаїв заголовок комедії.

ПОМПАДУРА: А, несподїванка! — То красно! — Але тілько до проби. — Лїкарі радили менї бути осторожною, а як раз при такім сьвяті чоловік дуже ростріпаний. Тому хочу день перед тим бачити одну пробу; моєї вигоди ради може вона відбути ся тут, в моїм сальонї.

ШОАСЕЛЬ: Добре!

ПОМПАДУРА: А хто буде грати?

ШОАСЕЛЬ: Ще не знаю на певно. — На героя штуки маю вже молодого чоловіка з великим таланом, і тому припоручив би я його королевій.

ПОМПАДУРА: Я люблю талановитих людий! — А як він називає ся?

ШОАСЕЛЬ: Летар!

ПОМПАДУРА: Добре! — Героїня штуки?

ШОАСЕЛЬ: Ще не знаю!

ПОМПАДУРА: А ось впала менї чудесна гадка: може би взяти Кіноль?

ШОАСЕЛЬ: Га, Кіноль! Дуже добре!

ПОМПАДУРА: Прошу, мої лицарі й панї, віддалити ся на хвильку; маю обговорити дещо з премієром. (*Міністри виходять на право; панї, лицарі й пажі на лїво; слуги серединою.*

(Дальше буде).

*) Silhue-імя; Silhuette, — образець в профілю, вирисований крейдою.

НОВИНКИ.

Чернівці, 5. лютого 1907.

Львівска демонстрация академиків. Обговорюючи арештованя львівских студентів Українців польскою полїциєю, пише „Arbeiter Zeitung“ ось що: Годі поняти, як мож оправдати ті незвичайні зарядженя, що нагадують нам Росию. Перед усїм впадає в очи, що так пізно відкрило ся, що увязненя конечні. Буча відбула ся 23. січня; тоді приведено студентів на полїцию і по відобраню леґітимаций їх випущено. Що за причина теперішнього арештованя? Що небезпеки повтореня такої бучі не має, се кождому ясно. А що академики в протягу вісьмох днів не повтікали, то й нема небезпеки, що повтікають. А до змовленя мали вони й до тепер досить часу. Отже годі позбути ся враженя, що меньше правничі моменти, а більше полїтичні спричинили сї дїйсно масові арештованя, і що уряд не так хоче покарати злочинців, що в злім намірі нарушили чуже добро, а більше руских академиків, що відважились нарушити польскі сьвятощі. Можна ті бучі ганьбити, однак годі супроти молодих, нерозважних людий, якими вже э студенти, приложувати цїлковиту строгість закону. Також і иньші студенти робили вже бучі: нїмецкі, чеські і італїйскі і часто розбито в Австриї неодну лавку, а все таки не запроторювано від разу 200 студентів. Сї арештованя в стилю Столипіна кидають ярке сьвітло на полїтичний погляд, що цвите за правительства Бека, котре то правительство має тільки терпцю для своїх партий, заспокоюючи їх найрозпуснїйші бажаня. — Не меньше симпатично віднїс ся до сеї справи социялїстичний „Głos“, пишучи: „Домаганя української молодїжи мати национальні школи, национальний унїверзитет, такі справедливі, що не можна їм заперечити, не потоптавши найпростїйших принципів справедливости. А доки сї домаганя не задоволено, мусять Українцї мати деякі права у львівскому унїверзитетї.“ — В справі нечуваного і в Австриї мабуть небувалого арештованя українських студентів відбули ся в суботу в салї руского „Сокола“ (у Львові) загально академічні збори. Нарадами проводив академик Сьвентохоский, голова „Братньої помочи студ. полїтехніки.“ Реферував Поляк Дорош. По рефераті розвинула ся широка дискусия в якій брали участь бесїдники всїх полїтичних відтїнків польских академиків. Настрій віча був бурливий. Здавало ся хвилями, що сейчас прийде до бучі з якимись вшехполяками чи відай навіть з людовцями, що відзивали ся глумливо зпід дверий. Одному польскому людовцеви, котрий не держачись предмету нарад, боронив сенат, відобрав предсїдатель голос, а саля обкинула його непідхлїбними прізвисками. Вкінци ухвалено чотири резолюциї, в яких висловлено обурене унїверзитетским властям, зажадано інтервенциї сенату за увільнене арештованих академиків або зрезиґнованя сенату, та резиґнациї ректора і иньше. По вічу, яке числило поверх 500 учасників, хотїли академики зробити демонстрацию перед кр. судом на улици Батория, але вже в Ринку і на т. зв. Зарваници кінна полїция розбила похід і арештувала 5 академиків, яких по переслуханю випущено. — Товариство „Академічну Громаду“ опечано. — Арештованя відбувають ся далї. Сими днями арештовано у Відни редактора „Ukr Rundschau“ д. В Кушніра і відставлено до Львова. — Посол Василько мав у понедїлок довшу конференцию з мінїстром справедливости Д-ром Кляйном в справі арештовань українських академиків. Мінїстер обіцяв скоре переведене доходжень, щоб мож скорше поставити арештованих на волю.

В Кіцманьскій ґімназиї випала конференция за перший цврік так: 24 ученики з визначним успіхом, 150 мало першу клясу, 23 другу, 10 трету а 2 некляcифіковано; отже з 209 учеників виказало 84 процент добрий, а 16 проц. недостаточний успіх. В приготовляючій клясї одержало 8 відзначеня, 27 першу а 9 другу клясу, себто на 44 учеників перепало 20 проц. Помимо сего взагалї доброго успіху зібрав кс. Штайнбах і надуч. Шорш компанїйку невдоволених родичів і пішли зі скаргою на одного з професорів Русинів, що він переслїдує Поляків і Нїмців. За те терпеливі Руснаки мовчать, хоч в II. ґімназиї в Чернівцях Нїмцї і Нїмчики, яких дирекция надає умисно до руских кляс, надїляють руских учеників сольовими двійками зі своїх предметів так, що в деяких клясах н. пр. у пятій поперепадала майже половина всїх клясифікованих. — Час би й Русинам піти слїдом Поляків і Нїмців та обізвати ся за своїми дїтьми й звернути таким способом увагу шкільного начальства на господарку нїмецких і знїмчених професорів в руських клясах, що кілько мога спинюють зріст рускої інтелїґенциї, аби було місце на нїмецкий імпорт до краю, наколи у волоских клясах ґімназиї черновецкої і сучавскої самі професори — Волохи, які й фабрикують волоську інтелїґенцию без найменьшої перепони з якого небуть боку. Поручаємо сю преважну для нашої національної будучности справу нашим послам, щоби вглянули в неї докладно, а побачать, що свої й чужі опікуни буквально з'їдають нашу молодїж, про що сьвідчить на примір факт, що у осьмій клясї славної II. ґімназиї є в нїмецкім вiддїлї поверх сорок, а в рускім ледво дванайцять учеників, хоч перед 8 роками було в першій клясї нїмецких віддїлів тільки один а руских аж два. Де дїло ся 90 проц. руських душ? Чи може, чи сьміє се нам бути байдуже? Не вже не можна положити край господарцї знїмчених Юрків, які ще чванять ся, що авансують ізза неї?

Патриярша бібліотека в Єрусалимі. З Єрусалима повідомляють, що в тамошній патріярхиї була велика пожежа, при чому згоріла дуже цїнна патриярша библїотека. В бібліотецї були старинні книжки, що сягали часів Константина Великого. Страта, яка вийшла з сього для науки, дуже велика.

Крадїжи. Колисьто вкрав хтось в купця Ное Цаплера плащ і дві спідницї — все у вартости яких 70 К. Злодійку віднайдено в особі 15-лїтної служницї, що була в Цаплера занята кілька днїв, і арештовано. — Підчас богослуженя в езуїтскім костелї в середу вкрав хтось у вдови по майорови Вікториї Куневич зарукавок в вартости 18 корон.

Пропала. Домнїка Якобець з Рошу повідомила дирекцию полїциї, що в пятницю пропала її 23 лїтна умохора дочка Євфрозина. Євфрозина Якобець висока, має чорний волос і чорні очи і була вбрана того дня в синїм кафтанику, червоній спідницї і завита в чорній хустцї.

Револьверовий атентат. Вчера о пів до девятої вечером інфантерист Василь Дронецкий що приділений як слуга до капітана Бодекм, поповнив револьверовий атентат на свою 20 лїтну любку Вільгельміну С., що служить на вулици лентній ч. 3. С. служила з першу в Бодека, де пізнав її Дронецкий і переслїдував своєю любовю. Та С. не дала слуху його любові і пішла на теперішну службу. Дромецкий хотїв мстити ся в той спосіб, що на коритари паньства своєї любки вистрілив до С. з револьвера і втїк. С. неранена; за злочинцем слїдить полїция.

Про незвичайне явище природи доносить „Dzien nik Kijowski“. Недалеко Почаєва під селом Комарин, що лежить над рікою Іквою і віддалене від Залозець на яких 3 милї в піввічно-східнім напрямі, утворив ся вулькан. На площи о промірі кількох сяжнів земля поволи почала підносити ся, а горяча пара і дим стопили грубу верству снїгу на тім виростаючім горбі. Нинї має сей горб мати вже три сяжні висоти. В горбі потворили ся шпари, котрими безнастанно бухає дим і пара. Люде зі страхом споглядають на чудо природи і пробували вбити в стіжок довгі деревляні жертки. По витягненю кінцї жердок були опалені. Пару можна би ще пояснити собі тим, що під землею утворило ся жерело горячої води; але годі збагнути, звідки бере ся дим і жар у нутрі того вульканїчного стіжка, стоячого далеко від вульканїчних центрів. Не знати лиш, чи се донесене правдиве. Нема здаєсь сумнїву, що коли би щось подібного проявило ся близько Почаєва і недалеко нашої границї, то о тім донесли би вже давно не лиш один „Dzien. Kij.“, але й многі иньші ґазети та й устно перейшла би звістка о тім за кордон до нас.

Цукор дорожшає. Стоваришене фабрикантів цукру піднесло цїну своїв виробів о 50 сот. на сотнар. В виду сего цукор подорожів.

Алькоголь. В недїлю арештувала полїция 7 пяниць. В протягу дня спіткала ще на трох людий, що пяні лежали в снїгу. — По обідї авізовано ратункову стацию до готелю „Париж“ де лежав безпритомний чоловік, столяр із Клокучки. Лїкар сконстатував в него цїлковиту безпритомність ізза піяньства і зарядив його перевезене до полїциї. На Каменній вулици арештовано 70 лїтну робітницю із Клокучки, яка впила ся і повибивала в шинку шиби. — Вечером арештовано на вул. Водограю пяного робітника, що кричав і зачіпав ся з переходячими людьми. — Вже над ранком арештовано на вул. Резиденциї пяного чоловіка, що викликав якийсь ексцес.

Нова експедиция до полудневого бігуна. Бельґійска рада мінїстрів під проводом Бернерта постановила в принципі, уладити нову белґійску експедицию до полудневого бігуна.

На кризї леду в мори. В морскім заливі в Ризї захопила морска филя 14 рибаків, що стояли на кризї леду і пігнала ними на серед моря. Дві години опісля вийшла з Риґи ратункова експедиция і ледоломови „Оренборґ“ удало ся уратувати всїх рибаків.

Оповістки, іменованя і т. п.

Віче загально приступне в справі львівского унїверзитету скликують Українцї студенти черновецкого унїверзитету на день 10. лютого (недїля) 1907, в сали „Народного Дому“ в Чернівцях; початок о годинї 2. попол. Зі згляду, що річ се незвичайно важна, і дотикає цїлий наш народ, просимо конечно і найчисленнїйше зібрати ся; просимо також і провінцию о участь або бодай делеґатів. Віче має заняти ся не лише послїдними подіями на львівскім унїверситетї, але також справою українського унїверситету. — *Комітет.*

Заходом научного кружка товариства українських стодентів „Січ“ в Чернівцях відбуде ся у четвер, дия 7. лютого 1907 відчит тов. Павлусевича на тему: „Огляд української етноґрафії до 60 рр.“ Початок о год. 8. вечером. Усїм гостям дуже раді. — *М. Равлюк*, голова научн. кр.

На будову руского театру у Львові зібрано в місяци грудни 1906. року 1355 кор. 8 сот.; за цїлий минулий рік вплило 7157 кор. 62 сот. Загальна сума виносить 190.101 кор. 69 сот.

Тов. „Взаімна Вигода“ в Раранчу скликує на недїлю, 10. лютого 1907 на 3-ту год. по пол. загальні збори товариства в домі читальнї з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Вибір нового писаря. 4. Вільні внесеня. — *Іля Дутка*, голова; *Григорій Миронюк*, писар.

Академічно технїчне товариство. Дня 30. січня с. р. відбули ся річні збори буковиньского академічно-технїчного товариства, на котрім інжінер п. Ю. Демант виголосив відчит про бездротний телеґраф злучений з відповідними демонстрациями. Відчит дуже подобав ся публицї задля свого наукового і актуального змісту. По справозданю уступаючого виділу наступили вибори нового, в якого склад увійшли: будівельний надрадник Габерлянд, проф. Вінклер, надінжінер Ґольдфрухт, та надінж. Веґ.

Служба санїтарна при желїзницях. На місце помершого санїтарного конзулента при желїзници д-ра Лазаруса іменовано конзулентом сан. радника д-ра Маєра.

Конкурс. В черновецкім учительскім семинари розписаний конкурс на дефінїтивне обсаджене професорского місця для рускої мови в злученю з нїмецкою мовою або з ґеоґрафією і історией в рускій і нїмецкій викладовій мові. Поданя слїд вносити до ради шкільної краєвої найдальше до кінця лютого с. р. — Також треба зазначити на поданю евентуальні бажаня що до зарахованя до пенсиї відбутого в службі часу.

Товариство ґімнастичне і сторожи огневої „Січ“ в Карапчеві н. Ч. (Вали) і товариство „Читальня“ скликують на недїлю дня 10. лютого 1907 загальні збори. Початок точно о год. 1. по полудни. По зборах відбудеть ся в домі тов. „Читальнї“ забава злучена з деклямациями і танцями, на яку маємо честь запросоти всїх прихильників наших товариств. Початок забави о год. 6 вечером. Вступ від особи 50 сот., карта родинна для 4 осіб 1 К. — За комітет: *Нестор Данчул, Дмитро Клязький, Николай Поповецкий, Я. Понич, Лазорина Ончул.*

Вечерницї „Союза“. Подїї на львівскім унїверзитетї і їх — у Австриї мабуть не бувалі — тяжкі наслїдки, не є того роду, щоб у виду їх мож відчувати потребу забавляти ся, щоб з веселим серцем виступити на балевих паркетах, коли наші товариші по тюрмах терплять за народну справу. Не до забав нам, студентам, тепер! Для ознаки того, що ми і наша громада відчуває з львівскими товаришами годило-б ся здержувати від всяких забав, манїфестуючи тим народну жалобу. Та зваживши що наші приготовленя, злучені з великими видатками, пішли вже за далеко, так, що відкликане вечерниць мало-б за собою матеріяльну руїну і так не богатого товариства, рішили ми проти свого морального переконаня, не відкликати вечерниць і надїємо ся, що наша суспільність не возьме нам сего кроку за зле, тим меньше, що частину доходу призначаємо для львівских інквізитів. — Вечерницї відбудуть ся в суботу, 9. лютого в салях „Народного Дому“. За виділ: *Ізидор Цурканович*, голова.

Із штуки і лїтератури.

Твори Ольги Кобилянської в ческім перекладї. В серии видань знаменитої ческої Svetov-ої Knihovn-и появив ся недавно том оповідань Олги Кобилянської п. з.: О. К. Maloruske novely (ст. 142, цїна 40 сот.). Переклад зладила д. Тераса Турнерова. Книжочка обіймає оповіданя: „Битва“, „Природа“ і „Некультурна“, отже ті новелї, які появили ся вже давнїйше в нїмецкій мові в збірцї авторки п. з. Kleinrussische Novellen (Bruns' Verlag, Minden). Згадані оповіданя напевно добре знані читачам „Буковини“, тому не треба про них на тім місци згадувати. Ческий переклад гарний і старанний, а вартість його тим більша, що д. Турнерова попередила його справдї добре написаним вступом, в якім подає характеристику і огляд всеї дотеперішної творчости д. Кобилянської. Ческа критика приняла оповіданя авторки „Землї“ вельми симпатично. Треба надїяти ся, що за Malorskими novelами слїдувати муть дальші переклади ческі із цїнних творів нашої знаменитої письменницї. (*О. Л.*).

„Промінь“, независимий орґан українського учительства. Рік IV. Ч. 3., вийшов з таким змістом: Учитель а нарід. — Чорносотенцї в буковиньских школах. — Учителї мучениками і жертвами галицкої автономії. (Провинциональний учитель Поляк). — Залунав вічевий дзвін. — Відозва до товаришів(ок) П. Т. учителїв(ок) Русинів в Гусятиньщинї і з Гусятиньщини перенесених до иньших повітів східної і західної Галичини. (П. Гоменюк). — Циркуляр Дирекциї товариства „Взаїмна Поміч гал. і буков. учителїв і учительок у Львові“ до віддїлів окружних і всїх П. Т. членів товариства. — Причинок до положеня нашого народу на Буковинї в половинї XIX. столїтя. — Кілька думок про виклади і відчити для селян. (Конець). — Школа а борба проти алькоголю. — Фейлетон: З оповідань Леона Франє. — Всячина. — Анонси.

Репертоар мійского театру. В середу „Die vom Hochsattel“; в четвер (на дохід Ерінґера) „Lachende Erben“; в пятницю (по зниженях цїнах) „Der Rastelbinder“; в суботу (на дохід секретара Лїшке) „Die Hochzeit von Valenzi“; в недїлю (по обідї) „Lumpaci Vagabundus“; вечером „Die lustige Witwe“.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.

Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Шубранець відбудуть ся дня 17. лютого с. р. о 2. год. попол. з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вільні внесеня. *Старшина.*

Загальні збори каки пож. і щадн. для громади Мерецея стов. зареєстроване з необм. пор., відбудуть ся в недїлю, дня 10. лютого 1907. о год. 11-ій перед полуднем в домі господаря Івана Дрішки з таким порядком нарад: 1. Установлене стопи процентової для вкладок щадн. і пожичок; 2. Установлене висоти паїв, вкладок щадн. і пожичок; 3. ухвала в справі запомоги краєвої; 4. вибір ради надзорчої. *Артемидор Проданюк*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Погорилівка відбудуть ся в недїлю дня 10. лютого с. р. о год. 1. пополудни в шкільнім будинку з отсим порядком дневним; 1. Справозданя касове і рахунок білянсу за рік 1906. 2. Вибір і зареєстрованя; члена старшини; 3. Вільні внески; за видїл старшини *Михайло Потурнак*, начальник. *Іван Малїщук*, писар.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 7—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.
Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиране по цїнї **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця"** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 19—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом"
у Празї, улиця Елисавети число 5.

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.
(—)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена"
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol" і не принимати нїяких „Нервотонів".

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.
(—)

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

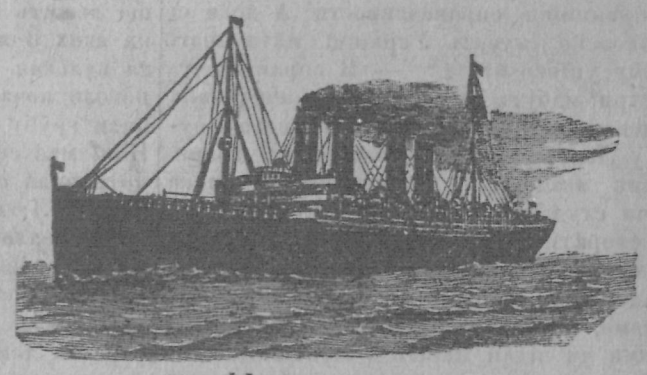

109 (23—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

До Америки і Канади

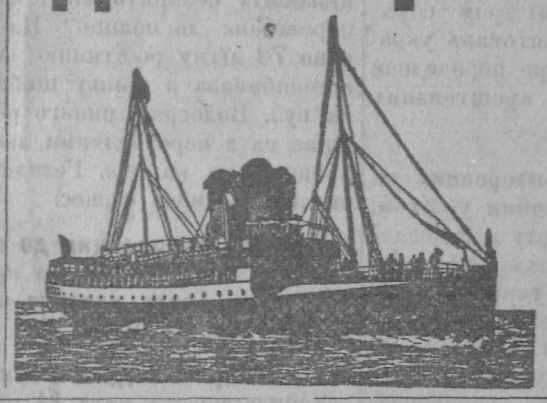

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНЇЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 19—52 н

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lóhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра. дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові. Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холєвами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий, Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші францускі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 11. Чернівці, пятниця дня 26. січня (8. лютого) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднии застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозуміватн ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Буковиньскі справи.

Християньско-социяльна аґітация на Буковинї.

Християньскі социяли вже від давна дістали смак на оден з буковиньских німецких мандатів. Тому надворний совітник Ґесман і Аксаман рішили явити ся особисто на Буковинї і на вічах в Радівцях і Ґурагуморі поаґітувати в своїм напрямі. Наперед роздано масу запрошень, підписаних князем Ліхтенштайном, надворн. радн. Ґесманом і Аксаманом. З буковиньских христ. социялїстів фіґурував на запрошенях пастор Свобода. Також величезні плякати оголошували приїзд віденьских махерів до Радівцїв і Ґурагумори.

В суботу рано приїхали наші панове до Радовець. Повитані членами католицкої читальнї, акад. товариства „*Франконїя*“, *пралатом Свободою* в імя католицких сьвящеників і депутациєю угорских мешканцїв з Галікфальви, розпочали о 4. год. по пол. віче. Ґесман повитав присутних, при чім передовсїм застеріг ся проти всяких перешкод зі сторони невдоволених, навівши § 2 і 15 закону о охоронї зборів. Обіцяв натомість всякому вільне слово.

Потім промовив д. Юлїюс Аксман. Запротестувавши проти нападів зі сторони „Buk. Nachr.“ і їх однодумцїв, пояснював „якими є христ. социяли, відки прийшли і чого хочуть“. По его мові забрав слово Ґесман.

Ґесман збивав закид, будьто би його й товариша запросили проводирі буковиньских Нїмцїв. Посторонні люди звернули ся до нього в листї, щоб він заняв ся сим питанем. З проф. Скедльом не говорив він анї слівця. Аж послїдного дня парляментарної сесиї просив його проф. Скедль, щоб він не йшов до Буковини. Стверджує се Ґесман словом чести. В дальшій промові обговорював бесїдник закид, що христиньскі социяли шкодять релїґійному мирови і що є ворогами школи. Скінчив свою бесїду словами: „Сповнїть свій обовязок, дайте нам мужа довіря, щоб він в нашім сторонництві висказав ваші бажаня.“ По словах Ґесмана підняли ся гучні оплески. Тут зголосила ся до слова черновецка опозиция.

Почав промовляти п. Відман, але замовк, заглушений численними „ганьба“ клерикального збору. Відповідав Відманови д. Аксман, а коли Відман хотїв на слова Аксмана реаґувати, підняв ся в салї страшенний крик і свист. Мандрівний учитель Шнайдер утратив по кількох хвилинах слово, а проф. унївезитету Кромаер зрік ся слова зі страху перед ще гіршими „посрамленїями“.

При кінцї принято резолюцию кооператора Шітлера, в котрій витає ся як найсердечнїйше гостину христ. социялів на Буковинї, дякує ся пп. Ґесманови і Аксманови за їх приїзд і висказує ся надїю, що в нїм. *сїльскім окрузї* кандидувати буде християньский социял. — В недїлю відбуло ся подібне віче в Ґурагуморі, в шкільній кімнатї, бо салї громадскої вічовикам не відступлено. На сїм вічу говорило ся подібно як в Радівцях. Суд. радн. Майкснер назвав приїзд христ. социялів небезпекою для буков. Німеччини, яка мусить всїма *можливими средствами виступити* супроти них. — В сусїдній салї відбували ся збори повітових учителїв. Тут вилив Відман і Лео весь свій жаль на віденьских зайдів.

Справа християньско-социяльної аґітациї на Буковинї — се справа чисто нїмецка і ми нотуємо її лишень для інформациї наших читачів. Нїмоцкі часописи доносять однак, що на вічу в Радівцях д. Відман звязав сю справу із фантомом „der slavischen Gefahr in der Bukowina“, і то особливо із сторони рускої. Відповімо д. Відманови коротко: Ніякий неупереджений чоловік не потвердить думки його про слявяньску небезпеку в Буковинї. Русини нїколи і нїчим не загрожують Нїмцям в їх справедливих правах. Коли однак домагають ся Русини того, що їм по всїй слушности належить ся, а що в данїм разї могло би вкоротити навіть несправедливі ґерманїзацийні впливи на Буковинї, то се ж *хиба тїлько шлях* до правди і справедливости, а не до кривди Нїмцїв. В прочім д. Відман не попер свого твердженя нї одним доказом.

Солодке слово п. Кісановича.

Звісний всїм д. Кісанович справдї вміє пристосувати ся до кождої ситуациї, в якій тільки знайдеть ся. Сьвідчить о тім дуже ясно остання статя його в 65. числї інтернациональної „Neue fr. Lehrerzeitung“, яка, як відомо, стоїть на безусловних услугах волоскоборскої клїки. Справа має ся так: Др. Волчиньский підніс в однім інтервю із членом редакциї „Neue fr. Lehrerz.“ конечність порозуміня учительства з духовеньством. Що-ж на те д. Кісанович, заїлий і принципіяльний ворог всїх, що носять реверенду? Очевидно сейчас зложив статю, у якій незвичайно солодко признає, що учительство повинно позіставати з духовеньством у як найкрасшій згодї і любови і що обі сї орґанїзациї вже з природи річи льюбять ся взаїмно і т. д. Щоб витолкувати давні напади „Neue fr. Lehrerzeitung“ на духовеньство, додає д. Кісанович, що учительство і його репрезентатка „Neue fr. Lehrerzeitung“ виступали тїлько проти н е с о в і с н и х сьвящеників, а не проти духовеньства взагалї.

„І в тім лежить велика ріжниця між нашою церковною політикою, а „антіклерикалізмом“ провидорів Русинів („Jungruthenen“), які виключно в цїли полїтичної аґітациї поборюють кождого румуньского і москвофільского („altruthenischen“) гр. прав. сьвященика, без огляду на те, чи він порядний чи нї ... і без огляду на те, що тим видирають народови із серця віру!“ — так каже д. Кісанович. Хто не знає комедіянта Кісановича або нашої полїтики церковної, то гадав би, що дїйсно Кісанович великий попофіль, а Русини то великі вороги церкви і єї репрезентантів. Тим часом згадана статя то лише captatio benevolentiae і являє ся нам не добре уміщеним лицемірством.

Д. Кісанович. кандидат на посла, отже мусить *йти до Каноси. На що однак придасть ся лож* під адресою „Jungruthenen“?

Всїм звісно, що як раз наша політика цїнить *кождого порядного чоловіка, а поборює лише надужитя* та вибрики „дїячів“, що на кождім кроцї старують ся п о ш к о д и т и н а ш о м у н а р о д о в и. Проти тому мусить виступити кождий чоловік, якому лежить на серци добро народу.

Збори виборцїв в Садаґурі.

На запрошене тов. „Ціон“ в Садаґурі удав ся туди в недїлю 3. с. м. др. Ш т р а в х е р з кількома приклонниками з Черновець, де відбули ся збори виборцїв під проводом п. Реслера. Збори зробили д-рови Штравхерови велику овацию. Його бесїдї товаришили гучні оплески. По промові ще кількох бесїдників принято одноголосно кандидатуру д-ра Штравхера до парляменту.

До виборів парляментарних.

28. сїчня зібрали ся в Заставні всї начальники і писарі громадскі заставнецкого повіту на нараду в справі надходячих виборів до ради державної. Зібрані заявили ся за кандидатурою п. Антона Л у к а ш е в и ч а на сей повіт і словом чести з'обовязали ся всюди підпирати сю кандидатуру. По тім вислано привітні телеґрами до президента краєвого, до посла Василька і до віцемаршалка д-ра Смаль-Стоцкого з просьбою о поперте згаданої кандидатури, яку населене заставнецкого повіту витає з великою радістю.

З буковиньскої преси.

Небавом буде виходити в Чернівцях три рази на тиждень нова нїмецка часопись, яко орґан „Стоваришеня Нїмцїв на Буковинї під іменем „Bukowiner Deutsche Zeitung“.

Полїтичний перегляд.

Парляментарні гороскопи. „Neue fr. Presse“ предвиджує, що австрийска палата послів збереть ся щойно 12. червня і що президентом зїстане Ебенгох. Засїданя відбувати муть ся перед лїтними фериями лишень через кілька тижнїв і займуть ся адресовою дебатою і буджетовою провізориєю. Сойми обрадувати будуть у вересни, почім пічнеть ся при кінци жовтня зи-

---

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Вихід семий.

МАРКІЗА ПОМПАДУР і ШОАСЕЛЬ (*самі*).

ПОМПАДУРА (*по короткій хвилї, змучена*): Сїдайте коло мене, Шоасель, (*ногою присуває до него дзиґлик з під ніг; він сїдає*). І ось ми самі. (*Павза*). Пригадуєте ще собі д'Амбоаз, коли то Ви сьвіжий вернули до Парижу з походу на Мастріах й коли менї представлено Вас на дворі? Ви той скромний офіцир із підупалої шляхти. Ви той молоденький паничик, що вийшов із міщан!... Ми обої любили пригоди, ми йшли на лови за славою. — Зеркало говорить менї правду: морщки, безбарвна шкіра, мутне око. — І ось ожидане щасте вже є, — лиш молодість і — і — невинність не вернуть ся нїколи! — Ох — моя молодість! — моя молодість.

ШОАСЕЛЬ: Але по що-ж тепер сих споминів, сьвітла панї?

ПОМПАДУРА: О, опустїть друже, сей апостроф, сю сьмішну назву сього мізерного, бездїлного житя. Ми д'Амбоаз, не так обходили ся одно з другим — для нас ся маскарада — лише — маскарадою — га-га! (*Хватає ся скоро за серце*). Ох се битя серця! — І ось дійшли ми аж сюди. — Але тепер вже конець.

ШОАСЕЛЬ: Господи! (*Хоче вставати*).

ПОМПАДУРА (*стримує його за руку, він сїдає знова*): Хай дїєть ся, що хоче, д'Амбоаз, — я на все приготовлена; — однак лїпше — отворy свою душу — і то улекшить менї смерть. — Хочу з Вами говорити як чоловік з чоловіком, як вірний товариш з товаришом. — Я богато знижувала себе в своїм житю, але моє серце не підшептувало менї нїколи таких почувань, яких я не мала. Як довго ми знаємо ся д'Амбоаз, як довго я при дворі: не любила я нїколи.

ШОАСЕЛЬ (*схопляє ся*): Ви мене нїколи не любили, Маркіза? Нїколи?!

ПОМПАДУРА (*подає йому руку й тягне знова на дзиґлик*): Нї, д'Амбоаз, нїколи! Честилюбивість, се наче якась іграшка, вона вбиває всяку правдиву любов! Жанет Поазон, дочка крамаря — любила; мадам д'Етіол і Маркіза Помпадур не любила нїколи!

ШОАСЕЛЬ! Та, сього за богато!

ПОМПАДУРА (*гладить його руку*): Се вкололо Ваше пусте серце, Шоасель?! Так — так! — Пустоту мусите собі відзвичаїти, коли хочете стати великим чоловіком. Я нїколи не була-б подумала, що Ви вроювали собі щось такого — се менї дуже жаль, дорогенький; але Шоасель, Ви лишите ся приятелем бідної Жанети, нї?

ШОАСЕЛЬ: І Ви хоч хвильку можете о тім сумнївати ся?

ШОАСЕЛЬ: Я перед смертию хотїла би запевнити собі хоч одну сльозу. — Ох д'Амбоаз, що не дала би-я за одну горячу, людску сльозу, сльозу зі щирого серця виплакану на моїм гробі. Я втратила неоцїнниме житя й воно вже не вернеть ся. Я кинула свою молодість за один фантом: „честилюбивість і раюване“. О, великий мій Боже! (*Складає на грудях руки до молитви. Мала павза*). Коли я ще молодою була й цьвіткою цьвила, любили мене всї; сьвіт подивляв мене, лежав на вколїнках передїмною; навіть Марія Тересса не була горда передїмною. — Тепер я відчуваю, як вони відтягають ся від мене. — Нарід мене проклинає; парлямент і партиї вже чекають на мою смерть, а Людвіґ, він вже чигає ласим оком за моєю наслїдницею. (*Шоасель хоче говорити*). Не перeривайте мене, д'Амбоаз! — Раз любила я в своїм житю, один раз, через короткий час, але не вимовно горячо. — Як я прийшла на сей двір, нїхто не знав і нїхто не довідав ся, що я перед д'Етіолем була вже жінкою другого.

ШОАСЕЛЬ: Се неможливо!

ПОМПАДУРА: А вже-ж се так, д'Амбоаз! — Хто мої родичі були, — вже знаєте. Через них я завчасно навчила ся зневажати своє столїтя. — Я любила бідного музику, що по коршмах заробляв свій маленький кусок хлїба; я любила вірно і щиро, — однїсїнький раз в своїм житю. — Я втекла від своєї матери й пішла до него. — Але я не знала нужду житя, я не знала, що се біднота. У него пізнала я любов, але також і нужду. — Ах, але вже по однім роцї звала ся я Мадам д'Етіоль. — Коли-ж зломала я віру тому, котрого я любила, що-ж за диво, що при своїм відважнім дусї, при своїй непохитній волї — стала володаринею Франциї?

ШОАСЕЛЬ: А як називав ся той чоловік?

ПОМПАДУРА: Нарціс, братанок Рамого!

ШОАСЕЛЬ (*про себе*): Га, прецїнь він!

ПОМПАДУРА: Я довго не бачила його, — в тім шумі гордости, — в бакхантичній радости зі слави — придушила я своє серце, але про него не забула. — Щоби він міг жити, передавало ся для него його дядьком славним музикою, значні суми, і я думала, що забезпечу його від нужди, — але той безсовісний чоловік, *той скупий падлюка*, якого я нагородила гербом шляхти поневіряв ті суми, бо передвчера бачила я його

мова сесия, на якій з'явить ся справа поладнання відносин Австриї зглядом Угорщини. — На будуче має установити ся сталі речинці для соймів і палати послів. „Neue fr. Presse“ предвиджує, що в новім парляментї з'являть ся в більшій, ніж досї, скількости німецкі та чеські аґрарії. Християньско соціальні посли схотять притягнути до себе наслїдників старих клерикалів і забажають заняти домінуюче місце, тим певнїйше, коли задержать свою позицию у Відни. — Між Чехами розпочала ся вже борба о провід в политицї. Крамаж тратить імовірно прихильників. Обчисляють, що із 108 чеських мандатів, може лише 22 до 25 дїстанеть ся прихильникам Крамажа. Натомість думає „Neue fr. Presse“, що Русини, які можуть здобути до 30 мандатів, будуть нераз язичком при вазї в важних справах парляментарних. Соціялїстам ворожить „Neue fr. Presse“ 50 послів.

Перше богослуженє схизматичної громади в Парижи. Звісно не всї французкі сьвященники сконсолїдували ся з французским епископатом по введеню в житє закону сепарацийного. Сего тижня відбуло ся в Парижи богослуженє схизматичної громади „Апостолька француска церква“. Ся нова громада одержала на підставі закону сепарацийного церковний будинок і приналежне добро до ужитку. Єкскомунїкований архиепископ Вілат задержав при богослуженю всякі канонічні і літурґічні приписи. В церкві було около 400 осіб, але показало ся, що певна з них частина „вірних католиків“ прийшла лиш на те, щоб задемонструвати. По богослуженю держав нарох Руссін казане. Вже при перших його словах дав ся чути в церкві свист, а далї посипали ся клики „шахрай“, „зрадник“ і т. п. Руссін высказав в своїй проповіди, що витає з вдоволенем день независимости французкої церкви. Архиепископ не прийшов до слова, бо в церкві запанував страшенний крик. Вілят є екскомунїкований задля присвоєня собі неналежного йому епископского титулу і відзнак. Руссіна екскомунїковано за опублїковане перед роками письма проти целїбату і тайної сповіди.

Знесенє кари смерти в Чорногорі. Князь Николай заявив ся на конференциї з новоіменованими міністрами за знесенем кари смерти і приказав міністрови справедливости Черовичеви внести відповідне предложене скупштинї. Сей акт князя повитано вельми симпатично.

Тїснійші вибори в Нїмеччинї. Оскільки можна покищо осудити, то з борби виборчої вийшли побіджені социяль-демократи. Поражене їх спричинене доктринарством старших провідників сторонництва. Вже перед тим жадали деякі члени сторонництва відповідної до часу зміни партийної политики. Вислід виборів показав, що ревізионїсти мали рацию; поражене партиї є властиво моральною побідою ревізионїзму; вправдї гірка се побіда, бо навіть провідника ревізионїстів Бернштайна, не вибрано. Невдача социяль-демократів в головних виборах потягла за собою також неудачу в тїснійших виборах. Маси, що біжуть скоро на стрічу побідному прапорови, утїкають богато скорше, коли їх прапор паде. Канцлер Більов рушив на поле битви проти центрум, та воно не змінилось, случай хотїв, щоб Канцлер віднїс побіду над иньшим ворогом. Режім в Нїмеччинї не змінить ся, бо Більов певно поєднає ся назад з центровцями, хиба бюрократия набере ще більшої сили, як мала доси. Вислід виборів есть доси слїдуючий: Центрум 105 мандатів, консерватисти 58, народ. лїберали 54, социялїсти 43, вільнодумці 28, партия державна 20, Поляки 20, господарский союз 15, вільнодумний союз 11, дикі 10, союз рільників 8, Вельфи 1, Данці 1. — Межи вибраними знаходить ся проводир социалїстів в Монахові Фольмар. При тїснійших виборах зискали социялїсти 6, а стратили 20 мандатів; народні лїберали зискали 8, а стратили 11 мандатів. — Скликане парляменту есть намірене на 19. лютого.

Грізний конфлїкт між Япаном а Злученими Державами. З північної Америки надходять вісти, що заострив ся конфлїкт між Япаном а Злученими Державами. Конфлїкт пішов ізза японьских дїтий в Калїфорнії. Коли перед кількома місяцями зголосив ся там оден японьский хлопець до висшої школи, калїфорнїйскі власти не лиш не приняли його до школи, але користаючи з нагоди виключили всї японьскі дїти з публичних шкіл, до котрих учащають дїти білої раси. Сей розпорядок викликав в Япанії величезне обурене. Японьске правительство звернуло увагу в Вашінґтонї на се, що сей крок противить ся трактатови заключеному в р. 1895. між Япаном а Злученими Державами, який признає Япанови права найбільше „упривилейованої заграничної держави“, а японьска преса назвала се найбільшим афронтом, який лиш можна зробити державі і цивілїзованому народови. Президент Рузвельт відразу зрозумів, що всеж таки Япанцї з огляду на заключений трактат мають за собою право і слушність, тому старав ся наклонити калїфорнїйскі власти, щоб взяли назад свій розпорядок, та безуспішно. Тодї правительство вивело проти калїфорнїйских властий два процеси перед судом за нарушене трактату з Япаном з р. 1895. Та суд боячись публичної опінії яка рішучо є проти Японців, зволїкає з присудом. А тимчасом, як ми вже вчера доносили, японьске правительство вручили правительству Злучених Держав ноту, щось, в родї „ultimatum“. — Один дїяльний французский дипльомат заявив перед кореспондентом „Wr. Allg. Ztg.“, що в Япанії є сильне сторонництво що пре до війни з Америкою. З уваги на се японьске правительство стоїть перед альтернативою: або революция в краю, або війна з Америкою. Сим поясняє ся зброене Япану по закінченю війни з Росиєю. Однак по думці сього дипльомата не прийде скорше до війни, доки нв буде викінчений панамский канал. Америка добре знає, що не видержалаб атаку Япану, бож цїла американьска фльота є сконцентвована на Атлянтийскім океанї. Тому президент Рузвельт пійде в концесиях для Японців до найдальшних можливих границь. З другогож боку і в Америцї є сторонництво, що не хоче стерпіти визиваючого тону Япану. Однак згаданий дипльомат є гадки, що Рузвельт своєю мировою политикою побідить. — З Токіо доносять, що значіне, яке в Америцї прикладають до афери в Калїфорнії, викликує тут зачудоване. Кермуючі круги заявляють, що між державами, з котрими Япан міг би прийти до війни, на послїднім місци стоїть Америка. — До Льондину доносять, що акция Рузвельта є спрямована до того, щоби противдїлати зростови расової ненависти і обезпечати права японьских еміґрантів. Та попри те американьско правительство числить ся з можливостю конфлїкту і будує фортифікациї на гавайских і філїпіньских островах.

Вістки із росийскої України.

Масові арештования. Сумну телеґрафічну відомість приносить останне число „Ради“, а именно про масові арешти і труси в Полтаві. Полїция перевела ревізию також і в редакциї „Рідного Краю“. Арештовано служачого Клунного з нелеґальною літературою. В протязї одного дня заряджено ревізию в „Р. Краю“ аж двічи.

Відповідь українським студентам київского університету, заявляюча, що петиция Українців о відкрите укр. катедр не найшла поспіху в радї професорів, — відбила ся досить голосним гомоном в закордонних наших часописах. „Рідний Край“ присьвятив заяві ректора, д. Цитовича, осібну статю, у якій высказує думку, що відмова професорскої ради повинна бути обговореною в новій Державній Думі. Радить теж „Р. Край“ подати сю відмову до відома всего культурного сьвіта. „Хай увесь культурний сьвіт, — сказано в статї — хай професори усїєї Славянщини і других народів скажуть свое правдиве слово про такий вчинок професорів.“

Чи наш мужик на росийскім Поділю розуміє росийску мову? Сим питанем займаеть ся „Подолія“, дневник, що як відомо виходить в Камінци подільскім. В 272.—273. ч. „Подолі-ї“ писав сьвящ. Любиньский, що росийска мова не чужа нашому простому народови і що проповіди церковні росийскі мужик наш добре розуміе, коли тілько нема в них научних, книжних слів. Проти тому выступив дуже рішучо д. Алорлев. В 16. ч. сеїж часописи помістив велику статю (о способах религіозно-нравственного вздѣйствія на народъ), у якій покликуючи ся на всякі свої житеві досьвіди доказує, що селянин украïньский навіть буденної мови росийскої не розуміе. Добр. Алорлев питає отже: „І чи-ж можна при тім всїм морально виховувати сей народ росийскою мовою?“ — Для нас очевидно нїяка се новина. Цїкаво однак, що до думки сеї доходять також і деякі православні сьвященник на росийскім Поділю, про що нераз писала „Подолія“.

На памятник Шевченка в Києві зложив д. О. Мишуга 200 карб. Гроші віддано до каси городскої управи.

З початком біжучого шкільного року має бути заложена в київскій Духовній Академії катедра історії західно-украïньскої церкви. „Рада“ висловлює надію, що управа Академії та й студенти-Українці подбають про те, щоби виклади істориї украïньскої церкви для студентів-Українців відбували ся украïньскою мовою.

Петербурска Академія Наук просила Б. Грінченка написати рецензию на книжку Л. Н. Малинки „Сборникъ матеріаловъ по малорускому фольклору“, котру Малинка подав на Гоголївску премію. Академія Наук признала Б. Грінченкови золоту Гоголївску медаль за його рецензию.

Трупа Гайдамаки, що дає украïньскі вистави в Києві, гостює також у Білій Церкві. Трупа Садовского переїздить з Могилева подільского до Камінця подільского.

Черниґівска що-йно заложена „Просьвіта“ мала дня 2. с. м. відбути свої перші загальні збори, та адміністрация на підставі „побільшоної охорони“ не дозволила на се.

Погроми жидівскі находять дуже добрий терен в Одесї. Від довшого часу не було нїяких нових вістий про протижидівскі забуреня в Росиї, лише часом лунав голос трівоги про Жидів в Одесї. В останних днях (4. с. м) подає „Zeit“ телеґрафічну відомість, що в Одесї знова запанував шалений терроризм звернений в першій мірі проти Жидів. Напади сї і розбої орґанїзує очивидно „Чорна сотня“. „Zeit“ пише, що надія на безпеченьство особисте в Одесї тепер меньша, як колинебудь перед тим.

Київска городска Дума, а Шевченко. В останнім числї „Р. Краю“ читаємо, що київска громадска Дума вибрала вправдї комітет, який має піклувати ся про поставленє памятника національному ґенїєви України Т. Шевченкови, але в ко-

---

на Boulevard du temple в бідноті, одітого в лахах — в лахах! (*Цілком зворушена, левече далї*) — і я люблю його ще й нині.

ШОАСЕЛЬ: (*блїдий, трясе ся й піддержує її*): Га, вона вмирає в моїх руках!

ПОМПАДУРА: Ох ні, ще ні! (*Приходить до себе*). Шоасель дайте менї слово... по поїй смерти... (*скрегоче зубами*) впакуйте того нуждаря в тюрму. Хай він умре без сьвітла, без воздуху, як жадний орел у клїтці.

ШОАСЕЛЬ: Ваше бажане, — моя сьвята повинність!

ПОМПАДУРА: Так знаєте все! — Моє житя, се пімста на сїй здичілій людскій громадї, на сім проклятім столїтю, що мене зродило, що вже з самого початку відчужувало мене всякій чесноті, що подоптало моє найдорожше ногами. — Я була всьміхаюча ся Єріс Франиї і довелам її на край безодні. З важким шумом вона повалить ся, і гнити буде, аж заки кривава будучність не винесе з потопу корабель нового покоління. — Вони чули силу моєї руки, — я вдоволена! (*Мала павза*). Я побачила його знова і в мині вирнули старі минулі роки, наче страшні сни. В синїх дитинячих очах бачу свою молодість благаючу і блїду, і сльозами полит. спомини утраченої земскої краси... Я не відчуваю більше нїчого, як тільки величезну відразу до житя. — Я тїшу ся тою тихою хвилею, коли прийде смерть... і придусить се зівяле серце... чорне і порожне... Га, га, га.

ШОАСЕЛЬ (*скоро і гостро*): А шлюб?

ПОМПАДУРА (*скоро*): Га, його конче прискорити, закім ще не запізно. Вмираючою рукою буду тримати короля, закім не почую на своїм палцї золоту обручку.

ШОАСЕЛЬ: Тим більше треба прискорити шлюбні церімонії, що королева знає вже все.

ПОМПАДУРА (*мов шалена*): До сто чортів! Хто-ж се менї заподїяв?

ШОАСЕЛЬ: Передвчера дізнала ся о сїм королева від акторки Кіноль; передвчера, як панї Епіне була в Гольбахів на вечері.

ПОМПАДУРА: Що?! — Ох, приязне, приязне! Добре! — Тільки Ви ще д'Амбоаз — Ви послїдний! (*Дзвонить*).

Вихід осьмий.

ПЕРЕДШІ; ПЕРШИЙ КАВАЛЇЄ.

ПОМПАДУРА (*скоро і остро*): Хай ввійдуть! (*Кавалїє отворяє двері по лївій і правій сторонї*).

Вихід девятий.

ПЕРШІ і всї особи шестого виходу (*входять і стають в тім самім порядку. Пажі на самім задї*).

ПОМПАДУРА: Маркіза д'Епіне!

ЕПІНЕ (*выступає змішана*): Сьвітла панї!

ПОМПАДУРА: Увільняємо Вас в сїй хвили від всяких обовязків супроти нас. — Думаємо, відшкодять Вас фільозофія Ґріма та особистий інтерес, а може й також Ваші нові меценати, яких безперечно здобули собі передвчера.

ЕПІНЕ: Ах Господи! що за обида!

ПОМПАДУРА: Мовчіть, моя люба, будьте вдоволені, що караємо Вас лише утратою Нашої ласки. Шваліє д'Атрейе, випровадьте сю даму за двері. (*Епіне виходить серединою при помочи другого кавалїра і захитує ся зі злости і страху*). — Мої панове, відпускаю Вас. Бажаю, щоби в найкоротшім часї було все приготовлене до шлюбу; по чотирох днях відбуде ся церемонїя. Ми так бажаємо! Завтра рано ожидаємо Вас при представленю, Аббе Терре, Ви відпровадите нас зараз до Його Величества короля; ґраф ді Барі, зголосїть мене йому! — Мадам Тансен, (*одна дама выступає*) Ви перебираете місце маркізи д'Епіне. (*Маркіза робить рукою поздоровляючий рух, всї кланяють ся, вона виходить по підруч з Шерре, дамами, лицарями і пажами на лїво. Всї иньші, окрім ді Барого і Шоаселя, виходять на право. Шоасель выступає на перед, ді Барі слїдить йому з заду*)

Вихід десятий.

ШОАСЕЛЬ і ДІ БАРІ.

ШОАСЕЛЬ (*про себе*): Вона мене нїколи не любила! Га, бурлáка в лахах — мій суперник. — Що за бездонна пропасть характер сеї женщини! Як сьвітло, як обманчиво грала вона свою ролю через цїле житє ґіґантично чаруючо і ошукала навіть гордє серце хитрого Шоаселя. — Вона нїколи мене не любила! — „Пустоту мусите собі відзвичаїти, коли хочете стати великим чоловіком.“ Добре, Маркізо, добре — Шоасель був рабом Жанети Поазон, дочки крамаря, — був ним! — Він вихіснує науку і — зни! щить Тебе... Тебе й його!... Але коли вона не переживе свого упадку, коли... Бог знає, я не маю наміру її вбити... але впасти вона мусить в кождім разї.

БАРІ (*що приступив помалу на перед*): Чи згідні Ви з собою, пане?

ШОАСЕЛЬ (*бере його за руку*): Згідний! (*Обертає ся*).

БАРІ (*задержує його*): Куда так скоро?

ШОАСЕЛЬ: До героя нашої драми!

БАРІ (*здивований*): Маєте його? — Нарціса?

ШОАСЕЛЬ (*сьміє ся*): Маю! (*Виходить скоро аркадами, Барі за ним здивований. Заслона паде скоро.*)

(Дальше буде)

мітеті тім становлять більшість ретроґради, які напевно будуть лиш спиняти справу. Видно Дума сього тільки й бажає собі. Врочім сама Дума призначила на памятник лишень 500 карб. Се явне свідоцтво неохоти. Так отже поставлене памятника Шевченкови в Київі може проволїчи ся. — Та годї тут не завважити такої речі: від довшого часу ходить вісти, що є вже готовий памятник Шевченка у Львові. Годї лише дізнати ся, коли уставлять його і відкриють для всїх?

Події в Росиї.

Голод.

Телеґрами подають все нові вісти про голод в царстві російскім. В ґуберніï саратівскій голод приневолює людий шукати наживи дорогою узброених нападів. Ще гірші оставини в казаньскій ґуберніï. Справоздавець анґлїйскої „Tribune“ пише, що в селах сеї ґуберніï гине з голоду худоба і дріб. До голоду долучують ся терпіня викликані величезними морозами. Стріхи з хат поздирані, людність криє ся по норах. В деяких селах розширюють ся всякі пошести, передовсїм голодовий тиф і шкорбут. Хлїб належить до рідкости, а той, що є, то хиба символ звичайного хлїба. Роспука і нужда огорнула тамошне селяньство так, що родичі продають пр. свої дївчата, за які платять їм 60 до 120 рублїв. Справоздавець названої анґлїйскої часописи наводить 14 фактів такої продажі. Можна собі представити, як велике горе розлило ся в тих околицях. 60 проц. людности не може найти в тих обставинах нїякого зарібку. Помочи майже жадної нема, або лиш дуже незначна. „Дешеві кухнї“ позамикано ізза недостачі фондів. Сьвідки не щастя, яке запанувало в казаньскій ґуберніï, заповідають, що на весну з'являть ся там напевно страшні пошести, коли в найблисших часах не прийде нїхто з помочею сим нещасним і збідованим людям. — Голод в Росиї зростає незвичайно. Останне число „Рады“ доносить, що досї захопив вже голод 34 ґуберній. Голодує 80 мілїонів селян.

Д. Менделеев.

Помер в Петербурзї найзнаменитший хемік російский, Дмитро Іванович-Менделеев, професор петербурского університету. Головні і найцїннїйші наукові працї покійного обіймають фізикальну хемію. Найславнїйшим твором Менделеева є його „Засади хемії“. Заслугою Менделеева є то, що установив періодичну систему хемічних первотворив, значить ся таких творив, які вже не дадуть ся роздїлити. Він викрив, що всї ті первотворива мають щось спільного і що лиш їх найменьші частинки, котрі сполучають ся разом в одну більшу часть, в одно тїло, мають неоднакову вагу. З того пішов здогад, що на сьвітї є мабуть якесь одно первотвориво, якого частин ми не можемо розслїдити, а котрі сполучаючи ся, творять всякі нові творива, які ми уважаємо за первотворива. Працї Менделеева толковано на всякі европейскі мови. Часописи доносять, що цар зарядив, щоб похорон Д. Менделеева відбув ся на кошт державний.

Університети.

Деякі дневники російскі доносять, що заступник міністра просьвіти Ґерасимов звернув ся з проектом реформи російских університетів до анальоґічних заведень наукових заграничних. Як відомо, справа реформ університетских в Росиї належить також до відвічних болячок державних. Заворушеня університетскі відіграли визначну ролю в революцийній акциї російскій, а хроничне завішуване викладів на університетах російских має вже свою довгу історію. „Біржевія Вѣдомости“ доносять, що на проект заст. міністра Ґерасимова відповіли вже університети французскі, бельґійскі, анґлїйскі та нїмецкі. Поки що нема в тій справі нїяких близших відомостий. Годї знати, які реформи обіймає проект міністеріяльний і що якраз відповіли д. Ґерасимови заграничні університети.

Дальші гомони террору.

Розгін революцийної бурі, яка не так давно ще, захопила цїлу Росию, очевидно слабне. Із справоздань часописий і з оповідань наочних сьвідків теперішних відносин російских виходить, що революция в аґонії. Все таки повторяють ся давні террористичні екскеси і то так з рамени деспотичного уряду, як і зі сторони революцийних орґанізацій. Остатні вісти доносять пр. про напад на полїциянтів в ріжних частях Одеси. Одного полїцианта вбито, другого ранено. Повторяють ся теж напади в цїли зграбованя гроший. „Русь“ доносить, що в Петербурзї відкрито і ударемнено замах на віддїл політичної полїциї.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 7. лютого 1907.

Подорож цїсаря до Праги.

Прага. „Narodny Politika“ доносить, що цїсар руководячись порадою лїкарів, не відбуде задуманої подорожи до Праги.

Епископ Ріга.

Будвайс. (*К. Б.*) Тут помер сьогодня еп. Ріга.

Пригода бельґ. короля.

Брукселя. (*К. Б.*) Віз, котрим їхав король, здибав ся з трамваєм. Дишель королївского воза пробив шибу трамваю; нїхто не має ран, лише короля кинуло до задної стїни повоза.

Атентат на Хрістіча.

Царгород Проти Юрія Хрістіча, недружного сина короля Міляна, виконано в Пера атентат; на щасте трафив ніж на книжочку записок, так що Хрістіч остав без ран. Причина нападу незвісна.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 7. лютого 1907.

Віче віденьске в справі подій на львівскім університеті. З Відня пишуть нам: За стараном тутешної академічної української молодїжи відбули ся тут дня 3. с. м. довірочні збори в справі послїдних подій на львівскім університеті. Ухвалено слїдуючу резолюцию: „Українська академічна молодїж перебуваюча у Відні, зібрана на довірочній нарадї дня 3. лютого: 1.) глядить з правдивим подивом і одушевленем на рішучу та спілу демонстрацию на львівскім університеті проти безнастанного нехтованя наших прав на тім університеті і жалує, що силою обставин є примушена, бути, бодай покищо лише моральним учасником піднятої борби. 2.) протестує проти нечуваного знасилуваня прав академічного горожаньства, яким безперечно є безоглядне віддане української академічної молодїжи у Львові на поталу полїциї і карного суду без попереднього розслїдженя справи університетскими властями, та висказує за таке поведене львівскому університетскому сенатови з ректором д ром Ґризецким на чолї — своє крайне обурене. 3.) заявляє рішучо, що раз поставлених нами домагань не залишимо і що нїякий террор ні репресиї не спинять розпочатої борби о засноване окремого українського університета у Львові.“ — Осібно довідуємо ся, що небавом відбудеть ся у Відни в тій самій справі всестудентске віче.

Піднесенє промислу на Буковинї. За стараном краєвого видїлу в міністерстві торговлї устроює ся тепер в Кращатику курс для камінярів, що потревае через 8 тиждів. Околиця над Дністром має, як звісно, богаті і знамениті каміноломи; мешканцям тих околиць, що вже від давна занимають ся камінярством, дає ся спромогу удосконалитись в тім фаху. З Відня прибув майстер, що буде удїляти науки, а краєвий видїл запевнив на сей курс свою субвенцию. — В осени минувшого року заняв ся краєвий видїл студиями в справі виробу керамічних предметів і удосконаленя гончарства, і дійшов до переконаня, що ріжні роди почви на Буковинї, головно в Чернівцях, Старій Жучці і Ґлїбоцї надають ся до виробу керамічних предметів; через те рішено виробити проект основаня керамічної і гончарскої школи в Чернівцях.

Уреґульованє платнї міских учителїв. В суботу 2. с. м. по обідї відбули ся в ратушевій салї прилюдні збори учителїв, в яких брало участь 80 осіб, головно учителїв і учительок. Провидив зборами надучитель Дубеньский, а уч. Кісанович виголосив свій референт на тему „Платня черновецких учителїв“. В своїх виводах представив він материяльну біду черновецкого учительства і зробив раду міску відвичальною за сї невідрадні обставини. По рефератї розвинулась довша дебата, в котрій брали участь: суд. надр. Сімйонович, учитель Маєр, суд. надр. Тромпетер — послїдний в імя польских членів ради громадскої, — др. Біліґ, Вальштайн і др. Фукс, обіцюючи учителям своє поперте. Др. Фукс навіть дав надію на інтервенцию робітників в користь учителїв. Уч. Кісанович поставив на конець внесене, щоб платню міских учителїв зрівняти з платнею держ. урядників чотирох низших ранґ, згляднo з платнею учителїв шкіл вправ, як також — щоб вибрано комісию із шістьох членів, що мала би заняти ся сею справою і подати до відомости міродайним кругам. У комісию увійшли п-нї Ліндес, Тельман, та пп. Федерович, Кісанович і Бевка.

Фатальна подібність. Помилка судова викликала в Льондонї сензацию. Молодого урядника банку, Жоржа Левіса, засуджено за сфалшованє векселя на 15 місяцїв арешту. Виннім найдено його на підставі присяги зложеної дївчиною, яка заневнила, що Левіса знає вже від років і що він їй говорив про сфалшований вексель. Хоч Левіс присягав ся, що він дївчини нїгде не бачив, нїчого не помогло; його засудили. Тепер дївчина зголосила ся в судї і виказала, що вона зложила фальшиву присягу, щоб охоронити від арешту свого коханка, незвичайно подібного до Левіса. Тепер обходив ся однак з нею коханий дуже погано, тому она рішила ся виявити всю правду. Льондоньскі часописи остро ганьблять прокуратора, що ще доси не випустив на волю несправедливо засудженого.

Оповістки, іменованя і т. п.

Віче в справі львівского університету відбуде ся не, як було оголошено дня 10. лютого, але 12. лютого (вівторок) з тою самою програмою. Просимо конечно о найчисленнїйшу участь, бо се справа цїлого народа. — *Комітет черновецкой українськой академічної молодежи.*

Загальні збори старшини „Союза Сїчий на Буковинї“ відбудуть ся безпроволочно 15 с. м. в пятницю о год. пів до 2-ої по полудни в сали „Народного Дому“, Чернівцї, ул. Петровича ч. 2. Упрашає ся отсим всїх кошових „Сїчий“, *приналежних* до „Союза Сїчий“, щоби явили ся як найчисленнїйше. Порядок дневний: 1. Справоздане уступаючого видїлу. 2. Вибір нового видїлу (старшини). 3. Вільні внесеня. За старшину: *Єротей Пігуляк*, атаман, *Платон Мігуля*, ґен. секретар.

Конкурс. В грек.-прав. мужескій школї в Чернівцях розписує ся конкурс на стале обсаджене підучительского місця, з котрим злучена річна платня 1200 К, шість додатків службових по 100 К і до часу уреґульованя учительскої платнї річний дорожняний додаток 200 К. Хто убігає ся о се місце, мусить бути гр. прав. віри, мусить мати викладові мову нїмецку, волоску і руску. Поданя слїд подавати до буковинського правительства найдальше до 28. лютого 1907.

Звичайні збори *філії тов.* „Руска Школа“ відбудуть ся дня 12. с. м. о 2-ій годинї по полудню в шкія. будинку в Товтрах з слїдуючим дневним порядком: 1. Привіт, 2. відчит, 3. образунок каси за рік минувший, 4. реґуляция платнї, 5. вільні внесеня. Підписаний видїл має честь запросити отсим всїх членів і приятелїв школи явитись чисельно на зборах. — *Ол. Кучанко*, голова, *Кость Томюк*, писар.

Загальні збори читальнї „Народного Дому“ в Чернівцях відбудуть ся в понедїлок (11. с. м.) о год. 7-ій вечером в комнатах читальнї з слїдуючим дневним порядком: 1. Звіт комітету за минулий рік; 2. Вибори нового комітету. — *Комітет.*

Заходом товариства „Сїч“ відбуде ся у вівторок, дня 12. лютого концерт в честь Тараса Шевченка в Кучурові великім в школї сьв. Марії точно о годинї пів до 8 ої вечером. Проґрама подана в „Рускій Радї“. — *Видїл тов. „Сїч“.*

Тов. „Жіноча Громада“ в Вашківцях н. Ч. устроює дня 10. лютого с. р. в салї Ґлязера вокально-декляматорский вечерок для селян. Початок точно о годинї 6-ій вечером. Вступ від особи: для селян 10 сот. а для прочих 1 кор. — *Видїл.*

Служби пошукує Семен Москалик, що скінчив школу господарску. Мешкає в Гавриловцях, п. п. Іванківці.

Подяка. На „Народний Дім“ у Вижници жертвували: п. Осип Кропильницький 13 К, п. Завадюк з Мілїева 6 К 24 сот., п. Ераст Бурачиньский 3 К, п. Мих. Коралевич 2 К, пп. Мих. Данчул, Стефан Зотта, Хоровюк, п-нї Маґас і Зотта по 1 К, п. Заяць з Підзахарча 3 К. Крім того зібрали на блюки пан Москва і Михайло Данчул по 10 К. — За „Народний Дім“, *Михась Івашко.*

Крадїж. На ринку схоплено передвчера 45-лїтну безробітну Каролїну Филипчук, що вкрала з ятки кілька кільоґрамів свиньского мяса вартости 12 корон. Злодїйку, в котрої знайдено украдене мясо, передано судови.

Із штуки і лїтератури.

Київска „Просьвіта“ видала дотепер такі брошурки: Ч. 1. „Про укр. Козаків, татар та турків“. Зложив М. Драгоманів. З додатком про житя Драгоманова. У Київі 1906, стор. 54, малої 8⁰; цїна 8 коп. Ч. 2, „Земельна справа в Новій Зеляндиї“. Переклала М. З. у Київі 1906. Стор. 15, малої 8⁰, цїна 2 коп. Ч. 3. „Як ратувати ся при наглих випадках“. Написав лїкар М. Левицький у Київі 1906, стор. 24. малої 8⁰, цїна 3 коп. Ч. 4. „Календар“, який ми вже обговорили. — Всї сї видання відзначають ся надвичайно приступним укладом і мовою, так що в сім зглядї могліб нам послужити за примір взірцевої популярної лїтератури.

Найновійша драма Гавптмана „Die Jungfern von Bischofsberg“ перепала в суботу в берлїньскім театрі Лесїнґа. Сцени були, як доносить „Vorwärts“, крайно нудні, нїчого не пригадувало творця „Ткачів, „Візника Гешля“ і т. и. Лиш кілька прихильників поета справляли йому голосні овациї, скоро лише спадала заслона. З початку прислухувала ся публика терпеливо, але вкінци виявила своє невдоволене енерґічним бурмотїнем. Гадали, що навіть послїдного акту, що кишів від всякої тривіяльности, прийде ся не відгравати. Публика понесла вражіне, що драма написана підпитаним чоловіком, котрому здало би ся якийсь час відпочити.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Русини! Незабувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., ½ сторони 60 К., ⅓ стор. 40 К., ¼ стор. 20 К., ⅛ стороны 10 К., 1/16 стороны 5 К., 1/32 стороны 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого текету.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Милїїв відбудуть ся дня 10. лютого 1907 року о годині 1-ші пополудни в шкільнім будинку з слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане старшини за рік 1906. 2. Справоздане касове і замкнене рахунків за рік 1906. 3. Вибір касиера. 4. Вильосуване 2. членів старшини. 5. Доповнене ради надзорчої. 6. Вільні внесеня. *Старшина.*

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Серґїй відбудуть ся на Стрітене Госп. в пятницю, дня 15. лютого 1907 в шкільнім буденку з слїдуючим дневним порядком: 1. Справоздане касове, приняте білянсу. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесеня. *Іван Чокан,* начальник.

Звичайні Веснянні збори каси жож. і щадн. для громади Гаврилівцї ст. з. з п. п. відбудуть ся дня 15. лютого 1907. о год. 1. попол в місцевім шкільнім будинку з слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане касове і білянс за дїловий рік 1906. 2. Ухвала як ужити чистий дохід з року 1906. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вільні внесеня. *Старшина.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Француза
в Тернополи.
Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.
Ціна фляшки 80 сот. 10 фляшок (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. **Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.**
(—)

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують 50 кор. враз з стемплем, а з пересилкою 51 кор.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосе на 185 cm довге через уживане масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством против випадуваня волося,** побуджає поріст его, зміцнює корінь, у паців прискорює поріст повної бороди, но коротким вже уживаню её хоронить волосе, **надає ему правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зеднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости её, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Виславїд сей потверджують тисячі писем з подякою в цїлім сьвітї, врештою виславїд нагороджує правда.
Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.
Щоденна висилка за попереднім надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики
АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).
108(19 26) II. н.

Важне для управителїв шкіл.
Намість друкосорти
„Jahresausweis“
краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друкосорту
„FRAGEBOGEN“
яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради“ (Чернівцї, ул. Петровича ч. 2) по цїні
6 сотиків за аркуш.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНЇСТЕР“
Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою
Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просьвіти“
платить **4% від вкладок**; приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім неділь і сьвят; **удїляє пожички на 6 проц.** на гіпотеку або за порукою; **дає більші позички парцелянтам** на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах півчних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.
На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Днїстер“ позички на 5 проц.
Позички можуть дістати тілько члени. Яко член може приступити тілько член Товариства обезпечень „Днїстер“.
Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6 проц.
Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31.	грудня	К	2,072.928
Пожички удїлені	„	„	„	2,042.615
Удїли членьскі	„	„	„	162.127
Фонд резервовий	„	„	„	30.288
Цїнні папері і льок.	„	„	„	257.963

З чистих зисків удїлив „Днїстер“ на церкви, бурси і иньші добродїйні цїли вже над 40.000 корон.
(—)

Г. ФАЙЛЕҐ усувач нагнїток
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.

До Америки і Канади

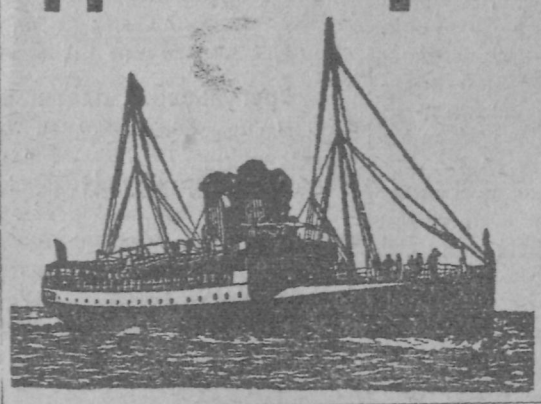

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 20—52 н

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 9.
Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень,
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень,
П. Л. Попер, Худім.
Осип Шіхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.
Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.
Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табькерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до манштетів, шпильки до волося і рїжне.
Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожи і валїзи, спеціяльні куфри Mädler-a з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.
Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.
Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїдніїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле системи Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, манжети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.
Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також рїжні суконні для панів і хлопців.
Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана сїдня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепї.
Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкірянами або лякерованими обкладами, з плїшовим футованем, або без того, для пань, панів, панночок, хлопців і дїтий.
Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопців. Обув домова рїжнородна.
Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.
Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.
Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.
Артикули до пользованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.
Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, ташки, капуза, рукавиці, зарукавки і т. п.
Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші французскі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 12. Чернівці, неділя дня 28. сїчня (10. лютого) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.

Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. *Реклямациї* неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Буковиньскі справи.

Посол др. Скедль перед своїми виборцями в Серетї.

В середу 6. с. м. прибув др. Скедль ранним поїздом до Серету. На двірци повитала його громада мийска з своїм бурмістром Байльом на чолї. На шесту годину вечером оголошено збори в салї громадскій. В призначеній годинї була саля битком набита. Предсїдатель бурмістр Байль повитав всїх присутних, по чім др. Скедль здав справоздане із дотеперішної своєї дїяльности. Др. Бенкендорф поручав зборови кандидатуру д-ра Скедля, що завсїгди заступав успішно інтереси своїх виборцїв. По тім говорив ще в волоскій мові д. Сіліон, по чім, на внесене бурмістра Байля, висказано д-рови Скедльови одноголосно вотум довіря. Др. Скедль, забравши ще раз слово, заявив, що він лиш тодї увійде до парляменту, коли його вишлють три міста (Серет, Радівцї, Сучава); кандидатури в Чернівцях західних він нїяк не приймає. Він признає радо, що Жидам належить ся ще один мандат, і він буде старати ся всїма силами, щоб в західних Чернівцях вийшов жидівский кандидат. Вкінци подякував зібраним за довіре, а участники розійшли ся з гучним „славно“ на честь д-ра Скедля. Між тим уряджено в честь д-ра Скедля похід з смолоскипами. — В четвер (7. с. м.) явив ся др. Скедль перед своїми виборцями в Іцканах, а потім від'їхав до Сучиви до бурмістра Де Льожа. В салї ратушевій при звуках музики передано д-рови Скедльови дипльом почетного горожанина міста Сучави. Всї бесїдники висказували надію, що др. Скедль прийме кандидатуру в ґрупі міст.

Уконституоване нової ради громадскої.

В четвер 7. с. м. відбуло ся уконституоване нової ради громадскої. Атмосфера салї ради громадскої значно змінила ся. Майже половина нововибраних є новими людьми. Точно о 5-ій год. було присутних 47 радних. Др. Вайсельберґер і др. Квятковский звинили свою присутність, а д. Бориславский явив ся аж по виборі бурмістра. Тревало якийсь час, поки упорано ся з укладом місць поодиноких радних. Впадає в очи, що польскі радні сидять разом, згуртувавшись в клюб. Радний п. Василько сидить коло д-ра Лупу. По привитаню нової ради громадскої дотеперішним бурмістром д-ром Райсом, почато вибори бурмістра і двох заступників. Бурмістром вибрано наново д-ра Райса 42. голосами. Волохи віддали незаписані карточки. Один голос одержав барон Фірт. Др. Райс дякуючи за довіре, розвинув програму, в котрої склад входять: розширене мийского уряду будівничого, скоре переведене реґуляциї платнї мийских учителїв, зрівнане мийских урядників з урядниками державними що до платнї, реформа громадского статуту, реформа виборчого права громадского, полекші що до податку від води для купців, докінчено брукованя міста, уложене нового ярмаркового порядку, збудоване різниці і епідемічного шпиталю, уреґульоване справ бідних і основане добродїйних закладів, головно збудоване мешкань для робітників, закладу добродїйного з нагоди 60-лїтного ювилею панованя Його Величества цїсаря і т. д. „Добра, поважна воля, — кінчив др. Райс — є в нас всїх. Коли Ви всї будете мене підпирати в моїх безкорисних намірах, тодї з Вашою помочию і з помочию маґістрату здїйснять ся всї мною ось тепер піднесені справи, що вийде на добро місту і його горожаньству“. — По сім вибрано обох дотеперішних заступників бурмістра, наново барона Фірта 1. заст. бурм., прав. радника Бальмоша 2. заст. бурм. Дальше наступили вибори радників міста, як також вибори до поодиноких секций. До першої секциї (правничої) входить із Русинів надр. Ясеницкий, до третої (секц. будов.) др. Теодот Галїп, до четвертої (санїтар.) др. Кость Клим, а до пятої (шкільної) знова др. Т. Галїп. До видїлу для виборчої реформи входять із Русинів: надр. Ясеницкий і др. Т. Галїп, в склад комісиї прелїмінарної входить др. Кость Клим, а руским членом театральної комісиї вибрано д. Н. Василька. У видїл каси щадничої увійшли др. Штравхер і Вільгельм Тельман, заступником до ради шкільної краевої вибрано д-ра Франка, членом комісиї для промислової школи Ернеста Маера.

З польского обозу.

Послїдне число черновецкої „Gazet-y Polsk-oї“, обговорюючи політичну ситуацию Поляків на Буковинї, а спеціяльно відмовлене Полякам парляментарного заступництва з заведеним нового виборчого закона, так пише: „Від розуму і зрілости політичної всїх сторонництв народних в краю залежить, чи дїстануть Поляки належні собі права справдї дорогою важкої борби о мандат, чи шляхом компромісу“. — Розуміємо психольоґію жадань і жалїв польских, здаєть ся нам однак, що черновецкі Нїмцї не згодять ся на відступлене свого мандату в Чернівцях в користь Поляків. — Дня 3. с. м. відбули ся загальні збори польского „Товариства братної помочи і Читальнї“ в Чернівцях. Із справозданя довідуємо ся, що фінансово стоїть товариство ненайлїпше. Видїл не міг помочи матеріяльно своїм землякам в Сучаві і Вашківцях, а на бурсу польску в Чернівцях міг присьвятити в тім році лише 1200 К. Товариство удержує бібліотеку і читальню, з котрої користало однак дуже мало людий. Належить до товариства 377 членів. На загальних зборах ухвалено віддати честь львівскому сенатови „за патриотичну оборону“ польских прав. Коли брутальне і шовіністичне кривдженє рускої мови сенатом львівским, коли відтак всї нечувані поступки тогож сенату зглядом студентів Русинів справдї заслугують на похвалу, то загальні збори польскої читальнї мають рацію. Ми однак анї черновецкій читальнї, анї сенатови тих патріотичних ларвів не завидуємо! — Поляки, радні громадскі в Чернівцях, завязали осібний клюб. Презесом клюбу є др. С. Квятковский, а секретарем Т. Коссовский. Дня 27. сїчня с. р. відбули ся загальні збори черновецкого „Польского банку“. Справоздане підносить зріст членів товариства і зріст вкадок щадничих, які дійшли до суми 300.000 К.

Нові рускі часописи на Буковинї.

В лютім пічне виходити в Міговій новий руский двотижневник, в обемі 1—3 аркушів друку п. н.: „Хлопська Правда“. Часопись містити буде популярно наукові статї, вісти громадянско-політичні, вісти з чужих земель, оповідана, поезиї і т. д. Коли згадати „Грім“ д. М. Грабчука, та „Іскру“ д. К. Кракалиї в Черепківцях, то „Хлопска Правда“ є вже третою новою українською часописию на Буковинї в 1907. роцї.

По масовім арештованю львівских академіків.

Арештованя рускої молодїжи, мимо запевнень польских часописий, досї ще не покінчили ся. Останне число „Дїла“ повідомляє, що арештовано знов двох академиків. Видно, що правительство галицке послухало ради репрезентантів львівского університету і забрало ся до дїла вельми строго. Під напором міністра судівництва, із яким, як відомо, конферував в тій справі посол Николай Василько, суд львівский переводить слїдство досить скоро. Вже зголосили ся навіть адвокати до безкорисної оборони увязненых. Всїх арештованих вже переслухано. Дальше слїдство застановлено однак на якийсь час із причин формальних, як доносить о тім „Kurjer Lwowski“ в останнім числї. Увязнені академіки внесли просьбу до апеляциї його суду о випущене їх на волю, а заразом зажадали виделеґованя позагалицкого (віденьского) суду для переведеня їх росправи. Як порішать компетентні чинники сї жаданя наших академіків, покищо годї знати. — Тимчасом перебувають всї арештовані в сірих келїях вязниці. „Дїло“ помістило в 20. ч. цїкаві враженя одного із потерпівших — і кінчить ті реляциї тими словами:

„Минає другий день. Ми освоюємо ся зі своєю судьбою. Наше положене стає для нас вже не таке важке, як в першій хвилї. Рівно з ударом четвертої

Дїяльність ческих жінок і участь їх в відродженю Чех.

Ніколи праця наша на поли просьвітнім і культурнім не видаєсь так малою, як коли порівнаємо еї з працею иньших народів, коли кинемо оком поза тїсні межі нашої провінциї. А вже-ж найменьше видне місце в тій працї припадає жінцї Русинцї. Коли порівнаємо еї дїяльність а властиво неробство з дїяльностию жінок иньших народів, то аж соромно, що жіноцтво наше поза своїм фаховим занятем так мало а властиво нич не зробило доси для економічного і просьвітного піддвигненя руского народу на Буковинї.

Та коли і у нас під тим зглядом видно бодай надію на зворот на лїпше, інтересно — гадаю — буде познакомитись з дїяльностию ческих жінок, котрих доля в дечім подібна до нашої, бо і Чехи були довгий час під впливом нїмецким.

В істориї Чех стрічаємо богато імен жінок, котрі визначились чи то яко філянтропки, як на пр. Аґнешка, дочка Перемислава, Елисавета Поморска жінка Кароля і Анна, жінка Фердинанда, чи то яко героїні, котрі з оружием в руках боронили батьківщину від ворогів як пр. Дорота з Високого і Аґнешка з Усті. Підчас 30 лїтної війни в цїлім релїґійнім руху брали чинний удїл жінки; вражливійші від мущин, не звязані інтересами політичними, ревно горнулись до нової релїґії, богато з жінок утратило за се майно, а навіть жите, як Кляра і Марта з Праги, які спалено на стосї.

Цїсар Йосиф II. постановив з всїляких народів замешкуючих его державу утворити один, силою на киненя одної мови. Вибрав на се мову нїмецку.

Не так однак склалось, як ждалось. Патріоти ческі розуміючи, що їм грозить, постановили боронити своїх прав, а яко оружіе в борбі взяли мову ческу і постановили розбудити до житя літературу ческу. В перших рядах борців майже не було жінок, бо ті виховані в нїмецкім дусї, не відчували потреби противдїланя. Помало однакож патріоти почали впливати на ближше і дальше окруженє, і небавом поміж ними найшли ся жінки. Першу тут стрічаємо Йосифу Педальову. Все що відносилось до справ народних горячо займало її. Вона пізнала головних дїячів, переписувала ся з ними, а плодами свого духа дїлилась з своїм окруженем. В високій мірі впливала на дівчата віддані на виховане до монастирских шкіл, так що відси вийшло богато дїятельок на народній ниві.

Рівночасно появилась Доброміла Реттіґова, котра працювала пером над відродженем Чех. Збогачувала всї часописи своїми творами, чи то ориґінальними, чи то в перекладах. Щоби розбудити замилуване до читаня, заложила в околиці Літомишлї випожичальню книжок.

Жінки, котрі брали меньший удїл в житю публичнім, творили меньше податний ґрунт до розповсюдненя ідей патріотичних. На однім з засїданю патріотів, за радою Каетана Тиля, рішено, що піднесенє жінок до нормального стану має відбуватись за посередництвом самих жінок. Головну ролю мала відограти в тім відповідна школа. „Постараймо ся“ мовив Тиль, „щоби жінки не соромили ся виступати яко Чешки, а буде вже великий поступ; коли жінки стануть на чолї борців о піднесенє народного духа, нїхто не в силї оперти ся нам“. Такого самого змісту статя в однїй часописи взивала жінки ческі, щоб полюбили по прабабках одїдичинний жемчуг дорогоцїнний: мову рідну.

В році 1834. Кароль Славой Амерлінґ начеркнув плян школи початкової і семінариї, котра мала підготовити нові народні сили. Відділ жіночий сеї школи повірений був Антонії Райсовій. Від найвчаснійшої молодости мала она замилуване до научаня молодїжи. Занята гадкою заснованя школи, їздила за границю, роздивлялась у всяких заведеняхъ наукових і через два роки приготовлялась до іспиту державного, без котрого не могла би обняти науки в школї. З цїлою ревностию ширила в своїм окруженю ідеї поступу і патріотизму і по зложеню іспиту зачала викладі в ческій мові.

Незвичайні заслуги в піднесеню народного духа положила Божена Немова. В перших еї байках заяснів еї незвичайний талант. Божена писала лиш для народу, притім ширила осьвіту всїма способами. За еї приміром і інші жінки взялись до літературної працї.

За старанем Запової повстало в Празї товариство, котрого цїлию було виховане молодого поколїня в народнім дусї. Товариство невдовзї упало, але Запова працювала дальше і за її старанем основано нову школу. Рівночасно Лявра Ганушова оснувала товариство ґімнастичне для жінок. Анна Кавалїрова Фрічова, котра писала під псевдонїмом „Sazavska“, належала тодї теж до ревних патріоток. Незвичайною енерґією відзначала ся Анна Дроска Нирсткова, мати славнозвісного Войти. Жінка його Йосифа занялась зорґанізованем ческого віддїлу працї для жінок на виставі в Чікаґо і віддїлу гафтів народних на виставі в Празї.

Визначне місце займає Каролїна Светля. Зна-

і семої години гремить з усїх келїй тюрми могуче слово нашого гимну; в сїй хвилї ми творимо одну душу. Наші „курінї“ розсьвітлюють ся, вертає молодечий жар і юнацкий гумор. Вся тюрма з українізована. Нашою передобідною молитвою народний гимн; в каплицї гомонить наша коляда, цїлий суд говорить українською мовою. По келїях завела ся щира приязнь, а всякий дар приватної особи розїжнює нас до сліз і стає спільністю комуни даного „куріня“. Ми відчуваємо, що цїла суспільність жие нашим житем і нашими ідеалами і нїколи не любили ми своєї суспільности так щиро, як тут в тюремних казнях. А з другого боку нїколи не виринав перед нами так ясно обовязок зглядом суспільности і цїлого народу, як в сїй хвилї. Не страшні погрози збожеволїлої гакати. Скорше сонце згасне, чим безсмертна ідея, яку роздула сьвідомість вікової кривди і насильства!

Взагалї треба признати, що Польонїя галицка стрілила велику дурницю, коли вічно домагала ся як найострійших репресий. Масове, нечуване і небувале, жорстоке арештоване академиків заворушило всю суспільність руску в Галичинї; її потенціяльна енергія перемінила ся нагло в динамічну і не улягає сумнївови, що раз розбуджена сила народна не піде на марно. При консеквентнім грубім і розбишацкім еґоїзмі політичним галицких всеполяків, годї було і перед тим думати о мирнім пожитю Русинів з Поляками. Тепер пропасть між одними й другими дійшла до краю. Ситуацию сю починають розуміти вже самі Поляки, як сьвідчить о тім відповідна статя краківської „Now-oї Reform-и“. Натомість досить несподївано закричав грімким „расини! Polizei“! — толерантний досї краківский місячник: „Swiat Słowiański“ (ч. 26, за лютий 1907). Поступок до краю роспуки доведеної львівської акад. громади рускої називаєсь там знова „бандитизмом руским“, — молодіж руска „здичіла“, — „в Русинах живе зла сила, що прибираєть ся лиш в стрій народних ідей“, тому „із всею безоглядностию, желїзною рукою треба боронити суспільность перед гайдамацтвом“ (ст. 166). Не будемо полемізувати з „Sw. Słowiańk им“, бо се на нїчо не придасть ся. Хто не хоче бачити цинїзму кс. Фіялка грубого нетакту Віняржа, хто не хоче чути о всїм нечувано диким поступованю львівского сенату, хто нехоче видїти кривди — рускої мови на львівскім унїверзитеті, того переконають хиба дальші події.

Опікуєть ся арештованими вся суспільність, яка надсилає до тюрми поживу і складає фонди для ратованя потерпівших. Справою інтересуєть ся незвичайно живо вся провінция, молодіж позальвівских унїверзитетів скликує віча, на яких ухвалюють ся резолюції звернені проти поступованю львівского сенату, тут і там відкликано заповіджені балї, навіть на закордонній Українї викликала вістка про арештованя студентів Українців значний відгомін, о чім най сьвідчить між иньшим і надіслана нам допись з Одеси, яку містимо в нинїшнім числї.

Цїкавий причинок до житя наших студентів в тюрмі подає в останнім числї „Kurjer Lwowski“. Доносить іменно, що в вязници, у яких пробувають академики, дозорцї знущають ся в брутальний спосіб над вязнями неакадемиками. Одного вязня побили дозорцї так страшно, що той зімлїв. Вязнї почали неспокоїти ся. Побоюють ся, що зніме ся бунт у вязници. По сторонї пошкодованих стануди і наші академики.

В нинїшних числах руских і польских дневників львівских (се е з д. 9. с. м.) находять ся нові вісти в справі унїверзитетскій. І так доносять що складки на арештованих академиків в краєвім Союзї кредитовім дійшли вже до квоти поверх 1000 корон. Дальші ленти напливають. Поза тим не треба забувати о всяких приватних складках на сю цїль. — Рекурс внесений академиками проти рішеня палати радних що до слїдчої вязниці, апеляция полагодила так, що затвердила рішене палати радних, але ухилила уст. 4 § 175., на основі якого палата радних зарядила арешт. В уст. 4-ім є мова про небезпеку повтореня або доконаня наміреного учинку. В наслїдок ухиленя сего уступу, арештовані будуть могли по слїдстві вийти на волю за кавциєю. — На великім вічу всеї поступової молодіжи акад. у Львові, яке відбуло ся перед кількома днями, ухвалено між иньшим резолюцию осуджуючу поступоване сенату та взиваючу ректора Ґризецкого до резиґнациї. В четвер, дня 7. с. м. відповідна делеґация вручила ректорови резолюції віча. Ректор приняв делеґацию дуже чемно, толкував ся однак, що нїяк не вливав на арештоване руских академиків. — В четвер відбули ся теж у Львові великі довірочні збори українських академиків в справі унїверзитетскій. Присутних було поверх 400 учасників. Ухвалено одноголосно слїдуючі резолюції: 1) українська молодіж солїдаризує ся з послїдною демонстрациею українських студентів з дня 23. сїчня с. р. і уважає її за едину відповідь на провокациї з боку унїверзитетских властий; 2.) протестує проти масових арештовань українських студентів і уважає сї арештованя актом політичного терору; III.) пятнує поведене сенату львівского унїверзитету, ректора Ґризецького, і загалом професорів Поляків, котрі з приводу послїдних подій в унїверзитетї перебрали на себе ролю поліцийних аґентів. Пятнує поведене намісника Потоцкого, котрий у відповіди депутациї польских унїверзитетских професорів прирік постарати ся о „примірне“ укаране українських студентів; IV.) заявляє, що ні терор, ні тюрма не зібють її з того шляху, який уважає за конечний для здїсненя культурного постуляту — основаня окремого українського унїверзитету у Львові, і що на евентуальне насильство з гора відповість оружем, яке проти насильства одиноко можливе, а приймаючи визов до боротьби, взиває українську суспільність піддержати її в тій боротьбі; V.) уважає основане українського унїверзитету у Львові за справу як найтїснійше звязану з політичною еманципациею нашого народу в Галичинї та заявляє, що при виборчій акциї до парляменту возьме як найживійшу участь; VI.) товаришам, котрі потерпіли з приводу послїдної демонстрациї, особливо тим товаришам, що сидять тепер за тюремними кратами, пересилає слова найщиріїшої симпатиї і найбільшої пошани.

Около пів до 11 скінчили ся збори, почім уформував ся демонстрациїний похід, що зі сьпівом „Не пора, Ще не вмерла, Який то вітер і Шалїйте“ потягнув на улицю Батория. На розї улиці Батория від площі Марийскої стрінув ся похід зі сильним віддїлом кінної і пішої поліциї.

Не обійшло ся і без арештованьь; арештовано кількох академіків, котрих по списаню протоколу на поліциї пущено на свободу.

При вчерашних пописах львівскої кінної поліциї оден кінний поліциянт, пустивши ся ґальопом в улицю Сенкевича, де схоронила ся часть демонстрантів, упав з конем на улицю і поломив собі ноги; зараз відвезено його на ратункову стацию, а відтак до шпиталю. Українські академики, що зібрали ся по демонстрациї в „Народній Гостинници“, зложили для потерпівшого поліциянта кількадесять корон.

Допись з росийскої України.

(З поводу бучі на львівскому унїверзитетї).

Одеса, 24/I. ст. ст. 1907.

Сьогодни телеґраф приніс нам звістку, що знову заарештовано більш сотнї студентів Русинів, що зробили Полякам демонстрацію, позаяк ректор дістав листи з погрозою.

Я не кажу вже про велику персону ректора, за погрозу тільки якому можно забрати в тюрму людей сторицею, а хочу лиш зїисувати цей факт.

Або це провокація і тоді ганьба Полякам-шовінїстам, що в своїй слїпотї можуть до того морально впасти, — або це факт і він з конечністю доводить, що терпець студентам Українцям урвав ся і вони переходять до революційної боротьби.

Чи так, чи інак, а Полякам, що можуть ще тверезо дивити ся на цю справу, треба подумати... Справа „хлопська“ стає гостра, як ніж.

Що же ми бачимо? Сливе вся польска преса, крім соціялїстичної, забила в дзвони: „гайдамаки! варвари!“

Навперейми всї шовінїстичні часописи поспішають рознести по Европі звістку, що між культурними Поляками живуть дикі Русини, які руйнують унїверзитети. Але цї засоби давно вживають Поляки. Европа добре знає, хто управляє Галичиною і чому там доси ще не вивелись „дикі“ Русини.

Такі само брехнї у свій час ширила через свої часописи й у нас росийска бюрократія, коли наші студенти розбивали свої унїверзітети, били інспекторів, неделей.. Але правда, хоч вона летїла нище урядових телеґрам, то підїмала ся врешті вище їх, і чим далї прихилялись до наших „варварів“ усе більші й більші народні симпатії. Врешті стала ся всеросійська революція, по нїй акт 17. жовтня, яким зараз користують ся й Поляки російські.

Такою самою дорогою і до того-же самого веде польска шляхта й наших братів Русинів в Галичинї. Після великої сецесії студентів Українців з львівского унїверзітету, що здивувало цілу Европу цим до того їм невідомим вчинком студенства, Русини показали Полякам свою е д н і с т ь. Це була перша і грізна пересторога. Но те адміністрація львівского унїверзітету тільки радїла з того факту, що позбулась в стїнах університету небажаного їй елементу.

В унїверзітетї стало тихо, аж поки не набралось там знову кількасот Русинів, які почали знову допоминатись своїх прав, а як їм не тільки категорично було відмовлено, а навіть ображено всїх їх назвою, ганебною в четах Поляків, „гайдамаками“, то вони вчинили бучу. Після едности студенти наші показали с и л у, правда, покищо невелику, але кожна отверта боротьба починала ся невеликими вибухами проти гнобителїв, а вже згодом ставала народним ділом. Не тільки студенти Русини, а весь український народ, і вся вже Европа добре знає, що як би Поляки дбали про народ, то в Галичинї могло б бути не тільки два польскі унїверзитети, а й два українських.

Але поляки волїють тїшити Европу безглуздними байками, буцїм то у Русинів нема сил наукових. Хто з ромумних повірить, що наукові сили родять ся, а не роблять ся в самому унїверзитетї? Колись не було цих сил і у Поляків і у Москалїв, і в Росії навіть і доси немало професорів з Німців, що так сяк говорять по московскому.

Усе це добре знають студенти Русини і така відповідь польских шовінїстів тільки й може привести до всяких буч.

Сьмішні Поляки для нас, росийских Українців, бо вони хитро-мудрно і заразом безглуздно намагають ся захищати неправе дїло, самі стають гнобителями українського народа, а між тим криком кричать про свої кривди в Германії й Росії. Сьмішні Поляки, щоб не сказазати: „жаль нам на них...“ Та на їх щастя, на щастя польского народу стан річей довго таким бути не може. Ми чуємо вже сьвіжі, нові голоси польского народу, що там в Галичинї, не подаруе шляхтї всїх своїх і чужих кривд. Ми еднаємось з тими людьми тут і там і кличемо до едности все живе, сильне й сміливе. Ми, Українцї російські, для визволеня з під гніту нашого безправного, пригнобленого тут і там народу, еднаємо ся в единому визвольничому русї і кличемо:

„Або слави добути, або дома не бути!“ За ними, за польскою шляхтою, що гнобила, гнобить і буде гнобити наш народ, поки вона сама істнувати ме, за ними ганебне минуле, а за нами славна будучина!

Визвольний рух, що почав ся в Росії, перескочив уже в Европу... і тут і там усї пригноблені уже не просять, не вимагають, а беруть з бою. І ми Українцї по обидва боки кордону не можемо бути байдужні, а вживемо всїх засобів, аби зробити наш народ г о с п о д а р е м на н а ш і й в л а с н і й з е м л і. Або тепер, або нїколи! *М. Міщанин.*

Телеґрами „Буковини“.

Дня 9. лютого 1907.

Стан здоровля д-ра Люеґера.

Відень. (*К. Б.*) Стан здоровля д-ра Люеґера значно поправив ся.

ючи, яке становиско займає жінка в родині, була она переконана, що без співучасти жінок нарід не підє дорогою поступу. Простановила проте Светля розбудити жіноцтво і взялась до праці. В році 1871. заснувала „Zeński vyrobny spolek“ в цїли забезпечення способу до житя жінкам, котрі потребували працювати. Крім сего брала она чинний удїл в иньших товариствах жіночих, чи то яко член, чи яко протекторка. Нїяка справа важнїйша на тлї поступу не обійшла ся без її співучасти. Не шукала она слави поза границями краю, ні яко сучасна дїятелька, ні яко здібна писателька, але вдоволяла ся щирим признанем земляків.

Софія Р о т вихована в дусї нїмецкім, коли лиш повіяло духом народним, почала учити ся рідньої мови. З замилуванем студіювала історию рідного краю, що дало підставу до її знаменитих повістий історичних. Через чверть столїтя була ревною помічницею Войти Нирстка в справі еменципациї жінок. Крім великого числа товариств, в котрих брала участь, з особлившим замилуванем, заняла ся „Опікою над занедбаними і опущеними дївчатами“ і через 10 років була предсїдателькою сего товариства.

Дїяльність Елїшки Пехової, звісної в літературі під псевдонімом Красногорскої, розпадаєсь на два віддїли: писательский і суспільний. Відчувши упослїдженє жінки в суспільности, особливо ческій, де тільколїтний вплив нїмецкий зробив з неї лиш ґаздиню і няньку, постановила найти на се лїк, і найшла его в відповіднім образованю жінок. Обняла управу товариства „Zeński vyrobni spolek“, котре за час 30 лїтнього істнованя вибразувало 15.000 жінок, і за її стараньем викінчено величаву будівлю сего товариства, оцїнену на пів мілїона корон. В 1890. році оснувала она товариство „Minerva“, котрого задачию є ширити серед жінок замилуване до вищого образованя. Переважно з приватних фондів отворено тодї школу, відповідаючу 4-ом вищим класам ґімназиї. Праця ся увінчалась повним успіхом, бо „Мінерва“ поправила свої ученици по зложеню іспиту зрілости до унїверзитету. За ініциятовою Красногорскої внесено перші петиции до парляменту о право вільного голосованя для жінок.

Анна К у б а т о в а, звісна під псевдонімом Вінценти Люжацкої, попирала справи філянтропійні і суспільні, кождої хвилї рада була служити відчитами, котрі всесторонно розбирали справу жіночу.

Саме в тім часї почалась будити шляхта ческа, опанована до тепер впливами нїмецкими. З жінок тої сфери відзначилась ґрафиня К у н ї ц о в а. Належала она до всїх товариств і не жалувала гроша на народні цїли. Марія Ріґрова Ч е р в і н к о в а посьвятила ся праці літературній і суспільній, котрої плодами були численні відчити і реферати. Одним із значнїйших результатів її праці були численні заведеня філянтропійні як „Опіка над занедбаними дїтьми“ і „Zastita“ запевнюча за дешеві гроші утримане бідним дївчатам, котрі хотять образуватись в якім небудь заводї.

Юлія К у м і н ї к о в а значними фондами попирала товариства, яких цїлию була опіка над молодїжию, а крім сего щиро занялась она товариством „Vesna“ в Берні, офіруючи 20.000 злр. на дім для згаданого товариства!

Ось короткий виказ більше заслужених одиниць. Крім сих стрічаємо в Чехах цїлі ряли визначних жінок, котрі на всїляких полях причинили ся немало до осьвідомленя і піднесеня духа народного, розвою штук і наук.

Узнаючи, що громада великий чоловік, жінки ческі за приміром мужчин зачали вязатись в товариства. Перше товариство з цїлию філянтропійною завязали панї ческі під покровом патронки Чех, сьвятої Людмилї 1852. р. Сегодня число ческих товариств жіночих доходить до поважного числа 200.

(Конець буде.)

Арештоване российского горожанина в Швеції.

Штокгольм. (*К. Б.*) Российске правительство зажадало видачі арештованого тут российского горожанина Янкля Черняка. Шведске правительство домагаєть ся зі своєї сторони, щоб Черняка не поставлено перед военний суд. На те российске правительство не пристало, через що пущено Черняка на вільну стопу. В протягу 24 годин мусить він однак опустити Швецію.

Страшна помилка.

Петербург. Стверджено, що в Одесі повішено 4 людий через помилку судову. Мати одного із невинно повішених збожеволїла.

Полїтичний перегляд.

Розписанє виборів до парляменту в Австриї. Розписанє виборів до ради державної на підставі нового права виборчого наступить десь в серединї лютого, а вибори відбудуть ся в першій половинї мая. Не було можливо назначити вибори на скорший речинець, бо підготовленя до переведеня їх на підставі загального і рівного права голосованя вимагають богато праці. Вже само уложенє лїст бурмістрами і начальниками громад мусить ся перевести з найбільшою увагою і точностию з огляду на їх важність на проче поступованє в виборах. Виборчі лїсти мають опісля провірити полїтичний уряд (староство); коли-ж лїсти поправлені, тоді виставляє ся їх через 14 днїв в громадах. Тодї можна робити реклямациї, коли хто незаписаний в лїстї, або коли хто взятий до лїсти протизаконно. Внесені реклямациї мусить уряд громадский в протягу 3 днїв подати до староства, котре має порішити справу по провіреню всїх міродатних обставин. Западі порішеня подає ся до відомости партиям По сім наступає виготовленє і доставленє леґітимацій виборцям.

Росия. Навіть при знаних репресиях адмінїстрациї підчас виборів, скрізь виходять т. зв. „лїві:“. Вже тепер можна цїлком певно думати, що друга росийска Дума буде опозиційна. Числить ся з тим нинї вже само правительство Росиї. Останні телеґрами доносять, що Рада мінїстрів постановила згодити ся із імовірним жаданем будучої Думи в справі амнестиї, застерігаючи ся однак проти „надто широкої“ амнестиї. „Товарищь“ доносить, що Рада мінїстрів на зібраню дня 5. с. м. постановила дати сатисфакцию другій Думі, змінюючи мінїстрів, а навіть покликуючи поступових мінїстрів до кабінету, під услівем однак, що нові мінїстри не будуть відвічальні перед Думою. — Столипін догадуєсь, що опозиция нової Думи буде числити 60 проц. із всїх послів. Говорять теж про близьку димісию Столипіна.

Потвержденє вироку в процесї Нєбоґатова. Цар Николай затвердив вирок военного суду супроти адмірала Небоґатова і иньших разом засуджених офіцирів, після котрого вироку засуджено Небоґатова на 10 лїт вязниці, а прочих офіцирів на кріпостний арешт ріжного розміру. Звісно Небоґатова засуджено зразу на кару смерти, але по зваженю на облекшуючі обставини, перемінено йому кару смерти на 10 лїт вязниці.

По виборах в Нїмеччинї. Социяльна демократия втеряла, як відомо, майже половину давних мандатів в Нїмеччинї. В роцї 1903. мала 81 послів, тепер має тільки 43. Сей упадок социяльної демократиї в парляментї нїмецкім трівожить всїх поступовців, які не можуть байдужно дивити ся на полїтичну безвладність робітничих мас, які видвигнули квестию визволеня полїтичного і суспільної реформи в Нїмеччинї. Социяльна демократия се вічний ворог нїмецкого безризму, грізного для всеї европейскої демократиї. Не даром цїсар Вильгельм так дуже радуе ся побідою свого канцлера. Цїсарскі слова висказані сейчас по виборах що тепер він з такою дружиною парляментарною потрафить „їздити“ і „тратувати всьо що стане на перешкоді“, звернені без сумнїву проти поконаних соц.-демократів. Щоб охоронити себе від такого „тратованя“, деякі провідники нїмецкого социялїзму заповіли внутрішну обнову своєї партиї. Відзивають ся теж голоси за злукою всеї демократиї в берлїнскім парляментї.

Сербска Скупштина. Скупштина приняла по короткій дебаті предложене о буджетовій провізорії на місяць лютий а потім розпочала дебату над інтерпеляциями в справі поступованя полїцийних орґанів супроти членів опозициї. Ратарац (молодорадикал) обговорює переслїдуваня, на які виставлена його родина зі сторони полицийних орґанів і заявляє, що поліция поступає собі насильно, через що й тепер панує в краю рід виїмкового стану. Тімотиевич заявляє, що мінїстер внутрішних справ покриває всї „зделки“ своїх підчинених. Він так занятий партийною полїтикою, що мимо великої смертности в однім повіті не іменував ще доси лїкаря, маючи на оцї партийно полїтичні справи. Міністер внутрішних справ Протіч кричить: То не правда! Брехня! Тімотиевич заявляє, що Протіч яко шеф жандармів не в станї образити його, тим більше, що річи, які він наводить, не відповідають правдї.

Становиско Пашіча. Білгородскі часописи обговорюють уступленє Пашіча, яке незабаром певно наступить і висказують одноголосно своє переконанє, що Пашіч сам розповсюднив вість про свою димісию, щоб виставити себе яко невинну жертву Австро-Угорщини; часописи зазначують однак, що Пашіч впав радше як жертва своєї власної нечесної полїтики.

Креованє японьского заступника в Царгородї. Японьский і турецкий амбасадор в Льондонї мали конференцию, на котрій обговорювано креованє японьского дипльоматичного заступника в Царгородї. Анґлїйске правительство підпирає справу Японії. Заступництво японьске в Царгородї мало-б тілько полїтичне значінє, бо в Туреччинї є дуже мало японьских горожан а торговельні зносини дуже незначні.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 9. лютого 1907.

Відзначеня парляментаристів. Цїсар відзначив бувшого президента палати послів ґр. Фетера і бурмістра д ра Кароля Люеґера великим хрестом ордену Франц Иосифа.

Вісти з закордонної України. Дня 4. с. м. увільнено з тюрми арештованих підчас трусу в „Громадській Думці“ ще в серпни мин. року: М. Виноградову і В. Винниченка за кавцією 500 карб. Сими днями мають випустити С. Єфремова за кавцією 1000 карб. — Дня 5. с. м. почав викладати по российски в київскім унїверзитетї проф. Перетц украінське письменьство XVII—XVIII. столїтя. Проф. Перетц не згодив ся при тім на офіциальну назву: „Курсъ юго-западной литературы...“, і зве свої виклади курсом „украинской литературы“. — В Киеві переведено в ночі з 22. на 23. сїчня (ст. ст.) ревізию в домі проф. Ів. Лучицького. Не найдено нїчого протизаконного. — В Харкові ідуть труси серед місцевих дїячів украінськой революцийної партиї. — Вибори на Украінї ідуть гарно. Майже всюди вибрано прихильників будучої „лївиці“.

II. міжнародний конґрес для шкільної ґіґієни в Льондонї. В часї між 5. а 10. серпнем 1907 р. відбуде ся в Льондонї II. міжнародний конґрес для шкільної ґіґієни. В сїй цїли утворив ся краєвий комітет, до котрого належать між иньшими др Василь Ключенко і кр. інсп. Омелян Поповичь. Особи, що задумують брати участь в сім конґресї, евентуально лагодять ся до відчиту або мають гадку выслати що на выставу злучену з конґресом, зволять зголоситись в краєвім комітетї.

Цїкава збірка на церкву. Минувшої недїлї уряджено в Вартерберї (північна Америка) збірку грошеву на церкву. Збірка ся перевисшає своєю оригінальностию помисл нюйорского пароха баптистів, який замовив до церкви артистку з свиставкою, щоб принадити більше богомольців. В Вартерберї було так: В церкві згасло нараз електричне сьвітло, а запалювалось за те сотки сьвічок, що показували проповідницю в чудовім осьвітленю. Присутні здивувались однак на добре, коли зпід мовницї вийшла якась дивна процесия. Насамперед появив ся, вбраний в мерехтїючу білу одежу „ангел сьвітла“ з золотими крильми на плечах, представлений молодою красавицею Дальше слїдував в чорнім убраню „ангел тьми“ з лилковими крилами. По сім поступало мірним кроком 12 апостолів, а дотепний парох йшов на самім кінци. Паламар прочитав імена присутних в церкві, а до кождого названого по імени наближав ся оден з апостолів з словами: „Прошу оден доляр! Церква потребує грошій“. Коли дано доляр, або обіцяно дати, тодї приближав ся ангел сьвітла і нагороджував жертводавця небесним усьміхом. Хто не дав доляра, до того приближав ся ангел тьми і гасив йому сьвітло житя, т. є. сьвічку в руках.

Поляків коле в очи нїмецка ґімназия в Бродах. Тому они не спали і не їли, доки їй не перетворено на польску. На днях потвердила найвисша інстанция перетворенє бродскої ґімназиї в польску.

Проти здойманя капелюхів. Рада громадска в Хрудимі (Чехи) видала оповіщенє, в котрім взиває ся всїх дорослих мущин, підчас зимної пори року, то є від 1. листопада до 30. цьвітня кождого року, не здіймати капелюхів, лише, кланятись нахилом або в роді жовнїрского привіту прикладаючи руку до капелюха. За сю полекшу має кождий дати корону на мийский заклад для сиріт. Цїлий ряд осіб піддав ся вже сему зарядженю. Цікаво, як би принято таке зарядженє в Чернівцях?

Оповістки, іменованя і т. п.

Іменованя і перенесеня. Президіюм дирекциї скарбу в Чернівцях іменувала практиканта прав при краєвім суді у Відни д ра Теодора Мебіуса, концептовим практиканґом скарбу в области буковиньскої управи скарбу. — Президент краєвий перенїс санїтарного асистента д ра Ізідора Шайдта з Черновець до Вашківців, а тамошного сан. асист. д-ра Гайнриха Замлера до Черновець.

„Вашківский Боян“ устроює в четвер дня 14 го лютого 1907 в Вашківцах н. Ч. в сали давного касина (Ґлязер) концерт з слїдуючою програмою: I. 1. „Річенька“ (хор міш.) Головацкий-Лаврівский 2. „Даремне пісне“ (хор муж.) Франко-Січиньский. 3. З опери С. Артимовского „Запорожець за Дунаем“ (дует тенор. сопран) відспівають Вп. Ясінчуки. 4. „Думи мої“ (хор. муж.) Шевченко-Воробкевич. II. 5. „Було колись“ (хор. муж.) Шевченко-Колесса. 6. „Хор циганів“ (хор міш.) Шуман. 7. „Огні горять“ (хор муж.) Шевченко-Воробкевич. 8. „Коломийки“ (хор міш.) Лисенко. Вступ на концерт 2 кор. По концертї слїдують вечерницї з танцями. Початок о годинї 8-ій вечером. Вступ на танцї 1 кор. Стрій для пань і панів звичайний. Запрошеня розсилаєсь. Хтобн через ошибку запрошеня не дістав, зволить зголосити ся до Івана Ріппля (Ріннель) учителя в Вашківцях н. Ч. — *Видїл.*

Товариство „Руский Міщаньский Хор“ устроює в недїлю дня 10. лютого нов. ст. с. р. в сали „Рускаго Народного Дому“ велику забаву з танцями. Видїл постарав ся, щоб забава удала ся найкраще. Буфет у власнім заряді, печта і иньші несподїванки. Вступ на салю 1 К від особи. Білет фамілїйний на 3 особи 2 К 40 с. Початок точно о годинї 8. вечером. — *Видїл.*

Заходом научного кружка товариства українських студентів „Сїч“ в Чернівцях відбуде ся у понедїлок дня 11. лютого 1907 відчит тов. Павлусевича на тему: „Огляд українскої етноґрафії“, часть II. Початок о год. 8-ій вечером в льокалї товариства. Усїм гостям дуже раді. — *М. Равлюк*, годова научн. кружка.

Загальні збори Читальнї „Рускої Бесїди“ в Чорторию відбудуть ся у вівторок 12. с. м. о год. 1-ій по пол. в домі читальнї з слїдуючим дневним порядком: 1. Звіт видїлу за минулий рік; 2. Вибір старшини; 3. Вільні внесеня. — Заходом просьвітної секциї філії „Рускої Бесїди“ в Вашківцах н. Ч. відбудеть ся по зборах забава з відчитами, сьпівами і декляміциями. — *Старшина.*

Товариство „Читальня“ в Мамаївцях нових складає як найщирійшу подяку Вп. панні Олї Савицкій, що зволила обдарувати нашу читальню 10-ма гарними книжками. — *Ілля Кудрицьский*, заст. голови.

З почти. Місце почтмайстра II. класи при урядї почтовім і телеґрафічнім в громадї Красна Ільскі надано офіциянтцї почтовій Людмилї Марцїняк в Сторожинци.

Із штуки і лїтератури.

Учитель, орґан руского Товариства Педаґоґічного, число 2. і 3. містить слїдуючі статї: Буквар для неграмотних. — З книжки д ра Авґуста Фореля п. з.: Ґіґієна нервового і духового житя. — Проф. Ф. Паулзен: Короткий огляд істориї нїмецких унїверситетів. — Причина неправильного кінченя науки в школах мійских. — Справа реґуляциї платні учителїв народних. — Звіт з дїяльности Товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ у Львові за час від 1. вересня 1905 до кінця року 1906., с. е. за цїлий перший рік адмінїстрацийний. — Виказ жертв на цїли Рускаго Товариства пвдаґоґічного у Львові за час від 15. грудня 1906 до 15. сїчня 1907. — Новинки. — Вказівки для учасників Краєвого Віча учительского. Комунїкат Кр. Комітету виконуючого учительства народного. — Критика і бібліоґрафія. Предплата на пів року 3 кор. 20 сот., на цїлий рік 6 корон. Слати передплату треба на адресу: Львів. Кохановского ч. 15. Б. „Учитель“ виходить 5. і 20. (н. ст.) кождого місяця.

„Swiat Słowiański“, краківський місячник під редакциею д ра Ф. Ф. Конечного, помістив як звичайно в останнім числї (26) за місяць лютий „огляд часописий руских“ (*N. M.*) та „хроніку руску“ (*Ł*), а надто довшу замітку самого редактора п. з.: „З нагоди статї проф. Грушевського (Галичина і Україна — прим. „Бук.“) в Л. Н. Вістнику“.

Мійский театер. Сегорічний сезон кінчить ся дня 31. марта, а від 31. марта до 15. цьвітня перебирає театр режісер Людвик Штерк що задумує запросити в гостину панну Остгайм і иньших і виставити кілька модерних траґедий та французских комедий.

Репертоар міского театру. В субуту: „Die Schützenliesel“, бенефіс п. Лїшке; в недїлю „Lumpacius Vagabundus“ (предст. пополудневе, поч. о год. пів до 3.); вечером „Die lustige Witwe“, (початок о год. пів до 8-ої).

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатанє оголошеня!

Адмінїстрация.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Роґожешти відбудуть ся в недїлю 17. лютого 1907. о год. 11. перед полудним в громадскій канцеляриї з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за вік 1906. 2. Наради в справі вступу в члени товариства „Спілка для продажи і закупна". 3. Вибір ради надзорчої. 4. Наради дотично резервого фонду. 5. Вільні внески. — *Дмитро Коричук*, застп. гол. *С. Альбота*, касиер.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 8—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнітур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар систему Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим ккий самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена"
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol" і не принимати нїяких „Нервотонів".

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

(—)

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.

(—)

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

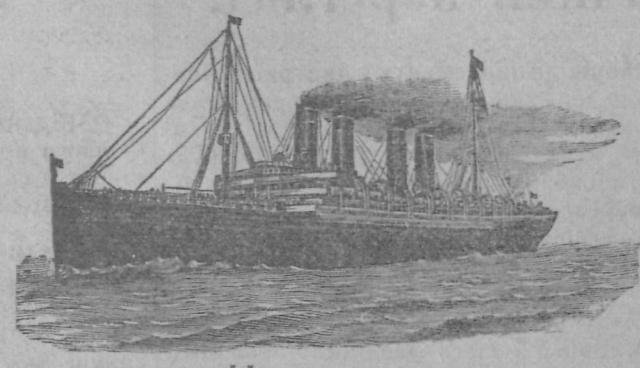

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

109 (24—104) н. с.

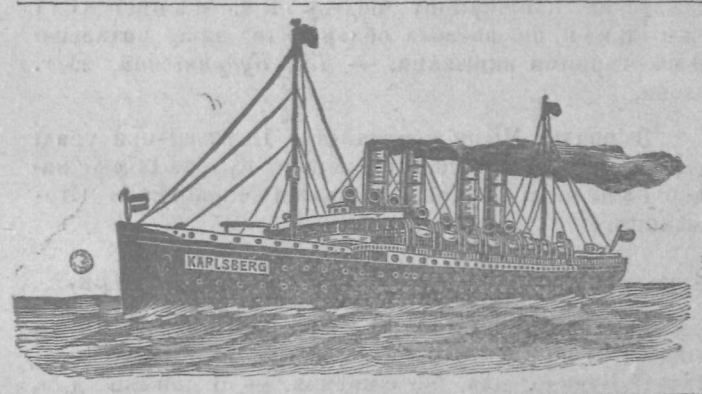

До Америки
Канади, Полудневої Америки і Африки
перевозить лиш
перворядними поспішними і почтовими парівцями
скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg
Ґенеральна корабельна експедиция. 26 1—10

Виданя „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи"
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи",
в друкарнї „Рускої Ради" і в книгарни І. Рехенберґа.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 1—20

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є одиноким средством проти випадуваня волося, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, надає єму иравдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зеднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(20—26) II. н.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ" і „РУСКУ РАДУ".

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

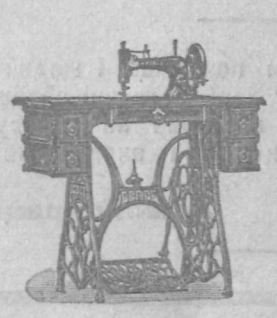

97 15—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

До Америки і Канади

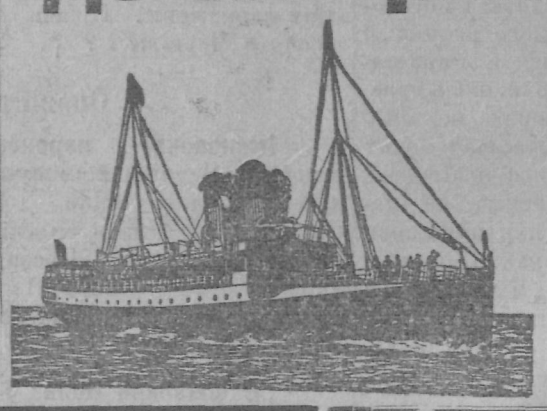

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНЇЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 21—52 н

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 13. Чернівці, середа дня 31. сїчня (13. лютого) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Перед скликанем другої Думи.

Коли урядом вже було порішено скликати в друге Державну Думу, але ще не було про се оповіщення, міністер торговлї і промислу Філософов на зібранню купців та фабрикантів в Москві казав, що цїль сього скликання — порозуміннє з торговою і промисловою буржуазією.

Ледве чи можна було хоч хвилину сумнївати ся в правдивости сих слів авторітетного промовника. Все, що робить ся і робило ся, все мало на увазї усунути, о скілько можливо, неспокійні, „неблагонадежні“ елементи суспільства від участи в виборах до Думи і в Думі. Амплітуда звичайних юридичних хитань сенату в його поясненнях доведена була, здаєть ся, до максімума, коли взяти на увагу, що хитання були все-ж таки хоч трохи обмежені з одного боку „царським“ манїфестом, з другого боку законами. Чого не міг зробити сенат, те виконала вигадливість міністерства в його екскурсіях в сферу виборчого права. Спромога аґітациї доведена для опозициї і лївих до нуля.

Парляментарна боротьба в підземеллї, се справдї нечувана річ в історії парляментаризму. Але коли народила ся на сьвіт Божий нова форма порядкованя державою, як се не щодавно відшукав Пантелеев в Almanach de Gotha, де сказано, що Росія — конституційна монархія під властю самодержавного імператора, — так певне і в сферї парляментарної боротьби Росія повинна сказати своє, нове і не меньш оріґінальне слово.

Натуральня річ, що така атмосфера виборчої аґітациї у маловірних людей викликає песімізм, буцїм то Дума буде — що найбільше — збором прихильників мирного обновленя.

Розуміють ся, коли спинити ся на чисто полїцейському розумінню визвольного руху, яке бачить визвольний рух в барікадах, та в крівавих подіях, тоді, можливо, і знайдеть ся ґрунт для такого песімізму.

Справдї, Думу розіґнано. Народнї маси мовчазно стріли сю велику подію в полїтичній історії країни. Реакція урочисто сьвяткує свою побіду над народнїми масами. І знову в такий момент маси наче індіферентно приймають, що чинить бюрократія.

Але коли ми відкинемо сей погляд, коли заглянемо глибше в народне житте, в народню псіхольоґію, ми скажемо, що навіть і тодї, коли народнї маси мовчать, визвольний рух розвиваєть ся і в ширину і в глибину, коли для сього є обективні соціяльно економічні умови. Мовчанне має то не псіхольоґія індіферентизму, то псіхольоґія думання над усїма полїтичними подіями. Досить тілько приводу і наслїдки тієї захованої внутрішньої псіхольоґічної роботи ви являть ся, як певна полїтична подія.

Не вжеж роспуск Думи, голод та історія Гурко-Лїдваль, Естер й таких ин., пояснення сенату і т. п. дали мало матеріяду до сієї „революциї“ розуму народнїх мас? Найлїпшим показчиком в сій справі для нас можуть бути сподівання бюрократиї. Звідусїль, від усїх ґубернаторів приходять в міністерство офіціяльні донесеня, що людність вибиратиме до Думи непрехильників уряду. Майже скрізь відбувають ся вибори нових десятидворників. Йдуть тайні з'їзди, конференциї селян, робітників. Під спокійним полїтичним исверхом йде могутна псіхольоґічна і полїтична праця.

Не дурно же, шакалї реакциї, нововременцї, перед чуваючи опозиційну більшість, благають всїх опам'ятати ся, та вибирати не к.-р., но с. р., або с.-д., бо в противному разї уряд примушений буде знову розпустити представництво того народу, який ще оче видячки, „не доріс до парляментаризму“ нововременських льокаїв.

Але нї кадети нї лїві, як от соціял-демократи, мабуть не дадуть приводу урядови для роспуска Думи. Опозиція і лїві перейняті тепер одною основною думкою: друга Дума неповинна бути розпущена.

В боротьбі демократиї з бюрократією виявила ся вся слабість демократиї. Роспуск першої думи показав, що без звязи з народом має народне представництво не має сили. Таким чином, роспуск Думи поставив і чергову проблему — орґанїзацію народнїх сил. Минули вже ті часи, коли к.-д. певні були, що стїни бюрократичного еріхона внадуть від думських трубних звуків. Народний голос — ось хто розвяже давню суперечку між бюрократією! Новий роспуск Думи, каже той же Набоков, „стане неможливим з тої хвилини, коли для широких верств населення замах на Думу стане дїйсно замахом на життеві інтереси самого народу“. Про лївих, розуміють ся, говорити не потрібно, бо вони від давнїх часів тримали ся і тримають ся такої тактики.

Перша дума була стогоном змученої душі народньої, штурмом народнїх депутатів на бюрократію. Друга Дума штурм замінить довгою облогою. Робота, хоч може не для всїх і не завше „орґанічна“, заступить місце ораторських ракет першої Думи. Нї одна полїтична партія не відмовляєть ся тепер від законодавчої дїяльности в Думі. Така тактика являєть ся едине вірною супроти нинїшних обставин.

Поставлена перед ґрізною небезпекою демократія таким чином безпосередно підійшла до питаня про коалїцію. „Реакцї країна мусить мусить протиставити блок з сього, що в країні живе думає, готове на боротьбу за свої ідеали“. Поминаючи ідею блока, котра в сю хвилину не стрінє прихильности нї в рядах опозициї, нї в рядах лївих партій, ми вбачаємо тут лише сьвідомість, того, що певне еднанне в тій чи иньшій формі неминуче. І коли деякі лїві елементи ставили ся вороже до ідеї коалїциї, так тепер справа і у них посунула ся значно вперед і при тому в гарний бік. Те, чого не могли зробити довгі дискусії в лїтературі, те рішуче, розвязувало кожне пояснене сенату, кожна інструкція міністерства. Залїзна історична необхідність є дужча від льоґічних схем! Поруч з тим і у опозициї зникає страх перед лївими, буцїм то вони йдуть до Думи з метою зірвати її. Не втрачуючи своєї полїтичної самостійности, всї партії протиставлять силї реакциї силу коалїциї демократиї — getrennt marschieren zusammen schlagen.

Ще кілька тижнїв і вибори винесуть народнїй присуд над станом річей. Ледве чи можна бути двох думок що до його характеру. Все зроблено для того, щоб просьвітити голови темного народу. Завдячувати се ми повинні бюрократиї, що не покладаючи рук працювала над розвитком сьвідомости народнїх мас. І переводячи реставрацію, бюрократія кожним своїм кроком робила її в решті решт неможливою. З повним правом вона моглаб пишати ся сією своєю дїяльністю і про себе сказати словами Мефістофеля: Ich bin der Geist, der stets das Böse will und stets das Gute schafft.

І з глибокою, гарячою вірою в нове житте, в лїпшу будущину вступають народи роснйскої держави в третїй рік визвольного руху.

(„*Л. Н. В.*“)

Буковиньскі справи.

Подяка послови Николаєви Василькови.

Буковиньска палата торговельна і промислова вислала послови Василькови письмо слїдуючого змісту: „Тому, що в правительственнім предложеню дотично участи держави в здобутю капіталу для кількох льокальних желїзниць не взгляднено Буковину мимо того, що будова льокальних желїзниць показує ся конечною, підписана палата звернула ся до Вас з просьбою інтервенїювати в правительстві, щоб держава хоч для найважнїйших лїній льокальних желїзниць перебрала ґарантию. Вашій енерґічній працї удало ся, що правительство в послїдній хвилї внесло предложене, котре його уповноважнило призначити 1,600.000 кор. на будову желїзницї Вереначка Вікно Предложене правительственне принято в обох палатах і тим запевнено будову преважної для економічного розвитку північної части Буковини будови льокальної желїзницї, що головно є Вашою заслугою. Підписана палата позваляє собі за Вашу

Дїяльність ческих жінок і участь їх в відродженю Чех.

(Конець).

Одним з перших товариств був „Ческо-американьский Клюб дам“ в Празї заснований старанем Войти Нпрстка 1865. р. Почав він від відчитів, котрих зміст відповідав тодїшному сьвітоглядови жінки, головно з области господарства домашнього. За час 1865—1885 відбулось 475 відчитів, на котрих було річно 1300 жінок, а через час виголошуваня відчитів 626.750 слухачок. Учасниці „Клюбу“ користали з богатої бібліотеки Нпрстка і в протягу 16 лїт 57.550 жінок брало відси книжки. Уряджувано прогульки в околиці Праги в цїли пізнаня Чех під взглядом історичним, промисловим і природничим. Заняв ся рівнож „Клюб“ дїтьми, для котрих уряджувано прогульки за місто так для здоровля як і науки, уряджувано захоронки, шито для них одїне і роздавано їду. Як успішна була ся дїяльність, сьвідчить факт, що на дім для сиріт зібрано тодї 40.000 зл.

В часї руско австрійскої війни панї з Клюбу відвідували шпиталї, читали хорим книжки, полагоджували їх кореспонденцию і опікували ся їх рідньою, а щоб вдовам і сиротам дати можність зарібку, засновано для них школу промислову і торговельну.

Нинї школа сеся числить 40 учительок і 600 учениць, а від початку свого істнованя дала 15000 жінкам хліб в руку. В тім самім часї засновано „Zeńsky vyrobni spolek“, і віддїл для доглядочок хорих, де лїкарі викладали безплатно. В 1873. р. вітворено склеп з білем і школу шитя, котра дає знов заробок 50 жінкам.

В 1890. р. основано вище згадане тов. Мінерва.

Щоби забезпечити дївчата від впливу нїмецкого, основано на Мораві тов. „Vesna“, котре має на цїли виобразуване чувств патріотичних. В 1886. р. засновано школу для дївчат в Бернї, щоби запобічи висиланю дївчат на докінчене студій до Відня. Школа сеся дїлить ся на кілька віддїлів і так 1.) висша 6-клясова, 2.) школа промислова, 3.) курс торговельний, 4.) курс чужих мов. Крім сего уряджено вакацийні курси для учительок, на котрих учать шитя, крою, праня, вареня. Також засновано вечірні курси для жінок занятих ґосподарством домашним і для робітниць фабричних. „Vesna“ має величаву будівлю і в нїй інтернат на 150 учениць. В 1900. р. отворено при школї лїцей.

Товариство „Опіка над опущеними дївчатами“ утримує два заведеня, в котрих виховуєсь 59 дївчат. Задачею товариства є заступити тим нещасним родину, одже головно кладуть натиск на розвій характеру. Дївчата ходять до школи до 15. року житя. В 15. або 16. році покидають се заведене, але перед вступленем до обовязку, кожда відбуває практику у одної з пань завідательок. „Zastita“ опікує ся жінками ріжної сфери: 1.) за малу оплату дає удержане дївчатам незасібних родин з провінциї, котрі ходять до якої небудь школи, 2.) опікуєсь 24 сиротами, котрі покинули приют архикнягинї Гізелї, де можуть перебувати лиш до 14. року житя, 3) в заведеню є комнати, де за цїну 30 кр. на добу приїзджі жінки могуть мати нічлїг, 4.) провадить вечірню школу кухарску, 5.) курси праня і прасованя, 6.) курси шитя і крою.

Незвичайною симпатією тїшить ся „Дамске коло“, засноване за почином Дори Ганушової. Цїлию „Кола“ є запевнене самітним жінкам сталого удержаня.

В 1869. р. основано „Тов. ґімнастичне для пань“. Члени сего товариства через протяг 11 лїт учили безплатно рухавки в заведеню для ґлухонїмих. 1891. р. злучено се товариство з товариством „Годівлї цьвітів дїтьми“, щоби спільними силами образувати чувства естетичні. Учительки ческі мають з товариства, з котрих „Товариство ческих учительок в Празї“ і „Коло учительске пільзненьске“ мають цїль виключно педаґоґічну, а „Товариство попираня незасібних кандидаток на учительки“ філянтропійну.

„Лїбума“ заохочує своїх членів до читаня і утримує виножичальню книжок; „Domacnost“ займає ся ґосподарством домашним; провадить школу кухарску, з віддїлом приготовлюваня консерв, конфітур, тїст і цукрів. При заведеню є реставрація відвідувана численно, бо страви там приладжені є здорові і смачні.

Найбільше число товариств має на цїли добродїйність, 20 товариств науку, 10 товариств утримує школи ферблївскі, 8 займає ся специяльним образованем жінок, 30 сьпівом і самообразованем.

Товариства видають 2 часописи, іменно „Zeńske listy“ котрі видає „Zeńsky spolek“ і „Zeńsky svet“ котру часопись редаґує звістна лїтераткa Тереса Новак.

В цїли близшого порозуміня зібрались Чешки і Моравянки дня 15. і 16. мая 1897, на перший загальний з'їзд жінок під протекторомъ Каролїни Сьветлї і ґрафинї Куніцової. На з'їзд прибуло 500 жінок зі всїх сторін краю, делеґатки всїх товариств утворених зі всїляких верств суспільности, почавши від учительок і лїтераток, а покінчивши на служницях і робітницях. Є се доказом як квестія жіноча є тут популярна і як бере в ній участь загал жінок, без ріжниці стану і віку.

успішну інтервенцію висказати Вам свою найгорячійшу подяку з просьбою, щоб Ви як до тепер так і на далї уживали Вашого далеко сягаючого впливу для економічного піднесеня Буковини на добро всего краю. — *Лямгенган*, президент, *Декер*, секретар.

В справі скликаня буковиньского сойму.

Знов показало ся, хто прихильник поступу, хто приятель народу, а хто його воріг. В пятницю і в суботу відбула ся під проводом маршалка краевого барона Василька нарада між заступниками всїх партий соймових. Гадку таких переговорів піддав п. Вольчиньский в тім намірі, щоб прискоривши сесию соймову, примусити правительство, аби предложило доволї знаний пропінацийний проект соймови, щоб сойм упорядкував свої фінанси і сповнив свій обовязок супроти учительства, секретарів і лїкарів громадских.

Пос. Николай Василько, що завсїди стоїть на сторожи краевого добробиту, знаючи добре, що пропінацийне питане наслїдком сумнївів висказаних зі сторони міністерств, покищо годї порішити, заявив, що він і його одводумцї будуть обстеювати за як найскоршим скликанем сойму, щоб вже раз перевести реґуляцию учительскої платнї і без полагодженя пропінацийної справи.

Зовсїм льоґічно представив пос. Василько невідрадне положене краевих фінансів, бо довг краю виносить 2,000.000 кор., а непокритих річних потреб лишае ся ще 1 300.000 кор. Тому треба як найскорше ще перед уложенем прелїмінару на слїдуючий рік чи то дорогою пропінацийного проекту, чи то иньшим средством запобічи сему станови. 215,000 кор., що конечно потрібні на піврік 1907 для доповненя дорожняного додатку для учителїв, богато не заважать. Колиб партиї спротивили ся призначити сю суму, то можна би задоволитись 170.000 кор., чим уможливлено би піднесене дорожняного додатку для учительства з 25 проц. на 50 проц.

Сї виводи стрінули ся із згодою не лише однодумцїв пос. Василька, але також із згодою др. Лупу і барона Гормузакого. Посол Волчиньский і заступник вірменьскої великої посїлости заявили, що учительство не сьміе нїчого жадати без переведеня пропінацийного закону. Сї „прихильники“ учительства радіб-відрочити справу ad calendas Graecas.

З сего найкрасше пізнати хто приятель учителїв у соймі, а хто їх воріг.. Панове, як Волчиньский і тов., не е приятелями учительства, а також і ті учителї, що віддались на ласку і неласку боярнї. Прихильники учительства явили ся вже в друге з позитивними внесками, які можуть сейчас помогти учительству, міжтим коли боярня в своїй прихильности до учителїв завсїгди виходить з незрілими до санкциї предложенями. Вкінци згодили ся партиї на слїдуючі точки:

1. Вже зі згляду на зазначене становиска в справі виборчого обовязку уважае більшість скликане сойму конечним.

2. Предметом нарад булиби окрім прелїмінара також завернені правительством давнїйші предложеня.

3. Полагоджене учительскої платнї уважае ся необхідним.

4. Рівночасно жадае ся з огляду на справу учительскої платнї, щоб правительство як найскорше зазначило свое становиско в пропінацийній справі.

Кооперация.

В часах, коли правительства занимають ся помноженем оружної сили задля удержаня мира та не покоять своїх горожан все новими і новими податками, горожани під тягаром сих податків змушені до невпинної а певної самооборони, до творення спілок. Кооперация на всїх полях нашого господарского житя е наймогутнїйшим средством убогої верстви; вона е рівночасно школою економічного і торговельного образованя; она позволяе теж убожшій верстві жити таньше, зростати в силі, бути більше незалежною а що знаходить приклонників в кождім політичнім сторонництві, може з часом обняти всї галузи нашого житя. Єсли тїсний і зле понятий еґоїзм потрафив втиснутись у всї діла нашого житя, господарского і суспільного, то кооперацийна засада, ему впрост противна, зможе его лише тодї поділити, если так само зможе втиснутись усюди і цїлковито заступити місце сего самолюбства. Засаду кооперациї можна пристосувати усюди не виключаючи і політики.

Закладаючи пр. спілки будівляні, можемо мешкати у власних хатах, в виставлених за власні гроші домах та в сей спосіб звести антаґонїзм мім властителем дому а льокатором. Закладаючи споживні спілки, зможемо заспокоїти всї свої потреби домові зі своїх склепів, які нам достарчать не лиш поживи, але і меблів, кухонних уряджень, тапіцерских виробів, столярских, убраня, опалу, сьвітла. Закладаючи спільні власні пекарнї, різьнї, молочарні, увільняемось від фальшованих артикулів, запевнимо собі умірковану цїну та достаточну їх скільність. Кооперация може нам дати й аптики, шпиталї, школи, читальнї, бібліотеки, ґазети, банки і т. п. Кооперация споживна викличе з бігом часу і продукцийну, яка е достаточною цїлию господарского устрою. Кооперации мае одна не лиш економічне і суспільне значіне, бо злагоджуе суперечність між властителем дому а льокатором, між довжником а вірителем, між продуцентом а консументом; она зносить і ріжницї клясові. Як бачимо отже значіне її дуже велике.

Від пів віка сей кооперацийний рух зростае що раз більше в силу. Анґлїя мае вже коло 2 міл. членів по ріжних стоваришенях, які враз з родинами становлять коло 10 міл. стоваришених. Оборот їх виносить річно до 2 мілїярдів франків. В Німеччинї самі споживні спілки числять понад 1 міл. членів. У Франциї кооперация здобуває собі з кождим днем нові галузи і числить теж кількасот тисяч стоваришених. Італїя рівнож виказуе великий поступ на сїм поли. Галичина числить вже тепер коло 600 тисяч стоваришених, що супротив з року на рік зростаючого числа ріжних спілок каже нам припускати, що ідея кооперациї і в нас видавати ме сильнїйші вислїди.

Після статистики з загального числа 91.066 кооперацийй, ествуючих в р. 1904 на сьвітї найбільше число припадало на Німеччину бо 19.380, на Швайцарию 17.007, на Фнанцию 13 800, на Австрию 7.616, на Зединені Держави 4 568 і т. д. Оказуе ся отже, що територияльні згляди цїлком не мають впливу на число спілок але ступінь культури і державний фіскалїзм. Де ступінь культури висший, там кооперация сама з себе; де фіскалїзм великий, там кооперация, помимо гнету, росте яко одно із средств ратунку. Поділ стоваришень на ріжні роди не всюди одинаковий. Взагалї переважае число стоваришень і синдикатів рільничих 44.176, кредитових 27.489, споживних 11.530. Найнизше число дають витворчі спілки 1.519. Сих послїдних мае Італїя 607, Франция 328, а Анґлїя 146. В Галичинї було їх 57.

Зваживши, що Буковина е краем консумцийним а мало промисловим, треба нам конче витворювати місцевий *промисл*, який заспокоював би передовсїм артикули щоденної потреби. Витворене великого промислу вимагало би специяльних умов, які утрудняють его розвій; кооперацийний однак промисл, опертий на цїлій масї *одиниць*, які е рівночасно консументами, знаменито *улекшуе* і *приспішуе* пожадану в краю витворчість спілок, росїяних густо по краю. Повинні отже й ми зрозуміти вже раз силу, яку представляемо яко консументи. Сила ся повинна всїх наших консументів злучити в спілки і витворити з них не лише власних купцїв але і власних продуцентів. *Економіст.*

Полїтичний перегляд.

Скликане краєвих соймів. „Wiener Ztg.“ оголошуе скликане соймів в Галичинї і Сольногородї на 14. с. м., в Чехах, Шлеску, Ґорициї і Ґрадиску і Форарльберґу на 18. с. м. В найблизших днях буде скликаний сойм в Моравії, евентуально зійдуть ся і иньші сойми, однак покищо речинець їх скликаня ще незнаний.

Відгомін виборів до нїмецкого парляменту. Велика, а несподївана програма нїмецких социялїстів при останних виборах до нїмецкого парляменту настроїла керманичів нїмецкої держави вельми бундючно. Скрізь говорено про близку і знамениту *побіду*. Нинї справа ся представляеть ся троха инакше. Властивою цїлею розписаня нових виборів була кампанїя проти „центрум“, а не проти социяльних демократів. Ререн, Ерцберґер та другі провідники центрум, були тут ворогом, *якого знищити* постановило собі нїмецке правительство, а не Бебель і тов. Найкрасше доказують се тайні листи канцлера Більова до ґенерала Кайма, впливового голови одного із неполїтичних товариств. Листи сї оголосив тепер орґан баварских центровцїв, ізза чого у всїй Нїмеччинї повстала велика сензация. Оголошені листи компромітують вельми канцлера Нїмеччини. Довідуемо ся із них передовсїм, що правительство постановило не допустити не лиш центровцїв в давнїм числї до нового парляменту, але що ряд задумав виступити загалом проти всїх католиків. Канцлер жадае в згаданих листах, щоб в аґітациї проти центрум послугувано ся роздуванем вороженечі *релїґійної* зі сторони протестантів проти католикам. В аґітациї передвиборчій, на роскав головної команди, *мусїли брати* живу участь офіцири протестанти. З опублїкованих документів довідуемо ся, що канцлер Більов виплатив ґенералови Каймови 30.000 марок на аґітацию проти „центрум“ і соц.-демократам. Не улягае нїякому сумнївови, що оголошені центровцями листи канцлера е автентичні. Навіть сам канцлер Білов заскаржив редактора часописи, у якій поміщено сї листи („Bayrischer Kurier“) за те лиш, що той оголосив „очивидно вкрадені листи приватні“. Цїла ся афера е великим скандалом і незвичайною компромітациею Більова і його товаришів. Проводирі „центрум“, п. Ерцберґер і Ґребер внесуть в тій справі наглу інтерпеляцию на першім засїданю найблизшої сесиї нїмецкого парляменту. Тодї вияснить ся справа ще докладнїйше. Та і тепер вже видно, що властиво о побідї правительства не конче можна говорити. Припадок лише хотїв, що використовуючи упадок соц.-девократів ряд нїмецкий міг ролю поконаного сейчас перемінити в ролю витязя.

Анґлія. 2. цьвітня с. р. мае почати ся в Льондонї конференция анґлійских кольоний. Предсїдателем конференциї буде премієр Баннерман. Канада, Австралія й иньші кольонії будуть заступлені на конференциї своїми *премієрами*. Індія і Трансвал муть брати участь у такій конференциї *перший* раз. Конференция розглядатиме такі справи: утвореня загальної ради імперії; участь кольоний у видатках на фльоту; спільна діяльність війск метрополії і кольоний в справі оборони імперії; заведеня загальної митової тарифи. Останне питане являеть ся найбільшо спорним і важним.

Швеція. Як ми вже доносили, при відкритю нової сесиї шведского парляменту правительство заповіло переведеня виборчої реформи. Отже тепер доносять, що воно вже подало в парлямент свій законопроект виборчої реформи. Сей законопроект виборчої реформи заводить загальне виборче право і пропорціональну систему для виборів до висшої палати. Вибори до висшої палати мають відбувати ся на основі пропорціональної системи через орґани місцевої самоуправи. Законодатний період висшої палати, який доси тревав 9 лїт, по сьому законопроекту мав би виносити 6 лїт. Докладнїйших звісток про сей проект виборчої реформи в Швецїї поки що нема.

Революция в Арґентинї. Вісти з Арґентини доносять, що там вибухла військова революция. Якийсь полковник Саріементо проклямував себе проводиром революцийної армії. За помочию кількох приклонників удалось йому по пятигодинній борбі усунути ґубернатора і захопити в свої руки правительственну власть. Підчас борби повстанцї кидали бомби, що ексльодували з страшенною силою. Повстанцї побідили, а ґубернатор, як також і прочі урядники, дістались в полон. Частина міста Сан Хуан мае находити ся в поломіни. Полковник Саріементо оголосив проклямацию, в котрій завзиває всїх незадоволених прилучитись до него, щоб усунути центральне правительство, а його

Із перебігу зборів оказав ся в цїлій величи обем, який обняла діяльність жінок; бесїди були знамениті, бо в численних товариствах мають Чешки нагоду виобразувати талант красноріччивости.

Передовсїм представлено зміст дотеперішньої дїяльности жінок, обговорено становиско жінки в родинї, підносячи обовязки еї яко жінки, матери і хазайки. Щоб підготувати дївчата до належного виконаня сих обовязків, запроектовано реорґанізацию шкіл міских, при котрих могли би бути запроваджені курси вареня, шитя і праня. Иньша референтка звертала увагу на виклади гіґієни і педаґоґіки, щоб підготовити відповідно будучі матері; реферати про попиране ческого промислу поручали закупно товарів виробу краевого. Піднесено рівнож справу підкинених і неправих дітий, котрих майже 3000 приходить на сьвіт в самій лиш Празї. Із причини браку дозору умирае майже 50% сих дїтий, а прочі е занедбані морально і фізично. В цїли піднесеня здоровля жадано запровадженя виклядів гіґієни і співучасти дївчат в ґімнастичних вправах.

Щоби змогла ся моральність суспільности треба передовсїм ублагороднити родину, а в першій мірі молодїж. Причина се злі книжки, переважно толкованя з француского, вистави образів і невідповідні штуки театральні.

З уваги, що по окінченю школи дальше образоване дївчат заможнїйших родин в чужих мовах, музицї, сьпіві, не дае їм відповідного знаня, потрібного в житю, і що 14 лїтні дївчата біднїйших родин, не суть в школї належно підготавані до самостійної працї заробкової, ухвалено, щоб для них завести курси вечірні історії, лїтератури, ґіґієни, педаґоґіки і ґосподарства домашного. Наука сеся була би обовязкова і тревалаби 2 лїта, 3 рази тижнево по дві години. Учительки жадали: 1. щоби основано еще *одну* семінарию для дївчат, бо щорічно усувають богато кандидаток з причини браку місця; 2. щоби більше місць обсаджувано учительками, бо до тепер займають они ледви сему часть посад учительских; 3. щоби зрівнано платню учительок з платнею учителїв. О се послїдне упоминали ся також урядники почтові, телеґрафічні, при банках і робітницї торговельні.

Ремісничи представили тяжке положене родини з причини браку відповідного зарібку, з причини, що публика попирае вироби фабричні. Служницї жадали жільше людяного обходженя і опіки пань, часу вільного по вечері, ходженя в неділї і сьвята на богослужене. Від товаришок жадали совістної працї і самообразованя через відповідну лектуру.

В цїли поправи своєї судьби, робітницї фабричні жадали, щоби варстати жіночі відділити від мужеских, щоби їм збільшити платню і занехати працю нічну.

Пропоновано основувати „клюб жінок ческо словяньских“, котрий мав би власний дім в Празї. Члени з провінциї мали би там пристановище; можнаби заложити бібліотеку творів, що розбирають квестію жіночу.

В 1898 р. відбув ся подібний зїзд на Моравї в селї Гадсловицях. Радили о школах жімочих, відносинах служвиць та робітниць фабричних і їх потребах економічних. Розглянено проект спільної орґанізациї на основі зібрань і зїздів делеґаток.

В рік пізнїйше відбув ся зїзд делеґаток товариств жіночих моравских в Сохачеві, вислїдом котрого був „Центральний збір жіночих товариств в Бернї“.

В сей спосіб жінки чеські, отямивши ся з апатії, працюють ревно над відродженем свого народу, причиняючи ся до щасливої будучности Чех. А у нас?..

Переклала Трусевичівна.

окликати президентом республики. Правительство посилає військо до Сан Хуан, щоб небезпечного полковника зловити.

Японьско-американьский конфлікт. Японьско-американьский спір буде полагоджений компромісом. Палата торговельна в Льос Анґелос (Los Angelos) поручає залишити всякі перепони в справі побирання науки японьскими дітьми в каліфорнійских школах; за те має японьске правительство з'обовязати ся: не спроваджувати японьских робітників до Каліфорнії. В Вашінґтоні годять ся з сим предложенем. — Кореспондентови „Tribune“ припоручив президент Рузвельт здементувати численні в послїднім часї погоски про грозячу війну між Японом а Америкою.

Вістки із росийскої України.

Кандидати „української поступової демократичної ґрупи“ в Одесї.

В Одесї ширить ся реєстр кандидатів на виборців до нової Думи, зложений від імени „укр. дем. пост. ґрупи“. В сім реєстрі зазначені деякі особи, виставлені також і мирнообновленцями, але є імена виборців і поступово демократичного блоку. Крім сего реєстру є ще (як виходить се із донесень „Ради“ в 22. ч.) другий реєстр поступово демократичних виборців, в якім нема імен приклонників партиї мирного обновленя. Добр. Луценко, звісний український дїяч в Одесї, вельми заходив ся за партиею мирного обновленя. За те вичеркнено його із другого реєстру чисто демократичних виборців, а вписано там таких Українців, які стоять осторонь від партиї мирного обновленя.

Нагана б. посл. Чижевському.

На надзвичайним зібраню полтавского дворянства раджено над тим, щоб виключити бувшого депутата до Думи за підписане виборскої відозви. Постановлено признати підписане виборскої відозви вчинком нечесним і удїлити за се нагану д. Чижевському.

Міністерский проєкт загальної початкової осьвіти.

Теперішний псевдоконституційний кабінет российский старає ся ще перед скликанем другої Думи ущасливити народи российскої держави всяками либеральними реформами. Так отже по законі про „общину“, про упорядковане працї в торговельно-промислових предприемствах і т. д., внесло міністерство в раду міністрів і свій дуже важний проект про загальну початкову науку. На жаль проти сему проектови підносять всякі важкі заміти. І так нема мови в проектї про т. зв. примус шкільний, як то є в иньших державах (прим. в Австриї), а сказано лиш, що всїм дїтям мусить бути дана змога пройти цїлий курс науки (4 роки) в стало з'орґанїзованій школї“. Дальше: кошти будови і вдержаня тих шкіл звалив ряд на убогі інституциї самоуправи, а натомість застеріг собі несдушно головний заряд школами. Зі своєї стороны обіцяв ряд для шкіл по 390 карб. на кождих 50 душ шкільних дїтий. Ясно, що таке заряджене з одної стороны спинювати ме заведене загального научування в Росиї, а з другої стороны потягне за собою шкідливе сентралїзоване шкільництва, — для України вельми небезпечне. Поза тим проект міністерства не згадує нич про метод науки, ані про її мінїмум.

Вибори на Україні.

Як відомо по всій Росиї опозиция сконсолїдувалась і тим способом до нової Думи ввійдуть певно опозиционїсти як її більшість. На Україні теж повходили виборцям головно т. зв. „лїві“. На жаль в деяких містах України консолїдация опозициї розбила ся. Передовсїм в Полтаві, де не прийшло до згоди з місцевим трудовим блоком. Рада пише в тій справі: „*Ми не знаємо докладно тих причин, які створили* таний стан річей, але, коли відомости ґазетні про те, що трудовики і кадети розійшли ся тількн через те, що останні не дали першим ні одного міста в поступовому виборчому спискові по Полтаві, — коли, кажемо, ці відомости є певні, то вся вина за небажані наслїдки виборів спадає безумовно на полтавських кадетів“.

Дрібні вістки.

Дня 25. сїчня в друкарнї Барського з наказу місцевої адміністрациї сконфісковано брошури: „Хібаж так треба“ Льва Толстого і „Автономія й цїлість держави“ Е. Піменової в перекладї на українську мову Ол. Коваленка. Сконфісковано 3000 примірників. — В неділю 28. сїчня в 12. год. в пол. в помешканю товариства має зібратись артистична комісия „Просьвіти“. Запрошують усїх чинів комісиї неодмінно прибути на засїданя. — Сьогодні в 5½ год. вечером в 10. університетскій авдиториї призначені загальні збори „Українського студентского гурту.“

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

НОВИНКИ.

Чернівцї, 11. лютого 1907.

Особисті вісти. Посол Николай Василько повернув вже на довший час до Черновець.

Розпорядженє ради шкільної дотично вправ в читаню кирилиці. Рада шкільна приказала учителям і учителькам шкіл народних на Буковинї, щоб старали ся, аби дїти на підставі уступів в читанках руских і волоских, писаних кирилицею, приучувались читати молитвенники і иньші книжки печатані кирилицею. Повітові інспектори мають стерегти придержуваня ся сего заряджена.

Гадяцкі постуляти. Старшина львівского товариства „Сокіл“ рішила отворити дня 12. с. м. дискусию над питанем, чи не годило б ся нам сьвяткувати торжественно припадаючих в 1908 році 250 их років вин „гадяцких постулятів“ і проектує еще утворене загально-национального комітету, котрий заняв би ся віднайденем гробу автора гадяцких постулятів, товариша і дорадника славного нашого Богдана Хмельницкого: гетьмана Івана Виговского. Іван Виговский похований в Галичинї і є надія, що его гріб буде віднайдений.

Нове відкритє в медициній. Сучасна медицина збогатила ся в останнему часї новим важним відкритем. Австрийскому військовому лїкареви Доеру пощастило відкрити serum против дезінтерії. Справозданя про се відкрите прочитав він на засїданю лїкарів австрийского медичного товариства, а проби з новим лїком будуть робити ся у віденьскому серотерапевтичному інституті. Др. Доер разом з проф. Краусом пробував се serum у протягу цїлого року; результати з сього вийшли дуже гарні.

Нова планета. Молодий российский астроном Ляпін знайшов нову планету з астероїдів, що має такі прикмети, яких ще не добачили серед планет нашої сонняшної системи. Се перша планета, віднайдена российским астрономом за весь час істнуваня Росиї.

Мозок проф. Менделєєва. Як доносять российскі ґазети, мозок помершого недавно знаменитого хемика Менделеева важить 1.500 ґрамів, отже около 350 ґрамів більше понад вагу мозку нормального чоловіка. Мозок сего ученого буде перехований в анатомічнім музею.

Нещастє в домі Толстого, звісного российского письменника, скоїло ся перед кількома днями. Відбувало ся там якесь родинне торжество, на котре спрошено до Ясної Поляни, маетности Толстого, богато гостий. Частина тих гостий лишила ся на ніч. Слуга хотїв напалити в печи і ужив до того нафти, котра експльодувала. Вибух був такий сильний, що вісїм осіб стратило житє. Ратунок не довів вже до нїчого.

Санїтарність в российско-японьскій війні. Армія российска числила в послїдній війні 1,365.000, а японьска 1,500.000 вояків. Число захорілих підчас війни виносило 20 проц., число ранених 15 проц. З ранених померло 20 проц., з захорілих 10 проц. Всего на всего умерло із 470.000 заслабших і із 400 000 ранених понад 100.000. Материял санїтарний не вистарчав навіть у Японців, що були приготовані до війни; показалась потреба збільшити його пятикратно. Взірцевою орґанїзациею визначив ся „Червоний Хрест“ в Японії. Се товариство числить в Японії верх мілїон членів. Кождий 50 тий мешканець (вчисливши женщин і дїтий) є членом червоного хреста. Річні членьскі вкладки виносять 6 мід. корон.

Краєве материньске товариство в Будапештї. На взір франпузского товариства: Ecole des Parents та анґлїйского Parents Educational Association, заложено в останних часах подібну школу в Будапештї. Вчать ся там самі жінки, будучі матері. На найблисший курс заповіджено виклади: про гіґієну материньства, про плекане дїтий, про охорону дїтий перед недугами, о штучнім кормленю дїтий і т. д. Хто здає собі справу з так важної квестиї, як розумне виховане дїтий, для сучасного поколїня особливо, — той зрозуміє, яку велику прислугу може віддати суспільности угорскій така школа. Та тут насуваєть ся питане: чи не треба такої школи і для батьків?

Потомок богатира. Недавно помер пранепіт славного французского проводира Морого, яко робітник в фабрицї циґарет і нічний сторож. Звісно, що Моро перевів французске військо три рази побідно через Рен. Його правнук Вільгельм Моро був внуком офіцира Морого, що зі страху перед карою здезертерував і проводив днї яко робітник в добрах якогось князя. Пізнїйше повернув назад до Франциї, однак був приневолений наново опустити край. Вернув ся на давнїйше місце, де оженив ся з сїльскою дївчиною. Син його попав в велику біду, з котрої не міг виратуватись і померший тепер внук його.

Вчинок божевільної. В Тиролю селянка перерізала шиї двом дїтям свого шваґра. Коли явили ся домашні, то вона сказала, що зробила се на приказ божий. Нещасливу передано до дому божевільних.

Томас Едізон. Томас Алва, Едізон, найбільший винахідник теперішности, сьвяткував (обходив) 10. лютого с. р. 60 рік своїх уродин. Він родив ся 1847. в Мілянї в Огійо (Злучені держави). З початку був розношником часописий, а при всїй роботї притягала його до себе наука хемії. Однак заробок на житє полишав йому мало часу на наукове заняте. Працюючи ночами, навчив ся телеґрафувати і став урядником при телеґрафі. Небавом вславив ся так своїми винаходами, що в 21. році житя одержав висшу посаду при телеґрафічнім урядї в Бостонї. З лябораториї Едізона в Ню-Йорку вийшли слїдуючі винаходи: фотоґраф, мікрофон, фонометр, мікротазіметр, асрофон, меґафон апарат: квадруплекс (для рівночасного телеґрафованя чотирох депеш) і и. Особлившу заслугу здобув собі Едізон удосконаленями динамічних машин і своєю електричною лямпочкою. Всї його винаходи стали спільним добром цїлого культурного сьвіта і запевнили йому перворядне місце в области винаходів.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори „Национальної Ради Русинів на Буковинї“. В суботу, дня 16 лютого с. р., відбуде ся в сали „Народного Дому“ в Чернівцях нарада членів „Национальної Ради Русинів на Буковинї“. Зважившн, що на нарадї сїй буде обговорювати ся незвичайно важні справи, Видїл просить всїх членів о як найчисленнійшу участь.

„Жіноча Громада“ в Оршівцях. В пятницю дня 15. лютого відбуде ся отворене кружка „Жіночої Громади“ в Оршівцях з слїдуючим дневним порядком: 1. отворене зборів, 2. пояснене статутів, 3. вписи членів, 4. вибір старшини, 5. вільні внесеня. — За тимчасову старшину: *Ольга Данчул.*

З правительства. Повітовий лїкар Атанасій Окуневский в Вашківцах н. Ч. подав ся на пенсию.

Посмертні вісти.

В четвер померла в Чернівцях жена радника двору, пані Филипіна Винницка, женщина високо цїнена серед черновецкого суспільства. Похорон відбув ся в суботу 9. с. м. при численній участи. — В. ї. п.!

Евгенїя Рихло род. Малик уполоїла ся по довгій тяжкій недузї дня 11. с. м. о 7. год. рано в 45-ім роцї житя. Похорони відбудуть ся в середу 13. с. м. о другій годинї по полудни із побічної Стрільничої улици ч. 8.

Із штуки і літератури.

Накладом „Променя“ вийшли з друку слїдуючі книжки: Ів. Галущиньскый: Дарвінїзм або наука о походженю (4 арк. друку) 50 сот. Віра Лебедова: З траґедий дїточих душ. (Містить: Вступне слово. Син дефравданта. Мужицка дитина. Гріх. Мур. За провини батьків. Мачоха) 40 сот. Ілярій Карбулицкий: Розвій народного шкільництва на Буковинї, 1 К. 60 сот. Всї ті видання сьвідчать гарно про добру волю редакциї вашковецкого „Променя“: подати нашим учителям а заразом і иньшим кругам нашої громади зразки потрібної і пожиточної лектури. Передовсїм годить ся звернути увагу на старанну і хосенну працю д. Карбулицкого про розвій буковиньского народного шкільництва. Оповідання д. Віри Лебедової визначають ся, як все, безпосередним теплом щирого серця.

„Сьвіт“, ілюстрована часопись для руских родин ч. 3. Зміст: Богдан Хмельницкий (2 портрети з XVII. віку). — В. Щурат: Пісня про похід Ігория Сьвятославича (пересьпів): — Старицькі (отець і донька); Богдан Хмельницкий історична повість). — Ренін: Запорожець (I. рисунок). — Ренін: Запорожець (II. рисунок). — Семірадзкий: Похорон руского князя в X. віці (ілюстрация). — В. Будзиновский: Галичина і Україна. — М. Л.: Рутеньство в народній пісни. По нападї на хутїр (ілюстрация). — Ів. Джиджора: Український вертеп. — Іво Пілир: Перший поцїлуй. — Всячина. Адреса: Редакция (адміністрация), часописи „Сьвіт“. Передплата з почтовою пересилкою: на цїлий рік 10 К, на пів року корон.

Репертоар міского театру. Понеділок: „Lachende Erben“; вівторок: „Die vom Hochsattel“; середа: „Die letzten Masken“, „Der Dieb“, „Der gemütliche Kommissär“; четвер (на дохід Травнера): „Die Welt ohne Männer“; пятниця: „Faust“; субота (на дохід Карля): „Fürstin Ninetta“; в неділю по обіді: „Sherlok Homles“, вечером: „Die lustige Witwe“.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адміністрация.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Подяка.

Всїм моїм Родимцям, що будьто особистою участию в похоронах моєї дорогої незабутої подруги, будьто многими иньшими заявами сердечного співчутя подали під тим тяжким ударом зболїлому серцю зломаного старця так дуже пожадану пільгу, складаю прилюдно за се мою і моєї родини найщирійшу подяку. Спасибіг особенно Вам Високодостойний Отче Крилошанине К. Костецкий, що зволили запровадити тлїнні останки на місце вічного супокою, та красотою нашого руского обряду звеличали память своїми чеснотами взірцевої покійницї.

Чернівцї, 10. лютого 1907.

Сидір Винницкий.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Неґостина відбудуть ся в недїлю дня 17. лютого с. р. о 1. год. в шкільнім будинку з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Доповняючий вибір ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. Старшина: *Д. Танасичук.*

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.
(—)

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО
(6) 9—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системy Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим ккий самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

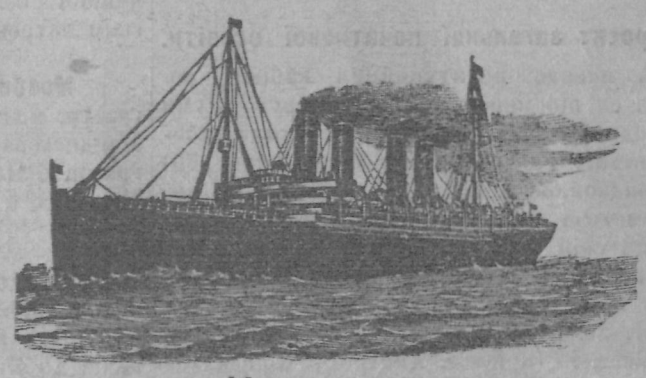

109 (25—104) н. с.

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося,** побуджає поріст єго, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, **надає єму иравдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланєм або за побранєм належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).
108(21 26) II. н.

Виданя „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи"
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи",
в друкарнї „Рускої Ради" і в книгарни І. Рехенберґа.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ" і „РУСКУ РАДУ".

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлєр і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холєвами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавиці, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші француски фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 14. Чернівці, пятниця дня 2. (15.) лютого 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Дальші відгуки демонстрациї на львівскім унїверзитетї.

В недолї увязнених академиків — нїчо не змінило ся. Сама справа заворушила широкі круги украïньскої суспільности — і се повинно відбити ся на всїх громадяньских справах руских, передовсїм в Галичинї. Нетерпеливо вичікують всї висліду слїдства, всї дивують ся, що до сего часу не випущено увязнених на волю. Але дармо. В Галичинї верховодить шляхотска примха польска! Одно лише певне, а іменно, що та „культурність“ польска озлобила вже до краю всїх найспокійнїйших Украïнцїв. „Наше серце з ляцким не зіллеть ся!“ В борбі о свій унїверзитет зложили Украïнцї вже великі жертви. Останні подїї, — увязненє сотки академиків Украïнцїв, — се вже той момент, де всї бачать, що нестримно борбу вести треба всїма способами далї. З акциею студентів лучить ся весь нарід. Бідні селяни галицкі шлють вже відповідні заяви, а між грішми збранами на жертви репресий польских в справі унїверзитетскій е і гірко запрацьований гріш мужицкий, як се бачимо в справозданях. Поза тим скрізь скликують ся віча і наради, і то не лиш рускі, і не лиш в Галичинї та Буковинї. Від було ся в тій справі віче поступової молодїжи академічної в Кракові, для Русинів вельми прихильне, а отсе подаємо допись з Відня про тамошнє публичне віче.

Відень, 11. лютого 1907.

Загально академічне віче у Відни в справі масового арештованя украïньских студентів відбуло ся 11. лютого с. р. в великій сали „Budweiser-Restauration“ при співучасти поверх 600 академиків ріжних народностий, щоби запротестувати против брутального поведеня львівских властий. — Предсїдателем зборів вибрано тов. Штерна (нїм. соц.), містопредсїдателем тов. Марисюка (укр.), а секретарами тов. Кафку (чех), Тартакова (сион.), тов. Еренкрайца (поляк) і тов. Гуса (жида соц.). — Предсідатель подякувавши в імени президиї за вибір і повитавши гостий д-ра Гарпнера, д ра Офнера і п. Пернерсторфа, заявляє, що на порядку дневнім стоїть справа масового арештованя укр. студ. у Львові. Передовсїм звертає увагу на се, що тут ходить не о оправдуване самої демонстрациї, але о поступоване сенату і намісника, котре, кидає тінь знасилуваня закона. В цїли збереженя поважного і спокійного настрою віча, просить бесїдник присутних, щоби без огляду на особисті почуваня розглянули справу з правничого боку і через „iudicium tancitur-nitatis“ запротестували проти небувалого терору.

По сїм віддає предсїдатель голос тов. Кічурі, котрий в своїм рефератї дає повний образ цїлої борби о унїверзитет аж до послїдної демонстрациї. Що до психічного настрою нашої молодїжи, референт виразно зазначує, що зрозуміти можна его лише тодї, коли узгляднить ся відносини, серед яких жиє наш народ в Галичинї і той гнет зі сторони пануючої кліки, котра що йно так безсоромно обрабувала укр. народ при подїлї макдатів.

Перший забирає голос в дискусиї др. Гарпнер, звісний адвокат віденьскій, котрий з кодексом карним в руках пояснює, чи масове арештоване законно оправдане і конечне, а порівнуючи львівску демонстрацию з подібними подїями на иньших унїверзитетах, догадує ся в арештованю по розвязаню парляменту укритої цїли ізольованя молодїжи від народу в хвили нових виборів до парляменту.

По тім забирає голос бувший посол до ради державної п. Пернерсторфер, котрий критикуючи галицкі відносини, доходить до висновку, що „Прусаки сто раз лїпше трактують Поляків в Познаньщинї, як Украïнцїв в Галичинї шляхоцко-польска кліка“. Вимінає рядови, що своїх „Тирольцїв сходу“ так кривдити дає а згадуючи про вискази кількох міністрів, що їх власть до Галичини не досягає, додає: „Але власть польско-шляхоцкої кліки сягає навіть до Відня, де на єї бажане арештовано без причини редактора Кушнїра“. Кінчить виразом надїї, що в добі справдїшного демократизму украïньский народ займе непослїдне місце між народами Европи.

Третий промавляв бувший посол до ради державної і проводир соц. политиків др. Офнер. По его думцї, львівский сенат прийде еще до пересьвідченя, що сповнив нїкчемний вчинок, котрий понижає акад. автономію. Були грізнїйші бучі і нїгде так по драконьски не поступовано і він сподїє ся, що в недовзї випустять украïньских студентів, а слїдчу вязницю почислять їм яко відбуте кари.

Тепер ухвалено резолюцию всїма голосами проти 3 (розуміє ся вшехпольских), в котрій віденьска молодїж зібрана на вічу протестує против негідного поведеня сенату львівского, против мішаня ся намісника в судове поступоване, против масового арештованя і жадає увільненя украïньских студентів.

Дальше в дискусиї забирає голос тов. Ґросман (соц. з Украïни), котрий звертає увагу на се, що не лише шляхта, але також так звана польска демократия запоморочена швехпольскою дурійкою, чого доказом е становище „Nowej Reformy“ в справі демонстрациї.

Тов. Гайнфельд (польск. соц. закорд.) іменем тов. „Spójnia“ складає заяву, що поступова молодїж польска прилучує ся до протесту.

Тепер наступає найінтереснїйша часть віча, а іменно забирає голос тов. Завлїка (вшехполяк), котрий повтарає всї бляґи зі „Słowa polsko go“ на тему добродїйств, якими обсипують Поляки Украïнцїв в Галичинї, виголошує апольогію в оборонї сенату, а полїї на унїверзитетї старає ся представити в як найчорнїйших красках. По нїм забирає голос „ad maiorem Poloniae gloriam“ тов. Вольф (чистий поляк), котрий дальше торочить балаканину свого попередника.

Розуміє ся, що бесїду обох сих „chrobrych obrońców“ переривали що хвиля окліки обуреня і гомеричний сьміх. По тов. Кічурі, котрий еще заявив, що безглуздних вшехпольских замітів навіть простувати не варто, забирає послїдне слово предсїдатель тов. Штерн, котрий дакує присутним за численну участь на вічу, замикає збори і кінчить словами поета Фрайлїґрата:

Nicht betteln nicht bitten,
Nur mutig gestritten.
Es kämpft sich nicht schlecht
Für Freiheit und Recht.

Віче тревало більше як 3 і пів години. Поляки пробували робити бучі, але се їм не удавало ся.

З. Ціховский,
студ. фільозофії.

Відвидини увязнених.

Два рази в тижни можна бачити ся з увязненими. Не диво, що спішать тодї до судового будинку при ул. Батория всї рідні, знакомі і товариші та товаришки тих, що видвигнувши високо знамя борби о право украïньскої мови, тепер найшли ся у вязници. В 24. числї „Руслана“ находить ся гарний опис такої стрічі з жертвами борби. Позаяк в описї тім найкраще відбиваєть ся образ обставин, серед яких живуть увязнені, і позаяк специяльно в описї тім е ширша згадка про справдї вельми важке горе, яке стрінуло б. редактора „Буковини“ д. Я. Весоловского, тому подаємо із опису „Руслана“ важнїйші детайлї і нашим читачам.

„О 12. годинї — (кажеть ся там) — почали впускати поодиноко до слїдчого судиї п. Франке, який записував бажаних до побаченя і казав очікувати їх в салї III. В тій самій салї відбували ся відвидини засуджених, звичайних злочинців з їх знакомими і рідною. Інтелїґентна публика мусїла стояти враз з ріжними загадочними івдивідуами та ждати, аж їх відвидини скінчать ся. Нарештї коло 1. години прийшла черга на наших академиків. Приводжено їх партиями по 8—10 до салї, де чекали вже на них знакомі і родина. На лицях їх сум і повага, але заразом рішучість. Тілько деякі молодші мають веселий і безжурний вигляд, беручи справу очивидно з лекшої стороны, а деякі знов зраджують зденервоване і своєю блїдостию дають причину до жури своїм найблизшим. Пішли розпитуваня, потїшаня, стисканя і цїлунки. Серед тої повени сердечности навіть непричасному безпосередно видцеви робило ся тепло коло серця і уперта сльоза закрутила ся в кутику зїниці. Вельми драматичний епізод случив ся з п. Ярославом Весоловским. Его

Др. Авґуст Форель.

Вихованє а дїдицтво.

(Виїмок із твору: „Гиґієна нервового і духового житя“). *)

Один учитель сказав раз, що се щасте, що дїти в школї не уважні, бо инакше вони знищили би ся наслїдком перепрацьованя. В тих легких словах виражений осуд нашого цїлого шкільного системи, бо на що вчити ся, на що не звертає ся уваги! Є се крім того признане власної безсильности і не вірне. Що передовсїм руйнує дїтий, то не напружена увага, але страх перед карами, екзаменом і злими нотами. Те страховище угнїтає безнастанно їх чуте, псує їх житє і охоту до науки. Коли навчуть ся усувати той страх і удержувати у рівновазї гармонїю психічної чинности через відповідну зміну роботи, тодї увага не буде справляти клопоту; вона не мучить ся так швидко, а дитина остає весела і жвава, як лише дасть ся їй досить часу на випочинок.

Розуміє ся само собою, що треба наді все плекати всї висші і красші прикмети чоловіка, передовсїм почутє суспільного обовязку, працю і симпатию для для иньших людий, задовольнюване себе малим, уникане всего непотрібного хвальства, образоване і консеквентне переведене пожиточних постанов і т. д.

Таким способом через відповідну вправу мозок приспособляєть ся до людского суспільного житя. Групу чинників, які впливають на мозок у розвою, можемо назвати виразом: **приспособленє** або **вихованє**. Коли говорить ся про вихованє, не треба забувати, що вихованець найменше осягає своїм особистим говореием. Найбільше виховує окруженє, приклад, наслїдованє, чинність самої дитини. Тут зараз треба додати, що впливи вихованя або приспособленя не кінчать ся зовсїм з устанем зросту. Право вправи дїлає аж до старечого віку, аж до смерти. Цїле житє се боротьба приспособленя. Але тут оказує ся дивний прояв. Консеквентно переведена всесторонна житева праця зміцнює не лише мозок, але також його дальшу здібність приспособленя. Чим більше мозок працює, тим стає здібнїйший відбирати нові вражіня і переробляти давні. Сама собою старість має нахил робити мозок закостенїлим та автоматичним; старий чоловік повтаряє ся в своїх від давна звичних абстракциях, способах мисленя і говореня. Але лїнивий чоловік, що не працює нїчого або мало, старіесь духово пересїчно значно швидше, як той, що працює; останний остає більше елястичним і здібнїйшим до приспособленя.

Все тут сказане — се лише часть чинників розвою ума людского. Друга так само важна часть уміщена вже в обох злучених зародкових клїтинах. Се чинники дїдицтва. Ті мають величезне значінє. Так само, як не може повстати качка з курячого яйця, не може повстати музик з зародків немузикальних родичів або ґенїяльний чоловік зі злучених зародків немудрих родичів. Вправа може спричинити нормальне, можливо докладне і відповідне використане енерґій, що є в зародку; але нїгде й нїколи не може вичарувати річий, що бракують зародкови. Зі сказаного висше знаємо, що зародкові енерґії представляють дуже ріжнородну мішанину прекмет предків. **Атавізмом** називаємо появу якої небудь властивости у індивідуа, якої его родичі не мали, але яка була у якогось предка, пр. у бабки. Правдоподібно в такім випадку спричинила заплоднене така зародкова клїтина батька, яка як-раз затримала пр. властивости батькової матери. Стисле означене тих зародкових енерґій дїдицтва лежить поза межами нашого пізнаня. Але їх впливи можемо дуже докладно пізнати. Все дїдичить ся: фантазия, сумлїнє, замиловане до штуки, злобність, сильні або слабі тони, так само як руде або чорне волосє або кривий ніс. Однак ясна річ, що для чоловіка найважнїйші завязки мізку. Наука з сего така: здорові і здібні люди повинни розмножувати ся, а слабі, нездібні і анормальні нї; бо всї напруженя виховання розібють ся о брак достаточних зародкових завязків. Тут обговорені справи можемо назвати **дїдицтвом** у властивім значіню слова. Впливи зовнїшного сьвіта, які дотикають уже здеференціонованих клїтин тїла, а не зародкових, можуть дїдичити ся лише дуже мало.

Можна 2000 лїт утинати хвіст якомусь звіряти, а все таки по 2000 лїтах уродять ся молоді з тим самим хвостом. Швидка і величезна змінність в однім роді залежить від безнастанних змішувань зародкових енерґій при згаданих конюнкциях зародків. Се показують огородники і годовці звірят; вони постепенно вітворюють нові відміни і раси рослин і звірят через відповідний добір насїня і звірят і через консеквентно переводжене заплоднене таких індивідуів, які мають особливі прикмети, що їх хочуть зміцнити.

Та між дїдицтвом, а згаданим уже приспособленем е ще посередна категория чинників, що впливають на розвій індивідуа: їх можна назвати хоробами зародка (блястофторія), і вони творять середину між

*) Твір сей вийшов в украïньскім перекладї накладом „Видавничої Спілки“ у Львові.“ Ціна оправл. примірника 2 К 40 с. — *Прим. Ред.*

знакомі робили старання, щоб єго випущено на хвилю до дому, до *небезпечно хорої матери*, а що сї старання натрафили на трудности, ураджено нїчо не говорити ему, щоби не збільшати горя зачиненому в вязничих мурах. Однак хтось, *здає ся*, з необережних товаришів першої партиї повідомив єго про те, і коли п. Весоловский явив ся на салї і повів тілько оком *по сумних лицях* знакомих собі осіб, — відгадав всю сумну правду і вибухнув неповздержним, потрисаючим плачем. Єго стали *потїшати і успокоювати*, пояснюючи, що президент суду на інтервенцию д-ра Федака заявив, що можлива була би тільки подорож в асистенциї жандарма. „Всьо менї одно“ — відповів — „робіть тілько, щоби я був в дома, щоби я побачив ся з мамою!“ Присутні були глубоко тронуті сею сценою і бажали в сердцю, шануючи біль люблячого сина, щоби Господь відвернув удар від єго родини в таку прикру хвилю... За 10 минут авдиенция скінчена — обвинені стають до ряду і назад в асистенциї вязничого сторожа ідуть через судове подвіре до арештів. Знакомі еще через вікно посилають послїдні поздоровленя.“

„Руслан“ кінчить: „*Мусимо* звернути увагу судових властий, що таке трактоване рускої публики, відвідуючої увязнених академиків, яку становлять їх кревні і знакомі, є дальше неможливе. В виду великого числа увязнених треба найти якийсь культурнїйший спосіб уможливленя користати тими „надзвичайними полекшами“ для увязнених, якими так чванять ся польскі дневники...“

Віче Русинів у Львові.

Дня 12. с. м. відбуло ся в справі университетскій віче всеї укр. громади львівскої. Проводив збо рами др. Кость Левицкий, реферат в справі українського университету і останних подій на львівскім университетї виголосив др. Загайкевич. В дискусиї промовляли: др. Охримович, Л. Цегельский, др. В. Старосольский і другі. Ухвалено *резолюциї* в яких містить ся обурене для сенату і намістника а при тім зазив до суспільности, щоб при виборах дбала про вибір таких *послів*, які енергічно старати муть ся о український университет. Деяким уступам резолюциї спротивив ся присутний комісар полїциї. Віче покінчило ся походом в напрямі вязниці при ул. Батория. Похід здержано, по чім прийшло до великої демонстрациї. Одного ґімназиста арештовано.

Буковинські справи.

„Neue Freie Lehrer-Zeitung“ — юдить!

В останнім (6) числї „N. Fr. L.-Ztg.“ находимо знов довшу замітку про учительство руске на Буковинї п. з.: „Die ruthenischen Lehrer“. Замітка ся незвичайно характеристична. Раз, тому, що виказує наглядно, чого б то собі д. Кісанович, душа сего орґану, бажав із сторони наших учителїв, а по друге замітка ся є в безконечнім ряді давнїйших, новим і наглядним доказом, яких поганих средств вживає „N. Fr. L. Ztg.“, коли йде о справу учителїв руских і Русинів взагалї. Средства сї, — се, як викажемо зараз, з одної сторони прямо безпримірна перфідність, а дальше сьвідома хиба лож, обчислена на ефект, але дужа нерозумна, а навіть і недотепна. „N. Fr. L.-Ztg.“ пише, що „die jungruthenischen Machthaber“ і тепер не признають *рускої учительства* гідним, щоб воно мало свого посла-учителя в парламентї, хоч між учителями Русинами є немало людий відповідних до сего „Др. *Стоцкий*, — каже „N. Fr. L.-Ztg.“ — мав заявити, що із практики своєї, як голова іспитової комісиї для кваліфікацийних іспитів учительских, *знає* що учителї рускі до мандату свого ще не зрілі (!)“ Винні однак сему самі учителї рускі, кличе патетично „N. Fr. L. Ztg.“, *коли не ставлять ся* остро проти своїм всевладцям. Румуни вказують Русинам дорогу, бо ставлять кандидатуру д. Кісановича. Такий меньше-більше зміст згаданої статї. — Констатуємо, що чистою ложию є приписане віцемаршалкови д. Стоцкому наведеного нами із „N. Fr. L. Ztg.“ *висказу* про зрілість або незрілість руских учителїв. Лож ся вийде ще яснійшою, коли зазначити, що проф. Стоцкий навіть *не є головою комісиї для учительских кваліфікацийних іспитів*, як се ложно сказано в згаданій статї. — Перфідність знова тих злобних заміток висьвітлюють хиба найкраще такі слова д. Кісановича, випечатані в тім самім числї „N. Fr. L. Ztg.“ в статї: Generalversammlung des Gurahumorer Bezirkslehrervereines: „...Навіть, *коли б посли Лупу і Ончул поповнили не один блуд*, проти чому бесїдник (Кісанович — *ир. „Бук.“*) рішучо застерігаєть ся, то і тодї треба се тихо приняти до відомости, бо кождо вороже виступленє проти них, се вода на млин наших противників“. Така рецепта для Румунів, *о яких ласку* дбає слуга їх д. Кісанович, а для руских послів — війна із сторони руских учителїв, бо сего бажає знов він, д. Кісанович! Розуміємо кожду поважну, серіозну думку, але мусимо гидити ся таким брудним цинізмом, яким пронята, як виказуємо, стаття „N. Fr. L.-Ztg.“. Тим, що не знають нїчого иньшого, як лиш юджене учителїв руских проти послів руских скажемо, що учительство руске напевно добре розуміє, чому такі кличі кидає „N. Fr. L. Ztg.“. Учительство руске звязане із всїма чільними представителями Русинів буковиньских має перед собою занадто великі і важні цїли загально национальні, щоб зійти могло із своєї дороги на приказ ложних і цинічно перфідних мірковань „N. Fr. L.-Ztg.“. Се певно. Хитра штука не вдасть ся!

З волоского табору.

На 21. с. м. скликує „Арăгагеа“ до Сучави велике народне віче, на котрім має ся обговорити політичну ситуацию в краю і будучі вибори до ради державної. — В „Palatul Național“ відбула ся в недїлю 10. с. м. політична конференция. Скликували єї Д. ринар де Бежан, Александер Бубурудзан, Теодор р. де Флондор, др. Флореа Лупу, др. Аврел Ончул, Т. Ончул, Константин р. де Поповіч, Теофіль Сімйоновіч і Іван р. де Вольчиньский. Окрім них брало участь 96 мужів довіря зі всїх волоских околиць. На місце дотеперішного президента „Dirigenț u“ — скликуваної в прочім тодї дише, коли бояри щось потребують від виборців — Модеста р. де Ґріґорча, вибрано предсїдателем д-ра Вольчиньского. В президию покликано ще унів. проф. д-ра Ґаіну і Нік. Фльондора яко місто президентів, а Алекс. Бубурдзана і Т. Ончула вибрано секретарами. При обговореню точки „політична ситуация в краю“ предложив др. Аврел Ончул проґраму партиї румуньскої зложеної з консервативних (бояр) і демократів (*таких як* Ончул — *прим. Ред.*). Ся програма містить 7 точок, що окрім політичних питань дотикають також церковних, шкільних, *університетских* і *иньших культурних* питань. На полї церковнім жадає ся утворення церковного конґресу. По тім прочитано проект орґанізациї *дотично недалеких* виборів до ради державної. Кождий кандидат з'обовязує ся зголосити свою кандидатуру в „Dirigenț u“ а аж по єї згоді робити *дальші кроки*. В найблизших днях постановлено скликати 10 до 15 віч у всїх волоских округах а потім наступить назначенє кандидатів „Dirigenț-ою“. Дебата над кандидатурами була дуже горяча. Кілька бесїдників жадало, аби 5 волоских мандатів роздїлити так щоб оден *припав* ся учителям, оден сьвященникам, оден консервативним, оден демократам, а пятий „апарариstам“. Однак присутні селяни спротивили ся сему предложеню і заявили рішучо, що вони в такім разї вишлють в парламент 5 селян. По причині сих невзгодин не *прийшло* до порозуміня. Цїкава річ, що з того вийде?

Жидівскі народні збори.

В недїлю 10. с. м. відбули ся в салї жидівсконїмецкої школи під проводом д ра Штавхера збори Жидів, на котрі зійшлись мужі довіря зі всїх околиць Буковини. Всї бесїдники заявили, що Жиди мусять одержати другий мандат до ради державної. Коли-б не вдало ся здобути для жидівского кандидата міста Радівцї-Сучава-Серет, тодї конечно є поставити жидівского кандидата в західних Чернівцях, щоб задержати стан посїданя. Постановлено основати політичні товариства у всїх околицях краю, де мешкають Жиди, а остаточне рішенє в справі виборів *полишено* на пізнїйше. — В суботу уконституовало ся новозаснованє жидівске політичне национальне товариство, вибравши д ра Штравхера головою, д-ра Сальтера містоголовою, д ра Діямanта секретарем, а п. Рімера касиером.

Нїмецко-сїльский округ і західні Чернівцї.

Найбільше борби при виборах буде в нїмецкім сїльскім округї і в західних Чернівцях. В нїм. сїльскім округї кандидує або маґ. дир. Відман або д. Ландвер; „Стоваришенє Німців на Буковинї“ кандидує проф. Ґрубера. Дальше *можлива* ще кандидатура христ.-социяла, социял демократа Пернерсторфера з Відня, а в кінци кандидата на власну руку Савля Шібера з Ґурагумори. Волохи задумують при своїм 18процентовім населеню в сім округї ставити „Zählkandidat a“. Ще більш скомплїкована ситуация в західних Чернівцях. Тут вже говорить ся о 8 кандидатах.

Події в Росиї.

Чорна сотня.

Нахабна сьвітка „истинно русскихъ“, т. зв. чорна сотня знов віджила і використовуючи свою леґальність, ширить знова пострах на улицях городів российских. Цїлий склад зброї, бомб, відповідної літератури — все те має в своїх руках чорна сотня. Останні виступи „истинно русскихъ“ в Одесї вражають своїм нахабством навіть тих, що уже привикли до їх роботи. Юрба узброених чорносотенців внала в центрі города до бюрових комнат партиї мирного обновленя, грабила там та ницила все, що торкаєть ся виборів, а — відтак безслїдно і безкарно пропала. Чорносотенцї грозять смертю всяким жителям Одеси і остерігають жидів, щоб не явились при виборах. Вироки смерти вислано тим офіцирам, що не хотїли видати приказу на розстрілене революционерів. Чорна сотня рабує в Одесї склепи. — В однім дни своїм різанини потурбовано до 50 людий. Се всьо є страшною картиною теперішних відносин российских. Коли-ж властиво устануть там ті чорносотенцї, нїким не спиновані, леґалізовані злочиньства?

Дальші вісти про голод.

Российский президент мін. Столипін, розпоряджаючи не надто впрочім значною запомогою державною для голодуючих горожан Росиї, вислав підчиненим зверхникам адмінїстрацийним тайну ноту, у якій приказує, щоб запомогу сю роздїлювано між нарід нерівномірно. Більші запомоги мають дістати ті громади, що не беруть участи в антидержавній акциї виборчій, або ті, що евентуально зобовяжуть ся підпирати правительственного кандидата. Як відомо, у всїх майже ґуберніях *проти правительственні* кандидати горою. Вийшов тепер отже з тим роздїлом запомоги не малий клопіт і для Столипіна і для российскої адмінїстрациї. На всякий спосіб се знова поганий документ столипіньского варварства. Навіть така велика нужда, як голод мілїонів населеня, не може у менерів российских висвободити чисто людских інстинктів із глибоко, як видно, запавшого в їх душу багна.

Побіда лївиці.

Побідили при виборах „лїві“ навіть у Москві, хоч ся позиция була до останнього часу досить неневна. Мимо того, що всяка аґітация була строго зборонена, а кожді збори передвиборчі сейчас розвязувано, кадети одержали 21.140, *октябристи* 9.500, социялїстичний блок 4.820, монархісти 2.850 голосів.

дїдицтвом та приспособленем. Все, що ушкоджує чи то вже зародки в нутрі родичів, чи ембріона, дїлає шкідливо на постане індивідуа, і здорові родичі можуть мати духово або тїлесно уломних наслїдників. Приклади:

Здорова пара Індиян з двома здоровими дїтьми приходить до европейского міста і навчить ся пити алькоголь. Обоє стають алькоголїстами і затроюють алькоголем свої зародкові *желези*. Вони мають потім еще 4 дїтий, з яких одно родить ся ідіотом, друге рахітичним (з анґлїйскою хоробою), трете епілептиком, а четверте неживим. Се називає ся дїдицтво алькоголю, штучне затроене зародків наших наслїдників, що відбуває ся перед конюнкциею, а яке на жаль так лютує в нашій цїлій европейскій суспільности.

Двоє здорових родичів починають здорового зародка, який розвиває ся з початку як здоровий ембріон. В часї вагітности мати хорує на тиф. Дитина прийде на сьвіт слабовита і слабоумна; або при породї дитина дістає ураз у чашку, мозок буде в части здавлений, а якась скількість невронів знищена. Дитина розвиває ся з духовими дефектами і терпить на корчі або пораженя.

Здорові родичі мають здорову дитину. Та вона дістане в другім роцї житя якусь слабість пр. запалене мізкових опон, або випаде з вікна і дістане кровоток мізку; в обох випадках терпить мозок і не може розвивати ся нормально; дитина стає слабоумною або морально упалою з ріжними лихими прикметами, що роблять єї на цїле житє непридатним членом суспільности.

Я мав навіть такий випадок, де порядний уже двайцятьлїтний молодий чоловік став непоправним марнотратником по тяжкім тифі і поповняв такі абсурди, що мусїли его перевести до закладу божевільних. Бацилї тифу вплинули так згубно на єго мозок, що наслїдком того було тревале ушкоджене єго духової особистости.

Останнїй випадок творить уже перехід до звичайного умового забурена. На тих випадках хотїв я показати, як через слабости зародків *виступають* усї переходи між одїдиченими прикметами і слабостями індивідуа. Заразом всї приклади ілюструють цїлий ряд анормальностий *онтоґенїй людского* мізку. Можна сказати, що всї ушкодженя зародків ембріона, а навіть дитини, о скілько вони дотикають мізку, спричинюють більше або меньше глубокі і тревалі загамованя єго духового розвою. Є отже натальоґія дїдицтва, що творить через натальоґію ембріона і дитини перехід до натальоґії дорослого чоловіка.

Сей роздїл кінчимо ствердженем факту, що чоловік є в кождій хвилї свого житя мішаним продуктом одїдичених прикмет і приспособленя або виховання. Дїдицтво і приспособленє творять величезні ґрупи чинників розвою мізку, які співдїлають усе комбіновано. Часто неможливо розібрати, що треба приписати одному, а що другому. Коли дитина бреше або краде, то часто пр. тяжко сказати, кілько тут одїдиченого, а кілько взвичаеного, вивченого або суґґерованого. Богато здає ся нам привченим, набутим, а в дїйсности воно випливає лише з дїдичних завязків, що потребують тілько малого побудженя, аби розвинути ся (пр. Моцарта музикальний ґеній у дитиньстві). Аби добре осуджувати, треба все узглядняти дїдичний завязок і набуті прикмети. В слабостях зародків находимо навіть перехід між одїдиченими завязками і виливами зо вні часї житя.

То-ж годї поповнити більшу похибку, як творити штучно суперечність між сими обома великими причиновими ґрупами нашого я. Хто очікує всего від виховання, милить ся. Та хто бере все фаталїстично як з гори призначене дїдицтвом, милить ся не меньше. Той, що вважає одну з обох ґруп чинників з зарозумілістию за теорию, повсталу лише в головах ученых, виказує тим лише свою іґноранцию. Не треба бути навіть ученим, аби пізнати оба ті ряди фактів; бо вони кидають ся кождому мислячому чоловікови всюди перед очи.

Побідї лївих в Москві приписують велике і далеко сягаюче моральне та політичне значіне. Так само побідила опозиция в Одесї. В тій Одесї, де так шаліла чорна сотня, вийшла лїста кадетско соціалїстична. Місто огорнув по тій причині великий ентузиязм. — В Петербурзї поставлено як кандидатів при виборах: Гессена, Ковалевского, Кутлера, Петрова, Родічева і Струвого.

Руські мови в католицких богослуженях.

Петербурске бюро інформацийне доносить, що відповідно до папского обіжника, справа уживания российскої української і біло-рускої мови в католицких богослуженях в Росиї поступає скоро вперед. В Петербурзї печатають вже також катехизм католицкий в российскій, українській і біло-рускій мові для тих каколиків в Росиї, що польскої мови не знають. З Вільна замовили вже 50.000 примірників такого катехизму. Польску пресу тота відомість дуже занепокоїла.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 14. лютого 1907.

Черновецке віче в справі львівского університету. Дня 12. с. м. відбуло ся в салї „Народного Дому“ в Чернівцях велике віче в справі подій на львівскім університетї, скликане репрезентантами тутешного українського студентства. Явило ся там дуже богато людий, так із кругів місцевої інтелїґенциї і міщаньства, як і з дооколичного селянства. Провів зборам студ. філь. С. Цурканович. Перший промовляв посол Н. Василько, відтак виголосив реферат студ. пр. І. Стрийский, почім промовляв ще: др. Т. Галїн, студ. пр. А. Галїн, ред Остап Луцкий, студ. пр. Дрімер (голова жид. тов. „Зефіра“), студ. пр. Рім (іменем жид. тов. „Емуна“) і д. М. Оґродник. Крім посла Н. Василька, був на вічу посол і заступник маршалка краєвого, проф. др. Ст. Стоцкий. Ширше справоздане з віча одержали ми так пізно, що мусїли відложити його до слїдуючого числа. Покищо подаємо самі резолюциї, зазначуючи при тім дуже поважний настрій віча. Ухвалено: 1.) Віче домагає ся від правительства безпроволочного утворення університету у Львові з укр. мовою викладовою; зволїкане уважає віче за нарушене прав запоручених основними законами кождому народови, а дотеперішну недостачу українського університету уважає віче за виславїд дїлання ворожого нашій нації елементу, який змагаєсь для своїх цїлий знищити нас культурно і економічно. 2.) Віче заявляє, що український народ не перестане жадати власного університету, буде за сю справу бороти ся до останньої хвилї і уважає вдоволене сего постуляту необходимим для високого значіня культурної, політичної і економічної будучности укр. народа; віче взиває весь укр. загал посьвятити як найбільше енергії для справи — і невідступити від борби без побіди. 3.) Віче висказує повну симпатию і солїдарність українським студентам борцям у Львові, пересилає їм привитане, висказує їм пошану і протестує против небувалого переслїдуваня їх, та перестерігає правительство перед дальшими репресаліями, котрі мусять потягнути за собою найтяжші наслїдки. 4.) Віче висказує свое повне обурене й погорду сенатови львівского університету, а особливо ректорови Гризецкому за брутальне поступоване зглядом укр. акад. молодїжи. 5.) Віче висказує свое повне обурене й погорду галицкому намісникови за брутальне поступоване зглядом укр. акад. молодїжи й домагаєть ся як найскоршого визволеня арештованих академиків. — Віче покінчило ся відспіваном народних гимнів. При тій нагоді збирано теж датки для жертв останної демонстрациї.

Вибори до австрийского парляменту відбудуть ся, як тепер остаточно назначено, дня **14. мая**, а тїснїйше дня **23. мая.**

З судових кругів. Краєвий суд у Львові іменував полїційного практиканта концептового у Львові Тадея Дзержиньского, фін. прак. конц. в Новім Санчи Антона Варжинецкого і фін. прак. конц. в Чернівцях Карля Славіка, дальше канд. прав Гайнріха Дама, д-ра Лео Розенцвайґа, Йосифа Терлецкого, Йосифа Кравецкого і Стефана Залеского авскултантами в окрузї вишого суду львівского.

Морози. Статистика центрального заведеня для метеорольоґії виказує, що в цїлій Европі морози в сих днях були найбільші в Чернівцях. Між тим коли термометер показує в Відни 4°, в Петербурзї 10°, в Тарнополї (найзимнїйшім місци в Австриї) 18°, то в Чернівцях аж 22° С.

На фонд для потерпівших академиків в борбі о укр. університет, зложили в Чернівцях слїдуючі Вп. панї і панове: посол Ник. Василько 100 К, українське акад. тов. „Союз“ 50 К, Др Стоцкий 10 К, Др Галїн 10 К, Вол. Кміцікевич 5 К, О. П. 5 Кор., Др Келлер 5 К, Мартинюк 5 К, проф. Сїмович Василь 3 К. — По дві корони: Дрогомирецкий Николай, Цурканович Ізидор, Антін Клим, Дроздовский, Наталія Стефанович, Каролїна Суханос, Гаврило Гордий, Іван Дощівник, Авг. Монастирський, Костюк, Аґенор Артимович, о. Мих. Сїмович, о. Луцкий, Муся Стрийска, Ірина Лакустївна, Лукіяновичова. — По одній коронї: Лакуста Сьвитослав, Вацик Евген, Суховерский Осип, Антін Граник, Методій Огродник, Др Лев Когут, Володимир Федорович, Микола Равлюк, Іван Галущиньский, Лев Рудницкий. Павло Шухевич, Іван Сорочан, Омелян Цїсик, Іля Поповнч, Іван Михалюк, Володимир Данчул, О Захариясевич, Еманоїл Стратичук, Ів. Ясеницкий, Евген Маер, Др М. Литвинович. Меленка з Рогізної, Гаврилець, Іван Хранко, Роман Цегельский, Миколаенко, Модест Левицкий, Остап Луцкий, п на Яруся Хомиська, Іван Прийма, Данилевич, Лущиньский Платон. — Глиньский 1·20 К. Петращук 90 сот., Ярошиньский 50 с., Денис Фрундза 40 с., А. Г. 20 с., п-на Левицька 10 с. — Разом **261 кор. 30 сот.**

Вісти з наддніпряньской України. Київска „Просьвіта“, щоб вшанувати ювилей невтомимої працї звісного письменника, д. Б. Грінченка, збирає гроші на фонд його імени. Цїлию фонду сего: видаване гарних, а дешевих книжок для народу. Вже насипали перші складки. Таж сама „Просьвіта“ устроює в тім місяци четвертий з черги музичний, вокальний та літературний вечір. В вечері сьому беруть участь скрім иньших музиків та декляматорів: шановний композитор Микола Лисенко, скрипачка Вонсовска та артистка М. Старицка, які вкладали сгілько енергії в попередні вечерки „Просьвіти“. — В народній авдиторії, в Київі, відбуде ся дня 16 с. м. народний концерт. Більшість сьпівів і декмямаций — українські. „Треба щиро витати — пише „Рада“ — заряджене народної авдиторії, яка вже на кількох попередних народних концертах сего сезону показала народови чимало красних творів української музики. — Під редакциею д. Доманицкого вийшло повне видане творів Т. Шевченка. Крім виправлена тексту на підставі автоґрафів майже у всїх відомих доси письмах Шевченка, оголошено в тім виданю перший раз цїлого „Ів. Гуса“ і ще чотири новонайдені поезиї. Всїх поезий в сїм Кобзарю є 215, а з них тільки 8 не провірено з автоґрафами. До видання долучено відбитку одного із найкрасших портретів Шевченка. — Велику животність проявляє „Просьвіта“ в Катеринодарі (на Кубані) яка урядила в останих часах два вечерки з відчитами про історию України а тепер задумує двома концертами відсьвяткувати память Ів. Котляревского і Т. Шевченка. — „Рідний Край“ доносить, що студенти Українцї казаньского університету завязали свое українське академічне товариство. Громада їх складаєть ся із 89 членів. Належать до всїляких партий, але всї поступові. Громада гадає заложити бібіотеку; для відчитів є осібні референти.

Колиска в палаті сербского короля. Часопись „Правда“ доносить, що до конаку принїс хтось колиску. Се здивувало всїх мешканців сербскої столиці, бо в сербскій королївскій родинї не має замужних членів. Самою подією чує ся ображена незамужна дочка короля Петра, Олена. В сїй справі буде на найблизшім засїданю скупштини внесена інтерпеляция.

Їзда самоходом з Парижа до Пекінґу. „Matin“ пише, що в Парижи задумало десять людий позволити собі на перегони самоходом з Парижа до Пекінґу. Вони роздумують, котра дорога була би найвідповіднїйша для їх їзди. Треба преїхати 14.000 кільометрів, з котрих більша частина припадає на краї, ще не обізнані з культурою. Дорога через Кіахту має бути найпригіднїйша. Вона веде в скісь через Сибір і їздять нею росийскі і хіньскі вози почтові. В посуху пече сонце досить сильно; 20. липня починає ся пора дощева. Тому наші самохідці мусять справу добре обдумати!

Перепони в русї желїзничім. В послїдних днях опізнялись потяги почтові, через що наступили неправильности в посилках почтових. Рух желїзничий на лїнїї Лужани—Залїщики і Неполоківці—Вижниця все ще перерваний, через що почтовий рух на зганих лїніях утримує ся їздою кінною.

„Eine alte Geschichte“. В р. 1904. прийшов до Риму на університет Джузеп Ардуінї і посьвятив ся студиям літератури. Тихою течією йшло його житє і студиї, аж нещаслива любов зрабувала йому всю охоту до науки. Він захорів, а щоб все забути, пустив ся на гулятику, роблячи з ночи день. Та тут знов любов його знова розгорілась, а предметом була акторка з театру „Аргентіно“. Їй присьвячував бідний студент довжезні листи, поезиї, новелї; однак не мав відваги все те посилати їй. Аж по її знаменитім виступі в театрі написав він лист до неї, в котрім висказує їй свій подив і говорить теж о коханю. В одвіт одержав він таке: „Добродію, я Вам вдячна за приязні слова. Мое житє належить мойому мужови і моїй штуцї!“ Се розчарованє навело Ардуіна на иньшу гадку. В листї до тої самої акторки зажадав він від неї 1000 лїрів, під загрозою, що він яко рецензент скритикує її неприхильно. Акторка подала сей лист до полїциї. На урядника в полїциї зробив Ардуінї таке нещасливе враженя, що урядник задовольнив ся удїлити йому лише упімненя. Ардуінї був певний, що на него судьба запосїлась і вже дальше не зважав на свое житє. Баукав по Кампанії, спав з пастухами в одній колибі, а вони радо подїлялись з ним хлїбом. Аж одного ранку найшли його на шпинах колїевих — неживого.

Оповістки, іменованя і т. п.

Від „Национальної Ради Русинів на Буковинї“. Видїл товариства ще раз пригадує Вп. членам, що в суботу, дня 16 лютого с. р. о годинї 7-ій вечером відбуде ся в сали „Народного Дому“ в Чернівцях нарада членів „Национальної Ради Русинів на Буковинї“. Зі згляду, що на порядку дневнім будуть дуже важні справи, Видїл просить всїх П. Т. членів о як найчисленнійшу участь!

Церковне. Краєвий президент надав гр. прав. парохію в Старій Жучці Емілянови Никоровичеви, дотеперішному парохіяльному експозитови в Слободзії Комарештах.

Із укр. акад. тов. „Союз“. Комерс товариства заповіджений на 16. с. м., відбуде ся невідкликано аж в понедїлок 11. марта в „Централю“. Всї Вп. паньства, що були запрошені на вечерок, хай вважають ся запрошеними на наш ювилейний комерс. — *Сидір Дурканович*, голова.

Із „Бук. Бояна“ Проби „Бояна“ почали ся і відбувають ся що середи і суботи від години пів до 8. до год. пів до 9. вечером. Зі згляду, що шевченківский концерт, до якого приготовляємо ся, відбуде ся вже дня 16. марта, нема часу до страченя і треба вже тепер точно учащати на проби, бо інакше не зможем докладно приготовити ся зі всїм материялом. Сеї суботи проба буде тревати довше а то з тої причини, що тамтого тижня одна проба відпала. На сю пробу запрашаємо цїлий хор жіночий і мужеский а особливо панни альтистки. — *Видїл.*

Народний концерт в Кичері. Кичерска „Січ“ устроює при сьпівучасти укр. акад. тов. „Союз“ з Чернівець в пятницю дня 15. с. м. (Стрітене) о 4. год. по обіді в школї народний концерт. В склад програми входять промови, деклямациї і сьпіви. — За комітет: надуч. *Ілюк*, *Стрільчук*, кошовий „Січи“, *Цурканович*, голова тов. „Союз“.

З товариства „Руска міщаньска Читальня“ в Чернівцях. В недїлю дня 10. лютого с. р. відбули ся надзвичайні загальні збори сего товариства в справі доповнюючого вибору видїлу. П. Мацак отворивши збори подякував за численну участь і поручив зборам вибрати предсїдателя. По виборі предсїдателя і двох секретарів приступлено до дневного порядку. До видїлу вибрано пп. Терлицкого Теодора, Сковроньского Теодора, Тарка Теодора, Ільницкого Василя, Циґанюка Йосифа і Руцкого Дмитра, а до контрольної комісиї пп. Йосифовича Петра, Шевчука Теодора і Андрушка Івана. На сім вичерпано дневний порядок, п. предсїдатель візвав присутних, щоби старали ся як найбільше нових членів притягати і замкнув збори. — *К. Левандовский*, секр. зборів.

Із штуки і літератури.

З нагоди наближаючих ся виборів. До всїх русинів на провінциї а надто до тих, що займають ся громадскою роботою серед нашого народу, звертаємо ся з увагою, щоби вони справили собі новий закон про виборчу реформу, виборчий порядок, про виборчу охорону і нові устави, що до порядку про публичні передвиборчі збори. Книжочка не обходима для кождого інтелїґента, що займає ся виборчими справами. Замовляти можна єї у книгарнї Шального і коштує всего 1 К. Найлїпше видане, се брошурка дра Ґелера.

„Дзвінок“, ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодїжи, яке виходить у Львові 10 го і 25-го кождого місяця, містить в третім числї: „На вашій Вкраїнї“, вірш Ф. Коковского; „Що росказував менї столїтний дїдусь про Запорожцїв“ (за Еварницким, з Малюнком запорожця); „На крилах“ (опов. Красногорской, пер. з ческого); „Хатка в лїсї“, (вірш В. Л.); „Герої воімя науки“, (з Малюнком и. н.: Між небом а землею); Не зломають, опів. К. М.; Праця і забава, Загадки; Переписка. Річна переплата виносить 6 К, піврічна 3 К. Адреса редакциї і адмінїстрациї: Львів, Сикстуска 47.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.

Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Доношу до публичної відомости, що менї пропав в перших днях грудня 1906 ковертований і до тов. „Руска Каса" в Чернівцях заадресований (експрес) не виповнений блянкет векселя на 2100 К з підписами Василь Дашкевич, Михайло Дашкевич яко довжнеки а Александер Дашкевич яко жірант. Перестирігаю перед виплатою пожички на той векселъ і прошу коли би хто такий вексель заставити хотїв, донести се властям полїцийним. — *Михайло Дашкевич* надуч. в Кисилицях.

Звичайні загальні збори каси пож. щадн. для громади Рогізна відбудуть ся дня 24. лютого с. р. о год. 1. попол. в Читальні з слїдуючим дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір касиера. 5. Вільні внесеня. — Старшина: *Николай Меленко*, начальник. *Василь Гаврищук*, члни старш.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Вашківцї н. Ч. відбудуть ся дня 24. лютого 1907. о год. 2. пополудни в сили „Рускої Бесїди" з таким порядком дневним: 1. Отворене зборів 2. Звіт з дїяльности товариства. 3 Звіт касовий. 4. Вильосоване трох членів старшини і вибір нових на їх місце. 5. Вильосоване трох членів ради надзорчої і вибір нових на їх місце. 6. Вільні внесеня. — *Іван Герасимович*, начальник.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Руска Молдовиця відбудуть ся дня 24. лютого 1907 року о год. 1. пополудни в місцевім шкільнім будинку з слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане старшини за рік 1906. 2. Справоздане касове і замкнене рахунків за рік 1906. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Відложене осїнного загального збору до весняного. 5 Вільні внесеня. — Старшена *Теофіл Боканча*.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 10—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнітур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системy Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим ккий самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

(—)

До Америки і Канади

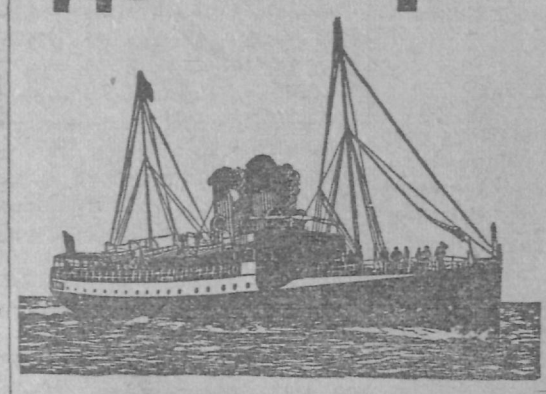

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через

ЛЇНЇЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**

104 22—52 н

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосе на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є одиноким средством проти випадуваня волося, побуджає поріст єго, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосе, надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(22 - 26) П. н.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші! Кромі тих є у мене також на складї

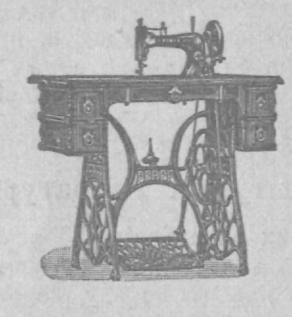

97 16—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.

З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиранє по цїнї **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця"** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 20—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом"
у Празї, улиця Елисавети число 5.

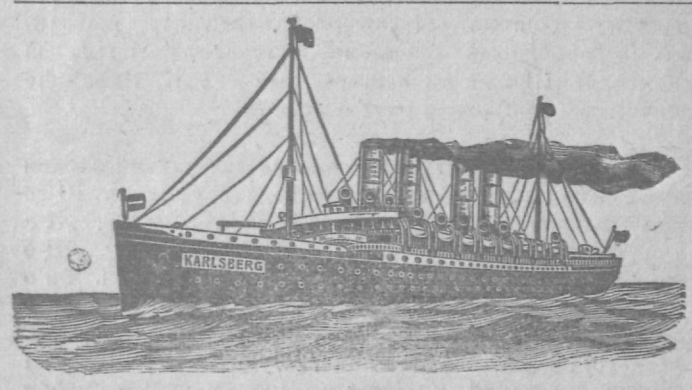

До Америки

Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і почтовими парівцями

скоро і дешево

B. Karlsberg, Hamburg

Ґенеральна корабельна експедиция. 26 2—10

Важне для управителїв шкіл.

Намість друксорти

„Jahresausweis"

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту

„FRAGEBOGEN"

яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради" (Чернівцї, ул. Петровича ч. 2) по цїнї

6 сотиків за аркуш.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик

Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до накованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция діточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші француcкі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 15. Чернівці, неділя дня 4. (17.) лютого 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

В справі укр. унїверзитету.

Віче в Черніцях.

По всїй земли рускій залунав наново голосний гомін вічевого дзвону. Останні, зворушуючі і незвичайні події на львівскім унїверзитетї тронули весь наш нарід і він сходить ся тепер по містах і по селах, щоб в тій так дуже важній хвилї висказати свою думку про всї свої старання давнїйші о свій унїверзитет і щоб обрадити средства дальшої боротьби в тім напрямі. Здаєть ся, не треба пригадувати на тім місци, яке велике значіне для всего житя народного має свій унїверзитет і не треба пригадувати, яке справедливе право має наш нарід до самостійного українського унїверзитету. Се знають вже хиба всї наші читачі. Знають они теж напевно, яку важку борбу ведуть в тім напрямі галицкі брати їх і на чім та борба в нинїшній хвилї опинила ся. Сотка, брутальностию польскою спровокованих і до розпуки доведених академиків наших сидить в вогких мурах вязниці! Сенат львівского унїверзитету використав поза формальні межі закону виступаючий їх поступок, і хоч сам був причиною тих подій, не завагав ся, чого ще в таких случаях нїде не було, видати молодїж академічну полїциї і судови. Професори львівского унїверзитету просять намістника о строгу кару для „виновників“, а польска преса формально вие і грає в тоту саму дудку, удаючи, що від Поляків не залежить, чи буде український унїверзитет у Львові, чи нї, — так, як би то у віденьскім парляментї не було „польского Кола“. — Справа українського унїверзитету у Львові, се не галицка, але всенародна справа, тому не диво, що і в Чернівцях викликала она голосний гомін, і що українське студенство тутешне скликало для сбговорення ї публичне віче на день 12 го сего місяця.

Віче повело ся знаменито. Побіч численно зібраного студенства, зійшов ся значний гурт місцевої інтелїґенциї. між тим богато пань. Поважно заступлене було тутешне мищаньство руске, а навіть селяни прийшли із недалеких сел, щоб послухати опису борби о найвисшу руску школу. Між присутними були посли Вп. пп.: проф. і віцемаршалок др. Стефан Стоцкий і посол Николай Василько. Гарною і сердечною промовою отворив збори студент фільозофії Федорович. Навязуючи до останних львівских подій і вказуючи на велику цїль сходин, привитав іменем студентского комітету всїх гостий, які битком заповнили салю „Народного Дому“. Проводив зборам студент С. Цурканович. Настав правдивий і великий ентузиязм, проявляючий ся в бурі невмовкаючих оплесків, коли перед приступленем до дневного порядку появив ся на естрадї

посол Николай Василько.

Заслуженый посол вказав передовсїм на вагу хвилї, яка приневолила українське студентсво черновецке скликати публичне віче, щоб на нїм застановити ся над тими ворожими силами, які не лиш молодїжи українській, але всему українському народови хочуть зрабувати навіть основними законами застережені права. Причина послїдних подій лежить в тім, що львівскі академіки спротивили ся зложеню присяги при іматрикуляциї в польскій мові. Серед иньших обставин не дало би відмовлене присяги в рідній мові причини до незадоволеня, яке у Львові всїх захопило.

Однак тут жадано від академіків присяги в такій мові, в якій що дня, ба навіть що години, поповняють ся насильства, що нагадують нам росийский деспотизм. День, в котрім рускі академіки відказали послуху унїв. сенатови, є для нас сьвяточним днем! Най деякі люди, які бачать в тім знищене будучности, ба навіть цїлого житя сих молодих людий, сю подію осуджують як хотять, — ми мусимо годити ся, ми мусимо солїдаризувати ся з львівскою академічною моледежию. Се є першою точкою нашого дневного порядку. Тепер треба однак подумати про цїль сеї події і про будучність.

Що хотїло ся осягнути сим кроком? Сего поступку не зроблено в намірі, щоб звернути на себе увагу всїх народів, тут розходило ся о виборене права для сего многомілїонового народу, щоб ему була дана спромога в Австрії обзивати ся в своїй власній мові. — Приступаючи до справи самого унївер зитету, говорив далї бесїдник: Чому ми жадаємо заложеня руского унїверзитету як раз у Львові, се знайде своє пояснене в тім, що ми Русини маємо історичні права унїверзитетскі у Львові. Радо дали би нам унїверзитет в Чернівцях, щоб нас відірвати від нашої материнской землї і кинути між Русинів а иньші народи Буковини зарево вічного спору. Русини не бажають собі того! Коли ми далї поспитаємо себе, як пояснити такі насильства в конституційній Австрії, де маємо вільнодумних мужів, де маємо вільнодумного міністра просьвіти, то все тямити мусимо, що такі репресалії можливі лише в Галичинї. В Галичинї право Австриї не має значіня! І тому ми, маючи тут вільне право зборів і стовариш ень, де наші збори не розвязує правительственний комісар при найлагіднїйшім закиді, — мусимо піднести протест проти сих репресалій, яких галицке правительство певно само навіть стидає ся в своїй найглибшій душі. Все віруючи в здоровий змисл наших братів-студентів, що знають як за далеко сьміють іти і що їм треба дїлати, заявляю, що ми посли на сойм солїдаризуємо ся з нашою молодїжию і желаємо сегодншним зборам ї найлїпшого успіху.

Бесїда посла Н. Василька, виголошена з великим темпераментом і щирим теплом одушевила всїх зібраних. — Відтак удїлила президия віча голосу студентови Ів. Стрийскому, як референтови першої точки дневного порядку: про потребу українського унїверзитету. Бесїдник поставив квестию українського унїверзитету на широкім історичнім тлї, виказав, від яких давних часів стараєть ся наш нарід о своє пристановище найвисшої осьвіти, згадав про високу культуру, яка зросла серед нашого народу в XI. і XII. столїтю, згадав відтак про основане і вплив славно-звісної Могилянської колеґії в Київі, основаної на взір тодішних унїверзитетів, не поминув теж тої точки в гадяцких договорах козацких, де говорить ся о конечнім основаню українського унїверзитету. Ті вічні заходи о свою культуру становлять сьвітлу традицию нашого народу, який серед найлютїйших нападів татарских і війн козацких високо держав стяг своїх культурних потреб. По тім звернув ся бесїдник до тих часів, від коли часть нашого народу дістала ся до конституційної Австриї — і тут знова представив історию львівского унїверзитету на тлї всеї як найльояльнїйшої тодішної политики рускої. Добродій референт представив, як той унїверзитет львівский зразу нїмецкий, був колись більше руским, як польским, як що йно в 1879. роцї постановлено, що урядовою мовою в Галичинї, отже і на унїверзитетї є мова польска. Так отже ми навіть до теперішного унїверзитету можемо мати своє історичне право. Відтак звернув ся бесїдник до висьвітленя конечної потреби українського унїверзитету і тут виказав, що для тисячки студентів українських мусить повстати свій унїверзитет із податків руского народу, коли основувано унїверзитети пр. для 260 черновецких

---

10 Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Дїя четверта.

Париж, королївска палата, сальон королевої. Вечір того самого дня. Гарно уладжений сальон, але без люксу. На серединї із лївого боку двері. По лївій і правій сторонї столи, на кождім лїхтарі зі сьвічками. Кілька фотелїв.

Вихід перший.

Коло стола по лївій сторонї сидить королева; коло неї Дорі Кіноль читає книжку. На другім кінци стола сидить Маркіза Буфлєр. Коло стола по правій сторонї грають принц Конті і Сен-Лямбер в шахи.

КІНОЛЬ (*читає*):

Що роблю, роблю для лїпшого віку,
тепер жию в нуждї, але не без цїли;
о щоб надія в серцю мому все була
потїхою для мук, що терплю їх без міри!

(*Мала павза; Конті і Лямберт перестають грати*).

КОРОЛЕВА: Правдивий се вірш і красний, дорога Кіноль. Він мабуть не раз потїшав свого автора, що у витворах своєї уяви міг находити якесь від шкодоване. Вже пізно, мої дорогі; — бою ся, що будемо мусїти зрезиґнувати з гостини, яку обіцяли нам панове Конті і Сен-Лямбер.

КОНТІ: Майже бою ся, Ваше Величество, що я не дотримав слова. Я завсїгди не довіряв постійности характеру Шоаселя, але сьому винна заява капітана.

ЛЯМБЕР: Я ще не втратив надії, Ваше Величество, — ще приписую тілько чести д'Амбоазови, що не лише французку королеву без відповіди.

КОРОЛЕВА: Не вірте, Лямбер! — Коли через більш як двацять років не опускало ся нїчого, щоб я жила в недостатках, то й тепер будуть найменьше чемні, коли йде річ о те, щоб завдати менї смертельний удар? Я вже тілько наплакала ся в своїм житю, що ся мала нужденна справа вже не викликує в мене жадної сльози. — Мій замір непохитний! — Коли стане ся те страшне дїло, і ся ґенерация через те не спалахне зі сорому, коли жаден европейский кабінет не відважить ся за немічну женщину кинути свій меч у вагу нужденної справедливости сеї держави — тодї — (*гірко*) тодї підпишу.

КОНТІ (*блїдий*): Ваше Величество! (*Всї калякали ся*).

КОРОЛЕВА! Тиша! Я так хочу! — Тих кілька років, що оставлять менї гризота та нужда, присьвячу свому батькови, посьвячу їх памяти своїх дїток, яких мушу лишити в невдячній Франциї. — (*До Контого*): Прилагодьте все до відїзду. Як тілько підпишу розвідний акт, так покидаю на віки сей безрадісний край.

КОНТІ: Але позвольте менї, сьвітла панї, щоб я посьмів Вам товаришувати. Я продам свої добра в Провінциї й Анжу, скину зі себе (*обурений зриває з груди хрест мальтійців*) сю брехливу відзнаку величини й самовідреченя, що стало тепер для сьвіта глухим голосом, — і сьвіт нехай скаже опісля: Марія з Франциї мала хоч одного приятеля.

БУФЛЄР: О возміть нас з собою, сьвітла панї.

СЕН ЛЯМБЕР: Сю послїдну ласку —

КІНОЛЬ (*вкадає*): І Вашу бідну слугу —

КОРОЛЕВА: Не так, мої дїти, нї! — Лихо робите, принце, коли скидаєте з себе сю почесть, сю відзнаку, яку Вам край дав, яка ще по моїм упадку богато значить. Ся почетна прикраса, яку Ви зривали з своєї груди, се сьвятий знак нашого спасеня, спасеня до далекої сьвятиї миру і любови, се надія на увільнене нашої душі від сього нужденного житя.

КОНТІ (*рішучо*): Ваше Величество не схотять мене присилувати, щоби я пішов за Вами проти Вашої волї.

БУФЛЄР: О, позвольте се нам!

КОРОЛЕВА (*подає Конті й Маркізі руку, щоб ті поцїлували*): Дякую Вам, дорогий Конті, і Вам моя дорога Буфлер! — Коли вже хочете — хай стане ся! Але в жаднім розї не допущу до того, щоби йшов зі мною Сен-Лямбер, а що найменьше, щоби товаришувала менї бідна Кіноль. (*Лямбер і Кіноль поступають на перед; Кіноль паде перед королевою на колїна й обцїловує її руки*). Дорогий Лямбер, Ви без матеріяльних засобів, меч — се Ваше ремесло, — і воно шляхетне! Служіть далї Франциї, зберігайте свою силу для моего сина, Дофена, щоби йому вдало ся піднесте із грязи лїлії*). (*Кладе руку на голову Кіноля*). А Ви, моя ягідко, мусите лишати ся при Вашій професиї. Ви ще молода, красна, кебетна, поважана і улюблена всїми. Не покидайте сього чесного шляху до слави, люба, дорога дитино! (*Зворушена цїлує її в чоло*). А коли будете грати ролї нещасливих королевих, огірчених женщин і материй та нещасливих дочок, — мабуть не забракне Вам примірів. (*Ловить ся за чоло, потім встає. Кіноль встає, а другі відступають на зад*). Прощайте на сьогодня, дїточки! (*Змучена*). Прошу в мій кабінет, Буфлер. (*Хоче відходити. Конті, Лямбер і Кіноль кланяють ся*).

Другий вихід.

ПЕРШІ. СЛУГА (*вносить серединою лист на срібній підносцї*).

КОРОЛЕВА (*стає*): Щож там приносите?

СЛУГА: Якийсь чужинець, Ваше Величество, передав сей лист для пана Сен Лямберта, а сам чекає в прихожій.

КОРОЛЕВА: А!

КОНТІ: Знаєте хто він?

СЛУГА: Ні, Ваше Величество. Лице його закрите плащем (*передає лист Лямбертови*).

ЛЯМБЕРТ (*отворяє скоро*): Се він прийшов (*дає лист Контеви*).

КОРОЛЕВА: Отже ще є надія? (*Зворушено тримає ся стола, а потім сїдає*).

КОНТІ: Прошу приготовити ся, Ваше Величество. Він вже тут. В сій хвилї може змінить ся оплакана доля Франциї.

---

*) Лїлія в гербі дому Анжу.

студентів. На числї населення ілюструе бесїдник кривду Русинів. І так: 9 мілїонів Нїмцїв має 5 університетів, $3^1/_5$ мілї. Поляків має 2 університети, а $3^1/_2$ мілї. Русинів не має свого університету. Статистикою ілюструе бесїдник, як то при своїм університетї росте число студентів і вказуе, що навіть наукові сили українські найшли би ся в данім разї. Та проти українського університету стають відвічні вороги Русинів — галицкі Поляки. Бесїдник статистичними даними осьвітлюе всю кривду Русинів під польскою опікою. Наводить дані, як опікуеть ся Польща галицка руским шкільництвом, рускою наукою і всїм населенем руским, його здоровлем, його культурними і полїтичними потребами (от хочби при нагодї виборчої реформи). Бесїдник представив остаточно всю борбу української молодїжи львівскої і тим ще раз підпер свої виводи про конечну потребу як найскоршого основання українського університету у Львові.

Відтак приступлено до другої точки дневного порядку: основане українського університету — потреба всего народу. Сю справу референував др. Т. Галїн. Бесїдник вказав насамперед на те, що до тепер так сторонники, як противники українського університету, говорили більше про культурне значіне університету, а полїтичної сторони боять ся рухати тай вмисне не видвигають сего питання при дискусиї. А тимчасом полїтичне значіне виходить на кождім кроцї на верх. Як звісно, не хочуть нам давати середних шкіл через те, що ученикови рускої ґімназиї тяжко буде студиювати на університетї з чужою мовою. Сей арґумент пятнуе бесїдник перфідним, котрий необзнайомленого зі справою може легко впровадити в блуд. Як би ми дістали свій університет, тодї мусїв би такий арґумент відпасти. Університет має однак велике значіне не лиш для середної школи, але також для нашого культурного стану. Ми би тодї заняли иньше становище в концертї европейских народів, бо як звісно нарід без університету вважають некультурним племям тай кладуть его на рівні з Афґанами тай иньшими дикими племенами в Азиї. Коли нам не хочуть дати університету, то значить, що хочуть нас далї тримати Афґанами тай мати у такім положеню, на котрім могли би оправдувати усї свої лайдацтва. На доказ наводить бесїдник арґументи Поляків при виборчій реформі.

Далї виказуе бесїдник значіне університету для краєвої адмінїстрациї. З свого університету виходили би урядники лишень з українською мовою, а се конечно дало би приступ нашій мові до адмінїстрациї. Пригадуе висказ Голуховского: Я все зроблю лиш дайте польских урядників. Коли нинї трудно добути свого університету, то стоять сему на перепонї дві сили: традиция ґерманьско-централїзаторска злучена з такою самою ідеею польскою. Але напротив сих двох сил мусимо покласти силу народу, коли хочемо добути університет. Ми лиш тодї дійдемо до цїли, як університет стане загально національною справою, як кождий кожух тай сїрак перейме ся таким переконанем. Тодї ми університету зажадаемо, а нам его будуть змушені дати. Університет так потрібний для всеї нациї, що се не якась паньска, але всенародна справа. Тому то й масу треба позискати до борби о університет український. — Промова д-ра Галїна була одною із найкрасших, як раз із за заакцентованя значіня університету для всего нашого народу.

По д-рі І. Галїні промовляв студ. А. Галїн, який іменем акад. молодїжи черновецкої повитав останні події львівскі та вияснив, що академіки львівскі мусїли зійти на нелеґальну дорогу боротьби, коли „леґально“ до нїчого не можна було дійти. Нелеґальна дорога тут одинока. Русини були досї аж надто леґальні і тому такі покривджені. Промова студ. Галїна викликала ентузиястичний відгомін між зібраними. По нїм промовляв ред. Остап Луцкий, вказуючи, що квестия університетська, се передовсїм квестия полїтична. Тодї дістанемо університет український, коли витворимо таку свою полїтичну силу, що парлямент австрійский буде нам його мусїв дати. До того дійдемо, коли всї звернемо ся до громадяньскої працї і трудом приведемо до сили наші народні маси. „Зруйнували Запороже, буде колись треба“ — говорить ся в народній думі. Воскресаючий нарід руский рве ся до нової новнї свойого житя, але лиш щира і невинна праця всїх для всїх допровадить наш нарід до щасливого виспїду. Всякі концесиї дають тодї, коли мусять. Працюймо, щоб нам їх мусїли дати! — По тій промові наступили привіти, які зголосили представителї тутешної национальної жидівскої громади академічної: студ. Дрімер (голова тов. „Зефіра“) і студ. Рім (іменем тов. „Емуна“). Жиди самі покривджені, отже розуміють кривду других і солїдаризують ся із борбою Українців о свій університет, протестуючи проти арештовань академіків львівских. Останний промовляв д. М. Оґроднїк. Бесїдник, член соц.-демократичної партиї, заявив, що социялїсти жадають автономії народів та таких відносин, щоб кождий нарід міг серед них розвинути всї свої сили і тим способом причинити ся до збогачення всесьвітної культурної скарбниці. Тому стоять социялїсти також за справою основання українського університету. Однак до сеї цїли не ведуть (говорив бесїдник) віча та манїфестациї. Треба йти в народ і рухати його в імя його-ж таки потреб. Тодї нарід прийде до сили; не вижидаючи віденьскої санкциї, виборе собі всьо, що схоче, всьо, що йому належить ся. Бесїдник дивуе ся, що важнїйші події (пр. виборча реформа, або події в Лядскім) не ворушать так суспільности нашої, як справа університетска. Кінчить зазивом, щоб інтелїґенция руска осьвідомлювала робітників і мужиків, а не йшла до них лишень тодї, як наближають ся вибори. Бесїду д. Орґроднїка принято гучними оплесками.

По пояснению від президиї зборів, як погано на тлї останних подій у Львові поступив собі сенат львівского університету і галицкий намістник, приступлено до відчитання резолюций, які одноголосно і з одушевленем ухвалено. (Резолюциї ті подали ми в попереднім числї „Буковини“).

Коли вже нїхто не зголосив ся до слова, голова замкув збори, по чім присутні відспївали: „Ще не вмерла“, „Який то вітер“ та „Не пора“. На фонд для жертв борби о український університет зібрано на вічу 261 К 30 сот.

*

Відгук університетскої справи в галицкім соймі.

Дня 14. с. м. зійшов ся на нову сесию галицкий сойм. Як сего можна було надіяти ся, справа останних подій на львівскім університетї відбула ся і в соймовій палатї голосним відгомоном. Згадували о нїй в інавґураційних промовах: краєвий маршалок ґр. Баденї і намістник ґр. Потоцкий, а очивидно і клюб соймових послів руских зголосив в тій справі відповідну інтерпелацию. Маршалок ґр. Баденї говорив: На жаль, тяжко увільнити ся від прикрого чувства, що в послїдних часах зайшли події, котрі не можуть лишити ся без вражіня і впливу на мисли і чувства сеї палати і котрі тяжку моральну шкоду, зроблену вже поза сею палатою, могли би перенести, до її праць. Позволїте менї панове висказати надію, що навіть на тлї тих сумних подій, що нїчим не дадуть ся виправдати, знайде ся в тій палатї, без ріжницї народности і сторонництва, однодушність в двох напрямах: перший, то вираз обуреня і осудженя тих відражаючих актів насильства, а другий, то стверджене на будучність, що в тім соймі і в тім краю, брутальність і терор не веде до здїйсненя постулятів так національних як і полїтичних. До сеї цїли веде виключно дорога, на жаль нинї виминана і що раз більше заростаюча, до котрої поворот е і буде конечний, а се — дорога спільного обективного порозуміня і лагодженя противенств. Ґраф Потоцкий зазначив, що цїль до якої змагае руска університетска молодїж, е благородна і він против тої цїли нїчого не має, але мусить ся рішучо виступити против нелеґального способу боротьби, яку підняла руска університетска молодїж, при чім намісник застеріг ся, що до судового слїдства в сїй справі він зовсїм не мішав ся. Перед приступленем до дневного порядку, рускі посли поставили отсе внесене: Сумні події, які лучили ся на львівскім університетї 23. сїчня і які суть продовженем подій попередних, звертають нинї живу увагу цїлої суспільности і суть в нинїшну хвилю одною з найважнїйших і найбільше пекучих справ в краю. Як з одної сторони інтерес науки і повaги найвисшої институциї наукової в краю вимагае безперечно як найскоршого привернення нормальних відносин на львівскім університетї так з другої сторони не може підпадати сумнївови, що стан сей тревало дасть ся осягнути лише сповненем оправданих бажань, які на поли університетскої квестиї підносять ся зі сторони рускої молодїжи і рускої суспільности, — а іменно тим, що уможливить ся хочби постепенне осягнене рускаго університету у Львові, а поки се наступить, забезпечить ся на теперішнім львівскім університетї рускій молодежи, числячої близько тисяч слухачів, заспокоене наукових потреб і національних прав, які по мисли обовязуючих законів всїм горожанам держави належать ся. Не дасть ся осягнути сей стан безусловно терором і репресиями, які можуть довести лише до дальшого заострення відносин і до необчислимих насїдків серед молодїжи і суспільности. — З уваги на те вносять підписані:

Високий Сойм зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. Правительство, щоби: 1.) як найскорше взяло під розвагу национальні відносини на університетї у Львові, признало конечність заснованя окремого рускаго університету у Львові і принялось за приготовленя ведучі до сеї цїли; 2.) заким се наступить, створило на

КОРОЛЕВА: Я вже при собі. (*До слуги*): Впустїть чужинця. (*Слуга виходить серединою*).

Вихід третий.

ПЕРШІ. ШОАСЕЛЬ (*входить серединою, дивить ся на раз на королеву і паде їй до ніг. Павза*).

КОРОЛЕВА (*зворушена*): Отжеж Ви додержали слова. — Несподїванка для мене. Я вже не надїяла ся, що відвідаете нас. Що не обманилисьте нещасливої хоч в еї останнїй надії, заслугуете на мою подяку. — Встаньте.

ШОАСЕЛЬ: О позвольте менї клячати, клячати перед женщиною, що в сльозах родила ся, що бачить цїлу свою муку, цїле горе свойого великодушного серця в однім імени Шоасель! — Я прийшов до Вашого Величества покаяти ся як чоловік, що бажае поправити свій проклятий шлях безустанною працею й вірностию для своєї королевої і бажае знова здобути супокій для своєї душі.

КОРОЛЕВА: Дїйсно! Дивую ся з Вас! Таке каяне, як се Ваше, не може бути лише придуманим; і щож помогла би Вам обмана такої женщини, що звикла на обмани? — Витаю Вас сердечно! (*Шоасель встае*). — Щож маю надїяти ся?

ШОАСЕЛЬ: Всего, Ваше Величество, всего! Шоасель був би нїколи не відважив ся, переступити поріг королївскої палати, коли-б він не мав з собою доказу на щирість своїх замірів.

КОРОЛЕВА: Чи-ж се можливо, Шоасель?

ШОАСЕЛЬ: Так е! — Та церемонїя не переведе ся нїколи! — Маркіза Помпадур покине на завше двір, а Марія знова стане женою Людвика, короля французского.

КОРОЛЕВА (*одушевлена*): Дїти мої! — Се за багато щастя, за багато! (*Всї, окрім Конторо приступають до неї, вона подае Шоаселеви руку*). Спасибі, велике спасибі, пане!

ШОАСЕКЬ: О, Ваше Величество, Ви нагороджуете передвчасно! (*цїлуе її руку*).

БУФЛЄР (*недовірчиво*): Чи не дурите Ви нас, пане мінїстер?

КОНТІ (*так само*): Як же ж се можливо?

ШОАСЕЛЬ: Не питайте, королевичу, справа так мае ся, як кажу. Все ще таємниця, глубока таемниця. Король сам не бажае сього подружа! — Окружений приятелями тої женщини, був він до тепер за слабий, щоби отверто сказати свою гадку. — Але Помпадура впаде, — впаде, а нї, то Шоасель д'Амбоз не явить ся Вам більше перед очи. — Але коли маю приложити своїх рук, то мушу мати хоч те переконане, що Ви, Ваше Величество, вірите в те, що я приготовив.

КОРОЛЕВА: Я вірю Вам. Тепер не довіряти Вам, коли Ви може вагаете ся своїм житем — було би для мене ганьбою.

ШОАСЕЛЬ: Моє дїло хай стане менї подякою — перед усїм обчищу двір у Версай від всього плюгавства, що затроїло атмосферу короля. — Його Сїятельство принц Конті може буде так ласкавий зговорити ся зі мною про будучі конечні заряджена.

КОНТІ: Дуже радо.

ШОАСЕЛЬ: Перед усїм мушу бути певний помочи панни Кіноль і чоловіка іменем Нарціс Рамо. Де він живе, знае тілько ся панна! Обоє менї конечні до упадку Маркізи.

КОРОЛЕВА: Дивую ся з Вас, пане воеводо! Отже той чоловік стоїть таки в якійсь звязи з долею тої честилюбивої женщини?

КІНОЛЬ (*про себе*): Я предчувала се!

ШОАСЕЛЬ: Він подібний до її першого чоловіка, д'Етіолева, як одна кропля води до другої. Колисьто побачила вона його на Boulevard du Temple і то зробило на ню велике враженє. І так, коли побачить вона його перед зібраним двором, завстидае ся і в тій самій великій хвилї, коли надїе ся зробити своє минуле житє чесним, — буде виставлена на сором — і покине на завше сей двір. Я ручу за те.

КОРОЛЕВА: Пане, пане! Ви надмірно числите на обиджену честь такої — такої женщини!

ШОАСЕЛЬ: На її честь нї, але на її смертельно ранену кокетливість, на загальну опінїю. Коли я певний помочи сих двох осіб, так присягаю при Всемогучім, що вона покине двір!

КІНОЛЬ: І потім побідить справедлива справа нашої великодушної мученицї (*приступае до Шоаселя*). Стаю Вам до услуги — на слїпо! Приказуйте, що мае стати ся, а побачите, що Дорі Кіноль не лякае ся й смерти!

КОРОЛЕВА: Нї, пане, на се не позволю. Сїй бідній дївчинї, що в нещастю й сумних хвилях була приятелькою нещасливій Марії, не сьміе грозити і найменьша небезпека.

ШОАСЕЛЬ: Нїхто її не нарушить, нїчо їй грозити не ме, як довго Шоасель ще дише. В рішучій хвилї будемо всї округ неї, а капітан Сен Лямбер того дня буде мати команду над королївською вартою в Версай.

КОРОЛЕВА: Тепер я заспокоена.

ШОАСЕЛЬ (*до Кіноль*): Чи сьмію, панї, за дві години у Вашім помешканю поговорити з Вами і Нарцісом.

КІНОЛЬ: Як відпустять мене Її Величество. (*Приступае до королевої, вн простягае до неї обі руки, а Кіноль паде перед нею на колїна; королева пригортае її до себе й цїлуе в чоло*).

КОРОЛЕВА: Йдїть з Богом, дорога, сердешна дитино. Хай Він Вам помагае! — (*До Шоаселя*): Роздумайте все добре, пане, щоби жаден новий крок не принїс на Францію сьвіжого лиха. (*Встае й виходить з Буфлєр на лїво, другі кланяють ся. Кіноль виходить серединою, кланяючи ся до Шоаселя. Шоасель, Конті і Сен-Лямбер поступають наперед*).

КОНТІ: Коли зможу очікувати Вас завтра, пане?

ШОАСЕЛЬ: Як зачне вечеріти, Ваше Сїятельство. Так певнїйше. Пан Сен-Лямбер буде ласкавий також явити ся.

СЕН-ЛЯМБЕР (*кланяе ся*).

КОНТІ: Се добре! — Ви вже довго не бачили Її Величества королевої, пане — вона дуже змінила ся.

ШОАСЕЛЬ: Так е, — вона стала Нїобою Франції.

КОНТІ (*суворо*): Нїобою Франції! (*кланяючи ся виходить з Лямбертом на лїво, Шоасель кланяе ся*).

ШОАСЕЛЬ (*протирае чоло і глубоко зітхае*): Ось вже й рішено! (*виходить поволи серединою*).

Заслона.

(Дальше буде).

теперішнім університеті у Львові потрібне число катедр з руским викладом і забезпечило професорам і слухачам Русинам, що до урядования бодай ті права національні, які по мисли обовязуючих законів прислугують всім горожанам держави; 3.) спричинило, щоби карне поступоване по причині подій з дня 23. сїчня с. р. як найскорше було покінчене і переведене згідно з постановами законів.

Олесницкий А. Шептицкий, митрополит, Король, *Мазикевич Ефимович. Могильницкий. Гліджук, Яворский, Гурик, А. Барабаш, Курилович, Богачевский Остапчук, Старух, Охримович, Чехович*, епископ.

Слїдуюче засїдане в суботу 16. с. м. На тім засїданю посол Олесницкий буде мотивувати наведене вище внесене руских послів в університетскій справі.

Про дискусию соймову в тій справі повідимо читачів в слїдуючім числї.

Полїтичний перегляд.

Австрия. *Зі зглядy на* наближаючі ся вибори, звертаємо увагу інтересованих, що відповідно до обовязуючих приписів можна замовляти лїсти виборчі *лише в протягу вісьмох днїв* по розписаню виборів. Пізнійші замовленя не будуть узгляднені. Дістати можна лїсти виборчі у начальників громади. Кождий виборець може набути лише одну лїсту. Коли хоче ся набути також евентуальні додатки до лїсти, то ті теж мусить ся замовити вперед, вже в протязї тих перших вісьмох днів від дня розписаня виборів. Лїсти виборчі, — се дуже важний момент при нових виборах, тому не можна їх занедбати.

Нові угорскі скандали. Перед днями викрито крадїж актів в угорскім трибуналї рахунковім і в наслїдок того арештовано одного урядника. Розходить ся тут о акти про уживане грошей міністерством Феврарого без ухвали парляменту. Після иншої верзиї іде тут о подібні розпорядженя Кошута. Але що цїкаве при тім, то се, *що посол Ленґель* має фотоґрафічні копії згаданих актів. Партія независимости в процесї Польония супроти Ленґеля голосувала, аби останного видати судам. Через те задумав Ленґель задати партиї независимости важкий удар публїкацією згаданих актів. Покищо справа не розяснена, однак се явне, що Угорщина збогатилась о дальший шкандал. Послїдні вісти доносять, що викрадені акти тичать ся субвенций, виплачуваних угорскими держ. желїзницями часописам будапештеньским, а один акт говорить про удїлене запомоги на цїли соціольоґічної наукової подорожи за границю. Що до сеї запомоги, то розходить ся тут о угоду правительства з публїцистом Горватом, на підставі якої правительство зобовязує ся Горватови виплатити 100.000 корон яко надгороду за заслугу, яку здобув собі около покінчени кріза на Угорщинї. Урядник в міністерстві торговлї Гайду, що вкрав ті акти, зложив вже зізнаня. Він каже, що прочитавши в часописях зазив Ленґеля, щоб подати йому всякі дані до шкандалу з Польонем, удав ся до Ленґеля, заявляючи йому, що він має спромогу дати йому папери дотичні загодочно великого загадочного субвенціонованя одної часописи. Колиж відтак одного дня всї з уряду вийшли, то він взяв згадані папері і удав ся до Ленґеля. Сей зробив собі відпис з актів, задержуючи в себе лише один папір. Ленґель хоче тепер обмити ся і опубліковує, що офіциял Гайду, з власної волї появив ся у него і заявив, що годї йому дальше придивляти ся, як розсїває ся публичне добро. Гайду відмовив ся від всякої награди і не приняв навіть поданої йому Ленґельом циґарети; лише патриотичне почутє і любов до народу приневолили його подати Ленґельови відомі дані. Прокуратория обжалувала Гайду о крадїж, а Ленґеля яко спричинника крадежи. На всякий спосіб скандал вийшов немалий.

Анґлія. Король Едвард отворив нову сесию анґлійского парляменту не цїкавою престольною бесїдою, в котрій висказав ся про приязні відносини Анґлії до всїх держав і заповів нові реформи із ріжних областий. Міністер Банерман, запрошуючи послів на нову сесию, підніс, що палату ждуть справи поважного значіня. Міністер Бірель заповів в палаті послів закон в справі заведеня ірийскої ради. Здає ся, що правительство вже сеї сесиї задумує поважно забрати ся до ірийскої квестиї, щоб усунути вікові кривди заподіяні ірийскому народови. Також почав ся в Анґлії рух, що має на цїли здобути право виборче женщинам. В день отвореня парляменту около 800 женщин зійшло ся на збори, но тім удали ся всї до палати послів, жадаючи силою вступу. Між ними а поліцією прийшло до бучі, в протягу котрої полїция заарештувала около 30 осіб, між иншими паню Деспард, сестру ґенерала Френха. Арештованих женщин покарано грішми до 40 шілінґів або вязницею до місяця. Всї згодили ся відсидїти за ідею „еманципациї".

Телеґрами „Буковини".

Дня 16. лютого 1907.

Принцеса Кобурґ померла.

Відень. (К. *Б.*) Принцеса Клементина з Кобурґу померла нині рано.

Стан здоровля д-ра Люеґера.

Відень. (К. *Б.*) Стан здоровля бурмістра д-ра Люеґера значно погоршив ся.

Виб рче право для женщин в Анґлії.

Льондон. Посол Діксон оголосив в палаті послів внесок о признане виборчого права женщинам. Закон, здає ся, буде ухвалений.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 16. лютого 1907.

Мова малп. Досліди про мову малп не дали ще доси богато стійного материялу. Американьский природознавець Ґарнер *нововно* уживає ґрамофона для студий мови малп. Він вже зібрав 200 слів. Між иньшим мають малпи називати сонце, вогонь і тепло *спільним словом* „Ерен". Вода, дощ і студінь зовуть *ся спільно* „кукха", пожива „ґашку". Ґарнер думає, що йому бракує лише двацять до трицять слів до цїлковитого посїданя малпячої мови. Мова малп, жи вучих в менажериях, має значно ріжнити ся від мови малп живучих на свободї.

Ґимназист убийником. В Германштадтї замордував 18-лїтний ґимназист, Николай Карауш, свою доматорку, молоду вдову Преску. Він був учеником 5. кляси волоскої ґімназиї і мешкав від років у пані Пресси, з котрою стояв в любовних зносинах. Послїдної неділї застав він у неї чужого чоловіка, за що потягнув еї до відвічальности. За се викинула она його з комнати і виповіла йому мешкане. Молодий ґимназист взяв собі се так до серця, що вийшов з хати і впив ся, а вернувши назад, кинув Преску до землї і пхнув еї ніж в шию.

Процес Штаєра. Сего тижня відбув ся перед черновецким карним трибуналом процес проти офіциала при вязници, Штаєра, якого оскаржено о підкупство, підмову свідків і т. и. Процес покінчив ся цїлковитим увільненем Штаєра; прокуратория зголосила відклик до апеляциї.

Оповістки, іменованя і т. п.

Іменованя. Міністерство осьвіти іменувало уч. в Нових Мамаївцах Николая Хемичука пров. учит. приготовляючої кляси в ґімназиї в Кіцмани. — Ак цесїст при краєвім банку д. Николай Руснак став іменований асистентом тамже.

На видїловім засїданю тов. „Руска Бесїда", яке відбуло ся дня 8. лютого, ухвалено на внесок інсп. Поповича, щоби певну скількість видань товариства розіслати на розпродаж філіям, книгарнї тов. імени Шевченка у Львові і книгарнї Рехенберґа в Чернівцах, а заразом полишити певне число книжок друкарнї „Народного Дому". Голова повідомляє дальше, що в Ошихлібах має небавом заснувати ся читальня, на отворене котрої запрошено делеґата з рамени центрального видїлу. Рішено поручити філії кіцманьскій, аби вона выслала відпоручника на загальні збори тої читальнї. Ухвалено на внесок проф. Стоцкого, щоби оголосити конкурс в „Рускій Радї" на премії, які по мисли рішеня видїлу має дістати 20 найрухливійших читалень в добірних книжочках ріжнородного змісту. Читальнї повинні о ті премії убігати ся через філії, яким мають описати свою діяльність. Рішено дальше на внесок проф. Стоцкого, подати просьбу до міністерства рільництва — через раду культури краєвої — о субвенцию на книжки господарского змісту для читалень. В справі видань принято внесене інсп. Поповича, щоби чверть річно видавати книжочки ріжнородного змісту. Всї ті книжочки мають творити особний учебник, після системи читанок шкіл видїлових. Редакцию тих видань поручено інсп. Поповичови.

Сестри! Відоме Вам невідрадне положене нашого сїльского жіноцтва! Чиж серце не стискаєсь Вам на саму гадку, що в курних хатах живуть люди позбавлені всяких здобутків культури; що в тих курних хатах, де не заходить луч сьвітла, живуть жінки, котрі мають виховувати молоде поколїне? Самі темні, як зможуть они просьвітити своїх дїтий — надію народу?! Прийти в поміч тим масам темного жіноцтва, нести поміч моральну і матеріяльну є нашим обовязком, і саме таку цїль начеркнула собі основана минувшого року „Жіноча Громада". На прапорі нашого товариства є „просьвіта руского жіноцтва" і під прапор сей повинна горнути ся кожда Русинка і еї сьвятим обовязком повинно бути побільшити ряди сьвідомих жінок. А число се побільшимо, коли в кождім селї злучимо жінки до одної спільної мети, засновуючи „Кружки Жіночої Громади", яких доси за весь час істнованя нашої Громади є на Буковинї всего на всего тільки пять на майже двіста руских громад... Тож звертаємо ся до Вас сестри, до Вас, що мешкаючи на селї бачите нужду моральну і матеріяльну Ваших сестер селянок, і кличемо ще раз і ще раз: „Розяснїть ту тьму, що сповиває Ваші села і спиняє всяку вільну думку! Несїть сьвітло правди і любови під темні курні стріхи! Спішіть, бо час не стоїть, а втїкає і нас жінок Русинок позад усїх лишає! Спасайте ся, поки час, доки не запізно!... Засновуйте у себе „Кружки Жіночої Громади", присилаючи з а р а з на руки голови тов. (Чернівцї, ул. Камінна ч. 22) 5 К на стемплї і статути та й 10 імен жінок чи дівчат, що хотять основати у себе Кружок нашого товариства. Не надумуйте ся, не гайте ся і рішайте ся, дїлайте, бо время люте! — За головний видїл тов. „Жіноча Громада" на Буковинї: *Е. Кумановска*, голова, *М. Трусевичівна*, секретарка.

Із музичної школи ім. Миколи Лисенка. Щоби відповісти відчутій потребі, вводить заряд з днем 1. марта 1907 два нові курси, а то курс деклямациї і курс хорального сьпіву. Один і другий курс може бути отворений *лиш тоді*, коли зголосить ся на кождий з них що найменьше по 6 учеників, пань або мущин. Оплата виносить на кождий з них по 4 кор. місячно, а вписове 4 кор. одноразово, так що цїлий курс до кінця року винесе за час 4 місячний 20 кор. Наука буде ся подавати на курсї деклямациї 2 рази на тиждень, а на курсї хорального сьпіву 3 рази на тиждень. Один і другий призначений для дорослих, яким вже годї починати методичне образованє від початку. Курси сї потрібні особливо для Боянтів. — Дуже часто дає ся чути закид, що вимова наших хорів незрозуміла і віддане гадок невиразне, а знов самі члени знають, кілько труду коштує вивченє хоч би найдрібнїйшої пісні, а то з причини, що не мають они образованя в сьпіваню хором. — Курс хорального сьпіву вести буде учителька сольового сьпіву пані Р. Шульц, знана нам також зі свого удалого виступу на нашім концертї дня 9. грудня м. р. Курс деклямациї буде провадити пан О. Луцький, знаний декляматорь, який сам побирав науку в школї деклям циї в Кракові. — Для поінформованя загалу про спосіб научаня відбудуть ся безплатні пробні лекциї без обовязку вписувати ся на котрий небудь курс. — Пробна лекция хорального сьпіву відбуде ся в понедїлок дня 18. лютого від год. 5 ої до 6 ої, пробна лекция деклямациї відбуде ся в вівторок дня 19. лютого від год. 6 ої до 7-ої вечером. — *Заряд музичної школи.*

Відозва. На пятницю 15. с. м. були скликані загальні збори „Союза Січий на Буковинї", але помимо того, що були завчасу оголошені в „Буковинї" і „Рускій Радї", не явило ся відповідне число відпоручників поодиноких „Січий", так що ізза недостачі членів, збори не могли відбути ся. Се дуже сумний прояв в нашім орґанізацийнім житю, що більше число наших „Січий" мов би заснуло і не дає майже нїчого чути о собі. Уважаємо теперішну хвилю — значить час передвиборчий — надто важним, щоб ту індоленцию не осудити по заслузї. Було богато справ вельми важних до обговорюваня, а головно справа що до поновного переведеня тїснїйшої орґанізациї межи „Січами". Ми не сьміємо допустити до того, щоб в так важній хвили можна нам зробити закид, що ми справу заспали, ми мусимо показати, що наші „Січи" ще є, що они не сплять і що стоять на сторожи як один муж в оборонї наших прав народних. Для того вже тепер завзиваємо всї „Січи", щоб выслали своїх відпоручників на загальні збори „Союза Січий", які відбудесьмо день на 3. м а р т а с. р. Збори відбудуть ся о годинї пів до 11-ої рано в сали „Народного Дому" в Чернівцях, і сподїємо ся, що сей наш поклик не буде даремний. З окрема вишлемо друковані завізваня до всїх „Січий", щоби тим певнїйше можнадїятись як найчисленнїйшої участи в зборах. В наступнім числї „Рускої Ради" вишлемо також як додаток квестионар, який треба буде нам переслати як найскорше на адресу редакциї „Буковини". Чернівцї 16. лютого 1907. — За старшину: *Єротей Пігуляк*, атаман, *Платон Мігуля*, ґен. секретар.

Головні збори читалькі „Рускої Бесїди" в Нових Бросківцях відбудуть ся 20. лютого б. р. в 2. годині по полудни у домі Ґеорґія Многодїтного з звичайним дневним порядком. — За видїл: *Йосиф Григорчук*, голова.

Школа в Гатнї. На статю поміщену в сій справі в ч. 4. „Буковини" автор дописи з Гатної в ч. 2. і 3. „Буковини" заявляє нам, що не хотїв ними робити незаслужених закидів Русинам, що засїдають в краєвій радї шкільній, бо признає їх ревність і здобутки, а хотїв тільки звернути їх увагу на повітову раду шкільну в Сучаві, що спиняє розвій руских шкіл.

Із штуки і літератури.

„Ukrainische Rundschau". П. Володимир К у ш н і р, (редактор „Ukrainische Rundschau"), який, як відомо, пробуває тепер в слїдчій вязниці краєвого карного суду у Львові за мниму участь в демонстрациї укр. студентів на львівскім університетї, просить нас помістити отсю замітку, звернену на адресу передплатників редаґованого ним журнала: Повідомляю і прошу наших пов. передплатників дарувати, що 2. число „Ukrainische Rundschau" вийде сильно *прирізнене*. Речинець появи сего числа залежати ме від того, коли ц. к. львівскай краєвий суд пустить мене на волю. — З високим поважанем *Володимир Кушнір*.

Посмертні вісти.

В Кіцмани помер 14. лютого с. р. М и х а й л о М а т і й ч и к, ученик III. кляси ґімназиї. Вічна ему память!

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Отсим маємо честь повідомити що **Загальні збори** каси пожичкової і щадничої для рускої міщаньскої громади в Чернівцях стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою, які відбудуть ся в недїлю дня 24. лютого 1907. н. ст, о годинї 3 ій пополудни в сали „Брацтва сьв. Тадея“ ул. Кушнірска ч. 10. із слїдуючим порядком дневнем: 1. Прочитане протоколу з послїдних загальних зборів: 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Вибір Начальника взглядно Заступника. 4. Вибір одної третини уступаючий ради надзорчої. 5. Установлене платні касиерови на рік 1907. 6. Установлене %гу на виплачене девідендів від паїв. 7. Вільні внесеня. Наколиб о 3 ій не явило ся достаточне число членів, то загальні збори відбудуть ся о 4 ій годинї по обідї тогож дня, без огляду на число явивши ся. До численої участи в загальних зборах запрошує ся. — *Микола Григорович* касиер. *Иосиф Захаріясивич*, заступник голови.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Кабин бідбудуть ся в недїлю дня 24 лютого сего року о год. 2. попол. в шкільнім будинку з отсим дневним порядком; 1. Справоздане за дїловий рік 1906. 2. Ухвала підвисшеня пожичок по одиноким членам. 3. Уступлене двох членів ради надзорчої і вибір нових на їх місце. 4. Вибір касеера і назначене платні для него. 5. Вільні внесеня. — *Старшина*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадничої для громади Синівцї долїшнї відбудуть ся дня 3 марта 1907 о 1. год. попол. в хатї всїх місцевих руских товариств з отсим дневним порядком: 1. Справоздане з дїяльности товариства з р. 1906 2. Справоздане дотичне рокового рахунку, білянсу з р. 1906. 3. Доповняючий вибір 2 членів старшини. 4. Вильосоване і Вибір членів раои надзорчої. 5. Вибір касиера. 6. Нарада дотична зиску з р. 1906. *Василь де Томоруґ*, нач.

Загальні збори каси пож. і щад. для громади Карапчів н. Ч. відбудуть ся дня 24. лютого о 2 год. по обідї в „Народнім Домі“ з слїдуючим дневним порядком: 1. Вибір старшини і начальника. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Справоздане касове. 4. Вільні внесеня. *Стачшина.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.
(—)

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО
(6) 11—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнітур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар систему Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie“.
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарнї товариства „Рускі Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

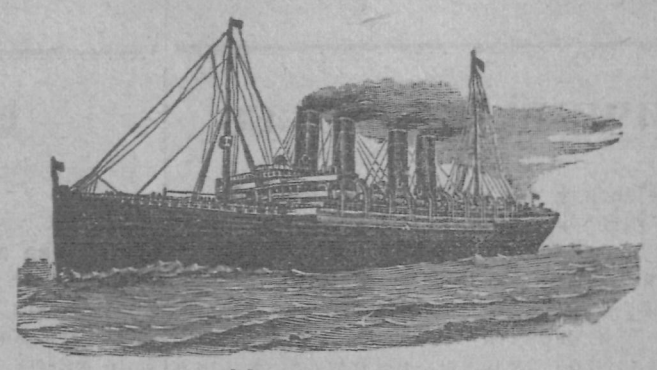

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.
109 (26—104) н. с.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 2—20

До Америки і Канади

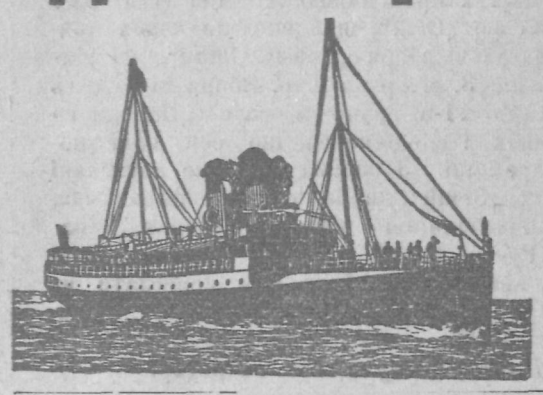

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНЇЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 23—52 н

Г. ФАЙЛЕР
усувач нагнїток
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в

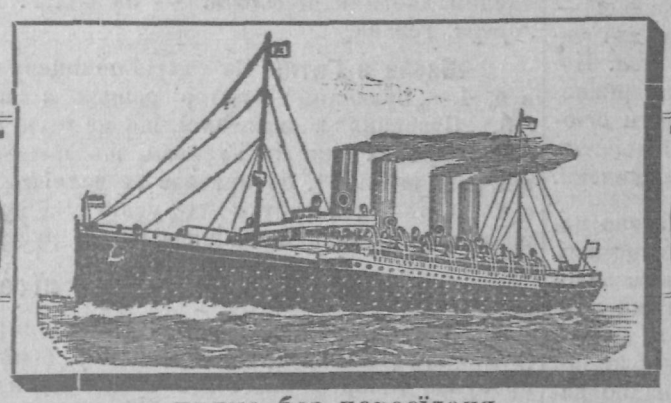

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус
28 1—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус
Чернівцї,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є одиноким средством проти випадуваня волося, побуджає поріст єго, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, надає єму иравдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).
108(23 26) II. н.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 16. Чернівці, середа дня 7. (20.) лютого 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. *При частїйших замовленях відповідний рабат.*
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Вибори йдуть!

Вже визначено речинець нових виборів до австрійскої Державної Ради! Дня чотирнайцятого мая покличуть всїх управнених до виборчої урни — перший раз на підставі нової виборчої системи, опертої на рівнім, тайнім, загальнім і безпосереднім праві голосованя. — Перший раз голосувати муть з рівним правом найширші маси народні, а воля люду покликати має нових заступників своїх горожаньских прав і потреб! Речинець виборів недалекий, з тим більшим отже запалом, тим більш живо і енерґічно треба тепер брати ся до невсипучої працї, щоб у всїх руских округах виборчих запевнити побіду посольским кандидатам, які стануть до виборів з рамени руского народу! Сповнило ся горяче бажане Русинів нашого краю, бо можемо вислати тепер до парляменту своїх послів із пятьох виборчих округів. Всїх сил проте доложити треба, щоб не пропав нам ні один заступник! Честь, конечна потреба все живого публичного житя нашого, незвичайно важні для нас справи, які рішати буде нова Рада Державна, теперішність і будучність наша зобовязують нас до того! Розуміючи вагу справи, полїтична орґанїзация наша „Национальна Рада Русинів на Буковинї“ вже заздалегідь зарядила всякі підготовленя до виборів, а на останній нарадї, дня 16. с. м., при однодушній згодї мужів довіря із всїх виборчих округів, усталила і затвердила всї рускі кандидатури. Кандидатами тими є:

1. **на округ вижницко-селетиньско-путилівский:** б. посол до парляменту і посол до сойму **п. Николай Василько,**
2. **на округ вашківско-становецкий:** б. посол до парляменту і посол до сойму **п. Єротей Пігуляк,**
3. **на округ кіцманьско-садаґурский:** радник суд. в Кіцмани, **п. Іля Семака,**
4. **на округ заставнецкий:** секретар Видїлу краєвого, **п. Антін Лукашевич,** і
5. **на округ черновецко-серетско-сторожинецкий:** окр. інспектор шкільний, **п. Николай Спинул.**

Виготовлюючи лїсту кандидатів, „Национальна Рада“ дбала, щоб між будучими послами найшли ся дотеперішні, так дуже заслужені і невтомимі заступники рускі, а побіч них, щоб станули вибрані, нові, сьвіжі, молоді сили. Всї Русини буковиньскі знають, як много працї вложили в наше житє публичне наші давнїйші посли пп. Николай Василько і Єротей Пігуляк. Своєю дїяльностию в парляментї і соймі, довголїтним трудом в цїлім нашім житю громадяньскім, у всїх институциях і товариствах руских з'єднали собі вони давно вже добре заслужену славу і пошану. Новий кандидат, п. радник Іля Семака теж добре знаний нашій громадї. Він то був членом депутациї від буковиньских Русинів до цїсаря в справі наших национальних домаганьь церковних, він є душею і щирим опікуном селяньскої бурси в Кіцмани, він то немало добрих порад удїляв все нашим людям, як судовий радник. Пан А. Лукашевич ще як полїтичний урядник (в Заставнї пр.) не малі прислуги віддав нашим людям і руским громадам, а тепер, від 3. лїт, як секретар при Видїлї краєвім все і всюди дбав про добро Русинів, скрізь піддержував товариства наші на провінциї, так, що неодна каса, не одна „Сїч“ завдяки його заходам зросла та розвинула ся. Всїм знаний теж довголїтний, тихий а невсипучий, щирий і горячий дїяч руский, п. інспектор Н. Спинул. Працю і заслуги його знають всї товариства рускі і ті люди, серед яких працював він ще як учитель в Заставнї, а відтак як інспектор в Вашківцях і Чернівцях. — Ставлячи тепер кандидатуру п. Спинула, „Национальна Рада“ сплачує учительству рускому якби довг за ту поверх двацятьлїтну, повну пожертвованя, ідейну і патриотичну дїяльність громадяньску, яку віддали рускій справі учителї наші. З кругів учительства вирнула вперід кандидатура п. інсп. Купчанка на округ заставнецкий. Дїйсні однак обставини в заставнецкім округї оказали ся такими, що „Национальна Рада“ в інтересї народної справи рішила поставити учительского кандидата в округї черновецкім. При зміненю округу виборчого для учительского кандидата, мусїла наступити однак і зміна особи. Замість п. Купчанка, інспектора в окр. заставнецкім, кандидує п. Спинул, інспектор в окр. черновецкім.

Щоб однак зазначити повне поважане для всїх заслуг п. Купчанка, ухвалено на засїданю „Национальної Ради“ вислати йому письмо з висказом глибокої і правдивої пошани і довіря. Уповажнений до того п. Н. Василько письмо таке справдї вислав. Кандидатура учительска стрінула в „Национальній Радї Русинів“ як найщирійше повитане і се є найкрасшою відповідию на всї ті нїкчемні проби: викликати якесь непорозуміне між провідниками нашого народу а учительством руским. Щоб уможливити як раз сю учительску кандидатуру, віцемаршалок краєвий проф. Ст. Смаль-Стоцкий (сей „найбільший ворог учительскої кандидатури“, як писала „Neue Freie Lehrer-Zeitung“), зрік ся офірованого йому і вже затвердженого „Н. Радою“ мандату із черновецкого округа. Згадати тут треба, що учителї рускі, устами п. директора Д. Пігуляка зложили за се п. д-рови Стоцкому щиру і горячу подяку.

Так отже представляють ся кандидатури в усїх пятьох руских виборчих округах. А що є тих пять округів виборчих, що Русини можуть мати таке поважне число заступників, в тім побіч всего зросту полїтичної сили Русинів, велика заслуга посла Н. Василька, одинокого руского члена в колишнїй комісиї для реформи виборчої. Його головно заходам завдячити треба сей здобуток. „Национальна Рада“ висказала отже свою сердечну і горячу подяку п. Василькови за всї важкі і успішні стараня в тім напрямі.

Маємо пять кандидатів — мусимо мати пять послів! Йдїм до виборів збитою лавою всї, як оден муж! Як в „Национальній Радї“ однодушно ухвалено сї кандидатури, так і весь загал руский най однодушно піддержить їх в часї виборчої борби! Передовсїм учительство руске, якому „Национальна Рада“ признала тепер їх кандидата на посла, всю свою так добре знану, патриотичну акцию повинно звернути в напрямі осьвідомлюючої і орґанїзацийної працї у всїх руских округах виборчих. Ми певні, що учительство наше не заведе в тім нашого крїпкого довіря і радо сповнить свою ідейну повинність! Най соромом вкриють ся противники наші, у нас най буде сила і слава! Не легковажмо великої справи і не засипляймо! В єдности сила, в єдности побіда! Най всї люди доброї волї понесуть відомість про кандидатів руских скрізь, де живе нарід руский. Най не буде села, де би не переведено орґанїзациї в цїли вибраня послом наших кандидатів! Добро народу нашого вимагає того і всїм нам вірити треба, що всї сьвідомі люди наші всїма силами подбають, щоб побідила руска справа!

До працї отже берім ся всї і сейчас! Єдність і щира невсипуча праця дадуть нам побіду!

В ТЮРМІ.

Із найпевнїйшого жерела одержала редакция „Буковини“ докладні, та при тім вельми сумні і прикрі вісти про важку і гірку недолю арештованих академиків наших, про ті страшні прямо обставини, в яких сходять їм довгі днї серед сїрих і студених стїн тюремних. Вже сама вязниця львівска, стара перерібка із кармелїтского монастиря, темна і вонюча — вистарчає, щоб до краю пригнобити кожду людину, в якій не затер ся ще слїд людских почувань. Ще страшнїйше виглядають келїї тюремні. В деяких із них вікна позабивані дошками, по стїнах лазить всяка гидь насїкомих, протяги неможливі, а при тім прямо вбиваючий, отруйний воздух, коли зважить ся, що кіблї стоять скрізь серед хати. Лїкарска опіка в львівскій вязници не відповідає найменьшим вимогам. Се прямо сьміх і наруга. Всякі порошки завивають там в брудні кусні старих ґазет і так подають їх хорим. Харч теж поганий, деколи навіть плюгавий. Серед таких обставин живе тепер 83 студентів наших за свій роспучливий протест проти польского гнету! В тих брудних і плюгавих казнях, призначених для шістьох, держать по одинайцять молодих людий, держать калїк і хорих на груди! Відорвано від працї і науки майже сотню людий і замкнено їх в тюрмі, де очевидно трятять своє здоровле, що можуть доказати щоденні ординациї тюремного лїкаря. Минають довгі днї і тижнї від хвилї масового арештована нашої молодїжи, ведуть слїдство нїби то скоро і пильно, а предсї не видно краю тих гірких терпінь. Не дивно отже, що скрізь в суспільности нашій і в кругах неупереджених чужинців родить ся чим раз крїпша думка, що все те арештоване і увязнене, се лиш незвичайна секатура і терор! Придивім ся справі близше: За дозволом представника науки і защитника університетских свобід, ректора львівского університету потоптано недоторканість університету впущенем в пороги „Almae Matris“ полїциї саме тодї, як сего не вимагала нїяка найменьша потреба. Вслїд за тим під впливом цькованя польскої шовінїстичної преси, а очевидно і натиском керманичів краєвої адмінїстрациї, доконано нечуваного в цивілїзованім сьвітї масового арештованя університетскої молодїжи, і то в девятий день по демонстрациї, що мала бути причиною сего арештованя. На підставі § 175 к. п. держать в слїдчій вязниці з небезпеки: а) повтореня „каригідного чину“, б) утечі, в) впливаня на сьвідків і т. д.

Ні один з тих випадків тут абсолютно не заходить, бо: а) іматрикуляция, задля якої счинила ся буча, буде аж за пів року, а до того часу — думаємо — навіть галицко-польский суд не схоче тримати українських студентів в слїдчім арештї; б) нїхто з придержаних полїцією і випущених по переслуханю про утечу не думав; доказ: всїх арештовано у Львові, або в домі їх родичів, деякі прийшли самі, а й иньші прийдуть самі, коли будуть певні, що не чекає їх секатура в видї цїлковито злишнього держаня в переповнених і брудних камерах; в) так само є виключене, щоб заряджене увязненя в девять днїв по сповненю інкримінованого вчинку, могло запобічи якому небудь впливаню на сьвідків, порозуміваню із співобжалованими, або усуваню слїдів злочину, коли б навіть припускати, що хто-небудь до того змагав! Тимчасом є факт, що за тих 8 днїв не зайшло нїчого, що давало би який небудь позір таких старань. Всякі-ж листи із погрозами, про які пішла чутка у ворожій нашому народови пресї, як вони були справдї, то походили із кругів вшехпольских провокаторів, які тілько хотїли роздути „українську університетску трівогу“ до небувалих розмірів. Про се могли були міродати,

круги легко переконатись через свої вивідуючі орґани. Також грубою брехнею є безглуздї клевети польсько-шовінїстичної преси про кражу хлїба у полїцийних жовнїрів.

Так само не може порозуміти суспільність перебігу дотеперішнього слїдства. Здаєть ся їй, що воно по 8 дневнім підготовлюваню від часу полїцийного донесеня до масової облави на підозрілих повинно йти незвичайно швидким темпом, особливо, що палата радних і апеляцийний трибунал перейшли до дневного порядку над зажаленем арештованих проти заряджена слїдчої вязниці. Тимчасом перебіг слїдства є так пи нявий, що до нинї не переслухано ще навіть всїх свідків що до alibi, не кажучи вже про иньших. За те-ж не периривае ся пользованя за неарештованими ще студентами, яких спроваджують під опікою жан дармских пікелгавб і баґнетів навіть тоді, коли самі академики зголошують свій приїзд до суду.

Що більше навіть ті уступки, які признано арештованим давнїйше, тепер цофаєть ся, хоч они тих уступок ні разу не надужили, як напримір відвідини своїх родичів, свояків і знакомих: ті відвідини тревали зразу понад 10 хвилин, тепер тільки 2 хвилини так — що арештовані тільки денервують ся тим „добродїйством“; мабуть щоби заощаднити їм денервованя, заряджуе ся тепер друге „добродїйство“: **внесене відвідин в середу.**

Якби для доповненя тої картини, останне (27.) число „Дїла“ доносить, що в послїдних днях переведено ще дальші арештованя академиків. Спроваджено в тюрму студ. О. Назарука (з Бучача), О. Булку (з дому родичів в Григорові коло Рогатина) і І. Кука (з дому родичів в Колоденци коло Львова). Зважившись те все, починаємо вірити в ту страшну відомість, яка дійшла до нас в останній хвилї, а іменно в те, що **з днем 21. с. м. починають увязнені академики голодовий страйк!** В той спосіб задумують арештовані спонукати відповідні чинники до справдї скорого переведеня слїдства і до випущена увязнених на волю. Арештовані мають внести відповідну заяву до президиї суду у Львові. Поступок сей зворушить певно всїх, в першій мірі нас, Русинів. Може відобеть ся він (в що вже годї нам вірити) гуманним гомоном і в тій суспільности і пресї польскій, що так опльовуе молодїж нашу, як не робили сего Нїмцї з чеськими студентами, коли останні дійшли до убійств в оборонї своїх прав на праскім унїверзитетї, як не поступали і зненавиджені Поляками Нїмцї зглядом Італїйців, що теж в таких обставинах допустили ся убійства. Суспільність руска глядїти ме на голодовий страйк студентів, як на протест проти всїх довголїтних кривд, які із сторони Поляків терпить нарід руский, — як на протест проти всього галицко-польского пекла! Ми не бажаємо собі нїякої пожежі ненависти і будем жалїти, як дійде до неї, але ясна річ, що евентуальна одвічальність не впаде в данім разї ні на нас, ні на молодїж нашу!

Caveant consules!

Буковинські справи.

„Deutsche Treue“.

„Христіяньскі“ Нїмцї-Відманівцї дають що дня нові докази про стійність „нїмецкої вірности“. Відман, вибраний головно за помочию Жидів і Русинів а проти Волохів і їхніх прихвостнїв послом до сойму, зраджуе „Вільнодумний Союз“ і пристае до волоскої спілки, а его орґан „Buk. Nachrichten“ палае фанатичним ворогованем проти Жидів і Русинів аж — до громадских виборів в Чернівцях. Тут Відман і тов. зраджують Волохів і їх прихвостнїв, пристають до Жидів, Русинів і Поляків і ратують за їх помочию свої мандати до ради громадскої. Здобувши їх, кидають поквщо частину нових союзників, Поляків і Русинів. Проти Поляків виступають „Buk. Nachrichten“ з нагоди віча христіяньских соціялїв, де Відман кидае громи на польских ксьондзів і „славяньску небезпеку“ з боку Поляків і Русинів. В числї з четверга „Buk. Nachrichten“ риють знов проти Русинів в статї „Neu-Broskoutz“, якою хотять примилити ся знов Волохам, яких зрадили при черновецких виборах. В сїй статї повторяють бріхні з „Voinţ-a poporului“ про зрущене Нових Брошківцїв тамошною школою. Передусїм констатуемо загально звісний факт, що волоскі школи зрумуньщили багато Русинів, які нині є стовпами румунїї на Буковині, починаючи від митрополита Ренти аж до паламарів катедральної церкви, від гофрата Мольника-Могаґіа аж до возьних, від проф. унїв. Тарнавских аж до сторожів шкільних і т. д. Волоскі школи в Босанчу, де було ще недавно 2000 унїятских Русинів, в Петрівцях під Сучавою, де є ще нині Русини, в Старих Брошківцях, в Острі, Фрасинї і м. и. винародовили і винародовляють Русинів. За те не докаже нїхто, що **школа** зрущила й одного Волоха. Нїмецкі школи витворили з Русинів знїмчених Юрків, що „гірше Ляха матїр розпинають“, підготовили ґрунт до кацанства і всякого иньшого ренеґатства, плекаючи й доси національний індефе рентизм. Що денеде руска маса вплинула на чужу меньшість силою більшости, се природний обяв, який подибуемо всюди, але се не стало ся штучно і вмисно, як то з нами заподївають ромунїзатори і ґерманїзатори. Впрочім школу в Брошківцях і т. и. селах заснували Нїмцї в спілцї з Волохами тоді, коли ще в краевій радї шкільній і руский дух не пах, впихаючи до чисто руских громад навіть поза Прутом волоску мову, а не то щоби колинебудь і денебудь у волоскім селї запровадили були руску мову. Так то було й у Брошківцях Старих, де ще р. 1873, і в Брошківцях Нових, де р. 1892 запроваджено волоску і руску мову викладову. Як би се була чисто волоскі села, то певно тодїшна нїмецко-волоска краева рада шкільна не допустила-б до них рускої мови. Румунїзатори і їхні найновійші приятелї Нїмцї скажуть може на се, що вже тоді були сї колись корінно волоскі села зрущені. Припустїм, що воно так було, то чи ж школа їх зрущила, якої доти не було? Противно, школа в Старих Брошківцях довела того, що се село, в якім 1873. року засновано волоско руску школу, зрумуньщило ся так, що кілька років тому зфанатизовані попом ренеґатом Косташом Русини „волоскої“ віри пристали на те, що руску мову викинено зовсїм із сеї школи. Сего забаг тепер піп-румунїзатор Popovici і в Нових Брошківцях, де є всего дві родинї „волоскі“, Іліків і Малиничів. Ось так виглядае та „руска небезпека“, про яку трублять „Buk. Nachrichten“, аби примилити ся Волохам, яких перед кількома недїлями зрадили задля помочи Поляків і Русинів, а яких тепер потребують задля виборів до ради державної в Чернівцях і в нїмецкім виборчім округї. Задля такої самої помочи жидівскої проти християньских соціялів „Buk. Nachrichten“ вдаряють нині нїбито і на антісемітизм, який проповідували доси так завзято. Отсе той підлий єзуїтизм тих „христіяньских“ Нїмцїв, що нині нїбито горлають і на клерикалїзм тому, що він їм грозить утратою мандату, на який гострить зуби Відман.

Отсї всї разячі факти безхарактерної полїтики, що за пядь часу зміняе ся мов хамелеон, повинні би всїм отворити очи, що сї культуртреґери не лучать, а дїлять; не мирять, а розеднюють; не лагодять, а юдять всї прочі народности на Буковинї. Сї намацальні факти повинні доказати всему сьвітови, що культуртреґери не хотять спокою і добра-культури краю, а неспокою і некультурности задля свого панованя над усїма. Отсе все повинно переконати всїх, яка то на дїлї та славна „нїмецка вірність“, що то еї нїхто иньший як знаменитий і обективний учений Нїмець Теодор Лїндпер характеризуе словами: „Die Wahrheit erfordert das Geständnis, daß die vielgerühmte, germanische oder deutsche „Treue“ mehr der nationalen Bewunderung als der tatsächlichen Geschichte angehört“. (Teodor Lindner, Weltgeschichte, Band I., S. 80).

З волоского табору.

Волоске сторонництво „Apararea“ задумуе в кождім повітї ставити своїх кандидатів і в тій цїли скликуе віче на 21. с. м. в Сучаві. На дневнім порядку стоять: 1. Полїтична ситуация в волоскім таборі; 2. Национальна орґанїзация; 3. Економічна ситуация з особлившим узглядненем краевого банку і иньших кредитових інституций. 4. Вільні внесеня. В відозві, виданій в справі сих зборів, говорить ся, що „сини румунського народу“, підпоможені стійними ворогами Волохів, викликали неморальну і несправедливу борбу між собою, бо ж она кипить між братями, а оруже, вжите обома партиями, неоднакове. Хай тепер народ сам осудить, по чиїй сторонї несправедливість. — Ситуация в волоскім таборі дуже скомплїкована і небезпека для дотеперішних волоских проводирів що день більша, бо ряди „апарариствів“ збогачують ся в прихильники. Навіть барон Гормузакі кокетуе з ними, під покровом, що він нїби то хоче в останне спробувати погодити між собою волоскі сторонництва. Коли однак ряди „апарариствів“ ростуть, то число прихильників Ончула чим раз меньшае. Недалека будучність покаже, оскільки ще довіря маe волоский народ до родини Ончулів. Але як вірити всїм знакам, то здае ся, що наближають ся для неї сумні днї. Аврел Ончул не оглядае ся на сумну минувшість двох років, а зачинае виборчу аґітацию. Щось йому однак не конче щастить ся. В Дорнї ще якось пів біди. Там зібрало ся около 300 вічивиків, що прислухувались рефератам і обіцянкам д-ра Лупула і др. Ончула і ухвалили кандидатуру послїдного. Але в корінпім повітї Ончула, в Кімполюнзї, йому не пощастилось. Бурмістр Проданчук скликав на 15. с. м. збори, в котрих взяло участь понад 2000 селян, майже всї сьвященники деканату, а також всї учителї повіту. Др. Аврел Ончул і др. Флореа Лупу явили ся на зборах в супроводї 150-ох робітників з дорняньского округа. Однак мимо всяких змагань не вдало ся їм прийти до слова, бо з усїх сторін лунали крики „проч“ і „на двір“. Др. Боканча представив в довшій бесїдї нещасливі три лїта ончулівскої полїтики. В такім самім змислї говорило ще декількох сьвящеників і селян. В присутности д-ра Ончула ухвалено серед гучних оплесків кандидатуру до парляменту надрад. Стефанелї. Аврел Ончул, не прийшовши до слова, бачив ся при неволеним удалитись з салї супроводжений відповідними окликами. Такі то лаври позбирав в Кімполюнзї Аврел Ончул, колишнїй лїберал, а тепер горячий приятель боярнї.

„Koło polskie“.

В недїлю уконституовало ся „Koło polskie“ і вибрало посла на сойм Абрагамовича презесом. По тім обговорено надходячі вибори до ради державної і рішено в західних Чернівцях поставити власного кандидата. До 8 днїв мають ся зголосити компетенти на згадану кандидатуру. Дальше постановлено порозуміти ся з сторонництвом д-ра Штравхера і з „Dirigenţ-ю“, щоб забезпечити вибір польского кандидата. Ми цїкаві знати, хто з них покаже ся таким прихильником Поляків і відступить їм один з своїх мандатів? Здае ся, що союзникам польским — Румунам годило-б ся так поступити.

Кандидатура социял-демократа.

Віденьска „Arbeiter-Zeitung“ доносить, що з лона бук. социял-демократиї кандидуе д. Ґеорґій Ґріґоровіч в західних Чернівцях.

Кандидатура Відмана.

„Bukowiner Nachrichten“ пишуть, що „Нїм. народне товариство“ постановило поставити Відмана кандидатом в західних Чернівцях, а назначене кандидата на нїм. сїльский округ наступить пізнїйше. Згадати-б ще, що і Волохи дуже інтересують ся сим округом, а „Voinţa Poporului“ каже, що Румуни будуть в згаданім округї підпирати христ. социяла у відплату Нїмцям за черновецкі вибори до ради громадскої.

Наша заморска еміґрация.

(*Докінсь*).

Під сим заголовком писала „Буковина“ (ч. 153. з дня 6. сїчня н. ст. 1907) о еміґрациї наших людий до заморских країв, але не згадано там про ті болючі обставини, серед яких їдуть відси наші рускі еміґранти.

Треба знати, що аґенти, до котрих наші люди удають ся за картами корабельними, се дуже часто найбільші хитраки, а по більшій части люди без Бога і без совісти. Они пишуть до наших людей солодкими словами, а як вже перехвалюють ту Канаду, того справдї не можна описати! Мапи, образки, хустинки і стоси всяких друків розсилають они в сьвіт, задурюючи бідного мужика кождий до себе. А мають они доста грошей на таке дрантя, бо преціньнаш мужик платить аґентови кілько він сам хоче. Не хочу богато говорити, але таки по правдї скажу, що найбільшими такими хитраками є тзв. „ґенеральні“ жидівскі фактори бюрішники. Такий ґенеральний аґент часом називае свою переправу „рускою“, та що в нїй є руского, годї знати. Хиба не ті нахабні писарі і слуги!

Такий аґент пише до руских людий, — знаючи що они темні, — що лиш у него еміґрант найде людяність, а тої людности і справедливости годї там найти. Се вже я докажу присягою, бо те все сам на собі зніс. Кромі того в бюрах тих отверто називае ся наших руских еміґрантів „ґоями“, але аж тодї, як люде вже заплатили за карти. Зовуть ґоями, а живуть всї із працї наших людий!! Держать часом людий і по три недїли в Антверпиї, нїм они сядуть в корабель, а люди мусять платити по тамошних готелях (корчмах) по 2 кор. денно (за особу) за дуже киньске удержане. В пивници неодного бюра (можу вказати фірму) є досить пакунків людскої працї. Люди із Товтрів докажуть на жадане, як одно із таких „ґенеральних“ наших бюр обходить ся з християнами, а люди із Комарна докажуть як то витручуе ся наших руских еміґрантів за двері, тодї як вже возьме ся гроші від них за корабельні карти.

Се власне є велика несправедливість, а нїхто із старшини не хоче тут подивити ся. Пишуть ґазети о еміґрациї не раз, але о тій недолї еміґрантів нїколи. Чоловік прецї платить кроваво зароблені гроші за подорож, тож повинен як чоловік їхати. Тимчасом по дорозї обходять ся з ним, як з худобиною.

Навіть иньшої віри мусить Русин ставати за морем, бо в бюрі пр. Фрайдберґа пише ся все: Поляк. Той протокол іде до еміґрацийної комісиї і як там записано, так вже і лишае ся. Тому то в Сполучених Державах богато Русинів мусить бути Поляками, бо тамошні ксьондзи кажуть: „Ти записаний до Поляків“. Сю всю правду сказав я тому, бо се мене обходить, як і кождого чесного чоловіка, а сьвітла Редакция зробить богато для руских еміґрантів тим, що помістить сю правду в своїй ґазетї.

Може би подбати, щоб вишукати для наших людий якесь таке бюро, де не знущають ся над нашими людьми?

Потерівший.

Начерк проекту Секциї чи Експозитури „Взаїмної Помочи“ для Буковини з осїдком в Чернівцях.

Віповідно до ухвали довірочної наради, яка відбула ся в Чернівцях дня 23. грудня р. 1906. в присутности директора Товариства п. А. Алискевича в справі з'орґанїзованя українського учительства на Буковинї в нїдрі нашого Товариства, піддаем усїм буковиньским учителям (лькам) ось ті точки під увагу і дискусию:

1. Українське учительство на Буковинї орґанїзуе ся в станових і национальних справах в Товар. „Взаїмна поміч гал. і бук. учителїв і учительок“ не **роблячи** нїякої **ріжницї** між собою чи то що до віри, чи пола, чи походженя.

2. Головна Управа для членів на Буковинї є в першій мірі **Секция чи Експозитура** Товариства на Буковинї з осїдком в Чернівцях. До сеї Секциї входити ме весь **Видїл** Віддїлу окр. в Чернівцях, а крім того **по два** делеґати кождого Відділу окр. на Буковинї; де би не було Віддїлу окр. на Буковинї,

там іменує Виділ окр. в Чернівцях або кооптує собі з учителїв сего округа 1—2 мужів довіря.

3. Ся Секция уложить реґулямін для відносин своїх членів до неї і до Головної Управи всего Товариства у Львові як також і свої відносини до Львівскої Управи. Сей реґулямін має Гол. Управа у Львові апробувати з тим однак, що Секция буковиньска рішати ме сама що до відносин до своїх членів на Буковині.

4. Секция становить с. е. рішає о всїй роботї і орґанїзациї становій і национальній на Буковині — узглядняючи все потреби усїх своїх членів. Она радити ме о таких справах як: вічу, мемориялах, делеґациях до властий, о правній оборонї своїх членів, о закладаню гуманїтарних институций (як приютів, санаторий, бурс і інтернатів учительских) і т. д. Управа у Львові дістає лишень місячні а бодай квартальні звіти і реферати зі всего руху і розвитку акций, при чім застерїгає собі Львівска Управа лиш голос дорадчий (а не рішаючий) в важнїйших справах. Лиш там, де буде розходитись о сторону фінансову, буде Секция спільно радити з Львівскою Управою через делеґатів і піддаватись ме рішеням сеї спільної анкети зложеної з Дирекциї у Львові і з Президиї Секциї в Чернівцях (по двох членів з кождої Управи). — Ті точки означить реґулямін уложений обома Управами.

5. Каса буде спільна. Члени з Буковини платити муть свої вкладки по 1 К місячно а 2 К вписового на чеки Гол. Управи у Львові; члени спомагаючі платять 2 К річно. Гол. Управа у Львові висилати ме Секциї в Чернівцях що місяця спис вплачених вкладок з Буковини і стан майна Секциї. Секция може на свої потреби вибирати, с. е. асиґнувати собі з Головної Каси (пр. на підручні каси, на орґанїзацийні акциї як: віче, мемориали, делеґациї і т. д.) певну квоту, но не вишу як половину вкладок. Вписове остає яко основний фонд ненарушене. Гроший буковиньских членів не сьміє нарушити Гол. Управа у Львові, они будуть окремо в евіденциї.

6. В справі асекурацийних посередництв пожадане буде співдїлане обох Управ з тим, що Секция дістане від Львівскої Управи відповідний процент на свої цїли і потреби. Так само дасть ся сказати і о кредитово економічнім Віддїлї „Взаїмна поміч учительска“. Секция вливає на своїх членів, щоби вступали і до сего Віддїлу з удїлами (яко своїм майном) виносячими 10 К (попри вписове 2 К); в тім Віддїлї брати можуть члени з Буковини пожички (очивидно за певною порукою) подібно як члени з Галичини; Львівска Управа не буде робити тут ріжниці — наколи вступить до кредит. економ. Віддїлу що найменьше 25 членів (з удїлами). Асекурацийне посередництво через Beamtenverein дає премногі користи; треба вирабляти нові полїси і стягати давні полїси, щоби премії були плачені через наше Товариство. Дотичні друки є у нас на складї і на жадане можемо післати усе що потрібно. Beamtenverein удїляє учительским Товариствам, які є з ним в злуцї, що року більшу суму на стипендиї, отже чим більше обезпечень, тим більші прийдуть зиски і підмоги, з яких і Секция одержить свою пайку. То само дасть ся сказати і о иньших посередництвах (пр. в доставі артикулів споживчих), замічуем лишень тут, що Секция могла би собі сама в Чернівцях напитати фірми і побирати для себе проценти за посередництва. Доходи з представлень, вечерниць і т. п. — йшли би до власної каси Секциї чи Експозитури.

Від Дирекциї.

Перші загальні збори Секциї чи Експозитури „Взаїмної Помочи“ для Буковини приготовляють ся на конець лютого, або початок марта с. р. — Перед тим однак повинні в протягу лютого так усї буковиньскі Віддїли окружні „Взаїмної Помочи“, як і цїле укр. бук. учительство взагалї взяти під обраду повисший проект та дотично кождої точки висказати свою гадку і прийти на збори із певними конкретними внесеними і жаданями.

Вістки із росийскої України.

Знесенє военного стану в Київі.

Дня 14. (н. ст.) с. м. знесено в Київі й київскій ґуберниї, военний стан, який заведено там в перших днях 1906. року, після збройного повстаня саперів. Замість военного стану заведено тепер т. зв. скріплену „охрану“. Як нежданно і припадково заведено в Київі военний стан, так і знесено його. Даром прийшло би ся шукати причини введеня і знесеня його в справжних інтересах і потребах місцевого громадяньства. В дїйности стоять сї явища у залежности від загально политичних плянів. Знесено военний стан у Київі на другий день після виясненя, що вибори в Київі дали добрі для ряду результати. За час военного стану закрито в Київі 24 видавництв: 19 часописий (в тім украньскі „Громадьску Думку“, „Громадське слово“, і „Боротьбу“) і 5 журналів (в тім укр. місячник: Нове Житя, ще перед виходом першого числа). Военний стан спинив теж в часі виборів всяку виборчу аґітацию опозицийних партий в Київі. Вибори дали „правим“ гарний вислїд, отже военний стан, як би в нагороду за се, знесено. Се теж знаменита картина тої ніби то конституциї росийскої, яка властиво є лишень грубим насильством і деморалїзациею. Треба надїяти ся, що закриті на час военного стану видавництва украньскі, почнуть тепер з'являти ся вже без перешкоди.

Вибори на Україні.

Коли на всїм просторі Росиї при нових виборах побідниками виходять поступові партиї, — на Україні, що найменьше в деяких округах, побіджують „лївих“ — „правї“. „Рада“ доносить, що в Київі перемогли поступових. Вибрано 42 виборців із бльоку „правих“, а 40 із гурту „лївих“. Причинили ся до сего всякі незаконні обмеженя, заборонене аґітациї „лївих“, безсоромні шахрайства „правих“ вже при самих виборах, а в решті і зірване угоди із сторони деяких поступових гуртків з загальним бльоком поступових партий. Бути може, що київскі вибори уневажнять ще ізза наведених вище нелеґальних перепон в свободї виборів. — На Поділю росийскі поміщики з'єднали ся з духовеньством і з Поляками проти селян. Так само і на Волинї духовеньство, злучене з поміщиками і Поляками, веде шалену аґітацию в дусї „союза рускаго народа“. Польскі часописи доносять в останних днях, що правибори в Київщинї і на Волини вийшли для Поляків некористно. — Найсумнїйше те, що на Україні якось не видно тепер слїду виборчої аґітациї під национальним, украньским стягом. В тім зглядї завстидали Українців Поляки, а навіть Чехи волиньскі та хиронькі Німці кольонїсти. Українці, як такі, виступили при виборах в Одесї, але як досї знаємо, без поводженя. Щоб публично виставляти свою лїсту кандидатів, треба бути „леґалїзованою“ партією, а такої Українці поки що не мають.

Дрібні вістки.

Історично-філольоґічне товариство при харківскім університетї звертаеть ся до громадяньства з просьбою дарувати йому цїкавійші предмети народного побуту, передовсїм такі, що виходять з уживаня, щоб можна було доповнити коллекцию украньскої етноґрафії, зібрану на XII. археольоґічний з'їзд у Харкові. Так повстати має український етноґрафічний музей у Харкові, для якого тепер університет харківский згодив ся відступити нові просторі комнати. Не треба додавати, яке велике, культурне значіне буде мати такий музей для науки і для всеї культури украньскої! Селяньский конкерт відбув ся недавно, як доносить „Рада“ (ч. 25) в Холмі. Був се властиво духовний концерт селяньского хору під проводом одного із тамошних батюшок. Добре воно й гарно, що й між духовеньством холмским пробуджуеть ся совість. На духовній части програмовій, хор сьпівав украньскі пісні. — Натомість в вибори в Холмищинї не повели ся; Українці перепали. — В Житомири ставлять громадяне в кандидатів на посла між иньшими теж звісного украньского письменника М. Славиньского. Йде сильна аґітация проти.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. лютого 1907.

Маніфестация галицкого народного учительства. Дня 17. с. м. відбув ся у Львові величавий з'їзд народного учительства із всеї Галичини. Число учасників, які мимо снїговиці і дощу прибули на віче, сягало понад шість тисячів. Часописи львівскі зазначують незвичайну повагу зборів вже ізза числа зібраних, а відтак і тому, що в вічу тім пробиваеть ся сила нового, великого, свідомого чинника в галицкім суспільнім житю. В склад президиї віча входили Русини: К. Малицкий (Щирець), В. Витвицкий (Коломия) і О. Властійчук (Яворів). Отворив збори, найстарший віком в викон. комітеті д. С. Ґлоґошевский, відтак промовляв д. С. Новак, голова заряду „Краевого учительского союза“, почім слїдували два реферати: о зрівнаню учительскої платнї з поборами держ. урядників 3. останних ранґ (реф. по польски уч. С. Палка) і о осмотреню вдів і сиріт по учителях (реф. по руски уч. М. Якимовский). По рефератах перший говорив руский митрополит Анд. Шептицкий, викликуючи своєю промовою бурю оплесків, відтак йшли бесїди послів: Малаховского, Брайтера, Стапіньского, Дашиньского і Данелюка. Послови проф. унів. Ломбіньскому, славному вшехполякови, віче не позволило говорити. Свистом не допущено його до слова. Ухвалено резолюциї із знаним жаданем найскоршого підвисшеня платнї, яка залежати має лише від лїт служби, відтак в справі обезпеченя вдів та сиріт по учителях. — Ухвалені резолюциї вручено краевому маршалкови, який жалував ся перед депутациею на тон віча. З рамени Ради шк. краевої були на зборах: віцепрез. Плажек і радн. Барановский.

Вісти з украньско-руских кольоній в Америці. З початком с. р. 14 студентів, які покінчили руско-анґлїйску учительску семинарію в Віннїпеґу, одержали місця учителїв в руско-анґлїйских школах провінциї Манітоби. — В половині сїчня с. р. удала ся до провінционального міністра осьвіти С. Н. Campbell a депутация Українців з північного Віннїпеґу з просьбою, щоб в мийскій школї віннепеґскій заведено науку украньскої мови і визначено для неї відповідного учителя. Міністер приняв депутацию і обіцяв прихильно полагодити се жадане. — Від лютого стане виходити в бразилїйскім містї Куритибі перша украньско руска часопись в тім краю п. н.: „Русин в Бразилїї“. — Гурток наших еміґрантів, що ґрупують ся в „читальні“ імени Шевченка у Віннїпеґу, видає від початку сего року місячник: „Вільна думка“. Напрям виданя — соціялїстичний.

Субвенция для „Селяньскої Каси“. Міністерство рільництва призначило для союза руских „Селяньских Кас“ за минулі роки 1905 і 1906 по 5000 К.

Сербский скандал. Недавно писали ми про колиску на королївскім дворі в Сербії, про яку заговорила білгородска „Правда“. Сей скандал стягнув на редактора сербскої часописи, посла Марінковича, немилі наслїдки. Три поручники явили ся именно в його домі і зажадали від него сатисфакциї. Однак він не давши нїякої сатисфакциї, поволїк цїлу справу до парляменту, жадаючи покараня офіцирів, що відважили ся напасти його в помешканю. Правительство не зробило нїчого, що запобігло би інсультованям послів зі сторони офіцирів. В суботу стрінув поручник Мілосавлевіч посла Марінковіча в супроводї посла Ґеорґевіча і зажадав від него поповно сатисфакциї. Підчас острої перепалки вдарив посол Ґеорґевіч поручника палицею по лобі, а сей витягнув шаблю і ранив Ґеорґевіча на голові, а послови Марінковичеви тряснув кілька разів батогом по вухах. По тім всім відомий скандал став ще голоснїйший.

Оповістки, іменованя і т. п.

Учительска семинария. Міністер просьвіти і віроісповіданя іменував провізоричного професора в учительскій семинарії в Чернівцях Романа Цегельского сталим професором в тій самій школї.

На фонд для жертв борби о украньский університет збирає комітет черновецкого украньского студентства. Адресувати просимо: Святослав Лакуста, студ. філ. Чернівцї, Priestergasse 3.

З музичної школи Микола Лисенка. Друга і послїдна пробна лекция хорального сьпіву відбуде ся в пятницю 22. с. м. точно о годинї 5-ій вечером, так само друга і послїдна пробна лекция декламациї відбуде ся в суботу дня 23. с. м. точно о годинї 6-ій вечером. Услівя є слїдуючі: наука декламациї буде відбувати ся два рази на тиждень, а хорального сьпіву три рази на тиждень. Оплати виносять за оден і другий курс по 4 К місячно і 4 К вписового одноразово, так що за цїлий курс (4 місяцї) винесе оплата 20 К. Курси можуть лиш тодї ввійти в житє, коли на кождий з них впише ся що найменьше 6 учеників.

Конкурс. В ґімназиї в Кіцмани з рускою і німецкою викладовою мовою розписуе ся з початком шкільного року 1907/8 конкурс на стале обсадженє місця для гр. кат. релїґії. Поданя треба вносити до міністерства просьвіти і віроісповідань найдальше до 15. марта за посередництвом бук. ради шкільної. Хто хоче, аби йому зараховано відбуті роки суплентури, най зазначить се на поданю.

Прилюдна подяка. Для тутешної бідної і пильної шкільної молодіжи закуплено річний за суму 314 корон 50 сот., яка складае ся з отсих гроший: 1. 5-лїтні відсотки від шкільних облїґаций 160 кор. 2. $3^1/_2$ лїтні відсотки від ювилейного фонду 58 кор. 50 сот. 3. Добровільні жертви 96 кор. Разом 314 кор. 50 сот. І так зволили пожертвувати отсї панї і панове: П. посол Николай Василько 25 кор, п. дїдич К. Богосевичі о. Теодор Шкраба по 6 кор., ком. пов. др. Лев Єхі власт. реальностий Ст. Джурумія по 4 кор., управ. дібр Ераст Бурачиньский і о. Мануїл Малик по 3 кор., о. Стефан Маланчук, панї Христина Маланчук, управ. почти Віктор Гімен, учитель Ерміль Комаровский, півець церк. Евген Лупашко, вахмайстер Нуберт, син дїдича Леон Френкель, управ. дібр Іван Соколовский, учителька Тілїх, ґосподар з Гаврилівців Ґеорґій Козминка по 2 кор., постенфірер Пасїкевич, пенс. постенфірер Ілія Марчук, учитель Атанасій Руснак, півець церк. Алексій Шинкарюк, начальник гром. Іван Ігнатий, секр. гром. Іван Ген, учитель Лесь Киселиця, учитель Рудольф Ріліґ, Анна Козминка, учителька Наталка Данчул, Петро Мілер, Айзенкрафт, Семен Бойко Василів, Ілія Киселиця, Берко Ляндав, Николай Старчук, Николай Киселиця Іванів, Михайло Софроняк, Данило Стайнїнґер, Йосель Фішер, Вільгельм Мілер, Танасій Ґелюк, Дмитро Одотюк Іванів, Николай Озовский, Казімір Цінсер по 1 кор. Разом 96 кор. Підписана місц. рада шкільна почуває ся до милого обовязку, виразити згаданим благородним Добродїям як найсердечнїйшу подяку. Лукавець н./С., в лютім 1907. — о. *Стефан Маланчук*, голова місц. ради шкільної.

Репертуар міского театру. Середа: „Lachende Erben“, четвер: „Das grosse Glück“, пятниця: „Hoffmans Erzählungen“, субота: „Wien bei Nacht“, „Die Zaubergeige“, неділя (по обіді): „Lumpaci Vagabundus“, (вечером): „Wien bei Nacht“, „Die Zaubergeige“.

Переписка Редакциї.

Авт. дописи з Ґлїту. Просимо подати своє властиве імя, бо інакше годї допись Вашу містити.

Добр. Ів. Карб. в Стан. Брошура вже печатаеть ся. Пишіть!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене. Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. на-двірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публиці товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цінах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнітури до курення, до писання, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до манштетів, шпильки до волося і ріжне

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожі і валїзи, спеціяльні куфри Mädler-a з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hubigant L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолідніїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле системи Dr-a Laman-a і м. Ковнярики, манштети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перекі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перекі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопців.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепці.

Черевики правдиві Box, Chevreaux. лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плюшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопців і дітий.

Чоботи з холевами з Boxcalf суконні, для панів і хлопців. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дітий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики зо снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з людену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до пользованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавиці, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші французскі фабрикати.

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.
Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиране по цїні **80 сот. і 40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця“** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 20—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом“
у Празї, улиця Елисавети число 5.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в

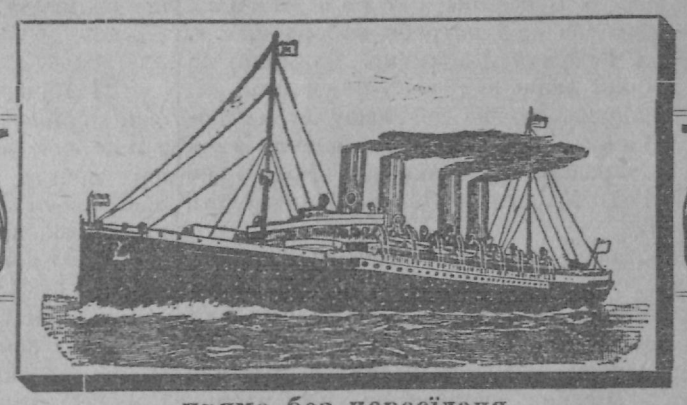

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 1—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус
Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

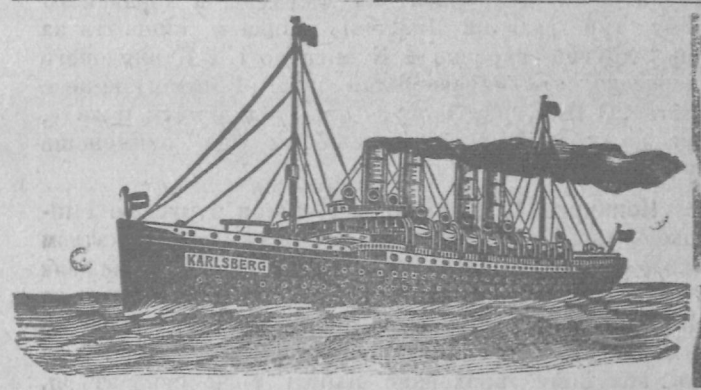

До Америки
Канади, Полудневої Америки і Африки
перевозить лиш
первороднимі поспішними і почтовими парівцями
скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg
Ґенеральна корабельна експедиция. 26 3—10

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтриваліїші а також найдешевші!
Кромі тих. є у мене також на складі

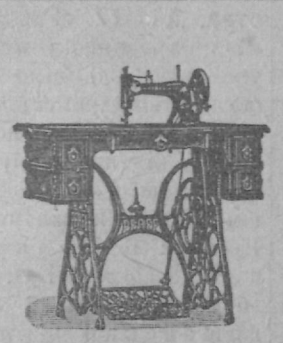

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівці.

97 17—26

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

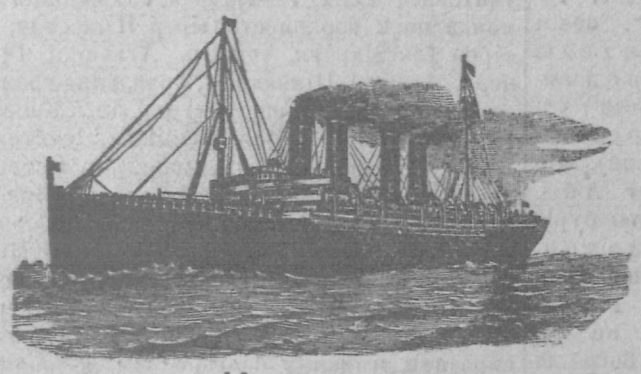

109 (27—104) н. с.

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

До Америки і Канади

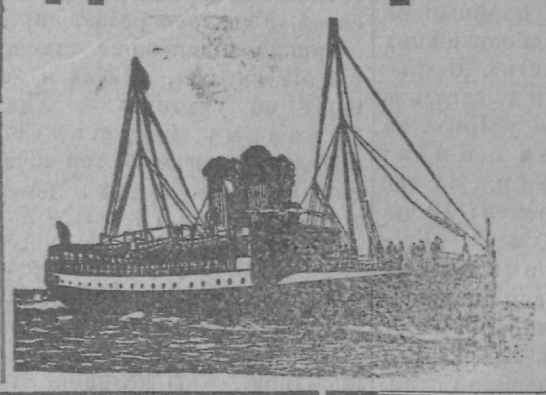

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 24—52 в

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 17. Чернівцї, пятниця дня 9. (22.) лютого 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адмiнiстр. i експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Чернівцї, 21. лютого.

З кождим проминаючим днем близшою стає нам хвиля, у якій перед виборчою урною стануть перший раз сотки тисячів нашого народу, щоб вибрати нове парляментарне заступництво. Навіть у звичайних відносинах хвиля така заворушує все великі маси люду, бо від висліду голосованя залежить відтак найбільша і найважнїйша частина всего народного суспільного житя. Найблизші однак вибори незвичайні ще й тим, що тепер вперве відбудуть ся они на підставі нового виборчого закону, який всїм горожанам дає право голосу і в той спосіб переносить борбу із давних гуртків курияльних на всю широку, многочисельну масу народну. Коли давнїйші вибори вимагали вже так великого осьвідомлюючого та аґітацийного труду, то, ясна річ, що новий закон виборчий приневолює нас до ще більшої, ще ширшої і інтензивнїйшої працї! Побідять тепер ті, що сотки тисячів люду будуть мати за собою! О тім все памятати треба всїм діячам нашим, що мешкають в руских округах виборчих. Вибори вже розписані, отже від 19. с. м. вільно скликати скрізь передвиборчі збори без повідомленя і позволеня полїтичної власти. Лиш збори під голим небом мусять мати дозвіл старостиньский. Всї, яким на серцї лежить наша руска справа, най сейчас використають сї постанови, най скликують нарід наш на віча і збори і там най представлять йому всю вагу хвилї, всї наші теперішні потреби і змаганя! В кождім виборчім окрузї повинен повстати сейчас виборчий комітет, а той знов най всю свою увагу зверне в найблизших днях на виборчі лїсти, бо від сего в великій мірі залежить весь дальший вислїд акциї. В громадах понад 5.000 мешканцїв треба сейчас (найдальше до дня 27. с. м.) замовляти печатані лїсти і евентуальні додатки до них, сейчас треба їх докладно контролювати, а в потребі і реклямувати. Непросьвічені в більшій мірі маси народу не будуть могли порадити собі самі в отсих нових виборах; тому всї наші народні діячі най звернуть ся до люду нашого, най працюють серед него, най причинюють ся в сей спосіб до сего великого діла, яке виднїє перед нашим народом! Впали куриї, впали паньскі привілеї, най жеж на їх місце ввійде воля люду! Велике значінє мають сї вибори для Русинів, бо теперішні наші фактичні здобутки виборчі будуть міродайні і на далеку будучність. Треба отже конечно, всїма силами і за всяку цїну довести до сего, щоб те писане наше право на пять мандатів до Державної Ради, стало і фактичним нашим здобутком і правом! Се не лиш можливе, але й конечне! Коли в тім напрямі попрацюємо гарно, то оно ще й певне!

Буковиньскі справи.

Сойм.

Буковиньский сойм, як телеґрафують з Відня, не буде скликаний. Причина в тім, що анї одно предложене законів, ухвалене свого часу — не зріле до обрад, а заразом нема жерел, з котрих би можна покрити підвисшене платнї учителям.

Виборчий рух в волоских округах.

Дня 19. с. м. відбуло ся в Ґурагуморі віче скликане „Dirigenț-ою“, а радше др. Лупу і Ончулом. Віче назначено на 3. годину. Вже пів години передом була саля наповнена противниками др. Ончула, а прихильниками „апараристів“. Коли др. Ончул появив ся на естрадї, повитано його кількома „Sa trăiasca-mu“. Отворивши збори, обговорив др. Ончул добродійства нового виборчого права. По нїм забрав голос др. Лупу, розмальовував свої (і др. Ончула) заслуги около селян, покликуючись на здобуті результати, а відтак як звичайно обіцюючи золоті гори, припоручив зібраним уч. Кісановича, як кандидата до Ради Державної. По бесїдї др. Лупу хотїв уч. Кісанович виголосити свою кандидатску промову. Та тут зголосов ся до слова „апарарист“ селянин Евстафій Пасковіч і заявив *ся проти назначеня вже тепер кандидата в особі* Кісановича, тому що селяни задумують скликати селяньске віче і справу добре обговорити. Сей внесок стрінув ся із загальною згодою, розуміє ся з виїмком кількох Ончулівцїв. Якось вдало ся Ончулови успокоїти зібраних і уч. Кісанович прийшов до слова. В своїй бесїдї критикував Кісанович діяльність колишнього маршалка краєвого Лупула, дальше Фльондора, а розуміеть ся, захвалював полїтику Ончула і Лупу. По тім говорив ще церк. півець з Браештів Берлеан, заявляючи ся за відсуненем назначеня кандидата на 4 тижнї. Також барон Гормузакі був на вічу, але якось не зголошував ся до бесїди. Віче закінчило ся о три чверти на четверту. Ончулівцї, вчисляючи тут і учителів, відійшли щось дуже пригноблені. — В середу 20. с. м. відбуло ся віче в Солцї, скликане також „Dirigenț-ою“. Тут віче випало, як каже комунїкат виданий „Dirigenț-ою“ — знаменито. Справоздане др. Лупу і др. Ончула принято з одобренем і висказано їм довіре. Кандидатом поставлено д. Кісановича.

З жидівского табору.

Жидівска орґанїзация национальна („Jüd. Nationalverein“) скликала на день 17. с. м. великі збори до Черновець. На вічу тім зложив др. Штравхер рішучу заяву, що Жиди не відступлять нїколи від жаданя двох мандатів і візвав всїх до солїдарної борби о ті мандати. Др. Штравхер зганив аґітацию т. зв. независимих Жидів, які працюють на шкоду жидівскої справи. Збори висказали др. Штравхерови повне признане і офірували йому мандат із східного округа міста Черновець. Рівнож приняли збори внесене д. Тaубеса, щоб Жиди ставили своїх кандидатів у всїх округах німецко жидівских, коли би їм не відступлено жаданих двох мандатів. — „Независимі Жиди“ скликали збори в Садаґурі. Се їм однак не повело ся, бо прихильники др. Штравхера так енерґічно виступили проти аранжерів віча, що комісар розвязав збори.

11

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Переміна.

Мешкане Кінолї (того самого вечера). Декорациї й сценові уладженя такі як в другій дїї; слабе осьвітлене, на столї горить сьвічка.

НАРЦІС (*виходить помало з лївої сторони*): Ох яка страшна нудьга! — Вже два днї сиджу тут у клїтцї і не знаю, що почати з собою. — Колиб вона хоч дома була, щоб мож часом розбалакати ся... але вона сидить цїлий день Божий в королевої. Видумують мабуть те велике дїло, що виконати маю. — Менї здаеть ся, що се також та стара байка про малпу й каштани, — я лише цїкавий, о скілько попечу собі руки. — Каже, що маю щось великого, щось шляхетного зробити, — що хоче зробити з мене порядного чоловіка — гм! — Чи є в сьвітї шляхетні дїла, дїйсно шляхетні? — Мусять бути! Я відчуваю се по охотї, стати добрим, що проявляє ся часом в моїй душі. (*Проходжує ся*). Не знаю — але менї сьогодня тут так дивно-нудно (*кладе руку на серце*) так до плачу, так жалко. — Менї так якось, начеб я мав відсіля відходити, начеб мусїв з так багатьома прощати ся. — Чи може мій конець вже зближає ся? — Нї! Якесь щось шепче менї, що її найду, — що побачу ще Жанету, закім умру, (*сїдає на столець; довша павза*). Уява. — Се дїйсно дуже гарна річ, як лише має хто силу будь коли уявляти собі. — Колиб не они, я був би вже давно вмер. Як менї лише сї два днї без них пережити було? — Но, але тепер йде вже якось. (*Наче в снї*) Се мое помешкане — плачу за него 300 франків: прецїнь жена моя стала спадкоємцею — можемо тепер вважати на себе. (*Дивить ся в пусте, в сторону груби*). О, я бачу її — вона приладжує собі капелюшок, і вона покладе його на голову, як завтра схочемо вийти на прохід на Елезійске поле. Ось, з міста виходжу з нею попідруч. Всї дивлять ся на нас, паньскі фацети кокетують до моєї жени, але вона не уважає на се. А, ось і музика! потанцюемо, серце! Ла, ла, ла, тра ла... (*танцює; несожидано зауважує на столику китайця і стає скоро*) А, до чорта! Ось паґод! — Вдивив ся в мене поганець своїм нудним лицем і ілюзия пропала; — але се завше так, — вона не лишає ся, нїколи. — (*Схоплює ся*). Ох, до сто чортів вже не видержу більше! (*ступає кілька кроків*). Але вона менї приобіцяла, що сьогодня скінчить ся, або сяк, або так! — Почекаю ще, бо дав її слово, (*сїдає; мала павза*) а то буде дуже гарно, як мене поховають. — Шість гайдеїв винесуть мене... фірманьским кроком. Гігі, а горілки що випють грабарі, як вкинуть мене в дїру! — Але се таки сумно, — дуже сумно! — О, я знаю одного, що дуже плакав би над моїм гробом, коли би міг, — а то — таки я самий (*схопляє ся, тре чоло*). Га, ото бо ми зжитий народ — пульс людского роду бе помалу — (*дивить ся на китайця*) самі паґоди на столї нашого Бога. (*Підходить до фіґурки*). Ходи сюди, хлопче, хай тебе оглягну! (*здіймає паґода й кладе його з лївого боку на стіл, а сам ставить ся напротив*). Ти досить грубий, щоби виглядати на якогось Креза сього сьвіта. — Чи є якийсь розвій людского роду? — Є?! (*киває фіґуру, так що вона притакує головою*) А, є! Очевидно, він се прецїнь знає, він учений, а до того ще й богатий! Може член французької академії? — так? (*киває фіґурку*). Розуміє ся! Я гадав собі ще з самого початку! Скажіть менї, пане професор: істнує провидїнє, істнує якийсь могучий праобраз нашого я, що сотворив нас, істнує якийсь край спасеня і миру, що злучує тих, що були тут розлучені? — Істнує щось таке? — (*киває фіґурку*). А певно, очевидно! — Але, простїть менї наймудрійший пане, навіть найпобожнїйший чоловік не може завше здержати ся сумнїву, а головно коли нема що їсти. — Може можливо, що нема нїчо сього, що сьвіт цїлий лише конґльомерат рухомої материї, а маґнетизм то persona agens, що злучена материєю! — Не маю я рациї? (*Киває фіґурку*). — Га-га-га то се твоє знане, се твій характер! Прокляте створінє! (*Кидає паґода до землї, так що він розбиває ся.*) Хай черепє з тебе станесь! — (*Паде змучений на фотель й підпирає голову рукою; підносить ся відтак помало з болем.*) Ох, чи є щось нужденнїйшого як чоловік? — Червак зі серафимовими крильми, що стає змією і живить ся відтак своїм плодом. (*Приступає поволи до вікна й отвирає його, сьвічка вже потахає*). Вічні сяєва, що стоїте високо на небі, сяючі очі, що тужно глядите у пірване моє серце, чи й Ви замешкані дїтьми нужди, як наша земля? — Ви мов сестри на небі, кружляєте мирно в любові та гармонїї округ вашої матери-сонця, — ви народ з тихих веселих людий, вічно милий образ, ідеал, неосягнимий! (*Горячо.*) О, туго, туго! ти тримаеш сьвіт до купи, ти ще найлїпша у житю. Хто вже не відчуває туги, той повинен вмерти — та гнити. — О, Боже мій, збережи в менї тугу! — (*Задумує ся*).

Вихід пятий.

НАРЦІС, ДОРІ КІНОЛЬ (*входить середними дверми, по правій руцї й слїдує Колет з лїхтарем. Сальон цїлковито осьвічений*).

КІНОЛЬ: Добрий вечір, любий Нарціс! (*Нарціс здрігає ся*). — Мусїлисьте довгенько на мене чекати (*обертає ся*) о, Ви потовкли менї паґода!

НАРЦІС: От так з нудьги, — грав ся трохи провідїня, не турбуйте ся, Дорі, в сьвітї є так богато паґодів, що не є нїяка рідкість мати такого. Здаеть ся, Ви також не дужо веселі, — булисьте в королевої й приносете мабуть обіцяне рішене!

КІНОЛЬ: Так є, Нарціс! (*до Колет, що ставить лїхтар на стіл*) Забери черепки і остав нас самих!

НАРЦІС (*підчас коли Колет в подолки збирає черепя*). Черепя і сьмітя і судний день!

(Колет *виходить середними дверми по лївій руцї*).

КІНОЛЬ: Що думаєте сим?

НАРЦІС: Думаю судний день, коли всїх паґодів зліплювати будуть. То буде дефектний, але чесний збір.

КІНОЛЬ: Я вас не розумію, дорогий Нарціс,

Із наших товариств.

З Вашківців н. Ч.

Не мало є у нас доброго, не мало показуеть ся проявів справдїшного народного руху, житя і поступу та — на жаль — про кождий такий прояв знає лише гурток людий, що коло виконаня якогось дїла стоїть найблизше. На мою думку повинен знати о тім як слїд як найширший загал і то в своїм часї. Такі відомости були би не лише нагородою для ініціяторів якого-небудь дїла, але і моральною заохотою до дальшої праці так для них самих і для тих, що за їх покликом ідуть. Такі вісти були би пригадкою також для тих, що зневірені в успіх своєї праці, не беруть ся до нїчого, а що більше, сї інформациї були би мірилом житя і поступу. Однак виходить, що на цїлій буковиньскій Українї (судячи по дописах до „Буковини“) або дуже мало оказуеть ся проявів народного житя, або наші редакциї про се не знають (в чім був би винуватий загал за свою байдужність на такі справи). Подибуеть ся вправдї оголошеня про збори, концерти, виклади, представленя і т. д., але лише деколи можна довідати ся, чи удали ся і з яким успіхом, а се — на мою думку — не маловажне. *)

Такі думки насувають ся менї із причини так довгої мовчанки Вашківчан про „вечерниці“, устроені тов. „Жіноча Громада“, дня 10. м.

Зваживши не дуже то високий уровень просьвіти нашого селяньского жіноцтва на Буковинї, дуже відрадним являеть ся фактъ, що вашківске жіноцтво згуртувало ся в товариство, працює, в нїм а доказом зрозуміня орґанїзациї, просьвіти і працї в товаристві були саме згадані вокально-декляматорскі „вечерниці“, устроєні по песповна піврічнім істнованю товариства.

Рїжнобарвними „скорцами“ окриті стїни салї, з узорами, по мистецки жінками придуманими, осяяні сьвітлом лямп притягали до себе, як пестрі зїльники серед темної ночи, обсипані срібним сьвітлом місяця. Під одною стїною виринули жіночі стати тай почали ся сьпівати, деклямациї такі, що і не мож на перший раз лїпших вимагати. Тому і слухачі, велика маса селяньства, вашківска руска (а по части і не-руска) інтелїґенция — не щадили оплесків.

Скінчили ся продукциї, роздав ся сьпів скрипки, дзенкіт цимбалів та тьохкане фдета і почали ся танцї, що протягнули ся до ранку. Весело проминув час і певно на довго полишив милі спомини. — Як велике було заінтересоване, показуе досить значний дохід, близько 100 К.

Добр. Лучаньскій дакувати треба, що головно завдяки її заходам міг відбути ся згаданий вечерок. Подяка належить ся всїм тим, що так гарно орґанїзують і ведуть вашківске жіноцтва. Праця їх вийде нам певно в хосен — і то не малий. *Лев Я.*

*) З висказаною тут думкою шан. автора сеї дописї вповні годимо ся і просимо наших П. Т. Читачів із провінциї, щоб присилали нам ласкаво дописи про всї прояви громадяньского житя в їх сторонах, особливо про ті з них, що безпосередно відносять ся до житя Русинів. Таких дописий редакция досї на жаль не мала. *(Ред. „Бук.“).*

З Ошихлїбів.

Дня 12. с. м. відбули ся перші загальні збори і отворене читальнї „Рускої Бесїди“ в Ошихлїбах. На збори прибули з Кіцманя: пп. І. Семака, радник суду, др. Воєвідка, лїкар, Остап Попович, учитель і Токарик учитель ґімназияльний, за що їм отсею дорогою складаемо сердечну подяку.

Збори отворив тимчасовий голова п. Никола Маринович і попросив на предсїдателїв пп. радника І. Семаку, на его заступника надучителя Е. Томоруґа, на секретаря учителя І. Броньского. П. І. Броньский відчитав статут й пояснивши кождий уступ, згадав, що вже перед заснованем читальнї вписалось до неї 91 членів, вплативши 65 К 68 сот. вкладок. Завзивав отже, щоби по їх приміру вписалось до читальнї як найбільше, бож читальня є душею громадяньского житя. Згадавши про засновуючу ся крамницю, завзивав присутних, щоби взялись до того дїла з більшим житем, не дали йому приснати і як найскорше здїйснили. Бесїдник завзивав дальше всїх, щоби вписувались чисельно до товариства „Просьвіти“, обезпечувались лише в своїм, себто рускім товаристві обезпечень „Днїстер“, щоби займались більше вихованем своїх дїтий, уладжуючи їм таки дома читальнї і заохочуючи до читаня, та висилаючи способ нїйших до середних шкіл, иньших до ремісла і шкіл промислових.

В виду наближаючих ся виборів до парляменту і санкционованого вже закону о виборах, заповів п. І. Броньский на найблизшу недїлю публичний відчит в школї „о реформі виборчій“ мовлячи, щоби ми могли як слїд познакомитись з новим законом і способом вибору. Опісля прочитав бесїдник лист від місцевого дїдича Поляка п. Казимира Богдановича, що будучи хорим, не міг явитись лично на наші збори.

Для приміру галицким дїдичам, переповненим шовінїстичною дурійкою, наводимо нароком шановним читачам зміст того листа в цїлости:

„До панів господарів Стефана Лупула і Николи Маринoвича! Жалую дуже, що на запрошене з поводу слабости прийти не можу. Дуже мене тїшить се заснованє читальнї і склепу; аби сї дві институциї були на пожиток громадї і для народу рускаго. Позвольте панове господарі на початок заснованя сеї институциї вложити яко складку 20 К. Кланяю ся всїм членам заснованя сеї читальнї і поздоровте від мене сегодиїшних Ваших чесних гостий з Кіцманя. Казімір Богданович.“

Як бачимо, є в нїм як не щира, то бодай полїтична прихильність. На внесене бесїдника і п. д ра Воєвідки ухвалено, вислати до п. Богдановича підпоручників читальнї, котрі мають лично подякувати йому за привітне письмо і щирий даток. В дальших промовах пізнали ми, оскільки се певне, нашого будучого посла до парляменту, радника суду в Кіцмани п. Семаку. В своїй гарній промові завзивав присутних до духової працї, згоди, єдности і орґанїзациї, вказуючи на иньші народи, що лише тим чином виборoли собі рїжні права, свобідиїйше і вигидиїйше житє.

П. др. Воєвідка говорив на тему поступового господарства, доказуючи даними числами, як другі народи побогатїли лише тим, що взялись до рационального плеканя худоби, спілкового молочарства і годівлї добірного дробу.

П. надучитель Томорун взивав, щоби наняти як найскорше для читальнї хату і заплатою з'обовязати на рік чоловіка, котрий мав би що недїлї і сьвята з обовязку читати часописи і книжки.

П. учитель Остап Попович згадав про нашу давнїйше засновану „Січ“; завзивав батьків, щоби ті вплинули на своїх синів і помогли їм ввести се так конечне товариство до житя. З жалем і встидом мусимо признати ся, що наша „Січ“ лише на папери, як з запалом засновала ся, так і скоро замовкла. Не те, щоби розвязалась, а таки от так собі дрімае, не даючи нїчим про себе знати. Надїемось однак, що і під тим зглядом не лишимо ся по заду.

На внесене п. уч. Броньского вибрано до видїлу: голова Никола Маринович, заступник голови Парафтей Ґирбійчук, секретар Козьма Никифорюк, касиер Проць Лупул, бібліотекар Ґригорий Бабюк, перший заступник видїлових Іван Бабюк Василїв, другий Никола Івасюк, усї господарі в Ошихлїбах.

При вільних внесеннх ухвалили збори удатись з просьбою до ради громадскої, щоби відступила нам кілька пражин громадскої толоки під народний дім. Маємо надію, що найдальше за два роки згуртуємось в власній хатї.

В Ошихлїбах 17. лютого 1907.

Присутний.

Полїтичний перегляд.

Австрия. „Wiener Zeitung“ з дня 20. с. м. оголошуе санкцию законів дотичних підвисшеня платнї державним урядникам. — В поінформованих кругах ходить чутка, що новий парлямент зійде ся 11. червня. — Мінїстерство Бека, яке перевело виборчу реформу в дїсність, задумувало перетворитись цїлковито в парляментарний кабінет. Тому пішла чутка, що члени кабінету, які не є послами, Бек, Коритовский, Авершперґ і Бінерт будуть кандидувати. Про Бінерта писали буковиньскі часописи, що він мабуть поставить свою кандидатуру в однім з нїмецких округів на Буковині, а барон Бек мав на думцї один віденьский округ. Та виборцї з дотичного округа висказали ся рішучо проти кандидатури Бека, що приневолило його покинути всяку кандидатуру; також прочі непарляментарні мінїстри, з виїмком мінїстра скарбу Коритовского, відступають від кандидатур. Кандидувати будуть всї три мінїстри краян, Пацак, Дзедущицкий і Праде, як також мінїстер торговлї Форшт і желїзниць Дершата. Новий парлямент не стерпить непарляментарного мінїстерства, що потягне за собою небезпечні кризи.

Отворенє нїмецкого парляменту. Вчера отворено нїмецкий парлямент. Цїсар Вільгельм відчитав промову, в котрій передовсїм заявив, що нїмецкий нарід доказав, що бажае щиро і без партийно духа стояти на сторожі народних здобутків і народної чести. Нема сумнїву, що в такій силї народних почувань спочивае доля вітчини. Я — каже цїсар —

але бачу як сумно у Вашій душі. (*Оглядае ся.*) Ми самі, Рамо, я очікую кождої хвилї воеводи Шоаселя; він мае сюда прийти.

НАРЦІС: Шоасель?! Що, противник королевої, муж довіря Помпадури?

КІНОЛЬ: Він вже не є ним. — Він взяв ся за справу нещасливої королевої, бо прийшла хвиля, щоби домочи їй до свого права.

НАРЦІС: Плетеш байки дївчино!

КІНОЛЬ: Самі побачите, Нарціс. Маркізу Помпадур видалить ся з двору, а Марія Лесцїньска стане знова французькою королевою. Все приготовлене і вдасть ся, мусить вдати ся. Нам бракуе тільки помочи, вірного пожертвованя, гордої зневаги смерти, нам бракуе помочи одного чоловіка.

НАРЦІС: До чорта, та хтож він?

КІНОЛЬ: То чоловік з величавою, шляхетною душею, з великими кебетами, гідний того, щоби з пошаною згадували його імя в сьвітї. — Він нещасливий, понижений, але великий в нещастю — помимо зневаги — се — Нарціс Рамо.

НАРЦІС: Дївчино, чи ти здуріла, чи ти шалена? Не глузуй надімною! — Я замало дурний, щоби повірити в се, що говориш, я за мало варіят, щоби собі представити, що я в силї в той спосіб прислужити ся королевій.

КІНОЛЬ: Ти ним є і Ти те зробиш! Се те дїло, яке я зберегла для Тебе, за яке я честь і душу пожертвувати готова, як зробиш його.

НАРЦІС: Але менї так крутить ся в мізку! А се чиста фантазія, навіть аж сьмішно! Я, я Рамо, малесенький, висьміяний, я мав би з місця прогнати того велита, перед яким пів сьвіта голови клонить? — Сей замір дуже дуже дурний, я не здібний до него!

КІНОЛЬ: Послухайте й наберете до себе довіря. — Перед своїм приходом на двір була маркіза Помпадур женою фінансового винаймщика д'Етіоля.

НАРЦІС: А, правда! Пригадую собі, Ви вже раз питали ся мене про него.

КІНОЛЬ: І тому чоловікови, котрого вона безсовісно покинула, хотяй він її дуже любив і вмер відтак з гризоти через її невірність, — подібні Ви як брат братови.

НАРЦІС. А то дивно!

КІНОЛЬ: Як колисьто побачила Вас Маркіза на Boulevard du temple, скрикнула: Нарціс і зімлїла, й так привезли її на пів мертву до Версай. — Розумієте тепер, чому Вас Епіне питала, і з якої причини взяла я Вас від Гольбаха?

НАРЦІС: Добре, добре, але, до чорта, вона ви крикнула була мое імя.

КІНОЛЬ: Як дивно се нам і видае ся, так конче припустити, д'Етіоль називав ся також Нарціс; бо певна річ, що Ви йому дуже подібні. д'Етіоль уже вмер, отже тілько Ваш погляд міг її заворушити.

НАРЦІС: Правда (*мала павза*) иначе не може бути.

КІНОЛЬ (*оповідаючи далї*): Як знаете, Маркіза Помпадур хоруе вже від довшого часу; а чуючи вже конець свойго житя, не хоче його закінчити, не осягнувши мети своєї честилюбивости. На днях звінчае ся вона з королем, а королева розійде ся з ним, приневолена до сего в нечуваний спосіб. — Але се не сьміе стати ся! Ти, Ти один виратуеш понижену королеву, огірчену княгиню і матїр, ти виратуеш її від розпуки і божевіля. Своїм поглядом, своєю присутностю знищиш безсовісну жінку, що покинула свойого чоловіка як Жанета тебе. Ти станеш ангелом пімсти і перед цїлим двором кинеш їй в очі її безстидною минувшиною і жебрачою рукою висушиш всї сльози нашої бідної королевої, нашої підупалої вітчини! — (*Підносить руку*). Нарціс, жадна ціна не за велика, щоби нагородити тебе за се дїло!

НАРЦІС: Що за переміна дїе ся у моїй душі? — Наче в небеса піднесений — я виджу сьвіт в новім сьвітлї нового дня! (*Одушевлений*). О, се чудесне дїло! Таке гарне, що я його майже не позволив би собі! Нарціс, ти жив роками в нуждї й соромі; тобою як псом гнали від дверий до дверий, а коли в тобі являло ся божевіле, сьміяли ся вони й дрочили тебе, мов малпу за сїткою. Тодї ти не думав, бідний, нужденний бурлако, що колись Франції судьба залежати ме від твоего так або нї! — Так, я зроблю се Дорі! А тут, на сїм місци хочу молити ся, молити ся пораз перший до того непонятного великого „щось“, що тримае сьвіт до куни, — бо я пізнав, що над зьвіздами є справедливість, що навіть найнужденнїшого червака приводить до слави і чести. (*Вклякае й молить ся під отвореним вікном. Мала павза*).

Вихід шестий.

ПЕРШІ. КОЛЄТ (*входить середними дверми по правій руцї*).

КОЛЄТ: Пан воевода Шоасель! (*Кіноль вказуе на Нарціса й киває їй палцем, щоб була тихо. Мала павза. Нарціс підносить ся. Кіноль киває Колетї, щоби впустила Шоаселя. Колет виходить*).

НАРЦІС: Дякую Тобі, дорога дївчино! Твої заходи, піднести мене, не остали ся без успіху.

Вихід семий.

ПЕРШІ. ШОАСЕЛЬ (*в палтї, входить середними дверми по правій руцї. Нарціс і Кіноль кланяють ся*).

ШОАСЕЛЬ (*дивить ся трохи згірдливо на Нарціса, відтак скидае пальто й капелюх*). Се мабуть пан Нарціс Рамо?

КІНОЛЬ: Так є, Ваша Ексцелерціе. (*До Нарціса*): Се пан воевода Шоасель.

НАРЦІС: (*Кланяе ся низько*).

ШОАСЕЛЬ (*подае йому руку*): Дуже мене тїшить, що пізнав раз чоловіка, якого знаю вже здавна як дотепну голову столиці.

НАРЦІС (*наївно*): Прошу дуже! — Коли я дотепний, то се тому, що я бідний. Нужда зміцнюе талан відчувати. — Коли б я богатий, може й конець був би мойому гуморови.

ШОАСЕЛЬ: О, відразу даете менї доказ своїх здібностий. — Але бувають і виїмки з вашого правила, небавом пізнаете один такий. (*До Кіноль*). Коли вже про се говоримо — приготовили Ви вже пана? — Знае він, о що розходить ся?

КІНОЛЬ: Все знае й готов до всього!

ШОАСЕЛЬ: Дуже гарно, дуже шляхетно!

НАРЦІС: Лиш се одно питане, Ваша Ексцеленціе. — Як називав ся перший чоловік Маркізи Помпадур?

ШОАСЕЛЬ (*збентежений*): Як то? (*всьміхаючи ся*). А так, називав ся Нарціс Франсоа д'Етіоль і був винаймщиком фінансовим.

НАРЦІС: Тепер вже менї ясно!

ШОАСЕЛЬ: Ну-ж — коли Ви обзнакомлені зі всїм

привик шанувати совісно всї конституцийні права і тому надію ся, що новий парлямент, розуміючи свої задачі і будучи готовим до діла, скріпить наше становище серед культурних народів. Тяжка кріза в німецкій полудневозахідній і східній Африцї є вже поладнана. Борба з завзятими ворогами причинила слави німецкому оружю і вітчина є за те вдячна хоробрим жовнїрам. Дальше заповідає престольна бесїда утворене окремого кольонїяльного уряду і призване відшкодованя тим, котрі понесли в Африцї які небудь шкоди. Виборча борба повздержала рух спрямований проти безперервности мирового розвою держави і суспільности. Правительство є готове вести суспільні справи в дусї Вільгельма Великого. Престольна бесїда заповідає також предложеня о обидї маєстату. Політична ситуация велить надїяти ся удержаня мира. Давні сердечні зносини з союзниками не змінили ся, а з иньшими державами удержує Німеччина добрі взаємини. Німеччина приняла запрошене на другу мирову конференцию в Газї. Цїсар кінчить: „Дай Боже, щоби у всїх працях парляменту супровожали його народні почуваня і готовість до діла, з яких він і вийшов!"

Вибори в Росиї Вчера розпочали ся в Росиї вибори *до державної думи*. *Як* до тепер, то опозицийні сторонництва виходять з виборчої борби побідно. По низше подаємо короткий образ теперішного виборчого руху в Росиї і його вислїдів. Петербурска ґубернїяльна комісия уневажнила вибори в петербурскій ґубернїї в ґрупі земских власників тому, що в часї виборів були присутні також дневникарі і фотоґрафи. Щоби перевести другий раз вибори, на те нема вже часу і тому кадети стратять 4 мандати. Вибори в Петербурзі комісия затвердила і вибору о. Петрова не уневажнила з тої причини, що началник поліциї не вмів доказати, що о. Петров стратив своє сьвященичe достоїньство. З Варшави доносять, що при виборах до думи в цїлім Польскім Королївстві побідила „народова" концентрация. Вибрано доси 34 послів партиї народно-демократичної (вшехпольской) і 2 Литовців. В вильненьскій ґубернїї, в витебскій і в ґродненьскій вибрані самі Поляки. В Київі (містї) вибрано архиєрея Платона, 43 голосами проти 38. В київскій ґубернїї вибрано до тепер одного робітника (мабуть трудовика), двох Росиян, та 7-ох україньских мужиків. Усї належати муть до лївиці. З Петербурга доносять, що між вибраними є кн. Павло Долгоруков, голова московскої партиї кадетів, антисеміт Крушеван з Кишенева і Дошенков з Курса. До тепер вибрано 104 послів, іменно 4 монархістів, 2 октябристів, 1 умїреного, 21 кадетів, 18 социяльних демократів, 3 трудовиків, 29 із крайної лївиці і 23 националїстів, 1 робітників социялїст. Поміж вибраними з петербурскої ґубернїї є бувші посли до думи Кузьмін-Караваєв і Родічев. В містї Балта вибрано між иньшими також міского лїкаря Уренева, та ґубернатор велїв його викреслити. Се між населенем викликало велике заворушене, а міскі лїкарі заявили, що розпічнуть страйк і жадати муть знесеня розпорядку ґубернатора. Правибори на Кавказї випали всюди в користь опозицийних сторонництв.

Болгария. Університет у Софії, закритий після демонстрациї студентів против кн. Фердинанда, має бути 1. марта знов відчинений. Його автономія буде „зреформована". В якому напрямі піде ся „реформа", про се найлїпше свідчать слова президента мінїстрів Петкова, сказані *до народних* представників: „Автономія універзитету остаєть ся ненарушена, тільки уряд буде назначати й усувати ректора і професорів по своїй волї". А ще докладнїйше говорять про се постанови нового закона. Ось вони: „Жінки в універзитет не допускають ся". — „Студентам забороняєть ся бути членами яких-небудь політичних союзів і клюбів, брати участь у демонстрациях і політичних зборах. За нарушеня сеї постанови студент буде викинений з універзитету". Ось такими мірами думає болгарский уряд винищити „крамолу" серед болгарского студенства. — З огляду на те, що болгарский народ якось нїяк не може полюбити свого монарха, болгарский уряд проводять новий закон, який має на метї охороняти особу монарха від „любови" підданих. Сей закон, так званий „закон про особу", такий: „хто в посередній, замаскований, алегоричній чи невинній формі, при помочи натяку, інсинуациї, научуваня, або остереженя, або в якій-небудь иньшій формі, яким-небудь иньшим способом образить голову держави, його жінку або наслїдника, припише їм діяльність, шкідливу з громадяньского або державного погляду і позволить собі критикувати їх, — той підпадає тюремній карі від одного до трох років і грошевій карі від одної до пятьох тисяч левів". Виданя, які зроблять такий „злочин", адмінїстрация має право конфіскувати й нищити. Таким чином болгарский князь на основі сього закона стає для болгарских громадян понятем, про яке загалом не вільно згадувати, бо що про нього не сказати або написати, все можна підтягнути під згаданий закон.

Справоздане тов. „Днїстер" у Львові.

В Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер" дістануть обезпечені члени 10 проц. звороту з премій оплачених в роцї 1905.

В протягу 1905 року видано 205.486 важних поліс, на обезпечене 204,241.280 корон вартости, з премією 2,017.277 корон; в порівнаню з роком попередним було більше о 14.854 поліс і 189.279 корон премії; в реасекурацию віддано 94,524.545 корон обезпеченої вартости за премією 917.058 корон (= 45½ проц.).

Шкід було 1883 на суму 1,067.345 корон (= 53 проц. від суми премій); то є менше о 66.891 корон від попередного року; з того на реасекурацию припало 539.585 корон. Видатки адмінїстрацийні (разом з провізиєю аґентів, котра виносила 161.766 корон і поборами персоналу, котрі з ремунерациями виносили 144.698 корон в самім Товаристві обезпеченя) коштували квоту 404.870 корон инші видатки і амортизациї 48.856 корон. Фонд резервовий побільшив ся в протягу року о 105.867 корон і виносить 846.189 корон. Фонд емеритальний урядників виносить 185.810 корон (побільшив ся о 37.327 корон); резерву премій побільшено о 134.547 корон до суми 550.110 корон.

Всї фонди Товариства виносять 1,686.964 корон. Уміщено в цїнних паперах 1,035.966 корон, — власні реальности (2 нові доми) 715.000 корон, — вкладки і готівка 82.936 корон. З надвижки (зиску) по відчисленю приписаної части до фонду резервового і фонду спецыяльного на звороти, — дістануть члени зворот в висотї 10 проц. (попередного року діставали тілько 5 проц.).

В Товаристві взаїмного кредиту „Днїстер" вложило в протягу року 2575 сторін 1,427.082 корон вкладок, звернулисьмо 938.469 корон, удїлилисьмо 1336 позичок на суму 1,254.218 корон; сплачено з позичок 784.197 корон. З днем 31. грудня 1906 остало 4331 членів, котрі декларували удїли в сумі 244.650 корон, на то вплатили своїх удїлів 193.659 корон. Позички виносять 2,278.993 корон, на 3424 скриптах і 233.641 корон на 317 векслях. Вкладки виносять суму 2,561.541 корон на 2181 книжочках.

Кошти адмінїстрацийні виносили 42.751 корон, в тім 5.145 корон на публичні добродїйні цїли. Позички оплачувані дуже точно, — залеглости дуже малі. Фонди товариства побільшили ся. Цїлий капітал оборотовий виносить 2,955.139 корон. Позички удїляємо на 6 проц., для союзних товариств задаткових на 5 і ½ проц. Від вкладок платить товариство 4 прц. Остала надвижка (зиск) в квотї 18.847 корон, — з котрої члени дістануть 6 проц. дивіденди від своїх удїлів.

Дирекция.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 21. лютого 1907.

Із львівскої вязниці. В четвер 21. с. м. розпочали увязнені академики львівскі голодовий штрайк, передавши вперед президиї суду ухвалу дотичну голодівки. Президия карного суду у Львові відповіла на се письмо, що голодівка увязненим нїчого не пособить. Голодівку управляють в Росиї політичні вязнї з нималим успіхом. Будемо бачити, що стане ся з тим средством в Галичинї, яка належить до конституцийної Австриї. — „Słowo Polskie" не залишає цькувати на руских студентів, а свою młodzież підбадьорює, щоб она сьвідчила супроти демонстрантів. І та патріотична молодїж польска зголошує ся до суду і сьвідчить проти руских академиків, запроторених у гидкій тюрмі. Маючи таку патриотичну молодїж, можуть тепер Поляки засьпівати собі „Jeszcze Polska nie zginela!" — Фонд для жертв демонстрациї зростає. На книж. вкл. ч. 2000 „Краєвого Союза Кред." у Львові зложено досї на сю цїль 4.869 корон 97 сот.

Вісти із росийскої України. Дня 18. с. м. відбули ся в Київі загальні збори „Просьвіти". Рада товариства запропонувала обібрати почесним членом товариства відомого історика України, проф. В. Антоновича, з приводу ювилею його науковеї, громадскої та лїтературної діяльности. Внесене се принято одноголосно. — Дня 19. с. м. прочитав в київскім універзитетї проф. Перетц реферат на тему: „Українцї в Москві по донесеням Єзуїтів". — Київска студентска комісия в справі україньских катедр звернула ся до ради студентских представників з заявою, щоб на найблизшій загально-студентскій збірцї вставлено в порядок нарад відмову київского ректора в справі україньских катедр. Україньскі студенти надіють ся, що представники всього студентства, як обіцяли се, так тепер підопруть борбу Українцїв о свої катедри. — Ученики любеньскої ґімназиї звернулись з просьбою до директора, щоб в ґімназиї сїй заведено україньску мову. Просьба ся ввійде на наради з'їзду директорів, який відбуде ся в Київі.

Пересторога перед вивандровуванєм до Португалиї. *Після вістий, які дійшли до відома* мінїстерства внутрішних справ, збільшило ся число виїзджаючих до Портуґалиї. Тому, що зарібку в тім краю дуже тяжко найти, головно особам, що не знають портуґальскої мови, мінїстерство внутрішних справ перестерігає перед виїздом до Портуґалиї.

307. річниця смерти Джордана Бруна. Минає 307 років, як погиб славний моністичний фільозоф Джордано Бруно, засуджений римскою інквізициєю. З нагоди 307 ої річниці його смерти відбули ся в богатьох містах Італиї антиклерикальні демонстрациї. В Римі устроено похід, що удав ся під памятник Бруна, де зложено много вінців.

Смерт Кардуччого. Минувшої пятниці помер в Больонї славний італїйский поет Йозуа Кардучі. Він родив ся роцї 1835. у Вальді Кастелло коло Пізи. Вже в 24. роцї житя став професором на універзитетї в Больонї. Першим томиком поезий, що появив ся під заголовком „Iuvenilia", постановив Кардучі заінавґурувати нову добу в італїйскій лїтературі. Збірка ся не найшла однак з початку симпатиї. Подражнений неприхильною критикою написав Кардучі свій „Гимн до сатани". Сею поезиєю, написаною в 50 строфах, здобув собі відразу признане і славу. Його дальші твори „Odi barbare", „Nuove Poesie", „Levia gravia" всї револючийного змісту. Кардучі є знаменитим майстром форми. Його заслугою є введене старих строф в італїйску поезию в майстерскім видосконаленю. Минувшого року признано йому нагороду Нобля для лїтератури. Вже від давних лїт побирав він від італїйского правительства почесний гонорар 12.000 лїрів. Похорони його відбудуть ся на кошт державний. Тлїнні останки постановлено зложити в Пантеонї (Santa Croce) у Фльоренциї, побіч гробу Дантого. З Кардучім відходить від нас ґенїй сьвітової слави.

Оповістки, іменованя і т. п.

Курс ткацтва. З причини всяких трудностий около підготовленя, пічне ся заповіджений давнїйше курс килимкарства для женщин і дївчат *лїпших* кругів суспільства аж з днем 1. марта 1907 р. Курс буде відбувати ся через два місяцї в краєвій школї ткацтва (Новий Сьвіт 10) що вівтірка, четверга і суботи від 6—8 год. вечером. Шкільна оплата виносить 50 корон і може бути зложена в двох ратах 1. марта і 1. цьвітня. Зголошувати ся треба до 1-го марта в управителя Краєвої школи ткацкої в часї від 9.—12. год. рано і від 3.—6. по обідї.

Засїдане головного виділу „Жіночої Громади" в Чернівцях відбуде ся дня 24. лютого с. р. о годинї пів 4 з полудня. З причини, що маємо обговорити незвичайно важні справи, просимо п. виділових, щоби явили ся в комлетї. — *За Виділ: Е. Кумановска*, голова, *М. Трусевичівна*, секретарка.

Курс шитя і крою. „Кружок Жіночої Громади" в Чернівцях отворив при ул. Петровича ч. 2 курс шитя і крою. Є се гарний і вельми практичний почин орґанїзованя нашого жіноцтва і треба надїяти ся, що інтересовані круги рускі піддержать його дуже радо. Дати науку і спосіб до самостійного житя заробкового дївчатам і жінкам руским, — отсе цїль черновецкого „Кружка". Вся оплата на курсі виносить лише 6 злр. Бажати треба, щоб із сих малих покищо початків розвинула ся у нас така інституция, як львівский „Труд". Щасть Боже!

„Кружок Жіночої Громади" в Оршівцях складає щиру подяку Вп. п. Оленї Пігуляковій за дарунок 45 книжочок. — *Марія Мендришора*, бібльотекарка.

як я бачу, — то обговоримо тепер плян, який я виробив собі. (*Сїдає*). Я приніс ось тут траґедію, першу пробу молодого поета (*виймає кілька карток паперу*). Позавтра відограємо з неї в Версай першу дію. Думаю, вона зробить відповідне вражіне. Траґедія називає ся: Аталїя, королева Юдеї. Ви, панї, будете грати Аталїю, княгиню, що віроломством дійшла до престолу. В рішучій хвилї являє ся перед нею її перший чоловік, Самуїл — Ви, пане Рамо, — й закидає їй її провини. — Се мабуть вистарчить.

КІНОЛЬ: Ідея чудесна, мусить вдати ся.

НАРЦІС: Я Сумуїла буду так грати, щоб Аталїя, блїдла перед мною.

ШОАСЕЛЬ: Ось тут ролї! Переглянь мо той вихід. (*Кіноль і Нарціс беруть ролї, стають проти Шоаселя*).

КІНОЛЬ (*рецітує з ролї*):

Надходить ніч. І сонце мойого житя
зближаєсь сумно д' гробови на заходї, —
а з темряви, що обгортає скрізь мене
вилазить море духів та заклятих мар
із ранами на серцю, з сумом на очах
й вичислюють менї всю нужду свою, стид,
що раз зносили через мене у житю.
Ох, горе! ще один блїдий надходить —
Ох, горенько! Мій перщий муж! —

НАРЦІС (*рецітує з ролї*):

Се я, кого зневажилась, прогнала!
Однак на діл зірву твій сяючий вінець,
що ти сплела собі з горячих моїх сліз
гірких. Нехай пізнасть тебе трусливий сьвіт
й імя твоє пусте з погордою хай зве!
Проклята Богом ти, на тїлї і душі,
престіл гріхом здобула — жінка жебрака!

(*в екстазі кидає ролю на бік*). Так, нею ти є, нужденна, що надармо пурпурою криєш свій жах, коли мене бачиш! Пропадай, минай ся, пороше, на порох! (*Змучений замовкає*).

ШОАСЕЛЬ (*схопляє ся, бє в долонї*): Славно-славно, Нарціс! Пропадай, минай ся, пороше, на порох! Га-га-га! (*Заслона*).

(Дальше буде)

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Неполоківцї відбудуть ся 3. марта 1907. о 1. год. по обідї в Читальни з таким дневним порядком: 1. Прочитане рахунків з попередного року. 2. провірене річних видатків за рік 1906. 3. Призначене річної платнї касиерови. 4. Призначене річної платнї наставленому післанцеви за доручоване членам всяких повідомлень і напімнень в касовій справи. 5. Вибір двох членів старшини. 6. Вибір Ради надзорчої в загалї. 7. Вільні внесеня.
Стефан Пільгуй, голова.

SELTENE OCCASION
500 Stück für blos fl. 1.95.
1 prachtv. Taschen-Uhr „System Roskopf" mit Gloria Silber Anker-Werk, samt vergold. Panzerkette, 1 reiz. Herren oder Damen-Ring mit Edelstein, 1 eleg. Cravattennadel mit imit. Similistein. 1 Reisetoalet, 1 Garnitur Kragen-, Brust- und Manschetten-Knöpfe 3 0|0 Gold, 1 f. Zigaretten Spitze mit Bernstein, 1 Pariser Damen-Brosche (Neuheit), 1 Halsband Perl. 1 Taschenmesser 4 theil. 1 prima Schreibzeug, 1 Paar Boutons imit. Brillanten und noch 450 Stück diverse Gegenst, im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Taschen-Uhr kostet blos fl 1·95. — Versandt per Postnachn. od. Cassa Voraus auch Briefmarken.
D. Kessler, Gloria-Export
Krakau, Nr. 812. 39 (1—3)
N. B. Bei Abnahme von 2 Papuete wird ein engl Rasirmesser Gratis beigepackt. — Nichtpassendes, Geld retour.

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.
(—)

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО
(6) 12—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнітур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.
Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим ккий самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.
Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена"
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.
Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol" і не принимати нїяких „Нервотонів".
Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.
(—)

Товариство взаїмного кредиту
„ДНЇСТЕР"
Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою
Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просьвіти"

платить **4% від вкладок**; приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім недїль і сьвят; **удїляє пожички на 6 проц.** на гіпотеку або за порукою; **дає більші позички парцелянтам** на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Днїстер" позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тілько члени. Яко член може приступити тілько член Товариства обезпечень „Днїстер".

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31.	грудня	К	2,072.928
Пожички удїлені	„	„	„	2,042.615
Удїли членьскі	„	„	„	162.127
Фонд резервовий	„	„	„	30.288
Цїнні папері і льок.	„	„	„	257.963

З чистих зисків удїлив „Днїстер" на церкви, бурси і иньші добродїйні цїли вже над 40.000 корон.
(—)

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 3—20

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

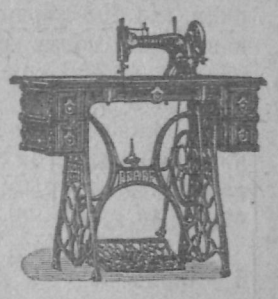

97 18—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Важне для управителїв шкіл.
Намість друксорти
„Jahresausweis"
краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту
„FRAGEBOGEN"
яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради" (Чернівцї ул. Петровича ч. 2) по цїнї
6 сотиків за аркуш.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосе на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося**, побуджає поріст єго, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосе, **надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосе перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне. Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.
Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.
Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики
АННА ЧІЛЯҐ,
Відень, I. Graben число 14.
Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).
108(24 - 26) II. н.

До Америки і Канади

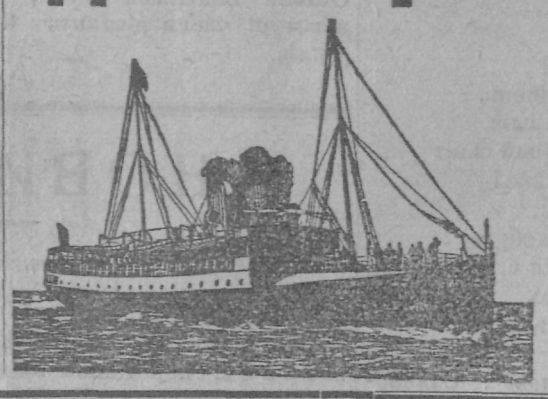

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНЇЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 25—52 н

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 18. Чернівці, неділя дня 11. (24.) лютого 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Перед виборами.

Заки появить ся осібна наша брошурка про новий виборчий закон, подаємо до відома нашим читачам і дїячам найважнїйші і найпотрібнїйші постанови сего закона. І так:

Закон з 26. сїчня 1907

про карно-правні постанови для охорони свободи виборів і зборів.

За згодою обох палат державної ради розпоряджує ся як слїдує:

§ 1.

Слїдуючі в низу постанови примінює ся лише о стілько, о скілько дїяне не має знамен якогось учинка, каригідного вже після загального карного закона і загроженого якоюсь острійшою карою.

I. Постанови для охорони свободи виборів.

§ 2.

Постанови отсего закона про охорону свободи виборів мають стійність для виборів до палати послів державної ради, до краевих соймів, громадских і повітових заступництв та до всїх иньших корпораций і заступничих тїл, покликаних законом полагоджувати вселюдні справи.

§ 3.

Виборче підкупство.

Хто нарочно 1.) в намірі підкупленя якогось управненого до вибору, аби не виконував свого виборчого права або виконав его в якімсь означенім змислї, ему або комусь третому предкладає, дає чи обіцює якусь маєткову користь, або 2.) хто для себе чи когось третого жадає якоїсь маєткової користи, принимає або дає собі еї приречи, під обітницею або позором, що дасть ся тим перекупити, аби не виконувати свого виборчого права чи виконати его в якімсь означенім змислї, допускає ся провини, за яку карає ся строгим арештом від одного аж до шістьох місяцїв. Приспорена маєткова користь або еї грошева вартість пропадає в хосен фонда для убогих громади.

§ 4.

Прилюдне угощуване виборцїв.

Того, хто в день виборів в гостинницях чи шинківних (корчмах) чи на иньших прилюдних місцях видає або велить видавати виборцям безплатно або по позірним цїнам страви, напитки чи иньші споживні річи, карати ме ся порядковою гривною від 10 до 200 корон, хиба що заходить єство чину виборчого підкупства (§ 3).

§ 5.

Виборчий примус.

1.) Того, хто нарочно в тім намірі, аби спонукати управненого до вибору, не виконувати свого виборчого права або викопати его в якімсь означенім змислї, пориває ся чинно проти управненого або якоїсь близької ему особи, наносить їм шкоду на тїлї, свободї, чести або на маєтку чи доходї, або шкодить їм у їх заводовій дїяльности чи занятю, погрожує тим, або затрушує виборця чи близьку ему особу заподїянем, чи погрозою иньшого, діймаючого для них лиха, карає ся за провину строгим арештом від 1 до 6 місяцїв. При обтяжаючих обставинах, особливо, коли винуватець довів до наміреного успіха або вчинок годен був спричинити дуже значну маєткову шкоду для управненого до вибору, чи для якоїсь близької ему особи, треба присудити строгий арешт аж до одного року. 2.) Тим самим карам підлягає той, хто сейчас по виборі нарочно пірвав ся чинно на управненого, чи близьку ему особу або заподїяв їм втрати чи шкоди, означені в 1-ім уступі, за те, що управнений вибрав насупереч тому впливови, який виконано на него перед вибором.

§ 6.

Розширюване ложних вістий при виборі.

Хто з розмислом ширить вселюдно неправдиву вість про місце або час вибору, про відступленє якогось кандидата або про иньшу яку обставину, що годна здержати управненых від виконаня виборчого права або їх спонукати виконати се право в якімсь означенім змислї, і ширить еї в такім часї, як виборцї або їх час вже не в силї провідати правдивого стану справи, допускає ся переступа, за який карає ся арештом від одного тижня аж до трох місяцїв.

§ 7.

Фальшоване виборів.

Того, хто нарочно 1.) при виборі фальшує голосоване або его вислід, 2.) проти порученя виповнює картку голосованя, передану ему, аби вписав назвиско вибираного, або 3.) хто, викликуючи блуд що до свого управненя до вибору, а особливо уживаючи пофалшованих або підроблених леґітимацийних грамот, виконує виборче право, що ему не прислує, або виконує право, прислугуюче иньшому, без его згоди, карати ме ся за ту провину арештом або строгим арештом від одного до шістьох місяцїв.

§ 8.

Спиняване у виборі.

Хто нарочно 1.) в тім намірі, аби управненому утруднити виконане виборчого права чи его спинити або собі чи иньшим неуправненим особам уможливити участь у виборі, присвоює собі безправно чи захоплює чужі леґітимацийні карти, картки голосованя чи иньші грамоти виборчої леґітимациї або задержує повірені ему такі грамоти і не видає їх управненому або спричинює, що такі грамоти видає ся иньшій, не названій у них особі, 2.) хто в тім намірі, аби вплинути на виконане виборчого права в якімсь означенім змислї, утруднює виборцеви виконувати свобідно свое виборче право тим, що самовільно виповнює картку голосованя, видану виборцеви властию, або 3.) в тім намірі, аби ударемнити виконане виборчого права, спиняє виборця у відданю голосу, допускає ся провини, за яку карає ся арештом від одного тижня до трох місяцїв.

§ 9.

Неуправнене виконуване виборчого права.

Того, хто при виборі сьвідомо насупереч обовязуючим приписам 1.) виконує виборче право другого за его згодою, або 2.) велить чи допускає, аби его виборче право виконав хтось другий, карає ся за той переступ арештом від одного тижня до трох місяцїв.

§ 10.

Ударемнене вибору.

Хто з розмислом в тім намірі, аби недопустити до справдженя висліду виборів, усуває, розкидає або робить непридатними цїлком чи вчасти лїсту голосів або картки голосованя, допускає ся провини, за яку карати ме ся строгим арештом від одного тижня до шістьох місяцїв.

§ 11.

Нарушене тайних виборів.

Хто при тайнім виборі сьвідомо здобуває собі протизаконним способом відомість про голосоване поодиноких виборцїв, допускає ся переступства і підпадає карі арешту від одного тижня до трох місяцїв.

§ 12.

Перепони в кандидатурі.

Того, хто нарочно в тім намірі, аби когось здержати від поставленя своєї кандидатури о мандат до одного з означених в §-і 2 заступництв, або зневолити его до залишеня своєї кандидатури, пориває ся на его особу чинно, нарушить его безправно на тїлї, свободї, чести або на маєтку чи доходї або тим грозить, карає ся за ту провину арештом або строгим від одного до шістьох місяцїв.

§ 13.

Виборча комісия.

Виборчого комісаря, членів виборчої комісиї та еї письмоводця треба уважати урядниками в понятю §-а 101 карного закона, а виконуючи свій уряд, користують ся они охороною, яку признає карний закон особом начальства.

НАШ АЛЬБОМ.

П. Марієнко. * * *

На горах снїг розстав, стопив ся,
Широко води розілялись;
З коханою я роздучив ся,
На віки ми вже розпращались.

Поперли в греблю хвилї — змори,
Прірвалась гребля, повінь грає;
Здавили серце біль і горе,
Пробилось серце, кров стїкає....

Нїхто не спинить струй шалених?
Нїхто потопи не вгамує?
Нїхто не злучить розлучених?
Нїхто мене вже не вратує?

О. Коваленко. **Хмари.**

Сонет.

Небесні гості, любі дорогії!
В повітрі ви гуляєте гурбою,
Обнявшись, мов подруги молодії,
І сонце закриваєте собою...

Коли-ж докучить тихо вам гуляти,
Ви гратись починаєте громами
І грізно блискавицею сіяти
Над чорними лїсами та горами...

А потім землю вмиєте дощами,
Цвила щоб та пищалась овочами
І людям щиро очі веселила...

Річки після дощу біжать скорійше,
Природа вся тодї стає пишнїйша
І всюде прибува сцїлюща сила...

24./XII. 1903.

Ів. Підгоренко. **Дрібні вірші.**

(Арістеї І.)

I.

Усї жалї, усї болї
Виливаю на папір
І риданням по неволї
Наповняю цїлий мір.

Раз у тїни під вишнями
Щасте снило ся менї.
Днї збігають поза днями,
Щасте бачу — тільки в снї.

II.

Коса біла, очи синї,
А устоньки-квітоньки,
Лиш впиватись цїлуваннем,
Як медочком пчілоньки.

Кожде слово — щебетанне
Соловія у гаю,
Всякий усьміх — чисте срібло,
А все разом — рай в раю.

Михайло Жук. * * *

Таких зірок, як твої очи,
Я не знайду, я не зустріну!
Хочби чекав я довгі ночи,
Хочби шукав їх без упину.

Та де знайти? Не знайдеш долї,
Не скажуть, де вона блукає,
Чи де в лїсах, чи де у полї,
Схилившись, стомлена дрімає.

Побачив раз — і снять ся очи...
У мозок дивлять ся, у душу —
Мов ясні зорі о півночи...
Чомуж покинути їх мушу?

В руках стерно... вітрила бють ся,
Як ясні і могутні крила;
Здалека хвилї лиш сьміють ся...
Невже-ж тебе покину, мила?

Чернигів, 1906. р.

§ 14.

Утрата права вибору і вибираемости.

Засуд за провини, означені в §-ах 3, 5, 7, 8, і 10, коли хто допустив ся їх при виборах до палати послів державної ради або до краєвих соймів, спричинює утрату активного і пасивного права вибору до тої палати послів, краєвих соймів і громадских та повітових заступництв на час шістьох лїт по відбутю кари. Се має бути висказане в засудї. Із упливом сего часу погасає також виключене від права вибору і вибираемости, приписане в § і 8, ч. 6, виборчого устава для державної ради.

II. Про охорону свободи зборів.

§ 15.

Ударемнене зборів.

Хто з розмислом сам або в злуцї з другими ударемнює збори виборців, скликані в цїли вислуханя кандидатів, обговірки виборів чи вислуханя посольских звітів, або розібє збори, що підходять під закон о товариствах чи зборах і покликані після закона до обрад над вселюдними справами, і то, ставлячи управненим особам перепони у приступі на збори, вдираючи ся туди безправно, проганяючи присутних або людий, що мають там проводити і удержувати лад, або ставляючи насильний опір формальним приказам сих послїдних осіб, дотикаючим ходу зборів, допускає ся переступства, за який карати ме ся арештом від одного тижня аж до трох місяцїв. Серед обтяжаючих обставин, а особливо підмовникам і учасникам ударемненя зборів, піднятого кількома у змовленій злуцї, треба присудити строгий арешт аж до шістьох місяцїв. На зборах, які не має оцїнювати ся після закона о товариствах, уважає ся людьми, що мають проводити зборам і удержувати на них лад, поки збори їх не постановлять, тих, що збори скликали.

§ 16.

Неправна участь у зборах.

Хто сьвідомо бере неправно участь у зборах означеного в §-і 15 рода, які після скликаня обмежені на виборців або на якийсь означений завужений гурт виборців, на членів якогось товариства або на прошених учасників, і мимо зазиву осіб, покликаних проводити й удержувати лад, зборів не опустить, підпадає грошевій карі від 10 до 200 К.

III. Наконечні постанови.

§ 17.

Поступати і судити в карних случаях, означених в отсім законї, прислугує повітовим судам, а за прилюдне угощуване виборців і за неправну участь в якихсь зборах (§§ 4. і 16.) карати муть політичні власти.

§ 18.

Постанов §§ 3 до 12 і 14 до 16 не примінює ся до дїлань, яких допустив ся хтось, заки отсей закон став обовязувати.

§ 19.

Артикул VI. закона з 17. грудня 1862. р., в. з. д. ч. 8 з року 1863., тратє свою силу із хвилею, як стає обовязувати нинїшний закон, із тою відміною, що вибори, які відбули ся перед сею хвилею, осуджувати ме ся після VI-го артикула згаданого якраз закона, мимо того що нинїшний закон став обовязувати.

§ 20.

Рівночасно з розписанем виборів до палати послів державної ради або до краєвого сойму треба отсей закон оповістити у всїх громадах виборчого округа, прибивши его на вселюднім місци. Кромі того має бути естественний зміст закона випечатаний на відворотній сторонї виборчої леґимациї.

Голодовий страйк увязнених студентів.

Стало ся! Сповнила ся страшна відомість, яку подали ми нашим читачам у 16. ч. „Буковини“. Увязнені студенти наші почали голодовий страйк з днем 21. с. м. До президиї львівского суду внесено відповідне письмо, на яке одержали підписані вязнї наші строгу відповідь, що навіть голодовий страйк не заверне галицких потентатів з раз вибраної ними дороги. Иньшої відповіди не міг надїяти ся нїхто, хто знає галицкі відносини. Та не довго триумфував шляхотско-польский цинїзм, не довго радїла безлична преса галицко-польска, яка в страшнім і до краю зворушуючім голодованю бачила „лиху комедию“ („Słowo Polskie“)! Страйк голодовий тронув публичну опінію всеї Австриї, так, що вже д. 21. с. м., себ-то в першім дни голодівки одержали ми телеґрафічну відомість із кореспонденцийного бюра, у якій говорить ся, що мінїстерство справедливости звернуло ся сейчас до президиї львівского суду з жаданем як найбільшого прискореня слїдства. Також мінїстерство просьвіти заняло ся тепер справою увязненя академиків. Ся відомість і ся акция центрального правительства, се очевидна пощочина, якою наділено краєві чинники в Галичинї. Се найкраща заразом відповідь на ті всї цїлі брехнї польских часописий, на їх брутальне фарисейство, із яким прославлювано невинно ті мнимі уступства зглядом наших вязнїв. Найбільшою однак компромітациею всего багна галицко-польского є голоси всеї нїмецкої преси, яка громадно і то у вступних статях, голосно і отверто заговорила тепер про польску „культурність“ і „справедливість“. Галицко-польскі всевладцї перетягнули струну і довели до великого скандалу, якого довгі лїта хиба каяти ся будуть. Вся Австриа заглянула тепер в галицкі порядки, а се вистарчить, щоб скомпромітувати перед всїм сьвітом польску дволичність, польске фарисейство. Щоб заховати як найбільшу обективність, наведемо читачам слова віденьскої „N. Fr. Presse“, яка про слїдство проти студентів Українців говорить широко аж у двох великих вступних статях. Сказано там:

„79 українських студентів находять ся від трех тижнів в слїдчій вязници львівского карного суду! Що ті молоді люди зробили, будь воно й нарушенем закону, про те має рішати дотичний суд. Від кількох десяток лїт, ба навіть від славних жовтневих днїв у Відни, не лучило ся однак, щоб 79 студентів з причини нарушеня спокою в університетї, сидїло так довго в слїдчій вязници. Чому зглядом руских академиків мають строгійше поступати, як супроти студентів иньших націй? І чому супроти них має ся інтерпретувати постанову карного закону в такий спосіб, який ледво що годить ся з буквою закона, а певно не годить ся з його змислом і духом? Хай дїло, якого допустили ся молоді люди, буде досить лихе, однак оно не належить до тих переступств, за котрі мусить з конечних причин наступити слїдча вязниця. Також годї трактувати українських студентів як таких, що мали намір утечи, як і годї вважати їх чужинцями. Ще меньша боязнь, що они перемовлять ся з польскими сьвідками і наклонять їх до фальшивих зізнань або по трох тижнях слїдчої вязниці затемнять саму подію. При тім годї не припустити, що молоді люди нарушили закон лише в національнім пориві. Розходило ся о те, що они хотїли зложити присягу послуху супроти академічних властий не в польскій мові, але в українській. Сего не міг позволити львівский сенат, що привело до подій, які були досить поважні, але для котрих находять ся більше або меньше подібні приміри на австрийских університетах, що однак нїгде не потягло за собою таких сумних наслїдків для студентів.

Власне Поляки, що самі мають таку довгу історию національних кривд, і ще тепер жалїють ся на гнет в Познаньщинї, повинні лагіднїйше судити проступки із національних мотивів. Се кидає погане сьвітло на австрийске судівництво, що 79 студентів грозять хотьби лише голодівкою. Цивілїзована людність знає, що слово „голодівка“ витворилось серед крайного здичіня росийскої суворости і стало там останнїм средством увязнених, коли немає нїякого иньшого ратунку перед найнизшим опоганенем у мущин або перед знасилуванем у женщин. Як взагалї сьміє летїти у сьвіт вість про крайну самопоміч, коли мова про австрийскі суди і про австрийских вязнїв? Се єдиний знак для відносин між польскою а руською народностию, коли тілько молодих людий в тім віці, що найбільше чутливий для духових вражінь, коштує гіркости національного мучеництва і на цїле житє набирає почутя ненависти проти польского народу! По тринедїльній слїдчій вязници певно покаже ся можливість, випустити на волю молодих людий, які певно не ухилять ся від кари, — без небезпеки або трудностий в доходженю правди. Припустїм, що студенти в роздражненю ізза невидержимого положеня у вязници за далеко пішли, грозячи в письмі до президента висшого суду краєвого — голодівкою. Навіть той, що звик бачити в тім пересаду, признаєть, що се було би дуже суворо, допустити і приневолити студентів морально до виконаня своєї погрози! Коли прийде до того, що найменьше повстане небезпека, що они потерпять на здоровлю і наслїдки їх дїл підуть поза міру того, чого бажає закон і що стоїть в практичнім відношеню до страшних вправдї університетских буч.

Се лиш певне, що людяно думаюча народність Австриї письмо студентів (до висшого суду краєвого у Львові) буде читати не без співчутя, і ме мати сильне бажане, щоб суди і управа судівництва була доступними людскому чутю і щоб не покарали руских студентів за їх национальність, та щоб не поступлено супроти них инакше, як супроти їх університетских товаришів иньших народностий“.

Так говорить чужа нам часопись, — так пише вся майже нїмецка преса. Як-же поганими виходять тепер нестримні брехнї польских часописий, які (як пр. Gazeta narodowa) в справозданю промови п. Олесницкого сьвідомо перекручують жаданя і мотиви Русинів, сьвідомо і цинїчно кпили собі досї із всеї гуманости і правди?

*

Послїдні вісти: Карні власти при ул. Батория рішили ся вкінци переслухати сьвідків. У великій салї розправ відбула ся ґенеральна конфронтация увязнених студентів зі сьвідками. Всї коритарі, всї входи обсадила тьма полїцийних аґентів і тюремної служби і недопускала нїкого з посеред публики. В салї розправ лаву присяглих заняв сенат львівского університету. Число сьвідків виносило около 50, в чім спора пайка вшехпольских студентів, що були тоді на університетї і тепер proprio motu зголошують ся до суду, щоби сьвідчити проти наших студентів. Аж гидь бере подумати, які моральні краєтури виростають на галицко-польскій ниві. Виспід конфронтациї після ревеляций львівскої русиноїдної преси (автентичних вістий що до сего ми ще не маємо) вийшов для арештованих некористно. „Słowo Polskie“ подає, що сьвідки пізнали поміж арештованими 19 яко учасників „napadu“. „Słowo Polskie“ доносить, що сьвідки мали заявити, що бракує богато з „napastników“, які крутять ся по Львові і не зісталися доси арештовані. І знова так любенько „Polizei!, Polizei! Вчера були вже перші наслїдки голодівки. Один з арештованих хорий на нерви, дістав нервового атаку, став кричати, драпати ся по стїнах так, що його мусїли перенести до окремої темної казнї і прикликати лїкаря, котрий для злагодженя нервового атаку мусїв хорому застрикувати морфіну. Нинї число хорих побільшило ся о кількanайцять, але всї вони рішили мимо того не принимати поживи і дальше видержати в страйку. Коли голодівка потревае ще день, два, катастрофи є неминучі. Остаточно застановлено карне слїдство що до 15 увязнених студентів. Тих 15-тьох рішено випустити з слїдчої вязниці, однак вони не хочуть добровільно вийти. Що до цїлої справи має відбути ся сегодня довше засїдане судової палати радної. По причинї, що русиноїдна польска преса і офіціяльні львівскі чинники голосять будьто би увязнені студенти заосмотрили ся вже наперед в средства поживи, жадають всї увязнені виделеґованя специяльної судової комісиї, щоби вона зревідувала всї казнї, в котрих поміщені увязнені демонстранти і переконала ся, що вони у себе не мають нїякої поживи. — Сьвіжі числа нїмецких часописий містять знова великі статї про голодівку. „N. Fr. Presse“ помістила реляциї мінїстра Мархета, послів: Барвінського, Романчука і Н. Василька. Посол Василько хоче зложити кавцию за арештованих в висотї пів мілїона корон і заповідає, що спровадить до Львова члена віденьского кореспонденцийного бюра. В Галичинї задумують скликати Русини велике демонстрацийне віче в справі голодівки. „Австриа зблямує ся в опінії всего сьвіта, коли не прийде сейчас до скінченя голодового страйку!“ — пише „N. Fr. Presse“. Ситуация крайно грізна.

Отворене каси в Марицеї.

(*Допись*).

День 10. лютого 1907 був для громади Марицея суч. пов. дуже урочистим і довго буде в памяти кождого Марицеяна, бо в сїм дни отворено в Марицеї за старанєм і помочию п. надучителя Арт. Проданюка касу пожичкову і щадничу для громади Марицея.

Кому відомі обставини Русинів Сучавщини, то певно признасть, що до отвореня каси серед таких обставин треба було не мало витревалости і працї, та ще якої працї!

Зараз, коли лиш рознеслась чутка по селу, що задумують отворити касу, до котрої перший вписав ся начальник громадский п. Барбір, почалась велика аґітация против отвореня каси, так, що п. Барбір таки перший відступив від каси, мотивуючи свій виступ тим, що він чоловік маючий і боїть ся, щоби не втратити свій маєток через касу; так мовляв, відговорують его розумні люди. Та помимо великої аґітациї окрім п. Барбіра не виступив нїхто і касу втворено людям на пожиток, а ворогам на смуток.

На отворене каси в Марицеї приїхав сам віцемаршалок п. др. Стоцкий. Не пожалував труду сей правдивий добродїй і апостол народу, а приїхав помимо великої студени, щоб загріти своїх людий в сїм закутку Буковини, бо знав, що вони нетерпеливо ждуть, щоб почути слово правди з уст такого достойного добродїя. Слів його не доводилось ще нїколи почути мешканцям Марицеї. Тепер доперва кажуть, що ще нїхто їм так не приговорив до серця, як пан віцемаршалок др. Стоцкий.

Через цїлих 3 годинї говорив і научав пан віцемаршалок зібраних поверх 100 господарів з Марицеї і Гатної в битком набитій хатї господаря Івана Дрішки. Як правдивий і дбалий отець научав п. др. Стоцкий і всї одушевляли ся его наукою, а щирі слова правди збудили не в одного з присутних сьвідомість, не одного переконали, що руске письмо і слово таки дуже красні і мають до всякого уряду приступ, а не як п. Барбір в своїм нерозумі говорить, що руске письмо рівнає ся жидівскому, котре нїгде не приймає ся.

По відходї п. віцемаршалка д-ра Стоцкого тілько чути було, що такого пана в Марицеї ще не було, котрий би так красно і правдиво научав, тож не дивно, що число членів в касї чим раз, то все росте, чим раз, то все сьвіжі члени вписують ся.

Окрім п. віцемаршалка д-ра Стоцкого явили ся на отвореню каси п. надучитель Ґелка з Гатної з женою, п. учитель Подар і п. уч. Левицька з Гатної і уч. з Шербівців Дульґир, не споминаючи вже за господаря і основателя каси п. надучителя Проданюка, що явив ся розуміє ся також і то з женою.

Присутний.

Події в Росиї.

Поліція в петербурскім університеті.

Ясна річ, що напад поліції на храми знання і науки, міг відбути ся поза Львовом лише в російскім царстві! Польско шляхотский і царско-чиновничий режім найшли себе на однім шляху! Признати однак годить ся, що поліційна інвазия петербурска в цїлости представляєть ся значно гіднїйше від львівскої. В салях петербурского університету відбувало ся віче, в якім брали участь і не студенти, головно робітники. Поліция довідала ся о тім, ввійшла до університетскої салї і арештувала там вічовиків не студентів. І що ж далї діє ся? Студенти петербурского університету скликали сейчас збори, на якім явило ся величезне число академиків. Наради були вельми поважні. Богато безїдників домагало ся, щоб на інвазию поліциї відповісти студентским страйком. Внесене таке упало, бо сконстатовано, що страйк пособив би лише реакциїним кругам. Ухвалено натомість таку різку резолюцию: „У відповідь на самовільне вступленє поліциї до саль університету, студенти заявляють, що передадуть університет для революциї“. Значить ся, користаючи із автономії університетів, студенство буде скликувати в університетї революцийні віча, на яких будуть могли бути і нестуденти. Та се ще не все. Придивім ся, як поступила рада професорів петербурских? Вона сейчас звернула ся до міністерства з протестом проти поліцийної інвазиї до університету! Коли порівняти сї події із поступком польско галицких вчених, які самі кличуть поліцию проти Русинів, то ясною стане хиба кождому вся гидь галицко польска.

Вибори.

З 304 вибраних досї послів до нової Думи належить 77 до правиці, 43 до народовців, 182 до лївиці а 2 невідомого політичного переконання. — Є певною річию, що на 412 мандатів з европейскої Росиї (з виїмком польского королївства) перейде 211 опозиционїстів, а як добре піде, то навіть 287. Говорять, що опозиция числити ме загалом 370 голосів, а правительственна партия лише 150. Такий строгий осуд всього деспотичного режіму висказав знова віками кривджений і гноблений, полевими судами і военними станами тероризований російский нарід. — „Wien. Allg. Ztg.“ оголошує розпит у одного дипльомата в справі нових виборів. Сей дипльомат висказав думку, що погром російского правительства е вже довершеним фактом. Дума буде тодї спосібною до працї, як правительство заключить компроміс з кадетами. Розвязане Думи було би для правительства погубне, бо едино конституцийна Росия може числити на фінансову поміч Франциї.

Погром жидів в Одесї.

Годї описати страшні епізоди одеского погрому. Чорносотенцї справляли тут правдиві оргії. Тревав погром четири дни і за той час вбито або зранено тяжко до 250 людий. Порозбивано склепи і реставрациї; — чорносотенцї з револьверами в руцї їздили по містї і стріляли до дїтий, старців та приватних мешкань. На надзвичайній нарадї заграничних консулїв сконстатовано публично, що місцеві власти нїчого не зарядили в оборонї мешканців Одеси. Консулї постановили звернути ся в тій справі до своїх держав.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 23. лютого 1907.

Іменованя. Краєва рада шкільна іменувала на засїданю з дня 22. с. м. надучителем Якова Заяця в Підзахаричу, управителями Івана Стинґача в Дзвинячу, Дмитра Микитюка в Брязї-Бенї і Юрія Майковского в Лукавци Майданї, учителями: Остапа Поповича в Кіцмани, Дмитра Покалїтаря в Вовчинцах, Матея Драчиньского в Рускій Молдавици, Івана Тотоескула в Южинци, Костя Сарматюка в Вилавчу-Бережонцї, Івана Бережана і Олексу Кисилицю в Старих Мамаївцях, Федора Городиского в Лукавци-Майданї, Романа Івасюка в Чагрі, Костя Друмева в Карапчеві-Лїсові, Дометея Товстюка в Карапчеві-Глибічку, Олександра Фрундзу в Васловівцях, Опанаса Руснака в Бергометї-Підкраю, Омеляна Жуковского в Кадобівцях, Василя Олексюка в Заставнї, Нестора Данчула в Барбівцях, Івана Макаревича в Брідку, Юрія Майковского в Банилові-Бережници; учительками: Аґлаю Цурканович в Замістю, Марію Буюклї в Малятинцях, Ольгу Данчул в Горошівцях, Єлену Дутку в Чорнавцї, а Ірину Ласинецку в Рускім Банилові; підучителями: Дмитра Тотоескула в Шишківцях, Юрія Князького у Вашківцях н. Ч., а підучительками: Ядвигу Князькову в Чорториї, Марію Костецку в Топорівцях, а Єлену Ебергарт в Чагрі.

Збори каси в Шубранцях. Дня 17. лютого с. р. відбули ся в Шубранцях загальні збори „Тов. каси пожичкової і щад.“. Збори отворив начальник товариства Василь Питрюк, назначуючи писарем Ґеорґія Мудрія. Відтак наступило справоздане касове і заключене рахунків за рік дїловий 1906. До сеї точки забрав голос Ґ. Мудрій, поясняючи кожду точку бїлянсу. По докладнім провіреню бїлянсу принято рахунок одноголосно, відтак приступлено до слїдуючої точки дневного порядку: „Вільні внесеня“. Присутні учителї представили членам властиву цїль товариства, заохочуючи членів до ощадности, причім вказано дорогу і користь з ощадности для нашого руского народу. Через ощадність лиш годен наш нарід видобути ся із нужди та лихви. Нїчого не поможе каса, скоро нарід не буде учити ся щадити. Тут звернено також увагу родичів, щоб вони заохочували дїтий своїх до ощадности, бо другі народи (от хоть би Чехи) зробили на тій дорозї вже великий поступ. Там в році 1904 зложили дїти в 512 касах 1.529.826 К 92 сот. А у нас? Дасть Бог! Кількох членів згодило ся сейчас зачати се хосенне дїло. Щасть Боже! По сїм начальник замкнув збори. — *Участник.*

Загальні збори товариства читальнї „Рускої Бесїди“ в Корчештах відбули ся дня 10. лютого 1907 р. в „Народнім Домі“. Збори отворив заступник голови Василь Гуцуляк гарною промовою, обясняючи членам про цїль товариства, та вповнюючи, що лишень в згоді і едности наша сила і будучність. Готівку з вкладок членьских призначено на сплату „Народного Дому“. Відтак приступлено до обрахунку з дїяльности уступаючої старшини, по чім відбув ся вибір нового видїлу. До нового видїлу вибрано: Василя Томнюка головою, Никифора Рипчука, заступником голови, Семена Чурюка, писарем, Прокопа Мирла, касїером, Івона Унґуряна, бібліотекаром, Василя Гуцуляка і Стефана Кунецкого, контрольорами, Івона Гуцуляка, Ілю Кунецкого, Николая Вінтоняка, Петра Нікоріча і Івона Кунецкого видїловими. При вільних внесеня уквалено в короткім часї основати крамницю. На конець закінчив збори Василь Гуцуляк, а Січовики відсьпівали пісні: „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“! — *Василь Томнюк*, голова, *Симен Чурюк*, писар.

Руский церковний музей у Львові. Митрополит Шептицкий закупив дім з малярским ателїе Яна Стики при площи св. Юра за 120.000 корон. Сей дім буде перетворений на церковний музей, заложений недавно митрополитом.

Розширено школу в Слободзії Комарівцах на 3 кляси.

Збори „Жіночої Громади“ в Оршівцях з дня 15. лютого 1907. Збори відкрила п. Ольга Данчул і повитала присутних, а з окрема делеґатку головного Видїлу. Рішено вислати привітну телеґраму Вп. д. О. Поповичови. На предсїдательку вибрали п. Трусевичівну. П. Трусевичівна привитала зібраних в імени головного Видїлу і в довгій мові пояснила користа сего товариства; говорила про спілки господарскі, спілки промислові, охорону дїтий, уряджене захоронки, а яко хосенне заняте для дїтий поручила годівлю кріликів; дальше споминала про вистави, театри, концерти, уряджене чайнї. По промові делеґатки забрав слово господ. Дмитро Мендришора і радив, щоби товариство заняло ся спровадженем бавовни (бомбаку); п. Ольга Данчул пояснила користь бібльотеки. З причини, що членьска вкладка назначена голов. тов. (1 К) рішучо за висока, рішено знижити єї до 50 сот. Вписалось до 30 членів звичайних, а двох спомагаючих, а іменно п. надучитель Войновский і учитель Ковцун. Потім вибрано з поміж себе Видїл: пп. Козарищукова, голова, Ольга Данчул, секретарка, Марія Мендришора, бібльотекарка, Елена Чобан, касиерка, Аґафія Нагничук, контрольорка, Марія Николайчук, ґосподиня. Предсїдателька зборів подякувала присутним за участь і виразила надію, що „Кружок“ сповнить свою задачу. При звуках пісні „Ще не вмерла Україна“ закінчили Оршівчане свої збори. Се е перший „Кружок“ в кіцманьскім повітї. — *П. Козарищукова*, голова, *Ольга Данчул*, секретарка.

Справедливо. Від п. І. Стрийского одержали ми таке письмо: Місто весїльного букету з нагоди вінчаня Вп. п. Гарасів в Ващківцях н. Ч. уважаю красшим, яко дружба зложити відповідну квоту на бурсу ім Федьковича в Чернівцях. Моя думка е, що в такім лютім времени, як тепер наш народ переживае, е патріотична цїль солодшою памяткою, як марна цьвітка; надїюсь, що і Вп. панночка дружка буде тої самої думки. — *Ів. Стрийский*, правник.

Самоубійства. З Раранча пишуть нам: Сего місяця мало наше село аж дві самоубійниці. Перша, дївчина Фрозїна Тулик повісила ся тому, що родичі ганьбили єї за те, що мала нешлюбну дитину; друга жертва, 19 лїтна дївчина Домнїка Серимак строїла ся сїрниками через те, що любила ся з одним парубком і чула ся вже материю.

Власть тьми. Недавно доносили ми, що в домі Толстого лучило ся велике нещасте, якого жертвою впало 7 осіб. При похоронах, траґічно померших осіб, позволило собі духовеньство на таку комедию: Разом з людьми погоріли також гарні пси. Сьвященники не хотїли благословити трупів, кажучи, що кости людскі помішані з кістьми псів і вперед треба відріжнити одні від других. Чи відбув ся похорон, про се не чути нїчого.

Росийскі заведеня в Чорногорі. Член академії красних штук в Петербурзї, Кібалчіч звернув ся до чорногорскої скупштини з просьбою о відступленє двох більших парцель в Дулцїно на будову лїчничого заведеня разом з готельом, музеем і бібліотекою — з росийских капіталів. Правительство, котрому поручила скупштина узгляднене сего прохання, прихиляє ся до просьби, бо таким чином увійде росийский капітал в Чорногору.

Оповістки, іменованя і т. п.

Звичайні загальні збори черновецкої філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся в недїлю дня 3. марта в сали „Народного Дому“ точно о год. 1 ій по обіді з слїдуючим порядком дневним: 1.) справоздане видїлу, 2.) справоздане касове, 3.) касове справоздане „крейцарової бібльотеки“, 4.) вибір видїлу, 5.) наше становиско проти „Взаімної Помочи гал. і бук. учителїв“. — Зі згляду на останну точку програми просимо о ласкаву і громадну участь також Вп. учителїв із сторожинецкого та серетского повіту. *О. Іваніцкий*, голова.

Аматорске представленє. Товариство „Руский Міщ. Хор“ відограє дня 3. марца с. р. в театральній сали „польского дому“ при ул. Паньскій ч. 40 „Ой не ходи Грицю, та на вечерниці“. Карти вже від тепер можна набувати в „Рускій Касї“ від 9—1 а 3—5 год. Цїни місць: Льожа 10 К, крісло I-рядне 2 К, II-рядне 1 К 40 сот.. III рядне 1 К, Партер 60 сот. (Цїни розуміють ся без податку від карт).

З муз. школи ім. Миколи Лисенка. Подаємо до відомости, що перешкоди, які заходили при вписї питомців учительскої семинарії вже усунено. Від тепер кождий питомець має лише внести подане до дирекциї учит. семинарії з просьбою о дозвіл учащати на науку до нашої муз. школи і коли петенти відповіли лише всїм вимогам шкільним, то тодї се позволене буде удїлене без жадної перешкоди. З тої причини приймає зараз сего року вписи виїмково і серед року, головно, щоб дати можність як найбільшому числу учеників користати із окінченя науки в нашій школї, з низше поданих низьких шкільних оплат, які на другий рік для нових учеників будуть піднесені. Звертаємо увагу головно на науку сольового сьпіву. Наша суспільність все жие ще в мильнім переконаню, що вистарчить бути членом „сьпіволюбивої українськоїнациї“, щоби сьпівати як соловейко. А коли вже хто і зважить ся розпочати учити ся сольового сьпіву, то хотїв би вже за 2—3 місяцї стати скінченим артистом. Так поясняє ся, що з початку року вписало ся на курс сольового сьпіву більше число учеників-Русунів, а тепер учать ся сего предмету лише чужі. Колиж прийде наш більший концерт, то мимо нашої „славнозвісної сьпіволюбивости“ не можна знайти відповідного(ї) соліста(-тки) і треба брати чужих або своїх з далека спроваджувати. Попри головні предмети вводить ся в жите з днем 1 го марта курс деклямациї і курс хорального сьпіву. Оплати виносять: Вписове одноразово 4 кор., а місячно за науку сольового сьпіву і гри на фортепянї по 8 кор., за науку гри на скрипцї по 6 кор., а за науку деклямациї і хорального сьпіву по 4 кор. місячно. Наука відбуває ся 3 рази на тиждень в головнім предметї, а 1 раз на тиждень наука теориї музики або гармонїзациї. Наука деклямациї відбуває ся 2 рази на тиждень. Інформациї можна засягнути в льокалю школи що дня від 3—6 год. вечером. — *Заряд.*

Із штуки і лїтератури.

Твори Амвросия Метлиньского і М. Костомарова. (Руска Письменність, IV.). Видане товариства „Просьвіта“. Львів 1906. Стор. 496. 16°. Цїна оправл. примірника 1 корона, в красшій оправі 1 К 50 сот. — Завдяки великій витревалости і сильній волї д. Ю. Романчука суспільність наша одержала новий, справдї гарний і хосенний дарунок в отсім четвертім томі „Рускої Письменности“. Мало знані твори обох старших письменників стають приступними тепер для найширшого загалу, тим більше, що і цїна виданої книжки (як і попередних томів) — незвичайно низька. Признати треба, що вибрану собі нову отсю задачу сповнює д. Томанчук вельми старанно і поважно. Одного лиш можна би собі ще бажати, що не входить в наміри видавця, — а іменно: ширших, докладнійших вступів. При кінци сего четвертого тому помістив д. Романчук „послїслово“, у якім полемізує із деякими своїми рецензентами. Не входячи поки-що в подобрицї полемічні, наводимо із послїслова видавця такий устуи: „Але найсумнїйше, що деякі вискази д-ра Франка виходять просто на інсинуацию“ і т. д. Чи д. Романчук справдї думае, що ще й тепер така замітка його потрібна, або нова, незнана? Четвертий том „Рускої Письменности“ поручаємо як найгорячійше. При тій нагоді звертаємо увагу на помішений в тім томі гарний а незнаний портрет А. Метлиньского.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.

Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

SELTENE OCCASION

500 Stück für blos fl. 1.95.

1 prachtv. Taschen-Uhr „System Roskopf" mit Gloria Silber Anker-Werk, samt vergold. Panzerkette, 1 reiz. Herren oder Damen-Ring mit Edelstein, 1 eleg. Cravattennadel mit imit. Similistein. 1 Reisetoalet, 1 Garnitur Kragen-, Brust- und Manschetten-Knöpfe 3 0/0 Gold, 1 f. Zigaretten Spitze mit Bernstein, 1 Pariser Damen-Brosche (Neuheit), 1 Halsband Perl. 1 Taschenmesser 4 theil. 1 prima Schreibzeug, 1 Paar Boutons imit. Brillanten und noch 450 Stück diverse Gegenst, im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Taschen-Uhr kostet blos fl 1·95. — Versandt per Postnachn. od. Cassa Voraus auch Briefmarken.

D. Kessler, Gloria-Export

Krakau, Nr. 812. 39 (2—3)

N. B. Bei Abnahme von 2 Papuete wird ein engl Rasirmesser Gratis beigepackt. — Nichtpassendes, Geld retour.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8.

(—)

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в

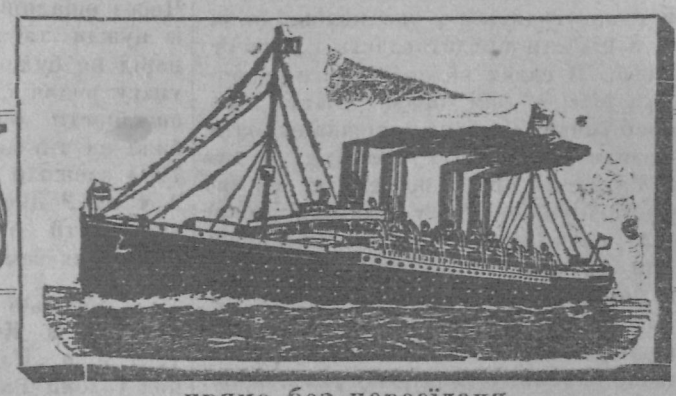

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева болиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 2—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівцї,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

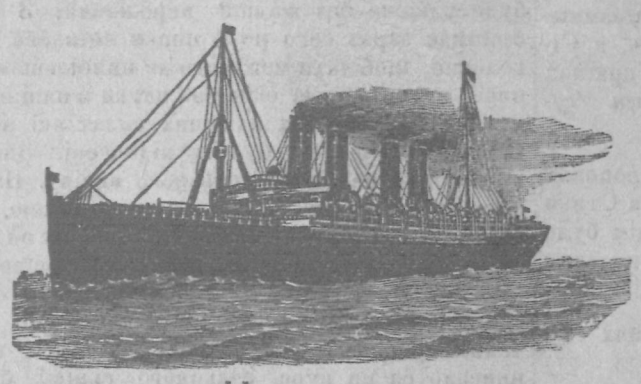

109 (28—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.

Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всїх мовах.

Я, АННА ЧІЛЯҐ

108(25 – 26) II. н.

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть **є одиноким средством проти випадуваня волося,** побуджає поріст єго, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, **надає єму иравдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі сьвітову славу, *позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости єї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв засївало ся нове, здорове, буйне.* Вислїд сей потверджують тисячі письм з подякою в цїлім сьвітї, зрештою вислїд нагорджує правда.

Цїна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланєм або за побранєм належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівцїв: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях

має на складї

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

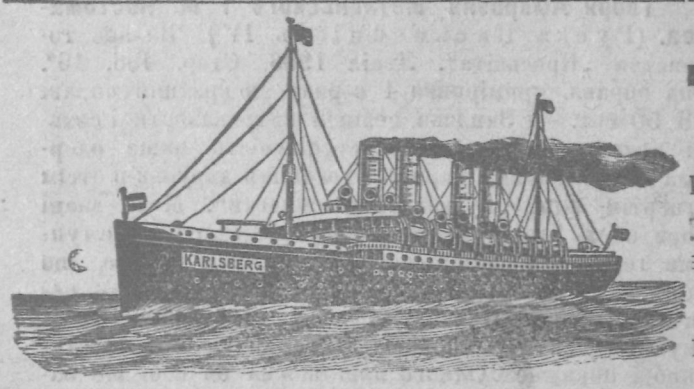

До Америки

Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і почтовими парівцями

скоро і дешево

B. Karlsberg, Hamburg

Ґенеральна корабельна експедиция. 26 4—10

Важне для управителїв шкіл.

Намість друксорти

„Jahresausweis"

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту

„FRAGEBOGEN"

яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради" (Чернівцї ул. Петровича ч. 2) по цїнї

6 сотиків за аркуш.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ" і „РУСКУ РАДУ".

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик

Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.

Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.

Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і *новорічні подарунки в дуже великім виборі,* та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до накованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lóhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий,

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра. дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холєвами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacè з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери. пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші францускі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.

З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 19. Чернівці, середа дня 14. (27.) лютого 1907 р. Рочник XXIII.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятниці і неділї.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

П. Т. Виборцї!

Осьвідомлюйте братів і гуртуйте їх до недалекої виборчої борби! Контролюйте лїсти і заводіть виборчі комітети! Всїма силами аґітуйте за кандидатами затвердженими „Национальною Радою“. Най послами вийдуть оборонцї працюючого люду, щирі сини руского народу, яких болить кожда кривда руска! Най нїде не дістане ся наше народне майно в руки ворогів руского люду!. Будуймо храм народного добра, народної свободи і волї і не допустїм до сего храму нїякого зрадника і ошуканця! Вічевий звін най залунає по всїх наших селах і най сходить ся на свобідні тепер збори весь люд руский, най непереможною лявіною розіллєть ся сила нашого люду! Время люте, тож не марнуймо нї одної хвилини! Великаньску працю треба нам тепер вложити в [illegible] і ми її мусимо вложити!

До працї отже Панове Громадо! Збирайте ся і повідомлюйте нас о вічах Ваших і постановах!

До працї кличе нас нинї право нашого люду, судьба його і доля!

День славної побіди.

Випущено остаточно на волю всїх увязнених академиків! Під напором европейскої опінїї публичної, під напором героїчної постави наших студентів, голодуючих а непоборимих мусїла прірвати ся польска месть дика і шалена! Перед всїм культурним сьвітом розкрило ся тепер, як нїколи досї, все пекло шляхотско-польскої господарки, всїм ясною стала брутальна сила польска, яка всьо навколо себе безкарно загарбати, або знищити хоче. Скажений, ординарний еґоїзм польскої полїтики, який свобідно шалїє на землях Червоної Руси, що йно тепер найшов першу перешкоду і впав поборений героїзмом нашої молодїжи! Прокуратория державна, яка зразу кваліфікувала поступок україньских студентів, як тяжке ушкоджене тїла і чужої власности і вже заздалегідь готовила увязненим кару від 10—20 лїт, анї на хвилю не думаючи о випущеню арештованих на волю, навіть за кавциєю, — мусїла спустити з тону, а суд мусїв змінити сю кваліфікацию під напором публичної европейскої опінїї і на рішуче жадане децидуючих чинників віденьских. Проти всього терору польского, проти всьої скаженої лютости галицких матадорів, проти заїлости польскої преси стануло завзяте і лицарска посьвята молодеча, незнаюча компромісів, коли йде о сьвяту і справедливу справу — і тому нинї сьвяткує галицка Русь велику побіду, на домах товариств наших повівають сино-жовті хоругви, а серце народу бє так живо і радісно, як хиба колись дуже давно по боротьбах корсуньских, пилавецких... Перший раз упокорили Русини і здемаскували перед всїм сьвітом шляхотско-польске лайдацтво, молодїж українська вказала всьому народови шлях до нової, з взятої борби, шлях до нових побід, а перед всїм сьвітом ясною стала тривога руского народа перед відокремленем галицкого режіму, ясною стала небезпека, яка грозить всїй культурі і гуманности, колиб галицка Польща дїстала до краю вільну руку в публичних справах і не потребувала оглядати ся на голос зненавидженого Поляками Відня. Гарна се річ автономія, але в Галичинї булаб се лише охорона дикої, шляхотскої самоволї, яку тепер у всїй її гидотї побачив весь культурний сьвіт. Тому справдї тїшити ся треба, що героїзм молодих душ дав спромогу ратунку і оборони для всего наляканого досї і затрівоженого вже нашого люду. — В подробицях справа увільненя увязнених академиків так представляє ся:

Незвичайна солїдарність голодуючих студентів, котрі виразно заявили властям, що вийдуть або всї або нї оден і що в случаю упору властий готові померти голодовою смертию, як не меньше натиск з гори, мали той наслїдок, що вже другого дня голодівки карні львівскі власти рішили ся на перші уступки зглядом голодуючих. В пятницю рано відбуло ся засїдане палати львівского краевого карного суду під проводом президента Пшилуского і на тім засїданю запало рішене здержати проти 15 увязнених карне слїдство і випустити їх сейчас на волю. З огляду на рішучу постанову увязнених видержати солїдарно дальше в голодівцї, відбула ся в пятницю по полудни друга нарада палати радної і знова суд зробив нову уступку, ухвалюючи випустити за кавциєю 41 увязнених а одного без кавциї, а задержати тільки 28. Сю ухвалу проголосив увязненим президент Пшилуский і старав ся намовити увязнених до добровільного опущеня вязницї — але без найменьшого успіху, бо всї одноголосно постановили полишити ся в вязничних казаматах. Піддурено тільки трех із 15 перше увільнених і коли вони вийшли зі своєї казнї, вязнична сторожа силою не допустила їх до повороту до казнї. Прочих винесено силоміць з казнї на другий день.

В суботу коло 1-ої год. в полудне відбуло ся засїдане апеляциї під проводом президента висшого суду краевого Тхужнїцкого, де рішено трету з ряду уступку — випустити на волю всїх арештованих і то без нїякої кавциї, а задержати лишень пятьох (Крата, Рахиньского, Назарука, Кушнїра і Галущиньского) в слїдчій вязници. На сей урядовий комунїкат відповіли увязненї, відбувши перед тим віче, що так довго не покинуть раз розпочатої голодівки і не вийдуть з мурів вязницї: 1.) поки не будуть випущені на вільну стопу і пять останних увязнених, евентуально за кавциєю; 2.) поки не одержуть письменної запоруки з президиї суду, що оба товариші, росийскі підданї, не будуть відставлені до росийскої границї; 3.) що нїхто із випущених тепер на вільну стопу не буде в сїй самій справі більше арештований аж до головної розправи. Резолюциї ті переслали вязничні вічевики на руку президента апеляциї Тхужнїцкого. Тимчасом устроїли увязненим ґімназисти величаву овацию. Помимо одержаного запевненя, що аж до засїданя палати радної, яке мало відбути ся в недїлю перед полуднем, всї увязнені останутЬ полишені в спокою, бояли ся арештовані студенти нового підступу зі сторони вязничного заряду і щоби не допустити вязничної служби до своїх казень, рішили

Альберт Е. Брахфоґель.

Нарціс.

Драма в пятьох дїях.

(Дальше).

Дїя пята.

Версай (два днї пізнїйше; вечір). Сальон Маркізи Помпадур. Обстанова така як в третїй дїї Аркади заслонені, а сцена ясно осьвітлена жірандолями та канделябрами. Окрім фотелю Помпадури й отамани позаду на право нема на сценї нїяких меблїв.

Вихід перший.

ШОАСЕЛЬ і ДІ БАРІ.

БАРІ: Але Вашими виясненями я ще не заспокоєний. Кажете, що командант придвірної сторожі чоловік, на якого можна здати ся, що та зустріч мусить зробити на Помпадуру бажане вражінє — се дуже добре — а як не вдасть ся?

ШОАСЕЛЬ (*з погордою*): Заспокійте ся, добродію! Коли побачите, що Шоасель блїдне зі страху, тодї можете тратити надію. Я почав дїло, відпустїть менї і конець. А припустїм, що не вдасть ся, комуж з того шкода? — Тільки менї. Малому дї Барі не приписує ся подібних річий. Прошу до своїх, бо я не скінчив ще всего, а ви перешкоджуєте менї.

БАРІ: Хай так! Як Ви такі певні, то бажаю як найлїпшого успіху! — Незабувайте на нашу згоду (*виходить на право*).

ШОАСЕЛЬ: Йди, мишко, йди в сїтку! (*Впоїв очи перед себе*) а всеж вона чаруючий характер! — Я майже каю ся! — Її упадок рознесе ся скоро по всїй Европі. А як любив я її! — А щоб того Нарціса! (*скоро*) Гадка на се охолоджує мене! (*підносить трохи заслону аркад і дає рукою знак*).

Вихід другий.

ШОАСЕЛЬ і ДОРІ КІНОЛЬ (*входить серединою*).

КІНОЛЬ: Ви кликали, Ексцеленціє! (*Павза*).

ШОАСЕЛЬ: Надійшла хвиля, панночко! Покажіть, що в силї Ви зробити для своєї королевої. Наберіть відваги і ми побідимо!

КІНОЛЬ: Я маю відвагу, хоч серце трівожить ся.

ШОАСЕЛЬ: Наш замір великий і тяжкий. Хоч ціль наших ловів х о р а львиця, але таки львиця — приложіть всїх сил, аби Вас нїхто не підозрівав, що Ви знаєте, чому граєте... Впрочім окружають Вас самі чужі, будьте холоднокровні. — Однісїнька незручність і Марія пропала.

КІНОЛЬ: Я знаю се.

ШОАСЕЛЬ: Подумайте далї, що побіда наша лише тодї певна, коли Маркіза побачить Нарціса.

КІНОЛЬ: Як можете се з такою певностю говорити? Хто може напевно знати наперед, що її зворушить:

ШОАСЕЛЬ: Я мушу, бо знаю, що вона не зможе знести перед собою чоловіка в лахах, котрого вона любила й покинула, а котрого вона через цїле житя в дусї не покидала; вона не зможе знести, щоб той самий чоловік обжаловував її. Се мусить її знищити.

КІНОЛЬ (*налякано дивить ся на него, відтак рішучо*): Думаєте винаймщика фінансевого д' Етіоля?!

ШОАСЕЛЬ: Нарціса Рамого думаю!

КІНОЛЬ (*крайно здивована*): Ох Господиж! Що мовите?

ШОАСЕЛЬ: Так, так, я певний своєї побіди, бо Жанета Празон буде приневолена признати свої гріхи, свою ганьбу, коли побачить свого першого мужа!

КІНОЛЬ (*перелякана і крайно здивована*): Помпадура жена Нарціса!?!

ШОАСЕЛЬ: Не так голосно, дївчино! — Еґеж, його жена!

КІНОЛЬ (*з болем*): Ох, вічний мій Боже, що я наробила! Ох, я віроломна, нужденна істота! (*просячи*) о, виключте бідну, невинну дївчину від сеї страшної стрічи!

ШОАСЕЛЬ (*здивований і трохи в страху*): Вже запізно, вона мусить впасти. Подумай на королеву!

КІНОЛЬ: Королеву?!... (*з жалем*)... Ох... я буду... грати! (*виходить серединою*).

Вихід третїй.

ШОАСЕЛЬ. ГОЛОС З НАДВОРУ.

ШОАСЕЛЬ (*біжить скоро до дверий на лївій сторонї, отворяє їх і питає*): Сторож! був хтось в сїй ґалериї?

ГОЛОС: Нї, не було нїкого!

ШОАСЕЛЬ: Ограничай ся на бічний хідник! (*запирає двері і спішить до правих дверий в середній стїнї*). Не було нїкого коло тебе?!

ГОЛОС: Нї душечки.

ШОАСЕЛЬ: Твоя стойка вже скінчила ся, йди між аркади до товаришів. (*Запирає двері*). Но, хвала Господеви, нїхто не почув! (*стає, павза*). Еґеж, дїйсно! Ся дївчина любить Нарціса... З таким жахом, наче перед смертию мовить лише любов!... Той жебрак!... Дві женщинї люблять його, рівні в своїм родї, однаково красні і однаково завидують їм... обох подивляв цїлий сьвіт... а що маєш ти, Шоасель, на своїй самотній висотї, що ти маєш? (*заздрісно*) Га, той чоловік, вмираючи вже блїдими устами може ще насьмівати ся з д' Амбоаза, — жебрак із управителя Францїї (*задумує ся*).

Вихід четвертий.

ШОАСЕЛЬ. МАРКІЗА ПОМПАДУР і три придворні дами (*виходять з лївого боку*).

всї двері до казень забарикадувати. Добули послїдних сил і в одній хвили збудували коло дверий в кождій казни сильні барикади з ліжок, столів і лавок.

В неділю о годинї 11-ій явили ся в суді рускі посли і інтервенїювали у през. Пшилуского і през. Тхужнїцкого. Разом з послами явив ся суді оборонець студентів др. Шухевич, офіруючи кавцию за двох арештованих российских Українцїв, яких суд зволїкав випустити навіть за кавциєю. Небавом потім вийшли посли і адвокати з суду та заявили, що рішено випустити на волю всїх, лише за пятьох зажадано кавциї 30.000 К, а іменно 15.000 К за Крата, 8000 К за Рахиньского (оба Українцї з Росиї), 3000 К за Кушнїра, а по 2000 К за Назарука і Галущиньского.

Сейчас зложено кавцию. — Увязнені вийшли з тюрми і побачили перед вязницею 10 тисяч зібраного люду. Вязнїв обкинено цьвітами, вручено їм вінець, а весь народ серед небувалого ентузиязму, серед радісних окликів відвів молодих героїв до „Народної Гостинницї“. Сейчас увільнені вязнї вислали телеґраму до п. Василька з подякою за всї його заходи в тій справі. (Посол Василько був у Львові в суботу, і його стараням треба приписати розбуджене всеї опінїї австрійскої в справі голодівки укр. студентів). До зібраного многотисячного люду промовляли ред. Цегельский, акад. Крат і ред. Весоловский. Ще раз відсьпівано „Не пора“ і „Ще не вмерла“ і всї розійшли ся спокійно. Так величавої манїфестациї рускої у Львові ще не було! Віджила енерґія і запал. В цїлім краю радість непомірна. Побідила справедливість, соромом вкрила ся облуда і насильство польске!

Буковиньскі справи.

Перші рускі передвиборчі збори.

Дня 24. с. м. о год. 3 ій по полудне відбули ся в салї „Народного Дому“ в Чернівцях перші передвиборчі збори всїх учителів руских із черновецкого виборчого округа. Із 26 громад сего округа явило ся на нарадї 60 учителїв і надучителїв. Годить ся зазначити, що явили ся на зборах також наші посли соймові: п. віцемаршалок др. С. Стоцкий і п. Николай Василько. Промовляв на зборах кандидат руский, п. інспектор Спинул. В довшій бесїдї ще раз обговорив він всю історию учительскої кандидатури, зазначив всї заслуги учителїв, по яких могло прийти до поставленя учительского кандидата, а в кінци підчеркнув бесїдник прихильність п. д-ра Стоцкого, що цофненем своєї кандидатури уможливив кандидатуру учительску. Рівнож висказав п. Спинул щиру подяку п. Васильковн за його труди в справі вибореня пятьох округів руских на Буковинї. Бесїдник прирік, що справу руску буде, яко посол, скрізь боронити так, як боронив її і як працював і працює для неї від давних лїт. Учителї можуть в великій мірі причинити ся до побіди руского кандидата в черновецкім окрузї, — тому бесїдник звернув ся до них з просьбою, щоб они сю першу кандидатуру учительску на Буковинї всїма силами поперли, бо вимагає сего народна справа і честь учительского стану. Бесїду кандидата приняли присутні з одушевленем до відомости і заявили, що в найблизших днях пічнуть вже скликувати віча, на яких представлять широким масам кандидатуру п. Спинула. Між иньшими промовляли ще пп. др. С. Стоцкий і Николай Василько. Оба зазначили, що учительского кандидата будуть всїма силами радо і щиро попирати і що від себе не жалїти муть нїяких заходів і трудів, щоб лиш сей кандидат руского учительства став послом руским із черновецкого округа.

А все таки юдить.

Коли в заголовку є слово „юдить“, то кождий знає що бесїда йде про п. Кісановича та „N. fr. Lehrer Ztg.“! Треба признати, що в антируских кличах, часопись ся в останнім числї значно спустила з тону. Всеж таки находимо в статї: „Zu den bevorstehenden Reichsratswahlen“ — таку замітку при новинцї про затверджене руского учительского кандидата: „Wenn es sich nur nicht um eine Ente oder ein Scheinmanöver handelt“. Не хочемо думати, що п. Кісанович такий дурний, щоб міг вірити в тім разї самому собі, за те ясним є для нас його вічне, дітвацке юджене. Та воно йому на нїчо не придасть ся. П. Кісановича давно вже добре знає учительство руске і тому і „Промінь“ (на якого жалуеть ся у тій статї п. Кісанович) не бачить нїякої причини, щоб анїмувати себе і других кандидатурою тогож п. Кісановича. Щоб стати послом п. Кісанович перемінюеть ся як хамелеон. Раз є проти духовеньства, то знов осьвідчає ся за згодою учителїв із духовеньством, — раз накидуеть ся на послів руских, то знов на зборах учителїв заявляє ся за тим, щоб п. Васильковн зложити подяку за оборону учительских домагань і т. д. і т. д. П. Кісановичови йде о мандат, а не о правду і честь. Тому з ним і його орґаном не числить ся.

Кацапскі кандидатури в руских округах.

Довідуємо ся, що на недавній нарадї кацапских киринників, зрадників народної ідеї і народних інтересів — ухвалено із сторони сих ворогів люду поставити в округах руских такі кандидатури: на округ вашковецкий о. Богатирця, на окр. заставнецкий рад. Гакмана, на округ кіцманецкий о. Козарищука, а на округ черновецкий о. Евг. Козака. Ми певні, що при відповіднім осьвідомленю широких мас, нарід наш дасть тим панам відповідну відправу, яку памятати будуть ті господинове довгі лїта!

MORITURI.

В цїлім нашім сьвітї, у всїй земній природї обовязує закон, що жити може лиш те, що є в зародї своїм жизненне. Згинути мусить всьо, що не має в собі нїяких природних сил, що не вийшло із природної потреби, не сягло корінями своїми в жизненну почву, що не може підняти ся до сонця, не може засьвітити рясним, соняшним цьвітом. Те правило обовязує також в суспільнім житю. Лише та струя суспільна, той напрям суспільних змагань може жити і всїх до житя і розцвіту вести, що має в собі силу природну, що виріс на ґрунтї природної потреби, що є конечністю всїх сердечних почувань і потреб, ежевічно нових бажань. Коли приглянемо ся громадяньскому житю нашого народа, його полїтицї, — то побачимо там дві филї: українську і всеросийску (кацапску). Українська, народна жила збудила всю народну масу, її гомін будив всї живучі серця, жизненні кличі вложила вона в уста руского люду, вела нарід до нової працї, орґанїзувала маси люду, вела їх до добра і просьвіти, на народній ниві засїяла вона сьвіжі, пишні цьвіти штуки і культури, дала сьвітови Шевченка, Федьковича, Кулїша, Драгоманова, Костомарова, Руданьского, Франка, Кобилянську, Стефаника, Коцюбиньского, Л. Українку, Лепкого, Винниченка, Самійленка, Кримского, Грушевского, Сумцова і многих, многих других жреців краси і знаня. Куди лиш звернула ся тота филя, всюди будило ся нове жите, перед яким видними ставали далекі овиди на будучність. Так є і в теперішний хвилї. Ураїньска сьвідомість национальна залунала на землях российскої України, — її словом заговорив гурт послів із першої Думи, заговорили нові часописи і книжки, студенство київского, харківского і одеского унїверзитету, її словом озвали ся товариства всяких городів, мужики і робітники, її гомоном озвало ся всьо, що живе на закордонній Українї, що рве ся до працї, всьо, що жити хоче! Ся филя видвигнула вже так висококультурний клич, як жадане українських катедр на унїверзитетах, що находять ся на українській териториї.

Не инакше грає ся филя і в австрийских руских землях. Национальна струя захопила тут широкі круги суспільного житя, веде маси до бою о красшу долю, — під знаменем українськоі ідеї веде ся тут бій о унїверзитет український у Львові, о нові права і добутки для народу — і признати треба, що під тим знаменем йде народ до добра, стає жити і стає бачити будучність для себе! Се є та жива струя, що вийшла із сердець живих і тому до серця народнього трафляє.

А при всїм тім — остає нам угорска Русь, студена, зимна, скаменїла, завмираюча. Тою землею руского перейшла кацанска струя, — струя всеросийского обединенія. І всюди, де лиш залунає москофільске слово, — сейчас настає мертвеччина і студена бездїльність. Живе лиш може жити, а гинути мусить — всьо штучне і фальшиве. Не вважаючи на величезні пособія, на всї коншахти із сильними мира сего, кацапство ізза природних законів мусїло впасти, бо сїяло скрізь лиш калїцтво думки і дїла, себе і своїх вело лиш до гробу. Відходить від нас те кацапство, — живе тїло народу позбуває ся вічної рани, але й тепер ще від часу до часу озиваеть ся тота кацапска струна. Таким моментом вважати треба ті голоси кацапскі, які в хвилях жизненного заворушеня всего нашого народу озвали ся тепер в Галичинї і на Буковинї. Коли Українцї орґанїзують народ до виборів, кацапи ставлять тут і там кандидатів і заповідають, що їх посли отворять российский клюб і до руского клюбу не вступлять; — коли молодїж українська жите своє офірує для справи українського унїверзитету, кацапи студенти у Відни ухвалюють, що они бажають собі российского унїверзутету, а якийсь „ein jüngerer Altruthene“ пише у 934 ч. „Czern. Allg. Ztg.“ про себе і своїх: „Wir haben kein Interesse an der Gründung einer ruthenischen Universität, da unsere Bestrebungen auf die Wahrungen der nationalen Einheit mit den Russen im Reich und auf die Verbreitung der russischen Schriftsprache sind“. Не треба полемізувати з такими огидними нісенїтницями, бо всї знають, яка сила люду, які живі потреби стоять за українським унїверзитетом і яке нужденне калїцтво стає проти сему змаганю. Хто бачить, що тратить землю під ногами, а ворог його живе і про живе думає, тому вже нїчого не лишаеть ся, як киринити, рити, плюгавити і цинїчно брехати. Цинїзм останних кличів кацапских є того рода, що ясною при нїм стає вся кацапска огида. Се пукають струпи, останні струпи. Перед людом нашим жите і тому лиш шляхом житя піде він! Лишім кацапску твар при дорозї і йдїм далї! Живе жите, сила природного розгону житевого змете всьо, що гниє і зігнити мусить!

ПОМПАДУР (*дивить ся хвильку на Шоаселя, відтак*): Так задумано, пане добродїю?

ШОАСЕЛЬ (*схопив ся, поблїд*): Ах!

ПОМПАДУР: І так без памяти, так наляканий моїм поглядом?

ШОАСЕЛЬ: Якраз тепер закінчив я, достойна панї, послїдні зарядженя до проби і тепер ще раз передумував всї сцени. А до того прилучило ся ще й те, що побоюю ся за удачу штуки через дедеспозицію панї Кіноль (*сьмішком*) Взагалї артисти скоро тратять память, коли заглядає ся їм за кулїси.

ПОМПАДУРА: Ага, закид для мене! Я мала зголосити ся! Но, но, не бійте ся, я прийшла мабуть вже за пізно, щоб могти підслухати се.

ШОАСЕЛЬ (*про себе*): На моє щастє!

ПОМПАДУРА: Отже Кіноль хора? — Скажіть їй, я надїю ся, що вона збере свої сили — позавтра має час, щоб відпочати. (*Приступає до Шоаселя, дивить ся на него, наче питала б його очима, а коли він збентежений віддалює ся від неї, киває дамам, щоб віддалили ся. — Дами відходять на лїво*). Ви сегодня дуже блїді і заховуєте ся дуже дивно! Звичайно я не привикла до сього — і на передоднє свого триюмфу уважаю се майже злим знаком.

ШОАСЕЛЬ (*опановує собою*): Отже, скажу Вам: Рано мав я знова нервовий напад, що повторив ся як раз тепер. Я думав, що того нїхто не завважить. Але тим більше я щасливий, достойна панї, що бачу Вас так сьвіжою, що дійсно, мене аж дивує.

ПОМПАДРА: І Ви се кажете менї з міною гробаря, немов би Вас се болїло? (*Бє його вахлярем*). Ей, ей! Старому приятелеви, як Ви, треба богато прощати. — Признаю ся, що почуваю себе сьогодня якось дивно здоровою, хотяй і не приписую сїй обставинї великої ваги. Але почутя, що на завше знищила я свою суперницю, що осягнула блескучу мету житя, що з неосяжної висоти з усьмішком дивлю ся на заздрісні істоти, що мене окружають, — се почутя зачарувало мою душу, моє тїло так дуже, що я дійсно думаю, що маю ще довго жити. Буду носити на пальцї шлюбну обручку і потахне біль усїх, потахне і ганьба. (*Ступає близьше до него, з одушевленем.*) А затерши ту ганьбу, ставши чистою перед собою й сьвітом, хочу тодї побачити дорогого покиненого — і висушити всї сльози, що пролив він за мною. — Дивуйте ся лише, Шоасель, як я змінила ся! Я питала ся сьогодня зеркала — і воно думає, що я ще не втратила всї чари, що одушевлене і віра в побіду може оживити і мармур і надати йому ніжність молодости.

ШОАСЕЛЬ: Дійсно, достойна панї, бажаю Вам сього з цїлої душі.

ПОМПАДУРА: Що-ж, приготовлена вже штука, мож зачинати?

ШОАСЕЛЬ (*збентежений*): Ожидаємо тільки Вашого приказу (*захитує ся*).

ПОМПАДУРА: Але, папе, Ви дійсно хорі!

ШОАСЕЛЬ (*змучений*): Знов вдарила кров! — Голова ходором ходить (*отирає піт з чола, енерґічно*). Мине ся!

ПОМПАДУРА (*сердечно бере його за руку*): Я дійсно бою ся за Вас, д'Амбоаз! Коли по представленю не буде Вам лекше, то я на певно не пущу Вас до Парижу; хай тут обходить Вас мій лїкар.

ШОАСЕЛЬ (*зворушено цїлує її в руку*): Сердечне спасибіг!

ПОМПАДУРА: Лекше Вам?

ШОАСЕЛЬ (*опановує собою*): Вже, вже! Скоро переходить!

ПОМПАДУРА: То зачинаймо! (*Сїдає на фотель*). Я дуже цїкава! (*Шоасель кланяє ся, йде рішучо до дверий по лївій сторонї і відчиняє їх*).

Вихід пятий.

ПЕРШІ; придворні дами, пажи і обидва кавалїри (*входять з лївої сторони; один кавалїр отворяє двері по правій руцї*), мінїстри Тере. Мапо, Сілюе і ді Барі (*входять з правої сторони. Всї кланяють ся. Помпадура поздоровляє. Мала павза*).

ПОМПАДУРА: Скажіть нам тепер, пане д'Амбоаз, заголовок і дійствуючі особи сеї штуки!

ШОАСЕЛЬ (*виймає папір*): Заголовок штуки такий: „Аталія, королева Юдеї“. Буду так сьміливий, сказати імя автора аж по представленю. Особи такі: Королева Аталїя — панна Кіноль; Клеомон, сотник придворної сторожі — Превіль; Полїоректˌ Грек, її муж довіря — Дімніль; Азазіель, первосьвященик — Лекен; Рагель, його дочка — панна Клерон; Самсон, жебрак — пан Летар; дружина.

ПОМПАДУРА: Отже якась подїя із жидівскої історії, може із часів малих пророків?

ШОАСЕЛЬ: Так є. Перша дїя відбуває ся в салї. Вечір. Сторожа спить. Аталїя неспокійно блукає по хідниках.

ПОМПАДУРА: Зачинає ся досить страшно! Прошу зачинати! (*Шоасель зблїд і вдивив ся в неї*). Господи, що-ж роздумуєте?

ШОАСЕЛЬ (*здрігає*): Сейчас! (*Підходить до глубини сцени і рукою дає знак, відтак вертає ся скоро і стає за плечима Маркізи*).

(Конець буде.)

Вістки із російскої України.

Вибори на Україні.

В київскій ґубернії вибрано 15 послів до Державної Думи. З них тільки оден більщ-меньш „правий“, — решта „ліві“. Двох з них інтеліґенти, прочі селяне. Про деяких послів з Київщини подає „Рада“ близші інформациї. І так: посол Нечитайло — стихійний українець і в Думі, коли складе ся там клюб українських послів, вступить до укр. клюбу і виступати ме, як посол Українець. Пос. Ів. Кірієнко, образована людина, по своїм поглядам нахиляеть ся до українськоі „Спілки“ російскої соц. дем. партиї. Пос. М. Вовчиньский, селянин, вважає автономію неминуче потрібною для України. В Думі буде заступником укр. робітників. — В Харкові вибрано від селяньскої куриї сел. О. Лопатина (беспарт. поступовця). З ґубернії вибрано десї трех: Богуславского (к. д.), Попова (труд.) і робітника Риґальченка. — В Камінци Подільскім вибрано: Рогожу (селян. „лївий), Мороза, Дубоноса, Каташиньского, Соловя (всї 4 селяни безпарт.), далї Гриневича (сьвященик-українець „лївий“), Лїсовского (поступ.) і ще 5 селян (в тім оден „правий“). — В Чернигові, не вважаючи на всї заходи чорної сотнї, побідила опозиция. Вибрано 2 соц.-демократів (Приходька і Лосика), двох народних социялїстів, зем. власників: Вовка Каричевского (українця) і Трохименка, соц. револ. козака Хвоста, двох кадетів: Рубіса і Юренева, мирнообновного Іскрицкого, одного селянина Дементева і одного лївого козака Веременка. — В Катеринославщинї вибрано 3 кадетів, 2 соц.-дем., і 4 селян: Носика, Альзонова, Пройду і Костенка (трудовики).

Петербурска „Академія Наук“ про укр. правопис.

Звісна річ, що у нас (головно на російскій Українї) кождий пише, як хоче. В кінци 50-их років м. ст. Кулїш ясно і просто поставив справу, завівши у своїх виданях т. зв. „кулїшіку“. Були відтак иньші проби правопису (Драгоманова пр.), але ті не вдержались. „Кулїшівку“ приняли в Галичинї, додавши до неї ті зміни, які зробив в нїй пок. Желехівский, приняли її і в російскій Українї („Рада“, „Рідний Край“) знова з малими змінами. Відмінного однак правопису придержуеть ся місячник київский „Україна“ і деякі укр. письменники (пр. Ів. Нечуй Левицкий). Щоб справу сю раз вже рішучо поладнати, подала петербурска „Академія Наук“ свій проект україньского правопису. Зложено його на засїданю україньскої комісиї петерб. Академії, під проводом академика Форшунатова, при співучасти Хв. Вовка, О. Лотоцкого, О. Русова, П. Саладилова, П. Слебницкого і А. Шахматова. Комісия прийшла до висновку, що единим, придатним правописом україньским є правопис Кулїша-Желехівского. Відтак порішено такі важнїйші питаня:

1. Рада визнала необхідним уживати знак ї тільки для зазначеня ji, як в початку слова, так після гласної її, моі, а також після ь зьісти. Вживати ї для зазначення того і, перед яким у всїх україньских говорах замітне повне змягченя согласних л, н, д, ж, с, з, ц (напр. нїс-нёсъ, дїд-дѣдъ, і навпаки ніс-носъ), рада признала незручним уже через те, що далеко не всї україньскі й галицкі говори додержують ріжницї в змягченю сих согласних перед і. Не бачучи нї практичної вигоди, нї теоретичного інтересу, нарада відкинула рішучо вживаня знака ї після согласних.

2. Рада відкинула уживаня ь в таких словах як сьміх, цьвіт, зьвізда; постановлено писати: сміх, цвіт, звізда, себто не зазначувати особливим знаком мягкости с, з, ц перед слідуючими за ними губними.

3. Що до питаня, як передавати звуки jo і о, яке йде після мягкої согласної, рада не признала зручним писати йо та ьо його, сльоза, а визнала потрібним вернутись до старого зазначеня через лїтеру ё ёго, сёго, слёзи.

4. В справі, як писати пять, п'ю чи п'ять, п'ю, чи пьять, пью, рада признала потрібним уживати ь пью, пьять, зьїсти.

5. Питаня про те, як писати знання чи знане, життя чи жите, може бути порішене на підставі місцевої вимови: україньскому знання відповідає галицке знане. Такий же спосіб писати, як знанне, житте есть штучний і його не слїд уживати.

Нарештї рада постановила надрукувати протокол свого засїданя, віддати його на затвердженя відділу російскої мови й словесности при академії, вислати на розгляд відсутних членів комісиї, а також відомих знавцїв україньскої мови: Б. Грінченка, М. Грушевского, В. Доманицкого, П. Житецкого, А. Кримского, С. Кульбакини, М. Лободовского, Б. Ляпунова, К. Михальчука і В. Науменка, просячи їх прислати свої уваги, яко мога швидче.

Добр. Дорошенко справедливо зазначує однак в 33. ч. „Ради“, що постанови ті треба би ще післати до розгляду (і то передовсїм) „Науковому Товариству ім. Шевченка“ у Львові, та професорам укр. мови на львівскім і черновецкім унїверзитетї.

Дрібні вісти.

Рада студентских представників віденского унїверзитету надіслала студентам Українцям таке письмо: „Цїлком спочуваючи домаганям студентів укр, що до заведеня укр. катедр, ставимо се питаня (išза неприхильної відмови ректора — *Ред. „Бук.“*) в першу чергу для обговореня на загально студентсвій збірцї“. — Знято заборону з комедиї М. Кропивницкого: „Скрутна Доба“. — Молодий укр. пяніст і композитор Ф. Якименко давав недавно концерт в Харкові, виключно з своїх музичних творів. Критика витає композитора нашого вельми прихильно. — Дня 8. марта відбуде ся в Київі заходом товариства „Боян“ великий концерт для вшанованя смерти Т. Шевченка. — Яке вражінє викликує укр. книжка між селянами на Україні, сьвідчить допись в 33. ч. „Ради“ із села Писарівки (на Поділю). Подільска „Просьвіта“ надіслала в те село (на попередну просьбу селян) 39 укр. книжочок (за 2 рублї!). За три-чотири дни люди розібрали всї книжки. Все село ожило заворушилось. Се найкрасша картина нового житя на Україні.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 26. лютого 1907.

Загальні збори „Читальні при Народнім Домі“ в Чернївцях рішили дня 11. с. м. на внесене комітету прибрати комнати Читальнї а надто закупити білярд і т. и. для розривки членів, — а що се получене з більшими видатками, рішили збори рівночачно підвисшити членьску вкладку місячну з 2 К на 2 К 50 сот. від 1-го марта с. р. з тим, що комітет Читальнї може сю вкладку в деяких разах знизити на 1 К 50 сот., о чім повідомляе ся п. членів Читальнї.

Примірний катехит. В учительскім семинари в Чернівцях вчить релїґії старенький вже собі, колишний Русин, а тепер заїлий ромунїзатор, Бендас. Тому чоловікови вже давно варта було пійти на піч спати, та він почувае в собі ще настілько енерґії, щоби як не на годинї релїґії, то бодай підчас екзорт напасти на Русинів і помішати їх з болотом. Звичайно ганьбить він наші „Сїчи“ і перестерігае перед ними молодіж як перед огнем. Та в послїднім часї накинув ся він на нашу академічну молодіж і кепкував з неї в поганий спосіб. Він справді того явно не говорив, але і найменьша дитина могла зрозуміти зміст його „наук“. „Ого, каже яка тепер вдячна *молодїж*. Ти його вчи, а він тебе ножем трактуе. А як пійде за те до кріміналу, то виправляе дурницї і голодом змушує властий, щоби ті випустили його. А там лїпше йому живе ся, як менї і т. д.“. Ми цікаві, чи такі „науки“ належать також до „наук“ і чи власти шкільні знають про такі величезні подвиги катехита Бендаса?

Наша почта. Вже від давна надходять скарги, що наша почта не сповняе так своєї служби, як би то здало ся. Листи післані до найблизших околиць, блукають по цїлій Буковинї, відтак переходять в Галичину і промандровують там далекі простори, а відтак вертають ся назад до Буковини і дістають ся властителеви, і то лиш тодї, коли хтось змилуе ся і допише олївцем адресу латиньскими буквами. А що вже часописи не доходять в пору, се вже не новина. Господар з Устя Путилова жалує ся в нашій Редакциї, що він „Руску Раду“ або зовсїм не одержуе, або як одержить, то аж два числа нараз. На запит господаря, чому йому приносить ся аж дві ґазеті нараз, відповів листонош: „Бо менї так хоче ся!“ Часом принесе часопись бес адреси, подерту, поплямлену, що й годї прочитати. З сего виходить, що або управа почти не провадить нїякої контролї над своєю службою, або та служба така нездала, що навіть не сьвідома своїх обовязків, або може причини шукати й в тім, що листоноші чисті анальфабети в рускій мові, бо не вміють читати руских адрес. Звертаемо на се увагу управи почтової.

Найбільший лїнюх на сьвіті. Що здоровий чоловік може 29 лїт лежати в лїжку, сего годї припустити. Однак воно справді можливе, що доказуе примір з Ірляндиї. В селї Сурґан жила сїмя Томзон. Старий Томзон умер в роцї 1877, оставляючи вдову з трема синами. Старших обох синів вислала мати в сьвіт, а наймолодшого лишила при собі. Не можучи його вбирати власними руками, наклонила його лежати в лїжку, тимбільше, що він був вже з роду крайно лїнивий і найрадше вилежував ся. Так она піклувалась ним десятки лїт, а як захоріла, то „невилїчимий хорий“ остав ся без всякої помочи і мусїв бути перевезений до дому бідних. Тут оглядав його лїкар і знайшов, що він зовсїм здоровий, але що лїність стала для него другою природою. Незабавком мати його видужала і забрала сина назад до себе. Але сей раз мусїв він іти пішки, бо громада відказала йому всякого воза. Спершись на двох людий, робив він один крок на мінуту, а допавшись до хати, влїз як стій на лїжко — найбільший лїнюх на сьвітї.

Папуга — сторожем дому. В старім Римі уратували ґуси капітоль перед Ґалїйцями, а що ґуеем вдало ся, то вдасть ся ще папугам, тим більше що они можуть навіть говорити людскими звуками. В однїй части міста Парижа, замешканій заможнїйшими людьми, процвитае злодійский промисл, бо полїция, маючи богато занятя на ріжних полїтичних зібранях, майже не показуесь туди нїколи. В дім Фредерика Жірарда вдерла ся злодійска шайка, а Жірард чуючи їх труси по хатї, трохи що не вмер зі страху. Нараз дав ся чути хрипливий голос: „Bien le bonjour, messiers, bien le bonjour“. Злодїї думаючи, що то господарі дому, втїкли, лишаючи не лише все, що хотїли унести, але також свої інструменти. Се була папуга, що вратувала цїлий дім від злодійскої ватаги.

Оповістки, іменованя і т. п.

Краєва рада шкільна перенесла уч. Федора Дудиньского з Кучурова малого до Боянчука, уч. Марію Немецова з Раранча до Добринівцїв, уч. Йосифу Циґанюк з Топорівцїв до Васелева, уч. Николая Неделка з Топорівцїв до Горошівцїв, а уч. Альбіну Драчиньску з Нових Мамаївцїв до Руской Молдавицї. — Уч. Майковского іменовано не до Лукавця-Майдана, як се сказано було на иньшім місци попередного числа „Буковини“, а до Банилова-Бережницї.

Спенсіоновано надучителя в Кадобівцях Михайла Кракалїю ізза недуги.

Товариство україньских академиків „Січ“ в Чернївцях, врадуване сьвітлою побідою львівских товаришів, постановило урядити вечерницї із танцями в суботу, дня 9. марта, в салї „Народного Дому“. Близші відомости про сю забаву подасть товариство вже небавом.

Виказ дальших жертв для україньских демонстрантів у Львові. Панї Олена Пігуляк 20 кор., п а Ксеня Лисинецька 2 кор., проф. Т. Бриндзан 2 кор., члени читальнї „Руської Бесїди“ в Вилавчу 2 кор. 61 сот., п. Галї Прозиївна з Відня 2 кор., сов. Іля Семака з Кіцманя 1 кор., інсп. Спинул 1 кор. і тов. Капустиньський 1 кор. За сї датки дякує комітет україньских студентів і просить присилати дальше на адресу тов. Сьвятослава Лакусти в Чернівцях, Priestergasse 3.

Велике народне віче в Топорівцях відбуде ся дня 24. марта 1907 о год. 1-ій по полудни коло громадского уряду. Просимо о як найчисленнїйшу участь. — *Комітет.*

Посмертні вісти.

Омелян Гливка народний уч. в Роґізнї, упокоїв ся по довгій недузї дня 21. лютого б. р. Похорони покійника відбули ся дня 22. с. м. при численній участи учительства і шкільної дїтвори. В. е. п.

Із штуки і лїтератури.

Ольга Кобилянська: Нїоба, повість. Львів 1907. Стор. 170. 8°. Нова знаменита повість славної авторки вже появила ся і коштуе лишень 1 К 20 сот. Повісти сїй присьвятимо небавом цїлий фейлетон. Поки-що звертаемо увагу читачів на сю оповістку і додаемо, що набути сю книжку можна також в редакциї „Буковини“. „Нїоба“ повинна найти ся в кождій нашій хатї. в руках кождої образованої людини на Руси.

„Сьвіт“, ілюстр. часопись для родин, ч. 3. містить: Київська катедра сьв. Софії. — Старицькі (отець і донька): Богдан Хмельницкий (історична повість). — В. Будзиновский: О руский унїверзитет. — В. Щурат: Пісня про похід Ігора Сьвятославича (пересьпів). — В. Будзиновский: Галичина і Україна. — Всячина. Відтак слїдують всякі їлюстрациї. Передплата на рік 10 кор. Адреса: Адмінїстрация час. „Сьвіт“ у Львові.

Із черновецкого театру. — Почипаючи серию рецензий із представлень в нашім мійскім театрі мушу висказати вперід засадничий мій погляд на цїль всякого театру. В моїм понятю театр повинен бути сьвятинею штуки, місцем, де находить приют повага людскої думки, де душі людскі, відбігши на якийсь час від клопотів буденного житя, находять золоту нитку, яка вяже їх, або повинна вязати із всїм шляхетним, гарним, благородним. Театр се святиня слова, місце, де артистична творчість драматична може найти все гідну, поважну форму пластичну, — се вічно сьвіже жерело, до якого сходять ся люди, щоб скріпити благородність свого духа. Таким театр повинен бути, таким може бути, таким і е деінди, на жаль — не в Чернівцях. Черновецкий театр схлїбляе занадто часто низьким інстинктам забавних людий, але не виховуе, не ублагороднюе, не приневолюе до думаня. Театр черновецкий робить касу. Властивої місиї не сповняе. Поважних вистав у нас надто мало. — До рідких сензаций належав тому минувший четвер, коли виставлено у нас драму славного польского письменника Ст. Пшибишевского: „Das grosse Glück“. Се твір справдї поважний, видна в нїм велика культура артистична, смак. Твір без формальної акциї (така собі звичайна любовно-змислова історія), але є в нїм гарно виведена драма душі. Автор визначний модернїст і в польскім письменьстві побіч Виспяньского найлучший драматурґ. Односторонний в своїм фільозофовано, хоробливий, але талановитий. „Das grosse Glück“ не найде однак прихильників між тими, що люблять фарсу, оперетку і т. д. Грали твір з видним зрозумінем, протягло але досить рівно. Добр. Камауф — був лише тут і там троха різкий, а п. Гальперівна не все вміла трафити в демонїчний тон. Прочі грали добре. Тим більша шкода, що поважна штука так рідко з'являеть ся у нас. (*О. Л.*)

Репертуар мійского театру. Вівторок: „Elga“ (на дохід Штерка), середа: „Das grose Glück“, четвер: „Eine Nacht in Venedig“, пятниця: „Die von Hochsattel“ (при знижених цїнах), субота: „Ein armes Mädel“ (на дохід Карла), недїля (по обідї): „Der Widerspänstigen Zähmung“, (вечером): „Die lustige Witwe“, понедїлок: „Elga“, вівторок: „Vergelt's Gott“.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обєму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

SELTENE OCCASION
500 Stück für blos fl. 1.95.

1 prachtv. Taschen-Uhr „System Roskopf" mit Gloria Silber Anker-Werk, samt vergold. Panzerkette, 1 reiz. Herren oder Damen-Ring mit Edelstein, 1 eleg. Cravattennadel mit imit. Similistein. 1 Reisetoalet, 1 Garnitur Kragen-, Brust- und Manschetten-Knöpfe 3 0/0 Gold, 1 f. Zigaretten Spitze mit Bernstein, 1 Pariser Damen-Brosche (Neuheit), 1 Halsband Perl. 1 Taschenmesser 4 theil. 1 prima Schreibzeug, 1 Paar Boutons imit. Brillanten und noch 450 Stück diverse Gegenst, im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Taschen-Uhr kostet blos fl 1·95. — Versandt per Postnachn. od. Cassa Voraus auch Briefmarken.

D. Kessler, Gloria-Export
Krakau, Nr. 812. 39 (3—3)

N. B. Bei Abnahme von 2 Papuete wird ein engl Rasirmesser Gratis beigepackt. — Nichtpassendes, Geld retour.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 13—15

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системy Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим ккий самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена"
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol" і не принимати нїяких „Нервотонів".

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.

(—)

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.

(—)

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

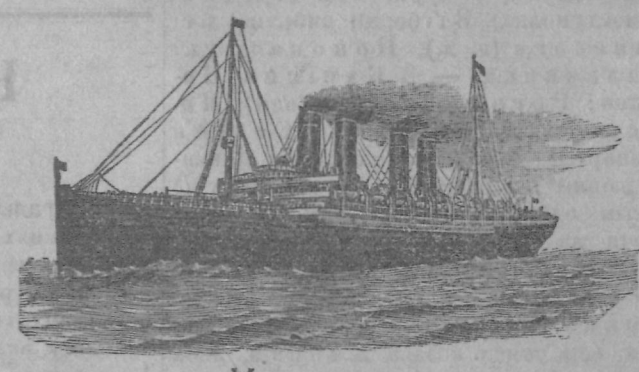

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

109 (29—104) н. с.

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересїданя. Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnelldampfer.

З Гамбурґу до **Ню-Йорку, Канади, Бразилїї, країв Ля-Плята Пол. Африки і Схід. Азиї.**

Парівцї „Гамбурґ-Америка" лїнїї відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльского віроісповіданя їдучи по всїх наших колрабях межи покладом подасть сят реельні страви.

Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади.
Близші услівя удїляє охотно
Ґенеральна аґенция для Буковини,
Чернівцї, ул. Паньска ч. 16.

113 (2—6) 2 н.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 4—20

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Виданя „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи"
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи",
в друкарнї „Рускої Ради" і в книгарни І. Рехенберґа.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Склад ц. к. надвірних фабрик
Товарів обувяних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Ґрац.
Товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публицї товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великім виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цїнах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамскі, рукавички, Manicure до шитя, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, ґарнїтури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спинки до маншетів, шпильки до волося і ріжне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куфри до пакованя, подорожи і валїзи, специяльні куфри Mädler-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлїйскі пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і щітки: Найлїпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lóhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, щіточки до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві анґлїйскі краватки, кождого місяця новий фасон. Найсолїднїйше біле мужеске під ґаранциєю, біле систему Dr-a Laman-a і и. Ковнярики, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перскі, з куни, лиса, бобра, дикого кота і т. п. для пань і панночок. Шапки перскі, баранкові, Гімаляя, як також ріжні суконні для панів і хлопцїв.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Єґера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчохи, камаші і чепцї.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Puch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з плїшовим футрованєм, або без того, для пань, панів, панночок, хлопцїв і дїтий.

Чоботи з холєвами з Boxcalf суконні, для панів і хлопцїв. Обув домова ріжнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові фотровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для пань, панів і дїтий. Найлїпші вироби.

Кальоші правдиві росийскі, шведскі, американьскі і черевики до снїгу.

Капелюхи найлїпші плїшові, з льодену, фільцові, тверді або мягкі, найновійшого фасону. Цилїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолї і всякого рода амунїция. Торби стрілецкі, камаші і коци.

Конфекция дїточа. Плащі, убраня, капелюхи, шапки, капузи, рукавицї, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найлїпші францускі фабрикати.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 20. Чернівці, пятниця дня 16. лютого (1. марта) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатанї вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

ВИБОРИ.

Чимраз близшою стає нам днина, у якій рішати меть ся полїтична ситуация нашого народу на Буковинї. Тяжким трудом здобули Русини можність гідної репрезентациї парляментарної, отже хиба не треба доказувати, що всїма силами треба тепер виступити до виборчої борби, щоб не лиш теоретично, але і практично добути признане нам і виборене нами право. Добуте усїх пятьох руских мандатів на Буковинї має незвичайне значінє. Се буде підставою всеї акциї рускої на далеку будучність, не лише заспокоєнем наших теперішних потреб. Вже при нагоді парляментарних нарад над виборчою реформою бачили ми як не мож красше, що то значить фактичний стан посїданя. Вже тоді бачили ми, які користи змогли добути пр. галицкі Поляки, які вічно воювали як-раз тим своїм атутом давного стану. В виду сего Русини буковиньскі, розуміючи вагу сего арґументу, повинні всїма силами старати ся, щоб не лише зі згляду на нинїшний день, але і зі згляду на далеку будучність, опанувати всї свої округи виборчі. Ще яснїйшою є справа теперішних наших потреб, звязана із найблизшими виборами до Державної Ради. Всї знаємо, яке велике значінє має парляментарне заступництво в цїлім суспільним житю кождого народу. Від него в великій мірі залежить все культурно-просьвітне і господарско-полїтичне житє народне. Поважне заступництво руске в Державній Радї дасть нам спромогу виєднати всякі користи, у всїх напрямах громадяньского житя, а нарід руский на Буковинї, маючи перед собою сильне заступництво парляментарне, почує в собі ту вічно живу силу, яка в громадяньскім житю народнім велике має значінє. Зі всїх зглядів треба нам дуже дбати о теперішні вибори!

Тямити треба, що побіч кандидатів затверджених „Национальною Радою Русинів“ виступають із своїми кандидатурами всякі кринники москвофільскі. Як небудь не страшні они і не небезпечні, то все-ж таки із зглядів хотяй би лише осьвідомлюваня широких кругів нашого люду, треба, щоб всї орґанїзатори наші, всї сьвідомі люди доброї волї вийшли тепер на виборчий терен, скликували народ на свобідні тепер збори і там толкували всїм виборцям, що лише народні, демократичні кандидати затверджені „Национальною Радою“ є тими, що спротивлять ся всїм кривдам мужицким, станутъ в оборонї мужицкого добра і не допустять до розросту гордої паньскої самоволї.

Та ще оден дуже важний момент насуває ся при згаданю находячих виборів, а іменно: момент загально-руского інтересу в межах австрийскої держави. Йде тут о будучий клюб галицких і буковиньских послів. Знаємо, серед яких страшних обставин ведуть теперішну виборчу борбу наші галицкі брати. Там єзуїти і москвофіли, Поляки і не-Поляки виступають проти Русинів. Москвофіли заповідають навіть, що заложать евентуально свій росийский клюб посольский в будучім парляментї. Коли зважить ся, яке велике значінє для всїх (отже і буковиньских) Русинів має сильний і поважний клюб всїх руских послів, тодї ясною стане нам вся небезпека і весь обовязок наш зглядом недалеких виборів. Най отже по всїм краю нашім широко розіллєть ся тепер гомін нашої народної, демократичної проґрами, най у всїх округах наших загудуть віча і збори, всї стараймо ся, щоб день 14-го мая приніс нам радість і побіду, бо лише побіда наша вдержить наш нарід на висотї тої задачі, до якої він покликаний.

ПО ПОБІДЇ.

Так отже пімста галицко-польских шляхтичів і вся її брутальна огида покінчила ся вже ґенеральним скандалом, із яким імя польскої господарки в Галичинї вязати меть ся ще довгі лїта. Завдяки сильному напорови справедливої, безсторонної опінїї европейскої — децидуючі круги центрального правительства зважили ся вискнути з польских рук той меч, яким так плюгаво і безкарно воювали досї галицко-польскі потентати. Перед всїм сьвітом стануло тепер в цїлій „красї“ шляхотско-польске божевілле, шляхотска заїлість і її шалена безпардонність, — всї побачили єзуїтизм польский і польску дволичність! Сей „лицарский, гноблений Прусаками, вільнодумний нарід“, — бо таким вважав його досї дехто в Европі, — обʼявив ся нараз всїм, як шалений і дволичний деспот. Аж тепер пізнали всї, що бісмарківскі тези полїтичні найшли якраз між галицко-польскими всевладцями такий послух, що вшехпольский еґоїзм „народовий“ перейшов всї гакатистичні, пруські помисли! Колись говорив із наболїлого до краю серця найбільший ґенїй Польщі, Словацкий, про вітчину свою: „pawiem narodów jesteś i papugą“! — а нинї треба би сказати: „Польще, твої вшехпольскі хулїґани вбили душу в тобі і зробили з тебе шалену, безумну і дику пантеру!“ — Ясна річ, що задурена і оголомшена шовінїзмом преса польска, не може ще прийти до рівноваги і не може зрозуміти, яким чином сьмів перешкодити її хто-небудь в такій „домашній, автономічно-краєвій“ шаленій авантурі? Тому всї часописи польскі верещать до нестями проти „теророви“ позакраєвих чинників. Бідна ся польска преса, — бідна, бо коротка в неї память! Та ми пригадаємо її дещо — і спитаємо: хтож иньший воював терором, як не тї всї „Słowa Polski“ та „Słowianski Swiaty“, які всїх демонстрантів слали в тюрму, хто то тїшив ся так, як бажане се сповнено, хто до краю боронив поступоване слїдчих судиїв, поступоване крайно нетактовне, як тепер показуєть ся, — хто то ходив до намісника з просьбою о як найострійше покаране демонстрантів? Чи не Поляки, не праса польска? Хто то воював (спитаємо далї) всякими брехнями проти нашої молодїжи на тему пушок, папіросів, шапок, та грозячих листів? Яка цїль сього була? Се не тероризм? Тороризмом зветь ся лиш відгомін людского почуваня, яким переповнена була „N. Fr. Presse“ і всї майже дневники заграничні? — Та годї диспутувати з пресою польского. Вона так розхорувала ся на атрофію етичну, що льоґіки і справедливости годї

13

Альберт Е. Брахфоґель. **Нарціс.**

Драма в пятьох дїях.

(Конець).

Вихід шестий.

ПЕРШІ. ДОРІ КІНОЛЬ (*в костюмі Аталїї виступає блїда ізза заслони перед аркадами; захитує ся і дрожить із боязни та заворушеня*).

КІНОЛЬ (*тремтячим голосом*):
Надходить ніч. — І сонце мойого житя —
зближаєсь сумно — д'гробови на заходї, —
а з темряви, — що огортає скрізь мене, —
виходить море — духів — та заклятих мар
із ранами на серцю — з сумом на очах —
й вичислюють — менї всю нужду свою, — стид, —
що раз — зносили — через мене — у житю! —
Ох, милостивий Боже, вже не можу далї!
(*товариство заворушує ся*)
Ох горе! Ще оден — надходить (*оглядає ся крайно налякана*)
Так... і ще оден... блїдий надходить —
— О, Христе мій! — Ох, гореньно! — Мій перший муж! (*скрикує*): Ах! (*Помпадура здрігнула переляканa*).

Вихід семий.

ПЕРШІ. НАРЦІС (*в костюмі Самсона виступає ізза заслони*).

НАРЦІС (*могучим голосом*): А ось, дивись!

КІНОЛЬ: Ох, як страшно! (*Вона все старає ся стояти між Помпадурою а Нарцісом, щоб одно другого не побачили*).

ПОМПАДУРА (*змішано*): Що се?! (*встає з фотелю*) Сей голос?!

НАРЦІС: Се я, кого зневажилась, прогнала!

ПОМПАДУРА (*крайно здивована*): Зійшла я з розуму? Се...

НАРЦІС: Однак на діл зірву твій сяючий вінець... (*Помпадура насильно відтручує Кінолю на бік. Помпадура і Нарціс стоять здивовані одно проти другого*).

ПОМПАДУРА (*скрикує*): Нарціс! (*млїє і з глубоким стоном паде в фотель*).

НАРЦІС (*скрикує*): Господи Боже! Моя жінка! (*Кидає ся до неї, паде перед нею на колїна і обціловує її руки*).

КІНОЛЬ (*зі жалем*): Ох, Господи! (*Дивить ся боязливо та безмовно на Маркізу й Нарціса. Мала павза. Всї здивовані. Шоасель стає по правій сторонї і пильно дивить ся на Помпадуру*).

НАРЦІС: Дорога моя, однїсїнька моя жіночко! Я маю тебе знова, — маю тебе знова! — Я шукав тебе й шукав, а ти, голубко, не давала ся найти! — Де-ж бувала ти так довго?

КІНОЛЬ (*змішана скоро*): Га, вона приходить до себе, вона не вмре!

ПОМПАДУРА (*приходить до себе, обіймає Нарціса, змучено*): Нарцісе мій, мій любий, дорогий Нарцісе! (*Цїлує его*). Боже мій! Можеш простити менї, що я зробила тебе безіменно нещасливим, що я загірчила тобі житє? — (*Голоснїйше, радісно й ніжно*) Але бач, я маю тебе знова. Маю тебе в своїх обіймах, закім заздрісна смерть не вирве мене від тебе... Але, нї! Я хочу жити, я ще буду жити! Твоєї любови ради та задля твойого щастя! (*Щиро*) Я інакше рішила була! Ще лише одну хвильку — і ти був би мав мене знова, але лїпшу, — лїпшу, Нарцісе, не покриту ганьбою, як тепер. (*Сьвяточно*). Але ся ганба нищить ся; минає ся в сїй хвили перед огидною підлостю сеї людини, (*показує на Шоаселя*) сього підлого чоловіка, якого я виплекала кровію свойого серця. (*Скреґоче зубами*) Але в мене ще є сила, щоб стерти його на порох, — і я зітру його! — Вони привели тебе сюда, щоб ти своїм милим поглядом убив мене. І всї сї — се мої убійники, всї вони цїлять до мойого серця. — Се заговір королевої проти мене, а фальшивий Шоасель запродав королевій свою розбишацьку руку. — Стид і ганьба! Юда!

ШОАСЕЛЬ (*на півголос*): Господи, вона приходить до себе, вона буде жити!

ПОМПАДУРА (*встає з величезною енерґією, Нарціс помагає їй*): Так, буде жити! Маркіза Помпадур ще володїє Францією. Хто хоче бути наслїдником д' Амбоаза, хай повідомить короля, що стало ся, і хай покличе сторожу! Ви мусите мене вбити, Шоасель! — Вбити з холоною кровію — немічну жінку! Прошу, відважте ся! Але коли зажевріє на вашім мечу моя кров, то (*шуткуючи*) на Марію Лещиньску спаде така ганьба, що вона не зможе бути королевою; а сего забули Ви вчислити при своїх заходах. — Ох! (*Паде на фотель протягаючи руки Нарціса*). Нарцісе мій! (*Нарціс дивить ся на неї здивований*).

ШОАСЕЛЬ (*кличе*): Капітане Сан-Лямбер! (*Заслони аркад розходять ся: на хіднику видно розставлених жовнїрів*).

Вихід осьмий.

ПЕРШІ. СЕН-ЛЯМБЕР (*входить серединою, за ним йдуть два ґардисти і стають на лївих і правих дверах*).

ЛЯМБЕР (*приступає*): Вона вмирає.

ШОАСЕЛЬ: Я її вбив, — але я й побіджу.

ВАРІ (*приходить до себе по крайнім переляку і здивованю*): Він обманив мене!

ПОМПАДУРА (*оперла ся на Нарціса, змучено до Шоаселя*): Ви числили, пане, на мою слабість; вона була для вас так сказатиб помічницею. — Гарна штука, д' Амбоаз! Доказ щирої любови!

ШОАСЕЛЬ: Любови? — Від пустоти треба відзвичаїти ся, коли хочеть ся стати великим мужом!

від неї вимагати. Побідила справа руска, панове Поляки, тому, бо є ще люди, які не узнають тез ваших вшехпольских і думають, що поняте справедливости сягає часом дальше від брутального насильства. Побідила справа руска, бо по сторонї рускій найшов ся героїзм, а по вашій була лише злоба і низька жадоба пімсти. Наша молодїж солїдарністю своєю дивувала сьвіт, а вшехпольскі студенти сьвідчили проти своїх університетских товаришів, помагали тим славним судам... Шляхотність стратилисьте панове, вирослисьте на ґрунтї Сенкевичівских ідеалів, а не в атмосферї тої прегарної частини вашого народу, що так гідно борола ся і боре ся о красші дни! Не „Neue Fr. Presse“, але вшехпольска дурійка, шалена і дика скомпромітувала польску справу перед лицем всего сьвіта. Заїдість вшехпольска викликала реакцию в рускім народї, а се, що тепер стало ся, се лиш довершене сих двох стремлінь: рускої оборони і вшехпольского розбишацтва! Останні події, злучені з всїма давнїйшими насильствами польскими, повинні викликати в народї нашім таку відпорність, що тепер не повинна нам бути страшною навіть мара „історичної Польщі — od morza do morza“! Проти здемаскованої і скомпромітованої нахабности польскої нарід наш повинен стати так кріпко, щоб сили тої нїхто не міг здавити! Правда, шаленої треба нам тепер працї, але ми її вложимо, панове вшехполяки!

*

„Dziennik Polski“ і „Czern. Taglatt“ подають в останних числах телеґрафічні вістки, що міністерство судівництва має намір цїлу справу львівских подій і слїдства веденого проти українських студентів представити цїсареви і в дорозї ласки виєднати застановленє всякого слїдства. „Dziennik Polski“ додає, що вість сю одержав із найлїпше поінформованих кругів.

Рада міста Львова ухвалила на останнім засїданю таку енунциацию:

„Рада міста висказує своє обурене з причини ненависних, повних фалшу і облуди артикулів віденьской преси в справі карнїй нападу руских студентів на львівский університет — артикулів, котрі могли викликати в опінії позакраєвій фалшиве поняте о польскім судівництві і о почутю справедливости і гуманности польского народу. Рада висказує обурене з причини кидань клевет на улицях польского (?) міста Львова проти польскої народности при нагоді демонстрациї, урядженої з причини увільненя руских студентів. Рада міска виєказує однак надію, що руска суспільність зрозуміє, що будуччина краю лежить в згіднім співділаню обох народностий і що в місце нинїшної пожалування гідної расирі (rozterki) і кличів ненависти, настане згідна, спільна праця для краю“.

Подібно і в соймі галицкім внесено інтерпеляцию в справі останних подій. Інтерпелянти жадають, щоб державні власти виєвнили всїх, що тепер і на будуче вимір справедливости не залежав і не буде залежати від пресиї.

Загальне віче 25. лютого, скликане комітетом віденьских адвокатів і редакторів в справі голодового страйку українських студентів і надужитя законів польскими верховодами, випало дуже величаво. Ухвалене висказати горячу симпатию для молодих мучеників-героїв українського народу та острі резолюциї, протестуючі проти поведеня польских властий в Галичинї і жадане до правительства потягнути до найострійшої відвічальности Потоцкого, Тхужницкого і Пшидуского. Поляк Гофмокль, висланий зі Львова на оборону польского режіму перед форум Европи, притиснений арґументами признав сам, що „Unsinn“ поповнили висші круги, а тепер криють ся поза судию Франкого. Промовляв на вічу теж др. М. Кордуба. Бувші посли Василько і Пернесторфер вислали на вічє привітні телеґрами.

Буковиньскі справи.

З волоского табору.

Минулого четверга (21. с. м.) відбуло ся в Сучаві віче „Арагаге-и“. Зібрало ся около 3 тисячі вічевиків, між тим учителї, сьвященикы, урядники і селяни. Збори отворив радник адм. Цуркан о 12 год., а референтував суд. секр. Тома. Бесїдник критикував остро політику Ончула, що потягла за собою для Румунів страти із всїляких областий. Дальше вдаряв на Русинів, що вирвали Волохам по части керму з рук і вказував на небезпеку зі сторони Русинів. От, звичайне і безпідставне говорене Румунів, в яке хиба самі они не вірять. Дальше говорив адм. ад. Дорі Поповіч, розбираючи ширше програму „апарариствів“, а п. Прокоповіч говорив про краєвий банок, запитуючи ся, чи присутні задоволені з нею, на що вічевики загомонїли: „Нї! Проч! Нам не треба краєвого банку!“ О 11. год. перед вічем „Арагаге-и“ відбуло ся в тій самій салї віче „Dirigenţ-и“, на якім по рефератї барона Гормузакого ухвалена його ж таки кандидатуру. Збори „Dirigenţ и“ в Радівцях ухвалили кандидатуру п. Сімйоновича. — Серед членів „Dirigenţ и“ пануе якесь непорозуміне. Зачувати, що п. Ніко Флондор зложив своє місце віцепрезидента „Dirigenţ-и“. Безпосередною причиною до сего кроку мало бути письмо, що дісталось в його руки, в якім один з членів видїлу „Dirigenţ и“ висказує своє незадоволене з „боярина“ Флондора.

Нїмецко-жидівскі округи.

В понедїлок 25. с. м. відбули ся в черновецкім магістратї нїмецкі збори. Предсїдатель зборів Відман, заявив, що збори мають рішити дві справи: 1.) чи Нїмцї мають зречи ся мандату до Ради державної в західних Чернівцях і 2) вразї заперечена хто має бути поставлений кандидатом в дотичнім округї? На внесене проф. др. Кайндля вибрано по довшій дебатї, в котрій брало участь також кількох социял-демократів, — комітет, що має порозуміти ся з иньшими партиями і на найблизших зборах оголосити кандидата. Дир. Відман заявив, що він не кандидуе в західних Чернівцях, але в нїм.-сїльскім округї, за що висказано Відманови на внесене унів. проф. др. Рошмана довіре і подяку за „його дотеперішну национальну працю“ — „Союз Нїмців на Буковинї“ задумував на нїм.-сїльский округ поставити кандидатом д ра Ґрубера. Однак, як зачувати, відступив „Союз“ від того пляну і ухвалить кандидатуру колонїста Негера або колонїста Фріца Кінера. — На черновецкий західний округ гадає кандидувати також писатель п. Конрад Пекельман. Тяжко обрахувати, кілько кандидатів зголосило ся до тепер на західний округ в Чернівцях. До сего треба лоґарітмів.

Кацапскі кандидатури.

„Allg. Ztg.“ пише, що комітет виборчий кацапский відбув засїдане в „Централю“, де затверджено ось такі кандидатури: на округ Чернівцї-Серет-Сторожинець: др. Евг. Гакман, на Кіцмань Садаґура: селянин Іван Савчук з Кліводина, на округ Вашківцї-Станівцї: о. Богатирець. Так отже справляемо в тім напрямі наше донесене в попереднім числї „Буковини“. — Як бачимо др. Гакман втїк перед нашим кандидатом з свого „так прихильного йому“ заставнецкого округа і рие тепер під учительским кандидатом Русинів. Поставлений кацапами в кіцманьскім округї селянин Савчук сам заявив, що кацапи хочуть хиба себе і його на сьміх виставити, коли оголошують його кандидатуру.

Із заставнецкого виборчого округа.

Отверте письмо з Заставни до д-ра Гакмана. Зібрані в Заставнї 26. с. м. 1907 громадскі начальники і секретарі заставнецкого округа виборчого прийшли однодушно до переконаня, що лише кандидатура краєвого віцесекретаря пана Лукашевича е в інтересї цїлого округа. Тому за згодою виборців витають они сю кандидатуру і заявляють що не відступлять від сего рішеня, бо бачать у кождій контракандидатурі лише заходи сїяти незгоду між спокійний народ. Зібрані вислали відповідне письмо до д-ра Гакмана. „Зачуваємо, сказано в тім письмі, що Ви, Високоповажний пане, хочете кандидувати проти пана Лукашевича, тому просимо Вас в інтересї заступлених нами громад, відступити від Вашого пляну, коли Вам лежить на серци добро руского народу, і не псувати мирну згоду нашого народу“. (Письмо се підписали всї двірники і секретарі). — По ухваленю кандидатури пана Лукашевича „Национальною Радою“, вислали двірники і секретарі громадскі заставнецкого округа, зібрані на уридовий день в Заставнї, — письмо з підписами і печатками громадскими до „Национальної Ради“ на руки пана віцемаршалка д-ра Смаль-Стоцкого, в котрім висказують „Национальній Радї“ подяку за ухваленє кандидатури пана Лукашевича, „чим — як каже ся в дотичнім письмі — відповідає ся бажаню більшости народу сего округа. Просимо й на дальше підпирати сю кандидатуру“. Рівночасно вислано письмо до бувшого посла до державної ради п. Николая Василька, в котрім дякує ся йому за його мужне старане около ухваленя кандидатури п. Лукашевича і просить ся й надальше заступити ся за сею кандидатурою. І те письмо підписало 38 начальників і секретарів громадских.

Із вашківского округа.

„Buk. Post“ (ч. 2039) доносить, що в недїлю, дня 24. с. м. відбуло ся в Вашківцях передвиборче жидівске віче, на якім явили ся оба кандидати із вашківского округа: дотеперішний посол Ер. Пігуляк і о. Богатирец. Оба кандидати виголосили свої програмові промови. Віче покінчило ся очевидно великим блямажом для о. кандидата. Всї зібрані одноголосно заявили ся (на внесене виборця Шаера) за кандидатурою д. Єретея Пігуляка. Певна річ, що і на инших зборах стріне о. Богатирецa таку саму відправу, бо тепер вже і на седї вимирають ті, що їх можна було дурити.

Полїтичний перегляд.

Виборчий компроміс між Старо- а Молодочехами. Староческий комітет виконуючий рішив на просьбу Молодочехів, іти спільно при виборах до ради державної і до сейму і старати ся отворити спільний клюб.

Санкционовані закони. Законопроекти дотично уреґульованя платнї державного перзоналу учительского, як також католицких і грекоправославних сьвященників одержали найвисшу санкцию.

Мирова конференция в Газї. З початком червня розпічне ся мирова конференция в Газї. Власти, що задумують вислати своїх делеґатів, роблять тепер приготовленя. Анґлія задумує поставити внесене на загальне розоруженє. Здає ся однак, що нїхто не вірить в таке розоруженє, навіть і самі внескодавцї, Анґлійцї. Як народи Европи, що терплять під тягаром мілїтаризму, думають про справу розоруженя, се зовсїм ясне. Нїчого вони скорійше не бажають — але оно останесь ще на довго лише побожним бажанем. Практичної вартости такі конференциї покищо не мають, бо час не е пригожий для здійсненя мировой думки, а поодинокі правительства анї не мають покищо доброї волї, анї не е в тім положеню, щоб гадку обернути в дїйсність.

Розбрат в угорскій коалїциї? „Budapesti Napło“ приносить вістку, яка справдї не імовірно звучить, яка однак наглядно доводить, що скандали з Польоніем як також всїлякі крадежи в найвисшім рахунковім трибуналї і в міністерстві справедливости, чимало причинились до непорозумінь між поодинокими сторонництвами як також і членами кабінету. Згадана часопись пише, що перед десятьма чи чотирнайцятьма днями мала заключитись між конституційною і народною партиею угода, після якої мають міністри належачі до сих сторонництв в певну пору демісіонувати, а оба сторонництва мають виступити з коалїциї. По міністерстві Векерлього наступить міністерство Селя, в яке вступлять також ґраф Юлїюс Андраші і Стефан Раковскі; можливо що і ґраф Аноній відпаде Кошут. Новий кабінет має занятись заключенем угоди між обома половинами держави як також і справою підвисшеня контінґенту рекрутів, при чім буде кабінет опиратись о феодальні і клерикальні елементи в партиї независимости.

Італія. Недавно в Анґлії при отвореню парляменту скликали анґлійскі жінки віче, на котрім поста-

---

ПОМПАДУРА: Добре, дуже добре! — Ви гідний мій ученик, але тільки ученик! — О, Помпадура великанка, вона не вмре зі стиду, бо се було би пониженем для людскої природи, стидати ся перед вами — в сім столїтю! — Я хочу жити, я мушу жити — сього нещасливого ради! Я маю заплатити йому вічний довг, і сплачу його, а хочби мусїла зробити і рай безлюдним і зірвати небо до землі, щоб вони разом зі мною лежали перед його ногами. (*Хоче обняти Нарціса*).

НАРЦІС (*дико хватає її за руку*): А! А хоч би ви обоє, ти і рай, лежали перед моїми ногами, то я розтоптав би вас! (*Кидає її в фотель*).

ПОМПАДУРА (*скрикує, потім благає*): Ох прости!

НАРЦІС (*палко*): Ти покинула мене, безвірнице; ти в щастю раювала, коли я жебрав; задля марного фантому слави і сили понижила й обезчестила себе, яку сотворив Господь по своїм подобію, се хай простять Тобі, бо бесчезна старість вже покарала Тебе! Але що Ти тою Помпадурою була, бути сьміла, сього не прощу Тобі нїколи. Чи-ж ти, гієно, не розумієш, що в моїй особі дивить ся на тебе обдерта, божевільна вітчина, що минає ся з розпуки, вітчина, яку ти тїлом і душею в жертві принесла для ідола свойого власного „я“? — Я стою перед Тобою як людскість, як твоє столїте! Диви ся на мене, се ти зробила! Що думаєш дати нам за наші лахи, за наші сльози, за втрачену невинність, за зіпсовані душі?! Що?! — Чи вернеш нам їх?! (*Трясе її*). — Наступає судний день, труби ревуть, сонце затемнює ся й звізди минають ся, а смерть ходить по землї та косить, та косить, бо їй віддані бідні люди через Тебе, через Твій гріх, — а як і Тебе вже хапне і коли станеш в ряді проклятих, то зрадіють чорти — га-га-га, бо прийшло їх спасене і вони стануть чистими ангелами в порівнаню до Твоєї вини. Вони бокують і лякають ся, втїкають від Тебе, а Ти лишиш ся на степах, де мука і страх і скреґіт зубів — і будеш сама!

ПОМПАДУРА (*скрикує божевільно, схоплює ся*). Хай й так! По менї хай буде потоп! (*Паде і вмирає*).

ВСЇ (*приступають, глухо.*) Умерла!

ШОАСЕЛЬ: Не оцїнимо його дїло!

НАРЦІС (*не зважаючи на нїщо, в збільшенім божевілю*). Га-га-га! Так, потоп! — З неба паде вогонь і сльози і смола! Із грузи нужди й злочину виступає здичілий народ і руе по дорогам: Крови! крови! крови! гусса! гурра! — А з реготом котять ся в грузь безголові трупи, дїточі й материнні, приятельскі й неприятельскі трупи... На порожнім Божім престолї сидить вишкірена „чеснота“ сього сьвіта, чеснота, що збожеволїла й числить і рахує, бо їй не стає ще 5000 трупів, щоб сама могла жити — рівночасно настає потоп, продирає ся аж до пекла і там, га-га-га-га! ми зійдемо ся знова. (*Скрикує, паде і вмирає*).

ШОАСЕЛЬ: Божевіле його вбило!

КІНОЛЬ (*зворушена, щиро і сьвяточно*): А з потопу в свіжій красї виступає просьвічена людскість і знова молить ся до перепрошеного батька в небі! Але тодї вже не буде Нарціса!

ЛЯМБЕР (*виступає наперед*): Її Величество королева як-раз вступила в комнати короля!

ШОАСЕЛЬ: Добре! За мною, мої панове міністри! (*Всї звертають ся до відходу. — Заслона*).

Переклав 1903 р. *Володимир Карбулицкий.*

новили домагати ся для себе виборчого права як і иньших політичних прав. Сей рух обхопив тепер і Італію. В італійській палаті депутатів здала в понеділок комісия справоздане з просьби женщин, щоб наділити їх політичним правом голосования. Президент міністрів Ґіоліті заявив, що при великих реформах можна поступати лиш крок за кроком. Годі йому відати якусь обовязуючу заяву, однак він обіцює справу простудіювати. По парляментарній дебаті про жіноче право голосования устроїли жінки перед палатою парляменту велику демонстрацию. По тім відбули збори, на яких рішили не відступити від аґітациї аж до осягнення своєї цїли.

Галицкі вісти.

В справі нових виборів.

Виборча борба, яку перевести тепер мусить галицка Русь, буде незвичайно важна, але і дуже важка. Скарикатурована виборча реформа, завдяки спритови „Polsk ого Kol a“, скривдила галицких братів наших в страшний спосіб. Та і на сю жмінку мандатів, які остали рускими, чигають ще Поляки, а їх „Рада Народова“ всїма силами старає ся опанувати в польску користь хоть 10 руских округів. З другої сторони проти Украïнців станули тепер москвофіли піддержувані сильними галицкого міра, а надто витворює ся ще в Галичині і клерикальна руска партия. Як вийдуть при тім всім вибори в руских округах, покищо годї предвидїти. Центр. орґанізация политична Украïнців, „Народний Комітет“ затвердила досї такі кандидатури: 1.) На округ Долина-Калуш Надвірна: пр. Ю. Романчук (з більшости). о. Богачевский (з меньшости); 2. на округ Бережани Рогатин Болехів Журавно: др. Кость Левицкий (з більшости), а проф. унів. др. Дністряньский з меньшости, (Л. Цегельский як заступник); 3. на округ стрийский: др. Евг. Олесницкий і як заступник др. М. Здерковский; 4. на округ перемиский: дир. Цеглиньский і як заступник З. Сварко; 5. на округ самбірский: о. Онишкевич і як заступник др. Стахура; 6. на округ тернопільский: др. І. Голубович і як заступник др. Данилович; 7. на округ снятиньский: др. Т. Окуневский і як заступник др. В. Охримович; на округ бучацкий: В. Брудзиновский. Иньші кандидатури „Нар. Ком.“ лише припоручив покищо. — Украïньска соц.-демократия теж оголосила своїх кандидатів, а іменно: 1.) в окрузї дрогобицкім: Семен Вітик; 2. в окрузї тернопільскім: Я. Остапчук (Ю. Бачинский як заступник); 3. в окрузї міскім Бучач-Снятин: др. Р. Ярославич. — На цїлій виборчій териториї відбувають ся тепер віча і наради. Борба кипить вже голосно і широко.

Петициї о нові рускі ґімназиї.

На теперішній сесиї галицкого сойму посли рускі зголосили внесеня о креоване нових ґімназий руских в Галичині. І так: п. Олесницкий зажадав основания рускої ґімназиї в Стрию і Бережанах, п. Мазикевич жадав основания рускої ґімназиї в Раві рускій, а п. Король подав також внесене в справі основания рускої ґімназиї в Самборі.

Новий проєкт „na zniszczenie Rusi“.

Нїчим не здержуваний апетит польский виднав собі від центрального правительства запевнене сакциї нового вельми для Русинів небезпечного проекту, тим разом в справі розширеня компетенциї краєвої Ради шкільної. Після нового проекту, над яким радить тепер галицкий сойм, компетенция Ради шкільної в Галичині обіймати буде: 1.) номінациї окр. інспекторів і перенесеня їх, 2.) удїлюване необмежених відпусток для гол. учителїв при семинариях учительских і для учителїв ґімназияльних, 3.) укладане планів наукових, 4.) предкладане терна із якого мусить бути вибраний кождий новоіменований директор середних шкіл, 5.) самостійне іменоване учителїв ґімназияльних і 6.) апробата що до шкільних книжок і средств наукових. Проти того внеску виступили згідно всї рускі посли, але внесене се ухвалять і затвердять. Се внесене, то вода на млин польского панованя в Галичині та відокремленя Галичини.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 28. лютого 1907.

Двобій між Раковским а Мерай-Горватом.

Будапешт. (*К. Б.*). Сьогодня перед полуднем відбув ся між Раковским і соцїологом Мерай-Горватом двобій на шаблї. Ґорват вийшов легко раненим на плечи, чолї і на лїкти.

Вибори в Росиї.

Петербург. (*К. Б.*). Доси вибрано 472 послів до Думи, між ними 292 лївих, іменно 76 кадетів, 49 социяль-демократів, 12 социяль-революционерів і 93 лївих, невідомої партийної приналежности.

Зміна у висшій науцї в Румунії.

Букарешт. (*К. Б.*). Камера радить над законопроектом дотично зміни висшої науки. Професори застановили виклади, студенти страйкують.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 28. лютого 1907.

В справі борби о украïньский унїверзитет зав'язав ся у Львові осібний комітет редакцийний, який постановив зібрати всї материяли, що відносять ся до останної фази борби о укр. унїверзитет і видати їх осібною книжкою. Комітет сей оповістив вже відповідну відозву, яку подаємо тут в скороченю ізза незвичайної недостачі місця в нашій часописї. „Коли сторонні люди, — читаємо в оповістцї комітету — заявляють глибоку пошану нашій молодїжи, а через те усему украïньскому народови, — то нехай усї наші привіти, усї наші вирази почести і солїдарности за галу з акциею нашої молодїжи заявлять сьвітови, що ми дїйсно народ один в собі, солїдарний і готов як іно що наші академикі в тюрмі постояти або і гинути „один за всїх, а всї за одного“. Тому нехай всї заяви до нашої молодїжи з усїх закутин нашого краю наспівають як найшвидше, аби їх можна скоренько передати всьому сьвітови, що днесь з напруженем і ожиданем глядить на нововідкритий народ. В тій цїли завязав ся комітет, якого найблизшою задачею буде видати як найскорше історию „Лютого времени від 23. сїчня до 24. лютого“ на кількох европейских мовах. Усї товариства, усї читальнї, родини чи одиниці нехай присилають свої заяви на руки сего комітету, а він оголосить їх сейчас в часописях галицких і заграничних, що сего домагають ся. — За комітет: *Олекса Кущак, Михайло Яцків, Василь Пачовский.* — Адреса: Василь Пачовский, Львів, (Академичний Дім), ул. Сушіньского, ч. 17.

Слово до новоіменованих панів учителїв. Звертаємо увагу наших учителїв на ту стару, але не меньше прикру аномалію буковиньску, що у нас всї новоіменовані учителї складають присягу службову в нїмецкій мові. Так не повинно бути і не буде, коли лише н. учителї зажадають від Рад шкільних повітових, щоб ті вистарали ся о роту руску. Складають присягу по руски посли соймові і т. д., то можуть складати її так і иньші учителї. Ми певні, що учителї рускі гідно упімнуть ся о те своє право!

Залишенє семестральних сьвідоцтв в середних школах. Міністерство просьвіти задумує залишити семестральні сьвідоцтва в середних школах, а заступити їх так званими „Zensurschein“-ами. В тих цензурних посьвідченях не буде як доси написано „перша кляса“, „друга кляса“ „трета кляса“, а виписані будуть лише ноти з поодиноких предметів. Сьвідоцтва першого семестра, які не є міродатними зглядом вступу ученика до висшої кляси, не мали і доси великого значіня, а робили лише богато клопоту в родинах. Тому тепер відпаде рубрика загального успіху в науцї, а міродайним буде лише сьвідоцтво з другого семестра. Ще не знати, як буде з шкільною оплатою в першім семестрі, коли є в посьвідченю зла нота з якого предмету. Посьвідченя нові не будуть остемпльовані.

Похорон черниці з войсковою парадою. В будапештеньскім ґарнізоновім шпиталю померла черниця іменем Аделя, що довгі роки з самопожертвованем пікльовала ся хорими жовнїрами в згаданій болницї. Командант місцевий зарядив зі згляду на великі заслуги сестри Аделї, щоб її тїло супроваджала повна войскова капеля від шпиталю аж на цвинтар. Також мають взяти участь в похоронах офіцири.

Оповістки, іменованя і т. п.

„Союз Сїчий“ пригадує ще раз всїм „Сїчам“, що загальні збори „Союза Сїчий на Буковині“, відбудуть ся в неділю, дня 3-го марта с. р. в „Народнім Домі“ о годині пів до 11-ої перед полуднем.

Звичайні загальні збори черновецкої філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся в неділю дня 3. марта в сали „Народного Дому“ точно о год. 1 ій по обіді з слїдуючим порядком дневним: 1.) справоздане видїлу, 2.) справоздане касове, 3.) касове справоздане „крейцарової бібльотеки“, 4.) вибір видїлу, 5.) наше становиско проти „Взаімної Помочи гал. і бук. учителїв“. — Зі згляду на останну точку програми просимо о ласкаву і громадну участь також Вп. учителїв із сторожинецкого та серетского повіту. *О. Іванїцкий*, голова.

Загальні збори Чернівского окружного віддїлу „Взаїмної помочи галицких і буковиньских учителїв і учительок“ відбудуть ся в неділю, дня 3. марта б. р., о 3. годині по обіді в сали „Народного Дому“ в Чернівцях зі слїдуючим дневним порядком: 1. справоздане видїлу, 2. наради над заснованем Секциї чи Експозитури „Взаїмної помочи“ для Буковини з осїдком в Чернівцях, 3. вписи нових членів, 4. вибір видїлу і 5. вільні внесеня. — За видїл: *Лесь Киселиця.*

Аматорска вистава. Товариство „Рускый міщаньскый Хор“ в Чернівцях відограє в неділю дня 3. марца н. ст. с. р. в театральній сали „Дому польского“, при улици Паньскій ч. 40, народну драму із сьпівами і танцями д ра Александрова і Старицкого під загол. „О й не ходи Грицю, т а н а в е ч е р н и ц ї“. Зміст отсеї щиро-народної нашої штуки аж надто знаний так нашій інтелїґенциї як і робітничому станови. Та мимо того „Міщ. Хор“ доклав всяких старань, аби вистава сеї нашої старинної драми вийшла під кождим зглядом без закиду. Справлено нову ґардеробу виключно до сеї штуки і вже тепер можемо упевнити Вп. Публику, що хори і танцї йдуть знаменито. Сподіваємо ся проте, що наш загал радо підопре щиро просьвітні змаганя „Міщаньского Хору“, який нераз визначував ся своєю рухливостию, своїми совісними публичними продукциями. „Міщ. Хор“ нїколи не рефлектував на зиски як ось і тепер того й на думцї не має, а стремів і стремить до одної цїли: ширити просьвіту між своїми членами на хосен меньшої братиї. Тож гадаємо, що в день 3. марта нї одна наша інтелїґентна людина не відкаже ся від відвіданя сего представленя, що всї громадно поспішать підперти шляхотну цїль товариства вже для того, що місця не дорогі, що певна тут добра гра і вистава, а врешті і тому, що треба нагородити працю членів того товариства. Цїни місць (без податку від карт) слїдуючі: Льожа 10 кор., I. крісло 2 кор., II. крісло 1 кор. 40 сот, III. крісло 1 кор., партер 60 сот. Карти скорше можна набути в „Рускій Касї“ від 9—1 рано, і від 3—6 по пол. Отже Всечестна П. Т. руска Громадо! Дня 3. марта до театру.

З жіночого руху! Сим подає ся до відомости, що дня 3. марта о 1. годинї по полудни відбудуть ся загальні збори „Жіночої Громади“ у Виженцї з слїдуючим дневним порядком: 1. Справоздане видїлу. 2. Звіт касовий. 3. Ухвала членьскої вкладки для центрального видїлу „Жіноча Громада“ в Чернівцях. 4. Де і по якій цїнї збувати вишивки. 5. Вибір нового Видїлу. 6. Вільні внески. Рівночасно запрашаєсь сусїдок і сусїдів прибути до нас не лише на збори, але також і на представлене театральне „Капраль Тимкс“, котре уряджують у нас члени „Жіночої Громади“ і читальнї „Рускої Бесїди“ в сали шкільній в день 10. марта о 6. годинї вечером. Вступ від особи 30 сот. Чистий дохід призначений на будову власної хати. — За Видїл: *Іванна Гоордийчук*, голова; *Докія Клим*, секретарка.

Читальня „Рускої Бесїди“ в Садигорі устроює в суботу, дня 2-го марта 1907. р. в сали п. Шматнїке велик і в е ч е р н и ц ї з т а н ц я м и. Підчас павз милі несподїванки. Вступ на салю від особи 1 К, фамілїйний білет на 3 особі 2 К. Сгрій звичайний. Початок о год. 6-ій вечером. Буфет знаменитий. — За комітет: Учитель *Буцко*, голова; *Дмитро Грищук, Пабурик*, комітетові.

Із штуки і лїтератури.

Із нашого міского театру. Останні дни належали безперечно до щасливійших і красших в нашім театральнім сезонї, коли згодимо ся на се, що сталий мійский театр в такім осередку культурнім, як Чернівцї, повинен бути гідний і поважний. Небавом по поважній драмі Пшибишевского виставив театр наш д. 26. с. м. другу гідну штуку: „E l g a“, ґ. Гауптмана. В морю фарс, дешевих опереток і третьорядних комедий, обі названі штуки виглядають як довго і тужно вижидані, цьвітисті, сьвіжі острови. Як небудь „E l g a“ Гауптмана є безперечно меньше вдатним твором знаменитого поета і драматурґа, то все-ж таки видно і в тім творі слїди великого артизму, щирої краси і поезиї, які все найдуть ся у творця тої міри, що автор останної премієри. Не треба великої быстроумности, щоб доглянути всї недостачі „Elg-и“, — аж надто ясне в нїй незнане польскої атмосфери і польских шляхотских типів, скривлене драми в другій її половинї і недокінчене рисунку деяких осіб (самої пр. Ельґи)) — але хто лиш вміє відчувати і глядїти, той не може не завважити великої поезиї і краси в самій дуже простій, романтичній концепциї драми, в принадї поетичного слова, в знаменитій пластицї того романтичного сну, який представляє нам автор, опираючи ся на одній звісній новелї Ґрільпарцера. „Elga“ — се поетичний, настроєвий образок, — д р а м а т и з о в а н а к а з к а. Розуміеть ся, таку річ треба відповідно заграти. Для вистави такого твору треба незвичайної дискрециї і субтельности в акторскій грі, треба чудесної вистави техничної. На жаль того всего не було. Грали у нас „E l g-у“ так, що бесїди не може бути о якій небудь ілюзиї. При тім всїм безмежне міш-маш в стилю. Комнати, строї, хатня обстановка все те недостроене, з ріжних кутів і часів позбиране, — варварске, горендальне! П а Д у і н о не вміла попасти в ґрациозний тон, а креация п-и К і н а у се рішучо не образ польскої матрони. Добре грав п. Ш т е р к, дуже добре і стилево грав п. П і н д о. Він один трафив в тон. — Все-ж таки видно було добру волю режисериї і акторів, а се теж має свою вартість. — (*О. Л.*)

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Барбівці, відбудуть ся 10. марта 1907 о год. 1. попол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Назначене платні касиерови. 4. Вільні внесеня. За старшину: *Н. Кушнірюк*, начальник. *Ів. Николайчук*, заступник.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Малятинці, відбудуть ся 10. марта 1907 о 12. год. в полудне у громадскій канцелярії з звичайним дневним порядком. За старшину: *Партемій Власійчук*.

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

(—)

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфкарти, доки не запитаєте ся в

Увяжайте на нумер 14 ул. Ратушева б о л и ш т а м

Міжнародним Бюрі подорожи Ґльобус о ціну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 3—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

Берґмана і С-ки в Дрезні і Тешинї над Ельбою

Молочне мило з лелії,

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

після одержуваних щоденно писем з признанем, ві остане ся із всїх медичних мил **найуспішнїйшим,** проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя свіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (1—50) п.

Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна.
(Enzenberg-Haupstrasse)

Я, АННА ЧІЛЯҐ

виплекала своє волосє на 185 cm довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся масть є **одиноким средством проти випадуваня волося,** побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню еї хоронить волосє, **надає ему иравдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм** до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тілько поживних частий для волося як **Чіляґ помада,** яка зєднала собі свїтову славу, позаяк панї і панове пересьвідчили ся що по ужитю невеликої скількости еї, волосє перестане випадувати, так, що в протягу кількох днїв заєвало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цїлім свїтї, зрештою вислід нагорджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попереднім надісланем або за побранем належитости. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯҐ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(2 26) П. н.

До Америки і Канади

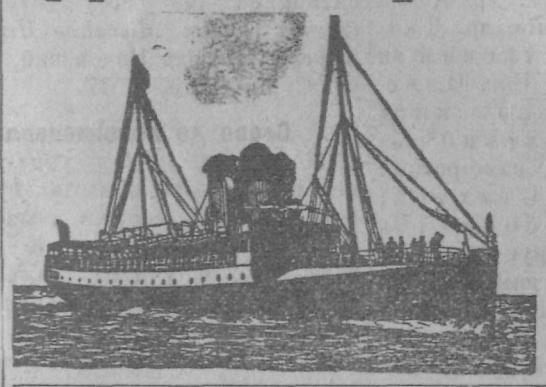

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через

ЛЇНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна** (Еанценберґ) **ч. 32.**

104 26—52 п

Важне для управителїв шкіл.

Намість друкосорти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друкосорту

„FRAGEBOGEN”

яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради“ (Чернівці ул. Петровича ч. 2) по цїні

6 сотиків за аркуш.

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиранє по цїні **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця“** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 21—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом“
у Празї, улиця Елисавети число 5.

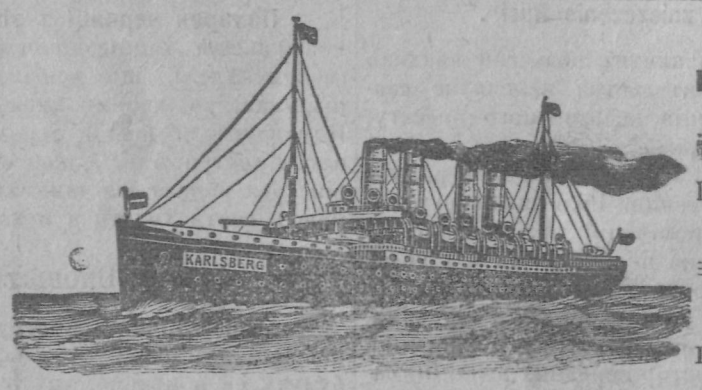

До Америки
Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і почтовими парівцями

скоро і дешево

B. Karlsberg, Hamburg

Ґенеральна корабельна експедиция. 26 5—10

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули веснянї:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Шіхлер і Сини в Ґрацу.

Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
(—) Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до полюваня і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.
За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 21. Чернівці, неділя дня 18. лютого (3. марта) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Перед виборами.

Всї народи нашого краю жваво і енергічно взяли ся до аґітациї передвиборчої, бо всї розуміють, що найблизші вибори, се великий іспит, який мають зложити дня 14. мая поодинокі пациї із зрілости своєї і своєї сили. Часописи буковиньскі подають від довшого часу в кождім числї богаті вісти про збори і наради Жидів, Нїмцїв та Румунів. Виступили вже до виборчого бою всї буковиньскі народи і їх партиї. Не чуємо лише голосного голосу руских виборцїв. Тут і там відбуло ся вже меньше, або більше зібране, але широкої, громадної акциї рускої покищо не видно. Ми певні, що орґанїзатори наші не занедбують нїякої відповідної нагоди і живо осьвідомлюють поодиноких виборцїв або і цїлї гуртки, але констатуючи се, висказуємо заразом свою думку, що хвилю теперішну треба нам лїпше використати. Новий закон виборчий віддає велику власть в громадяньскім житю масам люду; до них отже треба тепер звертати ся. Осьвідомлюючи визначнїйші одиниці треба памятати рівночасно о найширших масах люду, треба скрізь скликувати віча і збори, бо лиш тим способом втягнемо в роботу широкі круги суспільства, лиш на тій дорозї доведемо до належного осьвідомленя народних мас, таким лише трудом опремо всьо житє наше публичне на широкій і тревалій підставі. Полишаючи провінциональним орґанїзаторам нашим децизию що до практично найуспішнїйших средств в аґітациї при теперішних наших виборах, звертаємо їх увагу на засадничу сторону нашої акциї публичної, яка, як не скрізь вже тепер, то в найблизшій будучности мусить захопити як найширші круги. Передвиборчий час, се найкрасша нагода полїтичного осьвідомленя всего народу, тому побіч кличів дня треба нам тепер кидати між народ і те золоте, здорове зерно, якого плоди розсьвітлять всю полїтичну будучність нашу. Ми мусимо суспільну, полїтичну і народну сьвідомість нашого народу довести до тої міри, що одиноким кличем нашим в будучности буде і при виборах лише наша национальна полїтична програма! „Национальна Рада“ випрацювала вже давно програму своїх стремлінь, тому як раз тепер попри всї практичні і конечні иньші способи треба нам спопуляризувати сю програму між всїм нашим народом. „Национальна Рада“ оповістить вже небавом проклямацию до виборцїв, в якій ще раз ширше розяснить свої програмові домаганя і в той спосіб і орґанїзаторам нашим облегчить їх працю. Треба отже в напрямі розширеня програмових кличів наших розвинути нам тепер як найживійшу акцию. Треба як найскорше вияснити народови всї домаганя наші — що до шкільництва, що до церкви, в справах аґрарних, — треба вияснити народови демократизм програми рускої, який на цїлій лїнії стремить до охорони мужиків перед насильством паньским, треба вияснити всїм ту велику працю на поли економічнім (пр. каси), яку вже зробили в користь народу провідники буковиньских Русинів, треба виказати масам нашого люду, що наша програма стремить до того, щоб нарід довести до цїлковитої і справдїшної рівности, до красшого житя при таких великих тягарах і обовязках, які має на собі руский нарід. Йдїм в народ, пізнаймо недолю і домаганя люду, вияснїм йому причини теперішного зла і подаймо йому раду на будучність, — покажім народови щиро і сердечно всї стараня наші, щоб двигнути бідний наш люд із петрів здирства і обманьства, вкажім йому на практичні наші добутки для загально-народного добра, а тодї народ не піде за румунїзаторско-кацапскими ретроградами, ворогами мужиків, а піде все з нами! Сповнити то всьо, — се велика задача і ми розуміємо, що анї за місяць анї за два місяцї не зробить ся того всього; та се ще не доказ, що якраз тепер, коли свобідно можна скликувати збори, не час для тої працї.

Вертаючи до найбільш наглих вимогів дня, звертаємо ся з горячою просьбою до всїх наших сьвідомих і щирих виборцїв, щоб сейчас розвели широку працю в справі найблизших виборів. В кождім окрузї виборчім треба скликати віче, на якім обговорити треба всю ситуацию і всї средства потрібні до успішного переведеня виборів. На тих вічах треба вибрати одного або двох сьвідомих і рухливих людий з кождого села в даним окрузї і їм поручити дальшу акцию в справі виборів. З тими вибраними людьми треба порозумівати ся вічно, і вічно бути в контактї з ними. Про кожді такі збори і їх ухвали треба повідомити сейчас „Национальну Раду“ в Чернівцях. Коли того буде треба, то „Национальна Рада“ вишле на кожді такі збори своїх відпоручників, а певно, що і кандидати не відмовлять по можности своєї співучасти. До того всього ще одна замітка та просьба. А именно: редакция „Буковини“ і „Рускої Ради“ специяльно просить всїх скликуючих такі віча чи наради, щоби они сейчас по вічу надсилали до наших часописий ядерні, але докладні справозданя. В той спосіб весь загал наш буде мати потрібні, автентичні информациї, в той спосіб можна буде мати контролю над всею нашою роботою, а се теж справа дуже важна.

Тих кілька думок вважали ми за відповідне подати нашим орґанїзаторам і виборцям. Ще раз просимо їх і взиваємо, щоби як найскорше розвинули широку і горячу дїяльність. Хвиля така важна, що легковажити її нїяк не можна. Хто любить руский нарід, хто бажає йому красшої будучности, що здає собі справу з того, що вороги не сплять і нині-завтра готові з'явити ся перед нами, хто всїм серцем бажає собі побачити наш нарід в красших об-

НАШ АЛЬБОМ.

Остап Луцький. Дрібнички.

I.

Поганий вечір... Вітер вие,
мов божевільний, улицями...
Важке, брудне, невмите небо —
і дощ — і гірко до нестями...

Надходить ніч... Так пусто, глухо...
нїхто нї словечком не кине, —
в душі неясна пісня грає —
і на устах даремно гине...

Перелетїли ясні хвилї,
як перелякані ким серни...
Думки погідні розбрили ся
по всїх усюдах... Хто їх верне?...

Без впину вихор вие, вие — —
Даремна мрія... Годї ждати...
Прийшла нестримна филя жалю
і плаче гірко біля хати...

1./XII. 1906.

II.

* * *

І стало жаль менї кождісїнької хвилї,
що біля нас пройшли у безвість темну...
Могли нам радість принести безмірну,
а жаль лишили і журбу даремну...

Трояндами, — рожевим, ясним крином,
червоним маком мали нам зацвісти, —
вони одні лиш вивести могли нас
з ярів невидних в поле ясне, чисте...

Могли веселим сьпівом залунати,
як грають шумно гірські, дикі ріки, —
дугою чарів могли нам засяти
і в споминах остати нам на віки...

— а ми їх, люба, провели так марно...
І знов над нами мраки вють ся хмарно, —
чудесних днїв вернути — ми не в силї!
... І стало жаль менї кождісїнької хвилї...

1906.

III.

(За Розенфельдом.)

Сьміяв ся я і плакав нераз,
Мій сьміх знав сльози чисті, як алмаз...
По щастю гірко стало — —
— слухати мало...

Раз говорив, — то знов весь час мовчав, —
І з мовчанки мене найкраще всякий знав...
Божу ся: так бувало — —
— слухати мало...

Ненавидїв богато, — та много так любив, —
Я за любою вік перетужив!
В кінци — терпцю не стало — —
— слухати мало...

Іван Підгоренко. Мої мрії.

(Арістеї I.

Я вічно вас, солодкі мої мрії,
До груди горну, серцем нагріваю,
В душі моїй я вічно вас кохаю,
А ви все мріями, далеко від надії!

Нераз гадав, що вже зоря зорїє...
В нічній тиші стою і визираю —
І бачу — хтось іде — назустріч вилїтаю,
Стаю, гляджу, — а то давнїї мрії...

Не хочу слави, ні вінців лаврових,
Анї майна, анї богатства сьвіта,
Крихітьку лиш бажав би я любови,

А щастя всїм. Минають тишком лїта,
І старість вже несе свої окови,
А в мене мрії лиш і жаль до сьвіта.

Чернівцї, 19./XII. 1906.

Михайло Жук. В плєнері.

Простяглась дорога рушником,
А по дорозї спека лиш танцює;
В повітрі тиша. Анї згук
Не прийде зрушити спокою людских мук.

І душно так і сумно... Боже!
Чого мовчить невільниця земля,
Чому квітки так марно гинуть, —
Невже загину марно так і я?

Простяглась дорога рушником,
А по дорозї спека лиш танцює,
Сьміеть ся спека... „Спи, засни!
Забудь, забудь!“ — гукають голоси сумні.

Пробі! бий у дзвін... ратуйте... ой!
Людскі ниви сонце підпалило...
Порепалась земля... від жару
Квітка долї голову схилила!...

— — — — — — — — —

Простяглась дорога рушником,
А по дорозї люд голодний блудить;
В повітрі тиша. Анї згук
Не прийде зрушити спокою людских мук.

Київ, 1903. р.

ставинах житя, той не відкаже ся тепер від праці, а забере ся до неї з всею щирістю, з всїм запалом! Вибори — се не особиста справа будучих послів, — се незвичайно важний момент в громадяньскім житю народу. Проте в імя народної, сьвятої справи звертаємо ся до всїх сьвідомих синів нашої вітчини: „чим скорше берім ся до праці!“

ШАКАЛЇ.

(Причинки до історії останних університетских подій у Львові).

Редакция наша одержала від одного із визначних наших провідників на Буковинї незвичайно цїнні листи: д. В. Кушнїра, ред. „Ukrainische Rundschau“, обжалованого теж о мнимо важну співучасть в останній демонстрациї наших студентів у Львові. Не упереджуючи покищо певного для нас висліду розправи судової проти д. Кушнїра, містимо в „Буковинї“ один із листів ш. редактора. Містимо лист сей дуже радо, бо в нїм пробиваєть ся ясно і прозоро все багно шляхотско-польского панованя в Галичинї, вся до неба о пімсту взиваюча погань галицких відносин. Події, про які пише д. Кушнїр в своїм листї, можливі справдї лише в Галичинї. Зазначимо ще, що листи д. Кушнїра появлять ся теж в толкованю і в заграничних дневниках. — Добр. В. Кушнїр пише:

„Високоповажаний Пане! Щоби Вам наочно показати, що на мене панове зі Львова мають великий апетит, розкажу про ось яку провокацию моєї особи: Коли мене відставлювано до Львова, треба було переночувати в краківскім арештї. Так була виставлена „Marschroute“. Я приїхав з капралем (Justizsoldat) в пятницю (8-го) до Кракова о год. 11. в ночи страшно змучений. Ні жовнїр, ні я не знали, де арешт і ми шукали по містї. Не було видно нїде живої душі. Нараз надходить якийсь панок і питає ся: „Wohin gehen die Herren“? Я відповів, що шукаємо арешту і що я маю бути відставлений з Відня до Львова. На те сей незнайомий менї чоловік (в Кракові загалом нїяких знайомих не маю) каже менї на мое превелике счудоване: Ach so! Sie sind doch der gewisse? Aber ja, wir wissen's schon, Sie sind ja der gewisse Kuschnir. Мене мов громом хто вразив. Нараз сей панок робить таємничу міну і питає, чи мій ескортант вміє по польски, а коли я сказав що ні (сей жовнїр був Чех Korporall Franz Prihoda), значить таки трохи по польски розумів! Панок став в мене вговорювати по польски, що на мене піднесено страшні річи, що мене живим з арешту не випустять, щоби я втїкав до Росії, а се радить менї як ученик мого батька, який нїбито був учителем в Бохнї, (в дїйсности мій батько не був ні в Бохнї, ані учителем і мій батько давно вмер!), бо чує велику пошану до мого батька і не хоче дати пропасти його синови. Я, будучи дуже втомленим з дороги і страшно зажуреним, бо дома лишив хору жінку на божу опіку, був в такім глупім настрою, що зачав ся перед ним оправдувати, що я нїчого не винен і що мое арештоване се тільки помилка. Тодї мій паниско представляє ся як полїцийний аґент і каже, що він все знає, що він навіть мав мене ескортувати, отже я не повинен нїчо укривати, бо то все на дармо. Колиж я і по тім, зміркувавши, з ким маю дїло, сказав, що се все пусте і що я себе до вини не почуваю, сей панок сказав отсї слова: „Aber mein Herr, sie kriegen eine Schale Suppe, schöne Suppe, gute Suppe und in 10 Minuten sind Sie fertig! Panie! pana otrują, uciekaj pan do Rosyi!“ Мене мов шилом вкололо. Тодї панок, бачучи мій переполох і мое вибілїле лице, каже, звертаючись до жовнїра: „Sie Herr Zugsführer, töten wir den Mann! Bo ja panu mówię, lepiej dla Pana, czem prędzej tem lepiej.“ Я просто примирав зі страху. Ми прийшли так аж під арешт і тодї сей панок, перестерігаючи мене, що се, що він сказав, правда і що він оставляє менї цїлу нїч до намислу, вилеґітимував себе як аґент полїцийний, показуючи при тім свою леґітимацийну книжокку з фотоґрафією, але закриваючи свій підпис і сказав, що прийде на другий день рано на дворець по відповідь. Прибитий сею нічною сценою між старими мурами міста Кракова я ввійшов до арешту. Мене завели до якоїсь камери, без сьвітла. Я постояв хвилину, протираючи очи, аж якийсь старий жид арештант, спитавши хто се, пояснив менї, де менї класти ся спати. Я намацав ліжко, але на ньому не було ні простирала, ні покривала. Я сидїв зо три годинї, але потім утомлений положив ся в убраню на тапчан, прикриваючись своїм плащем, але цїлу нїч ока не примкнув. Я розказав сцену одному арештантови, а сей коли я йому описав сцену, щоб заповнити час, а потім ще описав вигляд того панка, сказав, що се аґент полїцийний, оден з братів Карч (двох братів того назвиска е детективами). Не примкнувши ока ні на хвилю я пролежав до рана і мене ескортував жовнїр далї. Нашого аґента вже не було“.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Буковиньскі справи.

Кацапска гидь.

„Czernowitzer Allg. Ztg“ (ч. 942) доносить, що черновецкі студенти кацапи заявили ся на своїх зборах дня 25. лютого проти основаня руского унїверзитету, а за заснованем унїверзитету российского. Ухвали сї подано до відомости ректорови черновецкого унїверзитету. Заява наших кацапиків занадто дурна і сьмішна, а до того гидка і плюгава, щоби нею ширше займати ся. Застерігаємо собі лиш те, що киринники не мають права судити поступків ідейних. Імпертиненция кацапска тим сьмішнїйша, що поза нею стоїть в Чернівцях таке число студентів що його на палцях двох рук розібрати можна. І так на всїх унїверзитетах. Така quantitas, a qualitas ... знана.

Вижницка депутация.

В пятницю 1. марта явила ся у маршалка краевого барона Ю. Василька депутация з Вижниці, щоб передати йому дипльом почесного горожанина міста Вижниці. П. маршалок подякував за горячі слова бурмістра п. Давбера, а цїлій депутациї за почесть і запевнив їх о своїм дальшім стараню для міста. В дуже прихильний спосіб розпитував ся пан маршалок у поодиноких участників депутациї про обставини, бажаня і потреби міста. — Потім удала ся депутация до посла на сойм з вижницкого повіта п. Николая Василька, щоб також і йому особисто передати дипльом почесного горожанина міста. На промову бурмістра Давбера, в котрій бурмістр обговорив заслуги п. Василька яко посла до парляменту від міста Вижниці як також яко посла на сойм з вижницкого округа, посол Василько відповів ось що: „Перед 9 роками наділив повіт вижницкий мене, в краю а ще меньше в державі знаного, своїм довірем, висилаючи мене своїм заступником до сойму, в рік потім до парляменту. Хоч тодї лише мала частина уважала мене гідним до сего званя, а многі навіть уважали мене просто несносібним або й шкідливим, — виборці вижницкі мимо того держали ся мене і йшли за мною підчас моєї борби з тодїшним, лихим президентом краю. Сьогодні, по 9 лїтах, нема руского округа на Буковинї, котрий би менї не припоручив свого мандату, і де би я не мав виглядy на цїлковитий успіх. Тому уважаю я своєю повинностию, за тодїшне довіре, за велику прихильність супроти мене і за сегодняшну почесть відплатитись тим, що тепер, коли наслїдком зменшеня колишнього парляментарного виборчого округа буде богато лекше для посла з вижницкого округа, працювати на добро сего округа, — я буду держати ся Вижниці з тою самою витревалостию, як тодї Вижниця мене, і відкину всяку кандидатуру так довго, як довго вижницкі виборці збережуть свое довіре до мене. Я маю певну надію, що по упливі нового періода парляментарного, отже по 6 роках, сповню всї бажаня міста і цїлого повіта, які менї лежать на серци: середна школа в Вижниці, міст через Черемош з Вижниці до Кутів і желїзна дорога з Путилова через Селетин до Бродини. Осягнувши се, відвдячусь Вам за Вашу вірність і приязнь і за Ваші почести.“ З великим вдоволенем приняли участники сї виводи п. Василька до відомости і розпрощались в одушевленім настрою.

Політичний перегляд.

Нїмеччина. Партийний склад у новому парляментї такий, що урядову більшість складають ріжні лїберальні ґрупи разом з консервативними. Супроти них стоїть партия центра, з якою в деяких випадках іти муть разом социяль-демократи. Сей склад виявив ся вже при виборі президії. Партия центра поставила кандидатом на президента д-ра Шпана, спільним кандидатом лїбералів і консерватистів був дотеперішний віцепрезидент палати, консерватист ґраф Штолберґ. При голосованю Штолберґ дістав 214 голосів, Шпан 164 голоси — від центра і від социяль-демократів. Проголошеня Штолберґа президентом посли центра привитали голосним сьміхом. Віцепрезидентами вибрані націонал-лїберал др. Паше і вільнодумний Кемпф. При виборі віцепрезидентів центр і социяль-демократи віддали чисті картки. В лїберальних кругах ведеть ся дискусия над тим, щоб всї лїберальні ґрупи злучились в одну лїберальну партию, а посли лїберальних ґруп в одну лїберальну фракцию. Чи прийде до такої злуки, ще не знати, але в кождому разї окремі лїберальні ґрупи іти муть разом, а крім того іти муть поруч з консерватистами. Сей союз лїбералів з консерватистами думає центр розбивати таким способом, що класти ме ріжні демократичні внесеня, яким консерватисти мусять противити ся, а за які лїберали мусять голосувати. Свое вороже становище супроти державного канцлера Бїльова посли центра зазначили тим, що складаючи по звичаю візіти найвисшим державним чиновникам, помінули зовсїм Бїльова.

Франция. З приводу церковної політики міністра просьвіти Бріяна загрожувала Франциї міністерияльна кріза. Одначе в останній хвилї Бріян і президент міністрів Клемансо дійшли до порозуміня, і велика парляментарна дебата про церковну політику скінчила ся побідою кабінету Клемансо-Бріян над тими, що хотїли його повалити з приводу церковної політики. Дебати почали ся інтерпеляциею до кабінету з приводу його церковної політики, а саме з приводу переговорів префекта Сена з парижским архиепископом про формулу контракту, яким громадске начальство має відступати церковні будинки для церковних служб. На інтерпеляцию відповідав Бріян, доказуючи, що його політика має на увазї заспокоєне держави, але не є нїякою уступкою перед церковними властями; його промову переривав від часу до часу Клемансо якимсь окликом, зазначуючи свою солїдарність із виводами Бріяна. Вражіня від промови Бріяна було таке велике, що Клемансо вже не вважав за потрібне промовляти в оборонї політики свого кабінету. Палата ухвалила 384 голосами проти 33 довіре кабінетови Клемансо Бріян. Після сього становище теперішного кабінету вважаєть ся на довший час забезпеченим. Бріян вести ме свою політику далї в дотеперішному напрямі. Переговори префекта Сена з парижским архиепископом вести муть ся далї а формулою контракту, уложеного ними, зможе користувати ся скрізь громадске начальство, очевидно, коли захоче, без нїякого примусу.

Вістки із росийскої України.

Вибори на Україні.

Вибори послів до Державної Думи на Україні вже скінчили ся. На правобережній Україні селянин привик дивити ся на пана тільки як свого ворога, а що виборці від селян мали в лївобережних ґуберніях переважне значіня, то й вибирали вони послами до Думи здебільшого селян. Розуміеть ся, пише „Рада“, що такий склад послів від нашої країни, не можна признати щасливим. В Думі — нам бажало ся би мати представників ріжних станів місцевої людности. Сї народні представники повинні би всесторонне знати житя нашої країни і не тільки знати, а й уміти росказати про нього перед всїми, та обороняти те, що було-б на користь місцевій людности. На жаль серед послів лївобережної України таких людей, з широкою осьвітою і знаням житя дуже мало. „Правих“ середпослів від правобережної України небогато, але покладати великих надій на те, що вони справлять як слід свої обовязки, не можна. На лївобережній Україні селяне, очевидно, ставлять ся до панів з більшим довірям. Серед послів ми зустрічаемо не селян переважно, а й робітників, учителїв, інженерів, судїв, поміщиків, земских дїячів і т. д. Черниговщина, Харківщина, Катеринославщина та Таврія дали послів поступових, за те в Херсонщині, Весарабії і Полтавщині на послів до Думи обібрано самих „правых“. Адміністрация вжила всїх заходів, щоб „праві“ взяли гору, а коли і се не допомогло, тодї ті вибори, де пройшли поступові люди, скасовано. Найшкодливіше відбило ся се на виборах у Полтавщині. Коли наслїдки теперешніх виборів не можна назвати щасливими взагалї, то для української справи їх треба признати ще сумнійшими. В першій Думі більшість українських послів складала ся теж з селян. Але поруч з ними сидїло чимало і сьвідомих українських інтеліґентів. Останні свою енерґію і вплив принесли на користь української справи. Вони почали вже були ґуртувати коло себе малосьвідомих селян, стихійних Українців, заснували український посольский клюб, що подавав дуже гарні надії. Трохи инакше стояти ме национальна українська справа тепер. Розуміеть ся, що угадати те, що буде наперед, трудно. Але вже й тепер, маючи в руках список послів, дуже блискучих перспектив українській национальній справі в Новій Думі пророкувати не можна. Найбільш розвинутою з национального боку у нас е Полтавщина, але розуміеть ся, що теперешні полтавскі посли, хоч би навіть у де кого з них і знайшли ся українські симпатії, не стануть так обороняти українську справу, як би се робили сьвідомі Українці. Вони тільки підпирати муть інтереси тих заможних станів, що провели їх у Думу. З инших ґуберній пройшло де-кільки сьвідомих Українців, але число їх не велике. І от на них тепер падають великі, поважні обовязки. Вони мусять напружити всї свої сили на те, щоб добре познайомитись із своїми товаришами земляками, розбудити у них национальну сьвідомість, сполучити їх в один тїсний гурт. Вони мусять подбати про те, щоб заснувати посольский український клюб, який був би у найтїснійших зносинах з всею Україною.

Тайна українська печатня.

Онодї відшукала полїция в Киеві тайну печатню українського комітету социяльно-демократичного союза. Забрали велику скількість черенок і дві тисячі проклямаций.

Холмщина.

Цар затвердив закон, поданий Радою міністрів про те, щоб Холмщину віддїлено від Польщі. В Холмщинї буде осібна адміністрация.

Українські социял-демократи.

Уже коло 3-місяцїв тому назад почали ся змовини про зеднаня української „Спілки“, (котра, як відомо, входить у склад росийскої соц.-демократичної партиї) і самостійної „української соц.-демократичної партиї“. Змовини сї скінчили ся виробленем проекту приеднаня української соц.-демократичної партиї до такої ж росийскої; умови приеднаня такі: українська

соціял-демократична партия входить у склад росийскої соціял-демократичної партиї, одмовившись від назви — „партия“; українська соціял-демократична партия приймає всю програму й устав росийскої соц.-демократичної партиї, зоставляючи при собі всї пункти, що до автономиї України; члени українськой соціял демократичної партиї в Державній Думі входять у склад Думскої фракциї росийскої соц.-демократичної партиї; українські соц.-демократи беруть участь в загально партийних з'їздах і мають своїх представників у складї загальної делеґациї росийскої соц.-демократичної партиї на межи-народних соціялистичних конґресах; українські соц.-демократи мають право скликати окремі наради з приводу автономиї України і мати виборний на сих нарадах висший виконуючий орґан.

Події в Росиї.

Атентат на вел. князя Николая.

Часописи подають відомість про новий, скажім відразу невдалий, атентат на одного із великих князїв. Якийсь незнаний чоловік дістав ся при помочи дороблєного ключа на дворець в Царскім Селї і підложив під шини бомбу, знаючи, що шляхом тим їхати буде вел. князь Николай. Бомбу підложено на 3 хвилї перед від'їздом поїзду. Спостеріг се зелїзничий урядник, кинув ся за виновником, але не спіймав його. Поїзд великого князя перепровадили сейчас на иньший тор, а князь Николай від'їхав того самого дня, вечером.

Погроми.

Годї подумати собі, щоби в якій небудь державі европейскій могли дїяти ся такі страшні погроми, які тепер на порядку дневнім в Росиї. Уряд і „істинно русскі“ чорносотенці цїлком цинїчно, брутально і безкарно вбивають невинних людий, рабують, крадуть, палять і нищать. Се вже верх всякої анархиї. Останні часописи розказують про такі погроми в Бесарабщинї, звідки громадно втїкають люди перед дикими розбоями чорної сотнї. Рівночасно „Vossische Zeitung“ доносить з Кишенева, що провідник тамошних чорносотенців Крушеван, вибраний тепер послом до Думи, так промовляв на бенкетї, уладженім в його честь: „Скажу Думі, що терпеливість росийского народу вичерпала ся. Нарід росийский змете своїх ворогів. Кров ріками полле ся! Всїх грозою пройме строгий суд росийского люду!“ Здаеть ся, що Крушеван ясно висказав, чого тепер сподївати ся треба. Воно вже й справдуеть ся. „Neue Fr. Presse“ доносить, що в Москві пр. готовлять ся вже чорносотенцї до погрому. Має се бути „демонстрация“ проти побіди опозицийних кандидатів в Москві при недавних виборах.

Нова Дума.

Нова роснийска Дума не удостоїть ся царскої промови. Отворить її віцепрезидент Державної Думи Голубов. Важна й цїкава справа, хто буде президентом Думи. Центральний комітет кадетів заявив ся за Головіном, предсїдателем московского земства. Віцепрезидентом мав би стати по думцї кадетів один Поляк і один заступник робітників. — Центральний комітет кадетів одобрив вже проект Милюкова в справі тактики кадетів в другій Думі. Милюков доказує, що партія має не тільки змогу, але і обовязок вести самостійну тактику, нїчим не поступаючись, нї в право нї в лїво. Між законопроектами, які партія внесе сейчас по отвореню Думи, буде проект закона про демократизацию місцевої самоуправи. Кадети сподївають ся, що їх підопруть тепер Поляки, умірковані поступовцї і партия независимих мужиків, так, що кадети знова будуть творити парляментарну більшість в Думі. Від тактики кадетів залежати ме головно, чи Дума остоїть ся, чи розженуть її так, як першу. Задача кадетів тепер дуже важка і дуже одвічальна. О тім, що правительство хоче із згляду на вислід виборів розігнати і сю Думу, говорить ся в сьвитї немало, але певних информаций покищо нема. Міністер фінансів Коковцев категорично заперечив сю поголоску. Велике значіне для Думи буде мати також тактика социяльно-демократичних послів. Кореспондент „Neue Fr. Presse“ доносить, що в тій справі відбув ся дня 27. лютого соціялїстичний конґрес в Москві. Справи тактики соціял-демократів в Думі на конґресї ще не порішено.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 2. марта 1907.

Замкненє київского унїверзитету.

Київ. (К. Б.) Київский унїверзитет замкнено, через то, що студенти мимо заборони професорскої колеґиї збирали ся на віча.

Напад на зелїзничий потяг.

Екатеринослав. (К. Б.) На стациї Ігрень стріляно на надходячий потяг, наслїдком чого згинув начальник стациї і оден урядник, а кількох ранено небезпечно. Рівночасно стріляно з потягу, чим ранено трех урядників. Злочинцї зрабували 50 тисяч рублїв, перетяли телеґрафічні дроти і утекли льокомотивою.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 2. марта 1907.

Дальший терор Поляків в справі борби о український унїверзитет. Розуміеть ся, що несподіваний оборот в слїдстві та увязненю українських академиків страшно розлютив галицких Поляків. Лють їх дійшла до неімовірних границь, коли в пресї европейскій з'явили ся вістки про застановленє дальшого слїдства. Тоді Поляки ймили ся дальшого терору. Тим разом відвернули ся від наших студентів, а тероризують правительство своїми ухвалами в львівскій Радї громадскій і в галицкім соймі. В останних днях подають часописи дальші відомости про сей новий польский терор і пишуть, що всякі найвисші урядники львівского суду зголосили свою демісию, щоб задемонструвати проти акциї міністра Кляйна. Мав се зробити вже през. Тхужницкій і през. Пшилуцкій. Та бо і се ще не конець. Вчорашне „Słowo Polskie“ пише, що не замовк і міністр — redak Войтко Дзедушицкій. Мав він виступити против міністра Кляйна на зібраню Ради міністрів, з чого мало прийти до таких непорозумінь, от от, а кабінет розлетить ся... Так то осьмішують себе самі Поляки. На всякий спосіб події останні, як видно, добре заворушили хоробливо шалену амбіцию польских шляґунів. — Щоб ратувати ситуацию, Поляки домагають ся делеґациї негалицкого суду до переведеня розправи проти наших демонстрантів. Студенти українські такої делеґациї анї раз не боять ся! Противно, надіють ся, що аж тоді вийдуть на верх всякі цїкаві, а дуже прикрі для галицко-польскої власти несподіванки.

По побіді українських студентів. Рівночасно із вістю про аболіцию кружать вісти о делеґациї негалицкого суду до переведеня розправи проти оскаржених студентів Зразу говорено о віденьскім суді, а тепер згадують і про делеґацию черновецкого суду. — Увязнені студенти фідфотоґрафували в часї свого слїдства всї свої казнї, а відтак зладили фотографію всього свого гуртка. Фотоґрафії сї (головно перші) призначені для заграничних ілюстрованих видавництв, будуть також гарною памяткою і для нашої суспільности. — Кореспондент віденьскої „Arbeiter Ztg.“ говорив із студ. Кратом про відносини у львівскій вязниці. Студ. Крат вневнив віденьского кореспондента, що казнї львівскої вязниці е о много гірші та огиднїйші від росийских темниць. Се чули ми нераз від людий, що знають росийскі тюремні відносини. В тім зглядї Росия не потребуе червонїти ся, бо Галичина випередила її в некультурности. Та чи лише в тім зглядї?

Пересторога перед яничарами. Як наші вороги воюють супроти наших товариств, доказуе найлїпше слїдуюча історийка з Кичери. Щоби наших правдивих заступників народних здискредитувати в очах цїлого кичерского населеня, якийсь чоловяга — певно яничар — замовив збрую в фабриках оружія на імя начальника каси Сгрілчука, а вже кілька днїв пізнїйше надійшов на імя дир. Ілюка пакунок з 5 ґверами і патронами. Розуміе ся директор Ілюк не приняв посилки, а зажадав від фабрики власноручного письма того, що замовив збрую. Се яркий зразок войованя кичерских яничар супроти немилих їм людий, а директора Ілюка раді би вони як найскорше збути ся з села, та шукаючи ключки ще й досї еї не найшли. Найгірші вороги народу е ті, що вийшовши з під рускої стріхи, покинули її і пішли служити чужим богам, а таких яничар, богато. Перестерігаемо перед ними наших людий і наші товариства.

Сьвяткованє річниць битви коло Маратону. В грецкій камері виринула гадка сьвяткувати річницю битви коло Маратону. Посол Папаміхалопулос вказав на то, що в році 1910 минає 2400 лїт від битви коло Маратону (490). Годило б ся в тім році зі згляду на значіне тої побіди не тільки для Грециї, але для цїлого цивілїзованого сьвіта обходити той день сьвяточно, що можна би злучити з олїмпийскими іграми, які відбудуть ся 1910 року. Посол звертав на се увагу, що місто Марсей празднувало 1900. року 2500 лїтні роковини свого заснованя Фокійцями. Правительство відносить ся прихильно до цїлої справи.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори! Дня 10. марта с. р. відбудуть ся в Глїбоцї в рускій школї загальні збори серетской філиї тов. „Руска Школа“ з слїдуючим порядком: 1. Відкритє зборів і прочитанє протоколу. 2. Відчит на тему: „Що має робити школа, щоби нарід ставав їй прихильнїйшим?“ 3. Вільні внесеня. Початок зборів о 2 ій годинї з полудня. — По зборах відбуде ся передвиборча нарада делеґатів громад серетского судового повіту, яку скликуе *Учительский Комітет.*

Позір! Підписаний комітет запрошуе сею дорогою Вп. учительство кіцманецкого повіту на передвиборчу нараду, яка відбуде ся дня 10. марта с. р. о годинї 10 ій перед полуднем в сали громадского уряду в Кіцмани. — Комітет: *Віктор Івасюк, Дмитро Павнел, Володимир Кукелка, Дмитро Марянчун, Остап Попович.*

Народне віче в Вилавчу відбуде ся дня 3-ого марта 1907. р. о 1-ій годинї по полудни на шкільнім подвірю. — *Комітет.*

Звичайні загальні збори „Вашківского Бояна“ відбудуть ся в недїлю, дня 10. марта с. р. в сали „Рускої Бесїди“ о годинї 2-ій по полудни. — За видїл: *А. Гринцишин,* голова.

Із Драчинець. Слюб п. уч. Юрія Івончискула із п. уч. Мелянїею Микитович відбуде ся 9. марта с. р. о 4 ій годинї по полудни в тутешній парохіяльній церкві.

Із штуки і лїтератури.

Український календар „Рідний Край“ на р. 1907. (Видання часописї „Рідний Край“.) Полтава, 1907. Ст. 132. Цїна 15 коп. Зміст: До читачів, Показчик чисел, Сьвятцї, Зосподарскі поради, Про реформу календаря, Пости та мясницї, Католицкі сьвята, Еврейскі сьвята, Почтові правила й иньші, Царска родина, Астрономічні відомости, Про землю й племена людскі, Держави всего сьвіта, Відомости про Европу, Росийска держава, Україна, Хронольоґічний огляд істориї України, Українська мова, Українська лїтература, Нові українські книжки, Українські часописи, Просьвітні товариства, Про будову памятника Шевченка, Жіноча справа, Про що треба дбати, Про пчільництво на Україні, Українські музеї, Кобзарска дума про Марусю Богуславку, Вірші ріжних письменників, Жарти, Приславя й загадки, Оповістки. — Як бачимо із змісту зложено сей календар цїкаво. Видане чепурне.

Нове українське видавництво. В Полтаві засновано нове видавництво під назвою „Учитель“. Завданим його буде помагати сїм'ї і школї учити та виховувати дїтий. Перша книжка сього видання „Українська граматика“, Г. Шерстюка, — як сповіщае „Рідний Край“, — вже друкуеть ся і незабаром вийде в сьвіт. Видавництво „Учитель“ просить прихильників национальної української школи прийти на поміч видавництву своїми писанями. Адрес г. Полтава, Екатериненьска ул., ч. 16. Г. Шерстюку.

Krytyka, одинокий поступовий суспільно-науковий та лїтературний місячник польский, який виходить в Кракові під редакциею звісного критика і письменника Вільгельма Фельдмана, містить в останнім числї передову статю самого редактора п. з.: „Kryzys w sprawie polskoruskiej“. Із згляду на видну добру волю автора і його влучні спостереженя та висновки, познакомимо згодом докладнїйше наших читачів із сею статею. В тім самім числї „Krytyki“ находить ся критична замітка про першу книжку сьогорічну „Л. Н. Вістника“. Замітка підписана ініциялом: *О. Ѣ.*

Складанка, 12-та книжочка вид. львівскій Просьвіти, за р. 1906. Стор. 24. Цїна сот. Зміст: В. Ґеринович: „Дещо з житя Муравлїв“; М. Коцюбиньскій: „Харитя“; Гр. Коваленко: „Пригода Діонїзия Сиракузкого.

Стипендиї для артистів і лїтератів. В цїли признання стипендий лїтератам і артистам, які не мають средств на дальше удосконаленє, завзиває міністерство просьвіти артистів країв австрийских, що хотїли би одержати запомогу, аби внесли свою просьбу найдальше до 1. мая с. р. до дотичних властий краевих. Убігати ся о таку стипендию може кождий самостійний артист. Ученики всїх категорий виключені від конкурсу. На поданю треба зазначити: степень образованя петента, його місце уродин і приналежности, вік, стан, місце побуту, матеріяльне положенє; 2. спосіб, в який замислює петент вжити стипендию на цїль дальшого виобразованя; 3. треба залучити зразки артистичної творчости, з котрих кождий має бути підписаний петентом.

Почутє авторскої гідности. Від якогось часу містить „Дїло“ короткі, солоденькі уваги про всякі наші книжки. Сї уваги входять у фейлетон сеї часописи, хоча некритичний, солодкий тон вказуе, що се не замітки читача для читачів, але радше ґешефтярскі словечка книгаря-купця, який прихвалюе всїм свій товар без розбору і поважаня, навіть тоді, коли говорить про справдї гарні і поважні твори. Такою солодкавою заміткою надїлено і збірку оповідань д. М. Яцкова. Обурений автор надїслав „Дїлови“ як бачимо се в 36. числї таку відповідь: „У вчерашнім „Дїлї“ ч. 35. в фейлетонї п. н. „Що читати?“ між иньшим радить хтось, що мою книжку „В царстві Сатани“ — можна читати. Я е противної гадки і моїх книжок не раджу читати. — *Михайло Яцків*“.

Йосиф Левіньский. В середу помер у Відни актор придворного театру, Йосиф Левіньский. З ним перейшов на той сьвіт оден з того малого гуртка великих артистів, що були окрасою старого придворного театру. Левіньский родив ся 1835. р. у Відни в родинї бідних міщан і вже в 17 лїт виступив на сценї. В Бернї зробив він враженє на Зонненталя, котрий його припоручив Лавбому. Ширшій публицї заімпонував Левіньский в ролї інтриґантів „Клявіґа“ і „Франца Мора“. Дальше виступав він в ролях „Ришард III.“, „Вурм“, „Польоніюс“ і т. и., вписуючись в тямку тисячів. Левіньский звісний також яко письменник; він пробував поставити теорию „красного актортва“, дальше рецитував він перед робітниками твори найбільших майстрів, а ще недавно прочитав перед публикою в однім з віденьских товариств робітничих новелю Фердинанда Зара „Камінарі“ і Франсоя Коппе „Страйк ковалїв“. Левіньский виступив в більше як 300 ролях. В послїднім часї діткнений ударом, нидїв він з кождим днем, аж в середу заснув вічним сном.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для руской міщаньскої громади в Чернівцях стоваришене зареєстрованого з необмеженою порукою які відбудуть ся в неділю, дня 10. марта 1907 н. ст. о год. 2. пополудни в сали „Народного дому“ ул. Петровича ч. 2. із слідуючим порядком дневним: 1. Прочитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Вибір Старшини. 4. Вибір ради надзорчої. 5. Установлене процентy на виплачене дивідендів від паїв. 6. Установленя платні касиерови за рік 1907. 7. Зміна статуту. 8. Вільні внесеня. Наколиб о 2. не явило ся достаточне число членів, то загальні збори відбудуть ся о 3-ій годині по обіді тогож дня, без огляду на число явивших ся. — До численної участи в загальних зборах запрошує ся. *Микола Григорович*, касиер. *Йосиф Захарясевич*, заступник голови.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Прилипче відбудуть ся в неділю дня 10. марта с. р. в 1-ій годині пополудни в громадскій канцелярії з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за дїловий рік 1906. 2. Вибір одного члена старшини. 3. Постановлене висоти позик і вкладок щадничих. 4. Вільні внесеня. За старшину: *Юрий Калинюк гр. пр. парох*, начальник.

Головні збори каси пож. і щадн. для громади Карапчів н. Ч. відбудуть ся дня 10. марта 1907 о 1. годині попол. в домі читальні в Кутї Вали з таким дневним порядком. 1. Звіт дїяльности старшини каси за минувший рік. 2. Річний обрахунок і білянс. 3. Вибір дїлої старшини. 4. Вибір двох третин ради надзорчої. 5. Відложене осїнного загального збору до весни. 6. Вибір касиера і назначене платні для него. 7. Наради в справі вступу в члени товариства „Спілка для продажи і закупна“. 8. Призначене річної платнї наставленому післанцеви за доручене членам всяких повідомлень і напімнень в касовій справі. 9. Вільні внесеня і за питаня. *Елїазар Лазар*, начальник.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 14—15

Випродаж! по сумїнно низькій цїні 60 лиш за 3 зр. 20 кр. цїнний гарнітур із шістьнадцять оздобних предметів.

Важне для кождого!

1 Ніклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 дїтна ґаранция.
1 франц. нікл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстені з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до манжетів „Garantie“.
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником ніклевим який самий представляє тую вартість, висилаю пославлатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Француза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати нїяких „Нервотонів“.

Цїна фляшки 80 сот. 10 фляшок (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.

(—)

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

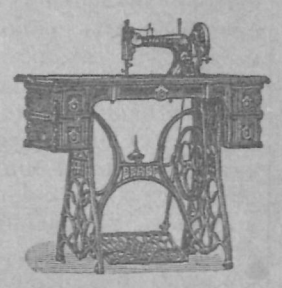

97 19—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купні суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівці.

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересїданя. Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnelldampfer.

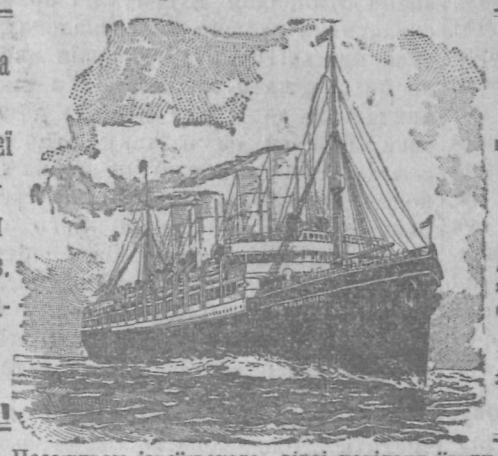

З Гамбурґу до **Ню-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята Пол. Африки і Схід. Азиї.**

Парівці „Гамбурґ-Америка“ лїнії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажирийдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльского віроісповіданя їдучи по всїх наших кораблях межи покладом подасть сят реельні страви.

Видача карт до всїх стацій Сполучених держав і до Канади.
Близші условія уділяє охотно
Ґенеральна аґенция для Буковини,
Чернівці, ул. Паньска ч. 16.

113 (2—6) 2 н.

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

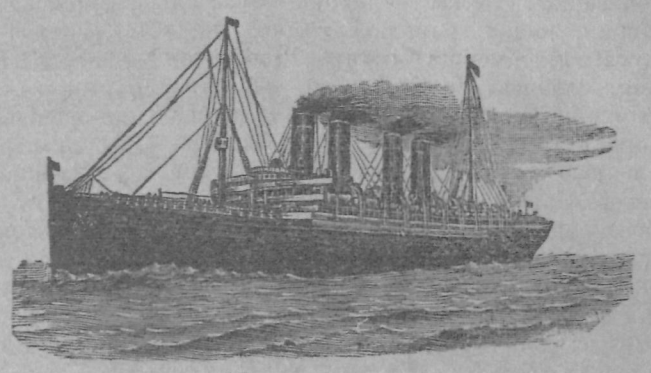

109 (30—104) н. с.

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденційну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

До Америки і Канади

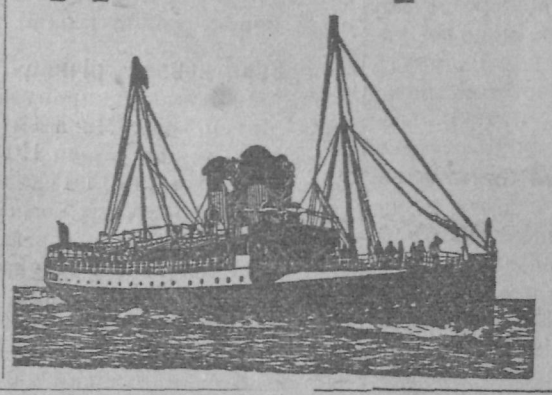

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 27—52 н

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

(—)

Найлїпші тукрасві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.
За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 22. Чернівці, середа дня 21. лютого (6. марта) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

КИРИНЯ?

Нї один із буковиньских народів не виступив до близької виборчої борби так солїдарно, як ми, Русини. Ся єдність наша імпонує ворогам нашої справи, бо слушно в єдности нашій бачуть всї певність нашої побіди. Невпинна, щира праця провідників руских, — праця в школах, читальнях, касах, „Сїчах“, у всїх товариствах і у всїх напрямах публичного житя, праця, за котрою стоять вже поважні і тревалі а для найширших верств народу так хосенні здобутки, — отся праця важка, але щира довела суспільність нашу до єдности і карности і се з'єднало нам поважанє у всїх, навіть у наших ворогів. Черновецка громада дїячів руских збирає до праці всї характерні і трудолюбиві одиниці і в той спосіб дає кождому спромогу виказати спосібність свою, своє розуминє публичної роботи, свій запал і свою енерґію. Одного лишень бажаємо безусловно, а іменно: характерности і справдїшної праці! Така тактика згуртувала всїх щирих, поступових і дїяльних Русинів в одну карну громаду і тому тепер всї бачать в нас поважну громадяньску силу, з якою поважно числити ся треба. Та се і ворогів нам придбало. Від якогось часу нїмецкі та ромунські часописи з видною завистю почали писати про незломну єдність руского табору на Буковинї, а в останних днях стрічаємо в ворожих нам орґанах вічні цькованя, яких наміром є підюдити сего, або того із наших людий, щоб станув проти з'орґанїзованої сили рускої і виступив до виборчої борби без огляду на знані постанови буковиньскої „Национальної Ради“. До найнизших інстинктів, до особистої, слїпої амбіциї одиниць хочуть промовити вороги. Се для нас зрозуміле. Wie der Schelm ist, so denkt er. Та досї робили се лиш чужинцї, вороги наші. На жаль, юдженя ті повторив в 13. числї і галицко-руский радикальний „Громадский Голос“, в якого статї находимо ще на сю тему сьмішно-наївні, хоч злобні уваги, із якими не треба навіть полемізувати. Із патриотизму народного анї із працї і здобутків для народу — буковиньскі заступники Русинів не будуть здавати іспиту перед редакциєю „Гр. Голосу“, бо на се є обективна справедливість иньших авторитетів, на те маємо совість і самосьвідомість самих дїячів а дальше понад всїм тим остаючий осуд істориї нашого люду. Відповімо „Громадскому Голосови“ лише на ті його уваги, які можуть мати жерело в несьвідомім незнаню ситуациї. Називає пр. „Гр. Голос“ попихачем попівским нашого б. посла д. Є. Пігуляка. Се вже справдї сьмішно. Попихачем попівским став чоловік, що все так пильно трудить ся над знационалїзованєм румунїзаторскої церкви православної, чоловік, що в тій справі вів буковиньску депутацию до цїсаря і проти якому тепер румуньско-кацапска кліка панотцїв ставить свого контркандидата: о. Богатирца! Такі самі нїсенїтниці плете „Гр. Голос“ про нашого заставнецкого кандидата. Завважимо, що ми, тутешні люди, аж надто добре знаємо, кілько доброго зробив в наших народних справах д. Лукашевич, — знають о тім — також наші громади. За кандидатурою п. Лукашевича заявили ся і заявляють ся дальше (гл. „передвиборчі вісти“) не лиш двірники та писарі, але цїлі села, люд зібраний численно на вічах. Скажемо ще, що двірники і писарі наші, се не конче ще „хрунї“ на галикий лад і ми не маємо нїякої причини виключати їх від громадяньскої працї. Кандидатів наших поставила „Национальна Рада“ в порозуминю із людом, на нарадї вибраних відпоручників із всїх місцевостий в поодиноких округах, по докладнім роздивленю ся в ситуациї. Не можна про те без зданя себе на посьміховиско, говорити о якімсь самовільнім именованю будучих послів. Ще одна справа: „Гр. Голос“ висуває проти кандидатів затверджених нашою „Национальною Радою“ д-ра Галїпа. Поминаючи всю деморалїзацийну сторону таких кличів, звертаємо увагу, що і в тім зглядї хиба закпив собі хтось із самого „Гр. голосу“. Як-раз др. Галїп сам зрік ся офірованого йому „Национальною Радою“ (а тепер „Гр. Голосом“) заставнецкого мандату, коли розглянув ся особисто по виборчім теренї, — як-раз др. Галїп брав участь у всїх нарадах „Национальної Ради“ і все сам голосував за теперішними кандидатурами, причім, як секретар нарад, сам навіть вписував всї ухвали у книзї протоколів! Нам здає ся, що „Гром. Голос“ хиба сам відступить тепер від думки про „народну“ кандитатуру д-ра Галїпа і зрозуміє, що вона невмісна тепер із всїх зглядів, коли зважить ся ті всї події, які на тлї виборчої акциї звязані з особою д-ра Галїпа. Ось і всї бомбастичні уваги і кличі, які порушив „Гр. Голос“. Сподїваємо ся, що жерелом їх — несьвідомість ситуациї і справи, бо годї думати, що із яких иньших причин хотів би „Гр. Голос“ розбивати нашу народну єдність вже тодї, коли розгоріла ся виборча борба і коли нам всїх сил доложити треба, щоб добути мандати у всїх і так загрожених руских виборчих округах. Заявляємо однак, що коли-б дальшою метою всїх поголосок теперішних була яка-небудь кириня в нашій акциї виборчій, то ми зберемо потрібні сили і без пардону скрутимо голову тій гидрі! Шануємо кожду позитивну, щиру працю, але станемо рішучо проти всїх киринників! Не стерпимо нїяких галабурд, коли ними захоче хто захитати гірко добуте вже народне майно. Проти акциї очайдухів, проти всеї упертої самоволї виступимо без застережень і без огляду, звідки би сї інтриґантскі помисли не походили. Розуміючи вагу хвилї і наші народні конечні потреби, висказуємо се ясно і рішучо!

О. Кобиляньскої „Нїоба“.

(*„Нїоба“, — повість. Львів 1907. Ст. 170. 8⁰. Ціна 1 кор. 20 сот.*).

Санїтарному совітникови і доцентови др. Ф. Маєрови — присьвятила авторка сю повість. Се мимоволї пригадує нам ті нещасні днї великого терпіня, яке колись прийшло до авторки і в своїм часї кинуло між всїх рідних, товаришів і прихильників її грізне почутє сердечної трівоги. По довгих днях незмірно важкої недуги прийшла авторка знова до сил, що найменче о стілько, що вже в часї свого першого побуту в Наугаймі могла приступити до дальшої творчої працї. Там, серед чужої природи, далеко від рідних піль і гір і лїсів, щоб вспокоїти тугу свою сердечну, почала Кобиляньска писати свою нову повість „Нїобу“. Так звана „тема“ повісти давно вже ворушила душу авторки, та аж тепер прийшло до здїйсненя давного наміру. Сейчас по поворотї, горячково взяла ся авторка до дальшої працї і остаточно в розмірно дуже скорім часї викінчила свій твір. Городець цьвітів, ясне і погідне лїто, перші днї осени, які авторка незвичайно вразливо відчуває, ось і місце і час, серед яких оживали і розвивали ся помисли авторки, серед яких повстала отся нова і скажім від разу незвичайно інтересна і поважна повість. До правдивого здоровля не повернула на жаль д. Кобиляньска і по нинїшний день. Поза тим сїрим реєстром зовнїшних фактів криєть ся очевидно цїле море найсердечнїйших почувань, пливуть найтихші відгуки надії, любови, туги, жалю, смутку і далекої, глибокої задуми. Та се вже царство, у яке поза авторкою нїхто не сьміє входити. Хто має в душі своїй ясний образ всеї дотеперішної творчости д. Кобиляньскої і хто вміючи читати, добре пригляне ся останному її творови, той як слїд всьо зрозуміє і відчує.

*

Коли появила ся передостання монументальна, — не лиш гарна, але і велика — повість нашої шановної письменницї: Земля, — тодї з Украïни звертав ся дехто до авторки з просьбою, щоб по незмірно гарних описах земної природи, звернула ся она до своїх давних небесних зір і щоб вдививши ся знова в блакити, написала повість про небо. Таємне небо — се царство всеї власти нашої авторки. Небом її, як звісно, — душа людска, повна гордих але тихих і незмірно тонких почувань. Як вміє Стефаник незвичайно тронути і зворушити нас поражаючою хвилею психічного пекла або якимсь одним субтельно лїричним та сердечним моментом, — так Кобиляньска у повістях кладе перед нами великий образ душі, у якім містять ся припливи і відпливи сердечних почувань із всїм їх шумом і шепотом, не раз так дивно тонким, що зловити його може тілько ухо незвечайно вразливе. — Колись грало і шуміло те море — голосно і широко, — горді сосни Маґури відбивали ся на його филях, але від довшого часу із шумом його пливе до нас із всїх майже творів Кобиляньскої — смуток. Не роспука, але довгий, монотонний, знов широкий, поважний і глибокий смуток. І як давнїйше у своїй енерґічній „Людинї“, чи „Природї“, в тужній „Царівнї“, чи грізній „Землї“, — так тепер в тих сумних піснях своїх віднаходить авторка свою поезию і музику, своє нове небо. Там жде на нас слїпець, до якого очи людскі нїколи щиро не звертали ся (Слїпець), — там старик думати ме свою поважну думу (Думи старика), — там по похоронї остане самітний, болючий хрест житевого терпіня (Хрест), — там по всїх гірких розчарованях зійдеть ся з своїм нещасним сином і внуком, до краю горем похилена, мати — Нїоба. Найсубтельнійші відрухи серця із всїм їх пригнобленєм і жалем стають тут перед нами, як сумовита пісня. Для неї не треба вже навіть тої чудесної природи, яку все поезия звязати вміє із сердечним почутєм людини; в „Нїобі“ майже не находимо її; серце, одно незмірно щире, — глибоке в любві, — болем закровавлене, людске серце є тут початком і кінцем, — жерелом всїх гірких колїзий, всїх терпінь. Траґізм серця, траґізм безкорисної, ясновидючої, глибокої, сердечної любови, — біль який всїм докола мованє приказує, глухий, тихий смуток — ось те, що бачить нинї Кобиляньска в душі своїх

Вшехпольский погром на львівскім університеті.

За відомостию польских професорів в понеділок рано вшехпольскі хулїґани з „Czytelni akadem.“ напали коло пів до девятої на університет, узброені в палиці і револьвери. Польскі професори були очивидно про се повідомлені і кінчили виклад перед девятою. Офірою в першій мірі впали рускі слухачі теольоґії. Узброені в револьвери і палиці вшехпольскі студенти впали до викладових саль теольоґії і грозячи палицями і револьверами, силою виперли їх з саль. Кількох наших слухачів теольоґії вшехполяки поранили, а тим, що лишили ся в салї, грозили револьверами. Теольоґи вийшли з саль викладових і заняли цілу платформу перед університетом, де до них прилучили ся сьвітскі рускі студенти. Вшехполяки коло одинадцятої години хотїли вийти з університету, але наші студенти утворили бльокаду і вшехполяків не пускали. Проти себе станули дві ворожі армиї студентства, відділені від себе полїцийним кордоном, котрий окружив вшехполяків, що стоять на університетских сходах. В бльокадї взяло участь що найменьше 300 наших студентів. У вікнах університету появляли ся час від часу голови польских професорів і педелїв; за кождою такою появою наша академична молодїж знимала оклики: „ганьба! сором таким представителям польскої культури!“ Ситуация була дуже грізна. Декан правничого видїлу, проф. Тіль, телефонував до намісництва до старости Цоля, що він має почати по причинї грізної ситуациї в університетї.

Коло 1. год. в пол. зібрав ся сенат на нараду і рішив університет замкнути аж до відкликаня. Вшехполяки вийшли з університету і до них прилучила ся всяка вшехпольска бранжа з міста, а коли побачили, що по їхній сторонї є нумерична перевага, зчинили бійку з нашими студентами. В бійцї помагала їм львівска полїция, випихаючи наших студентів від університету, а навіть окладаючи їх кулаками. Вшехпольскі студентскі чорносотенцї хотїли з під університету удати ся до руского академічного дому і його здемолювати, але на розї ул. Мохнацкого замкнула їм дорогу кінна полїция і не допустила їх дальше, боячи ся, щоби вшехполяки по дорозї до рус. акад. дому не зробили демонстрациї нїмецкому конзулеви, котрий мешкає як раз при ул. Мохнацкого. Коло 3. год. по пол. площа перед університетом опорожнила ся цїлком. Чительняки укартовали все з гори і дістали на се placet зі сторони університетскої власти. З причини нинїшного подвигу вшехпольскої молодїжи серед львівских Поляків повстала велика констернация. Пос. Олесницкий порушив сю справу в соймі. Молодїж українська взиває всїх товаришів, щоб сейчас явили ся у Львові, бо як бачимо знов шалїє лайдацко польска гаката. Поляки ухвалили недопускати Українців до університету. Так велить їм їх „kultura“. Приватно довідуємо ся, що деяких Українців поранили тяжко вшехпольскі хулїґани. Полїция знов пощукує за студ. Кратом. Ситуация грізна. Кождої хвилї може прийти до поважної, лютої борби!

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Передвиборчі вісти.

Із черновецкого руского округа.

В неділю 10. марта с. р. відбуде ся в Жадовіо 2-ій год. по обіді всенародне віче. Зі згляду на те, що на вічу зявить ся п. інспектор Спинул і виголосить свою кандидатску бесїду, просить ся о як найчисленнїйшу участь.

Із заставнецкого виборчого округа.

В неділю, дня 3. марта відбуло ся велике передвеборче віче в Веренчанцї. Віче се заслугує тим більше на увагу, що зібрало ся на нїм дуже богато народу. Всї місцевости заставнецкого округа повинні собі брати примір із веренчаньских зборів. Піднести теж годить ся численну присутність на вічу нашого руского учительства. На зборах обговорювано справу наближаючих ся виборів і остаточно на внесене п. надучителя Малика одноголосно ухвалено всїма силами поперти кандидатуру п. А. Лукашевича проти всїх иньших кандидатів. Відтак ухвалено зложити сердечну подяку посл. Ник. Василькови за всю його дїяльність публичну, передовсїм за те, що виеднав отворене шляху желїзничого: Веренчанка—Вікно.

Того самого дня відбуло ся віче в Кисилеві, на яке зійшли ся мещканцї обох близших громад Борівцї і Кисилів. На віче з'явило ся около дві тисячі народу усїх станів, громадскі заступництва Борівців і Кисилева, повітовий протопопа Емілїян Бежан, учительство обох громад і велике число Жидів. Около 3. год. по обіді з'явив ся кандидат на заставнецкий округ п. Лукашевич, якого начальник громадский п. Олекса Скорейка повитав хлїбом і солею. Зборам проводив о. Бежан, що тїшить ся в сїм окрузї загальними симпатиями. Пан Лукашевич розвинув свою програму, заявляючи, що він в разї свого вибору буде старати ся всїма силами відповісти справедливим бажаням виборців. Його виводи переривано часто окликами „славно!“ По тім забрав слово сам предсїдатель о. Бежан і підносячи заслуги п. Лукашевича около заставнецкого округа, заявив що він буде оскілько лише можливо заступати ся за кандидатурою п. Лукашевича. По промовах ще декількох бесїдників заявили зібрані, що вони в цїлости готові віддати свої голоси на п. Лукашевича і що всяка иньша кандидатура безцїльна.

Із кіцманьско-садаґурского округа.

В неділю, дня 3. с. м. відбуло ся в Неполоківцях в громадскій канцелярії віче, на якім явило ся велике число виборців. Офіциальний кандидат п. радн. суд. Іля Семака виголосив кандидатску бесїду, розвиваючи свою програму, котра має на цїли в неостанній мірі довести до порозуміня між всїма народностями Буковини. Бесїду принято численними оплесками і одушевленем. По тім рішено одноголосно підпирати якнайенерґічнїйше кандидатуру п. Іля Семаки до ради державної.

Пасрамленїе...

З Вашківцїв н. Ч. пишуть нам:

В суботу, дня 23. с. м. складав б. посол до державної ради і посол до краєвого сойму, п. Є. Пігуляк перед жидівскою громадою у Вашківцях н. Ч. звіт своєї посольскої дїяльности. Між запрошені гостї ухав ся також кацапский рабін Баґатірец. В бесїдї, ака тревала майже півтора години, виявив посол Пігуляк своє становище в палатї послів і між иньшим вказав, о скілько трудною була его праця. Так серед як і по бесїдї роздавались по салї бурі оплесків і оклики вдоволеня. На внесок п. Д. Шавера висказали збори п. Пігулякови вотум довіря і поставили його одноголосно своїм кандидатом.

По промові п. Пігуляка забрав голос Баґатірец і в перфідний, питомий собі спосіб, перекрутив вискази п. Пігуляка кажучи: „Я не можу похвалити ся, що я через 16 лїт нїчого в соймі, а через 6 лїт нїчого в парляментї не зробив, але прирікаю, що ставши послом, буду ваших інтересів боронити“. Заушники, яких Баґатірец з собою до божниці привів, зачали бити в долонї, але видячи, що нїхто не дає ся зловити на кацаньску вудку, скоро перестали, а при голосованю нїхто й не важив ся голосувати проти п. Пігуляка.

Як непишний вийшов Баґатірець перший з божниці і по давному звичаю постановив справу запити. В тій цїли затаскав ся до гостинниці Простака, в якій мимоходом кажучи вже раз виставив на небезпеку свою бороду і допустив ся карикатурного вчинку; здибавши там кільканайцять Жидів, зачав свою аґітацию. Довідав ся про се студ. філь. п. Ярмолович і зайшов до тої самої гостинниці, щоб почути милозвучних, хитро обдуманих ложий Баґатірця. По промові, в якій кацапский кандидат висказав свою любов до жидівского народа, промовив ст. філь. Ярмолович, котрий ту его любов близше пояснив, навівши факт, що той самий Баґатірец в своїй часописи „Народна Рада“ свого часу хвалив різню Жидів в Кишиневі. Жидів се обурило до крайности, одного заушника Баґатірца в особі Яворовского викинули они за двері, а стрінувлоб се й маститого о. кацапа, сліб ст. філь. Ярмолович був мав як раз під рукою „Народну Раду“ з 1902. р. Навіть в шинку, де сей кацапина мабуть все е перший, не удалась кирия і він в друге уважно попрацав ся з Жидами, які за его санками на гдум кричали „гурра“.

Sic tibi, Herostrate. *Н. Н.*

Справа українських катедр на загально-студентскій збірцї київского університету.

Результати петиції українських студентів про заведеня катедр на рідній мові всїм відомі. Ректор відповів, що в Росиї на університетах можуть бути виклади тільки на державній мові, що університети, на удержаня яких дає гроші уряд (!), не можуть задовольняти вимоги других национальностий, окрім российскої. Українське студентство не сподївалось иньшої відповіди від ректора; воно знало, що ті, які стояли стільки лїт в оборонї темноти народних мас, не могли задовольнити тих домагань, що мали насамперед допомогти розвиткови і осьвітї мас. Все те знало українське студентство і воно не могло спинити з відповідию ректора своєї боротьби за українські катедри. Після відповіди ректора йому оставав ся оден шлях: звернутись до широких мас київского студентства, шукати у них запомоги і піддержки. Студенти Українцї були певні, що демократичні традициї студентства примусять його цїлком приєднатись до його вимог. З метою винести се питаня на обговореня широких студентских мас, од імени студентів-Українців була подана заява у раду студентских представників; в нїй виложено всї пертурбациї, які переходила та справа і пропонувалось радї внести сей пункт на порядок дня близшої загально студентскої збірки. Рада студентских представників одноголосно приєдналась до пропозициї студентів-Українців. Близша загальна збірка була призначена на 15. лютого і в порядок її був внесений сей пункт. Для підготовленя загальної збірки радою студентских представників був призначений ряд факультетских збірок; на них студентство знайомилось з тими питанями, які мали бути обговорені на загальній збірцї. Українське студентство використало ті збірки з метою познайомити всїх студентів з тими причинами, які примусили їх виставити своє домаганя. Оратори вказували на тїсний звязок між сим домаганям і потребами робочого люду; на потребу заведеня сих катедр в інтересах самої науки, на право Українців на сї катедри, що випливає з природного права кождої нациї на самовизначене.

Студенти на сих збірках дуже прихильно стрічали ораторів-Українців і висловлювали їм повне спочутя. Такі збірки відбулись на всїх факультетах, і таким чином, ще до загальної збірки студентство в його цїлому було ознайомлене з сею справою. На збірцї 15. лютого пункт про українські катедри був четвертим. Таким чином його почали обговорювати тільки через три години після початку збірки, коли авдитория була втомлена. З огляду на се, а також і на те, що підчас факультетских збірок студентство

людий, в своїм коханім царствї, в своїм небі. Кажу: в небі, бо і той найбільший її смуток не вражає нас, як крик роспуки, анї як гомін голосного голосу, що всїх зове о поміч і ратунок, — не кровавий се плач людини, що нечайно станула над пропастю або серед огненних язиків пожежі, — се лиш тиха, до краю сумовита і від всїх давнїйших найбільш жалісна пісня, немов симфонїя музичпа, що з блакитів сходить до чутливих душ і знов у небі кінчить ся. Сей глибокий, щирий смуток — се заразом поезия і богатство авторки, — богатство її наболїлого серця.

*

В глухім селї живе спокійно попівска родина. Здаєть ся, що крім вічного гомону церковних дзвонів нїчо не заворушить її патриярхального спокою. Над хатою Яновичів пройшло вже й так немало хмар... Всїх дїтий було тут колись дванацятеро, а тепер лиш семеро остало. Старенькі, побожні, добрі, щирі, працьовиті родичі йдуть лиш праведним шляхом, — в книзї їх житя ангели не впишуть хиба нїякої провини... Самі-ж старенькі із шляху свого не зійдуть, бо шлях сей такий прямий! У них все одна лїнїя, одна цїль. І дїти їх такі добрі, а при тім такі даровиті! Розвинуть ся кохані і певно, як горді птахи, полетять в широке житє!

Полетїли... і нїодно з них не дійшло до вдоволеня, до щастя. Гіркі розчарованя стрінуло кожде з них на своїй дорозї. Одні померли в самім розцьвітї житя, а в душах других все найшла ся така струна, що звуку її нї з серця вирвати, нї з житєм і сьвітом погодити! Найстарший син і найстарша віддана дочка померли. Другий син, проти волї родичів оженив ся із гарною Жидівкою, яка згодом стала йому, як семиголова, страшна гадюка, віддаючи йому за всю його горду любов — нещасну, слїпу дитину, — а третий, зломаний і пригноблений, вертає до батьківскої хати, щоб тут розпити ся до краю, мучити тим себе і всїх, проклинати житє і свою кохану, надмірно добру маму. Так само гинуть дївчата. Одна тоне в житейскім болотї, друга, добра як ангел, що всїм лиш щастя і добра бажає, трудяща і запопадлива кінчить самовбийством. Навіть трета, Зоня, вже остання, найгарнїйша, найнїжнїйша, що як ластівка злетїла весело під небо, що так дуже любила і розуміла красу, помимо своєї нїжної доброти й сердечної любови до всього, що гарне й тонке, а може як раз для того, — і она не втїче від страшної, сердечної бурі і она не потїшить своєї бідної мами. Старенький батько, зломаний надмірною журбою, гине і лишаєть ся бідна мати, сама саміська із своїм сином-пяницею. Нїчого її вже не остало. Житє забрало їй всї надїї, взяло їй всю кров з її материньского серця, вона вже нїчого собі не бажає. „Поховайте мене гарно!“ Перед очима нашої душі виднїє каменюча стать нещасної матері-Нїоби.

(Конець буде.)

докладно було ознайомлено з тією справою, предсідатель запропонував обмежитись вислуханням надісланих привитань і принятям резолюції. І ось розпочалось читання довгого ряду телеґрам від Українців-студентів цілої Росії. Були надіслані телеґрами від студентів петербурської духовної академії, від московского межевого інституту, від українського земляцтва при московскому університеті, від наукового студеньского товариства при петербурскому університеті, від студентів Українців з Ярославля, від студентів Українців дерптского університету. В сих привитаних витали київске студентство в боротьбі за кращу долю України і висловлювали бажаня усякого поспіху в його боротьбі. Всі ті привитаня збірки стрічали гучними оплесками; особливо довгі оплески будили привитаня на українській мові. Після сього прочитано привитаня від студентів київської духовної академії. Від студентів Українців київської політехніки виступив депутат, який звернув ся до збірки з привитаням і запросинами піддержати домаганя Українців. Від курсисток — українок вищих жіночих курсів теж була прислана депутация, але вона не могла увійти в університет, бо її не пустила адміністрация і через те мусїла обмежитись передачою свого привитаня. Після відчитаня усіх тих привітань виступив оратор Українець і запропонував збірці резолюцию. В коротенькій, горячій промові він вияснив віднешеня українського студентства до політики професорів. „Будучий історик українського відродженя з цїкавістю археольоґа спинить ся над сими муміями полїцейско-урядової науки, які ставали на перешкоді змаганям українського народа в його шляху до сьвітлої будущини", говорив оратор. „Я певен, що ціле студентство піддержить наші домаганя і навіть на одну хвилину не можу допустити, щоб студентство, яке в цїлому завше повставало в оборону прав усїх покривджених, не прилучило свого голосу в оборонї прав покривдженого народу. Студентство мусить се зробити, воно самим житям сотворене, його породили нові потреби воскреслої нациї. Наше домаганя має глибокі коріня в тому соціяльному рухови, який великими хвилями залив нашу країну і являють ся найкращим доказом отієї правди, висловленої Каутским, яка каже, що без соціяльного не може бути й национального. Демократичне студентство не може не стати на наш бік, бо ми хочемо розвитку для нашого народу, для наших робочих і трудящих мас народних, інтереси яких завше лежали на серцї студентства; студентство повинно прилучити свої голоси до наших, бо ми хочемо сотворити мир між национальностями і визнаючи за кождою право на власне самовизначеня, на власну культуру, вимагаємо, щоб сї права визнано за нами, бо тільки таким шляхом ми зможемо паралїзувати шовінїстичні тенденциї, які в таких хорих експезах виявляють ся там (як напр. у Львові), де беруть гору позбавленя елементарних прав национальних певного народу. Коли темні сили реакциї, на послугу котрим охоче йдуть київскі професори, хотять і в нас завести националїстичну какофонїю, ми — будемо змагатись, щоб із „многозвучія" зробити одно гармонїйне „созвучіе" і створити необхідні умовини для спільної працї на користь народню". Після сих кількох слів оратор, запропонував при загальних бурхливих оплесках резолюцию. Зміст її такий:

„Домаганя українських катедр і взагалї рідної школи випливає з некучих потреб українського народу, через те, що веде до розвитку продукційних сил країни; заведеня сих катедр поведе до піднесеня культурного рівня трудящих мас; право на се домаганя випливає з права кождої нациї на самовизначеня; через се загальна збірка приєднуеть ся до домагань студентів Українців і протестує проти політики професорів.

Предсїдатель поставив сю резолюцию під голосованє; „по настроеви збірки", сказав він, „видко, що голосувати сю резолюцию треба так: прошу підняти руки тих, хто проти тої резолюциї". Ні одна рука не підняласьу гору. Резолюция була одноголосно принята збіркою, на якій було більш двох тисяч студентів. Дуже довгими, гучними оплесками витала збірка принятє тої резолюциї.

Українське студентство переконалось, що його домаганя піддержить вся демократична частина студентства, що в його боротьбі з ним підуть поруч усї ті, кому дорогі інтереси робочого люду без ріжниці націй. *„Рада".*

НОВИНКИ.

Чернівці, 4. марта 1907.

Черновецке віче учителїв, гром. лїкарів і писарів. В неділю 3. с. м. відбуло ся в „Стрілецкій салї" віче учителїв, громадских лїкарів і секретарів. На вічу були присутні посли на сойм Ник. Василько, др. Лупу, барон Гормузакі і Відман. Посол Василько виголосив при тій нагоді довшу промову. Поміщене сеї промови відкладаємо до другого числа — раз із технїчних причин (недостача місця), а по друге й тому, — щоб була спромога помістити її в цїлости. — Віче приняло резолюцию, в котрій жадає ся скликаня краевого сойму і зобовязує ся послів постарати ся о покрите для підвисшеня платнї учителів, громадских лїкарів і секретарів.

Товариство „Hriegerkorps Kaisertreu" іменувало послів на сойм Ник. Василька і др. Штравхера за їх заслуги около держави, краю, міста і т. в. як також за їх заслуги около ветераньства — одноголосно своїми почесними членами.

Невже конець сьвіта? Проф. Матеучі із сейзмоґрафічної обсерваториї на Везувію, що придбав собі сьвітову славу відвагою, яку проявив в часї торічного вибуху Везувія, а в науковім сьвітї своїми студиями над вулканїчними вибухами і сейзмічними рухами, забавив ся тепер в пророка і оповістив, що під конець марта с. р. комета відкрита італїяньским астрономом Маршеттім, зійде ся із земською атмосферою. Наслїдки тої стрічи можуть бути для землї дуже страшні, коли земля найде ся на дорозї ядра комети Маршеттія, бо тодї оба тїла розібють ся на порох. Колиб атмосфера землї стрілася ся не з ядром, але хвостом комети, то наслїдки будуть не менше фатальні, бо тодї наступить моментальний вибух і пожар атмосфери, а в слїд за тим щезнуть всякі слїди житя з поверхнї землї. Поживем, побачим...

Обичаї сербского принца. Експльозия пороху в сьвітлици сербского принца дочекалась тепер свого вияснення. Принц вистрілив з незнаної причини на жандарма, що був занятий в його комнатї. Кількома стрілами так зранив він жандарма, що сей небавом потім помер наслїдком ран. Принц продовжаючи свої вправи, трапив також в скриночку з динамітом, який експльодував. Динаміту употребляв принц звичайно до риболовства; дїє ся воно в такий спосіб, що доводить ся динаміт до експльозиї в водї, наслїдком чого гинуть риби в певнім окрузї і випливають на верх. — Причина наглого відїзду сестри принца в жовтни минувшого року викликана знова отсею причиною: принц докучав сестрі в нечуваний спосіб. На крик принцеси вбіг прибічний лїкар короля Даніч і увільнив принцесу з рук нелюдка, за те побив його принц. Від тодї живо принцеса у королевої Олени і не хочо повертати до Білгорода.

Адюти і стипендиї для авскультантів і практикантів прав. Міністерство судівництва видало два розпорядженя дотично удїленя адютів авскультантам і стипендий практикантам прав. В тих розпорядженях каже ся: авскультанти, що від дня присяги пробули що найменьше рік в судовій службі, одержують від вищого суду адютум в сумі 1000 корон. Для практикантів прав, що перебули в судейскій службі на практицї що найменьше рік, а не вістали іменовані авскультантами, будуть призначені стипендиї, річно 840 корон. Яке число таких стипендий припаде на кождий судовий округ, се порішить міністерство справедливости в порозуменю з міністерством скарбу. Удїлюване стипендий наступає з днем 1. марта 1907. р. Виплачувати ме ся наперед місячними ратами по 70 кор.

Старі пятки і пядесятки. Міністерство скарбу пригадує, що давні державні ноти по 5 зр і 50 зр. можна вимінятн в австро-угорскім банку та його філіяли лише до 31. серпня с. р. Після того речинця устає викупно тих банкнотів і гасне також всякий обовязок держави до викупна тих нот.

Оповістки, іменованя і т. п.

Виборцї заставнецкого округа! Дня 10. с. м. відбуде ся о 11-ій годинї перед полуднем передвиборче віче у Звінячу, на котре запрошує ся всїх виборців окружних сїл. — Тої самої днини відбуде ся о 3-ій годинї по полудни передвиборче віче у Репужинцях. — *Антін Лукашевич*, кандидат на посла.

До Вп. учительства. Хто має у себе або в шкільній бібліотецї перше (етімольоґічне) видане „Першого нїмецкого учебника" Рота Ґлїбовицкого і „Першої рахункової книжки" Мочнїка, зволить повідомити мене картою кореспонденциїною. — *Омелян Попович.*

Тов. Жіноча Громада в Чернівцях просить Русинок і Русинів у краю, щоби присилали як найскорше на руки голови тов., пані Емілії Кумановскої в Чернівцях (ул. Камінна ч. 16) адреси жінок і мущин, що виробляють гарні килими (скорци, надавники) і т. п., вишивки, дьордани, ручники і иньші тканини, бо краевий видїл отворяє в Чернівцях базар (склеп), що буде скуповувати такі роботи по лїпшій цїні, як на торзї.

Заходом Товариства українських студентів „Сїч" в Чернівцях відбудуть ся, як вже було згадано, дня 9 го марта 1907 в сали „Народного Дому" великі товарискі сходини з танцями. Стрій візитовий або народний. Музика п. Алека Паращука з Глиниці. Початок о год. пів 9-ої вечером. Вступ від особи 2 К. — Запрошеня вже розіслані. Хто через помилку не одержав ще запрошеня, зволить ласкаво звернутись письменно до Товариства при ул. Руській ч. 15, або устно до котрого небудь з членів Товариства. — *Комітет.*

Ювилейний комерс укр. акад. тов. „Союз". В понеділок 11. марта с. р. відбуде ся в салї готелю „Централь" комерс укр. акад. тов. „Союз" з нагоди ювилею 30-лїтного істнованя. Товариство задумувало ще перед двома роками обходити 30-лїтний ювилей, однак відступило від сеї думки зі згляду на загально-национальну жалобу. В минувшім роцї видало товариство з тої самої нагоди альманах „На шляху", в котрім взяли участь буковинські і галицкі письменники наймолодшої ґенерациї, а в сїм роцї має відбути ся ювилейний комерс. Маємо надію, що всї члени товариства, яке глядить на таку довгу минувшість, яких назбирало ся за 30 лїт чимале число, візьмуть в нїм як найчисленнїйшу участь. Всї Вп. паньства, що були запрошені на вечерницї товариства „Союз", хай уважають ся запрошеними також і на наш ювилейний комерс. Початок о год. пів до 9-ої вечером. — За видїл акад. тов. „Союз": *Сидір Цурканович*, голова, *Денис Маєр*, пров. секретар.

З Бук. Бояна. Наш шевченківский концерт відбуде ся вже 16-го марта. З огляду на се відбувають ся тепер проби хору **3 рази** на тиждень, т. є. що понеділка, середи і пятницї і то вже від годинй **7-ої** вечером. Завтра **в середу 6-го** нічне ся проба ще скорше, а то вже від годинн **пів до 7-ої**. Подаємо речинцї всїх проб вже тепер до відома щоби кождий член міг відповідно урядити ся і міг явити ся точно на кождій пробі. — *Від видїлу Бук. Бояна.*

На шкільну оплату для убогого ученика Підписаний звертаеть ся з просьбою до щирих патріотів о ласкаву поміч для убогого ученика Івана Маґаса VI. кляси II. ґімназиї, на руки підписаного. — *Ілля Ілюк*, надучитель в Кичері.

Вінчанє. Омелїя з Дроздовских і Семен Савуляк мають честу повідомити про своє вінчанє, котре відбуде ся в гр. прав. церкві в Бергометі н. С. дня 9. марта с. р. о год. 6-ій вечером. Почта і уряд телеґр. в місци.

Дальші датки на львівских українських академиків: Роман Цегельский 2 К; учительство кіцманецкого повіту зложило 69 К 50 сот., а іменно: І. Стратичук 5 К; по 2 К: І. Томоруґ, Ір. Лисинецка, Остап Попович, Д. Марянчук, Ф. Холоднюк, Т. Лїкперда, Т. Гнїдий, М. Лупул, Г. Войценко, Н. Гефлїнґ, Д. Потапевич, І. Прокопович, Д. Ефстафієвич, Н. Тевтул, Е. Тотоескул, М. Поповецка, Д. Павнел, А. Перецка, Е. Павнел, С. Томоруґ і Д. Сімович; Ю. Лупуленко 1 К 50 сот.; по 1 К: С. Сінґалевич, Н. Скакун, В. Лїкперда, І. Никоряк, А. Продан, Е. Янош, Т. Цурканович, Е. Бойчук, Т. Чернецкий, І. Андріящук, А. Михальска, О. Аврам, Е. Ямницка, В. Григорович, І. Токарюк, П. Войновский, І. Шевчук, Ю. Григорець і Н. Ковцун.

Добр. М. Грабчук звертаеть ся до всїх, в кого е незаплачені досї примірники виданих ним і розісланих книжок („За красою", — „Пестрі звуки") і просить їх, щоб зволили не лиш в його але і у своїм інтересї, надіслати йому відповідну належитість, або незнищені книжки на адресу: М. Грабчук, Чернівці, друк. „Австрія".

Із штуки і лїтератури.

Аматорске представленє нашої старої народної драми: „Ой не ходи Грицю", яке відбуло ся дня 3-го с. м. заходом черновецкого „Міщаньского хору" вдоволило цїлковито всїх незвичайно численно зібраних видців. Народу зійшло ся так богато, що деякі мусїли відійти домів, бо нестало білетів. Се найкрасший доказ житя і розбудженого інтересу до руского слова та нашої пісні між тутешнїм міщаньством. Грали „Гриця" цїлком гладко. Передовсїм сьпіви та танці виходили дуже плавно. Аматори знали добре свої ролї і не випали з тону. Розуміеть ся, що годі вимагати від пригадних аматорів тої вправи, щоб поза сьпівом та плавним деклямованем ролї як слїд опанувати материял драми також під психольоґічним зглядом. Та все таки і в тім напрямі деякі аматори ведені щирістю і сердечним інстинктом пописували ся незвичайно добре. Так п. Кордасевичева, як і п. Бежаньска (Ґалина), п. Луцка (Дарина) та п. Островґовска (Маруся) — прикрасили свої креациї теплом щирого відчутя. На особливу увагу заслугуе дотепний і меткий Дмитро (п. Бандинда) та добре заобсервований і рівно поведений тип Хоми (п. Созаньский). Всї однак панове (п. Робачик пр., п. Камінський) грали добре і не розбивали вдатної цїлости. Представлене „Міщаньского хору" витаємо дуже радо, бо скрізь видно в нїм велику працю аматорів і їх режисериї. Гарно й те, що побіч міщан найшли ся як аматори і деякі тзв. інтелїґенти. Одна увага: наймлена музика була рішучо зла. Сподіємо ся, що при другій виставі „Гриця" (яку треба зарядити, бо в неділю годі було всїм найти місце в салї) — будуть грати иньші може музиканти. — (*О.*).

„Буковиньский народний театр" під дирекциею Івана Захарка, як зачуваємо, дасть ряд народних представлень в Чернівцях, а то 7-го, 14-го і 21-го цьвітня с. р. Проби вже відбувають ся. Репертоар подамо пізнїйше. По представленях в Чернівцях театр переїде на два представлена до Кіцманя.

„Грім", просьвітно-популярний місячник, ч. 2. Зміст: Олекса К-а: Смерть гетьмана Павлюка (вірш); Б. Шварце: Невдала утеча з Шлїсельбурга. Які е наші обовязки з огляду на нові вибори до держ. ради?; В. К-ч: Дещо про звичаї і військові ради запорожских козаків. Передплата: 1 кор. 20 сот. на цїлий рік. Адреса: ул. Паньска, ч. 13.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Шість і пів мілїонів корон відшкодования!

(—)

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих шкід

одиноке руске асекурацийне товариство

„ДНЇСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень

••• у Львові, Рынок число 10, •••

Шкоди оцїнює „Днїстер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодования.

За 13 лїт виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах. „Днїстер“ дає аґенциї письменним господарам, де еще не роблять иньші аґенти „Днїстра“. **Аґенти „Днїстра“** заробили провізиї **807.742 корон.** „Днїстер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Днїстра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротиньскі Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві **тілько через „Днїстер“** провізию від таких обезпечень дає „Днїстер“ на рускі добродїйні цїли.

Фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1905 року; суму **1,372.538 корон.**

Днїстер припоручили Преосьв. Епископскі ординарияти!

Поручайте ахвяркою (дяковом) і

Стережіть ся огню!

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 5—20

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

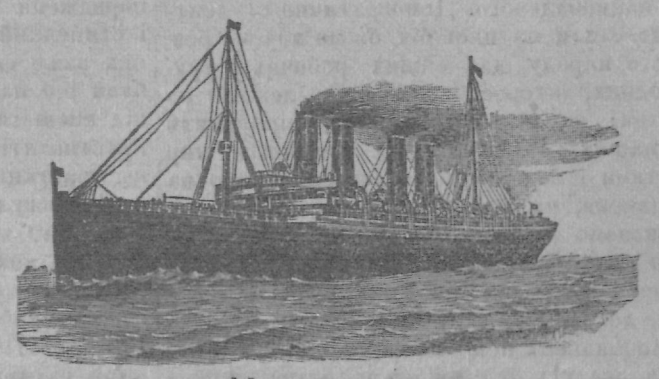

109 (31—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лишкартукореспонденцийну до

Falck & Comp.

Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всїх мовах.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфкарти, доки не запитаете ся в

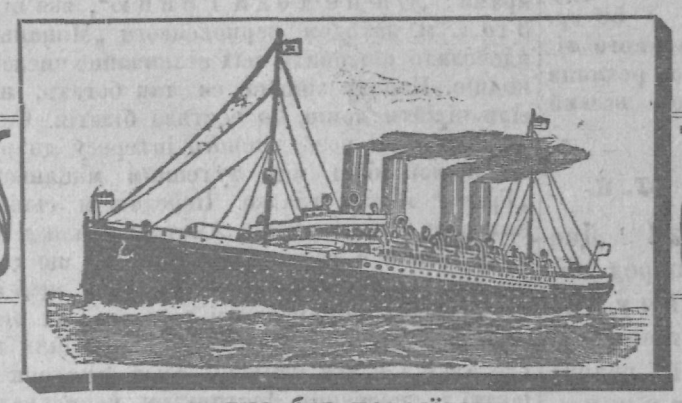

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева б о л и ш т а м

Міжнародним Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 4—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнїток

Чернівці, улиця Руска ч. 8.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.

Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 23. Чернівці, пятниця дня 23. лютого (8. марта) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся щодня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Отворене Думи.

Знова зібрали ся вибрані представителї всїх народів росийскої держави. Столиця Росиї витає послів, які зїхали ся зі всїх сторін і від всїх наций; — дня 6. с. м. отворено другу росийску Думу. Напевно нїякий европейский парлямент не звертає на себе уваги всего культурного сьвіта в тій мірі, що петербурска Дума. Всї тямлять так близькі ще часи, коли годї було навіть сподївати ся, що абсолютизм росийский буде мусїв покорити ся перед напором громадяньскої сили, буде мусїв згодити ся на покликане до житя парляментарної інституциї. Самодержавіе росийске спиняло поступ і культуру не лиш своїх народів, але вплівало грізно на відносини всеї Европи. Під гнетом росийским завмирали цїлі нациї і годї було надїяти ся скорої переміни у тій ситуациї. Народам европейским представляла ся Росия як неприступна фортеца, в якій заволоділа непоборима покищо брутальна сила. Тим більше тепер займаєть ся Росиєю весь сьвіт, коли завдяки незвичайному героїзмови революцийному — при відповідній ситуациї внутрїшних і зовнїшних росийских відносин — предсї вдало ся захитати насильство росийске та ограничити деспотичну, царско-чиновничу самоволю. Весь сьвіт радїв, як збирала ся перша росийска Дума, — весь сьвіт сумував, коли її розвязано і розписано нові вибори. Віджила сейчас вся реакция чиновнича, по всїй Росиї оголошено военний стан, — суди полеві, арештованя поплили широкою филею, великій масї люду відобрано право голосованя, уряд і чорні сотнї звернули ся до народу із лютим терором. В такім часї відбували ся вибори до другої Думи. Уряд був певний, що при таких обставинах побідить — реакция. Тепер, або нїколи! Нинї, знаємо вже, що і тепер побідила опозиция. Вороги лайдацтв чиновничих, вороги гнету і терору, вороги самоволї царскої — а оборонцї свободи і поступу здобули більшість мандатів. Пригнетений насильством судів полевих і военних станів нарід росийский не піддав ся і не злякав ся, — а ясно і рішучо вказав самодержавію і всему сьвітови, що не дасть ся з кайданами скувати сильна, горяча воля люду. От ся побіда волї люду зглядом брутального насильства, побіда сердечного запалу зглядом чиновничої самоволї, побіда правди зглядом сили — се найкрасший момент, який насуваєть ся на думку кождої людини в день отвореня другої росийскої Думи.

Побіда опозициї занепокїла вельми чиновництво росийске. І як-раз вся Европа глядить тепер трівожно на дві квестиї, що вяжуть ся із всею долею другої Думи, а іменно на те, як поступати ме тепер уряд зглядом Думи і опозиция послів зглядом чиновництва. Всїм залежить дуже на тім, щоб ся друга Дума була вже тревалою основою правдиво конституцийного ладу в росийскій державі. Треба тепер отже, щоб посли попри всю свою засадничу і рішучу опозицию зглядом шаленого чиновництва нїчим не дали почину до розвязаня Думи. Ситуация, — признати треба — незвичайно важка і одвічальна. З другої сторони в руках уряду росийского лежить спокій і лад в державі, або нова, грізна пожежа. Коли уряд без причини розжене конституцийне, леґальне заступництво народів, тодї мусить прийти до нової революцийної бурі. Перші поступки правительства зглядом Думи настроїли всїх недовірчиво і песимістично. Досить вказати на те, що отвирає сю другу Думу не сам цар своєю престольною промовою, але правительственний достойник, який в промові своїй має лише ограничити ся до етикетального привитаня, не вдаючи ся у нїякі програмово-полїтичні справи. Найблизша будучність роз'яснить ситуацию. На разї треба лише на се звернути увагу, що якраз тепер стоїмо знов перед незвичайно важною хвилею в істориї росийских відносин.

Між послами, що входять в склад росийскої Думи є і представителї нашого народу, посли із віками гнобленої та тим більш дорогої і рідної нам України. Не знаємо поки-що докладного числа наших українських послів, та все таки ми певні, що вони як за першої Думи, так і тепер згуртують ся в самостійнім українськім клюбі, рішучо і поважно упімнуть ся о автономию України і вже в перших днях нарад зголосять ту свою деклярацию национальну, яку виготовив вже попередний клюб українських послів. Кождий голос український в теперішній росийскій Думі кріпити нас буде в лютих днях нашої борби.

Передвиборчі вісти.

Округ кіцманьско-садаґурский.

З Кіцманя доносять нам телеґрафічно: Зібрані на зборах в Кіцмани дня 6. с. м. всї начальники громадскі, представителї учительства та секретарі громадскі кіцманьского повіту заявили ся однодушно за кандидатурою р а д н и к а І. С е м а к и Радник І. Семака приняв предложене віча. На зборах всїх огорнуло велике одушевлене. Вибір запевнений. — *Виборчий комітет.*

Округ черновецко-серетско-сторожинецкий.

В неділю дня 3. с. м. відбула ся в „Народнім Домі“ в Чернівцях нарада учителїв із сего виборчого округа. Справа ся тим близша учителям, що кандидує в тім окрузї інсп. Спинул. Інспектор Спинул виголосив на нарадї свою кандидатску промову, яку зібрані з одушевленем приняли до відомости. Сейчас вибрано

О. Кобилянської „Нїоба“.

(*„Нїоба“, — повість. Львів 1907. Ст. 170. 8⁰. Ціна 1 кор. 20 сот.*).

(Конець).

Справдї — вельми сумна останна повість д. Кобиляньскої. Глибоким смутком витають нас всї лиця і подїї, про які розказує нам авторка в своїм останнім творі. Найщасливійша дочка Яновичів вмирає по кількох лїтах пожитя із своїм добрим мужом, полишаючи по собі бідні сироти на опіку злої мачухи. Прегарна Зоня, тота, що нїяк не могла погодити ся із „кіньским копитом прози“ свого нареченого, не находить земного щастя. Одинока розрада в тім, що для Зонї таке земне щастє не конче потрібне. Його бажала собі і потребувала лише Зонина мати. Вітчиною Зонї — не земля і не її буденна втїха. Зоня виросла, як прегарний, нїжний цьвіт, в сьвітлї ясного сонця, — вітчиною її — погідне хоч і сумовите н е б о. Траґедия Зонї лежить в тім, що „земля за мало небесна“, але Зоня артистка, в її думі живе чудесне жерело поезиї на крилах вічної туги вона підійметь ся понад всї турботи, там, де находить ся її останний приют, — її „мелянхолїйне щастє“, щастє всїх добрих, гарних, чистих, — хоч і покривджених на роздолї земного сьвіта. Нещасливійші від Зонї всї брати її і сестри, дїти сїрих скиб. Їм — і то не всїм — лиш деколи привидить ся їх щастя. І тодї однак заговорить їх до краю наболїле серце: „В с е, щ о д а є н а м ж и т я в с в о ї м б і ґ у, в с е в о н о н е т е, щ о н а м д ї й с н о п о т р і б н е; з в и ч а й н о — щ о и н ь ш е. Л и ш е к о л и н а ш а ж и т є в а е н е р ґ і я в ж е з л о м а н а — і м и н е г о д н і в ж е п е р е с т р о ї т и с в о ю д о л ю н а н о в о, т о д ї — к и д а є в о н о н а м ц ь в і т и н а г р у д и, м о в н а р о з р а д у з а н а ш і г і р к і р о з ч а р о в а н я.“ (Ст. 21). Впрочім вся доля людска, се іграшка якоїсь ворожої, могучої сили, яка всїм рядить і „проти якої чоловік в своїй немічній вдачі — нїчо“. (Ст. 20).

Понад глибоким, всю душу проймаючим с м у т к о м, яким навіяна „Нїоба“, — стелить ся однак не меньше глибока л ю б о в. Постійною прикметою всеї творчости Кобиляньскої є се, що в кождий твір свій вкладає она всю свою душу. Кожде слово Кобиляньскої оживлене безпосередним подихом щирости й любови. Її нариси й оповіданя — се не „лїтература“ обчислена на ефект, — се найщирійші записки, сердечна потреба вразливої душі, така, як наші листи до близьких нам і рідних, другів та знакомих, як дитинні наші молитви. Той безпосередний віддих серця, в якім криєть ся тілько туги і любови, огортає і останню повість Кобиляньскої. Ся велика любов звертаєть ся передовсїм до нещасливої старенької мами. Кобиляньска вміла змалювати її так прегарно, що в нїй бачимо не лиш те, що вона безмежно нещаслива, ми бачимо, що вона в е л и к а, н е л и ш е в т е р п і н ю, а л е і в л ю б о в и. Старенька наша мати, тота, що любить не лиш добрі і гарні, а л е п е р е д о в с ї м с в о ї н е щ а с л и в і д ї т и, — ся мати зворушує любовою своєю всю нашу душу. Справдї сьвятою треба звати маму, яка всїм серцем, всею своєю любовою горне ся до свойого бідного сина пяницї, навіть тодї, коли сей син серед страшних проклонів грозить її смертю. В тій хвилї росте велич „Нїоби“, — а читач не лиш співчуте, але й подив мусить мати для неї. В рисунку сеї креациї — з'являєть ся змисл авторки до малюваня психічних станів не лиш субтельних, але і великих. — Ще одну прикмету любови старенької мами годить ся підчеркнути. Любов ся: я с н о в и д ю ч а, — щира а при тім надземна, м і с т и ч н а. Всю траґедию родини Яновичів огорнула авторка прозорим хоч таємним серпанком містицизму — і се авторцї дуже добре повело ся. Поезия твору набрала ще більшої поваги і сили.

*

В більшій мірі, як „Земля“ є „Нїоба“ великою нотаткою авторки, а не викінченою повістею. Маю вражінє, що авторка горячково списувала свої спостереженя, — тут і там зазначувала легко свої думки а де-неде лиш викінчувала поодинокі сцени своєї величавої концепциї, роблячи се скоро й живо, немов із страхом, що відповідна друга нагода до висказаня сих почувань може не так скоро найдеть ся. Коли глядїти на „Нїобу“ із точки технїчних вимогів, то зазначити треба, що ся повість Кобиляньскої збудована гірше від її попередних повістий. „Нїоба“ викликує в менї під тим зглядом таке вражіння, що авторка писала її фраґмента-

учительский виборчий комітет, який кандидатуру інсп. Спинула має попирати так морально, як і матеріяльно. Від сего комітету одержали ми в тій справі таку відезву до всего учительства черновецкого виборчого вкруга:

Панове Товариші!

Настали для нашого стану неабиякі часи — вже й учителя кандидатом маємо. Хто би сему дав віри, хоть би ще перед десяти лїтами? Наш стан підніс ся в гору. Товариші! Не є се ще штука і дїйсний реальний здобуток, мати учительского кандидата; але блискуча побіда і преважний здобуток буде тодї, коли нам удасть ся своїм трудом і за помочию наших прихильників таки вибрати його в посли. Так станова, як і народна честь велить нам се під кождим зглядом переперти. Чому мусимо се зробити? Наколи-б провалив ся наш кандидат, тодї в ту мить гасне опінія нашої сили і слави серед всїх суспільних верств так своїх, як і чужих. Та не конець на тім! Ми мусїли би почасти відповідати за запропащене одного руского мандату може й на довгі, довгі часи; на нас ізза сего дивилась би наша суспільність немов на ворогів України. Щоби запобічи такому, ізза своїх консеквенций непредвидимому лиху, мусимо поставитись гаразд на ноги, мусить розвинутись шалена робота. Використаймо єю так сприяючу нагоду, бо наколи-б тепер прийшло провалитись, то мабуть нїколи вже нам не доведеть ся висунути учителя кандидатом. До того конче треба матеріяльної помочи. Час не довгий, а хвиля важна. Виборчий комітет черновецкого виборчого округа рішив ся про те завізвати всїх товаришів (-ок) черновецкого округа, а умильно просить о се і всїх прочих товаришів (-ок) і приятелїв учительства, щоби як найскорше слали датки на аґітацийний фонд, значить ся на цїли вибору учительского кандидата на руки касиера комітетового т. Юрія Мартинюка, надучителя в Ленківцях. Спішіть з підмогою, котру ви винні самим собі і нашому народови.

За комітет: *О. Іваницький*, голова.

Приватно доносять нам, що виборцї із Каменки на нарадї дня 3. с. м. постановили підпирати кандидатуру інсп. Спинула.

Того самого дня відбували ся в черновецкім „Народнім Домі“ збори черновецкої філії товариства „Руска Школа“. На внесене уч. Івановича постановлено вислати депутацию до Вп. послів: Николая Василька і віцемаршалка дра Смаль-Стоцкого, щоб подякувати їм за енерґічне та щире поперте учительскої кандидатури. І справдї дня 4. с. м. удав ся весь видїл черновецкої філії товариства „Руска Школа“ до п. Смаль Стоцкого і передав йому подяку від всего товариства. Позаяк п. Н. Василька не було тодї в Чернівцях, делеґати просили п. Стоцкого, щоб той сам вже передав ласкаво їх подяку послови Василькови.

*

Редакция „Буковини“ одержала про близькі передвиборчі збори слїдуючі оголошеня:

Із руского округа черновецкого. На вічу в Жадові, яке відбуде ся в недїлю дня 10. с. м., промовляти буде не лише сам кандидат, інсп. Спинул, але також посол Николай Василько. Просимо про те, щоб громадно зійшлись на ті збори також виборцї із всїх сусїдних місцевостий.

Із вижницкого виборчого округа. Дня 16. марта по зборах „Рускої Школи“ відбуде ся в Путилові передвиборча нарада і вибір виборчого комітету із лона учителїв. Товариші! дуже важні справи наложують на кождого сьвятий обовязок явити ся на зборах.

З кіцманецкого округа. Підписаний комітет скликає на недїлю 10. с. м. о годині 1-ій в сали громадского уряду в Кіцмани передвиборче віче. — Комітет:: *др. Воєвідка, Жуковский, Бурачиньский, Бажан, Ростоцкий, Остап Попович.*

Велике народне віче в Лужанах в справі нових виборів до парляменту скликує в недїлю 17. марта 1907 на 1. годину підписаний комітет до власного „Народного Дому“ з слїдуючим дневним порядком: 1.) Наше полїтичне положене, 2.) пояснене нової виборчої ординаций, 3.) кандидат, 4.) вільні внесеня. Гостям дуже раді. — За комітет: *Стефан Орелецкий.*

Із вашківско-становецкого округа. Народне віче в виборчій справі скликує комітет в Вашківцях н. Ч. дня 9. марта 1907 о год. 1. по полудни на Гнатишиній толоці, під голим небом. На порядку дневнім передовсїм справа кандидатури, то-ж просимо о найчисленійшу участь. — *Комітет.*

Буковиньскі справи.

Зміст бесїди п. Василька на зборах учителїв, громадских лїкарів і секретарів.

Через нещасливе юнктім між уреґульованем платнї, а законом пропінацийним, дано спроможність правительству, яке не хоче приняти і форми і змісту послїдного закону, зволїкати уреґульоване платнї сих трох категорий краєвих урядників. Але також і консервативна фракция соймова доказала при нарадї заступників всїх соймових сторонництв дня 9. лютого с. р., що вона лише услівно буде заступатись за остаточне здїйснене правних жадань учителїв, громадских лїкарів і секретарів. Значить лиш тодї, коли пропінацийний закон дасть краєви відповідне покрите для більших видатків. Але панове консерватисти добре знали, що уреґульоване пропінацийного питаня не наступить так скоро, то се ними поставлене услівє дотично скликаня сойму виходило на те саме, неначе би ті панове хотїли перешкодити скликаню сойму а заразом і жаданям уреґульованя платнї. І дїйсно їм се вдало ся. Бесїдник в імя своїх руских товаришів соймових як також в імя всїх заступників партий належачих до колишнього вільнодумного клюбу висловив ся так як, і присутний барон Гормузакі, в тім змислї, щоб сойм краєвий конечно скликано, без огляду на те, як правительство застосовуесь суб проти пропінацийного питаня, і щоб першою точкою нарад було затягнене пожички на покрите уреґульованя платнї учителям і иньших повинностий сойму. Тому нема сумнїву, що всї партиї, які при нарадї 9. лют. через своїх бесїдників др. Лупу, др. Штравхера, Лянґенгана і барона Гормузакого подїляли становиско бесїдника, будуть і в соймових засїданях боронити свого погляду. Нема сумнїву, бо сойм незаронити свого погляду. Нема сумнїву, бо сойм незабавом мусить зійти ся, і тодї для остаточного усуненя біди серед учительством і серед обох иньших на початку згаданих категорий ухвалять ся в повнї средства і найде ся покрите незалежно від пропінацийного фонду. Однак щоб дїйсно сойм скоро зійшов ся і щоб правительство не ставляло перепон евентуальним рішеням сойму, потрібно згідного спільного дїланя всїх будучих послів до парляменту в змислї жадань учителїв, гром. лїкарів і секретарів. В руцї сих трох факторів лежить тепер також можність вислати до парляменту лише таких послів, котрі присягнуть на їх бажаня а також додержуть сеї присяги. Тому не сьміе бути вибраний такий кандидат, що стоїть на становиску вже на початку моеї бесїди названих консервативних поглядів. Що до бесїдника, то він зобовязуесь словом, що він доложить всїх своїх сил, щоб в роцї 1907 положити кінець шкандалови неузглядненя сих так оправданих жадань учителїв, гром. лїкарів і секретарів. (Зібрані приняли сї виводи до відомости бурливими оплесками). — По промовах иньших присутних послів і декого із непослів ухвалено подану нами в попереднім числї резолюцию.

Уреґульванє платнї гр. прав. сьвящеників.

Цїсар затвердив уреґульоване дотациї і емеритури гр. прав. духовеньства Буковини на кошт буковиньского гр. прав. релїґійного фонду. Сей закон входить в житє з днем 1. сїчня 1907 р. в слїдуючий спосіб:

§ 1. Конґруа пароха має виносити річно 2800 корон. — Що 5 лїт аж до 25 лїт в сїй службі проведених, збільшає ся конґруа о 300 кор., при чім зараховуе ся доси перебутий час на становиску пароха.

§ 2. Конґруа сьвященика-помічника (кооператора, експонованого кооператора або завідателя парохії) буде виносити 2300 кор. Що 5 лїт аж до 10. року проведеного в сїй службі, збільшає ся конґруа о 250 кор., при чім зараховуе ся доси перебутий час на становиску сьвященика-помічника.

§ 3. Покищо одержують місцеві додатки:

а) в Чернівцях разом з передмістями Рош і Горечя парохи річно 600 кор., а сьвященики-помічники річно 500 кор.;

б) в прочих містах і в лїчебних місцях Дорнаватра і Солка одержують парохи місцевий додаток річно 400 кор.;

в) в місцевостях путилівского деканату, дальше в місцях з осїдком повітового староства або суду повітового, оскілько сї місця ще не названі під а) і б),

---

рично, — творила поодинокі епізоди, а відтак щойно вязала їх в одну цїлість, не відкидаючи при тім і тих частин, які (в моїм розуміню) зі згляду на артистичну цїлість твору треба було поминути (пр. інтересну впрочім сильветку померщої в дитинних лїтах дочки Яновичів — стор. 70—75). Та се можна лиш сконстатувати, при чім тямити треба, що недостачею будови (коли її вже хто конче вимагає) грішать твори так визначних повістярів, як Якобзен або Жеромскі. Більш неясними видають ся менї надмірно докладні спомини старенької матусї. Своїому синови росказує вона пр. про давні події з найдокладнїйшим задержанєм дїяльоґу в розмові людий, про яких згадує ся в споминах (ст. 61—53). Ся сама матуся при тій самій нагоді відтворює перед сином в своїй памяти давний лист від нещасної дочки так докладно, що менї видаєть ся се навіть неймовірним. (ст. 53—57). Маю при тім таке вражінє, якби авторка забула, що се всьо лиш спомини, а не пливуча акция твору. — Коли вже мова йде про ті спомини, то завважу ще, що по моїй думцї булоб лїпше, як би авторка представила нам траґедию Яновичів якраз не у формі споминів мами та нещасного сина (Осипа), а в формі живої акциї, на яку безпосередно міг би читач глядїти. Тодї не булоб, здаєть ся, наведених висше непорозумінь, а сам поважний зміст набрав би ще більш живучої, драматичної сили. Ті мої уваги висказую ясно і щиро, — раз тому, бо знаю, що тої міри артистка, як авторка „Нїоби“, не потребує солодких слів, — а по друге ще й тому, що й поза тими всїма недостачами бачу справдї велику красу „Нїоби“, її напричуд гарну та щиру поезию, бачу велич її і глибінь. Поодинокі креациї (завважу оригінальність їх та сьвіжість, бо сего не признавав авторцї славнозвісний д. Єфремов) — змалювала авторка ясно і пластично. Незмірно добра Лїдия, чудесна, прегарна царівна — Зоня, бідний пяниця Андруша, горем великим похилена а надземної любови повна мати — Нїоба, синова жидівка Рут і сестра її нїжна та горда, розуміючий поезию в житю „чужинець“ — всї они змальовані так живо, що неодна із тих постатий у привидах являти ся нам може. — В акцию тих людий вилела авторка прекрасні епізоди, такі що в них пробиваєть ся великий творчий розгін і поезия незмірно субтельна. Досить згадати стрічу Осипа із сестрою своєї Рут, в часї веселої забави, — стрічу вижидаючої нещасної матері із сином пяницею, повертаючим з міста, від недужого батька — а на конець цїлий той чудесний памятник Зонї, чи радше ті листи, які шле она своїй мамі і в яких мїститься вся сердечна траґедия сеї ангельскої дївчини. Стріча Осипа — се немов жмінка фялків, які находимо нечайно в сумнім, непривітнім садї, або як китиця білих леліїй в сїрій та грізнопустій замковій кімнатї, — а записки Зонї вражають мене все, як сьвіжий, ранний запах бліґдорожевих рож в цьвітистім огородї, тих рож, яких нїяк не можемо забути і за якими вєть ся наша туга, коли бачимо, що починає їх стрясати безумна сила студеного вітру. Конфлїкт Зонї із її практично мудрим а сїрим та прикрим любимцем, її сердечна музика, яку заграли нагло ті золоті струни, що вязали її з поезиею нїжного чужинця, — її мелянхолїя відтак і тиха розрада — мають в собі тілько субтельних почувань, обсерваций і замітток, тілько в них сердечного тепла і глибокої правди, траґізм ситуациї так цїпко вяжеть ся тут із конечністю даних обставин, що сю часть „Нїоби“ треба вважати прегарним моментом у всїй творчости Кобиляньскої.

Поза всїма евентуальними технічними недостачами „Нїоби“ скрізь бачимо, що авторка поважно і глибоко вглянула в психольоґію зібраного до сеї повісти матеріялу. Будова „Нїоби“ може бути навіть зла, але матеріял її дуже шляхотний. „Нїоба“ може й гірше написана, як не оден наш иньший лїтературний твір, але глибиною думки і в самій своїй концепциї остане „Нїоба“ на все поважною прикрасою нашого письменьства. „Нїоба“ — се може навіть невдатно викінчена картина грізної психічно дїйсности, але хто застановить ся над нею глибше, той побачить, що є в нїй великі місця, у яких сїра правда, немов в казочнім зеркалї, заломлюєть ся в чудесний образ, глибину відкриває і нове значіня надає подїям, особам, словам . . .

*

Тими загальними увагами кінчу свої замітки про нову повість Кобиляньскої. Не вдаю ся в докладний розбір змісту, бо се оставляю тим численним, думаю, читачам, які самі возьмуть сю повість в руки і докладно їй приглянуть ся. Я певний, що найдуть там скарбів правдивих немало. — Цїна книжки незвичайно приступна. За те видали „Нїобу“ дуже недоладно. Правдива, велика штука приневолює читача до глибшої застанови — а притім, не вдаючи ся в нїякі тенденциї, ублагороднює. — Вірю, що колиб наші люди частійше вчитували ся в такі твори, як „Нїоба“, то ставали би нераз може і лїпшими і гарнїйшими.

Остап Луцький.

наконець в нарохіях Садаґура, Шипіт н. С., Путна, Виженка і Звиняче одержують парохи річно 400 кор., а сьвященики-помічники 300 кор. місцевого додатку.

§ 4. Без власної вини не здібні до служби сьвященики без згляду на їх приватний дохід і при зарахованю років перебутих в службі перед дефіценцию одержують супочинкову платню, що вимірюе ся після слїдуючої схеми.

Надто належить ся напідставі §§ 1 і 2 означене підвисшене конґруи яко підвисшене супочинкового побору означене в сїй схемі:

Супочинкова платня виключно після § 4 al 2., належитого підвисшеня до 10 років виносить:

для пароха	К 1.400
для сьвященика-помічника	„ 1.200
до 20 років служби:	
для пароха	К 1.700
для сьвященика-помічника	„ 1.500
до 30 років служби:	
для пароха	К 2.000
для сьвященика-помічника	„ 1.800
до 40 років служби:	
для пароха	К 2 300
для сьвященика помічника і	К 2 100
По 40 роках служби:	
для пароха	К 2.600
для сьвященика-помічника	„ 2.300

однак в нїякім разї більше як послїдна конґруа.

§ 5. Теперішні персональні додатки як також в роцї 1904. сьвященикам-помічникам признані персональні додатки застановляе ся з 31. груднем 1906.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Попираймо промисел домашний!

Богато у нас говорить ся і пише ся про домашний промисл: балакаемо велику силу гарних фраз про вироби краеві. Але „слово без дїла есть мертве“ і ми, любуючись виробами краевого промислу, самі анї дрібки не причиняемось до піднесеня сего промислу домашного, ба що більше, нехтуем його цїлковито, спроваджуемо такі вироби з за границї.

Подивляемо прегарні мужицкі рушники, мережані, перетикані шовком, а рівночасно замовляемо їх для себе в Чех, очевидно не так гарної роботи; чарує нас гармонїйний добір красок і артистичні узори на килимах, а рівночасно купуемо дрантиві дивани у всїляких більше і менче відомих фірм. Чужинцї пізнали ся на артистичних виробах гуцульских з дерева, викладаних дротиками і пацьорками, а ми прикрашаемо наші помешканя дешевенькими мисками з тирракоти з середньовічними баштами і замками. Виборoти для сих прегарних виробів так богатого домашнього промислу буковиньского належне місце в сьвітовій торговли і дати нашим мужикам певний заробок в руки, вказуючи їм дорогу збутя своїх виробів, отсе задача саме тепер основуючого ся „Базару краевого“.

Най сьвіт побачить що за чуда артизму криють ся по наших мужицких хатах, най сьвіт пізнае, що той бідний прибитий руский мужик се артист і то не аби якої міри.

Нашому товариству припала задача заняти ся з'орґанізованем складів по селах, з котрих би можна відсилати товари до базару кряевого; однак щоби ми могли мати товари з цїлого краю до своеї розпорядимости, щоби із найдальших закутків Буковини присилали нам свої вироби, потреба нам помочи цїлої суспільности. А суспільність та підопре наші змаганя, бо розходить ся тут о піддвигненя економічне цїлого ьраю, розходить ся тут о ті мілїони котрі, нарід наш при своїх незвичайних способностях до ткацкого промислу міг би легко заробити; треба йому лиш показати дорогу збутя своїх товарів, треба його научити, де він мае шукати ратунку на свої злиднї.

До Вас, ласкаві панї, котрі живучи на селї знаете добре сеї вироби, уклінна просьба: коли Ваша ласка, просимо відповісти нам на отсих кілька питань: 1. Котра з жінок в вашім селї тче коверцї і які (просимо подати імена сих, у котрих ті річи справдї артистичні)? 2. Котра тче рушники? 3. Котра з них хотїла би продавати свої вироби? 4. Хто уміе гарно вишивати? і як чи хрестиками, чи на обі сторони однаково? 5. Хто доходить в тім до артизму? 6. Які готовлять у вас артистичні вироби деревляні? 7. Які дьордани? 8. Забавки і 9. Вироби з соломи?

Не жадаемо від Вас Вп. панї, щоби Ви ходили від хати до хати і записували собі відповіди; вистарчить знати імена кільканайцять жінок, котрі уміють найкраще чи то ткати чи вишивати. Імена сих легко мож дізнатись, бо знані они е в селї. Впрочім лежить се у їх власнім інтересї і они скоро дізнають ся про що річ іде, будуть самі зголошуватись. Йде лиш о се, щоб Ви сим занялись і прислали відповідь як найскорше. За всякими інформациями в тій справі і зголошенями з поданем відповідий на висше поставлені запити просимо звертатись до Вп. панї Е. Смаль-Стоцкої (Чернівцї, Новий Сьвіт)

Поручаемо всім горячо справу „Базару краевого“ і тим самим економічного піднесеня цїлого народу. Очікуемо соток відповідий. Се справа цїлого народу, тож нїхто не сьміе і не повинен еї легковажити!

Від головного Видїлу „Жіночої Громади“:

М. Трусевичівна, секретарка. *Е. Кумановска*, голова.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 6. марта 1907.

В універзитетскій справі.

Львів, (*прив.*). Оскаржені студенти Українцї внесли питицию, щоб росправу проти них переводив віденьский суд. Вшехпольскі хулїґани нападають ночами на Українцїв. Позаяк виклади засистовано, студенти Українцї від нинї звернуть всю свою акцию в напрямі передвиборчої аґітациї на провінциї.

Президент Думи.

Петербург. (*К. Б.*) Дума вибрала своїм президентом кадета Ґоловіна 356 голосами супроти 102.

Відїзд Мартенса.

Віден. (*К. Б.*) Росийский державний радник Мартенс відїхав до Берлїну.

Менінґітіс.

Париж. (*К. Б.*) В Реннес заслабло 30 мужа 41. полку на менінґітіс. Доси ще нїхто не вмер.

Смерть міністра справедливости Ґаллого.

Рим. (*К. Б.*) Сьогодня рано найшов слуга міністра справедливости Ґаллого умерлим в помешканю. Смерть наступила, здаесь, наслїдком пораженя.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 6. марта 1907.

Вшехпольский напад на україньских академиків у Львові. Банда узброених вшехпольских академиків-хулїґанів, підперта своїми професорами-чорносотенцями, викинула, як відомо, насильно студентів-Українцїв з універзитету, при чім прийшло до завзятої бійки між обома сторонами. Аґітация вшехпольских шовінїстів приносить отже гарні наслїдки. Преса нїмецка строго осуджуе поступок польских студентів і професорів. Признати треба, що славна „культура“ польска тепер явно вже виказала свій хулїґаньский характер. Хиба нїде ще не бачив сьвіт того, щоб професори універзитетскі публично взивали своїх студентів до розбишацтва. Посли рускі внесли в галицкім соймі аж дві інтерпеляциї в тій справі. Цікаво чи прокураторія, суд і сенат займуть ся польскими студентами так, як колись україньскими? — Дня 6. с. м. відбуло ся у Львові на техніцї віче всеї поступової молодіжи, на якім строго осуджено „вшехпольску культуру“. Взяло участь в вічу понад 1000 студентів. Проводив зборам студ. Сьвентоховский, промовляли: Сїкорский, Райх, Закшевский, Кукель, Довнарович і другі. Ухвалено резолюциї з домаганем основаня самостійного україньского універзитету у Львові і з зазивом до польских послів, щоби в інтересї ukrócenia обопільного шовінїзму, поперли сю справу в парляментї. Дальша частина резолюциї пятнуе рішучо послїдне поступоване вшехпольских хулїґанів на львівскім універзитетї. Рішено зазівати всї студентскі товариства, щоби виключили з поміж себе вшехпольских студентів, учасників понедїлкового нападу, і віднести ся до збору професорів технїки, щоби тих технїків, котрі побили на всепольскім вічу, студ. Помяновского і Міхаловского виключено з технїки. Студентів тих побили вшехполяки за те, що вони застерегли ся проти їх хулїґаньства. Студенти Українцї вислали обширну телеґраму до міністра, у якій представили докладно грозу ситуациї і лайдацке поступоване польских професорів.

Менінґітіс. В Чернівцях появила ся небезпечна хороба менінґітіс. На сю хоробу помер ученик VI. ґімназиї Теодор Горовіц, а вже й иньший ученик заслабдае ся на ту саму недугу.

Проти шлепи. Будапештеньска санїтарна комісия заняла ся тепер справою ношеня шлеп женщинами. Директор Цезар Гайніх поставив внесеня, щоб в округї Будапешту було заборонене ношене шлеп. Панї, які прогрішать ся проти сеї постанови, мають бути строго покарані.

Вогонь вибух з вівтірка на середу (з 26. на 27. м. м.) в Юрківцях на обшарі двірскім коло нів до 2 ої год. по півночи з незвісної до тепер ще причини. Як звикле, так і тут показало ся знов велике значіне пожарного товариства „Січ“. В мить на голос дзвінка шкільного і трубки січової було споре число Січовиків вже при ратунку; „Січ“ з Погорилївки прибула також, і так удало ся крім трох оборогів з пшеницею, двох стирт пшеницї і одної стирти бобику, що згоріли чисто, уратувати стайню і стодолу, що дуже близько при огни стояли. Здаеть ся, що вся шкода була обезпечена. Можна би ще і те згадати, що хотяй навіщені огнем не були прихильні „Січи“, то „Січовики“ не жалували щирої й справної працї. Не оден з ратуючих понїс яко нагороду ще й тяжкі рани. — *Присутний.*

Реформа правничих студий. У Відни відбула ся недавно нарада тамошного правничого факультету над предложенями комітету, вибраного в справі переведеня реформи юридичних студий в австрийских універзитетах. На тій нарадї правничий факультет приняв, з малими тільки змінами, предложеня комітету і рішив предложити правительству такі пропозициї: щоб історично-правничий іспит відбував ся в послїдних чотирох тижнях третього курсу; щоб виклади церковного права були зредуковані до чотирох годин, а виклади австрийскої державної історії до трьох годин. Принято також предложене, щоби кождому студентови було вільно зложити оден з послїдних державних іспитів в часї другого, пять курсів обнимаючого періоду студий, коли викаже ся, що слухав обовязкових викладів даної ґрупи. Вкінци принято рішеня що-до скороченого числа обовязкових викладів, щоби студенти мали досить вільного часу на самостійні студиї.

Оповістки, іменованя і т. п.

З „Товариства бук. прав. сьвящеників“. В понедїлок 11. с. м. о 5 годинї по полудни відбуде ся в „Народнім Домі“ видїлове засїдане сего товариства, на котре просимо всїх видїлових і їх заступників. — Засупник голови: *Д. Єремійчук.*

Ззвичайні загальні збори кімполюнґскої філїї тов. „Руска Школа“ відбудуть ся дня 16. марта 1907. о 4-ій годинї по полудни в шкільнім будинку в Рускій Молдавици з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з послїдних загальних зборів. 2. Справоздане касове. 3. Вибір Видїлу і 4. Вільні внески. По зборах того самого дня устроює товариство в Рускій Молдавици Вечерницї з такою програмою: 1. Передмова. 2. Відчит: „Розвій руского шкільництва в кімполюнґскім повітї“. 3. Аматорске представлене: „Сатана в бочцї“ і 4. Вечерок з танцями. Цїни місць на представлене: Першорядне крісло 1 кор. 20 сот., другорядне 1 кор., треторядне 80 сот., вступ на салю 40 сот. Вступ на вечерок 3 кор. від особи. Початок представленя точно о 6-ій, а вечерок з танцями о 8 ій годинї вечером. Запрошеня розсилають ся. — Чистий зиск призначений на „Руску бурсу в Кімполюнґу“. Тому що представлене і вечерок устроює руске товариство перший раз в кімполюнґскім повітї, то кождого Русина е сьвята повинність явити ся на них, а особливо члени товариства. Ми мусимо тим показати, що кімполюнґский повіт не е чисто волоский, але що в нім жиють і Русини. — Руска небаліcть вже мусить раз утечи з нашого повіту, бо як раз сей повіт потребуе найбільшої национальної працї. — Тож до милого побаченя на 16. марта 1907. в Рускій Молдавици. — За комітет: *Юрий Якубович*, голова.

Загальні збори філїї тов. „Руска Школа“ в Путилові відбудуть ся дня 16. марта н. ст. с. р. о 6-ій годинї вечером в касиновій салї з слїдуючим порядком: 1. Відкрите зборів і прочитане протоколу з надзв. зборів. 2. Справоздане з дїловодства видїлу за рік 1906. 3. Справоздане касове. 4. Вибір нового видїлу. 4. Відчити п. Роговского і 6. Вільні внесеня. Видїл запрошуе товаришів селетиньского округа до вступленя в члени. Не лишайте ся, братя, осторонь від всего, що руске, а вступайте громадно до нашого товариства, чим задокументуете ся яко члени великої рускої сїмї. — *Михайло Дашкевич*, голова, *А. Мандрик*, секретар.

Із штуки і лїтератури.

Осип Назарук. Що то е: суспільні кляси, боротьба кляс, буржуазія, пролетаріят, капіталїзм і орґанїзація? (Бібл. „Громадского Голосу“, ч. 1.) Львів, 1907. Ст. 29.

Мстислав Рус *подав в останнім числї „Зеркала“* одну строфку мойого вірша і аналоґічну строфку із якоїсь поеми Каспровича. В моїй строфцї йде мова про те, як в сумерку вечернім привиджують ся очи коханої людини. Завважу, що до такого звичайного відчутя чи помислу може прийти і без помочи Каспровича навіть д. М. Рус. В поезиї всїх часів і народів можна найти такі еротичні місця. Вірша Каспровича до нинї не знаю. Тїшить мене однак і радуе, що навіть д. М. Рус інтересуеть ся чужою поезиею. Се справдї гарно й добре. — *Остап Луцький.*

Репертоар міского театру. Четвер: „Die Landstreicher“ (на дохід Ґешвіра), пятниця: „Der Hüttenbesitzer“ (при знижених цїнах), субота: „Donna Iuanitta“ (на дохід п-нї Штрасмаер), недїля (по обідї): „Die Welt ohne Männer“ (на дохід тов. „Kaisertreu“); вечером: „Die lustige Witwe“ двацятий раз.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні весняні збори каси пож. і щад. для громади Нова Жучка відбудуть ся дня 24. марта 1907 р. в шкільнім будинку. Порядок дневний: 1. Справоздане касове. 2. Вибір одного члена старшини. 3. Принагідні внесеня. *Мафтей Краснийчук*, нач. каси.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Кисилицї і Тораки відбудуть ся 17. марта н. ст. с. р. о 1. годинї по обідї в громадскій канцеляриї з таким дневним порядком: 2. Справоздане касове за рік 1606. 2. Вибір статутом приписаних членів. 3. Постановлене висоти позик. 4. Платня касієра і 5. Вільні внесеня. *Василь Гасюк*, нач.

Звичайні загальні збори каси пож. і щад. для громади Калинівцї н. Ч. відбудуть ся в недїлю дня 24. марта 1907 р. о 3 год. по пол. в читальнї з отсим дневним порядком: 1. Справоздане старшини про стан каси і про дїяльність старшини в роцї 1906. 2. Предложене білянсу за рік 1906. 3. Вибір начальниника і одного члена старшини. 4. Вибір предсїдателя і 6-ох членів надзорчої ради. 5. Нарада над внесенем старшини аби осїнні заг. збори не відбули ся. 6. Установлене найбільшої позички, яку би можна одному членови удїлити. 6. Вибір касиера і назначене платнї для него. 8. Нарада про вступлене в члени тов. „Спілка для продажи і закупна". *Василь Гишка*, нач.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 1—15

Важне для кождого!

Випродаж! по сумнївно низькій цїнї бо лиш за 3 зр. 20 кр. пишний ґарнїтур із шістьнацять оздобних предметів.

1 Нїклевий ґравірований ремонтуар системи Roskopf, добре йде, 3 лїтна ґаранция.
1 франц. нїкл. ланцушок.
1 красний висок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
2 елеґантні перстенї з ґольдини.
2 (1 пара) спинок до маншетів „Garantie".
2 позол. спинки до ковнярика.
3 позол. спинки до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні ковтки урядово пунсір.
1 елеґ. кешонкове зеркальце.

Отсих 16 штук вартних предметів разом з годинником нїклевим який самий представляє тую вартість, висилаю послїплатою за **3 зр. 20 кр.** або за попереднум надісланем належитости.

Мих. Горовіц
Дім експортовий Краків, Колєтек 4.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарнї товариства „Рускі Ради"
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаете ся в

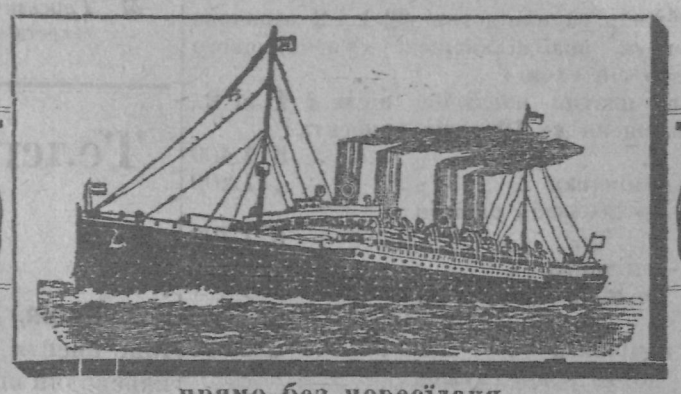

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 5—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус
Чернівцї,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

До Америки і Канади

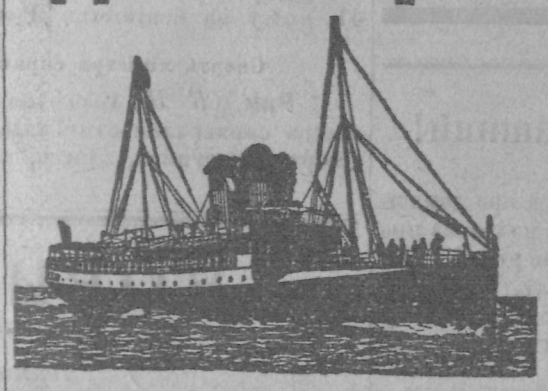

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНЇЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 28—52 н

Берґмана і С-ки в Дрезнї і Тешинї над Ельбою

Молочне мило з лелїї,
(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

після одержуваних щоденно писем з признанем, є і остане ся із всїх медичних мил найуспішнїйшим, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (2—50) п.

Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна.
(Enzenberg-Haupstrasse)

Важне для управителїв шкіл.
Намість друксорти
„Jahresausweis"
краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту
„FRAGEBOGEN"
яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради" (Чернівцї ул. Петровича ч. 2) по цїнї
6 сотиків за аркуш.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих є у мене також на складї

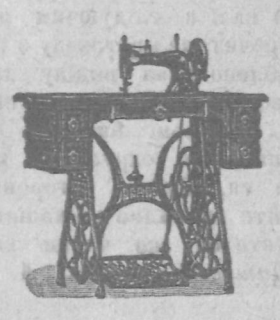

97 20—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

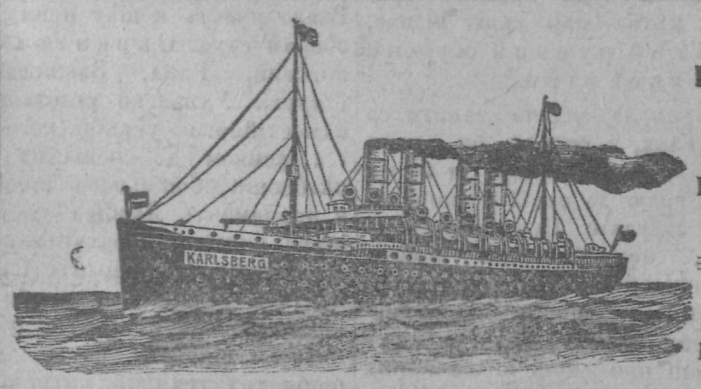

До Америки
Канади, Полудневої Америки і Африки
перевозить лиш
перворядними поспішними і почтовими парівцями
скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg
Ґенеральна корабельна експедиция. 26 6—10

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ" і „РУСКУ РАДУ".

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клїєнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад
Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
(—) Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до польованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 24. Чернівці, неділя дня 25. лютого (10. марта) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцах ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

По отвореню Думи.

Зійшли ся вже в друге посли Росиї, щоб публичною, леґальною дїяльністю вивести народи росийскої держави із вічної темряви підземної, щоб в місце терору правительственного і революцийного завести справдї конституцийний, правний лад. Зійшли ся посли в часї, коли з голоду примирають соткй тисячів мешканцїв Росиї, а росийскі папери державні спадають чимраз низше. Правительство доконче мусить оперти ся на Думі, але чиновництво так ворожо настроєне до всеї опозициї, що скорше готово заявитись за розіґнанем Думи, як за призванем Думі тих прав, якими користують ся парляменти других европейских держав. Треба признати, що може нїде народна репрезентация не є така революцийна, як в росийскій Думі, але так мусить бути. Де віками панували розбій і деспотична самоволя, там в перших днях легшого житя мусять станути на чолї всїх житейских змагань революцийні елементи. Перша Дума — була криком наболїлої душі всїх народів, заселюючих росийску державу, — друге буде напевно більш розважною, більш тверезою думкою сих народів. Навіть революцийні посли заповіли, що мудуть вважати другу Думу не лиш як місце аґітацийного посїву, але і як кузню, де викувати треба перші, як криця сильні і тривкі права для збідованого, працюючого люду.

Перше церемонїяльне засїданє Думи пройшло поважно і спокійно. Опозиция не дала себе спровокувати, а цар приняв вельми чемно нововибраного президента Думи. Та тепер всїм насуваєть ся питанє: як буде далї? Упокорить ся зблямоване вислїдом виборів правительство, чи може посли згодять ся на компроміс? Чи правительство хоче щиро працювати з Думою, чи ще раз відкличе ся до народу і зарядить нові вибори? Чи правительство остаточно згодить ся на се, що воно є лише виконавчим елементом в державі, а вся леґіслятура належить до Думи? Покищо ріжно відповідають на сї питаня, а перші кроки правительства, про які скажемо кілька слів далї, дадуть ся теж всяко коментувати. „Рада“ пише в сїй справі:

Тяжкі, невимовно тяжкі ті обставини, в яких доводить ся збирати ся і працювати нашому другому народному представництву. З усїх боків, навіть з боку прихильників, чути слова обережности, страху і небезпеки. Всї радять „берегти Думу“, якими-б то не було засобами. Ґазета „Рѣчь“ навіть висловлює в своїй передовій статї з приводу відкритя Думи таку думку, що „народови нема нїякого дїла до того, як народні заступники виконають свої обовязки, аби тілько їх виконано“. На нашу гадку в сих словах чують ся певні ознаки опортунїзму і компромісів. Те дїло, яке зібрались робити народні посли, велике, чисте. А чисте дїло вимагає, щоб його робили і чистими засобами. Ся головна вимога демократичної полїтики, так гарно сформулованої покійним Драгомановом, мусить стати за критерій для поводїня Державної Думи. Характер дїяльности народного представництва і напрям його мусять стояти в повній гармонії з тими високими завданями, які має народне представництво і з тими чистими надїями, які покладає на нього нарід. Через се і ті засоби, до яких буде звертати ся Державна Дума в виконаню своїх обовязків, мусять бути такими-ж чистими, щоб проти їх не було нї одного слова догани і доріканя. Допомогти полїтичній осьвітї народа, орґанїчно звязати його з народним представництвом в процесї своєї творчої працї, орґанїзувати народні маси, злитись з ними — ось головні вимоги, що їх мусять виконати наші посли до державної Думи. Всї спостерігають, що народна сьвідомість значно збільшилась за часи „конституцийної дїяльности“ д. Столипіна. Державна Дума повинна ще більш допомогти сїй справі. Витаючи відкритя народного представництва, ми певні, що члени з'уміють не випустити з своїх рук той прапор, який їм доручив сам народ, зроблять все, щоб паралїзувати антидержавні та антинародні заходи бюрократії і таким чином провести в житя основний принціп народновластя: „виконавча власть най корить ся законодавчій!“

В тім змислї заговорив про Думу і відомий дїяч та письменник украïньский М. Чернявский, який між иньшим так говорить в сїй справі („Рада, ч. 44):

„Державна Дума зібралась. Щож тепер робити їй? Чи, вважаючи на обуха, що повішено над нею, сидїти сабі смирненько, зарившись у купи міністерских проектів і обмірковувати питаня про те, яким способом ловити рибу, не роблячи їй ран гаками й не здираючи луски неводами? Чи забути про обуха, і відкинувши до часу питаня рибальскі, принятись за питаня просто людскі: яким робом забезпечити не осетрам і оселедцям, а людям, що не мають великих, а то й просто нїяких чинів, незайманість особи, свободу слова й совісти і всяких иньших свобод, без яких чоловік не може почувати себе справжньою людиною? Словом, питаня в тім: чи піде нова Дума на поводї у бюрократії, чи піде слїдом за першою Думою? І можно, не вагаючись, сказати: друга Дума піде слїдом першої. Бо вона повинна се зробити, коли обрав її народ, а не бюрократія. Бо хиба за час „бездумного“ житя хоч де-небудь, хоч що-небудь покращало? Нї. Все те саме, що було й перед першою Думою. Прибавились тільки нові военно-польові суди, нові утиски, розцьвіло пишним цьвітом під захистом бюрократії „истинно русское“ хулїґаньство. Як же Дума може бути иньшою? Як же можна сподїватись, що огонь не буде пекти, що голодний, не ївши, почує себе ситим, що закований в кайдани не захоче їх скинути? Сего не може бути, бо се противно природї. І друга

Володимир Бирчак.

На третім поверсї.

Було вже коло десятої, як Татарський і я ввійшли до одної каменицї при вірменьскій улицї на третий поверх і застукали до дверий у самім кутї. Початок курсу, ми що йно поз'їздили ся до столицї, щоби записати ся в університет, а тепер шукали, щоб хто переночував нас. Татарський, більше опитний в тих справах, вів мене до Стрийського і Рибчука, які мали простору хату і кождого принимали.

— Не хочу, не пускай! Я маю ще переписувати оперу, а то не дадуть! — почули ми зі середини тонкий голос, коли Татарський застукав.

— Про мене! Але небаром пустиш їх сам! — відказав бас.

— Се Рибчук пускає, а Стрийський не дає, — промовив Татарський. — Пугу, пугу, то я, козак з лугу!

— Того мож! — промовив знов тоненький і двері відчинили ся.

— Вас тільки двох? — спитав бас, що отворяв — Шкода! Таж Стрийський так дуже любить гостий!

Ми увійшли. Перед нашими очима була досить велика кімната. В кутї по лївім боцї стояло ліжко, близше дверий великий куфер, — по правім фортепян, а при ньому сидїв Стрийський-композитор і грав; що хвилї ходив від фортепяну до поблизького стола. Поправляв ноти, то знов вертав до фортепяна і знов пробував. І так був занятий, що мов би й не спостеріг, як ми увійшли.

Татарський представив мене.

— Ага! Ви що йно по матурі? — запитав Рибчук — Мило менї пізнати.

— Так є! По матурі! — відповів я з певною гордістю — і ось тепер приїхав я вписати ся в університет. Я думав, що той вписс піде дуже скоро, от як би й до ґімназиї, а то нї дїждати ся, нї дочекати ся. До того я взяв за мало гроший — казав я наївно.

— А було богато? — запитав Рибчук.

— Та!... — докинув я. — Приїхав і ще вчора, спав я в готелю, а нинї то вже ходжу та журю ся, та журю ся... Аж ось і стрінув мене Татарський тай завів сюди. Як ласка, може й переночуєте?

— Татарський свиня! — обізвав ся аж тепер шипляво Композитор. — Десь то все приведе на ніч... до чужої хати...

— Бо своєї покищо не маю; як би мав, не жалувавби як Ти!

Та Композитор вже похнюпив голову над нотами і грав.

* * *

Татарський сїв на софі, закурив тай став говорити.

— Алеж бо й налазив ся я нинї, находив ся! Як вийшов від вас рано — нїби й не рано, бо вже одинайцята — тай пішов в університет. Перед брамою стрічаю Зацерковного, а той питає, чи не взяв би я лекциї на улицї Сапіги у якогось енерала — вичитав в часописї. Вже й кинув я той вписс — не втече, і біжу. Кого вчити і кільки платилиб? — питаю ще. Каже: ученика з пятої і пятьлесять корон в місяць. Мамунцю! — біжу, що дух мало не запре!

Аж глип на себе: нї вперед ще приодїти б ся! І біжу до Вітиньского пожичити чорний сурдут. Та він пожичив тільки сподні, полетїв я далї аж на стрийску до Яблоньского, там хопив сурдут і ковнїрець, у гоголяря виголив ся мов би на празник, черевики перебрав таки на університетї від Скварка і далї лечу. Пан, такий — що аж годї! Вже перша. Прийшов, жовнїр вдарив в чако. (Чи передімною, чи перед тою одїжю? — думаю.) Входжу і дух аж в менї заперло: так всюди гладко і лящить ся. (А чоловік усе житє виріс в рускій бурсї!) Виходить енерал і каже... саме перед пів години вже хто иньший зголосив ся о ту лекцию...

Іду на обід, але вже поволи з похнюпленою головою, бо від тодї, як приїхав, тільки й бігаю за лекциями! Уже пятий день! При обідї питають мене, чи я не заручив ся з якою богатою панною, що таке прибрав ся. А що! — кажу — заручив ся! А Візьо й повірив і просить, щоби я пожичив йому пятку, до першого... „Не маю — кажу — нинї. Вчора пожичив дві сотки одному правникови...“ — „Котрому!“ — мало не скрикнув, а всї перестали їсти. „Просив, щоб нїкому не казати його імени...“ — докинув я. Всї засьміялись, а Візьо не бив мене мало!

А решта дня зійшла на те, що мусїв віддавати, що пожичив.

— І знов не вписав ся? — запитав Рибчук.

— Та де! А завтра вже натовп і глота! Тай хати ще не маю! Коби я тільки записав ся, то й стану вже шукати хату й мушу найти пару лекций! Щож буду робити з тою десяткою, що маю від стрия?! А з дому не дадуть, чотири морґи!...

— Не журн ся, поволи найдеш! — потїшив Рибчук.

— Не найдеш, а мусиш знайти! Инакше нема з чого жити! Давай тютюну!

Композитор зложив ноти і зївнув.

— Може би йти вже спати? Вже одинайцята доходить...

— Про мене. Як йти, то йти — і Татарський також зївнув.

І ми стали містити ся. Оба господарі положили ся на широкім і вигіднім ліжку. А я з Татарським на софчинї, що за вузка і за коротка; я з краю, держав ся Татарського руками, щоби не впасти далеко — далеко поза софу. І нїяк їх зігнути, бо софа вузка і злетиш!...

— Гей зажени там свої ноги, що ходиш по енералах! — сміяв ся Рибчук.

Дума через самі обставини політичні мусить піти слїдом першої. Буде добиватись того, чого добивалась перша Дума. Можна сподїватись, вважаючи на склад Думи, що й тактика її мало чим буде відрізнятись від тактики першої Думи. Тут теж є щось фатальне. — Але чи жде другу Думу доля першої? Се питаня тепер стрінеш на устах кождого. Та воно, здаєть ся, зовсїм зайве. Принаймі для самої Думи. Яке їй дїло, чи розженуть її чи ні, коли вона послана народом заявити його бажаня й волю, щоб нарештї росковано його й нагодовано? Державна Дума — се уста народа".

Як бачимо оба голоси українські ставлять справу принципіяльно і до компромісу не нагинають ся. — Правительство задумує тимчасом предложити Думі ряд лїберальних законопроєктів, між иньшими — проєкт о личній свободї, який каже, що в засядї нїкого ве можна буде позбавити личної свободи без відповідного рішеня правильно установлених судів. Крім недоторканости особи проєкт обіймає і недоторканість дому. Полїция може ввійти в хату тілько на бажане замешкуючих даний льокал, або на приказ суду. Проєкт санкціонує тайну листів та телеґрамів. — Проєкт, як бачимо, дуже лїберальний. Та і його не стрічають в Росиї так радо, як би сего треба сподївати ся, бо всї знають, що в Росиї право не має нїякого значіня. Відтак кабінетови Столипіна нїхто вже не довіряє. Останні вісти про Думу говорять, що верифікация виборів пройде за порозумінєм „правих" і „лївих" цїлком спокійно. Столипін і Ґоловін удали ся в Царское Село, щоби взяти участь в нарадах над програмою правительства, над справою амнестиї та над аґрарними жаданями. Покищо обі сторони: правительство і посли поступають так обережно (поминувши загадочне отворенє Думи без особистої престольної промови царя), що всякі думки про будучність Думи можуть бути на разї лише здогадами.

По погромі вшехпольских хулїґанів.

„Стоїмо перед вибухом революциї на галицкім сходї. Хвиля нинїшна має історичну вагу. Борба польско-українська дійшла до точки пересиленя. Щось мусить стати ся! Щоби лиш не нещасте..." Так заговорив муж великої міри, В. Фельдман, редактор краківскої „Krytyk-и". Те що стало ся, стверджує здогади ш. редактора. Справдї, тепер сьвідомість вікової кривди, яку терплять Русини від Поляків зросла у нас до тої міри, що, при всїй знаній шаленій аґресивности польскої полїтики у східній Галичинї, дуже легко може прийти до великої пожежі на галицких землях руских. Від 1848 р. (як слушно каже д. В. Фельдман) на кожду заяву Русинів: „Ми є народом!" — відповідають Поляки: „винайшов вас Сгадіон!" жадання рускі в справі шкіл, народних, ґімназий, семинарий і т. д. проходять без відгомону; від кількох каденций нема в Галичинї виборів, які пройшли би без проливу рускої крови, часть виборцїв відходить з місця вибору на цвинтар або до вязниць, а десятки тисячів із них вертають домів, стискаючи жменї і думаючи про пімсту. Три мілїони Русинів мали досї 8 послів до парляменту, а тепер при новій виборчій реформі подвійно обрабовано нас. Русини дістали відповідно найменче мандатів і тепер дістануть ще виторговані наперед Поляками всякі постанови про раду шкільну, язык урядовий і т. д., які на віки мають не допустити Русинів до сили, до житя. Скрізь розвязують збори рускі, за рускі гроші процвитає польска культура на Руси, зглядом всього, що руске горожить ся полїтичний терор; польска господарка спинює просьвіту на Руси, нищить і деморалїзує нарід. До неба о пімсту кличе те пекло, в якеж втрутили Поляки нарід руский в Галичинї; — хто числить ся з природним жалем і роспукою поневолених людий, той мусить, видячи нинїшну галицку ситуацию, прийти до переконаня, що надходить час останнього польско-рускоґо обрахунку. Відживаючий нарід руский мусить проломити пекучі кайдани, бо весь він рве ся вже нині до житя рве ся до сонїчної будучности мимо всїх знущань польских і переслїдувань. В борбі зросла сила рускоґо люду і тепер вона мусить побідити всьо, що стає їй на перешкоді. „Щось мусить стати ся! Щоби лиш не нещасте..." Стане ся оно, коли Поляки далї будуть йти дорогою вшехпольского розбишацтва, коли студенти польскі будуть в такий варварский спосіб поступати з нашими студентами, коли суспільність стане не по сторонї львівских техніків, а по сторонї шалених і божевільних Ґломбіньских, коли Поляки не стямлять ся і не плюнуть в очи тим, студентам і професорам своїм, що безличне і цинїчно хоч публично взивали молодїж до погрому, коли не устане вся рабівницка аґресивність польска на поли публичного галицкого житя. Покищо ми констатуємо лише, що східно-галицка Польща стратила не лиш розум, але в великій мірі і честь. Ті професори польскі, ті „Słowa" і „Dziennik-и", сеж атрофія етична і моральна гниль. І ми горді, що проти такої моральної немочи ставимо молоду здорову та завзяту силу.

*

Університет досї зачинений і по всякій правдоподібности в сім семестрі викладів вже не буде, тим більше, що за тиждень і так кінчить ся зимовий семестер. — Віденьскі адвокати: др. Роде і др. Гарднер заявили, що возьмуть на себе безплатну оборону наших студентів, наколи їх справа прийде перед віденьский суд. — Вшехпольскі хулїґани зачинають гуляти по улицях Львова. Недавно двох вшехпольских хулїґанів (оден академик а другий ґімназияст) напали коло електричної ремізи студ. філ. Бекесевича і стали його бити, але він завдяки своїй силї і добрій палиці відогнав від себе напасників. Підчас проходу учениць з інституту Василянок напав на них гурток вшехпольских студентів і одну з них побив за те тільки, що вона Русинка і мешкає в рускім інституті. — З усїх сторін з Галичини, Буковини, України і від чужинцїв напливає много телеґрам і привітних писем на адресу нашої молодїжи; увійдуть вони всї до осїбної брошури, якої виданєм займає ся комітет (адреса: Василь Пачовский, Львів Академічний Дім, ул. Супіньского ч. 17.)

В четвер д. 7. с. м. відбули ся строго довірочні збори українських студентів львівского університету, на котрих по оживленій дискусиї ухвалено слїдуючі резолюциї:

I. З огляду на те, що вшехпольска університетска молодїж брутальним нападом на супокійних українських університетских слухачів дня 4. с. м. і насильним викидуванєм їх з університету допустила ся на них насильства і що продовжуючи своє хулїґаньство з 4. с. м. дальше нападає по улицях Львова на українських студентів, з огляду на се, що вшехпольска молодїж дійшла вже до того степеня одичіня, що нападає і чинно зневажає навіть українські дївчата, цїлим тим чорносотеньским поступованєм вшехпольского студентства українска академічна молодїж є змушена хопити ся конечної самооборони;

II. Рішає віднести ся до міністерства просьвіти у Відни з домаганєм, щоби воно само займило ся евентуальним дисциплїнарним слїдством проти учасників демонстрациї з дня 23. сїчня с. р. і в тій справі вилучило компетенцию львівского академічного сенату. До львівских властий українська академічна молодїж не має нїякого довіря, бо польскі університетскі професори самі інтелектуально причинили ся до нападу вшехпольскої молодїжи на українських слухачів в дни 4. с. м., а деякі з них брали навіть активну участь;

III. Рішає домагати ся від міністерства просьвіти виточеня дисциплїнарного слїдства проти тих польских професорів університету, котрі брали яку небудь участь в нападї вшехпольскої молодїжи на українських студентів на університетї дня 4. с. м.

З Відня телеґрафують до польских ґазет, що вчера приїхали до Відня депутация польских професорів львівского університету. Ся депутация мала бути у президента кабінету, бар. Бека, міністра просьвіти, д-ра Мархета, у міністра дла Галичинн, ґр. Дзедушицкого, щоби зложити їм не лише автентичні (?! *Ред.*) звіти з послїдних подій, але також предложити цїлий ряд квестий, дотикаючих справи львівского університету і його польского (?! *Ред.*) характеру.

Яку сили має велика народна акция, най сьвідчить таке письмо від угорских богословів до львівских товаришів: „Любимі Братя! Із поводу того, что Ви на львовской університ против деспотизма с героїзмом ревною та славною борьбою защищали народні наші права, дозвольте нам, чтоби ми, за великими горами живущі породники Ваші, с почтеніем соединенной любви і теплой нашой симпатиї вираженіе дали. Ми розуміємо і чувствуємо цїну той борьби, котру Ви провадите, послїдна цїль которой есть: чтоби бил руський народ знов вольний і могучий. Повторяеть ся пред очима нашими славний період Богдана Хмельницького, коли народ руський так само за вольность свою воевал кровавi борьби. Сим превосходним случаем лише то желаємe, чтоб обвінчал всемогий Бог лаврою побіди чела ваші. І в той великий день подобно радовати ся будем і ми, закарпатська Русь, бо в сей побіді і наш угро руський народ видит зорю лучшой своей долї! С нами Бог! Ужгород 1907. 6. III." (14 підписів).

— Вони були нині в нових черевиках — відповів Матерский — і не хотять спати на такій дранції як твоя софчина. Добра ніч!

* * *

Не знаю, довго ми спали чи ні, як хтось застукав до дверий. Він пробував їх отворити, та що були зачинені, застукав знов обома кулаками.

— Ой! простогнав крізь сон Композитор.

— Ха ха-ха! — реготав ся бас. — Чого-ж тобі так тяжко?

А той під дверми застукав знов — мабуть вже й ногами.

— Ой! Спати не дадуть! — зітхнув в друге Музик.

— Треба отворити! Годї!

А той під дверми знов і знов і знов — аж уха болять!

— Вже, вже — просить ся Музик і Рибчук встав і підійшов до дверий. Ще тількн поспитав:

— А хто там?

— Я! — була відповідь немов би із гробу.

— Хто я?

— Та не знаєш? Соханський!

— А сам? — питав недовірчиво Рибчук.

— Пускай, бо бю в пику! Та сам! Рідні ще не маю! Якого чорта хочеш!

Рибчук отворив, а увійшов Соханський і другий і третий. Рибчук тільки й руки заломив.

— І деж я вас подїю?! Дивіть ту спить уже двох!

— Най спить! Ми самі... самі найдем собі місце — промовило тих двох, а Соханський каже:

— Спить вже двох? Яких двох? Я вчора спав ту з Татарським! Хто сьмів заняти моє місце? — По сім його слові утік Рибчук на своє ліжко, щоби йому не забрали місце. Та де! Соханський підійшов до софи, витає ся з Татарським і як кіт підліз на поруче і впав між Татарського а стїну; нагло зігнув ся і я з Татарським як лежали держачись за руки злетїли разом держачись — до землї. Тепер сам Соханський ймив ся руками й ногами за поруче софи.

— Коли о те тобі ходило — каже Татарський — я був би добровільно уступив. Я все безрогам уступаю.

— А я нїколи!

Татарський сїпнув мене під ту хвилю за руку і я зрозумів, о що йому йде. Він за голову, я за ноги і стали стягати. Соханський сїпав ся, боронив ся, відтручував ногами, кусав зубами — та не помогло! Ми стягнули його і ще пручали ся із ним на землї — як місце на софі заняло вже тих двох, що, прийшли зі Соханським! Вперед роздївали ся вони мовчки, складаючи до ладу свою одїж, — тепер лежали вже на софі, як пани і крїпко держали ся. Ще трібував Соханський їх роздїлити, та нагло сїли вони оба на софі і кажуть, вимахуючи ногами й руками: Ну, ходи, ходи, як скіра тебе свербить!..,

— Мудрий усе дурному уступить — промовив і дав їм супокій.

— Так найлїпше! — докинув Татарський.

Ми оба з Татарським розложили ся на землї. На середині кімнати розпростерли ми простирало, яке зискали в тій борбі — розпростерли мимо, що Композитор стогнав, охав та проклинав нас за нього. На те простирало кинули якийсь мягкий клунок що стояв біля шафи, докинули ще й свої загортки і так розложили ся. Наші голови були разом, а ноги розбігали ся у противні сторони сьвіта. До нас прийшов і Соханський. Він обіймив Татарського і каже:

— Не гнївай ся на мене! На, закури собі: то ще вісїльні, добрі, один нитомець женив ся — і почастував нас по папіросцї і положив ся коло нас. Його ноги пішли на південь. А мої й Татарського ішли на схід та на захід.

Соханський закурив.

— Гай, гай! Сявітова заплата! Ті два приїхали до випису, не мали де ночувати, я взяв їх сюди і от як тепер платять — заняли моє місце!

(Дальше буде).

Діяльність руских товариств у Виженці.

(*Дошись*).

Дня 18. лютого відбули ся у нашій громадї загальні збори читальні „Рускоґо Бесїди". З цїлого справозданя виділу виходить, що у нас праця около добра народного в перед поступає, без огляду на немалі перепони, які ставляють нам люди більше маючі.

Бідні гуртують ся, приходять що неділї у читальню, належать до товариства „Сїч" та до „Каси", а богачикам се не по серци. Они звикли від дїда біднїйшими правити, а тепер якось воно не йде, тому настали у нас у громадї два табори ворожо зглядом себе настроєні. Певно що справедливість, просьвіта та єдність побідять, бо до них горнесь більше число наших, хоч бідних людий.

Заходом читальні уряджено два віча, одно в справі загального голосованя, а друге в справі лїсів сервітутових і справ церковних. Оба они величаво відбулись, а наслїдки ухвал і домагань уже видні. — Дальше переведено з всякою докладностию забіги около позволу отворенн слатини (жерела соленої води) для громади тутешної а то: в соймі краєвім і міністерії фінансовій.

Закуплено відтак в спілцї з „Сїчею" лїс вартости 1500 К в цїли збудованя „Народного Дому". Домагано ся в соймі і правительстві перенесеня рогатки за село під Нїмчич. Спроваджено з Ради для культури краєвої 160 штук щеп і розпродано їх між членів. Замовлено чотири козї породи расової, молочної. Винаймлено і заплачено льокаль на два роки на перед. Переведено в двох сторонах села пробу з штучним навозом. Вислід оказав ся зовсїм вдоволяючий. Каінїт знаменито дїлає на поправу лук і сїножатий тутешних.

В члени вписалось 120 осіб, з котрих лиш 44 виплатило членьску вкладку. Стан каси слїдуючий: загальний прихід 31 К 28 сот., розхід 15 К 86 сот. Сальдо 15 К 42 сот. Бібльотека числить 150 книжо-

чок ріжного змісту. Часописий у нас чотири, а то: „Буковина“, „Руска Рада“, „Хлїбороб“ і „Свобода американьска“. В кінци завязано для членів підручну касу самопомочи.

Небавом по загальних зборах „Рускої Бесїди“, а іменне дня 3. марта 1907 відбули ся загальні збори „Жіночої Громади“ у Виженцї. Крім місцевих членів і гостий прибули з Вижницї п. судия Івашко і п. інспектор Никорович.

Збори отворила голова товариства пані Гордийчукова. На просьбу присутних обняв провід в зборах п. Никорович. Він дякуючи за вибір, пояснив значіне, вагу праці женщин в господарстві хатнім та у вихованю дїтий. Ядеркою і палкою бесїдою заінтересував бесїдник незвичайно господарів-гостий, котрі в великім числї на збори прибули, а котрі ще недавно зовсїм противили ся завязаню сего товариства, кажучи: „Як наші жінки стануть в товариство ходити, то готові ще нас розуму учити та над нами вередувати“.

Днесь якось се упереджене переминає, бо ґазди наші переконують ся, що мудра жінка се приятель і помічниця неоцїнена для цїлого господарства хатнього і для виховання дїтий. Тому поважного гостя надгородили зібрані за его бесїду грімким „славно“.

З черги слїдувало відчитане протоколу з послїдних зборів, котрий збори без зміни приняли до відомости. З діяльности видїлу годить ся запримітити, що відчитувано кождої неділї членам книжки і ґазети, та виножичувано їх також до дому. Закуплено полотна і материї шовкові на убори народні, українські. Роботу вишивок викінчено дуже красно так для жінок як і мущин. Всї покінчені роботи відошле видїл до базару краевого в цїли розпродажи. Таким чином отворилась нечайно робітня, котра принесе для членів не злий заробок. Дальше завязано кружок театральний та відбуто не одну пробу під проводом тутешних учителїв, а перше представлене під заголовком „Капраль Тимко“ відбуде ся 10. марта 1907. Запримітимо ще і се, що по представленю відбуде ся забава з танцями в читальни без всяких напитків, чого до тепер еще у нас не було. Доживем — то побачим, як оно піде. Опісля вибрано новий видїл, котрий уложив ся ось як: 1.) Іванна Гордийчук, голова, 2.) Елисавета Павлюк, заступниця голови, 3) Марія Клим, ґосподиня, 4.) Одокія Клим, писарка, 5) Елена Клим, контрольорка, 6.) Параска Семака, касиерка, 7.) Анна Романек, бібліотекарка, а Марія Гулей і Анна Семака яко заступниці видїлових. На внесене Марії Клим одобрили збори справоздане видїлу і зложили сердечну подяку уступаючим. Стан каси представляє ся ось як: приходи виносили 53 К, розходи 48 К 60 сот., остає в касї 4 К 40 сот.

При вільних внесених ухвалено для видїлу центральну річну членьску вкладку 4 К. Також постановлено, щоб придбати більше членів. *Ю. Г.*

Полїтичний перегляд.

Нїмеччина. В великій полїтичній дебатї, яка вела ся минулого тижня в нїмецкім парламентї, 13. лютого виголошена була промова голови нїмецкої социял-демократиї Бебеля і відповідь на неї державного канцлера Бїльова. Сим разом Бебель мав труднїйшу задачу, як в 1903 р., бо тепер социял-демократия розгромлена, а в полїтицї бере верх все той, хто має в даний момент перевагу. Бебель у своїй промові зазначив, серед яких обставин відбували ся вибори, як усї сили змовили ся против социял-демократиї, як після виборів заграничні імператорі витали ґерманьского імператора з побідою над социял-демократиею... Але все те не значить, що социял-демократия побита. Нї, соціяльна демократия йде все наперед, вона і в сих виборах здобула нову четвертину мілїона голосів, а ті мандати, які у неї видерто тепер, вона відібе собі на других виборах... Що-ж до лїберальних обіт канцлера, то заявив Бебель — ми хочемо не обіцянок, а відповідних законів. Хочемо забезпеченя права союзів проти нападів полїциї, домагаємо ся рівности робітників і підприємців, домагаємо ся охорони страйкуючих робітників проти безробітних, які тепер безкарно виступають проти страйкуючих з насильством та вбивствами, домагаємо ся полїтичної рівности для обох полів, рівного права без огляду на особу і стан, охорони для всякого релїґійного пересьвідченя, а кари для того, хто переслїдує других за полїтичні, чи релїґійні пересьвідченя. Свою промову Бебель закінчив: Прускі юнкри, се найреакційнїйша кляса в сьвітї і доки вона править ґерманією, доти нїякий серйозний полїтичний поступ неможливий. Але ми знаємо, що в кінцї й се переможемо. Не вважаючи на все те, будучність таки наша! — Відповідь Бїльова була держана цїла в тонї переможця. *Опянїлий виборчою побідою*, він весь час силкував ся дошкулити як найбільше социял-демократиї, зачіпаючи часто особу Бебеля, при чому кілька разів знижав ся до неможливих грубостий. Маючи за собою більшість, яка проводила голосним сьміхом признаня всї його виводи, мав він легку задачу триюмфатора.

Анґлія. В Анґлії, як і в иньших країнах західної Европи, останними часами що раз більше ширшає рух, звісний від назвою „етичного“. Прихильники сього руху вказують на велике значіня морального впливу в вихованю громадян і домагають ся, щоб сим дїлом заняла ся публично школа. Для того повинна бути заведена в школї обовязкова наука моралї, бо держава, кажуть вони, повинна дбати не не тільки про вихованя ума, але також про вироблення характеру. Ся наука моралї повинна мати чисто сьвітский характер і бути віддїлена від релїґійної науки, бо держава не повинна мішати ся до релїґійних вірувань своїх громадян. Се домаганя сповнює до певної міри законопроект про реформу народної школи, принятий анґлїйскою палатою послів і відкинений палатою льордів, що й причинило ся в велекій мірі до теперішного руху за реформою палати льордів. Сей проект усував зовсїм науку релїґиї із обовязкових предметів і знїмав з учителїв обовязок учити релїґиї, а допускав науку релїґиї тільки надобовязково, роблячи тут ріжницю між навчаням, спільним для всїх релїґій і сект, і навчаням „специяльного рода“, при якім відзначують ся ріжниці сект. Ся постанова й була причиною, що палата льордів, якої більшість належить до анґлїканьскої церкви й хотїла би вдержати панованя тої церкви в школї, — той проект відкинула. Але етичний рух ширить ся що раз далї, починає вже навіть орґанїзувати ся інтернационально, — і тому є певна надія, що він таки дібеть ся сповнена своїх домагань, на скільки вони покажуть ся справдї рациональними.

Норвеґія. З часу, як Норвеґія зовсїм віддїлила ся від Швеції і стала самостійною державою, і правительство і полїтичні круги займають ся питаням, чи не булоб добре, колиб держави признали Норвеґію невтральною державою, себ-то такою, з якою не можна воювати. Правительство старає ся через своїх послів на заграничних дворах вивідати ся, як на се дивлять ся чужі держави. Одначе не всї в Норвеґії стоять за невтральність. Ще 1902. р. скликано в сїй справі окремий комітет, який мав висловити свою думку про невтральність. Тодї сей комітет заявив ся проти невтральности. А тепер та ґрупа в парламентї, яка стоїть проти невтральности, боїть ся, щоб правительство не умовило ся що до сього з заграничними дворами без відома парляменту і не стало опісля перед парламентом з готовим фактом, бо тодї парламентови, з огляду на міждержавні відносини, годї було-б опирати ся сьому. Ся ґрупа думала покласти в парламентї інтерпеляцию до міністра заграничних справ в сїй справі, але міністер довірочно дав їй такі пояснення, що вона зовсїм заспокоїла ся.

Вістки із росийскої України.

Київський унїверзитет.

Як звісно майже рівночасно із львівским зачинено і київский унїверзитет. Тепер в тій справі 19. лютого рада студентских представників подала ректорови таку заяву: „Рада студентских представників прохає вас повідомити раду професорів, що згідно з постановою загальностудентскої збірки, принятою одноголосно, рада студ. предст. вважає потрібним для правильного ходу академічного житя задоволити такі умови: 1. уреґульоване зносин професорскої колеґиї з студентством; 2. скасуваня дисциплїнарних судів; 3. принятя до унїверзитету товаришів В. і Л.; 4. свобідне користуване вільними авдиториями для студентских збірок; 5. перегляд справи українських і польских катедр і мотивовану відповідь професорскої ради в сїй справі“. Після останних вістий київский унїверзитет вже знова отворено. Вибрана комісия з 4 професорів і 4 студентів має управильнити унїверзитетскі справи.

Холмщина.

Помічника попечителя київского шкільного округа П. Адріанова й директора народних шкіл Т. Лубенця придїлено до варшавского шкільного округа для ознайомленя з постановкою шкільної справи на Холмщинї і для вияснення питаня, в якій мірі шкільні заклади холмскої Руси можна прилучити до київского шкільного округа.

Харківскі вісти.

На зібраню городских виборців вислано телеґраму Столипінови: „Довідавшись, що на касацийну скаргу засуджених в александровскій справі головний военний суд не звернув уваги, і жахаючись нового пролитя крови невинних, виборці просять передати цареви своє одноголосне прохане про скасованя кари на смерть для всїх засуджених“. В голосованю з приводу телеґрами брало участь 15 членів союза рус. народа. Зібраня висловило також протест проти военно-полевих судів, виїмкового стану, кари на смерть і постановило домагатись визволеня арештованих. Другого зібраня виборців ґубернатор нагло не дозволив.

Українські концерти і вистави в Київі.

Дня 30. лютого в народній авдиториї „Общество содѣйствія начальному образованію“ влаштувало вечір, присьвячений памяти Шевченка. Як і треба було сподївати, публїки на вечір прибула сила. На великий жаль ініціятори вечора не подбали про те, щоб він з артистичного боку випав так, як би треба було, і відповідно до своєї мети. Артистичні сили, запрошені на вечір, були здебільшого слабі, а виконаня ними відповідних точок програми відзначалось всїма рисами примітивности. Найкрасшою точкою програми була деклямация д. Старицкої. В її читаню було видно правдиве відчуте і розуминє думки поета. — В Лукянівскім театрі виставлено драму М. Кропивницкого: „Дві сїмї“. Звичайно вважають сю штуку одною із красших в творчости нашого драматурґа і такою вона справдї є. Виставлено „Дві сїм'ї“ добре.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 9. марта 1907.

Посол Николай Василько доносить нам телеґрафічно, що відложив поворот до Черновець зі згляду на депутацию польских унїв. професорів у Відни. В однім інтервю заявив п. Василько, що становиско польских унїверзитетских сил львівского унїверзитету йде Русинам на руку в справі заснованя власного унїверзитету.

Улиця Француса. Рада громадска, зложена з заступників чотирох народностий, заняла ся в послїднім часї назвами улиць в Чернівцях. Зараз дали ся чути голоси, щоб одну із красших вулиць назвати улицею Француса, щоб звеличити його як письменника і патриота. Та поодинокі члени ради громадскої не хотїли нїяк на се позволити, бо мовляв, він назвав наші околиці „Halbasien“. Головно унів. проф. Кайндл, дебютуючи з більшою промовою, супротивив ся сему предложеню, через що цїлий проект упав. Сей гарний зразок буковинської культури обурив до краю всїх тих, що знають який був Француса. З ріжних сторін наспіли письма, в яких вказуесь на негідний крок ради громадскої супроти Француса; проф. ґерманїсть львівского унїверзитету др. Вернер звернув ся теж з письмом до ради громадскої, висказуючи своє здивоване ізза такого поступку. Се приневолило нашу раду громадску справу ще раз взяти під обраду і рада громадска надумалась лїпше, ухвалюючи назвати одну із вулиць іменем Француса. Ми хотїли би лише запримітити, що не так то Француса не має рациї, називаючи сю східну Европу, де й Чернівцї лежать, „Halbasien“, бо в нас ще Азиї богато.

Менінґітіс. На улици почтовій в Чернівцях заслабла дївчина на менінґітіс. Є се вже трета жертва сеї небезпечної хороби. Всї симптоми вказують на сю небезпечну слабість, однак лїкарі ще не дійшли до остаточного результату. Лїкарі міского фізиката і із правительства оглянули хору, але не вдало ся напевно сконстатувати meningitis cerebrospinalis epidemica, бо родина робить трудности при обсервациї дївчини.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори „Национальної Ради Русинів на Буковинї“ відбудуть ся в середу, дня 13. с. м. в „Народнім Домі“ в Чернівцях о год. 7-ій вечером. На порядку дневнім важні справи, про те просимо о численну участь членів. — *Видїл.*

Товариство „Буковиньский Боян“ уряджує в сали „Музичного Товариства“ в суботу 16. с. м. „Сьвяточний концерт“ в память 46 роковин смерти Тараса Шевченка. Програму подамо в слїдуючім числї.

Укр. акад. тов. „Союз“ обходить сьвяточно 30-дїтний ювилей свого істнованя комерсом, який відбуде ся в понедїлок 11. с. м. в готелю „Централь“. Початок о пів до 9. год. вечером. Маємо певну надію, що всї прихильники товариства візьмуть в нашім комерсї як найчисленнїйшу участь. — *Заря).*

Товариство „Руский Міщаньский Хор“ в Чернівцях устроює в неділю дня 10 го марта н. ст. 1907 року в сали „Рускаго Народнаго Дому“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2 велику забаву з танцями. Буфет у власнім заряді. Вступ на салю від особи 1 корона. Білет фамілїйний на 3 особи 2 корони 40 сотиків. Початок точно о год. 8 вечером. — За видїл тов. „Руский Міщаньский Хор“: *о. Гнат Вовчук*, голова. *Володимир Гундич*, секретар. *Йосифа Луцка. Іван Созаньский.*

Із штуки і лїтератури.

„Ой не ходи Грицю“ відограють аматори „Міщаньского хору“ в Чернівцях в другє дня 17. с. м. в сали „Bierpalast“ (Blumengasse). Близші відомости подамо в слїдуючім числї.

Ювилей Гекля. Славний нїмецкий природознавець і фільозоф Ернест Гекель празднував на днях 50-лїтний ювилей свого доктората. З сеї нагоди відзначив його писар Вільгельм титулом: ексцеленциї.

„Земля і Воля“, соц.-демократична часопись руска яка виходила досї в Чернівцях, перенесла ся тепер до Львова.

Переписка адмінїстрациї:

Вп. Отільо Ел...льц Селєтин: „Р. Раду“ від 1. сїчня 1907 висилаємо рівночасно. За „Буковину“ по конець 1906 р. 11 кор.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/3 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Слоб-Комарівцї відбудуть ся в недїлю дня 17. с. р. о 2. год. пополудне в „Народнім Домі“ з таким дневним порядком: 1. Справоздане рахункове і білянс за рік 1906. 2. Вибір одної третини уступаючої ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. — *Старшина.*

Перші загальні збори каси пож. і щадн. для громади Мітків стовар. тар. з необм. порукою мають ся відбути на 17. с м. в тамошній народній школї о 2. год. пополудни. 1. Установа паїв, вкладок і позик; а то, яку найбільшу і яку найменьшу суму позволяє ся одному чоловікови зложити до щадн. каси; установа виповідженя для вкладок щадничих і речинцї виповідженя для вкладок процентової для вкладок щадн. і для пож. 2. Має ся ухвалити що робити лишними в касї грішми і як роздобути потрібних для каси гроший. 3. Ухвала в справі запомоги краєвої. 4. Вибір касиера і назначене платнї для него. 5. Ухвала кілько має бути членів в радї надзорчій і вибір ради надзорчої. 6. Ухвала о приступлене в члени до „Селяньскої Каси“ 7. Вільні внесеня. *Центелей Банан*, нач.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.
Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.
Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.
В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.
(—)

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарнї товариства „Рускї Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

Штучні навози
на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**
50 (1—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.
Диренция.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ
Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в
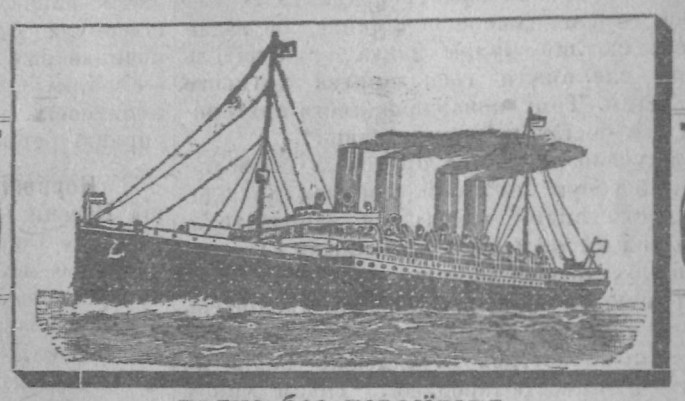
Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева болиш там
Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!
знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 6—20 н. с.
прямо без пересїданя
переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ
Ґльобус
Чернівцї,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Hamburg Amerika Linie
Проста переправа без пересїданя. Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnelldampfer.
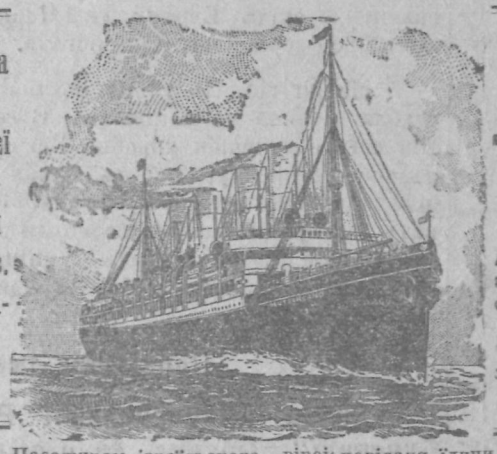
З Гамбурґу до **Ню-Йорку, Канади, Бразилїї, країв Ля-Плята Пол. Африки і Схід. Азиї.**
Парівцї „Гамбурґ-Америка“ лїнїї відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.
Пасажирам ізраїльского віроісповіданя їдучи по всїх наших колрабях межи покладом подасть сят реельні страви.
Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади.
Близші услівя удїляє охотно
Ґенеральна аґенция для Буковини,
Чернівцї, ул. Паньска ч. 16.
113 (3—6) 2 н.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 6—20

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини
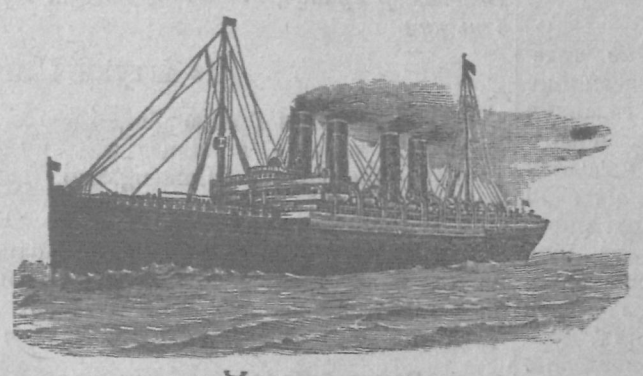
жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.
109 (32—104) н. с.

Г. ФАЙЛЕР усувач нагнїток
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї
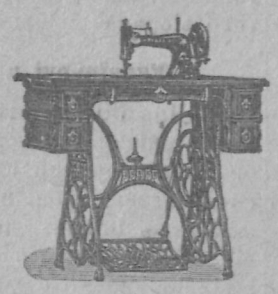
97 21—26
СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 25. Чернівції, середа дня 28. лютого (13. марта) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятниці і неділї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймае ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертае редакция лише за попереднїм застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Чернівцї, 11. марта 1907.

11. марта — (25. лютого ст. ст.)! Годі написати сю дату без глибокого та сердечного зворушеня. В сїм дни, 1861. р., помер Тарас Шевченко, — в сїм дни перестало жити його горяче серце, а Україна стратила свого найбільшого сина-поета. З народу вийшов і в часах великого пригнобленя й упадку народного духа будив всїх до нового красшого житя, всїм серцем звертав ся до поневолених, гіркою недолею похилених братів, ніс їм сонячну розраду і надію, чудесними піснями промовляв до душі люду, жив для нас і в неволї серед далеких і чужих йому степів терпів і гинув за Вкраїну. Як дивно на лици його вязались в одну гармонїйну цїлість: спокійна лагідність і глибока повага, так і в поезиї його найнїжнїйший, сердечний лїризм й мелянхолїйний сентимент вяжеть ся в одно із голосним і глибоким словом борця і пророка. Син ясного неба України, син степової української природи із всею її широкою, мелянхолїйною красою — виріс згодом на голову народу і як пророк біблїйний чаром свого дужого слова вивів нас знов на широкі шляхи, які вести нас мають до правди і волї і слави. Возвеличив рабів нїмих і на сторожі коло їх поставив прегарне, цьвітом степів українських пахуче, а заразом глибоке й поважне, своє огненне слово. За словом його йдуть до нинї дїти України, а поезия самого Шевченка збогатила всесьвітну сьвятиню краси величавим даром. І буде йти наш нарід за віщим словом Шевченка, аж сповнять ся надії Тарасові, аж розвалить ся домовина України і до волї дійдуть її окрадені дїти. В день смерти поета-пророка най увага всїх нас зверне ся до думок його і почувань до того вічно сьвіжого жерела, із якого плинуть до нас великі, та сьвяті заповіти. Від сїрих клопотів і злиднів звертаймо ся серцем до краси й любови, шануймо память ґенїя народу і сповняймо волю його сьвятої, великої правди і надії!

В справі львівского унїверзитету.

Як небудь вшехпольські часописи старають ся вмовити в суспільність польску, що молоді чорносотенцї польскі зложили знаменитий іспит з лицарско-польского героїзму (ґ р а т у л ю е м о!), тим, що силоміць витрутили наших студентів із викладових саль а відтак нападали на поодиноких представителїв нашої академічної молодїжи, а навіть на наших дївчат, — то все таки не дасть ся заперечити, що хитрійші і проворнїйші полїтики польскі прямо лютять ся на сам спомин отсих хоч лицарско-польских, а все таки хулїґаньских подвигів. Очевидно жерелом сеї лютости не є пізнане і осуд чорносотенного характеру в нападї польскім, — на се Czas, Nowa Reforma, Przedgląd і т. д. не вразливі (коли йде о Русинів), — лютять ся Поляки, бо бачать, що такий як раз спосіб борби Поляків з Русинами веде до здійсненя руских домагань. Коли Поляки не дозволяють вчити ся нашій молодїжи на теперішнім львівскім унїверзитетї, то, очевидно, тим більш наглою стає потреба основувати окремий унїверзитет для Русинів. Сего Поляки не бажають собі — і тому з диким поступком польских академіків не годять ся. Поляки бачуть, що самі зайшли у такий кут, із якого як найскорше, (коби хоть сяк-так „honorowo“), — треба їм втїчи. Та се вже виключно польска справа і она нас покищо не обходить. Важнїйшою чертою того польского вивороту є п о д в і й н а м і р к а, якою послугують ся зглядом Поляків і наш сенат львівского унїверзитету, полїция та суд. Нелеґальна демонстрация україньска увінчала ся арештованем, кількатижневою слїдчою вязницею, голодівкою, будучою розправою і дисциплїнарним доходженем із сторони унїверзитетских властий, — а молодїж польска до нинї безкарно побиває людий і нападає на Русинів в білий день, мимо того, що імена вшехпольских хулїґанів звісні дуже добре всїм людям, отже і відповідним чинникам. Нам, розуміеть ся, не йде о арештоване і голодоване Поляків, ми не будемо накликувати полїцию навіть на вшехпольских чорносотенців, бо ми не стали ще руским „Słow-ом Polsk-им“, але рішучо запротестувати мусимо проти тої огидної шляхоцко-польскої перфідиї, яку бачимо так добре в отсїй подвійній мірцї. Що аж до безличних границь дійшла дволичність шовіністичних часописий польских в осудї останних подій на львівскім унїверзитетї, — се нас цїлком не дивує, бо від безумних, шалених і перфідних шмат годї вимагати льоґіки. Сьвідома брехня сих часописий польских витворила вже таке багно, що над ним не треба нам навіть застановляти ся. Більш прикрою стає справа, коли такою самою перфідиєю підшиті слова хоч би львівско-польского, а все таки унїверзитетского професора. Прикрість ся минає однак без вражіня, коли тим професором, автором статї в 1602 ч. Zeit-у п. з. Was soll nun geschehen? — є звісний східногалицкий польский вчений, орґанїзатор хулїґаньско-вшехпольских погромів, проф. Ґломбіньскі, якого димісиї домагаеть ся як-раз тепер укр. акад. молодїж. Знаючи всю провокаторску, нїкчемну дїяльність сего пана, перестаємо дивуватись його запевненям у наведеній статї, що Русини рішучо н е х о ч у т ь с в о г о у н ї в е р з и т е т у, хоч цїлком що иньшого в тій справі говорив у соймі п. Олесницкий, а за ним вся наша суспільність і наша молодїж академічна, — перестаємо дивуватись, що ш. професор-аґітатор нї словечком не згадує про брутальний напад своїх однодумців, а плете за те сьвідомі хиба брехнї о российскім проводї в акциї україньскої молодїжи і т. д. Не дивує нас також те, на чужу наівність обчислене, солодке слово шановного пана провокатора, що Поляки нїчого не мають проти основаня руского унїверзитету; надїємо ся, що кождий не анальфабет полїтичний, якому знана насильно здобута власть „Польского кола“ в австр. парляментї і фактичні дотеперішні енунциациї сеї польскої власти в справі руского унїверзитету, сейчас порозуміє всю брехню п. Ґломбіньского і його спільників. Всї знаємо, як відносило ся „Коло польске“ до сего нашого постуляту. Як поступить „Коло“ в будучности, що-йно будемо знати. Коли д. Ґломбіньский думав тут о будучности, то ми звертаємо його увагу на те, що було і що є, бо лиш в тих межах можна вже нинї говорити ясно, позитивно. Що і будуче поступоване всяких панів Ґломбіньских не буде зглядом нас коректне і льоґічне, бачим вже в наведеній статї проф. Ґломбіньского, у якій говорить ся о основаню руского унїверзитету н е у Л ь в о в і, а у я к і м-н е б у д ь п р о в і н ц и о н а л ь н і м р у с к і м м і с т ї в Г а л и ч и н ї. Сей помисл цікавий, бо заразом сьмішно-

---

Володимир Бирчак.

На третім поверсї.

(Дальше).

— Ти сам казав — обізвав ся Мельник зі софи — сам ти казав, що ту, хто здобуде собі місце, то його! А щож ми иньшого зробили?

Хвильку було тихо, аж ось знов промовив Сохансьский:

— Гей! Та чули ви про найновійший подвиг Мельника? Він роздер менї кишеню у борбі, то й я розкажу вам ту історию!

— Бреши, бреши, ти лютий, що я заняв твоє місце і меш тепер щиренько прибріхувати. Та бреши; вони однаково тобі не повірять!

— Прошу, я прошу вас щиро — обізвав ся Композитор — спіть вже раз, я мушу раненько бути на ногах.

— Як нїжно він говорить, пізнати, що артист! Або ми боронимо тобі? Як ласка, серденько, вставай і о пятій! Ми навіть збудимо тебе як вчора — відповів Соханський.

— То... то... безличність — скаржив ся Композитор сам перед собою — цїлий день сидить у каварнї, нїчого не робить, а ночию влїзе до тебе тай ще не дасть тобі спати! А я маю працю!

— Без неї сьвіт не завалив би ся! Хто слухає, я вже зачинаю...

* * *

І зачав:

— Було то сих вакаций. У Мельника мав бути празник — а має він три сестрі, яким обіцяв, що на празнику буде хлопців, як макового цьвіту! Та просить він одного, другого, а кождий відмовляеть ся — далеко! Отже Мельник їде до Львова, а відси шле до тих самих товаришів телеґрами: „Приїжджайте! Важна справа!“ — і підписує орґанїзацию академічної молодїжи. А то були комітетові, нинї дістали, а завтра вже у Львові! Оден із Бучача, другий із Коломиї, третїй з Перемишля. Приїздять, біжуть до голови, Самбірського, а той нїчого не знає. Аж ось надкочуеть ся нїби припадково Мельник і бере на празник.

Минув тиждень, а Мельник радий, такий дуже радий, що його не били! Аж ось минув й другий — будять Мельника о пятій рано. Телеґрама! Зірвав ся цїлий дім, маму розболїла ся голова, батько мусить заплатити корону післанцеви і клине... Читають: „Галїна має дитину, щасливо прийшло на сьвіт. Алїментациї!“ — Ідіоти! — думає Мельник, та вже по хвилї тїшить ся! — Овва — думає — хотїли пімстити ся і то здобулись на концепт!

А рано в ранцї одягаеть ся у найновійший одяг, вичісує вуси і бігцем на почту! Там гарна почтарівна, а він до ньої залицяеть ся! Та приходить а почтар якось так зимно витаеть ся з ним... він до доньки а мати каже, що донька хора і нинї не виходить. „Хоч на хвилиночку“... „Не мож і на хвильку, лїкарь зборонив“ — відказує мати“...

У тім місци оповідання став Мельник дуже хропіти і сопіти...

— Добре, що Мельник уже спить — продовжав Соханський — тим свобіднїйше можу говорити. — Вернув він отже домів і думає, що таке стало ся, що цїла рідня таке похолола?! Та що бідна його голова, то він аж по тижневі усього догадав ся! І знов біжить на почту.

— Таже то тільки жарт — каже до почтаря еще від порога.

— Красненький менї жарт! Алї...

— То не я, а товариші мої...!

— Товариші? — і почтарь заложив перо за ухо, отворив губу і дивить ся.

— Так товариші, що були у мене на празнику, хотїли пімстити ся і — почтарь ще більше отворив уста.

— Мельникове оправданне не много помогло. „Де курить ся, там мусить і горіти!“ — відказав почтарь і додав: „...вона й не для вас... Ви скінчите унїверзитет і будете адвокатом, або суддею, а де її до того?! Поза тим, нїчого й не маю проти вас, як чоловіка. Так, так, то кождому може таке притрапити ся. Моє поважанне, найнизший слуга пана меценаса! Поважанне!“

І що вже Мельник не просив ся, що не вияснював, а таки дївчини не дістав! Тодї бере він свою грубу палицю і їде до Львова бити Березницького, бо то він, скот, вислав телеґраму. Приїхав, аж ось і лице в лице стрінув Березницького в унїверзитетї! Та тут годї бити! Отже в останній хвилї змінює пляни своєї пімсти. Попереднього року ночував Мельник, коли тільки приїхав до Львова, усе в Березницького, на однім ліжку. А що Мельник грубий і дуже хропе та сопе, тому Березницький дуже приймав його нерадиво. Нераз заходив Мельник до Березницького і без його відома: знав панюю, що у неї Березницький віднаймав кімнату. Тепер довідав ся він еще, що Березницький мешкає там само, де тамтого року, той готова пімста: він піде, перед Березницьким розложить ся на ліжку і стане хропіти, так як уміє: раз хропне, то знов сопне, що чути, аж в третій кімнатї. І Березницький хоч піде до готелю зі своєї власної хати, хоч буде каяти ся до судного дня за телеґраму. А він, Мельник, буде все приказувати: то маєш за дївчину... і хропне..., що втеряв через тебе... і сопне...! Тим милїйша й благороднїйша така пімста, що за дурно переночуеть ся! Отже попросив він Березницького на десяту вечером до каварнї, бо має важну справу, а сам пів до десятої бігцем в його ліжко!

А тимчасом стало ся, що день вперед випровадив ся Березницький від тої панї, а на його місце прийшов якийсь Поляк. (В тім місци оповідання піднїс Мельник голову і сам зачав пильно слухати...) Мельник так дуже перейняв ся бажаннем пімсти, що й не видить, що обстанова кімнати змінена — він роздягаеть ся, кладеть ся й сопе! Коло першої приходить господарь, а Мельник, як тільки почув його кроки, ще більше хропе і сопе і стогне! Господарь став, не сьвітить: злодій сховав ся у його кімнатї і певно задрімав! — і вертає, кличе сторожа, бу-

дотепний. Ті самі люди, що за ніяку ціну не хочуть допустити до розділу Галичини, не хочуть згодити ся на окреме житє руского народу зглядом польского, — ті самі вшехполяки, що все мріють про „wspólną nam ojczyznę“ і обдаровують нас „історичною Польщею від моря до моря“, які все бажають бачити Русинів і Поляків „pod jednym dachem“ і т. д. — і. т. д., ті самі людці устами так само вченого, як і шляхотного провідника свого заявляють нагло, що не дозволять на основане українського університету в тім місті (будь се і город кн. Льва), в якім є вже університет „польский“. Добродушні, єзуітско-перфідні панове, а щож скаже на те наша „wspólna ojczyzna“, о якій все нам балакаєте, а до якої ми ніяк (о горе!) не хочемо признатись? Добр. ґломбіньский дарує, що для дїл і думок його поза погордою хиба сьміх ще маємо, але коли він часом хоч трошка тверезо ще думати вміє, то хиба сам прийде до переконаня, що не лиш для нього, але для всїх безумних і перфідних, нїчого иньшого не можемо мати.

*

У президента міністрів бар. Бека явила ся на днях депутация львівского університету, зложена з професорів д-ра Хламтача, д-ра Ґлюзіньского, д-ра Стажиньского, д-ра Тілля і д-ра Твавдовског, щоби його поінформувати про найновійші події на сім університеті і вручити йомі пропамятне письмо про львівский університет. Президент міністрів звернув ся до професорів з наглим зазивом, щоби вони зі свого боку впливали на студентів обох народностий. Він не похваляє збувших ся нелеґальних вчинків (Ausschreitungen), і просить колеґію професорів дати студентству до пізнаня, що нелеґальні вчинки як найменьше причиняють ся до сего, щоби переперти у властий узгляднене яких небудь домагань. Правительство має перед очима характер університету, не має наміру його нарушувати, а то тим меньше, що культурні потреби руского студентства можна полагодити цїлковито в границях істнуючих законів. — Польскі відпоручники їхали до Віндя з тим передсьвідченем, що привезуть на руский нарід засуд смерти. І перечислили ся. Правительство дало ясний натяк на се, що задумує вимоги і потреби Русинів сповнити.

Звісний письменник і політик Бернстерне Бернзон переслав на руки редактора часописи „Ukrainische Rundschau“ таке письмо:

„Високоповажаний Пане Редактор! Українські студенти, запроторені нелюдяним польским урядом в тюрму і держані в нїй так довго, аж поки не рішили ся згинути голодовою смертю, прислали менї з тюрми картку з підписами. Я не можу їм подякувати за сю честь краще, як заявляючи, що я як раз збираю ся піднести справу Українців, мірячи тим разом против одних тільки Поляків. Українські студенти звернули самі своїм завзятем увагу всего цївілїзованого сьвіта на свою слушну справу і на їх поконвічних гнобителїв. Я здоровлю їх через Вас з висказом подиву. *Бернстерне Бернзон*“.

В Празї відбуло ся віче в справі українського університету. Скликали його члени союза чеško-славяньских студентів. Прийшли на збори також студенти Русини і Поляки. Ухвалено виразити симпатию жаданям Русинів в справі українського університету в Львові і візвати будучих послів, щоби старали ся о основане 3 нових славяньских університетів: ческого в Берні, руского у Львові і словіньского в Любляні.

Передвиборчі вісти.

Округ кіцманьско-садаґурский.

(1. телеґрама.) Представителї всїх громад зібрані на вічу в числї зверх три тисячі народу в Кіцмани дня 10. с. м. приняли з одушевленем і одноголосно кандидатуру пана радника суду Ілії Семаки, на посла до ради державної. — *Др. Воєвідка*, голова комітету виборчого.

(2. телеґрама.) Довірочний збір всїх учителїв кіцманьского повіта на дня 10. с. м. рішив в Кіцмани одноголосно і солїдарно підпирати всїма силами кандидатуру пана радника суду Ілії Семаки на посла до ради державної. — *Віктор Івасюк*, голова комітету учителїв.

(3. телеґрама.) Садаґура. Сьогоднішні довірочні збори учителїв садаґурского повіту витають як найсердечнїйше кандидатуру совітника Ілії Семаки на посла до ради державної із кіцманьского округа.

(4. телеґрама). Нова Жучка. Зібране в Новій Жучцї в неділю 10. с. м. учительство садаґурского округа витає запавимою резолюциею кандидатуру рад. суд. п. Ілії Семаки.

Із вашківского округа.

В неділю, дня 10. с. м. відбули ся передвиборчі збори в Лукавци, на які прибув із Черновець б. посол а теперішний кандидат п. Єротей Пігуляк і редактор „Буковини“ п. Луцкий. Збори сї тим важнїйші, що було се перше віче в тій місцевости від непамятних часів. Присутних було на вічу до 300 місцевих виборців, в тім більше число Липованів, які громадно явили ся на зборах і гурток виборців-Жидів. Перший промовляв п. Пігуляк. В довгій а прекрасній бесїдї виявив бесїдник причини всїх кривд, які терпить працюючий наш нарід від часу знесеня панщини, вказав на ті страшні трудности, серед яких приходило ся бесїдникови працювати в соймі і парляментї, де все більшість мали заступники панів, а не мужиків; відтак перейшов п. Пігуляк до тих здобутків, які віддав він вже нашому народови своїм невтомимим трудом серед нашого народу (читальнї, каси, „Січи“ і т. д.), вказуючи вкінци на преважну реформу виборчу, яку вдало ся здобути в парляментї. Промова п. Пігуляка не була дешевою аґітациею, — вона втвирала народови очи на його житє давнїйше і будуче — а такі промови дуже важні, бо користи із такого осьвідомлювання остануть ва довгі часи. Зібраних тронув п. Пігуляк своєю промовою до глибини душі. — На внесеня о. Маланчука і надуч. Годованьского збори висказали п. Пігуляков вотум довіря і одноголосно заявили ся за його кандидатурою. На вічу промовляв ще його кандидатурою. На вічу промовляв ще його кандидатурою. На вічу промовляв ще

кож Поляки хочуть спробувати свою силу і ухвалили із своєї сторони кандидатуру адвоката Тромпетера, — унів. секр. др. Норст не відступає також від своєї кандидатури в західних Чернівцях, радник громадский Юрій Войтко (Волох) скликав віче на Клокічці, на якім ухвалено його кандидатуру на округ західних Черновець, социял-демократи назначили свого кандидата в особі секретара партиї Ґріґоровіча, а й Відманови, здає ся, прийдеть ся кандидувати в західних Чернівцях, бо в німецкім сільскім окрузї виступить небавом як кандидат унів. проф. др. Рошман, підпираний членами парляментарного сторонництва „Volkspartei“, якого кілька членів прийдо до Буковини, щоб поаґітувати за др ом Рошманом. Наконець новійша вістка називає п. Луціяна Брунера, колишнього радника міста Відня кандидатом на західні Чернівці. Біда лиш, що західні Чернівці не можуть вибрати тілько послів, кілько мають кандидатів і мусять наразї вдоволяти ся тим виборчим безголовем, яке настало тепер на їх теренї.

З волоского обору.

Між членами „Dirigenţ-и“ прийшло до непорозуміня, яке мабудь викличе розпад сеї орґанїзациї. Причиною безладдя має бути непорозуміне з д-ром Фльондором, який задумує в черновецко-сторожинецкім волоскім окрузї кандидувати на власну руку; дальшою причиною невзгодин має бути письмо тутешного польского кола, вислане до „Dirigenţ-и“, в котрім коло запитує, як „Dirigenţa“ задивляє ся на кандидатуру Полякa в західних Чернівцих? Се письмо стрінуло ся в таборі „Dirigenţ-и“ з поважною нехітю із сторони більшої части членів, так що ще доси не дано відповіди Полякам. Се спричинило демісию д-ра Волчиньского яко президента „Dirigenţ-и“. — Не щастить ся однак панови Кісановичови. Він гадав, що вже певний в ґурагуморскім окрузї, аж тут відбуває ся в Ґурагумори віче (5. с. м.) під проводом посла на сойм Бубурудзана, на якім зібрані двірники і мужі довіря ґурагуморского повіта спротивили ся кандидатурі д. Кісановича, завзиваючи його в резолюциї відступити від кандидатури. Більшість виборців взиває барона Ґормузакого кандидувати в ґурагуморскім окрузї. Здає ся, що барон Ґормузакі повинуєсь волї виборців, залишить Сучаву і поставить свою кандидатуру в ґурагуморскім повіті. В сучавскім окрузї кандидує „апарарист“ Дор. Поповичь, проти якого виступає кандидат нотар др. Бланду. — В кімполюнґскім окрузї приняв кандидатуру тамошний староста ґраф Белеґарде, який тїшить ся загальними симпатиями в повіті. Ґраф Белеґарде взяв собі відпустку аж до мая і відїхав на захід, щоб не думали, що він аґітує за своєю кандидатурою. Аврел Ончул хоче відтягнути свою кандидатуру з кімполюнґского округа, полишаючи єї суд. радн. Стефанелї, „апараристова“.

*

Редакция „Буковина“ одержала про близькі передвиборчі збори слїдуючі оголошеня:

Із заставнецкого округа.

В неділю 17. с. м. відбудуть ся великі віча, а то о 11. год. у Веренчанцї в шкільнім будинку, а о 2. год. в Заставнї в касиновій салї, на які запрошуєть ся виборців всїх окружних місцевостий, тим більше, що на вічах буде присутний пос. Ник. Василко.

Із вижницкого виборчого округа.

Дня 16. марта по зборах „Рускої Школи“ відбуде ся в Путилові передвиборча нарада і вибір виборчого комітету із лона учителїв. Товариші! дуже важні справи наложують на кождого сьвятий обовязок явити ся на зборах.

Передвиборче віче Гуцулів з над Білого Черемоша відбуде ся дня 24. марта с. р. під голим небом на подвірю Івана Яблінчика (ч. 72) в Довгополи на Буковинї о годинї 12. в полудне. Браття Гуцули! прибувайте хмарами на віче! Хай ні одного не забракне з нас на нїм. Пора наспіла а справа дуже важна! — За комітет виборчий: *Антік Мандрин, Онисим Плегуца, Іван Яблінчик* з Довгополя, *Ілярій Завадюк, Іван Дутчик* з Конятина, *Теоф. Роловский і Гаврило Кочерган* з Стебнїв, *Стрекновский і Іван Римчук* з Яблоницї.

З кіцманецкого округа.

В справі нових виборів до парляменту скликує в неділю, дня 17. марта с. р. на 1. годину підписаний комітет до власного „Народного Дому“ в Лужанах віче з слїдуючим дневним порядком: 1.) Наше політичне положене, 2.) пояснене нової виборчої ординациї, 3.) кандидат, 4.) вільні внесеня. Гостям дуже раді. — За комітет: *Стефан Орелецкий.*

Події в Росиї.

Дума.

Коли Голубов скінчив свою промову, у якій іменем царя витав послів, „правиця“ встала і голосно заінтонувала оклики в честь царя. Всї лїві посли мовчки сидїли тодї. По першім засіданю Думи робітники устроїли велику маніфестацию в честь опозиційних послів Славний Гурко збирає всїх „правих“, щоб згуртувати їх в сильну монархічну партию. По виборі президента Думи, яким став кадет Ґоловін, перше засіданє сейчас замкнено а президент поїхав до царя, який пробуває в Царскім Селї. Цар приняв президента дуже чемно. Авдиенция тревала чверть години. Президент вневнив царя, що Дума буде працювати для добра держави. По авдиенциї у царя представлено Ґоловіна царицї Александрі. Предложеня правительственні прийдуль на порядок дневний аж в слїдуючім тижни. Тепер займеть ся Дума верифікациею виборів. Годї знати, чи Дума зможе виконати свою правдиву конституційну задачу. Деякі політики задивлюють ся на се дуже песимістично. На слїдуючім засіданю Думи, у пятницю, приступлено до вибору двох заступників президента Думи. Першим заступником вибшов Березін, а другим адвокат Позначьский, оба лїві. В суботу вибрано 5 підсекретарів Думи, при чім перейшли кандидати лївих партий, а то 2 кадети і 3 соціялїсти.

Атентат на ґенерала Неплуєва.

Дня 6. с. м. кинено в Себастополи бомбу під віз команданта твердинї, Неплюєва. Ґенерал ранений. Потерпіли також фірман та коні ґенерала. Заговірник втїк.

Амнестія.

Сторонництва „правих“ послів постановили голосувати в Думі за амнестією з вилученем тих „злочинів“ терористичних, у яких були жертви людскі, або при яких рабовано. Надїяти ся отже можна, що остаточно прийде до амнестії в досить широких розмірах.

НОВИНКИ.

Чернівці, 12. марта 1907.

Дальші справоздання із передвиборчих зборів з округа вашковецкого, заставнецкого та кіцманьского відкладаємо ізза недостачі місця до найблизшого числа.

Вільний день від науки. Міністер віроісповідання розпорядив, що день 26. марта б. р. має відпасти наука на всїх середних школах як також на всїх иньших державних заведенях шкільних, на котрих зачинають ся великодні ферії 27. марта б. р.

Міжнародна вистава фахових листїв і часописий в Копенгазї 1907. В часї від мая до червня устроює „Товариство даньских фахових листків і часописий“ міжнародну виставу фахових листків і часописий як також ґрафічних виробів і продуктів штуки реклямованя. Президентом вистави є міністер внутрішних справ Зіґмунд Берґ.

Дивне нещастє. В театрі в Ґлисґо побачили глядачі з неспокоєм, що якийсь участник ґалерії нагнув ся дуже далеко, щоб лїпше приглянути ся подїям на сценї. Нараз на переполох всїх впав він з гори в льожу. Коли надбігла публика, щоб його раненого здіймити, підняв ся він зовсїм неушкоджений, але в льожі лежав із зломленим карком гість льожі, якому падаючий гримнув на голову.

Послїдний бандит. Беллакощія, славний бандит, гордість Корсики, „король гір“ помер, і то по перше дїйсно і дефінітивно помер. Про смерть його вже нераз сповіщали, а все чути було пізнїйше, що він в послїдній хвилї знов воскресав. Став ся він бандитом через таке: Антоній Бонеллі — се було його правдиве назвиско — присвоїв собі неправно кавалок ґрунту, за що його потягнено до одвічальности. При тім застрілив він жандарма, а сам сховав ся в гущавину, де перебував десятки лїт. Нетри ті його були всякому доступні, лише не жандармам, а часто мав він нагоду приймати в гостинї славних осіб; княгиня Саксен-Майнінґен подарувала йому на памятї цінний годинник, який він побожно зберігав. Його слава як бандита є впрочім трохи пересаджена, бо він лише поповнив три злочинства, за що був засуджений на смерть в роках 1853, 1855 і наконець 1877. Для Корсики є смерть послїдного бандита тяжким ударом, — послїдний акт романтики скінчив ся. В Корсицї мали бандити велику пошану. Вони творили рід правительства, що стояло поза суспільностию, щоб їй лїпше приглядатись. Часом були вони досить осьвіченими людьми та володїли кількома язиками.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори „Национальної Ради“ відбудуть ся, як відомо в середу, дня 13. с. м. о год. 7. вечером! — *Видїл.*

Товариство „Бук. Боян“ уряджує в суботу дня 16-го марта в сали Музичного Товариства „Сьвяточний концерт“ в память 46-их роковин смерти Тараса Шевченка з низше поданою програмою. Концерт сей, який вже увійшов у нас в традицию, має сим разом глибше значінє. Тепер, коли на нас звернені вістря ворожих мечів, приходить ся за наші ідеї посьвятити, в дословнім того слова значінню, здоровє а навіть і житє, коли виповіли нам бій на смерть і житє і то по тім і по сім боцї кордону, коли також через славний виступ наших львівских академиків звернені на нас очи цїлого сьвіта, — тепер нам час ободрити ся і загріти ся до надходячого бою, невмираючим словом нашого ґенія, поета Шевченка і сею любою українською піснею, що нас звеселяє і розважає від колиски до гробу. Сим разом є надїя, що пісня, яку почуємо на сім концертї зворушить слухачів до глубини серця, бо в нашім хорі зібрала ся щасливо пятдесятка як найкрасших голосів, які не жалують труду, щоб зіллятись в гармонійну цїлість. Крім сего запросив видїл товариства до співучасти молоду, а вже знану сьпівачку, Олю Вахнянинівну зі Львова. Поступаючи в своїм розвою, зважує ся наше Товариство виступити перед нашим загалом із класичною, сьвітовою музикою, а то смичковим квартетом Ф. Б. Мендельзона, виконаним власними силами. Задля сего надїє ся видїл, що наша суспільність сим разом поважно зарепрезентує ся перед своїми і чужими громадним прибутем на отсей наш, народний празник. Чернівський Шевченківский концерт є репрезентацийним концертом цїлої Буковини, тож не повинно на нім бракнути нашої інтелїґенциї духовної і сьвітскої та міщан і селян, старших і молодших. Тепер коли виповіджено нам бій на всїх точках, ми мусимо показати, що ми всї, цїлий нарід, стоїмо при ідеях і кличах, які голосив і за які терпів наш незабутний Шевченко. Програма концерту така: 1. Сьвяточна бесїда: виголосить п. В. Кмицикевич. 2. Шевченко-Вербицкий: „Завіщане“ баритонове сольо в супроводї двох хорів і фортепияна. Виконає хор Буковиньского Бояна. Баритонове сольо п. Брындзан. 3. а) М. Лисенко Шевченко: „На що менї чорні брови“, б) Д. Січиньский: „У мене був коханий край“ відсьпівае п на Ольга Вахнянин. 4. Шевченко: „Лїчу в неволї“, „Минають днї“ відеклямує пан Остап Луцький. 5. М. Лисенко: „Народні пісні“ в супроводї фортепияну; а) „Ой знати знати“, б) „Ой під горою“ з губ. Харківської, в) „Гарбуз білий качаєть ся“, з Полтавщини, відсьпівае мішаний хор Буковиньского Бояна. 6. Ф. Б. Мендельзон: I. Quatuor Es Dur Op. 12. a) Adagio non troppo, б) Canzonetta, в) Molto allegro e vivace квартет смичковий (скрипка I, скрипка II, віоля і віольончеля), відограють: п-на Н. Пігуляк, п. Д. Николишин, п. М. К. і др. В. Кобилянський. 7. Шевченко-Лисенко: „Гамалїя“ деклямация з мужеским хором в супроводї фортепияна, віддеклямує п. О. Луцький. Сольо тенорове п. М. Левицкий, басове о. І. Вовчук. 8. а) Д. Січиньский-Кравченко: „Кілько дум ту пересилось“, б) Н. Вахнянин: „Нема менї порадоньки“ ария з опери „Купало“ відсьпівае п-на Ольга Вахнянин. 9. М. Лисенко: „Жалібний марш на смерть Т. Шевченка“ міш. хор. в супроводї фортепияна з сольовим терцетом п-ни В. Прокопович, п-ни Р. Прокопович і п. Луцького. Супроводить на фортепянї п-на Гедда Бухер. Управляють хором: пан Модест Левицкий і пан Дмитро Николишин. Цїни місць враз з податком: Льожа на 4 особи 13·20 К, крісло I-рядне 3·30 К, II-рядне 2·20 К, III-рядне 1·90 К, партер для студентів 66 сотиків. Білетів можна дістати скорше в „Рускій Касї“ ул. Петровича ч. 2. — Додаємо, що ми зірвали з „пізним Іваном“ і від якогось часу зачинаємо наші концерти точно о означеній годинї, сим разом точно о 8-ій год. вечером. — *Від видїлу „Бук. Бояна“.*

Звичайні загальні збори товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбудуть ся дня 18. марта 1907 в льокали товариства при улици Рускій ч. 15 о годинї пів 8-ої, три чверти на 8-у і 8-ій з слїдуючим порядком дневним: 1. Прочитане і зверифіковане протоколу з попередних загальних зборів. 2. Звіт уступаючого видїлу і кружків. 3. Вибір нового видїлу і кружків. 4. Вільні внесеня і запитаня. — За видїл товариства: *Володимир Федорович*, голова, *Микола Павлусевич*, писар.

Для бурси ім. О. Федьковича. Сею дорогою звертаємось до Вп. патриотів, щоб були ласкаві при кождій нагоді збирати доброзільні датки на „Бурсу ім. Осипа Федьковича“, згідно підпирати єї віктуаліями. Уважаємо за зайвше пригадувати Вп. добродіям обовязки їх национального почутя, бо кождий знає, що ще не пора тілько одушевлятись сим гуманним заведеням, але й треба ще прилучитись лептою до удержаня сеї институциї. — *Заряд бурси.*

Виказ дальших жертв на львівских академиків. Микола Грабчук з Чернівців 2 К; по 1 К: Дмитро Падура, надучитель, М. Дудиньска, Т. Дудиньский Ів. Блошка, всї з Боянчуку; учительство кіцманьского повіта на руки Остапа Поповича 26 К, а именно учительство з Южинців 6 К, з Шишківців 11 К, з Гавриловців 5 К і з Ощихлїбів 4 К.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щад. для громади Жучка-Нова мають відбути ся дня 24. с. р. о годині 1-шій по пол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за дїловий рік 1906. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір касиера і назначене ему платнї. 5. Вільні внески. *Старшика.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щад. для громади Рогізна відбудуть ся дня 21. марта с. р. о 6 годині вечером в Читальнї з слїдуючим дневним порядком: 1 Справоздане дїловодства старшини за рік 1906. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір касиера і назначене ему річну платню. 5. Вільні внески. — За старшину *Іля Мелеика.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щад. для громади Шипинцї стов. зар. з необ. пор. відбудуть ся дня 24. марта 1907 р. о 1 год. по пол. в домі Івана Михальчука з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. принятє білянсу і звільнене старшини від рахунку. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Нарада, чи вступити в члени тов. „Спілка для продажи і закупна“ в Чернівцях. 4. Дуже важні наради в справі „Народного Дому“. 5. Нарада над отворенем „Взаїмної вигоди“ яку зареєстрував суд торговельний. 6. Вільні внесеня. *Іван Михальчук*, нач.

Загальні збори стов. руска каса пож. і щад. для громади Давиденя-Зруб відбудуть ся дня 24. марта стов. зар. з необм. порукою в домі Гриця Сумарюка з звичайним дневним порядком. *Софрон Даскалюк*, нач.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. в Лукавци відбудуть ся дня 24. марта с. р. в 4-тій год. по пол. в льокалю товариства із слїдуючим порядком дневним: 1. Справоздане Видїлу. 2. Справоздане касове. 3. Вільні внесеня. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Малятинець відбудуть дня 17. марта с. р. о годині по полудню в громадскій канцелярії з звичайним дневним порядком. За старшину *Партемій Власійчук.*

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фотепян.

Ближше можна видідати в Чернівцях Hohegasse 5a у *Николая Українця.* 53 (1—10)

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.
(—)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Француза
в Тернополи.
Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всякнх ревматичних болїв, простудженя, ломання костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати нїяких „Нервотонів“.
Ціна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і онакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.
В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.
(—)

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускі Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

Берґмана і С-ки в Дрезнї і Тешинї над Ельбою
Молочне мило з лелії,
(Steckenpferd-Lilienmilchseife)
після одержуваних щоденно писем з признанем, є і остане ся із всїх медичних мил **найуспішнїйшим**, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (3—50) п.
Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна. (Enzenberg-Haupstrasse)

В КАНАДУ і АМЕРИКУ
Не купуйте шіфкарти, доки не запитаєте ся в
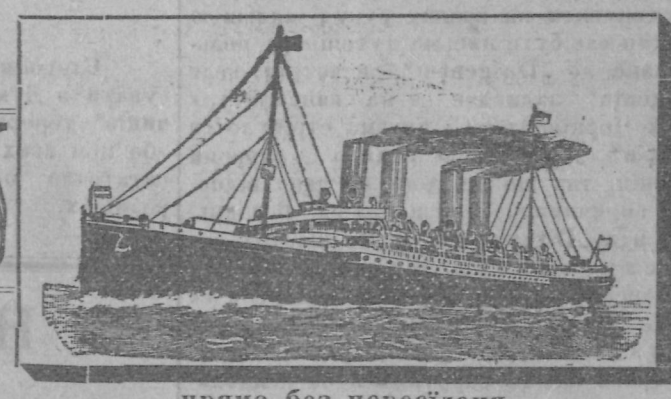
Увяжайте на нумер 14 ул. Ратушева б о л ш т а м
Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о ціну!
знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 7—20 н. с.
прямо без пересїданя
переправляе
найскоршеі найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ
Ґльобус
Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Штучні навози
на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский салїтру хілїйску і всякі насіня господарскі**, найневтїйше куповати в **„Снілці для господарства і торговлї в Перемишли“.**
50 (2—12) Цїнники висилаесь оплатно і даром.
Дирекция.

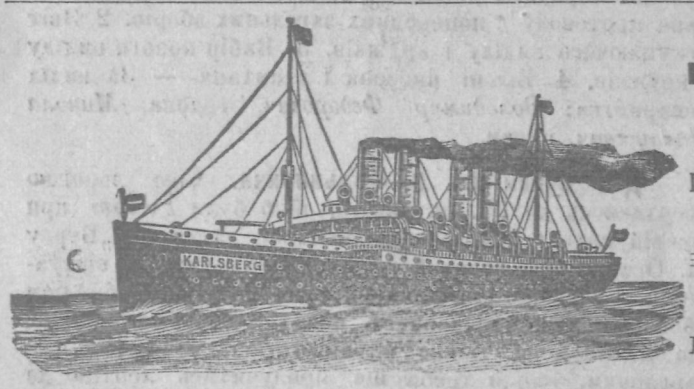

До Америки
Канади, Полудневої Америки і Африки
перевозить лиш
перворядними поспішними і почтовими парівцями
скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg
Ґенеральна корабельна експедиция. 26 7—10

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 7—20

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друки для Кас райфайзеньских.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.
Отсим подає Вп. П. Т. Кліентелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:
Склад
Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлєр і Сини в Ґрацу. Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.
(—)
Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати
Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 26. Чернівці, пятниця дня 2. (15.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (зга. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., зга. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телєґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

До руского народу на Буковинї.

Панове громада!

По тяжкій і завзятій боротьбі зі всякими ворогами волї і рівности людскої щирі заступники-приятелї народу, а між ними й наші посли-народолюбцї виборолн загальне, рівне, безпосереднє і тайне право вибору, новий виборчий закон, що зрівнав усїх людий-горожан, панів і мужиків, богатих і бідних.

Панове виборцї!

Заходом наших послів удало ся виєднати для Русинів на Буковинї пять руских виборчих округів. Можемо без нїчиєї помочи а навіть проти чужої волї вибрати собі пять своїх заступників. Можемо мати замість дотеперішних двох послів аж пятьох, пять речників нашої кривди, пять борцїв за наші права, пять щирих приятелїв у великій радї австрийских народів.

Треба доложити всїх наших сил, щоби нї оден із признаних нам пять мандатів не попав ся в чужі, ворожі або хочби непевні руки.

Мусимо подбати, кілько мога, аби всї пять послів були одної думки, щоб між ними не було й одного непевного чоловіка, нї одного киринника, нї одного зрадника, бо свій воріг найгірший воріг.

Панове ґазди!

Наші посли мусять бути щирі Русини, а не перевертнї-перекинчики, бо хто зрік ся своєї рідної мови, хто продав свою рідну маму, такий зрадник свого народу проміняє й справу своїх виборцїв за свою особисту користь.

Наші посли мусять іти спільно, єдно і згідно, бо тільки тодї буде їх голос мати значінє.

Наші посли мусять мати все і всюди на оцї добро загалу, а перед усїм добро руских хлїборобів і всїх, що в поті чола годують своїми мозілями край і державу.

Наші посли мусять домагати ся, щоби знесено усї посередні і безпосередні податки а замість того аби заведено один податок від доходу кождого податника, а хто не має річного доходу хочби 1200 корон, щоби був вільний від всяких подаків.

Наші посли мусять дбати за наших хлїборобів, щоби вони могли придбати собі землї, могли позбути ся довгів, мали дешевий кредит і більший дохід із своєї мозольної працї, щоби мали обезпеку на старість, на випадок хороби і калїцтва та щоби часть маєтку, конечну до житя, не вільно було лїцитувати.

Наші посли мусять дбати за робітників, щоби їх не визискувано, щоби робітники мали подостатком працї і зарібку та забезпеку на старість, на випадок хороби і калїцтва; щоби піднести промисл і торговлю в краю і тим отворити рускому народови нові доходи — зарібки.

Наші посли мусять домагати ся скороченя часу військової служби і зменьшеня видатків на військо.

Наші посли мусять дбати о як найширшу осьвіту народу, за яку всї тягарі повинна перебрати на себе держава.

Наші посли мусять домагати ся, щоби держава винагороджувала громадску управу за єї працю в порученім кругї дїлань так, аби громади могли лекше покривати свої великі видатки.

Наші посли мусять жадати від держави помочи для нашого бідного краю.

Наші посли мусять жадати, щоби у всїх школах, урядах і в церквах, призначених для руского народу, панувала руска мова, були рускі учителї, рускі урядники і рускі панотцї щирі до народу.

Наші посли мусять дбати о розвій усїх просьвітних, господарских, промислових, торговельних і т. и. товариств руских на Буковинї.

Наші посли мусять на остаток хоронити всїх і кождого з нас проти всяких ворогів рускої мови і руского народу, проти всяких драч і здирств, проти кождого визиску і шахрайства, проти всякої самоволї і ворожої затїї, проти безправства і нелюдского поступованя, але й старати ся о мирне пожите всїх народностий і вироісповідань на Буковинї.

Братя Русини!

Ось чого домагаємо ся від наших будучих послів!

Национальна Рада Русинів на Буковинї, котру вибрали що найщирійші приятелї руского народу з цїлої Буковини, розглядала ся пильно по усїм нашім краю і, розібравши справу докладно, совістно і щиро, найшла ось яких кандидатів, що дали доси докази на те, що хотять і зможуть взяти ся за виконанє отсих тяжких, але конечних для добра руского народу задач, які ми списали в горі.

Национальна Рада Русинів на Буковинї поручає Тобі, руский народе на Буковинї, щиро, совістно і як найгорячійше вибрати послами до ради державної у Відни отсих щирих, совістних, чесних і певних Твоїх приятелїв, що будуть згідно, єдно і завзято боронити Твоїх людских і горожаньских прав.

Кандидатами „Национальної Ради“ є:

1. на **виборчий округ Вижницкий, Путилівский і Селєтиньский:**
славний на всю Русь-Украіну і загально поважанний в цїлім краю посол

Николай Василько,
властитель дібр в Чернівцях;

2. на **виборчий округ Вашківский і Станівский:**
найстарший і добре заслужений руский посол

Єротей Пігуляк,
професор в Чернівцях;

3. на **виборчий округ Кіцманьский і Садаґурский:**
щирий приятель народу і опікун шкільної молодїжи

Іля Семака,
радник і начальник суду в Кіцмани;

4. на **виборчий округ Заставнецкий:**
знаний порадник руских громад

Антін Лукашевич,
секретар краєвого видїлу в Чернівцях;

5. на **виборчий округ Черновецкий, Серетский і Сторожинецкий:**
невтомимий робітник на поли народної осьвіти

Николай Спинул,
шкільний інсп. в Чернівцях.

Виборцї-Русини!

Спитайте про сих кандидатів у знаних Вам приятелїв народу, а переконаєте ся, що поручаємо Вам як найкрасших людий, за якими стоять всї чесні, щирі й випробовані приятелї народу, через що наші кандидати й мають найбільші вигляди бути вибраними.

Приятелї народу!

Приєднуйте сим кандидатам „Национальної Ради“ маси виборцїв!

Розтолкуйте людем добре, хто є противні кандидати, що вони зробили доси для народу, і хто стоїть за ними, чи не ті то панки, що ще й тепер — коли виборча реформа зрівнала їх з усїма людьми — бажали-б таки держати нарід в своїх руках, панувати і далї коштом крови і поту народу, і длятого радї-б накинути народови на послів — своїх попихачів-послушників?

Руский народе!

День 14. мая с. р. то передодень памятки знесеня панщини. Скинь же останні пута панщини, які ще носиш на собі!

Вибери кандидатів „Национальної Ради“, а будеш вольний на своїй земли і рівний з другими людми!

Тепер Твоя воля а тим то й сила ще в Твоїх руках! Вибравши послів, віддаш свою долю в руки своїх заступників. Твої посли, то Твоя сила! Що вибереш, те й мати меш.

Чернівцї, в марті 1907.

Від „Национальної Ради Русинів на Буковинї“:

Др. Вол. Филипович, прав. радн.
Др. Ст. Смаль-Стоцкий, проф. унїв.
Николай Василько, власт. дібр.
Єротей Пігулкя, професор.
Ф. Калитовский, надсов. суду
Артур Малик, посол
Тодор Левицкий, посол
о. М. Галїп, радник конс.
Вол. Ясеницкий, надрадник суду
Др. К. Клим, лїкар
о. Евг. Семака, проф. ґімн.
Антін Клим, проф. ґімн.
Ник. Дрогомирецкий, нотар
Оп. Руснак, учитель
Ник. Ісопенко, проф.
Ів. Воробкевич, управ. уряду рент.
Дарій Пігуляк, надучитель
Юрій Мартинюк, надучитель
Ілярій Карбулицкий, надучитель
о. Д. Єремійчук, проф. унїверз.
Мих. Коралевич, секр. суду
Т. Бриндзан, проф.
Йосиф Митцак, міщанин
Юрій Кавуля, учитель
Іля Семака, радник суду
Мариянчук Н, надучитель
П. Андрюк, надучитель
о. Т. Драчиньский, парох
о. Юрій Калинюк, парох
Щербанович, надучитель
Н. Топущак, учитель
Іванович, учитель
Омелян Іванїцкий, надучитель
Г. Лисинецкий, нач. суду
П. Данчул, надучитель
Д. Руснак, надучитель
Гр. Никорович, інсп. шкіл.
К. Альбота, надучитель
К. Данилюк, надучитель
Т. Іванїцкий, директор
Казиевич, надучитель
Т. Козак, надучитель
С. Канюк, надучитель
Н. Гавришук, надучитель
Стришка, надучитель
Найда, надучитель
Ельсгольц, надучитель
Микитюк, учитель
Якубович, учитель
Проданюк Ар., учитель
о. Порубальский.

Передвиборчі вісти.

На всякі запити із провінції в справі кандидатури д-ра Т. Галїпа відповідаємо на підставі певних реляций, що др. Галїп навіть не думає кандидувати тепер до Рады державної.

„Czernowitzer Allg. Ztg.“ каже в останнім числї (952), що на зборах „Национальної Ради“ дня 13. с. м. обговорювано шанси нашої кандидатури в вашківскім округї. „Czern. Allg. Ztg.“ протеґуючи кацанских трупів, виссала очевидно і сю вість з пальця. З правдою відомість ся не має нїчого спільного.

Із черновецко-серетского виборчого округа.

В неділю, 10. марта с. р. відбуло ся в Ґлїбоцї велике передвиборче віче. Віче заслугує на увагу, бо зібрало ся на ньому поверх 300 виборців не лиш з Ґлїбокої але й з усїх сусїдних сїл. Крім того взяли участь на вічу майже все руске учительство серетского виборчого округа але і богато иньшої інтелїґенції. Збори отворив п. надуч. Сергій Канюк. По привітї розяснив бесїдник докладно вагу сих зборів а потім вагу наближаючих ся виборів. Бесїдник препоручив зібраним вибрати на предсїдателя зборів п. Домбровского, ц. к. професора в Серетї. П. Домбровский в довгій промові обговорював давне куриальне право виборче з „вальманами“ а потім теперішне, та виказав користи, які приносить для мужиків се нове право виборче, назвавши его мужицким правом. Опісля говорив бесїдник про те, кілько то борби і працї мали наші дотеперішні руски заступники в парляментї, нїм добили ся до того, що наші буковиньскі Русини будуть могли післати до Відня вже 5 а не як до тепер лиш 2 послів. Бесїду п. Домбровского збори нагородили оплесками і грімким „славно“. По тім промовляв м. и. ще п. надуч. Канюк, обговорюючи докладно бажаня, які виборцї ставити муть до свого кандидата. По его бесїдї приняли збори однодушно кандидатуру п. інсп. Николая Спинула і ухвалили, підпирати еї всїма силами проти всїх инших кандидатів, які-б і не появили ся.

Депутация із серетского повіту. Дня 14. с. м. явила ся депутация із 30 представителїв 11 сїл серетского повіту у посла Н. Василька, віцемаршалка д-ра Стоцкого, та секр. вид. кр. А. Лукашевича, і просила їх, щоб попирали кандидатуру п. Спинула на посла з їх виборч. округа. Депутация вручила посл. Василькови на руки д-ра Стоцкого осібне письмо в тій справі з підписами всїх начальників, їх заступників і секретарів.

Із кіцманецкого виборчого округа.

В неділю, 10. марта с. р. відбули ся в Кіцмани в сали громадскій збори учительства кіцманецкого повіту, на яких ухвалено однодушно підпирати кандидатуру п. сов. суд. Ілії Семаки. Зборами проводив надуч. В. Івасюк. Кандидат п. І. Семака виголосив свою кандидатску бесїду зазначуючи своє становище зглядом учительства і народної школи. В кінци приобіцяв бесїдник, що ужие всїх сил, щоби своєю особою яко посол вплинути на як найскорше полагоджене слушних домагань учительства. З лона учительства промовляли: надуч. Івасюк, щоби зарахувати учителям приобіцяне 50 проц. підвисшене від 1. сїчня 1907; надуч. Марянчук в справі дефінитивного полагодженя платнї; надуч. Семенюк про народні постуляти; уч. Івасюк поставив резолюцию, щоби наклонювати нарід до бойкотованя пропінаций, если в сих днях не наступить поліпшене учительской платнї; уч. Попович ставить внесене, щоби перейти над тим до дневного порядку, покликаючись на слова посла Василька з послїдних зборів учителїв, гром. лїкарів та секретарів; уч. Никоряк в справі знесеня тайної квалїфікациї. Зсадиґурского округ був наадуч. Влад. — *Остап Попович.*

Із вашківского округа.

Дня 25. лютого відбуло ся в Іспасї посольске справоздане бувшого посла до парляменту п. Єротея Пігуляка. Народ вперед повідомлений про его приїзд явив ся так численно, що як сам присутний на зборах съвященик о. Волошенко вспімнув, тілько народу буває хиба в великі урочистости. І не дивно, еж прийшов много заслуженый і щирий дїяч і заступник народний п. Є. Пігуляк, щоби здати перед своїми виборцями рахунок зі своєї дїяльности в Радї державній. В числї до півтора тисячки уставив ся нарід по съв. Богослуженю на площи коло церкви, де мало відбутись справоздане. На справоздане явилась вся старшина громадска, все учительство і Жиди. Появу п. Є. Пігуляка привитано окликами „слава“. В своїй майже двогодиннїй бесїдї обяснив п. Пігуляк свое становище в палатї послів і оскілько утрудненою була его праця. Промову его переривано з часта окликами „славно“. По промові п. Пігуляка забрав голос господар Іван Шпитко: в своїй з молодечим запалом виголошеній промові підчїс він заслуги п. Пігуляка для нашого народа а заразом поставив внесене на удїлене вотум довіря і на проголошене д. Є. Пігуляка кандидатом при надходячих виборах до парляменту на округ вашківский. Внесеня приняв народ з одушевленем одноголосно, бо на заряджене голосоване всї заявились за кавдидатурою п. Пігуляка і анї одна рука не підвеслась „проти“. Тепер забрав слово місцевий съвященик о. Волошенко; підносячи заслугу п. Пігуляка около руского народу на кождім полї, взивав панотець нарід до солїдарности при надходячих виборах, щоби всї як один стали до урни виборчої і віддали свої голоси на п. Пігуляка, котрого кандидатуру що лише ухвалили; заразом взивав панотець нарід, щоби не дав ся збаламутити жадним киринникам народним, котрі риють мов та киртиця і хотяйби і десять кандидатів зголосилось, то нехай всї виборцї голосують лише на пана Єротея Пігуляка. Сам о. Волошенко привік зібраному народови, що кандидатуру п. Пігуляка як найгорячійше буде попирати. П. Пігуляк в своїй відповіди насамперед зложив поклону о. Волошенкови за теплі слова, а всїм зібраним за довіря, і привік, що положить всї свої сили в спілцї з иньшими вибраними заступниками народними для вибореня лїпшої долї для нашого народа, почім сердечно пращаний опустив збори сьпішучись в дальшу дорогу. — *Іспаский православний.*

В неділю 10. с. м. відбуло ся віче в Карапчевіи. Ч., в котрім взяло участь поверх 700 виборців. Промавляли на вічу уч. Лазар і Гарасимович, а на внесене уч. Лазара ухвалено одноголосно кандидатуру п. Єротея Пігуляка до ради державної.

Із заставнецкого округа.

В неділю 10. с. м. відбуло ся о 10. год. віче в Звинячу, в котрім взяли численну участь всї стани так сеї як також окружних громад. Кандидата п. Антона Лукашевича повитали на двірци в Стефанівцї відпоручники громади і Жидів з Звиняча. Коли п. Лукашевич появив ся в Звинячу, тамошні виборцї, уставившись в шпалїр, приняли його окликами „славно“, при чім стріляно з моздїрів на знак особлившої пошани супроти кандидата. Громадскі репрезентанти передали п. Лукашевичеви хлїб і сіль, з просьбою заступатись за інтереси сеї громади. По уконституованю зборів, котрим проводив п. Тодор Лесюк, забрач слово кандидат п. Лукашевич і при загальних оплесках розвинув свою програму. По тім говорили ще пп. Іван Циганюк, Николай Демко, Іван Решітник і начальник громадский Мелниченко, зазначуючи заслуги п. Лукашевича около громади і мешканців Звиняча. На внесене надучителя п. Івана Стенґача порішено одноголосно ось що: Зібрані виборцї в Звинячу высказують повне довіре добре заслуженому около громади п. Ант. Лукашевичеви, витають його кандидатуру в Заставнецкім повітї і заявляють одногосно, що будуть її як найгорячійше попирати. — Зібрані застерігають ся супроти всякої иньшої контркандидатури, добачуючи в противній кандидатурі акцию шкідливу інтересам заставнецкого повіта взагалї, а наших виборців зосібна. Рівночасно высказують збори подяку і признане п. Николаеви Василькови за його працю в парляментї і просять його як також і Национальну Раду о дальше поперте кандидатури п. Лукашевича. По вічу угостив зібраних звісний руский патриот п. Ілія Смеречаньский. — Відтак удав ся п. Лукашевич при загальних овациях на друге віче в Крищатику. І тут пана Лукашевича привитано дуже сердечно, вручивши йому хлїб та сіль. По промові кандидата одноголосно ухвалено на внесене п. Петра Мороза його кандидатуру до Радї державної, а на внесене п. Юрия Драматовича принято такі самі ухвали як на вічу в Звинячу. Ще того самого дня удав ся сей рухливий кандидат на віче до Репужинець, де його також сердечно повитано, віддаючи вистріли з моздїрів. Перебіг зборів був також знаменитий. З видимою радістю слухали учасники в числї около 2000 програмової бесїди п. Лукаше-

вича, по чім йому по бесїдї надучителя Нидзельского і пароха Гавриша висказано довіре і принято одноголосно його кандидатуру.

*

Передвиборчі збори відбудуть ся: *1.) округ заставнецкий:* дня 17. с. м. о год 11. в Веречанцї, а о 2. год. в Заставнї. О год. 1. відбудуть ся в Заставнї довірочні збори учителїв, які скликують пп. А. Зугаєвич і О. Купчанко. 2) *округ вижницкий:* дня 16. с. м. віче в Путилові а д. 24. с. м. о 12. год. велике віче в Довгополи, 3) *округ кіцманьский:* дня 17. с м. о год. 1. віче в Топорівцях. 4) *округ черновецкий:* д. 24. вел. віче в Глїбоцї.

Унїверзитетскі події у Львові.

Унїверзитет львівский замкнений і нема надії, що так скоро отворять його. Нема відтак найменьшої надії, чи і в разї отвореня львівского унїверзитету, настане у нїм сякий-такий спокій. Розгорячене між польскою і украïньскою молодїжию зайшло так далеко, що про постійний спокій годї й думати тепер. Перед тим мусить правительство осьвітлити від себе справу самостійного руского унїверзитету. Що-йно тодї могло би прийти до пасивної дефензиви нашої молодїжи зглядом тих професорів польских, що слїдом Крушеванів загрівали свою чернь до погрому і зглядом студентів польских, які нападали й нападають на нелїтних дївчат, за те, що брати їх борють ся о свій унїверзитет. Наразї йде ще борба, — хоч не сензацийна, та за те дуже важна. По нашій думцї найкраще було би, як би так вся акад. молодїж наша громадно звернула ся тепер до виборчої аґітациї. Здобудемо свій унїверзитет тим скорше, чим скорше витворимо відповідну нашу полїтичну силу. Аґітация виборча, се теж борба о унїверзитет! — Як широко відбила ся борба наших студентів серед найширших мас нашого люду, сьвідчать найкраще привіти селяньскі, які оголошують тепер наші часописи. В 45. ч. „Дїла“ описує о. Галущиньский, із яким співчутєм стрінула ся борба о унїверзитет в галицкім, рускім селї Звинячи коло Чорткова.

О. Н. Галущиньский із Звинача коло Чорткова пише між иньшим таке:

В памятну неділю, в часї богослуженя в церкві, — в закристиї — приступила до мене, оповідає о. Галущиньский, депутация зложена з трьох ґаздинь і двох дївчат, а вручаючи менї жертву, старенька сестриця так промовила: „Жінки і дївчата зложили ся на Службу Божу, аби еґомосць відправили за наших бідних дїтий“... Сердечна розплакала ся, — не була в станї говорити дальше, — сказати менї яснїйше. — Друга жінка — додала: „бідні, увязнені, мучать ся в арештах — за правду, — помруть голодом, то вже четверта доба!“... Я догадав ся — про що йде річ, — однаковож запитав ся я: та бо скажіть менї докладно, — чого ви хочете! — „Аби еґомосць відправили набоженьство — за наших — тих вакадеміків, що їх ві Львові вороги мордують, — а вони бідні терплять“... Старенька бабуся сестриця, покивуючи головою — додала: „Ая, — за наших бідних синочків!“... Того самого дня вечером, — в багато місцях по селї відбували ся довірочні наради... Всюди ухвалювано для наших увязнених академиків заяви найбільшої симпатиї, також призбирано значнїйшу квоту на фонд заномоговий. Ніч з неділї на понеділок, — — була для нас страшна... В понеділок — підчас Служби Божої — приніс посланець до церкви — депешу зі Львова. Я при олтарі, не міг знати нїчого. — Але по відправі, всї люди що були в церкві, — втиснули ся за посланцем — до закристиї. — Дрожачи, отворивем телеґраму. — По хвили відчитав я голосно: „Увільнено всїх. Михайло, Іван“. На тую вість, мої любі люди стали мене цїлувати.

І не в однім Звинячи так було. Не лиш наш сїльский нарід, але, як бачили ми, навіть завмираючі вже Русини з Угорскої Руси (гл. Бук. ч. 24.) відозвали ся привітом. Так то всїх рве за собою велика филя широкого, бадьорого житя. Коли провідники галицко-рускої полїтики з'уміють лише використати сю струю заворушеного люду, то при громадній аґітациї студентів при теперішних виборах зможуть они відразу поставити всю справу руску на значно кріпшу і ширшу підставу, нїж досї!

*

Сьвітовий льондоньский тижневник „Times“ в числї з 1. марта пише в справі голодового страйку наших студентів ось як: „Наш кореспондент віденьский телеґрафував в суботу: Після телеґрам зі Львова закінчив ся сего вечера голодовий страйк увязнених студентів-Русинів, який тревав майже 90 годин. Під пресиею мінїстра справедливости, польскі льокальні власти судові зревідували свою строгу інтерпретацию закона і приказали випустити всїх, винявши двох чи трьох провідників. Нещасливих студентів, котрі збиті до купи в вонючих казематах, перебули разом цїлий місяць, випущено з їх келій більше мертвих, як живих, страдаючих тяжко від наслїдків свого добровільного посту. Велика більшість невинна, здаесь, в активній участи в розрухах львівского унїверзитету, які впрочім, як показує ся, справдї не були поважнїйшими, як иньші унїверзитетскі розрухи такого самого робу. Ми не можемо ґратулювати властям галицким їх способу трактованя сеї справи. Все ж таки може се мати корисні наслїдки, коли пригадає Полякам взагалї надзвичайно тугий характар рускої, чи там малорускої раси, яка числить до 30 мілїонів в західно полудневій Росиї, в Галичині, Буковинї і північно-східній Угорщинї. Віками гнетений Росиею і позбавлений своїх ему запоручених вольностий і своїх национальних провідників, сей нарід приляг до своїх расових традициий з понурою тугостию. Його незломність така, що в Росиї горстка безоружних мужиків, як відомо, ставила опір кровавим нападам козаків.

Поколїня, а може й віки минуть, доки Русини скинуть з себе наслїдки своєї довголїтної неволї, та вони представляють нарід тугий і незломний; ненависти до них в Галичинї і деінде не зможуть Поляки плекати дальше безкарно“.

Карне слїдство студентів — демонстрантів веде ся дальше. Слїдчий судия розширив карне слїдство против нових обжалованих. Вчера арештовано в Дрогобичи і відставлено до тутешнього карного суду студента Миколу Стронського; дальше розписав суд стежні листи за 11 студентами. Крім того дістало 15 студентів візване до слїдчого судиї яко обжаловані.

Довірочна нарада львівских Русинів в справі унїверзитетских подій відбула ся минувшого четверга в комнатах „Рускої Бесїди“ у Львові в присутности звиш 200 горожан міста Львова. Предметом нарад була справа скликаня віча горожан міста Львова і резолюциї, які мають бути вічеви предложені. По обширнім обговореню поодиноких точок, поручено орґанїзациї львівских горожан вистилїзоване тих точок і скликане віча на неділю дня 17. с. м.

В понеділок вечером відбуло ся засїдане академічного сенату, на котрім делеґати польских професорів, вислані із звісним мемориялом до Відня, здали справу із своєї подорожи і предложили сенатови автентичний текст відповіди мінїстра. Сенат приняв той звіт до відома і рішив не розпочинати викладів в сім зимовім курсї.

НОВИНКИ.

Чернївцї, 14. марта 1907.

„Дума“ в числах. Часописи росийскі подають, що в теперішній Думі є 295 послів-Великоросів, 43 послів Поляків, 16 послів-Татарів, а лише **15** послів-Украïнцїв. В першій Думі було 72 наших послів.

Галицкий сойм про украïньский унїверзитет. В останній хвили доносять нам, що соймова комісия шкільна, якої речником в соймі буде проф. Бобжиньский, ухвалила, що нема нїякої причини отвирати у Львові руский унїверзитет або змінювати характер теперішнього унїверзитету у Львові. Ясна річ, що така ухвала може викликати небувалу бурю! Гаката польска провокує тим весь руский нарід.

Будова унїверзитету. Мінїстерство просьвіти в порозуменю з мінїстерством скарбу задумує построїти для черновецкого унїверзитету модерний будинок для бібліотеки а також новий репрезентативний головний будинок на ґрунтї гр.-прав. релїґійного фонду проти резиденциї. В головнім будинку мала би находитись авля, ректорат і квестура. В теперішнім головнім будинку через відповідні адаптованя постановлено поробити комнати для викладів, іспитів, семинарів, інститутів і для деканів. В ново адоптованій теперішній авлї стати має Collegium maximum.

Гуцулскі опікуни. — Найбільший герой з помежи гуцульских опікунів се звісний цїлій Гуцульщинї опікун-торговельник Файвел Пухман із Дихтиниа. Сей „ретельний“ торговельник торгує ґрунтами і зичить Гуцулам гроші на лихву. Та сї операциї ідуть ему дуже на руку. От зичив у него гроші також Мирін Олексюк, господар із Розтік тай его жінка. Назичили они у сего торговельника 2300 корон. За якийсь час прибіг сей гуцульский купець-торговельник до них тай приневолив їх, щоби они дали ему вексель на 3400 кор., бо як нї, то вижене він їх зараз із хати і ґрунту. Они перестрашили ся тай підписали на грозьби лихваря вексель. Сей господар Мирін Олексюк навіть аж заслаб був із того страху переляку. Тепер ходить він без ратунку і нуждує ся, що лихвар зарахував его на 1100 кор. От, які гаразди на нашій Гуцулщинї. Народ обмотано, „оковано і одурено“. — *Гуцул-невільник.*

Переслїдуване Славян на Угорщинї. Угорский мінїстер справедливости розіслав до всїх державних прокураторів обіжник з поручепем, щоби за критику нового шкільного закона переслїдували славяньскі ґазети з безпощадною строгостию. Зазначити треба, що новий шкільний закон, рішений угорским правительством, визначаєть ся крайним славяноїдством і має на цїли цїлковите змадярщене славяньскої шкільної молодїжи.

Оповістки, іменованя і т. п.

Концерт в память смерти Т. Шевченка відбуде ся, як відомо, в суботу, дня 16. с. м. в салї Музичного Товариства точно о год. 8-ій вечером.

Друге представленє драми „Ой не ходи Ґрицю“ відбуде ся в неділю, дня 17. марта о год. 8-ій вечером в сали „Okocimer Bierpalast“ д-ра Шнаера, при ул. Цьвітній. Цїни місць (з додатком): Льожа 10 К, місце в льожі орх. 2 К, I-і крісла 1 К 60 сот., II-і 1 К 20 сот., III-і 80 сот., партер 60 сот.

Звичайні загальні збори кімполюнґскої філіï тов. „Руска Школа“ відбудуть ся дня 16. марта с. р. о 4-ій год. по полудни в шкільнім будинку в Рускій Молдавици з таким порядком дневним: 1. прочитане протоколу з послїдних загальних зборів; 2. справоздане касове; 3. вибір виділу і 4. вільні внесеня. — За товариство: *Юрій Якубович*, голова.

Головні збори заставнецкого „Бояна“ відбудуть ся в неділю, 17. марта с. р. в сали касиновій о год. 2-ій по полудни з слїдуючим дневним порядком: 1. відчитане протоколу; 2. справоздане з дїяльности виділу; 3. справоздане касове; 4. вибір нового виділу; 5. вільні внесеня. — За виділ: *Олександер Кобилянський*, голова.

Загальні збори Читальнї „Рускої Бесїди“ в Малятинцях відбудуть ся 17. марта 1907 о 3 годинї по полудню в громадскій канцелярії з звичайним дневним порядком. — *Ціприян Павлюк*, голова.

Буковиньско гірский драматичний кружок із над білого Черемоша у Сторонци Путилові відограє в неділю, дня 17. марта народну оперу Квітки-Основяненька „Сватане на Гончарівцї“. Чистий дохід призначений для Ст. Путилівскої бідної шкільної молодїжи. Музика вижницка. — *Василь Товстюк*, управитель.

Загальні збори Читальнї „Рускої Бесїди“ в Кучурові малім відбудуть ся у неділю дня 24. марта 1907. о год. 2. по пол. в домі Николая Семенка з слїдуючим дневним порядком: 1. Обрахунок читальнї за минувший рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесеня. — За старшину: *Дмитро Баюра*, голова, *Іван Петрюк*, писар.

Загальні збори товариства „Сїч“ в Кучурові малім відбудуть ся у неділю 31. марта 1907. в домі Николая Семенка з слїдуючим дневним порядком: 1. Обрахунок за минувший рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Приміщене хати для „Сїчи“. 4. Вільні внесеня. — За старшину: *Николай Семенка*, осавул.

Подяка. На почин нашого громадского радного (тутешного посесора) Фридрика Фішера, як також его товаришів прочих радних, зібрано в сїчни сего року добровільними датками на теплу одїж і обуве для шкільної місцевої молодїжи значну суму. На сю добру цїль жертвувала вільні датки, як слїдує: Пан Фридрик Фішер 50 кор., Юхим Ритер 20 кор., Еліяс Бретшнайдер, сьвященик Василь Козарищук по 10 кор., Ізраїль Гіндис і Іля Меленка по 4 кор., Василь Гаврилець, Петро Шемчук, Іцко Ляйб Граніпер, старший Юда Райш, Давід Ґотліб, Мендель Енґлер, Франц Дутковский, Ігнат Фісиль, Олександер Дутка, Ицко Енґлер і Ківа Вандерман по 2 кор., а Іля Костинюк 1 кор. Сума тут зібраних жертв виносить 121 кор. Дальше на внесок пана Фридрика Фішера ухвалила рада громадска крім відсотків фонду убогих з Виділу Краєвого, котрих назбиралось 147 кор. 90 сот., видати на сю добродушну цїль з громадскої каси 200 корон, так що всего на всего виносило 468 кор. 90 сот. В той спосіб закуплено богато теплої одежі і обувя для шкільної бідної дїтвори, котра мусїла зносити в підраній одежинї такі морози як сего року. За се складаю в імя цїлої громади насамперед панови Фридрикови Фішерови, котрий впав на таку добру гадку і дав до сего почин, як також прочим панам добродіям за їх добру волю сердечну подяку. — *Іля Меленка*, начальник з Рогізної.

Із штуки і літератури.

„Іскра“, літературно-наукова, народна часопись, ч. 1. Зміст: Д. Макогон: Мужицкі Думи (вірші); І. Дїброва: За землю (опов.); Д. Макогон: За що терпиш? (вірш); М. Ешенбах: Два нариси; Ю. Павлюк: Француска революция: М. Чумак: Кілька слів про алькоголь. Весь зошит обіймає 16 сторін (вісїмки). Може бути, що д. видавець А. Кралїя має найкращу волю, — але до волї треба ще й зрозуміння, що література для селян мусить бути якраз найкраща, найдобрїйша і так артистична, як незрівнані наші народні пісні та казки. Недоладним або навіть менче добрим добором змісту вбиває ся артистичний змисл в народї. — Іскра виходить в Черепківцях, 10. і 15. кождого місяця і коштує на рік 3 корони (2 рублї, або 1 доляр).

Переписні листки з борби о украïньский унїверзитет? Д. Е. Турбацкий зладив пять переписних листків, у яких (щиро кажучи — лїпше може, як давнїйше, та все таки досить недоладно) зобразив пять хвиль із подій на львівскім унїверзитетї дня 23. с. р. Весь дохід із продажі призначений для жертв згаданих подій. Хто не вибагливий, а при тім в справах штуки придержує ся думки, що (патриотична) цїль осьвячує всякі (менче артистичні) средства, той набуде сї картки в „Сокільскім Базарі“ у Львові.

Переписка адмінїстрациї:

А. Рус..к. Бергомет-Підкрай. 20 К одержали — дякуєм. Рік 1906 вирівнаний, на рік 1907 затягнено 4 К. Бракуючі числа висилаємо.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.

Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громад Ґоґолина і Легучени-Тевтул, стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою, що відбудуть ся 31. марта с. р. о 1 годині в шкільнім будинку. Порядок нарад: 1. Справоздане старшини про стан товариства і дїяльність старшини. 2. Внесок дотично справоздання замкненя рахунків і білянсу за рік 1906. 3. Вибір нового члена старшини на місце помершого, як також вибір касиера і призначеня платнї для него. 4. Відшкодоване за хату, в котрій буде знаходити ся каса. 5. Вільні внесеня

Теодор Поклітар, нач.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фотепян.

Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (2—10)

Найлучше і вже випробоване средство наревматизм єсть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“

аптикара др. Ю. Француза

в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всякнх ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Ціна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна. (—)

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8. (—)

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і *без зьвізди*, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хилїйску і всякі насїня господарскі**, найпевнїйше куповати в „Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.

50 (3—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.

Диренция.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!

Кромі тих, є у мене також на складї

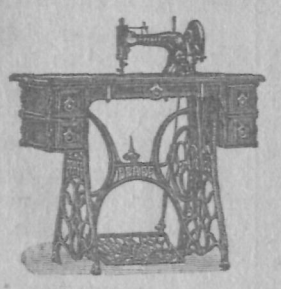

97 22—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.

З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

машинїст у бровари Штайнера

улиця Желїзнича, Чернівці.

Шість і пів мілїонів корон відшкодованя!

(—)

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих шкід.

одиноке руске асекурацийне товариство

„ДНЇСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень

••• у Львові, Ринок число 10, •••

Шкоди оцїнює „Днїстер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї по всїх містах і більших селах. „Днїстер“ дає аґенциї письменним господарам, де еще не роблять иньші аґенти „Днїстра“. **Аґенти „Днїстра“** заробили провізиї **807.742 корон.** „Днїстер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Днїстра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротиньскі Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товариствї **тілько через „Днїстер“** провізию від таких обезпечень дає „Днїстер“ на рускі добродїйні цїли.

Фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1905 року; суму **1,372.538 корон.**

Покривайте дахи черепом (нахівкою)!

Днїстер припоручили Преосьв. Епископскі ординарияти!

Стережіть ся огню!

До Америки і Канади

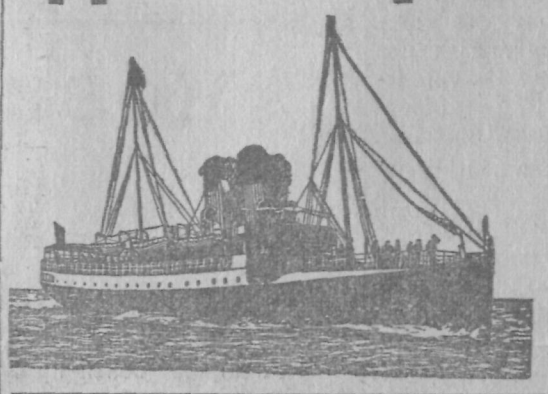

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через

ЛЇНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**

104 29—52 и

Важне для управителїв шкіл.

Намість друксорти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради“ (Чернівцї ул. Петровича ч. 2) по цїнї

6 сотиків за аркуш.

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всїх

філїях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,

в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.

Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Виктор Строїч.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 27. Чернівці, неділя дня 4. (17.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодинокє число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Рускі виборцї в нерусских округах.

Поза пятьма рускими округами виборчими маємо цїлі рускі громади, які, як менчість, входять в склад округів виборчих румуньских або нїмецких. В округах тих стануть і перед нашими людьми кандидати чужі нам, — тоті, яких поставлять сї народи, що на данім виборчім теренї мають значну більшість виборцїв. Стоїть отже тепер перед нами нове питане: як мають поступати наші люде при виборах в тих нерусских округах? В тій справі звертали ся вже до нас поодинокі виборцї, отже тепер відповідаємо всїм інтересованим, що очевидно і в тих округах треба, щоб виборцї рускі поступили собі так, як в тій справі постановить наша найвисша орґанїзация полїтична: „Национальна Рада Русинів на Буковинї“. Справа руских виборцїв в нерусских виборчих округах буде точкою нарад „Национальної Ради“ і тодї квестия ся порішить ся. Очевидно стане ся се аж тодї, коли в згаданих округах з'являть ся остаточні, міродайні кандидатури, яких покищо не бачимо ще. Коли будуть вже такі усталені компетентними орґанїзациями кандидатури, тодї „Национальна Рада“ зверне ся до виборцїв руских з відповідною директивою і ми певні, що виборцї рускі солїдарно підуть за голосом своєї „Национальної Ради“, яка опираючи ся на вибраних делеґатах із всїх кругів руских, тим самим є і представителькою полїтичних змагань всеї буковиньскої Руси. Із справою сею нерозривно вяжеть ся однак і друга квестия: а именно треба, щоб вплывові і міродайні люди наші сейчас перевели або екріпили нашу народну орґанїзацию в тих громадах руских, що входять на разї при виборах до нерусских виборчих округів! Треба се виконати як найскорше, раз — тому, що скрізь лиш орґанїзация веде до сили і гаразду, а по друге ще й тому, що як раз в тих місцевостях наших, коли они будуть добре з'орґанїзовані, можна буде за нашу поміч чужим кандидатам, видобути із сторони відповідних чужих орґанїзацій певні взаїмні з'обовязаня пр. на теренї руских округів із сторони нерусских виборцїв. Ситуация наша така тут ясна, що нам не остає нїчо іншого, як лиш звернути ся днесь до відповідних людий наших із горячим зазивом, щоб в руских громадах нерусских округів сейчас взяли ся они до такої орґанїзацийної працї, яка рівночасно ведеть ся і тепер ще в руских округах виборчих. Програма „Нац. Ради“ рускої, зібрана теж коротко в останній відозві виборчій „Н. Ради“ (гл. 26. ч. „Буковини“), най буде субстратом в тій дуже важній для нас роботї. В той лиш спосіб у всїх руских сторонах скріпимо нашу ситуацию і прискоримо прихід красшої будучности для всего руского народу!

Передвиборчі вісти.

Із вашківского округа.

Віче в Вашківцях н. Ч. відбуло ся минувшої суботи під голим небом, при значнім здвизї народа. Хоч Вашківчани сьвідомійші люде і не дадуть ся звести вовкови, що тепер, на час виборів, надїв овечу кожу і робить баранячо-невинні очи та голосить релїґійну війну против нашого кандидата, то все таки треба нам було занятись питанями дня і пояснити вагу хвилї з социяльно поступового становища. Головним референтом був п. Сґрийский, що обговорював виборче право, а за ним говорив п. Гераси мович про права, до яких стремить поступова партия народна. На вічу ухвалили, розуміеть, одноголосно вибирати послом д. Пігулякa. — *Вічевик.*

Два „віча“ о. Богатирца. В неділю, дня 10. марта с. р. о. Богатирец мав мати виборчі збори в Вилавчу і в Замістю. В Вилавчу зібрало ся округ него 60 осіб. Лиш зачав до людий говорити, надійшов на то надучитель Чаховский і Шлемко і в тій хвили о. Богатирец закінчив свою бесїду і забрав ся. На жаль унеможливив о. Богатирець своїм бігством панам Чаховскому і Шлемкови з паном кандидатом привитати ся та розмовити ся. Так само повело ся канд. о. Богатирцеви в Замістю. Боже помагай так дальше в усїх громадах! Вилавче і Замістє уважав о. Богатирец за свої найпевнїйші фортеци. А що-ж то з тими слабшими буде?

З черновецкого виб. округа.

Екзекутивний комітет руск. учительства просить нас о поміщене такої відозви в справі учительскої кандидатури в черновецкім округї:

Товариші! Завдяки щирій невтомимій працї около піднесеня добробиту нашого покривдженого народу, дійшло руске учительство на Буковинї до того, що суспільність руска, оцїнюючи ту щиру працю учителїв, призначила на знак подяки і довіря до учителїв, один посольский мандат для нашого Товариша. Наколи-б наш нарід не мав ворогів — а найгірші вороги є перекиньчики-кацапи, що вийшли таки з лона народу — то праця около здобутя сего мандату була-б не трудна а тим то і успішна. Та на жаль, як відомо, має ся річ не так. В майже кождім рускім виб. округї ставлять кацапи свого контра-кандидата, через що наша праця стала о много труднїйша. Найтяжша праця припаде на той повіт, де кандидує наш Товариш, п. інсп. Спинул. Тут треба вести як найзавзятїйшу борбу; а побідимо ми тодї, коли **спільно, всї як один** будемо всїма силами старати ся о переперте сеї кандидатури. Товариші! Не забудьмо, що час до виборів короткий, що кожда хвиля тепер дорога! Залишім на сей час иньші які особисті справи, а киньмо ся на поле борби о здобуте мандату для нашого Товариша! Вихіснуймо хвилю, бо не вихіснувавши еї в добрий час, грозить нам кріза — ми втратили-б мандат, наш нарід втратив би щирого заступника! О, щоб не до-

---

Володимир Бирчак.

На третім поверсї.

(Конець).

— Послухайте... Я коротко: я тільки раз любив в житю.. І вона мабуть любила. Маю й золотий годинник від неї... та я, дурний, дурний — не мав сьмілости їй то сказати... І вийшла за иньшого. Дурний, дурний!

— Не дурний, а дуже дурний — повторив Рибчук.

— Тому й не можу, ну таки не можу зрозуміти, як мож так від одної до другої скакати — продовжав Композитор, — коли я тамтої не можу ще забути! Товаришу, я через вас хоч тиждень не буду мочи спати!

— Він — перебив Мельник — шукає: богатої, гарної, ні тонкої, ні грубої, ні середної, з доброго дому, мудрої та не за мудрої, щоби уміла грати на фортепянї Шопена і Бетовена, вміла варити каву і т. д. і т. д. А я йду о заклад, що не буде богата — а бідна, не гарна — а паскудна і дурна і крива і слїпа, що не буде вміти й на катеринцї грати, ні не буде вміти й води заварити на клюски! А за те буде знати взяти його під ноги! Бо він дурний ідіот! Калакунь!

* * *

Я був же змучений і мої очи стали кликти ся до сну. ...Я зателеґрафував нині домів по гроші, бо ті, що привіз, уже розкотили ся. І так привіз мало! Зателеґрафував, як радив менї Татарський, по 77 корон і 47 сотиків. Він каже: коли зателеґрафуєш рівно, от приміром по 80 або 70 — не пришлють, бо то підозріло. А так напевно подумають, що конче тобі треба, як ти так рівно розчислив. До того не пиши ее в листї, а телеґрафуй, на селї ефект!

І ось менї снить ся: мій батько саме заглядає крізь вікно, як на тоцї складають снопи, аж ту жидок приносить телеґраму... В першій хвилї усї затрівожені, через батькову голову пересувають ся Бог вість які гадки... Аж в кінцї зважив ся, роздер і — кинув.

— Від Мілька? Може хорий? — питає мати, що вже кілька хвиль стоїть бліда і слідить за батьковим виразом лиця.

— Ага хорий! Читай! — і мати читає і мовчки віддає...

— Держи собі. Нащо менї того? То твій син! — і батько стає ходити по кімнатї. — Завтра дістанеш!

А мати тихо. Мати дала підвечірок. В хатї тихо мов по сварцї, а на серединї стола лежить телеґрама хребтом до гори. Аж мати перша переривае мовчанку:

— Я так думаю собі... тобі нїчого я не раджу... а так тільки собі думаю: а може йому таки конче треба, коли вичислив так рівно?! Чому ту не є 80 або 70, а рівно 77 і 47?!

— Ет дурне тобі в голові! — відказуе батько — Для нього й лїпше, навчить ся гроший шанувати!... Не знати, чи на полї беруть уже бульбу? — і батько встає, бере палицю й виходить.

А мати мовчить. Аж ось вже й вечір, батько вертає з поля і ходить по городци і думає. Мати не зближуеть ся до нього, лиш часом загляне крізь вікно. Вечера — знов тихо. Аж по вечері батко вже в ліжку, читає часопись і знов думає..

— Ґеню, ґеню — каже по хвилї. — А може справдї йому треба? Тільки міг би се робити в делїкатний спосіб і все таки, хоч на телеґрамі, щоби написав, пощо йому так нагло? Чи тамті загубив, чи украли, чи що? І не коштувало би много... Приміром: „украли“ — тільки 3 крейцарі більше! „Загубив“ — ну так само 3 крейцарі більше.

— А може йому вже не стало й тих трьох крейцарів?! — Каже мати, що мякше має серце.

— Знаеш як то у Львові, повно злодїїв, а я казала йому: Ти ще не був у Львові, не знаеш людий, то все держи паперові у скарпетцї!

— Е ти вже аж туди! А приміром прийшов на університет, йому треба заплатити за вписі що? — буде здіймати черевики? А там прецїнь ходять і панни...

— А треба ж їх там? Емпанципация, еманципация! Не пішла варити б, а на університетї! пощо там їй?

Байка, тільки напиши йому, най на другий раз усе допише, по що йому гроший Інакше не дістане!

Та ту я й прокинув ся; хтось знов застукав до дверий і перервав мій милий сон.

* * *

— Товаришу! Як мож так поступати?! Я... говорив еще Композитор до Вільшанського.

Під ту хвилю той сам знову застукав. Всї ми подїлили ся на двоє: ті, що було їм хоч трохи вигідно, противили ся; що спали на підлозї і в рай пустили би!

Пропасниця на них! — грозив Композитор.

— Вони ще й нас скинули-б з лїжка — продовжав Рибчук.

— А ти сам тому винен! — докоряв Композитор Рибчукови — бо твою адресу всї знають в товаристві!

— Не мали коли, та тепер — і Мельник сьвітить сїрку — ого, вже пів до третої! Нї, нї, їх нема вже що впускати! Най йдуть далї і так небаром ранок.

— Та пустїть! — промовив Татарський зі землї.— Я й не знав, що ви такі еґоїсти!

— То якісь бідні, як і ми! — докинув і я зі землї, а Соханський тільки й встав та раз-два відчинив їм дверї...

Увійшло двох: Ясеницький і Безпалко.

— І нас примістїть дебудь, людоньки добрі — промовив Безпалко, що перший увійшов. — Ми ще не маємо хати, як і ви...

— В готель, в готель! — командірував Композитор.

— А бо я ґраф? — спитав другий.

— Але ж просимо, просимо, коло нас усе знайдете місце! — промовили ми зі землї.

вело ся, діждати такого погрому! Та при всій щирій праці треба і материяльної помочи. Президия уч. екз. ком. звертає ся тому до вас, дорогі Товариші і Товаришки, просить вас, що-б кождий з Товаришів подав і материяльну поміч. І хоч материяльне положенє наше сумне, не пожалуймо і сеї жертви, бо кождий сотик має тепер причинити ся до здобутя нашого морального „фонду резервового", до здобутя мандату для руского народу і учительства. Тому ще раз кличемо: Товариші і Товаришки! Нехай кождий з Вас пришле (як хто може по 5 по 10 а хто може по більше корон) на орґанізацийний фонд руских учителїв на Буковинї. — Всякі вкладки будуть оголошені, не лиш задля контролї, а й за для під'охоченя прочих, в „Буковинї". В кождім окрузї може збирати датки один Товариш, надсилаючи їх потім секретареви екз. ком. Серґієви Канюкови, над'учителеви в Глїбоці. — За президию екз. ком. руск. уч. на Буковинї: *Омелян Іваніцкий, Серґій Канюк.*

В 9. ч. „Руської Ради" находить ся ширше письмо від виборцїв із Камени, із якого виймаємо ось які важнїйші уступи: „... *нікому* незнана „Народна Рада", з котрою ми нїколи нїчо спільного не мали і не хочемо мати, накидає нам, як зачуваємо, на наш черновецко-сторожинецко-серетский виборчий округ свого кандидата. Панове з „Народної Ради"! Чи Вас там є три, чи чотири разом всїх до купи, просимо Вас, дайте нам спокій. Ми знаємо ся на фарбованих лисах. Ми слухаємо голосу наших довголїтних щирих провідників з всенародної „Національної Ради" як панів Пігуляка, Василька, Стоцкого і и., наших, знаних нам і щирих панів і певне підемо *лиш* за їх голосом! Вони вперед з нами порадили ся, а ми собі на наш виборчий округ вибрали кандидата в особі нам знаного, для мужика дуже щирого, з бідного хлїбороба походячого п. Николая Спинула. Сей пан, яко син бідного хлїбороба, знає нашу нужду і певне, ми за то ручимо, що за наші нам належачі права він бодро постоїть. Ми кандидата собі вибрали, на жадного другого не дамо голосу, а *якійсь* „Народній Радї" рішучо забороняємо, нам иньших кандидатів накидати, а до того еще з партиї ворожої народови. Панове господарі з иньших громад! Просимо і молимо Вас! Майте позір! Будьте осторожні! Слухайте лиш наших щирих провідників як: п. Пігуляка, п. Василька і п. Стоцкого. Се є наші справедливі приятелї. Не дайте ся від якоїсь „Народної Ради" зловити на вутку. Вже час, абисьте пізнали вовків в овечій *шкірі*! Не робіть Вас і Ваших дїтий разом з нами і нашими дїтьми нещасливими, бо будуть Вас колись Ваші дїти в гробі проклинати, а певне що їм Всевисший над звіздами сей гріх до реєстру не запише. — Камена, дня 10. марта 1907. *Василь Цуркан*, громадский начальник, за всю громаду; *Іван Цуркан*, предсїдатель місцевої ради шкільної; *Василь Токар*, за всї епітропи церковні; *Тодер Токар*, за читальню; *Іван Шлемко*, за касу; *Денис Мінтич*, громадский секретар; *Едмунд Стелінґовский*, лїсничий; *Юрій Щербановский*, надучитель."

З кіцманьско-садагурского округа.

Передвибочі довірочні збори українського учительства садаґурского повіту відбулись дня 10. с. м. за ініциятивою уч. С. Івановича. Перед отворенєм зборів представив надучитель Дарій Пігуляк коротко а ядерно теперішну полїтичну ситуацию і еї вагу. По виборі президиї — в склад якої вибрано п. директора Івана Ярошиньского предсїдателем — забрав слово уч. Іванович. Яко член „Національної Ради" уважав він за відповідне, ба навіть за конечне предсгавити присутним в головних начерках дїяльність сеї репрезентациї. Навязуючи до сказаного почав бесїдник річ дальше від сего, щоб на сих довірочних зборах розібрати слїдуючі точки: 1. Наше становище супротив кандидатури совітника Ілї Семаки. 2. Застановитись над сим, в який то спосіб підпертиб найуспішнїйший вислїд вибору посла до Ради державної? 3. Вибрати комітет, котрий мав би занятись переведенєм сеї акциї. Над поодинокими точками велась жива і обширна дискусия, при чім виказалась небувала солїдарність, висока однодумність і взірцева партийна карність, якої позавидувати мусять другі нациї. — Принято одноголосно слїдуючі резолюциї: 1. Українське учительство садаґурского повіту зібране дня 10. марта с. р. витає як найсердечнїйше кандидатуру совітника суду п. Ілї Семаки на посла до Ради державної і зобовязуєсь горячо підпирати сю кандидатуру. 2. Всяку иньшу кандидатуру уважає українське учительство в сїм повітї за неможливу. Збір зав зиває всїх товаришів учителїв і прочу інтелїґенцию, як також і наших сьвідомих селян патріотів, щоби як в найкоротшім часї у всїх громадах сеґо повіту поскликали збори і повибирали виборчі комітети місцеві. 4. Збори завзивають всїх товаришів до як найчисленнїйшої участи у передвиборчім великім першім вічу сего повіту, котре відбуде ся дня 24. марта о 1. годинї по полудни в Топорівцях. З нагоди, що тої самої днини відбувало ся передвиборче віче в Кіцмани, вислав збір привітну телеґраму тому-ж вічу, в котрій витає радісно кандидатуру совітника суду п. Ілї Семаки. Щоби затягнути близших інформаций, що до переведеня загальної орґанізациї, вибрано тимчасовий комітет в склад якого увійшли слїдуючі панове: директор І. Ярошиньский, уч. С. Іванович, П. Лаґадин, Г. Влад, В. Продан, Д. Пігуляк, Ю. Мартинюк і І. Синюк.

З Старої Жучки пишуть нам: У нашу громаду загостив селянин з Клїводина Іван Савчук у минувшу недїлю 10. марта с. р. Даскал представив людям того селянина Савчука і казав, що він є кандидат на посла до ради державної і щоби люди сходили ся до Тодора Величука на раду. Та Савчук сам відтримав раду у Величука, бо люди не зійшлись, а зійшлись всї у читальнї. Савчук загостив до нашого даскала і нуж перемовляти людий, що йшли до читальнї, щоби до даскала сходились. Та люди прийшли до читальнї і оповіли се учителям. Учителї післали чоловіка, щоби запросив Савчука до читальнї і щоби тут свою програму висказав. Однако п. Савчук якось не хотїв прийти а як найскорше, нїм звечеріло, виніс ся з Жучки. Якось не веде ся паньско-кацапскій кирині, якої речником є той знаний Савчук. — *Громадянин.*

Із польского табору.

В кількох остатних числах „Gazet-и Polsk-oї" находимо уваги про полїтику руску на Буковинї, про теперішний виборчий рух руский і т. д. — І в 21. ч. „Gazet-и Polsk-oї" находимо статю: Русини і Нїмцї на Буковинї. Сказано там, (за славним „Słow-ом Polsk-им"), що галицка Польща мусить підпирати Поляків на Буковині, бо тут не Русини, а лиш Поляки годні станути проти ґерманізацийної филї. Русини помагають лиш Нїмцям. Русини не спосібні вести свою жизнь проти „Нїмцїв — такі і подібні їм теревенї плете „Gazeta Polska". Кажемо „теревенї", бо кождий, хто знає хоч трохи вигляд буковиньского житя перед виступом руской орґанізациї полїтичної, той хиба мусить признати, що власне завдяки роботї Русинів ґерманїзация Буковини спинила ся і завернула ся із своєї дороги. Вистане придивитись лише ниві буковиньского шкільництва, щоб прийти до сего погляду. Скажемо тут „Gazet-ї Polsk-ій" ще щось більше. Не лиш своїми придбанями, але також польскими, спиняли Русини ґерманїзацию на Буковинї. Коли „Gazeta Polska" спитає своїх послів, то певно довідаєть ся, що в великій мірі лиш завдяки попертю руских послів дістали Поляки свої польскі школи на Буковинї, своїх інспекторів і т. д. Пригадуємо „Gazet-ї Polsk-ій", як щиро старав ся п. Н. Василько о польский мандат із Буковини до парляменту при теперішній реформі виборчій. В загально национальних справах (пр. справа укр. унїверзитету) виступаємо рішучо і з всею силою проти заїлости вшехпольской в Галичинї. Там ми покищо в меньшости і мусимо боронити ся проти страшних кривд із польскої сторони. Все-ж таки, тут, ми все думали о згіднім пожитю із польскою меньшостию і, хоч всяке бувало, нїколи хиба не дали ми відчути Полякам, що тут наша перевага, що ми тут панами ситуациї. За те Поляки юдять тепер при виборах проти нас, — в кождім числї „Gaz. Polsk-oї", як лиш можуть, вихвалюють кацапских кириничників, інтриґують і перед часом роблять при тім добру мину. Не знаємо, чи таке, на лад вшехпольских Галичан скопіоване поступованє принесе Полякам в будучности яку небудь користь. Полишаючи се їх розвазї, зазначуємо, що, поминаючи чисті вже денунцияциї (гл. ч. 21. „Gaz. Polsk," новинка: Udział buk. studentów w napadzie na uniw. lwowski), „Gazeta Polska" хиба осьмішити себе хоче, коли так відважно впевнює, що „хто говорить о гнетї Русинів в Галичинї, той або сьвідомою ложию грішить, або не знає тамошних відносин". — Сей дотеп удав ся впрочім Gazet-ї Polsk-ій — знаменито!

*

Передвиборчі збори відбудуть ся: *1.) округ заставнецкий:* дня 17. с. м. о год. 11. в Веречанцї, а о 2. год. в Заставнї. О год. 1. відбудуть ся в Заставнї довірочні збори учителїв, які скликують пп. А. Зугаєвич і О. Купчанко. *2.) округ вижницкий:* дня 24. с. м. о 12. год. велике віче в Довгополи, *3.) округ кіцманьский*: дня 24. с. м. о год. 1. віче в Топорівцях. *4) округ черновецкий*: дня 24. вел. віче в Глїбоцї.

Ювилейний комерс українського акад. тов. „Союз".

Вже 32 лїт проминуло, як в Чернівцях засновано перше українське академічне товариство „Союз", що й має на цїли горнути до себе українську академічну молодїж, витворити в нїй кріпке национальне почуте і насталити духа еї до борби за народні ідеали. 32 роки такої роботи, — се не дрібниця. В протягу сих довгих лїт мало товариство між своїми членами чимало людий, що занимають зараз поважні місця, що стали сьвіточами буковиньскої України. Глядячи на таку довгу та славну минувшість, чулось товариство спонуканим, обійти трицятьлїтний ювилей свого істнованя сьвяточно. Перед двома роками покинуло товариство думку про се, із згляду на загально национальну жалобу, а в минувшому році видало товариство лїтературну збірку „На шляху", що була немов сьвяточним прольоґом до сьвяткованя 30-лїтнього ювилею...

День 11. марта сего року записаний буде гарно в аналях товариства. На сьвяточний комерс, який в тім дни урядив „Союз", зібрала ся в готелю „Централ" численна публика прихильників „Союза"; в урочистім обходї взяли участь почесні члени товариства д. віцемаршалок др. СмальСтоцкий з женою, д. посол Пігуляк, д. інспектор Попович, дальше надпрок. п. Міхальский, нарад. Ясеницкий, кандидати на посли дд. Семака, Спинул і Лукашевич, професори Кобилянський, о. Семака і Кумановский, заступники українського духовеньства, репрезентанти жид. нац. товариств „Зефіра" і „Емуна", а поза тим (що найкрасше) богато пань — не згадуючи вже про иньших прихильників товариства. По повитаню зібраних виголосив голова тов. „Союз" Сидір Цуркановичь, проґрамову бесїду, зазначуючи дїяльність товариства за 30 лїт і прошучи прихильників, й на дальше зберегти свою прихильність супроти „Союза". Член товариства Плятон Міґуля звернув ся в своїй бесїдї до старих членів товариства, заявляючи, що товариство готово й на далї йти за старшими, бо они мають досьвід і визначають ся позитивною роботою. Д. Артем. Галїп зазначивши ролю студеньства в визвольних рухах всїх народів, а тим паче українського люду, звернув ся до заступників „Зефіри" і „Емуни" і дякуючи їм за давні братерскі

— Ви спите всї, благоденьствуєте, — промовив знов Ясеницький. — А ми були на нарадї.

— На якій? — спитало кількох — таж в товаристві нїчого не було!

— Припадково, у каварнї. Безпалко, я, Самбірський та иньші. Сїли тай раду радимо, тай урадили, як тільки розмістять ся хлопцї, щоб зробити віче в справі унїверзитету! Що буде, най буде! А ви що на то?

— Ми всї так само! — відповів Рибчук. — Була сецесия, були барикади, а що тепер буде, най буде! А ми свого не попустимось! Тай що ту много говорити! Ми всї за тим!

— Як битись, то й будемо битись! — докинув Соханський. — А таки свого не дамо!

— А як проженуть, — каже Композитор — то підемо в Краків, Віденъ. „Сьвіт широкий, шлях далекий, є де дїтись, де минутись!" — як каже поет.

— А замкнуть до арешту? — докинув Татарський — то однаково чоловік на божому сьвітоньку бідує! Тай замкнуть не одного, але хиба всїх! А тодї будемо як ту — немов в себе дома.

— Ще й може осібне лїжко буде мати кождий! — зітхнув знов Мельник, що дуже притиснув його Вільшанський до стїни.

* * *

Мабуть було вже коло одинайцятої, як ми побудили ся. Ще лежали та говорили. Одні журили ся, де найти-б їм якебудь занятє, щоби прокормити ся весь божий рік, то знов гризли ся иньші іспитами та обовязками, що ждали їх і сього року. Або й знов обговорювали питаня унїверзитету. У тій розмові усе мож було почути: і молодечі надії і гризоту о хлїб і жаль за минулими днями і знов надії і запал — що всього нї то не спишеш, анї не розкажеш, хиба тільки в піснї!

Оден Композитор був вже одягнений, бо дуже спішив ся в унїверзитет. В тім знов застукав хтось об двері. Наша перша думка: се певно листарь із *грішми*! І ми в оден голос: Просимо, просимо! А ту отворили ся двері і — дві якісь поважні панї! На їх лицях виступило в одній хвилї здивуванє й перестрах і щезли ще скорше ніж з'явили ся, побачивши нас — військовий табор.

— Ромцю! — кажемо до Композитора, — ви ще найбільше одягнені, вийдїть і спитайте. А може то таки до нас?

І Стрийський накинув скоро сурдута, вибіг; не ждали ми й двох хвиль, як вернув — нї блїдий, нї червоний, кленучи:

— А трафив би вас всїх! Я вже давно збираю ся продати свій фортепян, щоби новий купити і ось вивісив на брамі картку і саме тепер прийшли по нього якісь дві панї... пізнїйше їдуть... з провінциї... І через вас пропало все! Чорти пібрали би вас! Більше не пущу вже більше нї ноги одної!

— Одної не пускай! — сьмієть ся Соханський — Ідіоте, ідіоте! Та біжи ще за ними і за дві мінути приводи. А ми поховаємось за той час, що й слїду не буде!

І Композитор вибіг знову.

А ми стали під той час щезати — переміняти ся в нїчо! Щось двох сховало ся під лїжко і нїчо не було їх видко, тілько виставали їх довгі, безформні ноги. Двох других лежало на лїжку. Соханський пристелив їх ковдрами й подушками а з верха розкинув капу. Як слонь, що обжер ся трави, виглядало се лїжко, — сьміяв ся опісля Соханський. Кущий Вільшанський мов кіт кинув ся під софу, хвостик виставляючи — не хвостик, а лїву руку, що не змістила ся. Я — от як на попівство приїдуть нечайно гостї, а домашні панни, скоро передягаючись, кидають всї суквї, куди лише попало, за лїжко, за куфер — зверха лиш трошки приглаждуючи, так і мене вкинено за куфер, що біля стїни. А на мене сурдутів та споднь, а з верху книжок та книжок та еще паперів... Соханський повиглаждував те все і з Ясеницьким мов в койцї замкнули ся в шафі.

Як по хвилї увійшла панї з дочкою, стала пробувати фортепян.

Дрог. 1906.

зносини з тов. „Союз“, підніс їх заслуги около побудженя национального почутя серед народу жидівского. По сих промовах забрав слово голова жидівского тов. „Зефіра“ п. Штехер, і подякувавши передсѣдникови за горячі слова, звернені на адресу жидівских национальних товариств „Зефіри“ і „Емуни“, обговорив приязні відносини „Союза“ до „Зефіри“, які стали вже традиційними. В дальшій бесѣдї підніс бесѣдник геройску борбу львівских академиків та взагалї українського студентства, яке так само як жидівске мусить вести завзяту борбу за свої права у найвисших сьвятинях науки. По сій промові говорив репрезентант жид. акад. тов. „Емуни“. З прихильників товариства забрав перший слово почесний член „Союза“ п. віцемаршалок др. Стоцкий. Бесѣдник зазначив поважний настрій сьвята, бо все що було сказане на комерсї, відзначалось повагою, все було якесь немолодече. Завізвавши товариство „Союз“ до працї словами: „Гей сьміло враз, хотяй на нас дощі, громи і бурі тяжкі в очи бють“, підніс чашу на процьвіт „Союза“, що через тридцять лїт держався своїх принципів і з котрого вийшло так много великих людий. По бесѣдї п. віцемаршалка др. Стоцкого зняла ся буря оплесків між зібраними.

Дальше говорили ще дд. посол Пігуляк о. Драчиньский і радн. суду Ілія Семака. При кінци забрав ще слово член товариства „Союз“ Іван Дощівник, витаючи в довшій бесѣдї численно зібрані панї, що своєю присутностию причинились до особлившої блискучости сьвята. Останний говорив ред. О. Луцький. Між поодинокими промовами сьпівав хор зложений з членів товариства пісні, як „Живем, живем“, „Ще не вмерла“, „Де Дністро наш“, „Чом красна Буковино“ і др. Закінчилось сьвято відсьпіваном национальних гимнів „Не пора“ і „Ще не вмерла“, но чім гості о 2. год. по опівночи почали розходити ся.

Полїтичний перегляд.

З росийской Думи. В останних днях розійшла ся чутка, що уряд задумує розігнати Думу вже небавом. В тій справі видав уряд комунїкат до ґубернаторів з приказом, щоб они в разї розвязаня Думи не допустили до зелїзничого страйку. В наслїдок тих вісток папери росийскі нагло спали на всїх біржах. Що уряд не дуже церемонїяльно поводить ся з новими послами, сьвідчить хотяй би сей дикий прямо факт, що онодї начальник „охрони“ в думскій палатї одержав росказ від полїциї, щоб пазив, що дїеть ся в Думі. На коритарях Думи крутить ся все немало тайних шпіонів. Недавно зревідував віддїл „охрани“ ті льокалї в Думі, які займають соц. революцийні посли. Всьо се ворожить дуже неспевну, а дуже поважну будучність, мимо того, що офіцияльна деклярация уряду має бути досить лїберальна. Посли, навіть социялїсти, постановили поводити ся в Думі гідно, але і строго формально; хочуть они доказати тим, що вся евентуальна одвічальність спаде на уряд, а не на Думу.

Зміни в румуньскім кабінетї. Смерть міністра заграничних справ енерала Лаговаріого спричинила зміни в румуньскім кабінетї. Доповнене кабінету наступить в той спосіб, що Іван Лаговарі переберe міністерство заграничних справ, а др. Істраті стане міністром домен. Іменоване д-ра Істраті міністром торговлї і домен повинно зробити добре враженє на Австрию, бо др. Істраті як головний комісар ювилейної вистави в Букарештї здобув собі своєю ввічливостию супроти австрийских виставців широкі симпатії в Австриї.

Виборче право женщин в Анґлії. В анґлійскім парляменті внїс лїберальний посол Дікінзон закон, що має на цїли признане виборчого права женщинам. Велика більшість парляменту є за сим законом, хоч противники сего проекту мають сильні противні арґументи, як от адвокат Еванс, котрому передала депутация женщин петицию з 20 тисяч підписами, в якій противлять ся внесеному законопроектови. Передминувшої пятницї поставив Дікінзон внесенє на друге читане закону в справі признаня женщинам виборчого права в усїх тих случаях, де би они були управнені вибирати, будучи мущинами. Премїер Кампбел-Банерман заявив, що правительство полишає палатї в цїлости рішеня над сим питанем, однак він особисто є за законом. Виключенє женщин від права виборчого є неоправдане і неполїтичне. Лїберальний посол Вітегед поставив внесок на відкиненє закону. В протягу дебати наведено всякі арґументи за і проти виборчого права женщин; наступили найбільші ріжниці в гадках і показалось, що між сторонництвами нема одноцїльного становиска супроти сеї справи. Дебата тревала до 5-ої години по обідї, а тому, що бесѣдник незгодив ся з поставленим внеском на замкненє дебати над сею справою, відрочено цїлу справу на неозначений час. Ясна річ, що таким робом законопроект упав, бо правительство певно не дасть дальшої нагоди для обговореня справи.

Замордованє болгарского президента міністрів Петкова. В понедїлок о 5-ій год. по обідї замордовано в Софії президента міністрів Петкова. Коли Петков проходжував ся з міністром торговлї Ґенадієвом, напав на них якийсь молодий мущина, стріляючи з револьвера. Петков поцїлений на плечах, упав і вже підчас перевезеня домів помер наслїдком тяжкого поранення. Ґенадієв поніс легку рану на руцї. Убийцю схоплено. Є нам мущина яких 20 до 28 лїт іменем Олександер Петков прогнаний урядник. На переслуханю зізнав, що він вже двацять днїв носив ся з гадкою убити президента міністрів, він вправдї не є ані социялїстом, ані терористом, але також і не простим злочинцем, що більше він застрілив Петкова в імя добра болгарского народу. По атентатї зібрали ся прочі міністри на нараду і маючи підозріне немов би тут розходило ся о якийсь заговір, поробили як найострійші заряджења в Софії і на провінциї. В парляментарнім житю був Петков завзятим противником Росиї, дбаючи про те, щоб Болгария жила в добрих зносинах з всїма державами, особливо з Австро Угорщиною і Туреччиною. Року 1903. перебрав він міністерство внутрішних справ в кабінетї Петрова, а року 1906. став премїером кабінету. В послїднім часї наразив ся він на ворожнечу зі сторони опозициї, так, що на вічах виступали проти него дуже завзято. Особливо із рядів желїзничих робітників, що недавно страйкували а яким страйк не приніс ніякої полекші, як також з поміж професорів університетских і студентів через замкнене університету, вийшли його найгірші вороги.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 16. марта 1907.

В справі укр. університету у Львові. Ві второк виїзджає до Відня депутация руских професорів львівского університету, щоб вручити міністрам мемориял в справі осібного руского університету.

Часопись арабска „Міср“, що виходить в Каірі, помістила в 3318. ч. з дня 1-го марта дуже прихильну нотатку про борбу о український університет.

Семейна траґедия. Сими днями відоглалось в Дрезнї грізна семейна траґедия. Тамошний надлїсничий на пенсиї Вільсдорф не міг дальше удержувати свою родину з своєї платнї. Тому задумав він свою жену і шестеро дїтий замордувати. Від минувшої пятницї не чути було ніякого голосу в комнатах Вільсдорфів. В кінци полїция розбила двері і побачила перед собою окровавлену доньку дому. В побližкій комнатї лежав в ліжку труп матери. Доньку застрілив отець по довгій борбі з нею, що можна заключити з ушкоджених меблїв. По тім застрілив прочих пятеро дїтий, між тими дві доньки і трех синів. Сконстатовано, що всї члени сїмї дали себе застрілити у обопільнім порозуменю, про що однак найстарша донька Дора нїчого не знала. Дальші вісти кажуть, що Вільсдорф допустив ся такого вчинку по спроневіреню гроша в своїм уряді, за що мали його арештувати.

Інститут для сліпих в Чернівцях. В Чернівцях має ся засновати інститут для сліпих. Президент краю заступає горячо змаганя кількох черновецких педаґоґів, що хочуть ввести сей заклад в житє. В суботу відбуло ся в ратушевій салї нарада в сїй справі.

Буковиньска преса. Вже давнїйше писали ми, що „Bukowiner Rundschau“ має з початком місяця марта перестати виходити, що й дїйсно сталось. На єї місце стала тепер „Volkszeitung“, перенявши традициї колишньої „Rundschau“, яко орґан сторонництва „незалежних Жидів“. 31. марта появить ся нова часопись під назвою „Bukowiner Genossenschafts- und Vereinszeitung“. Видавцями єї є д. Ісак Фурман і д. Ісак Ландесберґ. Під таким самим іменем виходила перед десятьма роками часопись, яка однак через мале число предплатників упала.

Голодні дїти в Росиї. В головний уряд Червоного Хреста надійшли відомости з казаньскої губ., що 183.000 дїтий не мають що їсти. З усїх тих голодних дїток товариство „Червоного Хреста“ має спроможність годувати тільки 81.525.

З галицкого сойму. В соймі галицкім ухвалюють Поляки всякі устави вимірені нарочно проти Русинів, а зміряючі до відокремленя Галичини від Австриї. Посли руские вийшли з сойму при ухваленю устави про гал. Раду шкільну краєву, а тепер опустили сойм при ухваленю устави про мову в автономічних урядах. Промови послів руских не находять послуху. Поляки сїють вітер. Кого однак змете буря, яка мусить при тім всїм залунати в рускій частинї Галичини?

Стеля палати Думи завалилась. В патницю завалилась стеля палати Думи. Завалене наступило з причини великої ваги вентиляцийних апаратів. Саля засїданя обернула ся в руїну; всякий злий намір виключений. Засїданє мало відбути ся в прибічній салї таврійскої палати. Оден з бесідників, соц.-дем. Алексїньскі, обвинив правицю о заговір, за що покликано його до порядку. Всї лїві партиї зажадали суспендованя засїданя, що й наступило.

Оповістки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Віцемаршалок краєвий проф. унів. др. Стефан Смал-Стоцкий, краєвий інспектор Омелян Поповичі проф. Антін Клим, виїхали до Відня на конґрес для охорони дїтий і доперва з кінцем тижня повернуть до Чернівців.

Подяка. Складаємо найсердечнїйшу подяку о. Стефанови Маланчукови, гр. пр. парохови в Лукавци н. С., за те, що зволив обдарити бурсу імени Осипа Федьковича віктуаліями. Честь і слава сему добродїеви, котрий при кождій нагодї будьто збирає добровільні датки, будьто присилає поживні средства. Він хай буде взірцем для прочих отцїв-патриотів, про котрих в сім зглядї й чутки нема. — За заряд бурси: *Денис Фрундза.*

Пошукує ся самостійної женщини з відповідним образованем для веденя (надзору) вихованиць в бурсї „Православної Шляхти“. Близші услівя удїляє комітет бурси, ул. сьв. Тройци ч. 16.

Із штуки і лїтератури.

„Воскресла Україна“. Збірка. Накл. тов. „Просьвіта“. Львів 1907. Ст. 48. Цїна 40 сот. Зміст: О. Маковей: Воскресла Україна! (вірш); Богдан Лепкий: За що? (оповіданє); Е. О.: Сїльскі знахорі та баби шептухи; А. Бобенко: Отаман (вірш); Як наші ратують (за Раевским). — Вже самі імена авторів, яких твори входять в збірку, сьвідчать гарно про вартість сеї книжочки. Справдї, такі видання як раз потрібні й корисні для народу. Але... як можна, (попри гарні ілюстрациї на 9-тій стор. і на 20-тій, дати в книжцї народній такі страшні, до неба о пімсту взиваючі рисунки, як на сторонї 6-тій і на окладинцї? Таж наш нарід — так відчуває, що добре й гарне! По-щож деморалїзувати його ще в тім напрямі? До народу — най йде від нас лиш найкраще в нашій штуцї і лїтературі. Наш мужик має дуже часто вразливійше розуминє краси, ніж наш патентований інтелїґент! Не вбиваймо душі в нашім гарнім народї!

„Swiat Słowiański“ за марець приносить на вступі до огляду славяньскої преси таку нотатку: „Nie otrzymaliśmy tym razem od naszego ruskiego współpracownika miesięcznego przeglądu prasy ruskiej. Odmówił artykułu, motywując odmowę naprężeniem stosunków z powodu zajść w uniwers. lwowskiem“. Можемо вневнити редакцию „Swiata Słow.“, що не „напружені відносини“ були причиною відмови, бо навіть серед найгорячійшої борби можна задержати тверезий суд і висказувати свою власну гадку, але як раз нетактовне, крайно визиваюче, брукове становище, яке в справі львівских подій заняв редактор „Swiata“ приневолило референта справ українских виступити з місячника, котрого він був щирим прихильником і в котрого добрі наміри так кріпко вірив. Можна осуджувати насильне добуваннє прав до вищої осьвіти в своїй рідній мові, але не треба зараз накидати ся на цїлу нацию, обиджати єї „злим духом“ та кликати екзорцистів суду й полїциї. В орґанї, котрий так прикро „забув ся“ і так дуже зневірив ся своїм власним принціпам, годї було нашому кореспондентови оставати ся довше.

„Сьвіт“, ілюстров. письмо для родин, ч. 5. містить: Старицкі (отець і донька): Богдан Хмельницкий (історична повість). В. Будзиновскій: О руский університет. В. Щурат: Пісня про поход Ігоря Сьвятославича (пересьпів). Гадяцкі поступляти і Гетьман Виговский (анкета). Віллям ле Кей: Тайна панни Ґлядіс. Др. В. Щурат: Церкви гр.-прав. парохиї в Бродах. Олег Віщий: Прометей (поезия). Ілюстрациї: Катедра сьв. Софії в Київі: одна мозаїка, 15 фрескових образів, ґріб вел. кн. Ярослава. Іван Виговский (портрет). Церква Р. П. Богородиці в Бродах. Передплата: на цїлий рік 10 корон. Адреса: Адміністрация час. „Сьвіт“ у Львові.

„Ластівочка“ ч. 7. Видане черновецкої філії тов. „Руска Школа“. Зміст: Рускі посли (ілюстр.). — Ів. Синюк: Любі дїточки! (Про руских послів). — Ів. Бажаньский: Милі дїти. (Стишок). — Ів. Бажаньский: Як лїпше? — Ів. Синюк: Дїточі сльози. — Ів. Бажаньский: Бідний заяць. (Стих). — Дарій Пігуляк: Кіт з'їв штири воли. — Ів. Франко: Заяць і їжак. — Д. Млака: Вечер. — Із поезий Т. Шевченка: Слова правди і науки. — З „Добрих Рад“: Приказки. — З хлопскої фільозофії. Стишок Ів. Захарака. — Цїна 6 сот. Чернівцї 1907. Накладом товариства. — Ми бажали би, щоб „Ластівка“ звертала більшу увагу на мову у своїх книжочках.

Репертоар міского театру. В недїлю (по обідї): „Der Hüttenbesitzer“; вечером: „Die lustige Witwe“; понедїлок (на дохід католицкого тов. „Freundschaft“): „Die berühmte Frau“.

Посмертні вісти.

Горецкий Вінкентій, ученик IV. кляси ц. к. II. ґімназиї в Чернівцх, помер 4. с. м. в Кіцмани. Був сином убогої вдови і вчив ся примірно, хоч терпів нужду і тяжку слабість, у яку попав задля невзгодин материяльних. Мав талант до малованя, умів природу вірно представити кількома почерками олївця. Єго товариші взяли громадно участь в похоронах, які звеличили хоральними сьпівами і надгробними промовами. — В. е. п.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних *замовленях*, *значний опуст*.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. „Народний Дім“ для громади Карапчів н. Ч. відбудуть ся в неділю дня 24. марта в 1. год. пополудни в касовім льокалю з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за діловий рік 1906. 2. Вибір начальника і одного члена старшини. 3. Вибір двох третин ради надзорчої. 4. Вибір касиера. 5. Наради в справі вступу в члени товариства „Спілки для продажи і закупна“. 6. Вільні внесеня. — *Еліазар Лазар.*

Старшина каси пож. і щадн. для громади Кіцмань повідомляє всіх членів що веснянні загальні збори відбудуть ся в неділю дня 24. марта 1907 о год. 3. по полудни в комнатах, Руської Бесіди з таким порядком нарад: 1. Прочитане і повірене протоколів. 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Приняте обрахунку і білянсу за рік 1906. 4. Вибір старшини. 5. Вільні внесеня. — *С. Жуковский* голова. *І. Стратичук*, заст. голови.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи **фотепян.**

Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у **Николая Українця.** 53 (3—10)

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

(—)

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфкарти, доки не запитаєте ся в

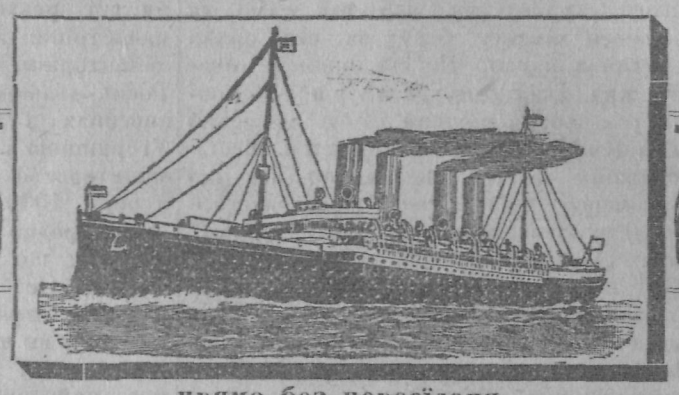

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о ціну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 8—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

Союз руских хлїбороб. спілок на Буковинї

„Селянська Каса“

ст. з. з о. п. в **Чернівцях, ул. Петровича число 2.**

платить від вкладок щадничих

5½ %

Товариство виплачує:

суми до 1.000 К зараз
„ вище 1.000 К до 4.000 К по 5 дневній виповіди.
„ „ 4.000 К до 10.000 К по 10 „ „
„ „ 10.000 К по 30 „ „

Урядові години: від 9-ої до пів до 1-ої год. перед полуднем і від **3-ої до 5-ої години по пол.** (—·—)

Берґмана і С-ки в Дрезнї і Тешинї над Ельбою

Молочне мило з лелиї,

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

після одержуваних щоденно писем з признанем, ві остане ся із всїх медичних мил **найуспішнїйшим**, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґеріях, складах перфум і торговлях мила. 44 (4—50) п.

Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна.
(Enzenberg-Haupstrasse)

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**

50 (4—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

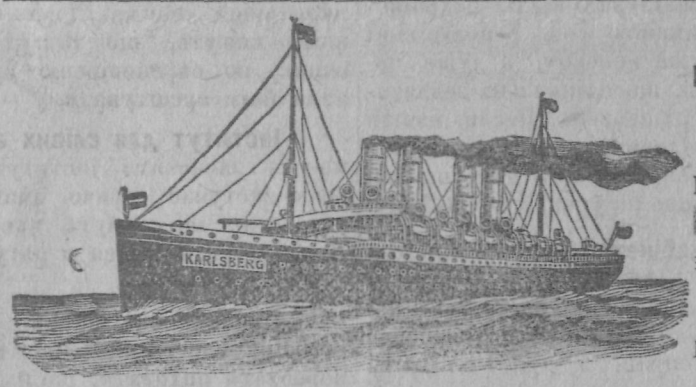

До Америки

Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і почтовими парівцями

скоро і дешево

B. Karlsberg, Hamburg

Ґенеральна корабельна експедиция. 26 8—10

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий **усмираючий лїк на втиране** по цїні **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця“** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 22—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом“
у Празї, улиця Елисавети число 5.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

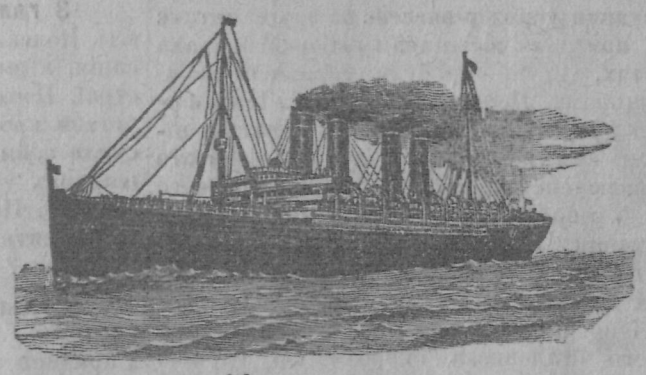

109 (33—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всїх мовах.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 8—20

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Руской Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 28. Чернівці, середа дня 7. (20.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Руский центральний комітет виборчий.

Горячі накликування „Буковини“ і нашої народної управи справдї викликали широку, жваву, консеквентну і програмову акцию виборчу в наших виборчих округах. В кождім тижни, у всїх закутках рускої землї на Буковинї відбувають ся віча, а кандидати самі об'їздять свої округи і скрізь предкладають народови нашу програму, чим не лиш з'єднують собі виборцїв, але і осьвідомлюють та орґанїзують наш нарід. „Национальна Рада Русинів“, бажаючи як найлїпше підперти сю живу і так дуже корисну роботу, звернула ся до народу із відозвою, у якій ще раз зібрано найважнїйші точки наших народних домагань. Сю відозву розішле „Национальна Рада“ в тисячах примірників до всїх громад руских — вже в найблизших днях. Кромі того появить ся осібна ще книжочка, у якій обширнїйше розбере ся всї точки нашої политичної програми. В найблизшім часї появить ся також наше, руске видане нової устави виборчої із потрібним коментарем до поодиноких установ сего закону. Всьо се сьвідчить як найкрасше о нашій дотеперішній виборчій роботї. Позаяк однак незвичайно важна хвиля сучасна вимагає від нас працї ще ширшої, ще живійшої, — тому вже тепер можна бути певним, що, чим близше до самих виборів, тим більше рости буде орґанїзацийна і аґітацийна робота наша. Щоб в тій великій роботї удержати потрібний пляновий лад — і щоб вести її без зайвих утруднень, — „Национальна Рада“ постановила на своїх останних зборах, дня 13. с. м. вибрати з поміж своїх членів осібний, центральний комітет виборчий, який подагоджувати має всї технїчні справи, що вяжуть ся із надходячими виборами. В склад сего комітету входять вибрані одноголосно панове: віцемаршалок проф. др. Стефан Смал-Стоцкий, проф. А. Клим, проф. Теофіль Бриндзан і редактор Остап Луцький. Кромі того входять в склад комітету всї кандидати на послів до державної Ради. Центральний сей комітет уділяє всяких інформаций в справах виборів і веде всю виборчу акцию. До комітету сего повинні відносити ся всї провінциональні комітети місцеві і окружні, як до свого центрального жерела. Зосібна центральний наш комітет виборчий звертаєть ся до всїх наших орґанїзаторів із горячою просьбою, щоб они сейчас повідомляли його о всїй своїй роботї, як найскорше і як найдокладнїйше. Всї оголошення про віча передвиборчі і всї справоздання із відбутих зборів треба сейчас висилати до центрального виборчого комітету, на адресу п. Остапа Луцького (ред. „Буковини“, ул. Петровича ч. 2), бо лиш в сей спосіб зможе наш центральний комітет виборчий удержати добру евіденцию роботи в поодиноких округах. В справах важнїйших відносити ся буде центральний комітет до повної „Национальної Ради“. — Всї напевно як слїд зрозуміють конечну потребу основання центрального руского комітету виборчого на Буковинї і ми надіємо ся, що наші люди, яким на серци лежить справа успіху при надходячих виборах, звернуть ся до сего комітету із всїма своїми потребами і справозданями, чим скріплять лиш нашу велику, народну справу. У всїх виборчих справах просимо отже відносити ся лиш до нашого центрального виборчого комітету!

Передвиборчі вісти.

Із заставнецкого округа.

Велике віче у Веренчанцї відбуло ся 16. с. м. Було се може одно із найзначнїйших віч, які відбули ся досї. Поки перейдемо до самого віча, варто згадати овациї, які роблено на поодиноких желїзничих стациях бувшому послови Н. Василькови, який їхав теж на се віче з кандидатом п. Лукашевичем і редактором Луцьким. Вже в Жучцї повитали посла Н. Василька представителї Русинів і Жидів. Відтак в Лужанах витав його іменем Русинів двірник п. Орелецкий а від Жидів др. Гутшнекер. І тут і там було на двірци богато людий. В такий сам спосіб, грімкими вистрілами з моздїрів привитав в Кіцмани посла Василька хлїбом та солею бурмістр міста п. Бажан, п. др. Воєвідка і представителї „Сїчий“ із Кліводина, Суховерхова, Лашківки і др. В самій Веренчанцї витали п. Василька нач. гром. п. Дияконович, іменем Жидів п. Горовіц, а від учителїв п. надуч. Малик. Бандерия „Сїчий“ із 70 людий на конях і тисячка зібраного люду провадила гостий до школи, де відбуло ся віче. Збори отворив господар Василь Антимійчук. Вибрано на провідника зборів начал. п. Дияконовича, а на заступника п. Гірша Горовіца. Передсїдатель покликав як секретаря зборів уч. п. В. Васкана. — Перший промовляв п. О. Луцький, який повитав збори в имени рускої „Национальної Ради“ подаючи нарис її дїяльности. Дуже ясно і зрозуміло пояснив бесїдник, що послом треба вибирати такого, щоби не жалуючи нїчого, уступав ся завсїгди і скрізь за мужицкі права. По тім представив бесїдник п. Лукашевича і додав, що сей чоловік буде у парлямента завсїгди працювати лиш для мужицкої справи. — По сім забрав слово сам кандидат п. Лукашевич і в короткій промові виголосив свою програму. Головні точки її були-б: зменьене податку так, щоби той хто не має 600 зл. річного чистого доходу, був вільний від податку, зменьшити військову службу з 3 лїт на 2 бодай, потім, щоб дбати о піднесене просьвіти, щоб руску мову завести по урядах і т. д. — По нїм забрав слово п. др. Гакман, що явив ся також на зборах. Бесїдник заявив, що не думає виступати проти славного і так дуже заслуженого посла, яким є сьвіточ всеї Руси п. Василько. Жалував ся, що в дві партиї, однак від себе зазначив, що дбаючи о долю мужицку, піде лиш з п. Васильком і вступить до рускої клюбу, хоч партия його чого иньшого хоче. В часї сеї промови звернено публично увагу п. Гакмана, що в соймі вже раз відступив він від п. Василька і то в дуже важний для мужиків справі. Се дуже збило з тону п. Гакмана. По нїм забрав слово п. Н. Василько, який вияснивши кириню п. Гакмана в соймі і тепер при виборах, радив п. Гакманови, щоб сей для сьвятого спокою відтягнув ся від кандидатури. — Дальше забрав слово знова п. О. Луцький. Фактами і доводами бесїдник доказав в довгій промові, що годї вірити пану Гакманови, (який нинї вирікає ся своїх партийних приятелів, котрим також може дав слово чести), щоб він відрік ся себе і не виступав проти рускої справи, так, як від неї вже раз в соймі відступив. Опісля забрав слово п. надучитель Малик котрий сказав, що всї повинні підпирати кандидатуру п. Лукашевича (грімкі оклики вдоволеня). Начальник з Кадубівців п. Мельниченко высказав, чому повинні всї селяне попирати кандидатуру п. Антона Лукашевича і радив п. др. Гакманови, щоби тепер не робив роздору між людьми і відтягнув ся, як не цїлком, то із сего повіту. В конець забрав ще раз пос. Н. Василько слово і спитав присутних котрого хотять кандидата? Коли

Богдан Лепкий.

За що?

Йшов, якби за ним погоня гнала, якби перед Татарами втїкав. Що ступить крок, що вийме ногу з глубокого снїгу, то вітер надбіжить, закрутить ся, завие і слїд до чиста занесе, щоби довкола було рівно й пусто, як серед моря в тишу. Білий безмежний океан, а на нїм він оден, як дряхлий човен в борбі з бовванами.

Чорні хмари, що днини, як чорні стада диких птиць ґаняли по небі, збили ся тепер до купи та застелюють небосклін великою, мутною, як око слїпця безмовною веретою. Вже затягли останнїй клапоть ясний, вже не видно нїчого.

Часом зівялий бодяк, що сторчить з під снїгу, заскрипить розпучливо, якби нарікав на долю, часом листок відірветь ся від галузки та пічне втїкати в теплійші, красші краї, часом пеньок вилїзе з під заспи, як звір зі своєї ями і знова біло, і знова пусто, лиш вітер вие мороз кламцає зубами.

Йде. Не потребує видїти дороги, бо серцем чує, де його село. Нехай ніч до решти обезвічить небо, най сьвіт цїлий переминить ся в одну яскиню, він трафить до своєї хати, до жінки, до дїтий, він з ними відсьвяткує вечір.

Сил має досить. Там, в тій поганій, тїсній, темній, безвоздушній норі лежав цїлими днями, і цїлими без сонними ночами думав о працї. Відпочав собі.

Звіра теж не боїть ся. Чує, що поборовби медведя. Але людий видїти не хоче. Втїкає перед ними по полях, як той пес, що збив ся з дороги та боїть ся чужих собак. Коби хоть через завтра не видїти живої душі, коби з жінкою, з малими дїтьми перебути у власній хатї тих кілька, кількайцять годин, як чоловік і як господар!... А там?... Граница не далеко. Перейде на другий бік і поминай як звали! Вже він дасть собі раду. Коби тільки до річки, до чистого леду, полетить по нім як птах... Ховає руки в рукави, голову всуває в тулів і місить, місить білий снїг завзято, люто з розпукою.

Вітер тручає його, кидає в глубокі, білі ями, навівае перед ним високо кучогори, він не зважає, йде — мусить зайти.

Ось і могила. Звичайно видно з неї цїлі сотні верст, засїяні селами й хуторами, застелені травами, сфильовані ланами, ріками перепоясані, квітами заквітчані. Ступиш крок і вже по тобі. Бебехнеш в безвісти нестяменні.

Припав до вершка, з котрого вітер звіяв білу кучму і слухає, прислухуеть ся... Вітер... Лиш десь далеко, дуже далеко якісь живі звуки То собаки брешуть. Значить ся село... Але де?... За річкою, на право — буде ще з десять верстов...

І нові сили вступають в його тїло, нова охота розгрівае груди. Смертельним потом обливаеть ся, але йде, все йде. А як побачив перше сьвітло — гень далеко в селї, то летїв до нього і рвав ся як дитина.

Роз'яснило ся від того сьвітла в душі. Сеж його рідне село, за котрим тільки місяцїв визирав надаремно крізь желїзні крати тюрми, село з котрого вирвали його насильно, осиротуючи жінку й дїти. За хвилю буде між ними. Засяде в теплій, чистій хатї до сьвятої вечері, як чоловік і як господар. А завтра? Най буде що хоче. Довше всидїти не міг в тім брудї, в тій неволї, в пеклї...

Але селом не піде. Зайде від поля, як той приблуда-пес, що боїть ся собак. Не хоче стрічати ся з людьми хоть тую днину, хоть дві... Іде...

* * *

Вже на подвірю, вже в сїнях, вже в хатї.

Жінка, як побачила його, остовпіла.

— А тиж як?

— Так, як видиш.

— Відпустили?

— А я відпустили. Най їм так Бог гріхи на страшним судї відпустить.

— Ти втїк?

— Втїк...

І лице еї, на хвилю втїхою розяснене, затягае нова хмара смутку.

— А якже тепер?

— Або я знаю як... Як маеш що їсти, то давай, бо з голоду гину.

Жінка метнула ся до печі відіткала затулу й по хатї повіяло запахом борщу та голубцїв.

— То ви ще без вечері?

— Таж видиш, що без. Не хотїло ся самій до вечері сїдати.

— А дїти?

— Виглядали першої зорі, а потім щось їм до голови прийшло, що тато йде. Чекали, чекали, аж поснули.

Підійшов до постелї й усьміхнув ся.

— Алеж бо виросли, небоги. Марійка до тебе подібна, а Павлуньо такий козарлюга, що ну!

— В батька вдав ся, — доповіла жінка.

Погладив дїти по круглих головках, зітхнув і задумав ся.

всї заявили ся однодушно за п. Лукашевичем, спитав п. Василько чи є хто за п. Гакманом, але нї одного такого на всїм вічу не було. Так отже у Веренчанцї кацапи страшно посрамили ся. Збори йшли дуже поважно і дуже чемно. Видно було, що люди тут розуміють свою долю і підійти нїяк і нїчим не дадуть ся. Честь їм за се! — *Присутний.*

Віче в Заставній. З Веренчанки удав ся п. Василько з кандидатом п. Лукашевичем і з редактором п. Луцьким на віче до Заставни. Супроводжала їх веренчаньска „Січ“ на конях, а на граници Заставни вийшла їм на зустріч нова велика бандерия сїчова на конях. В самім містї вижидали п. Н. Василька тисячі народу. Всїх могло бути до 6000 люда. Грімким: „славно!“ витали всї свого найкрасшого друга, п. Василька. Справдї нїякий князь не міг би мати тут красшого принятя. Повитав п. Василька і п. Лукашевича громадский начальник, передаючи їм хлїб і сіль, а громадский секретар п. Циганюк звернув ся до п. Василька з довшою бесїдою, в котрій обговорив великі заслуги п. Василька около заставнецкого округа. Тому сей округ бажає мати своїм заступником лише п. Лукашевича, який здобув собі великі заслуги около Заставни, а також має повне довіре п. Василька. В імя Жидів п. Зіґмунд Вайсґляс повитав п. Василька яко вірного приклонника Жидів і модерного полїтика. Тронутий до глубини серця горячими привітами, подякував посол Василько обом бесїдникам за їх щирі слова, запевнюючи їх і про дальшу свою підмогу на користь повіта. Перед самим вічем відбули ся ще під проводом п. інсп. Купчанка збори учителїв, на яких висказано п. Василькови подяку за поперте учительскої кандидатури, по чім одноголосно принято кандидатуру п. Лукашевича. Посол Василько подякував за довіря, кажучи: учителї є основою нашої орґанїзациї, вони були моїми вірними приятелями і співробітниками, тому знаю я лиш оден клич: з учительством для учительства на добро руского селянства. По сїм отворено загальне віче під проводом судиї Центи, із заступниками інсп. Купчанком і о. Драчиньским. Бесїдники говорили в тім самім порядку, що в Веренчанцї, при чім др. Гакман ще раз висказав свою прихильність до п. Василька. Проти кандидатури п. Гакмана виступив п. редактор Луцький і ще раз вияснив доказами, що партию п. Гакмана підпирають пани і їх ґазети, що приятелї п. Гакмана, які хочуть, щоби він став послом, виступають проти мужицких шкіл, мужицкої мови і всього мужицкого гаразду, а сам п. Гакман вже раз в соймі відступив від п. Василька, тодї коли йшло о долю мужиків. Бесїдник зазначив, що п. Гакман не виступає з осібною програмою, а лиш хоче того самого, що попираний п. Васильком кандидат А. Лукашевич. Се свідчить, що п. Гакман, хоч нїчого від себе сказати нового не має, то все таки розбиває силу мужицку, бо хоче нарід розділити при виборах. По тім говорив ще раз п. Гакман і в часї тої промови (хоч тим образив предсїдателя зборів) безправно спитав зібраних, хто з них хоче, щоб він став послом? В салї, де було віче, находило ся що найменьше яких 400 виборців, — а за п. Гакманом заявило ся на його запит може 20 до 30. Так отже і така штучка п. Гакманови не повела ся. Показало ся однак, що ті приклонники п. Гакмана, які від початку віча все щось не до ладу викрикували, були нетверезі, бо переривали навіть мову сторонника п. Гакмана, який плїв очевидні дурницї про фонетику і т. п., так, що сей Гакманівець не міг своєї бесїди покінчити. Темна горстка непритомних верещала без впину. З огляду, що сам пан Гакман переконав ся в часї своєї промови, що за ним стоять хиба сї темні дві десятки, що все кричали і за ним голосували, президия віча розвязала збори. Сторонники п. Лукашевича, хоч їх було на вічу десять раз більше, заховували ся дуже поважно і розумно, що нас дуже радує. Ми стоїмо на тверезости, чесноті і вічнім поступі вперед. Не треба нам отже заходити собі в що-небудь із горсточкою затуманених, які широко, як виходить, відсьвятковували пущене в минувшу неділю. До працї для мужицкої долї треба нам чесних і певних і розумних людий. Маємо їх — і тому лиш наша будучність.

Із вашківского округа.

В неділю відбуло ся віче в Банилові Слоб. скликане вашківским комітетом. На віче прибули майже всї мешканцї Банилова, не лише хлїбороби, але і купцї Жиди. Референ п. Стрийский, що вияснив в довшій бесїдї основні потреби руского населения Буковини, пояснив важнїйші річи з виборчого закона, та представив заслуги наших послів около піднесеня народа і его прав. По бесїдї референта було слідно на зібраних незвичайне одушевлене, а купець жид п. Горовіц виступив з зазивом, щоби всї виборцї Банилова слоб. віддавали свої голоси п. Пігулякови, причім запевнив, що з Жидів і оден голос не піде на иньшого кандидата, як на Пігуляка. По вічу говорив п. Стрийский про потрясаючі події на львівскім університеті! Бесїдник так промовив до серця зібраним, що кількох людий залялось слезами! І се були сльози, що їх витискав біль з давлених мужицких грудий, сльози не то кревних героям сердець, а сльози се народа! Красшого признания — і виразу солїдарности, та розуміня їх учинку певно не дістали наші герої від нїкого. — *П. Я.*

Віче в Банилові руськім скликав на день 17. с. м. (неділя) о. Богатирець. Банилів се одно з найтемнїйших сїл, як се показалось, бо хоч значна часть людий з погордою відійшла з місця зібраня, почувши, що віче скликує Богатирець, то все таки около 300 голов (з жінками) взяли в нїм участь. Богатирець говорив свої сьмішні вже речі про релїґію та митрополїта, та просив кілька разів, щоби таки ему дати ласкаво голос, причім підніс, що нїчого не обіцює людям! Тупі виводи бесїдника недуже подїлали на зібраних, аж на даний знак одного з его поплечників посипалось придушеним голосом „славно“. Піднести належить, що Богатирець говорив по україньски, не своєю специяльною тарабанщиною! По нїм говорив п. Стрийский, але поплечники Богатирця стали за приміром свого пастира поводитись нечемно, переривати і кричати, так, що бесїдник звернув ся до кількох чемнїйших — і вибір розумнїйших — і скінчив бесїду зазивом памятати на свою хлопску справу, та не даватись водити за ніс! Цїле віче дало доказ, що Богатирець дїйсно має там прихильників, де народ темний, і що там задля браку критицизму его слухають! — *П. Я.*

Із черновецкого округа.

В понедїлок 18. с. м. рано явило ся у посла Николая Василька депутация з черновецкого повіта, зложена з начальників громадских, їх заступників і секретарів, і просила п. Василька о горяче поперте кандидатури п. інсп. Спинула. Речник депутациї п. Мотрович, начальник громадский з Мамаївців нов., висказав ся проти всякої иньшої кандидатури. По тім удала ся депутация до п. інсп. Спинула, просячи його, привяти кандидатуру на черновецко-серетско-сторожинецкий округ, що інсп. Спинул і прирік.

Заява виборців з Михальча. Прочитавши допись із Каменої в 9. ч. „Рускої Ради“, загостили найчільнїйші ґосподарі з Міхальча на 17. с. м. до читальнї в Каменї і по довгій нарадї з тутешними членами, ухвалили одноголосно підпирати кандидатуру лиш п. інсп. Спинула. Против кождої иньшої кандидатури рішучо застерігають ся. Они запевнили, що і всї иньші чесні ґазди, як і чесні п. резеші тої самої гадки. Всї одноголосно прилучують ся до дописи із Каменої в 9. ч. „Рускої Ради“. Честь і слава чесним, прозрілим людям. В єдности нама сила і певна побіда. По Божій воли засьвітить сонце і в наше віконце! — Камена, 17. марта 1907. *Іван Дуркан*, за читальню; *Георґій Левіцкий*, за касу.

Із кіцманьского виборчого округа.

Віче в Лужанах. Дня 17. с. м. відбули ся в нас великі передвиборчі збори, на яких явило ся до 800 виборців, так Русинів, як і Жидів. Підчеркнути годить ся, що було на вічу досить інтелїґенциї, був і панотець Каутиш, було досить робітників із цукроварнї. Явив ся теж на зборах кандидат на посла пан Іля Семака, радник суду в Кіцмани. Предсїдателем зборів вибрано п. начальника Орелецкого. Перший промовляв про теперішне полїтичне положене п. учит. Пілат, а другий п. учит. Орелецкий, ставлячи всякі домагання до нового посла. По тих двох промовах забрав слово сам кандидат п. Іля Семака. В довгій бесїдї виповів він, чого буде домагати ся для нашого народа, як буде старати ся, щоб помочи бідним нашим людям і всїм виборцям свого округа. Бесїда п. Семаки всїм зібраним дуже подобала ся. Не диво, що відтак всї зібрані одноголосно заявили ся за кандидатурою п. Ілї Семаки і постановили із всїх сил попирати его при виборах. Від виборців Жидів промовляв п. ґікар Гутшнекер, який іменем всїх Жидів заявив ся за кандидатурою п. Семаки. Віче пройшло дуже гарно. Всї розходили ся з одушевленем, що пізнали свого так щирого і розумного п. кандидата. — *Съвідок.*

*

Передвиборчі збори відбудуть ся: 1) *округ вижницкий:* дня 24. с. м. велике віче в Довгополи о год. 12. в полудни, 2) *округ черновецький:* в суботу дня 23 (а не в неділю 24., як се оголошено попередно) віче в Глїбоцї, на якім буде говорити кандидат наш п. Спинул і посол Н. Василько. 3) *округ кіцманьский:* дня 24. с. м. віче в Топорівцях, на якім зявить ся теж п. посол Н. Василько і канд. п. Іля Семака.

Наша унїверзитетска справа.

До акциї, яку ведуть в справі укр. унїверзитету студенти наші, прилучила ся д. 7. марта с. р. манїфестация всїх Русинів міста Львова, які на своїх зборах ухвалили одноголосно слїдуючі резолюциї:

1. Русини міста Львова підіймають рішучий протест проти крайно односторонних і шовінїстичних ухвал Ради міста Львова з дня 26. лютого с. р. в справі подій на унїверзитетї і констатують, що згадані ухвали суть ярким знехтованем і діймаючою обидою руских горожан міста Львова. 2. Русини міста Львова протестують против того, щоби місто Львів, стару столицю руских князїв, уважано і називано польским містом. 3. Русини міста Львова висказують свою повну симпатию і подив для руских академиків арештованих з поминенем правних постанов та попотерпівших через голодовий стрейк і осуджують з цїлою рішучостию ту часть польскої суспільности, котра називає їх згірдними назвиськами, бо поступоване молодїжи є спричинене лиш найшляхотнїйшими, патріотичними змаганями; а натомість витають з радостию обяви симпатиї висказані нашій справі поступовою польскою молодїжию і партиею робітничою. 4. Русини міста Львова висказують сьвітовій а специяльно віденьскій прасї свою подяку за те, що станула на становищу справедливости і гуманности і заняла в справі сих подій цїлком згідне з правдою становище. 5. Русини міста Львова заявляють, що прикрі відносини на тутешнім унїверзитетї не можуть устати і не устануть, поки справедливе культурне жадане руского народа не буде сповнене і руский унїверзитет у Львові не буде оснований.

До сеї знова манїфестациї прилучує ся тепер ще і поважне слово наших професорів на львівскім унїверзитетї, які у відповідь на письмо професорів-Поляків, заявляють публично між иньшим і таке:

Поновлювані часто петициї і иньші заходи руских студентів і рускої суспільности не довели до сповнена навіть мінїмальних жадань. Мимо постійного вкорочуваня прав рускої мови у львівскім унїверзитетї полишили ся все таки рускі катедри — та їх істноване, а крім сего близько тисячка (в останнім півроцї 956) рускої молодїжи на львівскім унїверзитетї, положенім в рускій частинї краю, є постійним доказом, що унїверзитет у Львові в своїх теперішних

— Дай менї яку людску одежу, най мене дїти в тім „мундїрі“ не видять.

— А я й забула, що там тебе так по паньски прибрали.

Вітворила скриню і подала біле. Обмив ся, розчесав ся, вбрав ся і як не той став. А тогди арештантський одяг скрутив в скрутель і жбурнув в піч. Докинув сухого прутя, підпалив, най горить.

— О, видиш, який дим і сопух. Тьфу. А як тріщить.

З челюстий справдї вилїтала така хмара густого їдкого диму, якби хата горіла, а так сильно гудїло, що дїти збудили ся.

Білими, пухкими пястучками протирали заспані очи та здивовано дивили ся на батька.

— Тато? — питав ся старший.

— Тато, дїти, тато — і поздіймав з постелї.

Хлопчик сїв коло батька на оспонї, дївчинка на колїнах. Зачали їсти.

— А ти, тату, де бував так довго? — питає хлопець.

— Далеко, сину, бодай там твої ноги нїколи не поступили!

А дївчинка собі.

— Хто тобі варив їсти, тату?

А потім одно на перед другого.

— Мама що днини плакали за тобою.

— І я також.

— У нас є маленькі поросята.

— Такі білі, біленькі.

— А староста*) казав, що ти вже нїколи до нас не вернеш — лепетїли, веселими, врадуваними голосами.

— Староста, дїти, дурний. Ви його не слухайте. Тато як піде куда, то все до вас верне. Іджте дїти, борщ, бо хто борщу не з'їст, той не дістане кутї.

— Ми не хочемо кутї.

— Ов! А то чому?

— Бо кутя гірка.

— Та де гірка? Кутя з медом солодка.

— А мама казали, що гірка буде кутя сього року.

— Мама так вас страшила, дїти, їджте. Кутя солодка.

На хвилю замовкли і їли. Жінка як в образ дивила ся на мужа... Не змарнїв, тільки постарів ся тай нїби запух. Може так з вітру. Але тої сьвіжости, що перше, вже в нїм нема. Тільки очи сьвітять ся, як давнїйше. Як подивить ся нима, то так, якби жаром обсипав. Перед роком, на сходї, як зачав говорити про волю, то з тих очий такі іскри летїли як блискавиці, брови нависли як хмари а голос гремів як грім. Гарний був і страшний; такий страшний, що забрали його і замкнули як зьвіра.

— Ти чого так дивиш ся на мене? — спитав, почувши на собі єї теплий погляд.

— Бо дивно менї, що ти поміж нами. Так, нїби сон який приснив ся. Дивний сьвятий вечір.

— Дивний... Дивні тепер річи дїють ся на сьвітї і не конець тим дивам. Далеко не конець. Якби ти видїла тих людий, що по тюрмах живцем гинють, якби ти вчула, які муки вони перебули, ти молилаб ся до них як до мучеників преподобних.

(Конець буде.)

*) Старостою звуть ся на Українї сїльський начальник себто війт.

основах не чисто-польский, а утраквістичний. Підчеркуючи з цілим натиском, що утраквізації львівского університету не треба що йно витворювати, бо вона була вже довершеним фактом 1871. р., що ствердив виразно в парляментарній промові навіть так прихильний для Поляків міністер, як др. Гартель; ствержджуючи наші права на теперішнім львівскім університеті, — заявляємо, що не зрікаємо ся сих прав і не зречемо ся їх так довго, доки не буде переведене основане окремого руского університету у Львові, де була вже традиция висшої руской школи від 16 віку. Ми признаємо невідкличну потребу основаня в найкоротшім часі окремого руского університету у Львові, якого завізок повинен повстати вже тепер через виділене істнуючих руских катедр в окреме автономне тіло і безпроволочне доповнене їх системізованими новими катедрами. Стремліне добити ся свого власного університету, яке есть випливом розвою руского народу в усіх областях культурного жита, проявило ся в останних роках з такою могутною, елементарною силою, що лише сповнене сего некучого постуляту може успокоїти уми, затревожені подіями останних днів, та допровадити до таких нормальних відносин, які сприяли-б спокійному ходови науки і дальшому культурному розвоєви нашого народу. — Рускі професори львівского університету: Іван Бартошевский в. р., Михайло Грушевский в. р., Станислав Дністранський в. р., Іван Добранський в. р., Йосиф Комарницкий в. р., Олександер Колесса в. р., Тит Мишковский в. р., Петро Стебельский в. р., Кирило Студиньский в. р.

Проти деяких академиків Русинів сенат почав вести слідство в справі славної демонстрациї з дня 23. січня. Візвані до переслуханя студенти — не явили ся, а вислали лише письмо, в якім заявляють, що не мають довіря до львівского сенату і жадають, щоб слідство переводив делеґат із міністерства просьвіти.

Наші ромунїзатори.

Царанул у Брошківцах нових. У наших заходах около того, щоби позбути ся волоского духовеньства а виховати собі рідне і щире духовеньство руске, чуємо завше зі сторони румунїзаторів, що волоскі панотці Русинам прихильні і що ми їм повинні ще й вдячними бути за їх прислугу, яку они роблять руским громадам, які би инакше полишили ся без всякої душевної розради. Щоби отже осьвітлити прихильність до нас волоского духовеньства, наводимо тут після „Воїнци Попорулуй“ дещо з діяльности товариства Цараул в рускій громаді Брошківцах, яке задожив і яким як голова рядить тамошний сьвященик Дімітріе Поповічі. Насамперед оповідає нам якийсь Драґануш, що й сего року дістало товариство від черновецкої „Соціетаті пентру культура романа“ значну запомогу на утриманє курсу волоскої мови, сільского хору і на закупно 8 інструментів оркестри „Ліра романа“. Управитель курсу Іліка подає до відомости, що з записаних 100 дітий відвідувало науку точно 80, і результат потішаючий, бо сї дїти, що хоч походять від „волоских“ родичів, не знали й одного волоского слова, сегодня в переважній части годні говорити „прадїдною“ мовою. Курс відтримувано дуже точно, видатки роблено з великою розвагою, однак мимо того они перевисшають сили товариства. Через сей курс ширено сего року різдвяні і новорічні коляди в громаді і ремунеровано волоских колядників. Весною і осенію робили курзисти екскурзиї по левадах і оборах господарских, щоби розповсюднити і практично приміняти вивчене. Однак до цїлковитого розширеня мови в народї є конечним утримати курс в слїдуючих роках. Драґануш оповідає, що хор співав що-раз в церкві і поза нею, на святах патріотичних і национальних, а 28. серпня дав „концерт“ у Волощі н. Ч. (також чисто руска громада). Орхестра грає знаменито, активних хористів є 30. Іліка додає за бібліотеку, що она збільшила ся в протягу року о 170 книжок і має всего 840 книжок у вартости 500 кор.

Ми тут навели цїкавійші для нас уступи з довжезної дописи до „Воїнци“, аби показати, чим румунїзатори-попи безкарно занимають ся в руских громадах, намість робити свою церковну службу, за яку они заплачені. Дивно нам лиш, що наша інтеліґенция і нарід терпить в своїм осередку такі циганьскі витребеньки і не покаже румунїзаторам, по чому локіть кваші. Цїлу ту роботу робить оден-одним піп зайда, бо як видко з дописи, там побіч него фіґурують як видїлові Драґануш та Іліка, очевидно спровадженний попом наламар і фірман, аби було можливо виказати і корінних Волохів у чисто-рускій громаді. Хоч ми не приписуємо „Цараулови“ великої ваги і будучности, мусимо дивувати ся над безмірним фанатизмом і ароґанцією попа-зайди і его поплечників з поза громади, які позволяють собі на посміховиско ставати найсьвятійші почутя руских прихожан. Що-ж до нас самих, то не личить бездїльно придивляти ся сїй кирині, а наклонити людий, щоби попа збойкотували, аби чимскорше виніс ся туда, куди душа его прагне.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. марта 1907.

Українські посли в Думі. Про послів наших і про укр. клюб в Думі пише „Рідний Край“: Скільки саме членів пристане до укр. спілки — вгадати трудно; однак думаємо, що ся спілка буде не меньша, коли не більша, ніж в першій Думі. Нам переказують, що в ту українську спілку, входить сїлька послів-інтеліґентів, а найбільш селян з України; пишут нам теж, що ся українська спілка буде одноманітнійша і міцнійша, з погляду політичної програми, ніж та, що складала ся першій Думі. — Українські посли до Думи в Петербурзї нараджували ся над видаванем свого орґану в укр. мові і постановили в найблизшім часї приступити до того видавництва. Орґан сей буде звати ся „Думскі Вісти“. Заложенем его і з'орґанїзованем українського клюбу послів займає ся о. А. Гриневич, сьвідомий Українець з Поділя.

Др. І. Франко і росийска Академія Наук. „Рідний Край“ доносить: По смерти академика А. Весоловского опорожнило ся місце в „Отдѣленіи русскаго языка и словесности Импер. Академіи Наукъ“. Частина членів „Отдѣленія“ разом з головою А. Шехматовим зробила внесок, щоби запросити на те місце д-ба Ів. Франка. Про научні заслуги Франка виладив академик Хв. Корш реферат. При голосованю поділили ся члени „Отдѣленія“ на дві рівні половини; против Франка голочували реакціонери, а найбільш опирав ся відомий ворог українства А. Соболевский. Постановлено відложити справу до найблизшого засїданя, що має відбути ся в марти.

Заваленє Думи. З приводу заваленя повали в сали нарад Дтми деякі посли до Думи голосно заявляють, що подію сю спричинили реакціонери. Росийскі ґасети доносять, що правительство е у всякім разї сильно скомпромітоване. Посли було обурені, що Столипін мовчав і не висказав радости, що посли вийшли цїло. Колиби ся подія склала ся в часї засїданя Думи, то як кажуть, згинули би майже всї посли, а спасли би ся лише доевпикарі, міністри і президент Думи, а дальше социял-демократи, часть Полякїв, крайна правиця і кадети. Тепер веде ся слїдство в тій справі а крім того і ріжні комісиї розслїджують причини катастрофи. Показало ся, що бельки криші е зовсїм добрі, а вентеляцийне уладжене нал салею не могло бути причиною заваленя. О скілько знати, то головною причиною катачтрофи була лиха конструкция самої повали. Остаточною причиною катастрофи було се, що в ночи з четверга на патницю по повалї лазили чогос аґенти тайної полїциї. Вони то своїм тягарем до крихти ослабили бельковане. Не дивниця, що петербурскі ґазети е переповнені статями про катастрофу, називаючи її всесьвітним скандалом. На відбудову таврийскої палати видано поверх мілїон рублїв, а ще торік проф. Ломшаков звертав увагу парляментарної комісиї на неспевалість повали в сали засїдань, де досить було кілька ударів в середині тяжкости, щоб викликати катастрофу. Публична опінія обжаловане тепер правительство, що воно навмисне нанедбало реконструкцию повали, щоби по її упадку пояснити темним масам, що сам Бог не хоче Думи і тому її знищив.

Страшна катастрофа при будові нового желїзничого двірця в Чернівцях. В суботу о 3 ій годинї лучило ся страшне нещасте при робота на передмістю Калїчанка. На робітників, що на підніжу „винної гори“ накидали розкопану глину на вози, зсунулись великі маси глини, і засипали собою цїлий ряд робітників. Трох робітників серед крайних мук задусилось, а два тяжко поранені. Богато возів розторощила глина, загнули при тім також три коні. Причина нещастя лежить в тім, що оден з робітників почав вперед копати в долинї, а не як приписано постепенно з гори на долину.

Страйк пекарів у Відни. В минувшу пятницю розпочали віденьскі пекарі у всїх повітах Відня страйк. Населене не було на таке приготоване, страйк отже відбив ся дуже неприемно в цїлій столицї. Нїде не можна було дістати сьвіжого печива або хлїба, а що було, те скоро розхапали. В деяких пекарнях робили женщини, але той хлїб не позволяли страйкарі продавати в отворених склепах або нести через дорогу. В кавярнях ранішні гості не одержали булок. Помагають собі там колачами та солодкими тїстами, бо печиво зладжене помічним перзоналом недопечене і нездале. Комітет страйкуючих держить строгу контролю і не позваляє виносити хлїб вже перед двома днями спечений. Здає ся однак, що страйк не буде мати бажаного успіху, бо 99 проц. майстрів з'обовязалось словом чести, що не згодять ся на жадання страйкуючих. В деяких заводах зголосили ся вже деякі пекарі до роботи. Виноцики печива заявили свою соліґарність з челядниками пекарскими. Число страйкуючих виносить до 6000.

Страшна катастрофа на мори. В послїднім часї надходить вісти про страшні катастрофи на морю. Такі нещастя сучили ся недавно на нїмецкім мори, вскорі потім на адриятицкім мори, а вже минувшого тижня у французскім военнім порті Тулов. На одним з найбільших французких панцирників, „Сна“, відбував ся відчит для моряків. Нагло дав ся чути страшний гук і задна часть корабля з запасами пороху розприсла ся в кавалки, спричиняючи смерть кількадесять особам. По першій експльозиї пороху наступило кілька дальших. О силї вибуху сьвідчить факт, що частини корабля разом з кусними людского тїла падали на 500 метрів від місця катастрофи. Ґранати, що находили ся в складї пороху на кораблї, вилїтали з страшною силою, нищучи всьо доокола. Оден ґранат впав до колиски з дитиною і забив дитя. Иньший знов впав на подвіря арсеналу, де працювали робітники. Кілька з них згинуло на місци. Число жертв має виносити до 80 осіб, дальше е до 140 осіб ранених. Між убитими находить ся капітан корабля Авіґард, капітан фреґати Бертіе і значна часть офіцерів. На кораблї було до 700 осіб. Причина вибуху ще не звісна. Може слїдство викриє її.

Вовки у Іпотештах. Волоскі лайдаки кирінять у чисто рускім селї Іпотештах від кількох років, але розуміє ся безуспішно. Правда, крутарством они здобули для себе волоску школу, та она задля браку волоскої молодїжи все більше пустїє і небавом цїлком зникне. Се страх непокоїть кирінників, і они шлють що тижня брехливі описи на руских громадян до Воїнци, що то нїби Русини задля своєї темноти маловажать волоскою „культурою“. Они вішають пси на чесного господаря Йордакія Думенка, що ними заморочений був підписав просьбу о заснованє волоскої школи, а тепер заявив, що він Русин і не піде вже на їх вудку. Пишуть також, що руска каса має вже лиш 3 членів, що небавом зникне а рівночасно з нею зникнуть послїдні слїди Русинів в Іпотештах, що тут кромі Йордакія, причисляють ся до Русинів ще лиш Тодер Гулей і Николай Регуш. Однак мимо такої цїлковитої побіди Волохів в Іпотештах, закидують они Йордакіеви, що він став Русином, аби дїпняв ся до — двірництва. Оттут вилазить дивне диво! Як стати через рускість двірником, коли все по стороні волоскій? Чи ви, волоскі панове лайдаки, часом не пробрехали ся що до зромунїзованя Іпотешт?

Ювилейний комерс укр. акад. тов. „Союз“. В тій справі дістали ми таке письмо: В статї про ювилейний комерс укр. акад. тов. „Союз“ пропущено через недогляд, що на комерсї якив ся також член основатель товариства п. нотар Николай Дрогомирецкий, а між бесїдниками пропущено надучителя з Старої Жучки п. Дария Пігулякa, який в довшій бесїдї висказав свої симпатиї до товариства. — Долучаємо се до попередної статї.

Із штуки і літератури.

Справозданє із концерту Шевченка відкладаємо ізза недостачі місця до слїдуючого числа.

„Літературно-науковий Вістник“. Книжка II. за лютий 1907. Зміст: М. Чернявский: Огнї небес (поезия). — Д. Лукіянович: Білі нарциси вяли (оповіданє). — Маруся Волевачівна: Спомини української селянки. Мое дитяче життя. — Чернигівець: Мрії (поезия). — Мих. Грушевський: Справа українських катедр і наші наукові потреби (дальше). — О. Крижановський: Я бачив, як сонце червоне вставало (поезия). — Надія Кибальчич: Хмарина (оповідане). — Христя Алчевська: Душа — се конвалія нїжна (поезия). — Ів. Франко: Літературна мова і діялекти, — з додатком: Полагна, оповіданє Данила Харовюка. — Олекс. Грушевський: Сучасне українське письменьство в його типових представниках (дальше). — Ів. Манджура: З недрукованих поезий. — др. Ф. де ля Барт: Література і дійсність за часів великої французької революциї. — Невідомий: Пісні з каземата. — Міріям Гаррі: Здобутте Єрусалима (роман). — Ів. Франко: Свобода і автономія. — Бернштерне Бернзон: Марі (роман дальше). — Ол. Білоусенко: Аґрарне законодавство в Росиї минулого року. — Гаральд Гардраді: Пісня про дівчину з руської краіни (переклав Ів. Франко). — Мих. Грушевський: На українські теми. — З Манюеля (поезия в перекладї Павла Граба). Мих. Лозинський: З росийської України. — Ф. Матушевський: З росийського життя. — Закордонний: За границею. — Бібліоґрафія. — Ся книжка спізнила ся наслїдком трусу, зробленого в редакциї, при чім забрано й рукописи. Книжка III. вийде не пізнїйше як 15. ст. ст. марця.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/4 стор. 40 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

ВІЗЬМУ ЗА ЖЕНУ

женщину інтеліґентну. — Шлюб цивільний. — *Річ трактую серйо. Зголошеня під „Парібок“ до* Адміністрациї Буковини. 61 (1—2)

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фотепян.

Бливше можна вивідати в Чернівцах Hohegasse 5a у **Николая Українця.** 53 (4—10)

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарнї товариства „Рускі Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

Найлучше і вже випробоване средство наревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Француза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всякних ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати нїяких „Нервотонів“.

Ціна фляконa 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.
(—)

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хілїйску і всякі насіня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**
50 (5—12) Цінники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

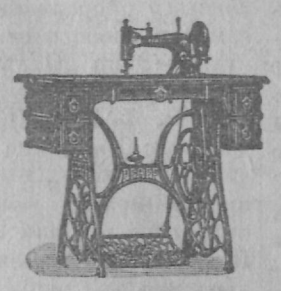

97 23—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условинии. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Дорогі Сестрички!
Будете мати з чого прясти полотно на сорочки!

ЛЕН российский з Полтави, виростає на 1 м. 40 цм. високо та удає ся на кождім ґрунтї: по конюшинї, по коноплях та нажитних стернях. Можна его мочити або стелити, він видає біле як бавовна прядиво. Меньше як 5 кіль не висилаєсь. Більшу скількість від 5—30 кіль висилає ся почтою, а хто потребує 100—200 кіль вишле ся ему желїзницею.

ПРОСО Манджурске, Gaolan (Азия) виростає 3 метри високо. Одна молотка видає два до півтретя лїтри зерна, а стебло грубе як тростина. Удає ся оно на кождїськім хочби і на цїлком пістнім ґрунтї. Насїне жовтаво чорне а величина зерна як конопляне сїмя. Соломою покриває ся дахи. Лїтра того проса „Ґаоляну“ коштує 2 корон. Меньше як 5 лїтрів не висилає ся.

КАПУСТА бруншвіцка, біла, низький качан, голова велика, тверда. 20 ґрамів коштує 30 сотиків. — **БРУКОВ** біла і жовта велика. 20 ґрамів коштує 25 сотиків. — **БУРАКИ** мамоти, червоні і білі, 500 ґрамів коштує 60 сотиків.

КОНЮШИНА червона, грубозерниста, чиста без перстенцю. Лїтра 1 К., меньше як 5 кіль не висилає ся.

На кожде замовлене потрібно 5 кор. задатку прислати.

Замовляти належить переказом почтовим, аби не тратити гроший на карти і листи. — Кошта висилки поносить замовляючий. — Сї всї насїня на жадане висилає 55 (1—3)

Александер Копач
Струтин вижний, послїдна почта Долина ad Стрий Галичина.

Союз руских хлїбороб. спілок на Буковинї
„Селянська Каса“
ст. з. з о. п. в **Чернівцях, ул. Петровича число 2.**
платить від вкладок щадничих
5½ %
Товариство виплачує:

суми до 1.000 К зараз
„ вище 1.000 К до 4.000 К по 5 дневній виповіди.
„ „ 4.000 К до 10.000 К по 10 „ „
„ „ 10.000 К по 30 „ „

Урядові години: від 9-ої до пів до 1-ої год. перед полуднем і від 3-ої до 5-ої години по пол.
(—)

Товариство взаїмного кредиту
„ДНЇСТЕР“
Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою
Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просьвіти“

платить **4% від вкладок**; приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім неділь і сьвят; **удїляє пожички на 6 проц.** на гіпотеку або за порукою; **дає більші позички парцелянтам** на купно землї; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 лїт; при 30 ратах півричних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покрите дахів бляхою або черепом удїляє „Днїстер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тілько члени. Яко член може приступити тілько член Товариства обезпечень „Днїстер“.

Дивіденда від удїлів членьских виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять	31. грудня	К	2,072.928
Пожички удїлені	„ „	„	2,042.615
Удїли членьскі	„ „	„	162.127
Фонд резервовий	„ „	„	30.288
Цїнні папері і льок.	„ „	„	257.963

З чистих зисків удїлив „Днїстер“ на церкви, бурси і иньші добродїйні цїли вже над 40.000 корон.
(—)

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад
Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.
(—)

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і паличкі.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до полювання і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 29. Чернівцї, пятниця дня 9. (22.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернївцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернївцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Заява селян з Чортории.

Дістаємо від селян з Чортории отсе знаменне і гарне письмо:

„Як в других селах рускі провідники так і в нашім селї, Чортории, заснували товариство читальню, „Січ“ і касу. Люди гуртували ся коло тих своїх товариств, а в касї своїй діставали поміч і ратунок, якого доси у нас не було. Все йшло мирно і добре, але не довго. Через час загостив до нас панотець з Станівцїв горішних і завязав другу касу „православну“, назвав наші дотеперішні товариства і дотеперішну касу униіяцкими видумками, а наших людий, що до них належали, униіятами. Таким чином подїлив нашу православну громаду на два табори: на православних і на „униіятів“, хоть в нас і доси нема анї одного униіята. В ґазетцї, котра головними заходами панотця з Станівцїв горішних виходить, йшло нечуване троюджене між народом і то головно на нашого посла Пігуляка. І ми повірили тїй ґазетцї і о. Богатирцеви. Розярене між народом допровадило до кровопролитя. Перед кількома тижнями загостив до нас і наш посол Пігуляк, щоби здати справу з свого посольства. Нарід витав его хлїбом і солию, як свого приятеля і ми пішли туда. Посол Пігуляк склав свій рахунок, нарід удобрив той рахунок з вдячностию. Дивувало нас, що нїчо про унію не говорив п. Пігуляк, а звернув лиш увагу на погубну роботу панотця з Станівцїв горішних, котрий ходить по селах, дїлить православний нарід на два ворожі табори, на так званих униіятів і на православних та троюдить в своїй ґазетцї „Народній Радї“ так, що по селах стало до не витриманя. Він перестерігав нарід від отої погубної кирині, взивав не дати ся ворогови дїлити в громадї, та напоминав до миру і згоди в селї.

Зараз по тім читаєм ми в „Народній Радї“ панотця з Станівцїв горішних нечувані речі про справоздане посла Пігуляка в Чортории. Писано, що він закрав ся до села і втїк із села, що він вїдає на православну церкву і на православне сьвященьство, що він троюдить нарід на віру і церкву, коротко не слихані речі. Прочитавши таке про справоздане посла Пігуляка в Чортории, де ми сьвідками того справоздання були, стало нам дивно і як би полуди спали нам з очий. Ми пізнали і зрозуміли страшну, погубну і братоубійну роботу панотця із Станівцїв горішних і его ґазетки. Стало нам жаль нас самих і цїлої невинної нашої громади. Пізнавши наш блуд і пропасть, в яку нас завів той панотець, постановили ми собі направити хибу і привернути знов мир і супокій у нашій громадї. Вийшло отже на таке, що гостина панотця з Станівцїв горішних в Чортории розєднала нас а гостина Пігуляка зєднала нас. А щоби і другим збаламученим людям по иньших селах втворити очи і прислужити ся добрій справі, просимо отсї наші заяви в ґазетї оповістити:

Перша заява. Позаяк ми підписані виступили були з товариства нашого мужицкого і послухавши тих, котрі лиш роздори межи мужиками сїють, дали ся затуманити, тепер, переконавши ся, що як раз лиш тов. „Січ“ є для нас мужиків спасенним, переконалисьмо ся, що слова „Народної (з)Ради“ лиш підлі брехнї, каєм ся тепер і просимо хвальну старшину о прощене і о приняте нас назад до товариства „Січ“.

Дальше я Василь Левицкий Тод. заявляю явно і публично, що зрікаю ся діловодства (касиерства) в так званій православній касї і з'обовязую ся словом чести нїколи там більше не належати.

Чортория, дня 24. лютого 1907.

Василь Левицкий Тод., в. р., *Петро Левицкий Ол.*, в. р., *Іван Левицкий Вас.*, в. р., *Іван Іванюк Ст.*, в. р., *Кость Іванюк Ів.*, вл. р.

2. Заява. Я Николай Николайчук зрікаю ся начальства в так званій православній касї і з'обовязую ся словом чести більше там нїколи не належати.

Николай Николайчук, в. р.

3. Заява. Я Кость Мельничук Міх. заявляю явно і публично, що давем ся затуманити підлим брехням „Народної (з)Ради“ і еї приклонникам, котрі масними словами ловлять людий як пташку на сильце. Тепер я, яко заступник начальника так званої православної каси, пізнавши ся вже дуже добре на їх фарисействах, зрікаю ся раз на завсїгди того плюгавства і прошу всїх братів, щоби не наслїдували, як котрі це не пізнали ся на таких Богатирцях і иньших ему подібних, щоби полу рубали і від них втїкали.

Зрікаю ся на віки вічні того ошуканьства і прошу старшину, аби мене назад приймила до „Січи“.

На се мій власноручний підпис:

Кость Мелничук Міх.

Передвиборчі вісти.

Із вижницкого виборчого округа.

Передвиборчі наради народних учителїв путилївского і селетиньского судового округа випали дуже гарно. Явили ся майже всї упр. народних шкіл з над Черемоша, Путилївки і Сучави. Збори отворив п. Михайло Дашкевич тим, що обговорив теперішну ситуацию полїтичну австрийских народів взагалї а з осібна становиско Русинів і зійшов на проклямацию „Национальної Ради“ в Чернївцях, після котрої буковиньска Русь має вислати до нового парляменуу 5 послів, а іменно: Вп. пп. Н. Василька, Є. Пігуляка, Ів. Семаку, Ант. Лукашевича і Н. Спинула. „Сьвітлі збори! Ся проклямация — говорив бесїдник — є для нас сьвятим законом, бо се від нашого народного для нас законодавчого тїла. Не жалуймо нїчого, що конечне до переведеня тих постанов. На наш повіт кандидує поновно наш бувший посол Ник. Василько (*оплески і славно*). Зачувати, що находять ся вороги аґітатори і трібують знеохотити і побаламутити Гуцулів. Стіймо, братя, на сторожи і працюймо а будемо із себе задоволені!“ (*Оплески і славно*). — Добр. Глїбка поставив слїдуючу резолюцию: „Гірскі учителї вижницького повіту зібрані на передвиборчих нарадах дня 16. марта с. р. в Путилові узнають проклямацию „Национальної Ради“, після котрої Вп. п. Ник. Василько поставлений кандидатом до Ради державної в нашому повітї як і ті чотири иньші кандидатури, народним обовязуючим законом для Русинів“. (*Принято одноголосно.*) — Вп. п. М. Брага поставив таку резолюцию: „Передвиборчі збори народних учителїв в вижницких горах висказують Вп. добр. д-рови Стеф. Смаль-Стоцкому за відступлене виборчого округа Чернївцї-Сторожинець-Серет в користь учителя а Вп. п. Ник. Васильнови за його ласкаве поперте сеї кандидатури на отсїм місци найсердечнїйшу подяку“. (*Оплески і славно*). — По сїм вибрано виборчий комітет з лона учителїв, котрий складає ся з всїх упр. шкіл народних в сїм окрузї а надто ще комітет виконавчий, в склад якого ввійшли пп. Мих. Дашкевич, Ник. Глїбка і М. де Брага. Всї запитаня, вісти як і бажаня „Национальної Ради“, Вп. п. кандидата, комітетових, виборцїв і інтересуючих ся просимо засилати на руки п. Михайла Дашкевича, надучителя в Кисилицях п. п. Путилів. — *Від комітету.*

Признаня для провідників руских.

На передвиборчім вічу в Веренчанцї, дня 17. с. м. ухвалено одноголосно подяку і щире довіре для Вп. п. віцемаршалка д-ра Стеф. Смаль-Стоцкого і посла Ник. Василька.

На передвиборчих зборах в Лужанах ухвалено висказати подяку дотеперішним послам руским Вп. пп. Ник. Васильнови і Єр. Пігулякови за їх дїяльність в Радї державній.

За що?

Богдан Лепкий.

(Конець).

І почав оповідати з жаром про те, що чув і видів. Мала хатина наповнила ся людьми збитими, скатованими, що конали, маючи одно бажане: волї. Зойки і стони добували ся з тихих углів, а могучий подув гніву і мести хитав хатою як буря деревом у лїсї. Груди підносили ся що раз висше, серця живійше били. Зїницї дїтий більшали, більшали як би хотїли відбити в собі цїлий сьвіт з тим всїм, чого не виділи й не могли видїти.

Нараз: „Мамо хтось іде“ — відозвав ся хлопчина і припав до рамени батька.

Тихо...

— Тобі причуло ся, дитино — сказала мати. — То хтось вулицею йшов.

— Заслони вікно, най не дивлють ся погані очи.

— Красше сядь собі в кут, там тебе не побачать.

Послухав, посунув ся, але спокою не мав. Щось трівожного. незвісного ходило попід хату. Не кидали кутї на стелю, дїти не квокали в сїнї, згасили скоро лямпу і сидїли на потемки. Оповідав їй про свою неволю, як терпів і як нудьгував, поки дійшов до такого, що або вирвеш ся з того живого гробу, або зробиш собі конець. Нинї при сьвятім вечері меньше на них вважали, сторожі випили більше як звичайно і тепер він ту, коло неї.

— Змарнїлась менї, небого, зжурила ся — говорив, гласкаючи еї рукою по лици а голосом по серцї. „Не жури ся, якось воно буде“.

А вона замість слів, добула з очий сльози.

— Відсьвяткую тай за кордон. А там — шукай вітра в полю. Чи на фільварку якім найму ся, чи при фабрицї, вже я дам собі раду. З весною піди до нашого Михайла, най кому поле найме. Нинї землї кождий потребує, то заплатить, а Михайло нашої кривди не схоче. Скажеш най на Ставищу пшеницю посїє, а жито на Середній; буде мати як шувар. Товару не продавай. Може Бог дасть, що прийде нове право і я верну, а тодї знаєш, як трудно без худібки.

Говорили, а час ішов. Вже й північ минула. На дворі втихло, зьвізди висипали ся на небо, як вівцї з кошари. Крізь вікно видно дерева інеєм обсріблені і дорогу, добре виїжджену, вздовж села як випраний рушник простерту. При дорозї стоять хати з снїгом на стріхах і осьвітленими вікнами дивлять ся на церкву на горбку між липами. З деяких курить ся дим. Так подобають на ґаздів в білих шапках з люльками в ротї, що йдуть до церкви на всеношну. Чути, як з подвіря на подвіре хтось перебіжить, скрипнуть ворота, забрешуть пси. То від сусїдів носили до панотця вечеру, то Іван вертає від Софії, а то знов Микита Грім, перший в селї піяк, вертає з монополїї і трафити до хати не може. Став перед кузнею — колядує.

На другім кінци села сьпівають...

* *

— Хтось йде! Чуєш?

— Чую. Подиви ся в вікно, може пізнаєш, хто. Встромила голову у віконце.

— Соцький і кількох чоловіків. Христе, Боже!

— Не кричи. Двері замкнула?

— Замкнула. Матїнко сьвята, многотерпілива, зглянь ся на нас та наші дїти.

— Не заводи. Як прийдуть, то кажи, що в ночи хлопів до хати не пускаєш. Зрозуміла?

— Розумію. Ох доле моя нещасная. За що-ж ти мене так тяжко караєш. Ох доле!

— Не кричи, кажу, бо дїтий збудиш. Чуєш, гримають, йди до дверий.

До дверий хтось справдї запукав палицею тричі, як свати.

Жінка на силу промовила: „Хто там?“

— То я соцький відчинїть!

— Я сама в хатї і хлопів по ночи не пускаю — відповіла, набираючи відваги.

Під дверми залунав реґіт.

— А дивіть, яка сьвята! А той, що з вами цїлий вечір сидить не хлоп? Ха, ха, ха!

Мовчала.

— Не відчиняй — приказував чоловік. — Най розбивають. — Сотки гадок перебігали йому по голові.

— Приказую вам відчинити іменем закову! — повторив з урядовою повагою соцький.

— А я вам, люди добрі, кажу, що по ночи хлопів не пускаю, прийдїть по дневи, а тепер менї дїтий не страхайте.

То не є жадні хлопи, то є урядові особи, розумієш, дурна бабо? А як ти нас по доброму не пустиш, то ми силою увійдемо, бо громада не може укривати острожника.

Їх як би хто довбнею вдарив.

— Острожник.

— Стрібуйте — відповів обиджений. — Я вас привитаю як злодіїв, що в ночи лїзуть до чужої хати.

— А, здоровимо вас, Сидоре зі сьвятами. Видите, ми кажемо, що хочемо з вами бачити ся, а ваша жінка не хоче нас пустити. В урядовім дїлї приходимо, пустїть!

— Не пускай, не пускай! — благала припадаючи до нього.

— А що-ж? Комином вилїзу, чи як? Видиш, що обступили хату. Мушу вийти.

— Ну? наставав соцький — пустите нас, чи нї?

— Відпустїть перше своїх людий.

Кандидатури жид. сторонництва д-ра Штравхера.

Сторонництво д-ра Штравхера затвердило слїдуючі кандидатури: на східні Чернівцї д-ра Штравхера, знаного жидівского діяча, бувшого посла до парляменту та посла на сойм; на західні Чернівцї д-ра Вендера, приятеля д-ра Штравхера і горячого заступника жидівских справ. Здаеть ся, що всї жидівскі виборцї по відозві, виданій д-ром Штравхером з нагоди антисемітских розрухів в Румунії, покинуть всякі спори і виберуть тих кандидатів, бо они причинюють ся справдї до добра і культурного розвою жидівского народу.

*

Передвиборчі збори відбудуть ся: 1) *округ вижницкий*: дня 24. с. м. велике віче в Довгополи о год. 12. в полудни, 2) *округ черновецький:* в суботу дня 23 (а не в недїлю 24., як се оголошено попередно) віче в Глїбоцї, на якім буде говорити кандидат наш п. Спинул і посол Н. Василько. 3) *округ кіцманьский:* дня 24. с. м. віче в Топорівцях, на якім звивить ся канд. п. Іля Семака.

Галицкі вісти.

Вибори.

Давнїше вже подало ми частину затверджених „Народним комітетом" кандидатів. Наразї роз'яснила ся вже ситуация у деяких других округах. Прийшло іменно до згоди між Українцями і Москофілами в окрузї Сянок-Лїско (кандидуе москофіл Курилович), — Самбір-Рудки (кандидуе нац. дем. о. Онишкевич), — Стрий-Бібрка (кандидують о 2 мандати нац. дем. др. Евген Олесницкий і москвофіл о. Скобельский), — Жовква-Рава-Руска (кандидують о 2 мандати: нац. дем. проф. др. С. Днїстряньский і москв. др. Король). — Компроміс між национальними демократами, радикалами і москвофілами е в окрузї Городенка-Залїщики, де кандидують о 2 мандати: нац. дем. др. Окуневский і нац. дем. Охримович, а на заступників: москвоф. о. Смільний і радикал В. Стефаник. — Між национальними демократами а радикалами дійшло до порозуміня в округах: Сокаль-Броди (канд. нац. дем. др. Петрушевич, а на заступника рад. Олїйник), — Тернопіль-Збараж (канд. нац. дем. др. Голубович, на заступника рад. др. Данилович), і в окрузї Коломия-Косів (канд. нац. дем. о. Войнаровский і рад. др. Трильовский).

Постановлено не ставити другого кандидата нац. демократичного в окрузї: Долина-Калуш-Надвірна, як також в окрузї Сокаль-Броди.

Розширено натомість акцию в окрузї Чортків-Теребовля, де давнїйше Русини мали старати ся о оден лиш мандат, бо наразї постановлено поставити там двох руских кандидатів. Кандидатом більшости в тім окрузї е нац. дем. др. Горбачевский (заст. о. Гордїевский) а кандидатом із меньшости нац. дем. проф. др. О. Колесса (заст. др. Евин). В тій справі застеріг собі „Народний комітет" ще остаточне рішене, наколи-б прийшло ставити тут лиш одного кандидата. — Усталено також кандидатуру з округа Золочів-Камінка. Мав там кандидувати др. Кость Левицкий, який однак рішив ся вже на округ Рогатин-Бережани; тому поставлено в окрузї Золочів-Камінка кандидатуру о. Зельского. — В окрузї Скалат-Гусятин на заступника Мих. Петрицкого ставлять о. Гачковского, а з меньшости кандидувати ме судия Кивелюк.

Справа університетска.

Як писали ми в „Буковині" ві второк, дня 19. с. м. мала виїхати до Відня депутация руских професорів Львівского університету разом з послами, щоб там предложити міністрам свій реферат в справі основаня осібного українського університету. З огляду однак, що в сім тижни міністри занятї угодовими переговорами з Угорщиною, депутация відложила свій виїзд на слїдуючий понедїлок.

Полїтичний перегляд.

Мужицкі розрухи в Румунії. В Молдові в околицях Ботушани, Яси і Дорогой вибухли поважні мужицкі розрухи. Мужики зажадали від дідичів, щоб цїну за винайм поля обнижено і то в такій мірі, на яку дідичі нїяк не хотять згодитись. Доси при винаймі плачено за один морґ що найменьше 16 франків, а що найбільше 20 франків; тепер же селяни жадають зниженя до 10 франків за морґ. Число бунтуючих ся зросло до 50 тисяч. До спустошеня прийшло в Герлаві, Подул-Ілої, Владенах, Ербіченах і Фрумос. Мужики узброені в цїпи і вила вдирали ся в помешканя дідичів або посесорів, нищили все, що їм в руки попало, а домашних били. В Подул-Ілоя вдерло ся около 800 селян в місто і зачали вибивати шиби в домах, замешкалих жидами. Правительство післало до згаданих місцевостий військо, яке однак не могло встояти ся сильному напорови селян. До короля, президента міністрів і президента камери вислано телеґрами з просьбою о поміч. Населене жидівске втікае до Яс, до Букарешту, а по більшій части за австрийску границю. В Сучаві аж кишить від утїкачів, що малюють в яскравих фарбах спустошеня, наслїдком яких вони позбули ся всього свойого майна. В селї Ізбіженах зплїндрували селяни помешкане тамошнього дідича, помимо того, що він обнизив їм платню за морґ до 5 франків. Аґітаторами між народом фунґують урядники і учителї, а здае ся, що й лїберальна парляментарна фракция бере участь в сїй справі, завидуючи консерватистам їх панованя. — Послїдні вісти дають причину до найбільшого побоюваня. Як виказуесь, ціле незадоволене звертаесь головно супроти Жидів. Лише їх доми плїндрують, лиш їх божницї нищуть і обрабовують, лиш їх позбавляють всякого майна. Християньским мешканцям не стаесь нїчого, а знаком християньского осїдку е хрест або який образ виставлений у вікнї. Румунія взяла собі за примір російскі погроми; заворушеня, що зачали ся лише в висшій Молдові, розширились і до низшої Молдови і обхопили тепер цїлу Волощину. Орґанїзатором тих погромів мае бути звісний антисеміт Вазеску, префект в Ботушанах. Утїкачі виповідають, що він прямо намовлае розюшених селян. Лучало ся, що реквіроване військо відмовило послугу, не хотячи виступити проти своїх „братів". Між тим, коли в перших днях розрухів пороблено лише матеріяльну шкоду, то в Ботушанах прийшло у вівторок до бійки між військом, а мужиками, наслїдком чого згинуло 20 мужиків. Вперед понищено дідичівскі хутори по селах, а потім перенеслась рухавка до міст і тут йде все проти жидівского населеня. Рабованя і плїндрованя шалїють в Флемунцзе, Делгенах, Котнї, Годері, Подул-Ілої, Калїнештах і Катамарештах. В місточку Бучеца вдерли ся мужики в хату посесора, хапали малих дїтий і кидали ними на материй. Палицями і колами бито кождого, хто лише в руки попав ся; богато вмерло наслїдком тяжких ран. Подібні, а й ще гірші речі поповнено в Ботушанах. Там вдерлось около 2000 мужиків і збільшені силою міскої голоти, почали страшенні девастациї. Коли полїция появилась, то на неї посипалась хмара каміня. Шефа полїцейского ранено палицею по голові, — майор Ґеорґеску дістав від мужика по лици, а командуючому сотникому пострілено ногу. Військо дало сальву, і 19 мужиків впало на місци неживими В Ясах і Бордуженах прийшло теж до великих ексцесів. До Іцкан наспіло вже до 1000 родин, які ратують ся через границю перед розхвильованим народом. Оповіданя утїкачів страшенні. В справі сих страшних і пожалованя гідних подій видав провідник бук. жидів, презес жидівского конфесийного збору в Чернівцях, др. Штравхер таку відозву: Знова напосїлась судьба на наших братів! У сусїдній Волощинї шалїють роздражнені маси супроти наших родимців. Не пошановано анї старикі, анї женщин, анї дїтий — їх добро плїндрує ся, їх житя нищить ся. Страшні переслїдуваня жидів діють ся в румуньских пограничних місцевостях. Побіч обовязку іти на поміч нашим родимцям і улекшити страшенну недолю тисячам, приступае до нас Жидів поважна і сьвята задача, полишити всякі домашні спори. Повсякчасна жидівска біда хай буде поважним напімненем до згоди. Жиди! Брати! Виженїть незгоду з ваших радів! Безправність і страшна доля наших братів і родимців в Росиї і Волощинї нагадують нам вічну небезпеку, яка нам завсїгди і всюди грозить. Лише повне і самовідречне посьвячене себе інтересам нашого народу, лише спільне нерозлучне дїлане, лише громадне дійсно жидівским духом натхнене поступоване зможе охоронити нас перед небезпеченьствами. Брати! Відкиньте всї проби роздору і незгоди з рішучостию і обуренем! Згуртуйте ся тїсно в нашім законнім історичнім крузї, громадї обрядовій, щоб всї Жиди міста, занехавши всї особисті справи, спільно в сїм поважнім небезпечнім часї хоронили і боронили висоьі інтереси і права жидівского народу в мирнім порозумінню зі собою і з заприязненими з нами народностями. Жиди! Тямте на вашу народність! Подумайте, о які великі добра тут ходить і будьте згідні!

По замордованю Петкова. Князь Фердинанд затвердив нове міністерство. Президентом міністрів став Ґудев, перебираючи внутрішні справи; міністром заграничних справ і будівництва Станцьов; мін. просьвіти Апостолов; мін. торговлї Ґенадієв; мін. війни Савов; мін. скарбу Паяков; мін. справедливости Панаядов. Стамбуловцї дуже задоволені покликанем Ґудева, що мае між ними велику пошану. Однак міродайні круги не віщують новому правительству довгого житя; мае оно бути лише переходове, тим більше, що сам Ґудев е хорим і не зможе довго остатись при кермі. Опозицийні партиї уважають сей кабінет таким самим як кабінет Петкова, отже неконституцийним і непарляментарним. Борба проти сего правительства буде вести ся з тою самою енерґією, як проти кабінету Петкова. Слїдство ізза замордованя Петкова провадить ся дальше. Полїция арештуе студентів і всїх підозрілих осіб, з котрих деякі дають неможливі зізнаня, компромітуючі високо поставлених урядників. В послїднім часї арештовано дві нігілїстки з Росиї, які перебувають в Софії, а також звісного провідника

Чути було, як кількох хлопів перейшло подвіре, як відчинили і замкнули ворота...

Сидір підперезав ся і заложив шапку.

— Не йди. Послухай мене, не йди! — благала жінка, чіпаючи ся його ніг. — Не йди!

Відсунув еї легко і відчинив двері...

Хвилю стояли мовчки. Оден в дверех, другий на стежцї перед хатою. Сидір широкоплечий, гордий, з очами, з котрих сиплять ся іскри, Соцький скулений, несьмілий, як винуватець, палицею по снїгу пише.

В хатї хлипае жінка.

— То ви по мене, як по якого душегуба прийшли? — сказав гордо і чекав відповіди.

Соцький мовчить.

— Як Юда Христа хочете мене урядови віддати, мене, щоби був вашим голосом і вашими устами, щом волї і землї хотів для вас і для дїтий ваших. За тое з облавою на мене йдете? —

Гнїв розпирав йому груди.

— Чи я скривдив кого хоть на волос в громадї, кажіть! —

Жаль підступив до горла і давив, так що говорити не міг. Соцький відповів покірно.

— Ніхто того не каже. Кожда дитина посьвідчить, що ви були чесний господар і добрий сусїд. —

— То чогож хочете від мене? Чому по ночи нападаете на мене? —

— Бо таке право, Сидоре, таке право. Виж самі знаете, що втїкача вкривати не вільно, бо за то тяжко карають. —

— А через що втїкач, того ви не хочете знати? —

— То друга річ. Ми тому не винні. —

— А хто-ж, я? —

— І не ви. Бог сьвятий знае. —

— Бог?... Ваш дурний розум. Замість помочи менї, замість всї стати за одного, як я стояв за всїх, як гончі собаки тровите мене — подлі! —

— Не сердьте ся, Сидоре. Так ви знаете, що робимо не з доброї волї. Власть каже. —

— Най собі каже, а я вам скажу ось що. Ідїть до дому та спіть спокійно, а завтра мене в селї не буде. Добре? —

Соцький мовчав. Бояв ся відповісти.

— Ну, якже? Кажіть. —

— Так не можна. —

— Не можна? —

— Нї. Люди знають, донесеть ся до уряду і буде біда. Збирайте ся і ходїть з нами до волости. Як вам Бог милосерний раз поміг утечи, то може і другий раз поможе. Збирайте ся! —

— Так. Бог сьвятий мае помагати, а ви нї, хоть я за вас тільки муки витерпів, подлі, нужденні раби. Проч менї з подвіря. Зроблю, як кажу. Проч, а то менї тепер все одно — проч! —

І підніс свої здоровенні кулаки, як на образї Мойсей скрижалї.

Соцький глипнув хитрими, косими очима, зрозумів хвилю і не надумуючись богато головою, як тараном вдарив Сидора в груди, хотів рівночасно руками обняти його попід сили. Сидір йойкнув, захитав ся, але скоро знайшов рівновагу і свої могучі кулаки як довбуш палки на бубон з розмахом спустив на плечі соцького. І як з бубна голосний гук, так із грудий соцького добуло ся глубоке — гу! Він перехилив ся, як той, що з берега коміть головою у воду скаче і носом запоров у снїг.

— Крижі! Ой, крижі, переломив крижі, — верещав, качаючи ся по земли.

— Бийте його, бийте, ой крижі, ой-ой-ой!... —

Кількоро хлопских тїл очіпило ся в одну потвору, що крутила ся, ревіла і стогнала по подвірю, вимахуючи дико кільканайцятьми руками, присїдаючи й приклякаючи на кільканайцятьох ногах, вириваючи з розчіхраних голов волосе, харкаючи проклонами і кровю.

Соцький намагав ся встати і докинути свою пайку, але за кождим разом падав ще низше і кричав еще жалібнїйше: Крижі, ох крижі, бийте, поки дише — крижі!

А потвора заедно крутила ся по подвірю, як встекла, як навіжена, лишаючи за собою стони, кров, клаптї і кусні одежі.

До неї, як чайка до филї, припадала розхрістана жінка і білими устами просила несамовито:

— Лишіть, бо вбете, лишіть. Що робите, люди лишіть! —

В хатї збудили ся дїти і кричали.

Потвора котила ся від порога до воріт; тут розпала ся, як посїкана гадюка.

Кількох хлопів обкрівавлених, задиханих, стояло коло купи людского мяса.

— Алеж моцний як зьвір. —

— В криминалї набрав такої сили. —

— Обпорядив нас, як треба. —

— Дивіть, де мої зуби, о! —

— А менї палець відкусив до чиста. —

— О о-о! —

— Ой не видержу, крижі! — стогнав, конаючи соцький.

* * *

На небі горіли зорі. На церкві відозвав ся дзвінок. Зразу легко, якби хто пальцем до райскої брами стукав, потім сильнїйше, якби срібні кулї по церковній бани летїли, частїйше і сильнїйше, аж розлетїли ся чисті звуки по селї, по полях, по діброваx звіщаючи цїлому сьвітови щасливу, добру вість, що родив ся Христос.

македонських банд Ґерчікова, що від якогось часу видає в Софії анархістичну часопись в купі з своїм приятелем Арґировом. Положене в Болгарії дуже грізне, бо серед суспільности затратилась майже геть ношана до князя Фердинанда, який через двацять лїт панованя в Болгарії не міг собі здобути любови в болгарского народу. Теперішне его панованє опирає ся більше на кермуючих сферах, на Сгамбуловцях, а як они уступлять, що й скоро наступить, тодї майже не має будучности в Болгарії князь Фердинанд. Звісно балканьский півострів — вулканїчна земля, яка в певних періодах вибухає, що бачимо на Румунії, Сербії, Альбанії і Болгарії.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. марта 1907.

Віденьскі страйки. Віден є тепер полем рїжних страйків. Ще не перестав страйк пекарів, який зробив міскому населенню, головно висших верств, таку наглу неприємність, як вже в два дни пізнїйше, а то в неділю, рішили жіночі кравцї і кравчинї урядити свій страйк. В неділю уряджено на трох місцях Відня імпозантні збори *помічників і помічниць* жіночих кравцїв, на яких ухвалено одноголосно розпочати загальний страйк. Страйкуючі домагають ся підвисшеня платнї о 20 процентів, міжтим коли майстри годять ся лише підвисшити платню о 10 процентів, на що страйкуючі нїяк не хотять пристати. Віденьске населенє терпить тепер задля недостачі печива, а надто *прилучилась* друга небезпека, що не буде в що вбратись, головно богатшим панам. Предвиджують однак і страйк мужеских кравцїв.

В справі асек. тов. „Днїстер“. Припадком попала ся в наші руки нїмецка часопись: „Organ der Versicherungsbeamten“. В 3. ч. за сей рік находимо на жаль велику статю п. з. Die Zustände beim „Dnister“. Се початок, — бо орґан сей заповідає цїлий цикль таких статий, в яких змалюють ся страшні відносини в нашім товаристві. Сама справа „Днїстра“ товче ся вже у нас від довшого часу. Чи треба его? Чи се помагає нашій институції? Чи управа товариства така неуступчива, що нїяк не може щиро і сердечно, по людски а розумно полад нати отсю прикру для всїх нас справу? Тут же-ж лиш троха гуманности і такту і серця потреба. Радїти будемо, як найблизші статї „Versicherungsorgan-у“ стануть безпредметові.

„Gazeta Polska“ про Русинів. В 22. ч. орґану буковиньских Поляків находимо провокуючу статю про Русинів. Є там такі нїсенїтницї, як ся, що перед кільканацятьма роками витворили самі Поляки український націоналїзм, думаючи, що з Галичини перейде він до Росиї, що не стало ся і т. д. Ми не будемо полемізувати з „Gazet-ою Polsk-ою“, бо кождий знає, що наше национальне житє почало ся вже в XI. столїтю, витворюючи чергою віків такі свої монумента, як „Правда Руска“, „Слово о полку“, лїтописи і повісти старорускі, із нашого націоналїзму вийшла „Могилянська Академія“, лїтописи козацкі, Сковорода, а під Корсунем і Пиловцями лунало теж наше национальне дїло і слово. Кождий знає, що як раз на Украйні почав ся новий наш народний рух і що йно по Котляревскім, Квітцї, Вовчку і Шевченку прийшов Шашкевич та Федькович в літературі і всї наші национальні здобутки політичні. — Не полемізуємо із разючою некультурностю і провокациею польскою, — нотуємо її тілько, щоб знати, до чого доводить людий безкритичний шовінїзм.

Оповістки, іменованя і т. п.

З музичної школи ім. Миколи Лисенка. В неділю, дня 24. с. м. відбуде ся в великій сали „Народного Дому“ точно о год. пів до 3 ої по пол. попис учеників нашої школи, на який *запрашаємо* родичів, опікунів і прихильників. Вступ вільний. — *Заряд.*

Конкурс. Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує на основі статута фонду імени Івана Череватенка на видане премій за науково популярні книжки конкурс на дві премії по 250 корон за написане двох науково-популярних розвідок в україньскій мові. Конкурсові твори мають відповідати отсим вимогам: 1. Твори мусять бути оригінальні, нїгде ще не друковані та популяризувати здобутки сьвітової науки, 2. Не можуть захвалювати неволї, панованя одного народу над другим, як також не можуть бути змісту конфесийного; 3. Україньска мова творів мусить бути проста, зрозуміла кождому писменному Украйнцеви на сьому просторі, де живуть наші люди; 4. Твори не можуть бути обемом менше від двох аркушів друку рахуючи в аркуши 40 тисяч літер. Працї належить надсилати до головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові до 31. грудня 1907 року. Власноручний підпис автора має бути поміщений в осібній запечатаній куверті. Премійований твір остає власностию автора, але друкуючи його, автор не має права робити відмін противних повисшим условинам. Вислід конкурсу оголосить Товариство в своїм часі. — За головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові: *Петро Огоновский*, голова; *Др Брик.*

З „Союза Січий“ на Буковині. На загальних зборах, відбутих дня 3. с. м., вибрано нову старшину, в склад якої увійшли: Др Теодот Галїн, отаман; Осип Безпалко, заступник; Гаврило Гордий, писар; Володимир Ганкевич, касир; Іван Бережан, хорунжий; Нестор Данчул і Ксенофонт Якубовський, осавули. — Засїданє нового видїлу відбуло ся дня 16. с. м. Слїдуючі засїданя будуть відбувати ся кождої суботи в „Народнім Домі“ точно о год. 6-тій вечером, на які запрошує ся отсим також кошових „Січий“. — *Др Теодот Галїн*, отаман. *Гавр. Гордий*, писар.

Загальні збори вашківского „Бояна“ відбудуть ся в неділю д. 24. с. м. о год. 2. по пол. Наколи би в висше згаданім часї не явило ся достаточне число членів, то збори відбудуть ся того-ж самого дня о год. 3. по пол., при якім небудь числї присутних членів. Вп. членів з провінциї просить ся о як найчисленнїйшу участь. Позаяк на зборах мають полагодити ся важні справи дотикаючі розвою товариства, тому підписаний висказує надїю, що так місцеві як і замісцеві члени в комплетї на зборах являть ся. — *Антін Грикцишин*, голова.

Із тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях. На загальних зборах дня 18. марта 1907 вибрано ось який видїл: Іван Рожка, голова, Іван Стрийський, заст. гол., Корнель Кирстюк, писар, Евген Вацик, скарбник, Микола Павлусевич, бібліотекар, Омелян Цїсик, господар, Сьвятослав Лакуста, архівар, Антін Греник, контрольор. — Товариство буде й на далї уряджувати по селах людові концерти з відчитами, а інтересованих просить ся, щоб звертали ся в тій справі прямо до тов. голови Івана Рожки, Чернівці, ул. Ратушева 17, II. поверх. — За видїл тов. укр. студ. „Січ“ *Іван Рожка*, голова, *Корнель Кирстюк*, писар.

Драматичний конкурс. Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує отсим конкурс „Михайлової премії“ на драматичний твір з історичної бувальщини України-Руси і в тій цїли подає такі условини: § 1. Премія 1100 К зложена на руки Товариства „Просьвіти“ у Львові — призначена за оригінальну драму або траґедию з історичного житя України; § 2. Конкурсом править Товариство „Просьвіта“ у Львові; § 3. Речинець конкурсовий до дня 31. грудня 1907. Коли б у тім часї не прислано відповідних творів, тодї оголосить ся новий конкурс на дальший оден рік і т. д., доки не наспіють твори достойні премії; § 4. Задля суду над присланими на конкурс творами і присуду премії Тов. „Просьвіта“ зложить раду, до якої покличе голову Тов. „Просьвіти“ згляднo його заступника, фундатора премії, двох професорів україньскої мови й письменьства і професора всесьвітної історії на львівскім університеті, професора україньскої мови й письменьства на Черновецькому університеті та двох членів Тов. „Просьвіти“. В разї коли б хто небудь з членів, запрошених до суду не приняв або зрік ся вибору, — Товариству „Просьвіти“ прислугує право покликати на його місце кого иншого. Суд обовязаний оголосити вислід конкурсу найпізнїйше в пів року по речинци призначеному для присилки творів. § 5. До конкурсу надежить приймати оригінальні, недруковані еще і не давані на сценї твори Украйнців із цїлого обшару україньских земель. § 6. Автор не підписує на творі свого імени й призвища, лише подає девізу. Своє імя й прізвище присилає автор у замкненій ковертї, яку конкурсовий суд отворить лише тодї як творови буде присуджена премія. §. 7. Зміст драми, чи траґедиї повинен бути історичний, взятий з епохи дружинно-вічевої, руско-литовської, або козацкої; подія мусить бути дїйсно історичною. Характер чи кольорит драми чи траґедиї повинен відповідати історичним умовам свого часу. Тенденция має переходити через увесь твір виразно, мусить бути патріоточною, але не образливою для сусїдних народів. §. 8. Мова дїячів драми, чи траґедиї повинна бути чисто україньскою, вона мусить відповідати часови, змістови, обставинам дїї і вдачі дїячів. У творі не вільно вживати жадного тривіялїзму. Треба вважати, щоби мова відповідала формам народного сінтаксісу. За взірцї мови треба буде взяти: а) Історичні пісні, видані в Київі Антоновичем і Драгомановим: б) Украйньскі приказки видані Номисом; в) судові й иньші історичні документи і г) Шевченкові твори. §. 9. Письмо творів, присланих на конкурс мусить бути виразне і читке, писане по змозї не власною рукою автора. Зміст і оцїнка творів можуть бути оголошені друком доперва по рішеню конкурсу. §. 10. Твори членів конкурсового суду не будуть преміовані. §. 11. Преміована драма чи траґедия хоч і буде авторовою власностию, одначе автор не мати ме права заборонити давати її на сценї украйньского театру. §. 12. Автор обовязаний преміовану драму чи траґедию видрукувати в протягу року після присудженя премії. В противному разї право першого накладу прислугує товариству „Просьвіта“. В друку не вільно авторови робити нїяких змін так під зглядом змісту як і тенденциї. Усякі твори належить присилати під адресою: Товариство „Просьвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. — За головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові: *Петро Огоновський*, голова; *Др. Брик.*

Із штуки і літератури.

Черновецкі вечерниці в память XLVI. роковин смерти Т. Шевченка. Кождого року збираєть ся кожда сьвідома украйньска громада, щоб відсьвяткувати память найбільшого поета України, щоб серед працї сучасного дня *помянути* щирим словом того великого ґенія України, який в важкі дні *спалахнув* огнем божественного слова і заворушив ним весь нарід так сильно, що і нинї ще йде він і во вікы йти *ме слїдом* — його злїзми та кровю сердечною мережаних глаголів. І черновецка громада, користаючи із відповідних приготовань свого „Бояна“, сьвяткувала дня 16. с. м. Тарасове сьвято. Почав ся наш вечір промовою д. М. Кминкевича. Придавленими і як би глухими, а щирими і *поважними* словами зазначив ш. бесїдник ту черту духа Тарасового, яка не знаючи нїяких компромісів, відважно і безоглядно вела вічого мученика-поета шляхом всього його житя. Пригадував бесїдник землякам великі і сьвяті заповіти Тарасові і вязав їх із нинїшним днем. По промові виступив хор „Бояна“ і відсьпівав дуже гарно і річево інтерпретовану кантату Вербицкого до слів Тарасових: „Як умру, то *поховайте* мене на могилї...“ Брудна і вимагаюча великого *підготованя* композиция вийшла цїлком добре, тим більше, що барітонове, ефектовне соло відспівав д. Бриндзан технїчно дуже гарно і з видним відчутем настрою і думки музика й поета. Третою точкою програми був сьпів п. Ольги Вахнянинівної, концертової сьпівачки зі Львова. Серед черновецкої музикальної суспільности найшла наша сьпівачка щирий і гарний привіт. Всїх вдоволила відсьпівана нею пісня Лисенка: „Нащо менї чорні брови?“ і Січиньского: „У мене був коханий край“. Загально подобала ся гарна, мельодийна пісня Вахнянина із опери: Купало, — хоч може найкраще вийшла скомплїкована технїчними ефектами пісня італїйска, яку відсьпівала солїстка з великою справністю, рівно та певно. Не надмірно бравурний, але чистий і симпатичний сопран п. Вахнянинівної з'єднав собі у нас загальне признане і по кождій продукциї витали сьпівачку невмовкаючі оплески. — Як на кождім нашім концертї, так і тепер — специяльно припали зібраним до вподоби народні пісні Лисенка (Ой знати, знати; Ой під горою; Гарбуз білий качаєть ся). Раз сумовиті і мелянхолїйні, то знов веселі жваві відгуки щирого, мужицкого серця, — прості здаєть ся, а пречї так богаті музично і психольоґічно пісні народні найскорше дійшли до сердець зібраних і відбили ся там живим відгомоном. По них слїдувала сольова продукция на віолїнчелї, із якою виступив звісний в Чернівцях музик п. А. Франк. Поперша „Adagio“ і Ґрайса „Циганьска мельодия“ вийшли у него дуже добре. Специяльно ся друга точка і то знов специяльно із технїчної сторони визначала ся всею досконалістю. На тій потрібній висотї стояли і дві останні продукциї хорові: Лисенка „Гамалїя“ (4. мужескі хори) і „Жалібний марш. Піднести годить ся, що програму концерту зложено дуже влучно, бо на всїй цїлости повис один льоґічний тон, який не все бувае на Тарасових навіть наших вечерницах. Заслуга се п. Модеста Левицкого, голови і дириґента „Бояна“, який із д. Николишином вів всї хори сего вечера. Та не можна поминути і тої, в якої руках спочивав весь фортепіяновий супровід, себто п. Гедди Бухер. Невтомно а уміло і дискретно вела п. Бухер, учителька в нашім „Музичнім институтї ім. Лисенка“, акомпаніямент до всїх продукций, а вела його так гарно, що добрий ефект вечерниць в великій мірі і від неї залежав. Два лїричні вірші Шевченка „Лїчу в неволї“ та „Минають днї“ віддеклямув д. О. Луцький, який і живим словом Шевченка звязав згадані висше чотири хори „Гамалїї“. Концерт відбув ся в великій салї „Музичного Товариства“, яку гості заповнили надподївано гарно. Було немало гостий з околиці а з достойників місцевих був президент краю п. О. Бляйлебен з женою, віцебурмістр. п. бар. Фірт і другі. Місцеві часописи нїмецкі подали із вечерка нашого докладні а вельми прихильні реляциї.

Репертоар міского театру. В пятницю: „Die Welt ohne Männer“; в суботу: „Die lustige Witwe“ (на дохід Карля); в неділю по обіді: „Der G'wissenswurm“, вечером: „Die lustige Witwe“ 23 тий раз.

Посмертні вісти.

Довідуємо ся, що на днях помер в Сопові, по довгій недузї М. Харжевский, колишний голова акад. тов. чернов. „Молода Україна“, кол. місто голова акад. тор. чернов. „Січ“ і бувший студент при учит. семинарії в Чернівцях. Покійний визначав ся великими способностями і незвичайною правістю. В. е. п.

Переписка Редакциї.

Вп. проф. Прийма, Кіцмань. Зложену Вами на днях на руки редактора передплату (10 К) віддано адмінїстрациї.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Упрашаю всїх тих панів що побрали Календар Рускої Бесїди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати гроші найдальше до 1. цьвітня с. р. — Те саме відносить ся і до тих які винні ще за Календарі з лїт 1906, 1905 і 1904.
Ів. Захарко.

Загальні збори Рускої каси пожич. і щадн. для громади Вовченцї, відбудуть ся в недїлю дня 31. марта 1907 о год. 1. попол. в рускій школї в Вовчинцях з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір касієра і назначене єму річної платні. 4. Назначене надзвичайної нагороди членам старшини і касиерови за якусь подорож, труд, втрата часу і т. п. 5. Ухвала, чи тов. пристає до „Спілки для за купна і продажи". 6. Опроцентоване паїв за рік 1906. 7. Вільні внесеня. — *Старшина.*

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фотепян.
Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (5—10)

ВІЗЬМУ ЗА ЖЕНУ

женщину інтелїґентну. — Шлюб цивільний. — Річ трактую серйо. Зголошеня під „Парібок" до Адмінїстрациї Буковини. 61 (2—2)

Г. ФАЙЛЕР
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.
усувач нагнїток

Родимцї! Вступайте в члени „Рускої Каси". Один пай виносить 40 К, від паїв платимо 6 проц.

Свій до свого!!

Виказ дїловодства „Рускої Каси" в Чернівцях.
За місяць лютий 1907.

	Стан з поч. місяця		Збільшилось		Разом		Зменьшилось		Стан з кінц. місяця	
	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.
Число членів	1221	—	13	—	1234	—	8	—	1226	—
Конто паїв	111641	10	851	82	112492	92	430	72	112062	20
Конто резервового фонду	14462	55	26	—	14488	55	—	—	14488	55
Конто щадничих вкладок	190936	14	9971	03	200907	17	4348	73	196558	44
Конто реескомпту кр. бан.	152030	—	26663	—	178693	—	18960	—	159733	—
Конто иньш. чуж. капіталу	296008	—	28595	—	324603	—	36130	—	288473	—
Конто векслїв	628149	—	71915	—	700064	—	66137	—	633927	—
Конто довжних записів	156009	50	—	—	156009	50	2504	—	153505	50
Конто відсотків	1241	54	3835	02	5076	56	1651	15	3425	41
Конто відсот. від вкл. щад.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто провізий	319	69	292	50	612	19	—	—	612	19
Конто адмінїстр. видатків	249	82	374	15	623	97	—	—	623	97
Конто платнї	343	—	377	—	720	—	—	—	720	—
Конто чиншу	118	75	67	—	185	75	—	—	185	75
Конто інвентара	1000	—	—	—	1000	—	—	—	1000	—
Конто pro diversi	269	70	—	—	269	70	—	—	269	70
Конто дівіденд	2206	20	—	—	2206	20	43	80	2162	40
Конто страт і зисків		—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто каси	1020	67	138875	37	139896	04	134406	63	5489	08
Конто податків	—	—	109	08	109	08	—	—	109	80
Конто ріжних паїв.	5632	50	—	—	5632	50	—	—	5632	50

Чернівцї, 1. марта 1906.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Складайте свої ощадности в „Рускі Касї". Від вкладок платимо 5 процент.

Від пожичок беремо 6 1/2 %.

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли".**
50 (6—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 9—20

Дорогі Сестрички!

Будете мати з чого прясти полотно на сорочки!

ЛЕН **росийский з Полтави,** виростає на 1 м. 40 цм. високо та удає ся на кождім ґрунтї: по конюшинї, по коноплях та нажитних стернях. Можна его мочити або стелити, він видає біле як бавовна прядиво. Меньше як 5 кіль не висилаєсь. Більшу скількість від 5—30 кіль висилає ся почтою, а хто потребує 100—200 кіль вишле ся єму желїзницею.

ПРОСО **Манджурске,** Gaolan (Азия) виростає 3 метри високо. Одна молотка видає два до півтретя лїтри зерна, а стебло грубе як тростина. Удає ся оно на кождїськім хочби і на цїлком пістнім ґрунтї. Насїнє жовтаво чорне а величина зерна як конопляне сїмя. Соломою покриває ся дахи. Лїтра того проса „Ґаоляну" коштує 2 корон. Меньше як 5 лїтрів не висилає ся.

КАПУСТА брунщвіцка, біла, низький качан, голова велика, тверда. 20 ґраміз коштує 30 сотиків. — **БРУКОВ** біла і жовта велика. 20 ґрамів коштує 25 сотиків. — **БУРАКИ** мамоти, червоні і білі, 500 ґрамів коштує 60 сотиків.

КОНЮШИНА червона, грубозерниста, чиста без перстенцю. Лїтра 1 К., меньше як 5 кіль не висилає ся.

На кожде замовлене потрібно 5 кор. задатку прислати.

Замовляти належить переказом почтовим, аби не тратити гроший на карти і листи. — Кошта висилки поносить замовляючий. — Сї всї насїня на жадане висилає 55 (2—3)

Александер Копач
Струтин вижний, послїдна почта Долина ad Стрий Галичина.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ" і „РУСКУ РАДУ".

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клїєнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
(—) Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до польованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 30. Чернівці, неділя дня 11. (24.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятниці і неділї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозуміватн ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Заворушеня в Румунії.

Від якогось часу всї часописи, а особливо буковиньскі, подають страшні вісти про низвичайні і шалені заворушеня в Румунії. В більшій части глядять на сї події, як на протижидівскі погроми. Коли однак близше приглянути ся ситуациї, то треба сей погляд значно змінити. Заворушеня румуньскі — се розпучлива — експанзия мужицкої енерґії проти власників більшої посїлости, — се аґрарна револьта, яка на землях румуньских має аж надто богато причин. Велика нужда мужика румуньского, страшна ціна винайму землї і нелюдске поступоване із мужиком, — всьо се мусїло довести до того, що остаточно маса мужицка звернула ся проти ворогів своїх і виступила проти них так, як могла і уміла. Найстрашнїйшою є на сьвіті дика сила безумної розпуки темної маси. Вона не знає добору средств, не знає міри, ні границї. Так мусить бути. Тому і сї нелюдскі події румуньскі не повинні заслонювати нам очий на саму справу. Месть люду мусить бути брутальна, йде о те, чому розгоріла ся така пожежа серед рільничого, отже з природи консервативного, спокійного люду?

Не від нинї бурив ся нарід Молдавії проти своїх панів. В кількох останних роках бачили ми вже приміри, як мужики вбивали боярів, а поступові часописи румуньскі подавали при тих нагодах страшні, до неба о пімсту взиваючі образки боярского поведеня зглядом мужиків. В Молдавії істнують цїлі трусти земельні. Бояри виїжджають до міст, або за границю, а землю свою віднаймають всяким земельним спекулянтам, які згуртовують маєтки в своїх руках а відтак в страшний спосіб визискують мужиків. Панове Фішери і Юстери мають там пр. в арендї 267 гектарів і платять пересїчно по 21 фр. за гектар, а від мужиків беруть за гектар 40—60 франків. Без нїякого клопоту остаєть ся їм річно півтора мілїона доходу в кишени. Сотки тисячів родин мужицких мусять сей дохід придбати коштом своєї сили і свого горя. Таких трустів земельних є в Румунії більше. Недаром мужики домагали ся зміни закону о арендї землї. Та жадань їх не слухано. Мужики скликували збори і остаточно зважили ся на крок страшний вправдї, але при темнотї і нуждї — конечний. Розрухи румуньскі се аґрарна отже револьта, а не погроми Жидів. Припадок хотів, що між посесорами більшої посїлости в Молдавії є значне число жидів і що проти них головно звернула ся месть мужицка. Не обійшло ся очевидно і без того, що хитрі приятелї боярів могли до того всього ще й визискати темноту люду і звернути месть його специяльно проти Жидів. але головним підкладом є тут суспільна кривда мужицка, а рішучо не конфесийна нетерпимість. Жиди брали маєтки в аренду і, щоб вийти на своє, мусїли гнести мужиків. За ними остали ся головні виновники: земельні потентати. На жаль тих потентатів не видить мужицтво. Оно бачить найблизшого собі жидівского арендаря і лиш проти него виступає. Та хто знає, може як раз похід ватаг мужицких до міст має на цїли вишукати тих потентатів?

Дуже часто при наглих катаклїзмах невинно терплять меньше винні, а головні кривдники виходять цїло. Та се таке лихо, за яке не треба винуватити нї потерпівших, нї тих, що темною заїлостю проняті не знають може навіть, що кара постигла невинних. Заворушеня румуньскі, се грізне „memento“ для всїх держав. Аґрарне питанє треба скрізь полагодити так, щоб не було кривди тих, що на полях працюють, кривди мужиків. В противнім разї боляк мусить пукнути і тодї мусить прийти на порядок дневний брутальна сила, яку ще й визискують всякі несовісні посїпаки проти Жидів пр., або проти всїх поступових орґанїзаций. *Винні тут бояри і уряди румуньскі.* Розуміеть ся само собою, що лише найщирійше співчуте можемо мати зглядом всїх тих, що при теперішних заворушенях румуньских неповинно потерпіли.

Тим могли би ми покінчити вияснене нашого погляду на сю прикру справу. Та ще одно остаеть ся. Кореспондент „Słowa Polsk-ого“ — (розуміеть ся,— хто-ж би другий?) — впевнює, що заворушеня молдавскі викликали українські студенти з росийских університетів. Сї заворушеня вже, розуміеть ся, шановний п. кореспондент в одно із росийскими погромами Жидів. Аґрарної струни ш. кореспондент не добачує, або не хоче видіти. Хто вміє глядїти на справу, той добачить, що при такій ситуациї земельних відносин, як в Молдавії, не треба нїякої специяльної аґітациї. Тут вистарчає сама недоля. Та коли д. кореспондент конче хоче аґітациї і бачить її в україньских студентів (Крушеван й Пуришкевич, мовить д. кореспондент, теж Малороси!) — то ми мусимо йому на сю надто вже нїкчемну подлість, обчислену на передвиборчий ефект, відповісти, що як-раз стовп „союза истинно рускихъ людей“ п. Пуришкевич є Поляком — і що всею своєю нїкчемною тактикою дуже підходить він під подобіє ш. п. кореспондента „Słow-a Polsk ого“ і його чесної компанії.

Передвиборчі вісти.

Із вашківского округа.

Минувшого тижня загостив о. Богатирець до о. Малика і питав ся, як стоїть справа його у Лукавци? Коли почув, що для него шанси в Лукавци стоять дуже некорисно, став випитувати ся, які є впливові особи в Лукавци, щоби він звернув ся до них. Скоро єму о. Малик відповів, що найбільший вплив в громадї має о. Маланчук і надуч. Годованьский, то о. кандидат спустивши ніс зазначив, що він в Лукавци не має жадних виглядів. Однак хотївши ще спробувати, чи не удалось би щось зробити з польским панком Соколовским, поїхав з о. Маликом до сего пана. Сей однак заявив, що він не буде мішати ся до виборів, бо переконаний, що він нїчого не вдїє, доказом чого факт, що против єго волї зібрали всї голоси за новим панотцем для громади о. Бойчуком. І так відїхав наш кацапско-паньский кандидат rebus infectis.

Посол Н. Василько на поїздцї у вашківскім окрузї. В четвер удав ся посол Николай Василько в супроводї п. Пігуляка в станівский повіт в цїли обїханя кількох громад сего виборчого округа. На двірци в Барбівцях справлено п. Васильков і п. Пігуляков сердечний привіт. На повитанє сих заслужених народних діячів явили ся: начальник громадский з Барбівців Захарій Даскалюк з начальниками і радними сусїдних громад; — учителї Штробель, Руснак і Герасимович з „Сїчию“, як також і представителї Жидів сих громад. — Піп Богатирець розвинув в окрузї вашківско-станівскім живу аґітацию; однак завдяки заходам п. Василька, заявили ся всї більші громади як також і цїле жидівство за кандидатурою п. Пігуляка так, що його вибір запевнений.

З волоского табору.

У волоскім таборі така замотана і скомплїкована ситуация, що годї знати, хто буде кандидувати, коли остаточно порішить ся його кандидатуру і хто має найлїпші вигляди в однім або другім окрузї. „Dirigenţa“, яка від часу до часу рішала важнїйші справи, тепер десь геть притихла, а „Apararea“, що в послїднім часї проявляла тілько житя, також і собі замовкла. Кандидати переступають з одного округа в другий, над одними кандидатами розбивають ся по два округи, як от над бароном Гормузакім; знов кандидатури деякі затихли цїлком, як от кандидатура учительска п. Кісановича. В послїднім часї розяснює ся по

Промова

проф. В. Кмицикевича на вечерницях Тараса Шевченка в Чернівцях дня 16. марта с. р.

Славна Громадо — Достойні Гостї!

Вже в те время люте, як по всїй Росиї на всїх язиках всьо мовчало, став на Українї один крепацький син, що йно вирвавшись з кайдан рабства, став правуватись з всемогутним царем; в тій країнї найбільшого царского беззаконя — посьмів говорити що-то про закони! Се найперший вибранець — заступник України посьмів кликати на суд найсильнїйшого між сильними міра сего!

А за кого? За свій поневолений та окрадений народ, а найбільше за тих рабів нїмих нужденних.

А ще й як правував ся? Бувало тут і там на сходї і на заходї височвені письменники, великі ґенїї заступаючись за свій народ, боролись із сильними сего міра. Але та борба, хоч і як з першу люта, кінчилась не так страшно; кінчилась бувало на злагодї-еднаню, на компромісах.

А крепацький син, хоч і не по науковому розуміню суспільного руху а більше силою інтуіциї, силою свого віщого слова прозрів і назвав увесь тодїшний полїтичний і суспільний лад великої імперії — одною великою брехнею... Ось і заголосив у своїй думі: „Нї, нема, не буде, бо й не може бути еднаня з таким ладом беззаконем.

Як жив так і умер без еднаня з неправдою, заповідаючи грядущим поколїням: Саме так, як я, боріте ся без еднаня з неправдою — поборите!

Не минула і 50-тка років, правда, тяжких-крівавих років, аж ось царат став хитатись-занемагати, А шукаючи собі в тій недузї лїку розради пішов з нудьги небога аж там на „жовтії води“; але-ж по тих горячих купілях в жовтому морю аж пожовк — аж зімлїв. — Нуж і заворушилось і закипіло по всїй Росиї; на всїх язиках всьо проговорило. Нарештї проговорило і наше рідне слово пішло луною від Кубанї аж по Сян і відбилось сильним відгуком аж о наші Карпати — на глум і сором царским указам.

І се у перве той дикий крик царату, що повних 30 лїт гукав гримав на Україну: „Мовчи стара!“ — у перве затих, занїмів!

А тії укази, по нинї нескасовані славетнїї укази, силою фактів пішли в архів, живцем пішли на вічний упокой!

І се згадали, батьку Тарасе, Твої дїти Твою віщу думу:

„Кайдани порвіте
і вражою злою кровю
волю окропіте!“

А ось вже на наших очах виступають грізьнії ряди великим походом; з тюрем і казарм в ідуть зазяті просто в Петербург. Се вже не заковані, а розковані; се вибранцї — заступники народу ідуть лавою в Таврийскую палату на великую Думу. Ідуть наші славні працьовники із самих низів громадяньства зі своїми мозілями; ідуть трудовики, суспільники чи як там они звуть ся, — сама сіль народу — ідуть та вже не клонитись перед царем а судитись з царем і его прислужниками.

А в тім величнім, досї небувалім походї звучить голосно Твоя, віщий наш Кобзарю, дума: Боріте ся без еднаня із беззаконем, ви — законодавцї!

І буде суд і тут розкажуть хоч не Твоїми словами, так Твоїми думками: чия правда, чия кривда і чиї ми дїти?!

Тарас Григорович Шевченко починав сей великий похід народних борців-законодавцїв, Він прискорював его; ось чому Єго дума, Єго слава не вмре, не загине!

І по сїм боцї Збруча заблагословилось на ясний день; витаєм Тебе, Великий Тарасе, з новою ерою! Порвались кайдани привілеїв, тої новітної, личком прикритої форми колишнього мерзенного рабства. Се широкі маси народні по тернистім шляху виборолн собі рівноважність полїтичну. Та вибороли они собі єї на теє, щоб не спочивати а далї змагатись, щоб той новий закон, той факт полїтичної рівновартности на папері — вчинити фактом житя, перевести в житє. Ось і піде завзятуща боротьба широких мас народних, тих із самих низів громадяньства під проводом своїх борців-депутатів за свої нові права; піде боротьба о теє, щоб всякі темні сили, всякі „чорні сотнї“ і по сїм боцї Збруча не усїли на нашій шиї; щоб той новий закон: „той хлїб, гірко запрацьований хлїб, не показав ся відтак каменем!“

Правда, і сей новий закон, хоч і переведений в житє, не в силї ще стати загальним, універзальним лїком на всякі рани страждущих і обремененних. Се річ певна, одначе і теє певне, що тими полекшами вже на наших очах промощують ся бодай шляхи, широкії громадскії шляхи, якими вже незабаром всї люди доброї волї і працї великаньским, завойовничим походом дійдуть до суспільної гармонії, зайдуть туди, де вже не буде місця нї панам, нї хлопам, а будуть люди, вольнії люди на вольній громадскій землї.

За се великеє, сьвятеє дїло боров ся, страдав і умер наш Великий, безсмертний Тарас!

Ось чому і клонить ся уся Україна перед Его віщою Думою саме нинї ще низше, ще глибше, чим коли не будь досї; ось чому пишаесь она вже нинї Своїм Кобзарем-борцем перед усїм — не лукаво — культурним сьвітом!

трохи скомпліковане ситуация і виступають кандидатами люди, які мають і найліпші шанси увійти до нового парляменту. На округ радовецкий кандидує п. Сімйонович, якому й „апарариси“ не ставлять ніякої контркандидатури. В округї сучавскім буде кандидувати барон Гормузакі без ніякого противника. Найбільший хаос панує в округах кімполюнґскім і ґурагуморскім. Кімполюнґский повіт покинув геть д-ра Ончула, який тепер переносить ся на повіт ґурагуморский, де проти него виступить кандидат „Арагаґи“ Дорі Поповіч. В кімполюнґскім округї має найкращі виглядн суд. надрад. Стефанелї, хоть і ґраф Белеґарде числить в згаданім округї ще богато приклонників. На черновецко-сторожинецкий округ кандидує лїсн. упр. Купаренко, який доси на вічах стрінув на загальне одобренє своєї кандидатури, хоть зачувати, що він в даній хвилї уступить місце д-рови Ончулови, коли сей не ме мати успіху в Ґурагуморі. Флондор покинув всяку думку про кандидатуру до Ради державної.

З Кімполюнґа пишуть нам: На днях відбули ся у нас збору румуньских „апарариств“ в сали уряду громадского. На збори прибув третий з ряду „кандидат“ п. Т. Стефанелї, радник судовий в товаристві проф. Галїпа, Дория Поповича і цїлого головного заряду сеї партиї. Збори відбули ся при дуже чесленнім зібраню народу волоского. Бесїдників було много, але лиш з інтелїґенциї. Всї намагали ся виказати корисну працю Стефанеля яко бувшого начальника суду в Кімполюнзї. Підчас млавої бесїди кандидата безперестанно давали ся чути оклики мужиків в честь ґрафа Белеґардого, котрий є ту сильнійшим кандидатом. Всїх противних кандидатурі Стефанелього бесїдників не допущено до голосу. За Ончула вже ніхто ту не споминав; его шанси сильно упали. Проклямовану кандидатуру Стефанелього принято. Інтелїґенция румуньска тутейша не брала участи в дискусиї. Сторонники Ончула поспускали носи. В містї порозліплювано афіші в честь Ончула. Румуньска інтелїґенция виступає енергічно проти кандидатури ґрафа Белеґардого. Мужики сильно стоять при кандидатурі ґрафа.

Другі загальні збори „Союза-Сїчий на Буковинї“.

Загальні збори „Союза-Сїчий“, що відбули ся в неділю, 3. с. м. о годинї пів до 11-ої перед полуднем, не відповідали зовсїм надїям, які на них ставлено. Вже саме число відпоручників поодиноких „Сїчий“ а з другого боку й то, що між зібраними не було того числа селян, якого сподівались ся, могло би нас переконувати, що наша сїчова справа на Буковинї починає упадати. Однак ми не можемо вірити в те, щоби ті люди, котрі свого часу так горячо і завзято обстоювали і боронили сїчової справи, щоби ті люди по так короткім часї відвернули ся від, неї знаючи дуже добре, як дорогою є для нас сїчова орґанїзация по селах, а головно тепер, коли стоїмо перед виборами до Ради державної.

Причина тої, так сказати б, байдужности лежить в чім иньшім а именно в тім, що не було в тій дотеперішній старшинї „Союза-Сїчий“ тої сили, яка би була могла провадити ті „Сїчи“ так, як оно повинно бути. Не мож знов обвинювати й старшину, що она не завдавада собі праці около „Сїчий“ так, як приписано статутом, бо з другого боку не можна забувати й на те, що в дотеперішній старшинї „Союза-Сїчий“ засїдали мужі, які всеж таки около заведеня і заснованя „Сїчий“ на Буковинї поклали великі заслуги.

Коли велика саля „Народного Дому“ наповнила ся вже селянами і інтелїґенциєю, тоді увійшов на салю п. посол Пігуляк, і як атаман отворив збори. В довгій промові навів причини, їзза яких не йшла робота в „Союзї Сїчий“ так, як повинна була йти, вказуючи на те, що довший час хорував та з ріжних иньших причин політичних і домашних не міг був прикласти рук до дїла так, як то він при заснованю товариства дїяв. Вказував дальше бесїдник й на те, з яких причин курс пожарний не міг відбути ся і кінчучи взивав всї „Сїчи“, щоби орґанїзували ся між собою, щоби станули як те військо в оборонї прав народних й щоби постарали ся о те, аби в жадній громадї нїхто не зашкодив їх дальшому розвиткови. По промові атамана посла Пігуляка відчитав ґен. секретар Пл. Міґуля протокол із першого загального збору, який зверифіковано. При тій нагодї ґен. секр. Пл. Міґуля здав справозданє касове, вказуючи, що в касї є окрім вкладок, які виносять 162 К, субвенциї 400 К від краєвого видїлу, а 100 К від правительства. Ті гроші призначені були на отворене і ведене курсу пожарного, який на жаль до тепер не міг відбути ся. В дальшій промові бесїдник звернув ся до зборів, щоби вже раз рішити, коли має відбути ся той курс і щоби тої справи не зволїкати.

На внесенє д-ра Когута п. ґен. секретареви дано абсолюторию. Яко дальший бесїдник виступив п. Ярослав Весоловский, що прибув на збори зі Львова. Серед грімких оплесків, якими его привитано, звернув ся п. Весоловский кількома сердечними словами головно до сїльских заступників „Сїчий“, вказуючи, що орґанїзация повинна бути в самих „Сїчах“ й що она не зависима від вибору старшини. Загрівае передовсїм до витревалости в борбі, наводячи людям перед очи як то наші студенти Львівскі — між котрими як звісно находив ся і п. Весоловский — своєю витревалостию і солїдарностию, побідно бороли ся проти такої сили, якою нинї є польска шовінїстична шляхта. Завзивав проте бесїдник до єдности між народом, бо тодї аж, коли буде у нас єдність і карність, тодї можемо ми дійти до того, до чого стремемо. Ми всї мусимо сповнити свої обовязки, а в першій лїнії мусимо боронити все те, що нам правно належить ся. Отсим закінчив п. Весоловский свою промову, а грімкі оклики признаня розносили ся по цїлій сали.

Потім забрав голос посол Пігуляк і вияснивши в коротці події на львівскім університетї, візвав ex praesidio збори, щоб віддати честь тим молодцям, що бороли ся так героїчно за право і правду народу. Всї присутні встали а сїчовий батько іменем цїлого збору высказав в присутности п. Весоловского пошану і подив потерпівшим молодцям академикам у Львові. Нарештї приступлено до вибору нової старшини.

Тут забирали голос межи иньшими і ґосп. Майданьский, ґосп. Гунка, ґосп. Павлюк (сїчовик з Мамаївців), уч Попович, надуч. Лучиньский, ґосп. Гірчук, уч. Топущак, кошовий І. Цурканович, уч. Іванович, проф. ґімназизияльний Прийма, уч. Меленка, п. Макаренко, уч. Безпалко, уч. Данчул, ред. „Буковини“ Луцький і ін. Розпочалась горяча дискусия, яку від часу посол Пігуляк яко предсїдатель мусїв переривати, взиваючи присутних до супокою. Ставлено двох кандидатів на атамана, а именно п. д-ра Галїпа і п. д-ра Когута. Вкінци приступлено до вибору і вибрано тайним голосованєм на атамана д-ра Галїпа 31. голосами. Пан др Когут отримав 20 гол. Дальше приступлено до вибору заступника атамана і вибрано одноголосно п. уч. Безпалка. Наконець поставлено цїлу лїсту на прочих функционарів старшини, а именно п. добр. Гордого на ґен. секр., п. В. Ганкевича на касиера, на головного хорунжого п. уч. Бережана, на І. осавула уч. Новула уч. Якубовского а на ІІ. осавула уч. Нестора Данчула. Лїсту дано під голосованє і принято.

Так отже в склад нового видїлу Союза Сїчий входять: як атаман др Галїп, як заступник уч. Безпалко, ґен. секр. п. Гордий, касиер В. Ганкевич, хорунжий учитель Бережан, І. осавул уч. Якубовский, ІІ. осавул уч. Нестор Данчул.

По виборі старшини приступлено до 3-ої точки порядку дневного: вільні внесеня. Тут забрали голос уч. Нестор Данчул, ґосп. Сафранек з Лукавця, ґосп. Павлюк, ґосп. Дм. Райло і п. надучитель Лучиньский. Майже всї речники завзивали до згоди і солїдарности, до витревалости в борбі, яку мусимо тепер перебути. Стоїмо в хвилї передвиборчій а наш народ має рішити, кого хоче вибрати своїми заступниками до ради державної у Відни. Позаяк нїхто більше не зголошував ся до слова, сїчовий батько замкнув збори.

Вістки із росийскої України.

Український рух в Харкові.

Гурток Українців подав у Харкові проханя на дозвід заснувати українське товариство „Просьвіта“. Теж звернули ся до ґубернатора за дозволом видавати український часопись — тижневних „Українське життя“. Часопись ся має бути в загалї поступово-демократичного напрямку; має писати ся популярною мовою, гаразд зрозумілою широким масам робітницким і переважно селяньским.

Українцї в Думі.

В державній Думі відбуло ся орґанїзацийне зібраня Українців-депутатів, що мало на метї заснувати парляментарску українську фракцию і видавати популярну ґазету українською мовою, де розбирало ся переважно питаня парляментарского житя. Социял-демократи казали, що засновувати в Думі окрему українську фракцию не треба. Після довгих суперечок питаня не порішили. Вибрано тимчасове бюро, щоб наготовити доклад для другого зібраня.

З'їзд укр. социял-демократичної партиї.

Центральний комітет укр. социял-демократичної партиї ухвалив скликати другий з'їзд в половинї марта. На з'їздї обговорювати муть слїдуючі питаня: 1. з'єднаня з рос. соц.-дем. робітничою партією, 2. оцїнка сучасного становища, 3. Дума і сучасна політика, 4. партізантскі виступи, 5. участь в міжнароднім конґресї, 6. вибір нового центрального комітету.

Українські просьвітні товариства.

Вже подано на затвердженя „ґубернскому присутсвію“ статут українського просьвітного товариства в Житомирі. Статут підписали ґенерал майор В. Квітка, Ів. Поржецкий, Софія Білоцерковець, О. Олександровска, Л. Пластуновска, О. Кравченко і другі. До сеї пори Волинь не дуже то визначала ся українскими заходами, тому засноване в Житомирі укр. товариства — з'явище дуже втїшне.

В невеличкім селї, що зветь ся Амур (Катеринославщина), засновуеть ся українське товариство, яко має звати ся „Запорозьке Просьвітне Товариство“. Мета його й статут будуть такі, які по иньших „Просьвітах“. Поки що приступило до товариства до 100 членів.

Адам Миколаєвич.

Для родини!...

(Нарис.)

В маленькій кімнатцї сидить при відхиленім вікнї молоденька, білява дївчина. Сумно вдивилась голубими очима в море ріжнобарвних хрестиків, що виринули з під її дрібних рук на тоненькім полотенци, підперла головку і дві сльози, мов жемчуги скотились на її роботу. Ще недавно мережала вона такими самими хрестиками вишиванку для свого милого. Але як радо бігала тодї її рука, як весело сяли очи і як любо було на серденьку!... Нинї взялась она за се лишень тому, щоб заглушити на хвилю свою тугу, щоб попеститись тими гарними споминами, що не вернуть вже нїколи... З цїлою сьвіжостию виринає їй в уявї образ хлопця, який був для неї всїм, що лиш могла собі вимріяти... Білявий, молоденький, з тужними, синими очима, що так сильно приковували до себе... Скільки було в нього доброти, щирости та пожертвованя для неї!... В його нїжнім серцю знайшла тільки тепла, в його чистій душі тільки розуміня для себе, що почулась відразу безмежно щасливою... Його любов була тиха, безінтересна і лиш дїла сьвідчили про її велич... Він був її потїшителем, хоронителем, а в петребі местником її кривд. При ньому вона не знала, що се горе, тому й привязалась до нього цїлим ествои і кождий крок свій йому присьвячувала... На їх любов стали однак глядїти зависним оком старші сестри та уважати її перепоною до свого щастя. Се пересьвідчене всякло поволи у всю родину і від неї зажадали, щоб для добра цїлого дому зреклась добровільно свого скарбу. Се переходило однак її сили. Вона занадто вже привязалась до свого любого... Тодї довершили на їх любови страшного насильства. На її милого звалили причину всякого домашнього лиха і роздору, нарушили відвічне право гостинности і тяжко зневажили в своїй хатї невинного гостя. Мовчки опустив він пороги жорстоких хазяїв, щоб не переступати їх більше нїколи... І лишилась нещасна дївчина сама з своїм невтишимим горем, без потїхи, без розради... Пізнала тепер в повнї, що втеряла та через кого. Всї золоті сни, всї найкращі свої мрії мусїла посьвятити для спокою родини, для щастя старших сестер. А спокій сей чомусь не вертає, щастє не спішить ся... Байдуже однак усїм недолюдкам, що на марно скосили нерозцвилу ще цьвітку, що не буде їм хісна з сьої жертви...

Чи не лучше було видерти їй жите, чим відняти в неї щастє і надїю?... Сего, що вона втеряла, нїхто не заступить. Чиє серце було в чистій сьвітлици, не схоче вже любуватись брудною кучею... — „Пращай моя любове“, сказала собі з жалем, — „пращайте солодкі бажаня мої, не здїйснитись вам нїколи!...“ Важке ридане вирвалось з грудий дївчини, сльози мов горох покотились по змарнїлім личку. — Відхилене вікно захиталось від лагідного подуву і любий весняний легіт обвіяв дївочу стать. Підвела головку і глянула на двір. Сонце пригріло так тепленько, десь недалеко щебетали пташки, цїла природа пробуджувалась до нового житя. Але се завдало їй ще більшого жалю, ще сильнїйше стиснуло за серце... Їй пригадалась пісонька:

Ой знаю я се знаю,
Що цьвіти зацвитуть
Лїсами та лугами
Пісенї скрізь загудуть.
Ой знаю я се знаю,
Що вернеть ся весна
Лиш в моїм серцю холод
І лютая зима...

Нераз в такий гарний день йшла вона з милим крізь пахучі сїножати... Обняла рукою його гнучку стать, прислухувалась до ударів його серця, впивалась присутностию сего нїжного, мов хрусталь чистого естваа...

А він слїдив тихими очима за кождим її рухом та поглядом, немов би хотїв впевнитись, чи се не сон... Незабудьками, що росли по дорозї, квітчав її косу, пригортав ся до неї мов дитина і так серед нестощів йшли обняті все дальше і дальше... Зелена трава стелилась їм під ноги, збіже кланялось низонько, цьвіти сїножатий хилили на привіт своїй ріжнобарвні головки, пташки супровожали їх своїм радісним щебетанєм і навіть поважний гай шумів весело, коли входили в його тїнь... Все притакувало їх любови, радїло разом з ними...

І сего лїта піде она до тих милих, повних споминів місць, до тих сьвідків своєї любови. Але що скажуть їй тепер зелені трави, хвилюючі збіжа, пестрі цьвіти, співучі птички і поважні ялиці в гаю, коли вона прийде сама... без свого вірного друга?... Чи заплачуть разом з нею над її недолею та над щастем, яке вирвали їй, щоб принести в жертву для... родини?!...

Українські спектаклї в школах.

Як звісно на Українї маємо богато українських театральних гуртків. Кромі того однак в останних часах виставляють українські спектаклї і аматори. Дня 16. с. м. виставляли пр. самі учнї фельчерскої школи в Київі „Сто тисяч“ К. Карого, а в першій муж. ґімназиї комедію К. Карого „Хазяїн“.

Доля Думи.

По страшній пригодї, яка навістила Думу із обваломъ стелї в таврийскій палатї, парляментскі посли ніяк не можуть знайти місця для того, щоб зібратись і справити ту велику роботу, якої від них так нетерпляче жде цїла Росия. Виявляєть ся, що державній Думі не хотять дати відповідного місця для сього. Адмінїстрация „Народного Дома им. Имп. Николая“ і „Михайлівского театру“ на заяву парляментарскої комісиї, щоб в сих будинках дозволено тимчасово засїдати державній Думі, осьмілюєть ся не задовольнити бажаня народних послів і відмовляє їм. Така одмова видаєть си чимсь справдї дурним і дивовижно сьмішним. Можна-б було сьміятись з такої одмови, колиб вона не викликала глибокого обуреня своєю немотивованістю, своїм безглуздям і образою. Як в краплї води відбиваєть ся вся та наруга і зневага, з якою ставить ся бюрократия до ідеї народного представництва і до тієї великої ролї, яку вона мусить відограти в житю держави. Народ післав своїх заступників в Петербург, щоб вони спільними силами внесли лад і добро в житя держави, — а бюрократия не подбала навіть про те, щоб дати народним заступникам відповідні умовини для їхної роботи. — На те, щоб поправити таврійску палату, витратили цїлий міліон з народних копійок, аж виявляєть ся, що сї гроші пішли кудись иньше, бо в народному парляментї валить ся стеля ... „Товарищь“ так пише о тій справі: „Ми не подїляемо тієї гадки, яка виникла в богатьох при першій звістці, ніби катастрофу зроблено кимсь умисне, бо знаємо, що вона невигідна иерш за все для уряду. Але надзвичайно дивна нїкчемність у самих дрібницях у тих, хто заправляє всїм, бе у вічі искраво в катастрофі з таврійским палацом. І сього не з'уміли зробити. І тут навіть продемонстрували гнилизну своїх основ, свою легковажну недбалість, свою нездатність! Такий висновок із події в думскій салї у всїх на устах. Провал стелї в салї засїдань державної Думи — оден з нечисленних фактів на вибагливому й кошмарно-неможливому взорі, який неустанно вимережує дивовижне російске житя.“

Події в Росиї.

Декларация правительства.

Подаємо в скороченю зміст правительственної заяви, яку в середу зложив в російскій думі президент міністрів, Столипін. Декларация згадує наперед о конечности законного управильненя селяньскої справи. З тої причини оголошено закони о признаню мужикам державних і царских земель, рівнож з тої причини затвердило правительство заряджена, на основі котрих вільно буде селянам виступати з громадскої общини. Крім того приладило правительство цїлий ряд проектів законів, щоби перевести в житє основи маніфесту з дня 30. жовтня 1905 р. В цїли забезпеченя релїгійної толеранциї мусить правительство рішучо зазначити, що засада християньскої держави, в котрій православна релїгія має першеньство, мусить творити підставу до всяких законодатних змін в тім напрямі. Однак права православної церкви не повинні шкодити правам иньших релїгій, тому правительство предкладає ряд проектів о переході з одної релїгії на другу, о богослуженю і т. и. — Проєкт закона в особистій ненарушимости опирає ся на основах ествуючих у всїх конституцийних державах. Всякі нарушеня сього права підлягати муть судам. Адмінїстрацийну ссилку рішило правителество знести. — Самоуправа земств, міст і місцевих адмінїстрацийних тїл буде цїлковито зреорґанізована. Судова реформа буде опирати ся на виборі мировых суддїв мійскою людностию. Реформа цивільного і карного процесу буде переведена на основах, принятих в иньших европейских державах. — Правительство предложить думі дуже важні проекти законів в справі поліпшеня долї селян. Воно бажає побільшити селяньску земельну посілість. — Сторонництвам і робітникам забезпечить правительство свободу руху та свободу господарских страйків. Дальше наміряє правительство завести обезпечене робітників на старість і на случай нездібности до працї або хороби, обнизити час працї і заборонити уживати жінок і дїтий до роботи в копальнях. — Щоби сотворити безперервне полученє між европейскою Росиею а найдальшим сходом, правительство наміряє будову амурскої желїзниці до Харабовска. Дальше має правительство на оцї поправу стану желїзниць в европейскій Росиї, поправу водних доріг, реформу закона про вивласненя приватних ґрунтів, радикальну реформу шкільництва і т. и. — Вкінци правительство взиває Думу, щоби безпроволочно приступила до нарад над буджетом. „Успокоене і відроджене великої Росиї є можливе лише через здїйснене нових засад. В тій цїли правительство готово зробити всьо, що є лише в його силї. Всї його змагання, вся його добра воля, весь його досьвід, стоять вам, панове, до розпорядимости. Правительство є сильним, чисто росийским правительством, яким повинно бути правительсто його царского величества і яким буде“. — По довгій дискусиї о год. 6. мін 15. замкнено засїдане, по ухваленю внесеня центра, котрим програму правительства принято до відомости і висказано готовість взяти участь в працях до здїйсненя плянів правительства.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Вечірна година.

Днина кінчаєть ся, ніч наближаєть ся,
В тихій, вечірній добі —
Срібна роса паде, щирість до душ іде, —
Сядь, — поговорим собі.

*

Мрії незримії, сни невловимії,
Тихо між нами стають.
Серця зневолені, в вік невдоволені
Квітом нехай зацвитуть.

*

Руки споганені, звалині, зранені,
Не доторкайте ся їх!
На майданї життя, повні гріхів сьміття
Йдїть і шукайте утїх.

Богдан Лепкий.

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. марта 1907.

Польский сенат урядує. „Дїло“ доносить: В справі университетских подій з дня 23. сїчня с. р. зібрав ся вчера сенат львівского университету на засїдане, спонуканий головно недавною відповідию десятьох руских студентів, яку одержав від них на візване, аби ставили ся до дисциплїнарного слїдства. Автонтичний висловід вчерашної „чорної ради“ гакатистичного сенату поки-що не звісний, бо ні одному академікови Українцеви не доручено доси дотичного рішеня. Зате орґан вшехпольскої гакати, „Słowo Polskie“ котрого головними співробітниками є професори Ґломбіньский і Дунїковский, похвалив ся вже вчера в полудни, що сенат ухвалив релеґувати з университету: 11 слухачів раз на все, 2 на 4 курси, 2 на 2 курси, а одному удїлено нагану. З 11 релеґованих студентів 10 є релеґованих на все з львівского университету, а що до одного (Крата) відніс ся сенат до міністерства з внесенєа о розтягнене видаленя на всї австрийскі университеты. „Що до иньших учасників нападу веде ся ще слїдство“ — доносить побідососно орґан вшехпольскої чорної сотнї. Коли сенат релеґував всїх тих студентів, що підписали згадану відповідь, то зовсїм несправедливо, бо деякі з них зовсїм не брали участи в университетскій демонстрациї, як се вони (котрим впрочім о львівский университет в теперішнім виді зовсїм не ходить) вакажуть в своїм часї для тим більшої компромітациї тогож сенату. — Відкрите львівского университету має наступити д. 10 мая с. р. До того часу сенат має надію успокоїти розрушені уми польскої і української молодїжи. Ми дуже сумнїваємо ся, чи се йому удасть ся, бо цїле його дотене рішне поведене з рускою молодїжию а головно провокацийні виступи Ґломбіньского й подібних йому вшехпольских професорів лише розярюють українську молодїж.

Желїзнича дорога Веренчанка—Вікно. „Wiener Zeitung“ опублїковує закон про будову желїзничої дороги з Веренчанки до Вікна. Будова має бути виконана в протягу двох років, почавши від дня удїленя концесиї.

Утворенє почтового уряду в Валяві. З днем 1. цьвітня уходить почтовий уряд в житє у Валяві (пол. і суд. повіт Кіцмань). Місце повчтового експедієнта надано п-ні Евгенії Реус.

Тестамент Рокфелєра. Рокфелера приятедь, який мав спромогу загланути в тестамент сего богатиря, оповідає, що Рокфелер своїм тестаментом викличе здивованє по цїлому сьвіту. Сим заповітом записує Рокфелер 800 міліонів долярів на публичні добродїйні цїли. З тої суми припаде 200 мід. на Ню-Йорк на цїли вихованя і добродїйства. Прочі 600 мід. дістануть ся иньшим частям Сполучених Держав. Оголошене сеї вістки має на цїли, показати сьвітови, що міліярдери не є так шкідливі для суспільности, як то звичайно говорить ся.

Вмер на зборах. Підчач зборів москофільскої партиї в Коломиї умер нагло предсїдатель Тамияк, парох з Березова.

Кровава бійка з політичних причин. В однім з петербурских готелїв прийшло до кровавої сцени. Кілька офіцирів і предводитель дворяньства з Кутаіс, князь Нішерадзе, пили через цїлу ніч шампана в одній з комнат готелю і в тяжко підпилім станї зійшли в своїй бесїдї на політичні питаня, при чім князь Нішерадзе заступав ся за конечностию автономії Кавказу. Сотник стрілецкого полку Козлов, зі злости на сей політичний погляд витяг шаблю і відрубав князеви вухо, по чім ранений князь дав кілька вистрілів з револьвера і ранив Козлова на шиї і на череві. Дальше понесли небезпечні рани сотник Молас і полковник ґраф Комаровскій. Князь Нішерадзе заховав потім відрубане ухо в кишеню, обвинув рану серветкою і пив далї шампана.

Вшехполяк убив руску дитину. Читаємо в „Дїлї“: Страшний фактъ став ся в Прусинові коло Белза. В тім чисто рускім селї є учителем вшехполяк, Ст. Собецкі. Послїдна русиноїдна акция Ґломбіньского довела Собецкого до такого патриотичного подразненя, що дня 12. марта с. р. змасакрував палицею ученицю І. класи, Касю Попаевичівну. Вшехпольский варят побив руску дитину так страшно, що вона дня 16. с. м. померла. Дня 19. с. м. мала приїхати на місце судово-лїкарска комісия, щоби очивидно справу затушувати. Отже Собецкий зробив лише то, до чого накликують в послїдних часах Ґломбіньский і Дунїковский, що роблять в послїдних тижнях на улицах Льова вшехпольскі студенти і, що день-в-день похваляють „Słowo polskie“, „Dziennik polski“, „Goniec polski“, „Wiek nowy“ і иньші русиноїдні шмати. Здало-б ся, щоби тою справою заняли ся компетентні рускі чинники, вивели її перед форум цїлої Австриї, а навіть Европи, бо се щось більше варварского, як звісна афера у Вжесні.

Ґраф Ламсдорф — помер. В середу помер колишній російский міністер заграничних справ Ґраф Ламсдорф. Він родив ся р. 1845, виховяв ся в лїцею Олександра, російскій дипльоматскій школї. В роцї 1901 обняв він міністерство заграничних справ. Головним його успіхом була угода задля поладнаня бальканьскої справи, заключена р. 1902 з Австро-Угорщиною. Він був противником війни Росиї з Японією, що й спричинило його упадок.

Любовний роман на царскім дворі. В російских надворних кругах говорить ся богато про любов великого князя Михайла, брата царевого, до панни Ферстер, доньки офіцера з окруженя великого князя. Ся прихильність до молодої, гарної дївчини має бути такою великою, що цар і мати його дуже зажурились будучностию великого князя Михайла. Він визначає ся великою поставою, яку одїдичив мабуть від свого батька, царя Олександра, а також посїдає такі прикмети, як надмірна скромність і поєдинчість. Поінформовані круги говорять, що мати-царица лиш з тої причини виїхала до Анґлії, щоб там оглянутись за відповідною принцесою для свого любимця.

Із укр. акад. тов. „Союз“. Загальні збори товариства відбудуть ся в четвер, дня 28. с. м. о год. 3-ій по обіді з слїдуючим дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередних загальних зборів. 2, Справоздане уступаючого видїлу і кружків. 3. Вибір нового видїлу і кружків. 4. Евентуалія. — За заряд товариства „Союз“: *Ізідор Цурканович*, голова; *Маєр Денис*, пров. секретар.

Із штуки і літератури.

Письмо з „Просьвіти“ ч. 2. і 3. містить: Осип Маковей: Українським мученикам (вірш); Т. Бордуляк: Дай Боже здоровля корові (опов.); І. К.: Про віру стариних Греків; Іван Тихий: Не хиляйте в низ пранора (вірш); За Русовою і Х. Вовком: Серед виноградів полудневої Франциї; Гуако (опов.); Циганові ласощі (сербске опов.); Марко Мурава: Вірші; Волод. Б. Антонович (біоґр. нарис); В. К-ий: Просьвітний рух на Українї; Б. Грінченко: Біла бранка (вірш); Яр. В-ий: Війни між звірятами; Як козаки будували церков? (опов.); Я. Конрад: Молочарство даньске в давнині; М. Горкий: Шісня про сокола; Всячина; Наш порадник; Вісти з „Просьвіти“; Оголошеня. — Як бачимо часопись ся незвичайно інтересна. Добр. Я. Весоловскій веде її дуже гарно, так, що „Вісти із Просьвіти“ повинні найти читачів по всїй Українї. Часопись виходить між 10. а 20. кождого місяця. Редакция і адмінїстрация Львів, ринок ч. 10.

„Ніобу“, нову повість визначної письменниці О. Кобилянської можна набути в редакциї „Буковини“ по цїні 1 К 20 сот.

Послїдні вісти.

З Глїбоки 23. с. м. телеґрафують нам: Ранішним поспішним потягом приїхав сюди п. Василько з кандидатом п. інсп. Спинулом. На двірци уряджено величаву овацию прибувшим. Мимо лихої погоди явила ся величезна маса народу; п. Василька і Спинула привитали під проводом п. Маліка: п. секр. громад. Старчевскій, начальник Рибчук, надуч. Канюк, гр. пр. парох Вербівскій, гр. кат. парох Кордовскій, протест. пастор Фавст, голова нїмецких спілок Гартман, гром. лїкар др. Друкер, аптикар Окуневскій, депутациї громад Кучурова вел., Мігучен, Тарашан, Каменки, Черепківців, Слоб. Стирчі, громадскій секретар Алперн, надучителї Носиевич, Стришка, Бачиньскій і Евстафиевич. Бандерия проводила прибувших до льокалю зборів, де зібрало ся вже кілька тисяч вічевиків. Проводив зборам секр. Старчевсвий, а заступниками були п. Гартман і ґосп. Максимюк. Кандидат Спинул виголосив серед гучних оплесків свою кандидатску бесїду. Дальше говорили пп. Малик, Канюк і Безпалко. На завізване посла Василька, ухвалено одноголосно піднесенем рук кандидатуру п. Спинула. П. Василькови справляно всюди великі овациї.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Аноиси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за аноиси марками почтовими не принимає ся.

Перші загальні збори каси пожич. і щадн. для громади Слободзія Бережницї середского повіту відбудуть ся в неділю дня 31. марта 1907 о 2. год. попол. в шкільнім будинку з отсим порядком нарад: 1. Має ся установити стан паїв, вкладок і позик і має ся установити яку найбільшу і яку найменшу суму позволяє ся одному чоловікови зложити до щадничої каси і має ся установити речинці виповідженя для вкладок щадн. і реченці платности відсотків від вкладок щадничих і має ся установити, яку найбільшу пожичку можна одному членови дати і має ся установити стопу процентову для вкладок щадничих і для пожичок. 2. Має ся ухвалити, що робити лишними в касї грішми і як роздобути потрібних для каси гроший. 3. Ухвала в справі запомоги краевої. 4. Вибір касиера і назначине платнї для него. 5. Ухвала кілько має бути членів в раді надзорчій і вибір ради надзорчої — *Николай Гнида*, начальник.

Звичайні загальні збори товариства „Руска Каса“ пож. і щадн. для громади Кліводин відбудуть ся в неділю 31. марта 1907. р. о 2. год. попол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Вступне слово начальника каси. 2. Приняте обрахунку і білянсу за рік 1906., як має ся ужити зиск і уділене абсолютарії старшині і касиерови. 3. Вильосоване і вибір трьох членів старшини. 4. Вильосоване і вибір трьох членів ради надзорчої. 5. Вільні внесеня. — *Володимир Григорович*, нач. каси.

Загальні збори каси пож. і щадн. „Народний Дім“ для громади Карапчів н. Ч. відбудуть ся в неділю дня 31. марта в 2. год. пополудни в касовім льокалю з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за дїловий рік 1906. 2. Вибір начальника і одного члена старшини. 3. Вибір двох третин ради надзорчої. 4. Вибір касиера. 5. Наради в справі вступу в члени товариства „Спілки для продажи і закупна“. 6. Вільні внесеня. — *Віктор Лазар*, заст. начальн. *Товстюк Дм.*, касиер.

Упрашаю всїх тих панів що побрали Календар Рускої Бесїди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати гроші найдальше до 1. цьвітня с. р. — Те саме відносить ся і до тих які винні ще за Календарі з лїт 1906, 1905 і 1904.

Ів. Захарко.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фортепян.

Близше можна видідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (6—10)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“

аптикара др. Ю. Француза

в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.

(—)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“

поручає

КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!

Кромі тих, є у мене також на складї

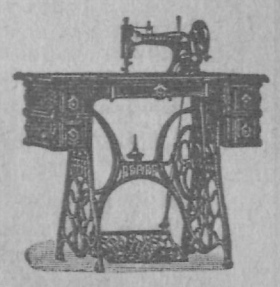

97 24—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.

З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

машинїст у бровари Штайнера

улиця Желїзнича, Чернівцї.

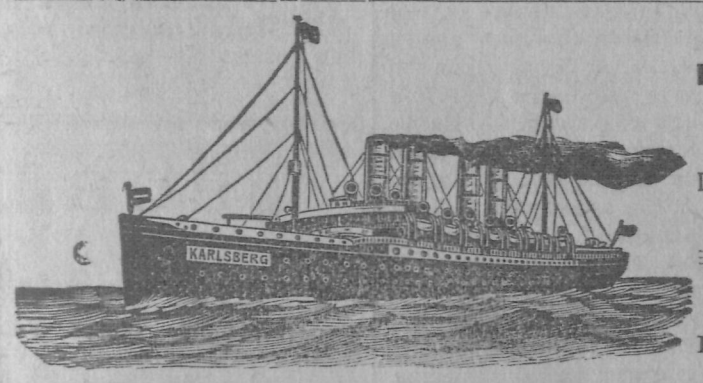

До Америки

Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і почтовими парівцями

скоро і дешево

B. Karlsberg, Hamburg

Ґенеральна корабельна експедиция. 26 9—10

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі**, найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**

50 (7—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Арґентини

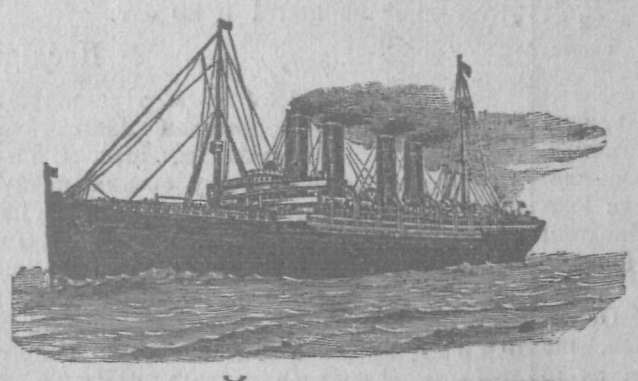

109 (34—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденцийну до

Falck & Comp.

Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всїх мовах.

Дорогі Сестрички!

Будете мати з чого прясти полотно на сорочки!

ЛЕН российский з Полтави, виростає на 1 м. 40 цм. високо та удає ся на кождім ґрунтї: по конюшинї, по коноплях та нажитних стернях. Можна его мочити або стелити, він видає біле як бавовна прядиво. Меньше як 5 кіль не висилаєсь. Більшу скількість від 5—30 кіль висилає ся почтою, а хто потребує 100—200 кіль вишле ся ему желїзницею.

ПРОСО Манджурске, Gaolan (Азия) виростає 3 метри високо. Одна молотка видає два до півтретя лїтри зерна, а стебло грубе як тростина. Удає ся оно на кождїськім хочби і на цїлком пістнім ґрунтї. Насїне жовтаво чорне а величина зерна як конопляне сїмя. Соломою покриває ся дахи. Лїтра того проса „Ґаоляну“ коштує 2 кореч. Меньше як 5 лїтрів не висилає ся.

КАПУСТА брунштвіцка, біла, низький качан, голова велика, тверда. 20 ґраміз коштує 30 сотиків. — **БРУКОВ** біла і жовта велика. 20 ґрамів коштує 25 сотиків. — **БУРАКИ** мамоти, червоні і білі, 500 ґрамів коштує 60 сотиків.

КОНЮШИНА червона, грубозерниста, чиста без перстенцю. Лїтра 1 К., меньше як 5 кіль не висилає ся.

На кожде замовлене потрібно 5 кор. задатку прислати.

Замовляти належить переказом почтовим, аби не тратити гроший на карти і листи. — Кошта висилки поносить замовляючий. — Сї всї насїня на жадане висилає 55 (3—3)

Александер Копач

Струтин вижний, послїдна почта Долина ad Стрий Галичина.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в

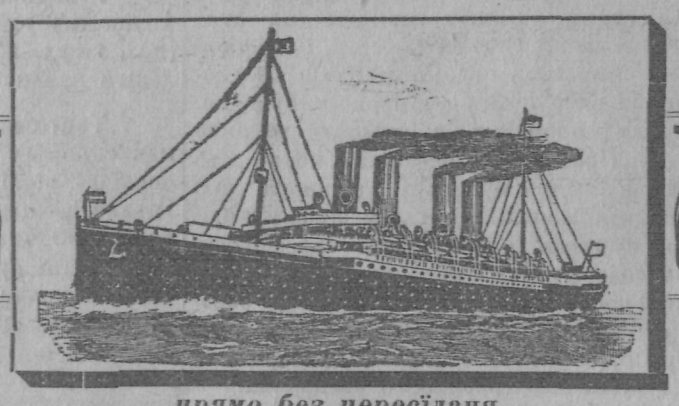

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнародним Бюрі подорожи Ґльобус о ціну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 9—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівцї,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 31. Чернівці, середа дня 14. (27.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телєфону 176.
Адрес для телєґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Передвиборчі вісти.

Силою обставин найголовнїйшою справою є тепер акция передвиборча. У всїх руских округах виборчих йде жвава і широка праця, яка певно принесе народови великі користи при самих виборах і у всїм дальшім громадяньскім житю. Розуміючи вагу сеї працї, відступаємо справозданям із зборів передвиборчих начальне місце в нинїшнім числї нашої часописи.

Із вашківского округа.

В неділю дня 24. с. м. відбуло ся величаве друге віче в Карапчеві. Як раз в той день заповів свій приїзд до Карапчева сївач роздору між нашим народом, кацап Богатирець, — тому люди наші заповіли величаві збори під голим небом, щоб наочно доказати Богатирцеви, що нема місця для кирині там, де народ вже розумний, сьвідомий, чесний. Богатирець справдї приїхав до Карапчева, але страшно посрамив ся. На збори скликані народним виборчим комітетом прийшло понад 600 карапчівских п. виборцїв. Проводив зборам п. уч. Лазар. Перший промовляв редактор „Буковини“ д. О. Луцький, який нарочно приїхав на сї збори із Чернівцїв. Бесїдник привитав зібраних від „Национальної Ради“, представив вагу сучасної хвилї і просив зібраних, щоб у власнім інтересї однодушно станули по сторонї народного кандидата п. Єротея Пігуляка. В часї сеї промови, як і всїх слїдуючих, лунало грімке „славно“ від зібраних. Маленька горсточка бідних, бо затуманених сторонників Богатирця пробувала зразу перебивати промови своїм сьмішним криком, та коли побачила, що се їй на нїчо не здасть ся, відійшла собі троха дальше, де на подвірю дяківки говорив відтак до неї нещасливий Богатирець. Тимчасом на величавих народних зборах виступив другий бесїдник, студент Ізидор Цурканович і в гарній довшій бесїдї розказав вперед, як дбати муть наші посли, про те, щоб податок зменшити, щоб нужді люду зарадити, а відтак розповів бесїдник народови, хто то є Пігуляк і яка його робота — а знов кілько то шкоди і ганьби приніс нашому народови кацап Богатирець. Добр. Цурканович відчитав між иньшим славну заяву селян з Чорториї, які вирекли ся Богатирця, (хоч йшли за ним досї), бо переконали ся, що Богатирець лиш отуманив їх і в болото завів. Вкінци промовив бесїдник коротко до Жидів по нїмецки. Третим бесїдником зборів був п. нотар із Вашківцїв н. Ч. — д. Е. Стрийский який ширшою згадкою про бурси, про знижене належитости при перенесеню майна між селянами і згадкою про вагу заснованих кас ще докладнїйше розяснив дїяльність п. Пігуляка і його заслуги для працюючого люду. — Про обман, яким дурить нарід Богатирець, себто про т. зв. унїю і Богатирцеве православіе говорив дуже гарно уч. Герасимович із Вашківцїв. Відтак промовляв в другє ред. Луцький і при кінци спитав зібраних, кого бажають собі на посла? Всї одноголосно із великим одушевленем заявили ся за Пігуляком а рішучо проти кацапа Богатирца. По сїй промові ще крім п. уч. Герасимовича говорили самі місцеві п. виборці, або селяньскі гостї із недалеких Вашківцїв н. Ч. І так дуже гарно говорили: Давимак, п. О. Лазр — шляхтич з Карапчева і Н. Лютик Олексів. Всї виступали проти кирині Богатирця а за п. Пігуляком. Віче замкнув голова зборів п. уч Лазар, принявши вперед поручене від зібраних, щоб вислати телєґрафічно подяку п. Василькови, д-рови Стефанови Стоцкому і п. Єротеєви Пігулякови за їх корисну дотеперішну дїяльність. Наради ведено дуже поважно; народ витав промови і ухвали великим одушевленем. — Рівночасно, як сказано висше, говорив Богатирець до своєї горсточки на дяківскім подвірю. Мав перед собою два сяги дров а коло них рахованих 33 бідних затуманених людий. Аж сьмішно, що не встидав ся до них говорити, коли оподалїк відбувало ся таке величаве, таке гарне народне віче. Та Богатицець загалом не встидає ся... Другий втїк би по такім „посрамленю“ — а він.. Та про него не варто й говорити! — *Сьвідок.*

*

Того самого дня, що віче в Карапчеві, себто в неділю, д. 24. с. м. відбуло ся також передвиборче віче в Острій. На збори явив ся особисто сам кандидат Є. Пігуляк — і виголосив при тій нагоді промову, в якій розказав чого і як буде домагати ся для народу, коли виберуть його послом. Зібрані на вічу всї мешканцї Острої однодушно осьвідчили ся за кандидатом п. Пігуляком, а проти всякої иньшої кандидатури. — *Присутний.*

*

В неділю, дня 17. с. м. відбуло ся в Чорногузах вижницкого повіту передвиборче віче, на котре прибув із Черновець бувший посол до Ради державної і краєвого сойму п. Є. Пігуляк. Позаяк віче було заповіджене місцевим комітетом, то зібрало ся було досить велике число вічевиків (около 500). Явили ся також і місцеві купцї (Жиди). П. Є. Пігуляк зложив рахунок з своєї дїяльности, вказав на тяжку працю наших руских послів, щирих заступників народу, котрі з всеї душі бажають своєму народови лїпшої долї, та їх праця не може увінчати ся великими успіхами, бо щирих заступників народу є меньше як противників, дїдичівских заступників. Великою заслугою наших послів є виборене загального, безпосереднього і тайного голосованя. Сим законом зломано ту велику силу дїдичівску, бо ним дано народови можність вибрати собі більше число своїх заступників як до тепер. Для того є найсьвятійшим обовязком кождого селянина вибрати щирих народних заступників, котрі би ті дїдичами на нарід наложені тяжкі кайдани ломали та здоймали зі знеможених плечий бідного народу надмірні тягари. Ся щира промова припяла всїм присутним так дуже до серця, що з соток грудий дали ся почути голоси вдячности і найбільшого довіря: „Дай Боже Вам, пане, много лїт прожити за Ваше щире заступництво! Ми Вам не є в силї заплатити за Ваші труди, хиба Бог милосердний надгородить Вас“. Потім забрав голос місцевий секретар Гіршгорн, висказав в імени всїх місцевих купців (Жидів) найбільше довіре до кандидата і заявив, що всї купцї будуть і тепер кандитатуру пана Є. Пігуляка підпирати. Коли запитав п. Є. Пігуляк зібраних, кого они будуть вибирати до Ради державної, заявили всї одноголосно: „Ми знаємо Вас яко щирого нашого заступника, тож хочемо, щоби Ви нас і на будуче заступали“. Коли спитав ся п. Пігуляк, хто є проти єго кандидатури, показалось, що в Чорногузах такого нема. В кінци подякував надучитель п. О. Лучиньский щирими словами п. Є. Пігулякови за єго довголїтну щиру працю і запевнив, що в Чорногузах не найде ся і один, котрий би дав ся якому дурисьвітови підмовити. — *Вічевик.*

З черновецкого виборчого округа.

Народне віче в Глїбоцї.

Вже рано о 7-ій годинї 23. березня була пїля Глїбока у великім зворушеню. Нараз почув ся сильний голос труби, се їхала величезна бандерия на зелїзничий дворець, а за нею машерувала з научителем Канюком і прочими учителями „Січ“, щоб привитати дорогих гостий. Надїхав поспішний потяг, на пероні залунало грімке „славно“, а там і загудїли вистріли з моздїрів: се появив ся наш дорогий і улюблений посол п. Николай Василько і наш кандидат п. інсп. Николай Спинул. Зараз, як лиш висїли гостї з потягу, привитав їх п. надучитель Серґій Канюк, а на пероні передав Кошовий „Січи“ Софрон Лупуляк п. Василькови хлїб і сіль.

Посеред незгаваючих окликів „слава“ провадила „Січ“ гостий аж до місця збору, а по обох боках дороги їхала величезна бандерия. Коло громадскої

ПЕДАҐОҐІЧНИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Про охоту до науки у школярів.

В віденьскій ґазетї „Die Zeit“ читаємо цїкаву статю учителя Йосифа Рорбаха. Витяг з неї даємо в перекладї.

Засадою при ученю повинно буте се, щоби школярі з замилованем і охотою забирали ся до працї. Лишень в такім случаю можна числити на повний успіх шкільної працї. На чім полягає отже охота до науки, від чого залежить се, щоби в школї панував дух порядку і пильности?

Передовсїм на особі самого учителя. Коли лучить він у собі способність із замилуванем научування, то нема страху о охоту для науки у дїтий. Охота до научування викликує охоту до науки і чим спосібнїйший є в своїм фаху сей, що учить, тим більша буде охота до науки у тих, що вчать ся. Хоче проте учитель мати в своїй клясї до науки школярів, то він самий мусить в своїм фаху бути певний, мусить бути поступовий, а не заскорузлий. Постепенне дальше образоване не є для жадного стану таким важним, як власне для стану учительского, бо як хто перестав сам дальше образуватись, перестав також образувати других.

Учитель має дальше служити своїм школярам за примір точности і порядку. В его особі повинні школярі бачити скуплене порядку і точности. Дальше важною річию є, щоби учитель позискав довіре своїх школярів. При всякій консеквенцаї і строгости повинно у всїх средствах учителя пробиватись сприяне І се сприяне повинен учитель переносити в однаковім степени на усїх школярів. Учитель не може бути партийним і не сьміє позбавляти своїх школярів сьвіжого, ба доброго настрою.

Прошу представити собі, — чи можна уявити собі охоту до науки в клясї, як учитель ходить перед школярами сквашений, як він уважає кождий безкарний вираз молодечого ума за злочин, як цїлий день не загостить до клясї анї один соняшний луч любови? А дїти? Та-ж они суть жадні любови! Преціньне кождий з них має затишний, приємний, родимий куток. Богато з них в своїм домі не чує доброго слова. Богато з них не з нає навіть материнської любови. Учитель є часто одинокою людиною, що заховує їх духа від цїлковитого завмираня. Такі дїти суть потім найбільше привязаними і найпильнїйшими школярами і учитель може зазнати не одної великої утїхи. Має розумітись, що учителеви мусить дати ся і нагоду, щоби він завсїгди в лагіднім настрою приходив до клясї, щоби він не забирав ся до працї з огірченем. Его охоти та ревности в званю не треба пригнїтати. Тому повинен учитель знаходитись в такім материяльнім положеню, щоби він не потребував терпіти нужди і не був наражений на зайві переслїдуваня.

Сими засадами повинні руководити ся сї, котрим лежить добро школи на серци. Они повинні мати бачне око на се, щоби учителеви робилась завсїгди справедливість, бо лишень охоче до ученя учительство може дати запоруку, що школа буде процвитати.

А тепер ще кілька слів про науку саму і які домаганя треба ставити до неї, щоб в клясї була охота до науки? Поминувши се, що поодинокій вибір і розклад науки лишає богато до бажаня, дивлять ся з гори лишень на се, щоби переробити назначений материял, щоби „викінчити“, через що формальну сторону науки часто занедбуєсь. Ми повинні в першій лїнїї дивитись на се, щоби дитину спонукати до думаня, щоби спонукати дорастаюче поколїне до самостійного думаня. Школяр мусить сам, де се лиш можливе, сам нове знайти. Учитель має тілько заохотити, має тільки вести і поправляти ученика в шуканю. Як инакше буде заховуватись школяр, скілько більше охоти набире він, наколи він — при помочи учителя — сам щось нового знайшов, як тоді, як єму се учитель готове подасть? В стремлїню, „тільки би викінчити“ попадаєсь часто в механїзм, без нїякого заглубленя в суть річи, через що чи мало шкоди терпить нарід і держава. В такий спосіб виховані люди помножать пізнїйше ряди лїнивих до думаня, та прилучать ся до тих мас, що не спосібні самі думати. Що за хосен для народа, що дістає що раз більше прав, коли він не розуміє добре використати їх, та не має людий, які самостійно думають? Такий нарід остане по задї в вічнім поступі народів, его витиснуть на бік усунуть, наколи тільки мало число сьвідомих горожан буде трудитись коло поступу цілости, а ціла маса буде посуватись безладно і тупо. Загал проте має великий інтерес в тім, щоби звертати більшу вагу на формальну сторону науки. Ми через се будемо мати у школї духово рухливих, охочих до науки школярів, а для держави виховаєсь через се „думаючий нарід“, що сам буде працювати коло добра загалу.

Дуже шкідливо дїлають на охоту до науки домові задачі і вправи, як їх богато даєсь і як їх добре не приготовить ся. В обох случаях наступає неохота, байдужність а за сим і занедбуване обовязків.

Дальше повинен учитель при науцї уважати на засіб слів школярів. Чим меньший сьвітогляд і засіб

канцелярії чекало вже гостий величезне число народу, а начальник громадский Стефан Ричук повитавши панів в імени громади Глібоки, вручив п. Василькови на привіт хліб і сіль, а вистріли з моздірів звеличали ще більше сей привіт.

Участників на вічу було до 2000. А були на вічу представителї громад Тарашани, Мігучени, Каменка, Стирче, Берлинці, Вовчинці, Черепківці, Кучурів-Великий і Корчешти. З місцевої інтеліґенциї були: надуч. Серґій Канюк, учителї Безпалко, Гуцайло і Кон, гр. пр. парох Вербовский, гр. кат. парох Кордовский, еван. пастор Фавст, місцевий лїкар др. Друкер аптекар п. Окуневский, секретар громадский Старчевский і мн. ін. Із замісцевої інтеліґенциї явили ся радник суду і посол на сойм краєвий п. Артур Малик, надуч. Гавришук із Каменки, п. Стрижка надуч. з Неґостини, Ксенофон Данчул надуч. з Вовчинців, п. Евстафієвич надуч. в Стирчу, п. Бачиньский, надуч. в Берлинцях, п. Вершигора уч. в Вашківцях і п. Носієвич надуч. в Черепківцях.

Віче отворив довшою промовою п. надуч. Серґій Канюк і пропунував зборам на предсїдателя п. Старчевского, на его заступників п. Танасія Максимюка і Вільгельма Гартмана, на що збори однодушно згодили ся. Секретарем збору вибрано п. Серґія Канюка. Перший забрав слово кандидат п. Николай Спинул. В своїй довгій промові подав він короткий оглял минувшини нашого мужика від часів Марії Терези аж до тепер, виказав кривди, які дїють ся нашим людям, та вказав, хто і як ті кривди їм чинить. Опісля обговорив теперішне право виборче, при чім вказав на великі заслуги наших дотеперішних послів до Ради державної п. Николая Василька і Єротея Пігулика около здобутя пятьох мандатів для буков. Русинів. Пояснивши далї свою взгл. програму „Национальної Ради“ на Буковинї, завізвав присутних, щоб не дали ся нїкому на обмову, а вибрали своїм послом лиш кандидата „Национальної Ради“. Бесїду п. Спинула перебивали часто оклики „славно“, а при кінці його промови оклики сї не вгавали.

По сім забрав слово п. учитель Безпалко, обговоруючи докладно питане робітників, вказуючи, чого має домагати ся будучий посол для сеї верстви суспільности. І його бесїду витано грімкими окликами „славно“.

По нему говорив п. радник Малик. В довшій промові підніс він заслуги послів Русинів около піднесеня добробиту руского народу, обговорив докладно, хто поручає нам сего кандидата і, виказавши, що сей кандидат, позаяк він сам з мужицкого роду, між народом до тепер працював і працює і кривди того народу найлїпше знає, має найбільші виглядн бути вибраним. І коли не лиш він, що так щиро працює для нашого народу, але і иньші щирі люди, як пан Василько, котрий тілько добра зробив для Русинів, радять Русинам, щоб дали свій голос на кандидата п. інсп. Николая Спинула, то се обовязком кождого Русина сю кандидатуру підпирати всїма силами. До Нїмців і Жидів говорив бесїдник по нїмецки, вказуючи на те, що так Нїмцї, як і Жиди мусять жити з прочими народностями в краю в згоді, а вже не казати про житє в одній громадї. Де сварка, де незгода, там нема щастя, нема добробиту. То-ж в інтересї самих Нїмців і Жидів є, щоб вони дали і свої голоси на нїкого иньшого, як лиш на нашого кандидата. Бесїдника нагородили збори оплесками і грімким „славно“.

По сім забрав слово п. надуч. Сергій Канюк. В своїм питомім щирім тонї говорив він про давних вальманів та про теперішне право виборче, про поодинокі точки з програмової бесїди кандидата, а потім вказав також на заслуги наших заступників. Бесїдник говорив, що ходить чутка, наче-б тут і иньший кандидат хотїв кандидувати. Тому вказав він на велике нещасте, яке б упало на Русинів, наколи-б вийшов послом чоловік, що не йшов би рука в руку з прочими послами. Програма дїяльности нашого кандидата є так гарна і многонадїйна, що лїпшої дїяльности годї й вимагати. А хто більше обіцює як зробити може, той каже сьвідому бріхню. Тому вже час, щоб ми пізнали вовків у овечій шкірі і не дали ся підмовити нїякому дурисьвітови. І сегодня — казав бесїдник — явить ся тут чоловік, що хоче розбити змагання сьвідомих і щирих Русинів. (*Сильні оклики „ганьба ему“*). І він буде казазати, щоб його вибрати на посла, але коли приглянемо ся його особі близше, то побачимо, що се той чоловік, котрий покинув свою народність і став ся Москалем, (*серед зборів невдоволене, оклики „ганьба“*) прихвалює ряд московский, а в нас тримає з дїдичами й Поляками і кандидує лиш на те, щоб зробити між Русинами заколот. Нашим одиноким кандидатом є лиш п. Николай Спинул. (*Грімкі оклики „славно“*).

Тепер забрав слово п. пос. Николай Василько. Вже сама поява його особи викликала одушевлені оклики „слава“, а бесїду його перебивали що хвилї невгасаючі оклики „славно“. Бесїдник вказав на свою минувшість, на свою дотеперішну дїяльність в соймі і в Радї Державній і сказав, коли йому і його товаришеви вдало ся до тепер зробити для Русинів тілько добра, то він є того певний, що їх пятьох здолає зробити ще більше. При кінці бесїди спитав віче, чи годять ся на те, щоб кандидатом на серетский виб. округ був п. Николай Спинул і хто є за сею кандидатурою? — І не остало ся між зібраними двома тисячами народу ні одної непіднятої руки і всї зібрані однодушно ухвалили, що бажають мати послом лише п. інсп. Николая Спинула. Оплески і оклики „славно“ не вгавали, а гук з моздірів лунав далеко аж поза село.

По вічу запросив гостий п. надучитель Серґій Канюк на обід (котрий мав відбути ся таки в школї, але задля того, щоб гостий не трудити ходом, урядив сей обід в громадскій канцелярії, де п. секретар був так ласкав і відступив на сей день громадску салю і кухню, та і сам помагав при угощуваню гостий). На обідї взяла участь вся місцева і замісцева інтеліґенция, а крім того і начальник громадский. Вечером о 6-ій годинї відпроваджено урочисто гостий до потягу. І тепер відпроваджала гостий повна „Січ“, а оклики „слава“ лунали через цїлу дорогу.

Оттак то шанує наш нарід своїх щирих заступників. Най сьвіт побачить і пізнає, що наш руский мужик вміє вже оцїнити щирі дїла своїх послів, що він вміє вже відвдячити ся їм за їх щиру працю. А вдяка ся, се є та пошана, та любов і те довіре, яким нагороджує наш нарід своїх вірних і щирих синів-патріотів, своїх заступників-послів. — *Участник.*

Кацапске віче в Глїбоцї.

„Купиш не купиш, а торгувати можна“, так говорить др. Гакман по кождім вічу, де одноголосно противлять ся виборцї його кандидованю. Так також думав він собі, їдучи на віче до Глїбокої. Як відомо, дня 23. с. м. відбуло ся рано віче скликане п. Спинулом перед громадскою канцеляриею, де кандидата витано з ентузиязмом і принято його кандидатуру одноголосно. О 4-ій годинї по обідї явив ся др. Гакман в нїмецкій чигальни на свое віче, яке скликував через своїх „Vertrauens männer-ів“ у видї сїльских павок і найтемнїйших мужиків. Гробовою мовчанкою привитав його зібраний нарід; навіть нїхто з його „довіренників“ не посьмів отворити рота для повитаня. Лише чудним дивом відозвав ся місцевий нїмецкий учитель Швайцер ось якими словами до вічного кандидата: „Im Namen der deutschen Gemeinde begrüsse ich den Herrn Dr. Hakman als den Vertreter dieser ruthenischen Politik, die den Deutschen sympathisch ist“. Чи се він з горячки говорив, чи з глибокого переконаня нїмецкого просьвітителя, про се варта би довідати ся. На предсїдателя віча вибрано п. Вільгельма Кеніґа, заступником п. Мора (також характерестичне для істинно руского віча д-ра Гакмана) на писаря за домаганем народа надуч. п. Канюка. По сім почав розвивати др. Гакман свою „програму“. До сеї точки не міг нїчо инакше сказати лише то, що його програма містить ся в однім слові „мужик“. Та навіть на таку „важну і симпатичну програму“ не згодив ся зібраний нарід і криком „ганьба, кацап, киринник, здрадник“ не дав йому докінчити бесїди. Словами „ich verzichte ruthenisch zu sprechen“ звернув ся Гакман до Нїмців і Жидів кажучи, що він вже свою „програму“ розяснив по руски, а їм прирікає „für das Wohl und Frieden des Landes und Reiches zu wirken“. Широка програма неправда? Але й тут не дали йому говорити і він не докінчив своєї бесїди. Другий бесїдник по нїм п. уч. Безпалко вияснив замість д-ра Гакмана його кандидатску програму. По сім бесїднику говорив іще п. надуч. Канюк. Оба бесїдники оплескувані народом дали належну відправу кацапскому кандидатови. Коли по сих бесїдах запитав предсїдатель, хто за д-ром Гакманом, не підняла ся з поміж народу ні одна рука, за те як прийшло до голосованя хто за п. Спинулом, проклямував зібраний нарід френетичними оплесками кандидатуру п. Спинула. Оттак др. Гакман причинив ся і своїм вічем до спопулярнзованя імени і кандидатури п. Спинула і поїхав разом із своїм прибічним адютантом, п. адюнктом Могильницким, як непишний із Глїбокої.

З виборчого округа Кіцмань-Садаґура.

Перед тижнем відбули ся передвиборчі збори в громадї Малятинцї, на котрих по вислуханю програмової бесїди п. Ілї Семаки всї присутні так селяне, як місцева інтеліґенция як один муж постановили всїми силами попирати кандидатуру радника Семаки на посла до Ради державної.— *Виборець.*

В пятницю дня 22. марта с. р. відбули ся передвиборчі збори в громадї Шубранець при здвизї народа. При вїздї в село витали кандидата радника Іля Семаку бандерії з хоругвами і супровожали его аж до громадскої канцелярії, де майже ждав цїлий Шубранець. Тут повитано кандидата по рускім звичаю хлїбом і солию. Промова кандидата, в котрій розвинув він свою програму і приобіцяв щиро трудитись для добра селян, загально всїм сподобалась і викликала гучні оплески. По промовах управ. школи Северина Івановича і купця Грещука закінчено збори, котрі однодушно, не зважаючи на дрібні льокальні справи, рішили підпирати кандидатуру п. радника суду з Кіцманя Ілї Семаки. Годить ся зазначити, що на збори прибули між иньшими і місцевий дїдич Корн та парох Завадовский. — *Громадянин.*

*

Дня 24. с. м. з'явив ся в Старій Жучцї госп. Савчук, якого наші кацапи поставили кандидатом на посла. Розуміють ся, що виборці з Старої Жучки висьміяли такого „кандидата“ і відослали його до його-ж таки села. Так то наші кацапики наражають господаря на те, що відтак з него всякий сьміє ся. Всї-ж знають, що Савчук нїчого нїколи і нїкому зробити у Відни не зможе!

Полїтичний перегляд.

Росия. В суботу, дня 23. с. м., помер в Петербурзї бувший оберпрокуратор Синоду Константин Петрович Победоносцев в 80. р. житя. Покійний був головним стовпом тої страшної будівлї царско чиновничої, яка тепер щойно почала хитати ся під напором народної сили российскої. Знаменитий знаток церковних справ і загалом вельми спосібний Константин Петрович, відограв в істориї российских відносин останних часів дуже визначну ролю. Як колишнїй учитель царя Александра III., мав на него а потім на его наслїдників великий вплив, а яко крайний реакціонер, виступав все проти всякого поступу в державнім устрою Росиї. Офіціяльна, реакційна Росия стратила з його смертю одну із своїх головних підпор. Не одну спеціяльно українську кривду треба приписати також пом. оберпрокураторови Синода.

Угода з Угорщиною. Довгі переговори між австрийскими а угорскими міністрами, ведені на переміну то у Відни то в Буданештї, закінчили ся без успіху. Австрийскі міністри виїхали з Буданешту, коли їх угорскі товариші на радї міністрів торжественно відкинули основу угоди з 1867 року, яка до тепер служила підкладом тих взаїмних переговорів. Віденьскі часописи пишуть, що переговори в Буданештї перервано на довший час, що угода рішучо не буде заключена. „N. fr. Presse“ потерджує вправдї ту вість, але додає, що є виключена можливість, що поки що прийде до заключеня провізориї на два місяцї. В часї тої провізориї будуть виготовлені нові угодові проекти і рівночасно будуть сотворені проекти запоруки, що по тих 2 місяцях угодові переговори розпічнуть ся на ново. В звязи з тою вістию стоїть донесене урядового орґану сторонництва независимости, котрий каже, що переговори будуть на разї перервані, але по двох місяцях розпічнуть ся на ново. — „Budapeszti Hirlap“ доносить, що спільна рада угорских міністрів ухвалила остаточно, що міністер війни з початком осени навяже переговори з угорским правительством в справі ревізиї закона о військовій службі на підставі дволїтного обовязку, як також в справі підвисшеня континґенту, а в заміну за те має Угорщина одержати значні национальні уступки на військовім полї. В часї кошутівского торжества заявив пос. ґр. Батіянї, що партия независимости жадає загального права виборчого після намірів Кошута, строгого розділу консумційних податків, окремого независимого банку народного і окремої митової териториї. — Вправдї Мадяри завсїгди еще виступають в роли обжаловучої, розводової сторони, але нема сумнїву, що за добру заплату, як до тепер так і на дальше они згодили би ся еще на якийсь час спільного подружного пожитя. Однак їм урвало ся. Згідливий австрийский подруг прозрів, що в тих вічних розводових процесах він оставав завсїгди перехитреною і ошуканою стороною і зважив ся на дальше обстоювати твердо і ненохитно свої економічні інтереси. Барон Бек зробив послїдну пробу поновленя угоди, однак під услівями, які не наражували би інтересів Австриї. Проба не удала ся, а висліdом всїх переговорів є похоронене угоди. Анї довго, анї короткотермінової угоди не буде — се вже є певне,

---

слів у школярів, тим осторожнїйшим повинен бути учитель в своїх висловах, так, щоби его усї зрозузрозуміли. Учитель має лучити простоту з ясностию і поправностию в говореню. Рівнож має і від школярів жадати, щоби они говорили коректно і розумно. Педантериї треба оминати.

На повторене повинно більше звертати ся уваги. Повинно присьвячуватись йому відповідний час і повинно робитись його інтересним і розманїтним. Лишень в такий спосіб осягає оно свою цїль і підтримує охоту до науки.

Дальше повинен учитель пізнати інвідуальність своїх школярів. Як учитель сего через переповнене в шлясї не може зробити, то не можна ему брати сего за зле, як школяр спосібний стане лїнюхом і дурнем і стане погорджувати школою і людьми. Длятого кляси не повинні бути переповнені; бо они не лишень не причиняють ся до тїлесного розвою школярів, але роблять науку психольоґічно неможливою і припроваджують учителя передвчасно до гробу.

Длятого не шукаймо неохоти до науки у учеників самих; треба завсїгди і о тім памятати, що особа смішить учителя, а дальше вибір, розложене і трактоване предмету научного є головними факторами, щоби осягнути охоту до науки. Нехай проте кождий учитель уважає своїм ідеалом по можности у всїх школярів збудити охоту до науки і нехай гадка, що він сам приготовує суспільности людскій рухливих, думаючих і охочих до працї членів, буде для него найкрасшою заплатою. *Мих. І-ко.*

мимо тайни, якою все еще окружають стан взаїмних переговорів.

Аґрарна революта в Румунії. Все ще панує страшна революта мужицка в Румунії на аґрарнім підкладі, якої жертвою в першій мірі впали жидівскі посесори. Правительство не може опанувати заворушень, бо відкликане війска з одної околиці в другу, веде за собою небезпеку подібної революти в першій. Депутациї дїдичів під проводом князя Ґіки відповів король, що буде старатись, запровадити спокій і лад в Молдавії. Всему нещастю — по думці короля — завинила політика. Перед 30 роками була управа ліпша, тепер не стоїть вона на висотї часу. Політики повинні тепер занятись насамперед аґрарним і еврейским питанем. Ся енунциация короля зробила в правительственних кругах неприємне враженє, що й мабуть потягне за собою уступленє цїлого теперішного кабінету. Взагалї ситуация крайно замотана. Депутат Карп говорив в камері, що не так трусти спричинили мужицку революту, але безперестанні аґітациї лїберального сторонництва. В місцевостях, де вперше вибухла революта мужицка, ще й доси збереглась та сама ситуация, а також не устали неспокої на граници. На горах бурдуженьских умістились малі віддїли мужиків, які нападають на утїкаючих за границю, в чім їх підпомагають навіть самі жандарми. Нещасте заподіяне цїлою ворохобнею — не малої міри. Напад селян на хутір посесора в Ботушанах став причиною такого траґічного епізоду: Наймолодшого сина посесора Поповіча облягали мужики три дни на фільварку. По трох днях удалось йому утїчи і дістатись до дому родичів. Тут заснув він як убитий наслїдком надмірого стомленя. Коли старший брат з утїхи ізза уратованя збудив молодшого брата, то сей думаючи, що то мужики його переслїдують, витяг револьвер і застрілив старшого брата. На вість про це, загинув батько їх, наслїдком пораженя. — Послїдні вісти не дїлають утихомиряючо, а доношуть про чим раз то все дальше ширшане бунту. Правительство старає ся запобічи революті, однак доси ще мала з сего признака. Найскорше усунуло би правительство невдоволене та біду, коли-б справдї сейчас взяло під обради земельне та еврейске питане.

Викритє анархістичної пропаґанди в Болгарії. Замордоване Петкова потрясло небезпечно цїлою Болгариею. Досліди сьвідчать, що за режіму Петкова приготовлялись всї ворожі сили, щоб в даній порі вийти на сьвіт з страшним вибухом. Найтяжшим ударом для теперішного правительства є сьвідомість, що серед суспільности болгарскої, головно серед її інтелїґентної частини, розширив ся анархістичний дух. Викрито, що анархістичні звязки ведуть пропаґанду. Технїк Бласков, що завідував складом збруї, належить до анархістичної спілки. В листї до свойого одномишленника учителя Стойнова в Шумлї, пише Бласков, що він готов був Петрову, убивцеви Петкова, дати бомби, коли-б сей був звернув ся до него в сїй справі. — Між найвисшими урядниками подибують ся особи, яких убивство Петкова скомпромітувало на добре. Заступник прокуратора Керемекчев подав ся до димісиї, бо йому доказано, що він є автором інкримінованої статї в часописи „Балканьска трібуна“ під заголовком „Знищенє княжої гідности“. Дальше викрило слїдство, що анархісти ширять свої часописи і брошури між ґімназистами висших кляс. В виду сих несподіваних результатів бачилось правительство приневоленим внести в Собраню законопроект, в якім жадає 300 тисяч франків на побільшене поліції.

Македонія чи Обренович? Перед кількома днями звернув ся угорский барон Михаіл Ніколіч через кабінетску канцелярию до цїсаря з просьбою о потвержденє адопциї свойого незаконного сина. Він просив для сего сина о позвіл носити предікат де Македонія, покликуючись на добро тогож імени в торонтальскім комітатї. У відповіди цїсарскій на се зазначено, що цїсар позволяє на адопцию, однак не позволяє на ношенє імени де Македонія, бо се може статись підкладом до політичних компліґаций і молодий барон може колись виступати яко претендент на престіл македоньский. Зі згляду однак на те, що бабка барона Михаіла була донькою основателя сербскої династиї Обреновичів, без нїякого дотичного ноданя, дав цїсар свій позвіл на те, що син може до свого імени додати предікат де Обренович. Ся вістка викликала невдоволене в сербскім заграничнім мінїстерстві і се розпорядженє уважають прямим інзультом Сербії, бож молодий барон під титулом нахорінка династиї Обреновичів може мати претенсиї до сербского престола. Сербский мінїстер заграничних справ звернув ся до барона Еренталя о пояснене в сїй справі.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числї „Буковини“ справозданя з передвиборчих віч!

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

В сирій тишинї вечірній.

Розійшли ся пісні звуки
В сирій темнотї вечірній
І опали в мене руки
Втихли думоньки гамірні.

Розійшли ся тихі звуки
І в убогу душу мою
Розшаліли від розпуки
Влили крихточку спокою.

Розійшли ся тихі звуки
Дальше й дальше — аж пропали.
А я з жалю ломлю руки —
Ах! Чому ви не остали?

Евгенія С.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. марта 1907.

Особисті вісти. Заступник краевого маршалка, проф. др. Ст. Смал-Стоцкий виїхав в публичних справах на довший час до Відня.

Русини в Кімполюнзї. З Кімполюня пишуть нам: Дня 16. с. м. відбув ся у нас вечерок з представленем „Сатона в бочцї“ і з танцями. На представленю було дуже мало людий, лиш троха інтелїґенциї. Дивне диво що у нас так радо представляють аматори таку перестаріду нїсенїтницю як згадана штука тай ще перед чужими людьми мов би на глум що найлихше, яке ми маємо між нашими штуками. Сама гра аматорів була добра, — особливо відзначав ся В. Л. в титуловій роли; его гра порівала всїх присутних; не меньше й иньші аматори віддали свої ролї удатно. Одно лиш здивувало всїх, що прочі точки як заповіджений відчит своїм заголовком: „Розвій шкільництва руского в повітї кімполюнґскім“ та співи й деклямациї чомусь зовсїм відпали. Таке легковаженє публики й то на перший раз (у нашім повітї передше щось подібного ще не бувало), дуже некористне сьвітло кидає на аранжерів, то є на товариство „Руска Школа“. Публика не була вдоволена вечерком та за те танцї удали ся знаменито.

Депутацию руских професорів львівского університету запросив президент мінїстрів бар. Бек телеґрафічно на авдиенцию на найблизший тиждень по латиньских сьвятах. В виду сего відложила депутация свій виїзд з нинїшного дня і відкликала заповіджені у иньших мінїстрів авдиенциї, визначені на вівторок і середу, до слїдуючого тижня.

Українські посли в Думі. Гурт українських послів далеко не такий малий як представляли польскі і росийскі ґазети. „Illustrierte Zeitung“ подає ось таку рубрику послів по народности: Росиян 274; Украинців 51; Козаків 21; Поляків 47; Татарів 19; Білоросів 13; Литовців 13; Вірменців 7; Естів, Лотишів і Жидів по 5; Грузинів 4; Чувашів 2; Чеченців, Фінів, Башкірів, Мордвінів по 1. — Отже Українців з самої України приднїпрової є 51, а козаків з України доньскої і кубаньскої є 21. Так отже клюб укр. мавби 72 послів.

Українці а росийска бюрократія. „Вільгельм Тель“ для українскої сцени „признанъ неудобнымъ“ („Рада“ ч. 50), як раніше так само „неудобнымъ“ признано виставляти в Київі Мольєрів „Шлюб з примусу“. Недавно київский ґубернатор заборонив д. Стешенкови його відчити едино за те, що вони мали бути українською мовою виложені („Рада“ ч. 51). Про пригоди київскої „Просьвіти“ в „Рідному Краю“ (ч. 10) знаходимо повний мартиролог її заходів: заборона бібліотек по селах, заборона філії, заборона трох концертів і тягання мало не всїх членів бідолашного товариства на допити в „жандармское управленіе...“ Не краще стоїть справа з „Просьвітою“ і в Одесї“. Аднінїстрация, напр., посиляє на зібраня „Просьвіти“ чиновника, що української мови не розуміє й через те чіпляють ся до кождої дрібниці й мало не через кожде слово перепиняє читаня. Дійшло до того, що „Просьвіта“ мусїла спинити читаня рефератів, поки призначено буде иньшого чиновника хоч нема, певна річ, нїякої ґарантії, що новий дозорця по новому й поводитись буде. Де яким „Просьвітам“ і зовсїм таки не можна леґалїзувати ся, — так напр., полтавска адмінїстрация не затвердила статута „Просьвіти“ імени Драгоманова в Лубнях, бо „товариство має на метї розбуджувати поміж народом национальну й політичну самосьвідомість“ („Р. Край“ ч. 1). Сьвяткуваня Шевченкових роковин принесло знов цїлу низку таких самих фактів, що виразно окреслюють тенденцию урядових сфер що до українства навіть в чисто леґальних справах. В Лубнях пр. на концертї в честь Шевченка д. Шемет мав сказати промову, але справник заборонив („Рада“ ч. 51). В Проскурові теж, реферату слухати не довелось, „по независящимъ обстоятельствамъ“. За адмінїстрациею йдуть і иньші офіциальні й півофициальні товариства. Відома всїм відповідь ректора київского університету на домаганя студентів, щоб завести українські катедри в університетї, відома нам відповідь моск. археол. товариства в справі укр. рефератів на арх. зїздї. Ще далї йдуть усякі чорносотенні орґанізациї. „Истонно-русскіе“ члени купецького клюбу в Київі не схотїли дати, як звичайно досї було, салї на сьвятковане роковин Шевченка, бо тілько тепер спала їм полуда з очий на те, що поет український — „революціонер“! Не без інциденту було й на роковинах у Проскурові: коли співали там в друге „як умру, то поховайте“, один з присутних полковників схопив ся й вибігши у сїни, покликав до себе поліц. чина, став кричати, що він мусїв стояти, коли співали революційну пісню, Шевченків „Заповіт“. До сього „патріота“ прилучилось ще два офіцери-драґуни“. („Рада“ ч. 51). Та мабуть найпростійшу собі раду знайшла адмінїстрация в Полтаві: 24-го лютого мав відбути ся „український вечір“ полтавского товариства прикащиків, і адмінїстрация попросту закреслила слово „український“ зоставивши одним-одно — „вечір“ (Рідний Край“. ч. 10). Се вже вертає нас просто до тих лютої памяти часів, коли цензура вимазувала з усїх книжок слово „Україна“, „український“ і т. п., щоб навіть і згадки не було про ту країну, що нїяк не хотїла вкладати ся в рамцї русификаторскої політики. Та всьо даремне, бо непобідима є сила ідеї.

Страшна катастрофа в Одесї. З Одеси доносять про страшну катастрофу. Підчас представленя на добродійні цїли, в якім взяли участь дїти до десять років, занялась нагло вата, якою була огорнена одна дитина. В кілька хвиль перемінилась цїла сцена в огненне море. Між глядачами вибухла страшна панїка. Дїти кричали о поміч, все погубило голови, девять дїтий згоріло, десять понесло тяжкі рани. Кілька материй з великого страху збожеволіло.

Приповідки про женщину. Про женщину в приповідках народів, опублїкував письменник Фльобер в час. „Голоа“ цїкаву статейку. Іщанці — каже ся в згаданій статї — зазначують своє поняте про женщин в приповідках такого роду: Женщина і осел слухають більше як їх гладити, а ніж як їх силувати. Богато здобуває той, хто утратить свою жену. — Сльози женщини варта богато а коштують мало. — Араби відношуть ся дуже згірдливо супроти женщини: Краса мущини опирає ся на його умі, ум женщини на її красї. — Питай завсїгди свою жену о пораду, а роби що сам захочеш. — Досить малий респект мають перед женщинами Китайці: Язик женщини є її мечем, який нїколи не ржавіє. — Ум женщини є з срібла, а її серце з воску, — кажуть они. Перзи мають приповідку: Вибираючись на війну, скажи одну молитву; ідучи на ножі, скажи дві молитві; коли хочеш женитись, скажи три молитві. — На жаль навіть Французи, знані яко великі поклонники женщини, зважились на такі приповідки: Де є пси, там є блохи; де є хлїб, там є миши; де є женщина, там є — чорт. — Женщини і дурень (блазнї) не прощають нїколи. — Женщина сьміеть ся, коли може, а плаче коли хоче. — Хто бе свою жену, є таким, що бе мішок з мукою: добре відлїтає геть, пусте лишаєсь. — Добрі женщини всї на кладовищі. — Таку то славу має скрізь жіночий сьвіт. А все таки...

Оповістки, іменованя і т. п.

Загальні збори товариства „Сїч“ в Малятинцях відбудуть ся дня 31. марта 1907 з звичайним дневним порядком в громадскій канцеляриї. — За старшину: *Георґій Власійчук.*

З почти. Місце почтмайстерки почтової II. кляси при почтовім уряді в Красна-Ільскі надано офіціянтці п-ї Валбурґа Маер в Ілїштетах. Рівночасно позволено на прозьби почтмайстерок Валбурґі Маер в Красна-Ільскі і Ольґи Келер в Драґоештах помінятись службовими місцями. З 1. цьвітнем входить в житє почтовий уряд в громаді Лашківка (пов. і суд. пов. Кіцмань). Місце почтової експедієнтки в Лашківці надано женї надучителя п-ї Анні Івасюк,

Хто знає щонебудь про Антона Коломийчука Продана із села Рогізни, черновецкого повіту, по якім загинув слїд вже від кількайнайцять лїт, най донесе ласкаво Іванови Бординюкови Ник. з Рогізни.

Переписка Редакциї.

Вп. С. К. в Гл. Запиту до през. на жаль не можна містити.

Мар. Трусев. Дякуємо за „Божий суд“. Печатати будем його небавом.

Яр. Вес. у Льв. Для Гауптмана мусить бути місце.

Русини! **Не забувайте на будову дївочої бурси!**

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фортепян.
Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (7—10)

66 1—3

ПОКЛАДКИ
від купий плімен
тів (надг. ср. держ.
мед.) по 25 с. адм.
Добрих рад стрілець-
кий кут (бук.)

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересїданя. Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnelldampfer.

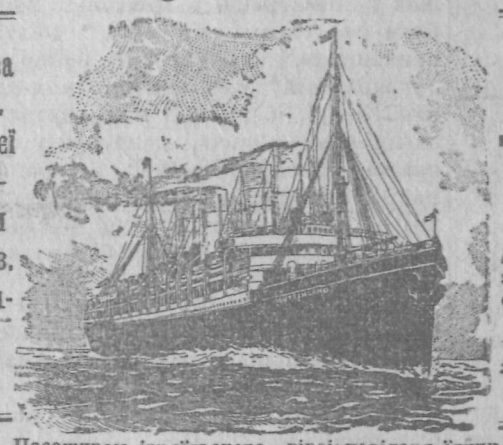

З Гамбурґу до **Ню-Йорку, Канади, Бразилїї, країв Ля-Плята Пол. Африки і Схід. Азиї.**
Парівцї „Гамбурґ-Америка“ лїнїї відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльского віроісповіданя їдучи по всїх наших колрабях межи покладом подасть сят реельні страви.

Видача карт до всїх стаций Сполучених держав і до Канади.
Близші услівя удїляє охотно
Ґенеральна аґенция для Буковини,
Чернівцї, ул. Паньска ч. 16.
113 (3—6) 2 н.

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский. салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**
50 (8—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найлїпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 10—20

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Шість і пів мілїонів корон відшкодованя!

(—)

Будинки, движимости, збіже і пашу обезпечає від огневих шкід.
одиноке руске асекурацийне товариство

„ДНЇСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень
••• у Львові, Ринок число 10, •••

Шкоди оцїнює „Днїстер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпеченя приймають аґенциї *по всїх містах* і більших селах. „Днїстер“ дає аґенциї письменним господарам, де еще не роблять иньші аґенти „Днїстра“. **Аґенти „Днїстра“** заробили провізиї **807.742 корон.** „Днїстер“ удїляє громадам позички на 4% на закупно сикавок.

Полїси „Днїстра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротиньскі Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченим членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківскім Товаристві **тілько через „Днїстер“** провізию від таких обезпечень дає „Днїстер“ на рускі добродїйні цїли.

Фонди „Днїстра“ виносять з кінцем 1905 року; суму **1,372.538 корон.**

Покривайте дахи черепом (дахівкою)!

Днїстер припоручили Преосьв. Епископскі ординарияти!

Стережіть ся огню!

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в

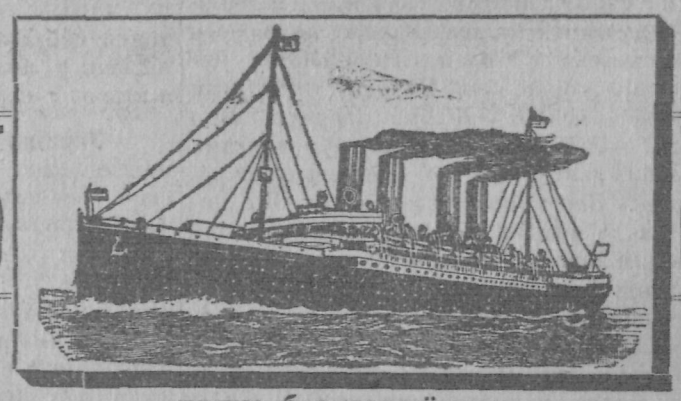

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева болиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 10—20 н. с.

прямо без пересїданя

переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівцї,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клїєнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до польованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 32. Чернівці, пятниця дня 16. (29.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телєґр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся щодня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Румуньска революта і рускі землї.

Не можна дивуватись, що рівночасно майже із першою вісткою про аґрарну революту в Румунії часописи австрийскі заговорили про те, чи заворушеня румуньскі не перейдуть до Австриї, головно до Буковини і східної Галичини. В однім із останних чисел віденьскої „Zeit“ находимо навіть осібну статю присьвячену сій справі. Добачуючи в заворушенях румуньских передовсїм аґрарний підклад, здаючи собі справу із всего лихого положеня мужиків на землях рускиx, мусимо прийти до переконани, що і тут відносини аґрарні є дуже прикрі. І тут на Буковинї дїєть ся неодна кривда мужицка, і відси втїкає наш нарід за море або в надто великій скількости йде на далекі зарібки, бо на своїй землї вижити не годен. На днях дістали ми допись із одного села з великою скаргою на заряд дібр релїґійного фонду, який відбирає її спекулянтам земельним. І у нас земля чим раз більше дробить ся, ціна землї йде неприродно в гору; а зарібкова плата тут і там дуже неточна, дуже мала. Розуміеть ся, що далеко нам ще, на щасте, до румуньских відносин, до румуньских труетів. Там справдї поневолене мужиків дійшло до страшних границь. Як доносить „Viaţa românească“, в 3 округах північної Молдавії, де якраз почали ся заворушеня, 80 проц. мужиків не має жадної скотини, дїти і немічні мужицкі не бачать молока а смертність дїтий до 5 ого року житя виносить там 40—50 проц. За винаем одної фальчі платить ся там 100 до 140 франків або, що гірше, треба сю заплату відробити. що знов виходить, як подає „L'independance Roumaine“, на те, що за одну фальчу треба обробити посесорови аж 6 фальч. За пасовиско платять там 30 до 40 франків від штуки, навіть від поеня гусий беруть там від мужиків 5 центимів від штуки. Мужик румуньскій — glebae adscriptus аж до 1916 р. — До такого загального визиску й горя у нас, на щасте, далеко. А все таки і на Буковинї, а головно в поневоленій штахтою, східній Галичинї — треба як найскорше заопікувати ся аґарними відносинами, треба подбати про недолю мужицку завчасу і то щиро та енерґічно. Краеве і державне законодавство мусить як найскорше заняти ся нашим питанем аґрарним — а для всїх щирих прихильників народу отвираеть ся тут широке поле працї. Поки що не грозить нам небезпека. Заворушеня румуньскі, які впрочім посуваються в глиб краю, чим раз далї від нас, — не відбили ся у нас трівожним гомоном. Мимо сего однак заворушеня румуньскі пригадують нам всею своею грозою ті обовязки, які мусить сповнити зглядом народу держава, і головні народні сторонництва. Держава в інтересї ладу і гаразду мусить дбати про добробит мужиків, а проводирі народу мусять сповнити скоро всьо, що веде нарід до економічного гаразду і до просьвіти. Дешевий, легкий кредит, мудра парцеляция, урегульоване наемної і зарібкової платы, посередництво в набуваню землї для мужиків, обезпечене мужиків на старість, наука рациональної господарки і зворот до господарского промислу (спілки молочарскі, овочеві і т. д.) — а відтак просьвічуване працюючого народа, отсе ті мінїмальні потреби, які в теперішній хвилї висуваються на перший плян. Зазначити тут треба, що як-раз праця нашого пр. народного сторонництва в напрямі економічного подвигненя і політичного осьвідомленя працюючого рускаго люду, відвертає від всїх грізну небезпеку траґічних катаклізмів. Се одно. А друге: в інтересї спокою мусять всї поступові елементи виступити проти всякої кривди мужицкої, проти всякого визиску мужиків, бо лиш в той спосіб ніколи не буде могла виявитись нїде нагла, нерозумна відпорна сила селяньска із тою всею брутальностю, з якою мусить лучити ся почуте кривди в заворушеній темній масї.

Тої відпорної сили настрашили ся тепер найбільше галицкі шляхтичі польскі. Псевдодемократичне „Słowo Polskie“, згадавши плюгаво про всеукраїньску ідею, заговорило, що заворушеня румуньскі готові перейти і до Русинів в Австриї. Розуміеть ся, польска часопись бачить небезпеку сю лиш в тім, що і на Буковинї і в Галичинї є побіч Русинів Жиди. Виступаемо проти всяких кривдників народу, отже і проти жидівских, але як раз в тій спекуляциї „Słow-a Polsko го“ видимо ясно, як т... радо хотїла би Польща гецою антижидівскою відвернути увагу нашого людвід кривдників наших: контушових. Ся спекуляция — дуже погана і дуже недотепна. Буковиньскі Жиди в політицї йдуть разом з Русинами а розуміне суспільної справедливости у одних і других певно стане на сторожі справедливого ладу й супокою. Донесене „Czern. Allg. Ztg.“ о антижидівскій довірочній нарадї рускихъ учителїв в Лужанах, як се ми на місци сконстатували, є очевидною брехнею, а позатим воно надто сьмішне і тенденційне. Одна лиш думка насуваеть ся нам при згадцї про румуньску революту: найбільше може трівожитись повинні якраз політичні верховоди польскі в Галичинї! Їх акция проти всего рускаго народу справдї веде до революти в Галичинї! Шалена їх безоглядність веде до страшної бурі. Се певно! А коли так, то чи добре роблять тамошні Жиди, що проти своїх інтересів йдуть все в політицї із галицкими потентатами, хоч живуть між покривдженим руским народом?

Передвиборчі вісти.

З кіцманьского округа.

Вічев Топорівцях. В неділю, дня 24. с. м. відлуло ся в Топорівцях величаве передвиборче віче. На нїм зібрало ся **4000** виборців, між тими богато із поблизьких громад: Раранче, Жучка, Рогізна та Чорнавка. Піднести годить ся також численну присутність учительства. Віче відбуло ся на толоці коло громадскої канцелярії під голим небом. По 1. годинї по пол. явили ся гості патриоти: віцемаршалок краевий п. др С. Смаль-Стоцкий, кандидат на посла до ради державної радник суду п. Іля Семака із Кіцманя і радник суду п. Цурковский із Садаґури. Віче отворив короткою промовою голова місцевого передвиборчого комітету п. Йосиф Фішер, якого збори вибрали на предсїдателя а п. п. Петра Ґеличa та Костя Двірничука на заступників; секретарем збору вибрано надучителя Ст. Неделка. Перший промовив на вічу п. Цурковский, начальник суду повітового в Садаґурі. В довгій промові висказав він, що богато дотеперішних установ дотично хліборобского стану конечно треба зреформувати, аби тойже стан міг осягнути лїпшу будучність. Задачею послів є, всею силою домагати ся того зреформованя. Далї повитав бесїдник всїх присутних і висказав свою радість, що в так величавім числї явили ся виборцї на вічу! Другий бесїдник п. др Ст. Смаль-Стоцкий подякував громади за величавий прийом та передав їй привіт від посла п. Николая Василька, який із за важних причин мусїв відїхати до Відня, тому не міг на вічу прибути. Бесїдник говорив далї про орґанїзацию рускаго народа і про користь, яку нарід з тої орґанїзациї вже до тепер осягнув; при неутомимій працї всїх міродайних чинників а именно послів, руский нарід мусить добити ся того поважного становиска між иньшими народами, котре ему із за его великого числа належить ся. Один із тих неутомимих дїячів є також п. Іля Семака, якого „Національна Рада“ припоручила вибрати на посла до ради державної. — Тепер промовляв сам кандидат п. Семака. Майже в одногодинній бесїдї пояснив він свою програму і заявив, що буде яко посол щиро для свого народа працювати. Потім забрав п. др С. Смаль-Стоцкий еще раз слово, обговорював те-

Михайло Жук.

В осїнню нїч.

(Фрагмент).

Там, де кінчаеть ся місто *, де під ногами пісок, як кучугури снїгу зимою; там, де червонїють в осени лози, — стоїть жовта глиняна скеля. Коли зайти туди у день і поглянути на скелю, то можна побачити цїлий ряд земланок, що притулили ся, як гнїзда, до рудого боку. Ті гнїзда криті землею і тому на дахах вільно ростуть буряни; маленькі вікна дивлять ся підслїпувато, але цїлий вигляд землянок добродушний, заляканий і дрібненький-дрібненький. Перед землянками невеличка, витягнута в лїнію, площинка, котра і є дворищем для кольонії. Щоб трапити до землянок, то треба зійти в ярок, перейти кладкою через невеличкий струмочок, а тодї вже кожна стежечка покаже дорогу. У ярку (з боку кольонії) ростуть акациї, а на нїм боцї — буряни та лози. — Таку частину сьвіта посїдали — старцї, або найбіднїйші елементи городских робітників.

Дивний вигляд мала кольонія у теплі, погідні, лїтні вечори. Над городом блищав ся блїдий не повний місяць, а небо було спокійне, тепле і глибоко — сине...

Ярок дихав прохолодою, а лози, як закохані, тихесенько шептали ся між собою. Іноді промінь місяця, як сонною рукою, трапляв на шибку в малім віконцї і воно тодї прочуняло ся, осьміхало ся і дивило ся на другий бік яру...

Богато спогадів, богато чогось минулого, казкового оповідала ся цяточка! Лиш в осени було тут страшно і сумно. За скельою, де починають ся на богато верст степи, йшла наче велика вода без унину, без кінця і краю... В ярку в такий час дїялось щось невимовне: Наче сюди збігали ся люде й худоба, наче їх замкнули в сїм місцї і хочуть потопити, а вони вють, а вони клянуть і, як грізні буруни, кидають ся з кутка в куток. Навіть коли в землянцї тепло, та коли родина повечеряла сьогодня і спить, а як задзвонить шибка у вікні, як застогне, завие ярок, то неодмінно хтось прокинеть ся, перехрестить ся і закриe голову тим, що лиш трапить ся під руку.

В землянках, як було сказано, жили старцї та біднїйші робітники. Про старців казати не має чого, бо звісно з чого вони живуть, а про других також не богато оповідати. Чоловіки працюють а жінки лїтом на „мойках“, миють вовну. Деякі працюють на „перегрузках“, перегружуючи на баржі хліб, то за піддавальщиків, то занощиків. Зимою-ж ідуть у казенні плавнї по комиш. Не легка то робота йти в комиш! Треба встати ще темно, брати у руки саночки, різак, і переходити через річку у плавнї; треба до сьвіту набити комишу, щоб нїхто не бачив (бо у плавнях є казенні об'їщики, що сніймавши віддадуть під суд); треба постояти ще на базарі, поки продаш. А буває, що подуе низовий вітер, нажене воду, поробить на берегах полої, вода та за ніч підмерзне і треба брести по колїно по подвійнім помості. В подертих чоботях повно холодної води і не раз кляне такий „робітник“ свою долю. Буває, що наскоче об'їщик і не тілько комиш, а й саночки кидає сердешний та тїкає; тїкає він неохоче, бо в хатї чекає голод і холод.

Минають місяцї і довгі лїта, молоде поколїне виростає на зміну старому, старі комиші зміняють нові, тілько біда могутна панує з давних давен і не видко їй кінця... Як повітре облягає вона більшину людей, як повітре дістаеть ся вона у груди, а там — повний простір її владї, її безглуздім бажаням.

* * *

Був останнїй місяць осїнї. Небо ще з рана прокинулось хмурне і невеселе; хмари бігли низько над землею — вохкі, зтурбовані, готові що хвилї розридать ся. Коли на мійській ратуші, що була подібна на млинок до кави, пробила третя, то тодї. як дрібна курява, засїяв дощик. Коло четвертої добре стемніло ся; заблищало привидами по вулицях електричне, як молоко, і нафтове, як заплакані очі, сьвітло. Чи тому, що промінь заходячого сонця добув ся споза цїлої маси хмар, але повітре зробилось каламутне, жовтистого колїру, як вода на весні І справдї здавало ся, що місто все глибше і глибше сїдало на дно невідомого озера. Ось уже погинули контури будинків, ось погубились вулицї і лиш сьвітла з колесом сяйви боролись ся з грізним ворогом. На головній вулицї, біля ресторану з великими вікнами, зупинилась старчиха Варка (з кольонії) і дивить ся в середину. Нїколи їй так боляче не було, коли вона дивила ся на панів; нїколи вона так в душі не нарікала, як сьогодня, Її тїла не було; вона послала свій зір в середину, а тут на вулицї лишила щось невдоволене, щось нарікаюче. Рука, якою вона міцно держала кінцї хвартуха, де було трошки картоплї, — руки і не було.... Другою-ж як обтирала губи від дощу, так і лишила її на бородї. „Ач кляті, як їм там тепло та весело!..“ і голова сама похитнула ся кілька разів. Ось несе жвава фіґура до тих, що сидять біля вікна, а їх двое, на підносї тарілку, а там картопля і печене мясо. З тарілки йде в гору легка пара і наче всьміхаеть ся, і наче промовляе: фу, фу!... А вони і уваги не звертають: один колупае в ротї, а другий, що з блискучою лисиною, читае ґазету. Фіґура ставляе на столї тарілку, жваво віддаляеть ся, а за хвилю вертаеть ся з пляшкою і з вузькою високою шклянкою. Пан, не хапаючись, кладе ґазету, розгортае білу, як снїг, хустку і затикае її за

перішне виборче право, віднїс ся в своїй бесїдї також до присутних Жидів і Поляків з желанем, аби при виборах на посла до ради державної ішли з Русинами рука в руку і були собі і на далї добрими сусїдами. На его запитане, чи збори кандидатуру п. Ілї Семаки приймають, заявили одноголосно всї, що будуть при виборї лише на п. Ілю Семаку голосувати. Промавляло еще кілька місцевих і позамісцевих селян і аж коло 5. години по пол. закінчив предсїдатель збори подякою за так численну участь і взірцеве заховане, котре безперечно було найлїпшим доказом, що і селяни знали відтримати одну з своїх найважнїйших нарад чесно і поважно! По вічу запросив п. Фішер гостї і весь місцевий передвиборчий комітет на обід. — *Участник.*

Заставнецкий округ.

В неділю 24. с. м. відбули ся в Кулівцях передвиборчі збори під проводом п. Івана Бойчука, на котрих кандидат п. Лукашевич виголосив свою програмову бесїду. На внесене селянина Василя Унгуряна і пароха Боканча, принято одноголосно кандидатуру п. Лукашевича, а також ухвалено одноголосно ось таку резолюцию: „Зібрані на передвиборчі збори виборцї з Кулівців і окружних громад висказують своє повне довіре кандидатови п. Лукашевичеви і з'обовязують ся словом чести попирати сю кандидатуру всїма силами. — Збори виджуть в контркандидатурі др. Гакмана акцию звернену проти інтересів виборців заставнецкого повіта і завзивають др. Гакмана відступити від своєї кандидатури, щоб не шкодити згоді населеня. — Збори висказують подяку п. Н. Василькови і др. Стоцкому за їх дотеперішну дїяльність на користь руского народа". Серед живих оваций зібраних опустив п. Лукащевич Кулівці, щоб удати ся на друге віче до громади Василів. На граници села повитала його кінна бандерия і відпровадила до льокалю зборів, де п. Лукашевичеви на знак особлившої пошани передано хлїб і сіль заступниками ради громадскої і руских товариств. Зборами проводив п. Баласинович. По кандидатскій промові п. Лукашевича говорили ще пп. Іван Ґреул, Іван Циґанюк, Николай Собол і Іля Панків, які горячими словами обстоювали за кандидатурою п. Лукашевича, яку й ухвалено і принято такі самі резолюциї, як на зборах в Кулівцях. Того самого дня віддержав сей рухливий кандидат віче в Чункові, де по виводах надучителя п. Кейвана, Филипчука і Бабілюка ухвалено кандидатуру п. Лукашевича, як також і висше згадані резолюциї.

В понеділок 25. с. м. відбуло ся передвиборче віче в Дорошівцях, в котрім взяли участь всї виборцї громади. По привитаню п. Лукашевича хлїбом і солию через начальника громадского, вибрано предсїдателем зборів п. Онуфрія Малика, який удїлив слово самому кандидатови. Виводи бесїдника принято з вдоволеném і на внесок надучителя Радиля ухвалено одноголосно кандидатуру п. Лукашевича до Ради державної. Послови Василькови і др. Стоцкому висказано подяку за їх дотеперішну дїяльність. Того самого дня відбуло ся передвиборче віче в Товтрах, де по бесїдах самого кандидата, дальше селян Юрия Пухлея, Тодора Бойчука Іванового і Дмитра Бабілюка принято кандидатуру п. Лукашевича. Судивши по перебігу всїх віч відбутих в заставнецкім округї, приходить ся до переконаня, що кандидатура п. Лукашевича запевнена. Др. Гакман не має тут нїяких виглядів,— Цїла його „праця" здалась на помело.

Із черновецкого округа.

Гакман в Кічерцї-Глїбоцї. Вічний кандидат Гакман, видячи, що у власній шубі не ведесь як слід туманити виборців, втяв минувшої неділї на скликаних кацапско-волоских зборах в Кічерцї-Глїбоцї иншої штучки. Неудача кирині в Глїбоцї допекла Гакманови до крайности. Бо й як витерпіти такі закиди шваба-селянина: „Пане доктор! Як вам поведель ся в кождім селї так, як в нас, то мушу подивляти Вашу витревалість!" Щоби призабути такі моральні поличники, приїхав Гакман в неділю фіякром через Кичеру до Кічерки-Глїбоки. Із Кичери взяв ся за фіякром Ґеорґій Мудрак, Іван Ґерела та кілька подібних їм задурених людий. Із Глїбоки прийшли 2 члени волоскої каси з якимось там піддячим. Ся збиранина зійшла ся коло Зельмана, а почастувавши ся сивухою доволї, приступила до отворена зборів. Насамперед розпочав яничар Колуцка — своєю звичайною крутанициною туманити своїх лаполизів тим, що треба замовити більше гроший для членів его волоскої каси, котру анї видїл краєвий, анї контрольори централки волоскої по нинї не мали щастя сконтролювати, бо при кождім їх прибутю зникали волоскі касиери, куди могли. Ад'юнкт із Видїлу краєвого п. Цента приходив три рази і за кождим разом не заставав старшини, ба навіть і касиера при касї. Йдуть до сеї каси майже самі лизуни, що за порцию дюри дали би й рідну маму. Далї заревіли всї: гроший нам треба, гроший!

По сім промовив Гакман масненькими словами, а всї его поплечники репетували до запитої юрби. „Слухайте, то п. Василько говорить. Его всюди дуже поважають, а ви не маєте лица поважно слухати?!" Одні до других почали в голос накликувати. Повстав гамір. Пияки почали нї з сього нї з того сваритись і розходитись. Колуцка пінив ся як бісноватий. Гакман плюнув, сїв на фіру і без нїяких здобутків, як звичайно поїхав, що аж болото розскакувало ся.

Жидівскі збори.

В минувшу неділю, 24. с. м. відбули ся в магістрацкій салї жидівскі збори, скликані национальним жидівским товариством. На вічу явила ся сила виборців, так що навіть в передовій комнатї годї було найти місця. Проводив зборами будівничий Бохнер. В одногодинний промові пояснив др. Штравхер задачі нового парляменту, що може мати клерикальну і християньско социяльну більшість. Тому є обовязком всїх вільнодумних виборців спільно поступати, щоб вибрати в Чернівцях випробованих вільнодумних людий, які би завсїгди горячо обстоювали інтереси виборців. В дальшій бесїдї піддав острій критицї поступоване малої ґрупи незалежних Жидів, що зібрані приняли окликами вдоволеня. „Жидівство краю — говорив др. Штравхер — має без сумнїву право, вислати двох заступників до парляменту." По бесїдї д-ра Штравхера звернув ся до виборців другий кандидат на західні Чернівці. В блискучій бесїдї дав др. Вендер перегляд про колишне і теперішне право виборче і розяснив теперішню ситуацию в місті і в краю. Промовець зазначив в своїй бесїдї, що Жиди аж тодї рішили ся поставити свою кандидатуру в західних Чернівцях, як невдало ся здобути міску ґрупу для жидівского кандидата. Однак бесїдник нїяк не може погодитись з поступованем одної частини Жидів, яке може спричинити утрату одного мандату. Бесїдник готов зречи ся своєї кандидатури, коли сего вимагає народнїй інтерес, щоб його не тратив закид, немов то він вніс розєднане в суспільність жидівску. На вічу говорили ще урядник Фінґер, радн. гром. Тріхтер, купець Зайденштайн і редактор Тавбес.

Політичний перегляд.

Уступленє консервативного мінїстерства в Румунії. Консервативний кабінет Кантакузене з причини аґрарної револьти подав ся до демісиї. Утворенем нового кабінету заняв ся провідник лїберальної фракциї Дмитро Стурдза. Новий кабінет зложив ся ось так: Дмитро Стурдза, президия і заграничні справи; Іван Братяну, внутрішні справи; Еміль Контінеску, скарб; Спіру Горет, публична наука; Антон Карп, рільництво, торговля, промисл і домени; Тома Стеліян, справедливість; В. Г. Морцун, публичні роботи, і ґенерал Авереско, війна.

Ситуация в Болгарии. По поводу строгих правительственних заряджень побільшає ся невдоволене опозициї. Законопроект дотично зміни прасового закону викликав в „собранію" на понеділковім засїданю завзяту бучу. Коли Занковіст Христов почав критикувати предложене, прийшло до формальної бійки між послами більшости і опозиционістами. Правительственний депутат Йонов, що є заразом впорядчиком в Собраню, кинув ся на бесїдника і потрактував його помочником. Се спричинило страшенну бучу, так, що треба було перервати засїдане. На пополудневім засїданю в понеділок ухвалило Собраніе новий прасовий закон серед протестів зі сторони опозициї. В неділю відбули ся збори радикальних демократів, що мали на цїли запротестувати проти правительством внесеного прасового закону. Скликували віче колишнїй ректор університету Кінцов і посол Влайков. Збори осуджували в найострійший спосіб поступованя правительства. Бесїдники виводили, що правительство борется вже зі смертию і пробує, драконскими зарядженями ще на якийсь час задержатись при кермі. Промовцї завзивали зібраних продовжати борбу супроти правительства в найенергічнїйший спосіб і здержати дальші нарушеня державного устрою правительством, яке компромітує край перед чужими державами.— Не зважаючи на крики опозициї поступає правительство назначеною дорогою дальше. Таки ще на понедїлковім засїданю внесло правительство ще другий законопроект, який звертає ся проти анархістичних злочинів. Членам анархістичних товариств, яких дїланє звертає ся проти безпечности житя і маєтку, загрожуеть ся строгими карами. Їх засуджене передає ся военним судам. Дальше має судити военний суд осіб, що пробували робити атентати на князя, престолонаслїдника, мінїстрів, державних прокураторів і судовиків, як також і комендантів тих військових віддїлів, що підчас заворушень піклують ся порядком. Законопроект принято на вівторковім засїданю.

Війна в полудневій Америці. Майже раз-у-раз приходять з полудневої і середної Америки вісти про кровавi домашні борби, революциї, нападн і т. н. Ті домашні сварнї, та взаімна, нераз і кровава драча, то насущний хлїб тих дрібних держав, котрі не в силї між собою порозуміти ся і витворити нормальні, суспільно-политичні взаемини. Краї ті визволені з початком XIX. столїтя з під нерозумної политики Іспанії, опинили ся ненадїйно самі без власної традициї, а що гірше, без планів на будуче. Вправдї віддали ся они загальному лїберальному настроеви Европи але не уміли анї над собою працювати, анї в важних хвилях над собою панувати. Ті краї давно вже стали би ся добичею европейских держав, коли би — не Сполучені Держави північної Америки. І нинї Нїмеччина жадібним оком глядить то на Бразилію то на Арґентину, то вкінци на Венецуелю, та знає она добре, що північна Америка не позволить на заберчу политику нїмецкого кольонїзму. Та навіть могутнїйша від Нїмеччини Анґлія не думає о политичнім підбою країв полудневої і середної Америки і вдоволяє ся економічними здобутками. Завдяки північній Америці ті дрібні краї не боять ся политичної інтервенциї европейских держав. За те тим завзятїйше воюють самі між собою. Раз іде їм о границї, другий раз о копальнї, то знов о нарушену „честь", і т. н. Конфлїкти вибухають несподївано, без приготованя. Такий самий характер має і теперішна війна в Америці між Нїкараґуою а републикою Гондурас. Цїлою причиною війни есть суперечка о кількасот кільометрів лїсистої пограничної землї. Сей спір тягне ся від року 1863 і не йде тут о якісь великі богатства, лише о почутє справедливости. Република Гондурас є тепер цїлковито побита, її заняли війска Нїкараґуи. Та в те вдають ся сусїднї держави. І так держави Сальватор, Ґватемала і Порто-Ріко стають по сторонї републики Гондурас і орґанїзують ся в цїли поборена Нїкараґуи. З того може ся вивязати довга і завзята війна, бо обі воюючі сторони і чути не хотять про застановленє борби. З другого-ж боку може бути, що страх перед вмішанем Сполучених Держав наклонить воюючі сторони до заключеня мира. Поки-що лле ся кров по обох сторонах, бо погибло вже кілька тисяч жовнїрів.

Вістки із росийской України.

Земельне питанє на Українї.

Україна, обіймаючи 8—10 південних ґуберній Росиї, через особливі територияльні і історичні умови виробила і тепер має своєрідну економіку і культуру. Се дуже відрізняє її від сусїдних ґуберній навіть чорноземного великоросийского району, з тульскими і мальцевскими заводами і з більш культурною великоросийскою людностию. Через се і в питаню аґрарнім, робітничім і фабрично-заводскім Україна мусить шукати своєї стежки. — Перше питане аґрарної справи — се звідки взять землї? В Великоросиї питане про те, у кого і на яких основах відбирати землю, не таке пекуче. Селяньство там, здавна примушене шукати иншого заробітку, поруч з заходами росийского уряду, допомогло фабрично-заводскій промисловости стати твердо на ноги. В тих місцях, де народ з землї мало получає, через те одно вже, що там земля не така родюча, фабрик поблизу немає, широко розвинулись відхожі промисли, фабрики і заводи. — У нас же дякуючи чудовому чорнозему і централїзациї капіталів в иньших країнах, селяни майже всї — хлїборобы. Для них земля — все. Коли Українець кидав землю, то тільки в крайній нужді і при першій змозї вертав ся до неї, бо заробити йому, окрім тої-ж хоч і паньскої землї, було нїгде. При першій же змозї він навіть прикуповував новий клапоть землї. В Полтавщинї, на примір через крестяньский банк богато селян скупило по 10—15 і навіть 20 дїлів землї. — З другого боку у великорийских ґуберніях земля урядом і панами була захвачена Бог знає коли. При скасованю кріпацтва особливо в малородючих ґуберніях, народ наділяли нею досить щиро. У нас же навпаки. Ще двіста з верхом лїт перед сим народ здебільшого дививсь на землю, як на „спільну" власність всїх „трудящих ся" мас на Українї. Землю розхапали ще не так давно або козацкі старшини або польский та росийский уряд. Польскі королї ще 116 лїт перед сим роздавали ґрафам Браницким, Понятовским, Потоцким та иньшим цїлі повіти західної України „въ потомственное владѣніе". Сї пани при запомозї росийского уряду захопили в свої руки і чиншові землї вже після кріпацтва, обезземеливши на однім Полїсї до пів мілїона хлїборобів. Грабіжка народнїх земель в східній

комір. Фіґура наливає у шклянку пиво, а воно гордовито дметь ся у гору своєю піною. Пан починає різати мясо, а на малім палцї лївої руки так і грає здоровий перстень, як би хто кресав з його вогонь. Та ось та сама фіґура, що наливала пиво, підійшла до вікна і заслонила його фіранкою. Тоді увагу Варки звернули два панки, що сами вийшли з ресторану і голосно розмовляли: „Погадайте" — казав один — „як дотепно висловив ся ґраф Л.: від біди може оборонити нас власна сила, від достатків же тілько Божа ласка." „Ну, се не новина!" — казав другий — „таку гадку висловив ранійше ґрафа нїмецкий публіцист Бернс." „Ви зараз все лїчите не оригінальним" — незадоволено промовив перший. — Тут вони розпрощали ся, підняли коміри і розійшли ся,

Варцї ставало все сумнійше і сумнійше. Чи то холодний вітер, чи то дрібний дощ, чи все до купи, але вона почувала себе душе одинокою. В її уяві стояло: картопля, мясо, пан, блискучий перстень; в її вухах чулась розмова тих двох, але все се було, наче не на землї, а десь там, де вона нїколи не була. Було се їй незрозуміле і було се їй навіть вороже, дуже вороже, але незрозуміле. Варка пішла і думала все про свої справи. „Два місяцї як поховала чоловіка і в хатї тепер стало пусто. То хоч сварили ся, бо пив старий, ой, як пив! — а тепер пусто... Нї слова. Хіба цьвіркун цїлу нїч співає, але й він обрид."

(Конець буде.)

Україні коїлась серед білого дня на протязі XVIII і XIX віку, від царицї Катерини аж до Миколая II-го. На Україні є можливість вказати не тільки внуків і правнуків тих панів, що таким чином перші заняли землю, а навіть батьків їх, а часом і вони самі ще живуть. І як в Великоросії може прийдеть ся платити коли не за землю, то за бумаги, під які її заставлено в чужих банках, — то в нас питане про відібране земді при докладнім розеліджуваню може розвязатись зовсім простійше ніж там. Не меньш важні і иньші подробиці земельного питаня — кому і на яких основах віддати землю. В Великоросії та Польщі на пр. де більше-менше розвинена фабрична промисловість, багато робітників може й не захоче проміняти свій заробіток на гіркий хліборобский кусень. У нас же при значно більшім числї робочого люду (6—7 міл. по останній земскій статистиці проти 3½—4 міл. Великорос.), в 99 проц. сїльского пролетаріяту не тільки з північної України, а й з великоросийских ґуберній, претендантами на землю являть ся майже всї сї робітники. Комуж скорше дати землю, чи тим, хто не має її, а блукає по заробітках, чи тим у кого есть якийсь постійний заробіток і хто давно вже відстав від землї? Хто має більше права на маєтки в Катеринославщинї, чи безземельний український пролетаріят з Полтавщини, чи заробітчане з Курщини та Орловщини, що обробляють сей та иньші маєтки вже десятки років за нужденну платню? — Поставити як слїд ті питаня перед народом українським зможе тільки українська фракция. Докладно обмірковуючи їх на своїх зібраних і приходячи до иньших фракций вже із сталими поглядами, українські посли і в Думі при обговорюваню аґрарної справи зможуть з спокійною совістию захищати інтереси своїх виборців. З численних иньших деталїв, що відріжняють нашу від иньших країн, вказувати треба ще хоч би на дрібну земельну власність. У Великоросії се питане навіть не повстає через те, що там такої власности майже немає. Тим часом у нас під впливом иньших історичних умов вона вкорінилась досить глибоко, особливо в північній Україні. І хоч на думку послів і буде вона найвисшою несправедливостию і дуже навіть некористною, бо може знов зібрати землю в руках богатїйших, але знищити її зразу на Україні без широкої аґітациї в масах не можна ніяк. (*За „Радою“*).

Київский університет.

Рада професорів видала відозву до студентів з візванем, щоб студенти стерегли порядку і вчащали на лекциї. Наколи-б до 1-го квітня не вдалось довести до сего, то університет замкнуть до слїдуючого року.

Українська мова в росийских ґімназиях.

Петербурскі „Бержевїї Ведомості“ доносять, що міністерство просьвіти розіслало до окружних кураторів наукових обіжник, яким дозволяє на жадане родичів учеників заводити в державних ґімназиях науку української мови. Хоч як сей розпорядок російского міністерства видаесь уступкою дрібного значіня супроти 30 мілїонового українського населеня в межах Росиї, однак его вартість є неоцїнена. Ходить лише о то, аби Українцї покористували ся ним вповнї і у всїх ґімназиях, а їх є безліч на Україні, домагало ся заведеня науки української мови. Росийске правительство признало тим розпорядком відрубність української мови від великорускої і видерло галицким кацапам арґумент, яким они воювали між несьвідомим селяньством і запомороченою частию інтелїґенциї, що немов то українська мова є „нарічем“, щось в роді лемківского або гуцульского говору.

Події в Росиї.

Дума.

Остаточно радить Дума далї в салї „Дворянських Зборів“. На останнім засїданю вела ся горяча дискусия о знесеню полевих судів. Промовляли головно кадети. Сьвященик Тиквиньский закинув правительству, що забуває о Христовій науцї. Епископ Евлогій серед горячих оплесків палати спротивив ся карі смерти і осудив всякі морди і убийства. Проти судів виступили дуже остро соц.-демократи і трудовики. Останні вісти говорять, що Столипін і його кабінет остаточно годить ся на знесене полевих судів.— Рівночасно однак півурядовий орґан Столипіна „Россія“, стїсняє компетенцию Думи до границь, на які не може згодити ся не то лївиця, але цїла Дума. В квестиї аґрарній пр. дозволяє правительство робити Думі тілько поправки в правительственних законах, виданих по розвязаню першої Думи. Ся півурядова деклярация викликала велике обуреня в цїлій росийскій пресї, а специяльно між кадетами. „Треба лиш тїшити ся з такого поставленя справи, — пишуть „Русскія Вѣдомости“, — бо показуе ся ясно, де треба шукати причин можливого розвязаня Думи? Є вони не в радикалїзмі нової репрезентациї посольскої, а в неконституцийнім змаганю Столипіна і його товаришів до задержаня власти. Ясне право стоїть тут по сторонї Думи. Навіть засадничі закони не полишають нїяких сумнївів що до властивої компетенциї Думи, яка може цїлковито знести тимчасові укази. Столипін самовільно коментуе компетенцию Думи“. Ясна річ, що вся справедливість є по сторонї Думи, але ясно теж, що в тім безправнім напорі „Россії“ на Думу треба бачити початок непорозумінь між урядом, а Думою, їзза яких може небавом вийти вельми прикра ситуация для всеї Росиї.

Порозуміне Столипіна з кадетами?

Де-які часописи містять відомости, що між кадетами а Столипіном прийшло до порозуміня — і то на слїдуючих точках угоди: кадети зрікають ся реформи аґрарної, зрікають ся на якийсь раз жаданя рівноправности народів і мають попирати заграничну державну позичку. Натомість мають кадети дістати чотири теки міністерияльні: рільництва, осьвіти, торговлї і справедливости.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 28. марта 1907.

Особисті вісти. Посол Николай Василько виїхав вчера до Відня.

Польско-єзуітске фарисейство в справі укр. університету. Сейчас по недавній величавій демонстрациї нашої молодїжи і її голодівцї заговорили польскі часописи, що Поляки нїчого не мають проти основаня осібного українського університету, а виступають лиш проти утраквізациї теперішного університету львівского. Коли Українцї заявили, що они якраз не утраквістичного а українського університету жадають у Львові, здавалоб ся, що справа eo ipso вже поладнана в галицкій опінії. Та так воно не є. Марою утраквізму Поляки лише страшили свою суспільність, щоб її зворохобити проти властивого нашого постуляту, — а відтак такими своїми солодкими заявами хотїли они защитькати опінію европейску, яка нараз звернула ся проти Поляків. Тепер вже, коли справа університетска хоч трошечка, як здаеть ся їм, притихла, Поляки явно і ясно кажуть, що они і на основане самостійного українського університету не пристануть. Пише се краківский „Czas“, орґан польских панів, а радуесь тим „демократичне“ „Słowo Polskie“. Гарна компанія і гарна льоґіка та мораль їх поступованя! Не знати лиш, чого вони тим довоюють ся?

Рускі кандидатури в Галичинї. „Народний Комітет“ затвердив слїдуючі дальші кандидатури: 1. на округ Дрогобич, Старий Самбір, Турка на посла о. І. Яворского, сойм. посла, а на заступника А. Старуха; 2. на округ Золочів і пр. о. І. Зельского; 3. на округ Ярослав і пр. на посла адв. д-ра Д. Стахуру, а на заступника проф. Янева; 4. на округ Скалат, Гусятин і пр. першим кандидатом на посла ред. М. Петрицкого а другим судію І. Кивелюка. Заступником першого має бути о. Чачковский; 5. на округ Долина, Калуш і пр. поставлено і другого кандидата, о. Богачевского (першим є проф. Ю. Романчук).

Американьско-руский епископ. Наспіла з Риму нагла вість, що о. Сотер Ортиньский ЧСВВ., бувший ігумен василіянського монастиря в Михайлівцї, зістав іменований епископом в Сполучених Державах північної Америки. Новоіменований епископ є чоловіком в силї віку, незвичайно інтелїґентний і взагалї відзначає ся гарними прикметами ума, серця та характеру, а при тім є він щирий та сьвідомий Русин-Українець і горячий патріот, одним словом наш чоловік. Тим чином здїйснили ся від давна підношені домаганя Русинів що до американьско-рускої Церкви, а сповнили ся в спосіб як найкрасший — мимо того, що угорске правительство старало ся обсадити се місце яким мадяроном.

Реґуляция платнї черновецких учителїв. Після поголосок в часописях задумуе черновецка рада громадска в такий спосіб усунути біду міських учителїв, що їм признаеть ся підвисшене дорожняного додатку о 100 К річно. Се однак не було би нїяким полїпшенем долї міського учительства, коли зважимо на його малу платню, що стоїть навіть позаду платнї сїльского учительства а також зі згляду на дорожнечу, що відбиваесь некорисно серед всїх верств суспільства. В неділю, 24. с. м. відбули ся збори черновецких учителїв, де обговорювано наново реґуляцию платнї міських учителїв при узглядненю згаданої поголоски. На зборах явило ся майже все учительство міске і всї бесїдники зазначили, що таке поладнане справи було би простою наругою, провокациею учительства. Принято резолюцию, в котрій постановлено бажаня і жалї міского учительства виказати на зборах і апелювати до населеня. Переведенем сеї постанови має занятись екзекутивний комітет черновецкого міского учительства, який має незабаром афішами скликати збори. В сїй цїли відбуде комітет засїдане в пятницю, 29. с. м. о 6-ій год. вечером.

Покараний чернець. В Неаполю відправив сими днями патер Дего молебень за упокій душі недавно помершого поета Йозуи Кардуччого. При тім виголосив він з мовницї вправдї не гимн до сатани, але кілька не конче побожних уступів з „Odi Barbare“ і старав ся своє літературно необразоване стадо познакомити з красою кардучкої творчости. Наслїдком сего поступку було, що клерикальна преса підняла великий крик і папа мусїв мудрого пароха усунути.

Кілько є всїх академиків в Австриї? Найновійші урядові справоздана із статистики поодиноких університетів подають такі числа студентів у зимовім півроцї 1906/7. р. У віденьскім університетї було 8505 студентів, в інсбрупкім 1092, в ґрацкім 2030, в німецкім університетї в Празї 1610, в ческім університетї в Празї 3961, у львівскім університетї 3672, в краківскім 2909, а в черновецкім лишень **799**. Всїх отже студентів, записаних в зимовім півроцї м. р. було **24.578**.

З суду. Містопрезидент краєвого суду п. Артимович удав ся до Станівців в цїли інспекционованя тамошнього суду повітового. — Судовий авскультант Павло Устиянович в Чернівцях, який в висшім судї у Львові зложив судеский іспит, зістав придїлений до повітового суду в Боянах.

Студентскі збори. 27. цьвітня відбудуть ся на всїх університетах Австриї студентскі збори в справі признаня жидівскої народности. На дневнім порядку буде стояти енунциация, яку має ся післати до міністерства просьвіти. Тому що ходить тут о однодушне поступоване по всїх університетах, то відбудуть ся також і на тутешнім університетї студентскі збори в сїй справі.

Адвокат, що визбирує згарки. У Відни вичеркнено адвоката д-ра Немечка з лїсти адвокатскої. Головна причина має лежати в тім, що др. Немечек прогрішив ся через збираня циґаретових згарків. Віденьска камера адвокатска узнала збиране згарків за нарушеня станової чести цїлого адвокатского стану і найвисший трибунал мусїв усунути адвоката. Богато сьвідків доказало, що др. Немечек збирав згарки по дорогах, коридорах і т. д.

Індиянцї на поєдинку. Американьскі часописи оповідають про поєдинок, що відбув ся між провідниками Індиянців з племени Утаг. Поєдинок звісний в них під іменем „Муг-Вова“ і обходить ся з великою сьвяточністю. Приналежні до племени придивляють ся сценї в военнім зборі. Оба противники тягнуть жереб; хто програв, того привязують за праву руку, а хто виграв, за лїву до того самого дерева. По тім дістае кождий з них наострений ніж. І тепер оба противники кололи ся ножами. Борба тревала лише хвилину, бо вже по кількох хвилях втратили оба противники притомність наслїдком многократного пораненя. Оден з противників умер слїдуючої днини.

Із штуки і літератури.

Другий квартальний попис в муз. школї ім. М. Лисенка. В неділю, дня 24. с. м. о год. 3ій попол. відбув ся в великій сали „Народного Дому“ другий квартальний попис учеників „Музичної Школи ім. Миколи Лисенка. Один з присутних гостий не-Русин переслав нам рецензию на сей попис, яку отсе в перекладї подаємо: „В неділю 24. марта відбув ся попис учеників музичної школи ім. Миколи Лисенка. Сим разом виступила школа лиш з учениками віддїлу фортепянового, перед публикою яка складала ся з круга родичів і прихильників. Ученики віддїлу скрипкового і сольового сьпіву вже розїхали ся на сьвята, тож їх продукциї відпали. Попис сей дав нагоду пізнати із знаменитих продукций деяких учеників віддїлу фортепянового (якого провід лежить в досьвідчених руках панни Г. Бухер, що і власною грою здобула собі заслужену славу і узнане в Чернівцях), що ся учителька уміє попровадити учеників через початкові понятя в той спосіб, що продукциї навіть учеників найнизшого віддїлу викликують відтак заінтересоване слухачів. Віддїл фортепяновий, має 8 клас з котрих 1-ша розпадае ся ще на два піввідділи именно висший і низший, що уважае ся клясою приготовляючою. Їзза того, що школа доперва 3 роки істнуе, то найстарші ученики належать до III. кляси. Дуже користно було для загального вражіня, що кожда ученица продукувала ся лиш коротким твором, через що слухачі не умучили ся і заінтересоване тревало аж до кінця, де як раз найкрасші продукциї наступали. Розводити ся над поодинокими продукциями займило би за богато місця, бо загалом кожда з них заслугувала на похвалу; особливо продукциї учениць III ої кляси, межи якими визначила ся найбільше Г. Ерле, могли збудити гадку, що в отсій розвиваючій ся Музичній школї ім. Миколи Лисенка виростае дуже небезпечний конкурент для школи „Musikvereiп-у“. — *Ф.*

Центральний ком. виборчий просить, щоб сейчас надсилати із всїх округів точні дати із виборчих лїст, кілько де є певних, непевних і противних для нас виборців, на адресу добр. О. Луцького. ред. „Буковини“.

Вийшла вже книжочка: „Приписи про вибори до Ради державної“; ціна 50 сос. Замовляти можна в друкарни „Рускої Ради“.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Вербівцї відбудуть ся в внедїлю дня 7. цьвітня 1907 о 1. год. попол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу загальних зборів з попередного року. 2. Справоздане старшини за дїловий рік 1906. 3. Вільні внесеня. — *Матей Шименько*, нач. *Кость Томюк*, касиер.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Калинівцї н. Ч. відбудуть ся в недїлю дня 7. цьвітня 1907 о 3. год. попол. в читальні з отсим дневним порядком: 1. Справоздане старшини про стан каси і про дїяльніст старшини в 1906. р. 2. Предложеня білянсу за рік 1906. 3. Вибір начальника і одного члена старшини. 4. Вибір предсїдателя і 6. членів надзорчої ради. 5. Нарада над внесенем старшини аби осїнні збори не відбули ся. 6. Установлене найбільшої пожички яку би можна одному членови удїлити. 7. Вибір касиера і насначене платні для него. 8, Нарада про вступлене в члени тов. „Спілка“ для продажи і закупна. — *В. Гишка*, нач. каси.

Веснянні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Юрківцї відбудуть ся в недїлю 7. цьвітня 1907. о год. 2. попол. в шкільнім будинку з слїдуючим дневним порядком: 1. Обрахунок за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесеня. За старшину. — *Дор. Віщук, Іля Костюк Ів.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Топорівцї відбудуть ся на 7. цьвітня с. р. о 1. год. в домі Петра Ґелича з таким порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Усунене 3 тої части ради надзорчої і вибір нових членів. 3. Назначене річної платнї касиереви. 4. Вільні внески. За старшину — *Петро Ґелич.*

Упрашаю всїх тих панів що побрали Календар Рускої Бесїди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати гроші найдальше до 1. цьвітня с. р. — Те саме відносить ся і до тих які винні ще за Календарі з лїт 1906, 1905 і 1904.
Ів. Захарко.

66 2—3

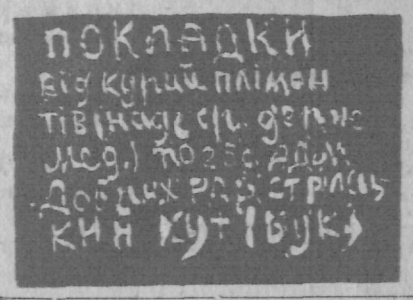

Случайна нагода
Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фортепян.
Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (8—10)

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.
(—)

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

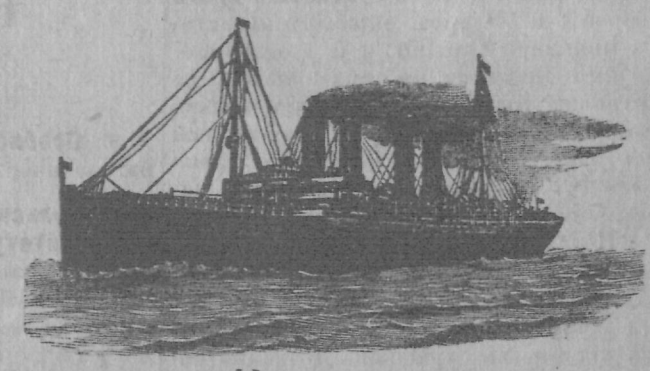

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.
109 (35—104) н. с.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтривалїйші а також найдешевші!
Кромі тих, є у мене також на складї

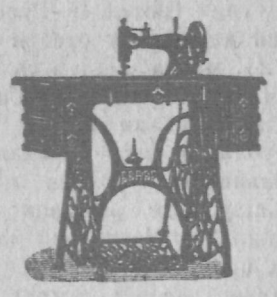

97 25—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекший у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинїст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)
МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛЇЇ,
Берґмана і С-ки в Дрезнї і Тешинї над Ельбою
після одержуваних щоденно писем з признанем, є і остане ся із всїх медичних мил найуспішнїйшим, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (5—50) н.
Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівцї, ул. Головна. (Enzenberg-Haupstrasse)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

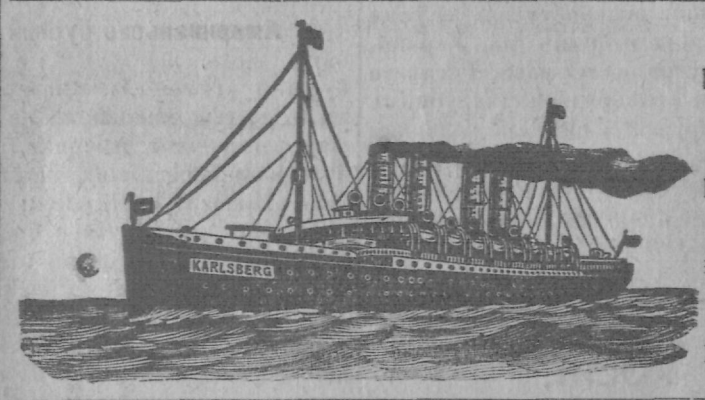

До Америки
Канади, Полудневої Америки і Африки
перевозить лиш
перворядними поспішними і почтовими парівцями
скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg
Ґенеральна корабельна експедиция. 26 10—10

Штучні навози
на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**
50 (9—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друк для Каси райфайзеньских.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.
Отсим подає Вп. П. Т. Клїєнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад
Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
(—) Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до польованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 33. Чернівці, неділя дня 18. (31.) марта 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтовой. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Чернівцї, 30. марта.

Є такі загально-народні, публичні потреби, що говорити про них треба дуже поважно і щиро. Хто відбув тепер хоч кілька передвиборчих прогульок на села, — в того при безпосередних стрічах із нашими мужиками зродилось певно немало таких загальних думок. — Дивлячись там на справдї велику роботу, яку вложили в села і для сел наші давнїйші і теперішні други і батьки народу, — бачучи в горем битих селяньских масах сю підойму духа, сю велику надію, якою наповнені тепер всї наші мужицкі, щирі, сьвідомі душі, — годї не відчути і у власній груди нестримного голосу: працї, невсипучої, горячої, сердечної дальшої працї треба нам тепер для нашого люду! Всюди народ горне ся до тих, в кого віщим інстинктом, або розумним поглядом, чуе щирість і любов для себе. Всюди витає їх ширістю, надїею і довірем, — тут і там паде із наболїлого від горя мужицкого серця таке розумне, таке тепле слово... Очевидно, — немало найкрасшого труду пішло на те, щоб мати нинї ті маси за собою, — але ще більше роботи треба може тепер в найблизших лїтах, щоб тим масам і всему впрочім рускому людови на Буковинї, дати дальший відповідний зміст, такий, що держав би їх крїпко на шляху все вперед поступаючих змагань. Маємо вже читальнї, каси і „Сїчи“, маємо добрі народні школи, але у всїх тих кузнях народної долї треба невсипучої, громадної, великої працї. Маємо вже шляхотний матеріял, тесовий камінь і підпори з крицї, — будуймо храм! Тепер є у нас хвиля, із якою вяжеть ся велика одвічальність. Народ рве ся до плянової працї, треба йому дати конкретну страву, треба його полїтично виховувати й вести і робити для него всьо можливе. Не говорити, але робити! Робити в читальнях і „Сїчах“, в касах і на зборах, в школї і поза школою, у всїх напрямах жити. Кождий, чи в гуртку, чи на самотї живе він, учитель і урядник, полїтик і адвокат, економіст і письменник, най кождий працює на своїм житевім місци для народу. Збитою лавою берім ся до працї, виховуймо між собою розумні і характерні одиниці, здобуваймо для працї народної потрібне конкретне знане, піддержуймо готове вже дїло і вводїм в жите нові помисли, знані чужим і сусїдам, сотворім строгу, але толерантну публичну мораль і все від себе і від всїх жадаймо щирої, розумної, характерної працї! Нїяк не можна подати якоїсь альхемічної, детальної рецепти для такої роботи, але витворім в себе таку атмосферу, щоб добре почував себе в нїй лиш той, хто для загального добра працює, щоб не мав душевного спокою у нас нїякий вигідний симулянт і щоб паленїв між нами із встиду кождий байдужий, кождий іґнорант, кождий що хоч годен, а нїчим не причинюєсь до скріпленя вічно вперед поступаючої народної филї. Най лиш ідейна, характерна, позитивна, в широкім розуминю народна праця становить нашу вартість і змисл всього нашого житя! Маси люду, їх щасте і їх душевна відрада вимагають сего від нашої інтелїґентної громади і якраз тепер ми під грозою незмірної одвічальности мусимо сю свою задачу сповнити. Звязані як найтїснїйше з людом, станьмо як поодинокі ясні особистости або в гуртї як передові робітники на чолї народу!

Таких кличів не треба розволїкати довгими словами. Такі домагання має ставити душі своїй кождa жива людина, — кождий сам має тут бути судею совісти своєї!... Людям доброї волї, людям, що выросли понад дрібні амбіциї, людям, що не хочуть колодою валятись по сьвітї, людям щирих бажань і думок подаємо отсї слова і нетерпеливо вижидаємо відгуку, що лише в ідейній роботї проявитись має...

Передвиборчі вісти.

Вже вийшла книжочка: „Приписи про заступництво держави і про вибори до Ради державної“ (з поясненями) видав др. Лев Когут, Чернівцї 1907. Ст. 128. Ціна 50 сот. — Підручник сей дуже потрібний для всїх, що ведуть виборчу аґітацию. Просимо замовляти се видане в друкарни „Рускої Ради“.

З кіцманьского округа.

В суботу, дня 23. марта відбули ся о 1-ій год. по обіді передвиборчі збори в громадї Южинцї в будинку шкільнім. Тут зібрало ся велике число селян і вся місцева інтелїґенция, між нею гр. прав. парох о. Бойчук, надуч. Гошовский і місцевий почтмістр. Прибувшого з Кіцманя кандидата п. Ілю Семаку повитав в імени громади двірник Петро Гнатчук хлїбом і солию. По виголошеню кандидатской промови, яку вислухали присутні з найбільшою увагою та нагородили її кілька разів грімкими оплесками, осьвідчили ся збори одноголосно за кандидатурою п. Ілї Семаки.

Того самого дня відбули ся збори в сусїднім селї Шишківцях о 4-ій годинї по обіді також в школї. Тут привитав кандидата начальник громадский Николай Сенка, передаючи ему хлїб і сіль. Збори вибрали на предсїдателя п. директора Мандичевского. По вступній промові п. упр. школи П. Андрюка, розвинув кандидат в довшій бесїдї свою програму, котра всїм присутним дуже сподобала ся, бо з кождого реченя слїдна була щира любов до свого народа. По сїй промові запала одноду шна ухвала попирати енерґічно кандидатуру п. радника Ілї Семаки на посла до Ради державної.

Із зборів в кіцманьскім округї мусїв кождий набрати передсьвіченя, що вибір п. Ілї Семаки (за котрим повіт кіцманьский стоїть як оден муж а в Садаґурщинї его кандидатура знайшла горячі симпатиї) есть запевнений. — *Очевидець.*

В четвер дня 28. с. м. відбули ся передвиборчі збори в громадї Давидівцї, на котрі приїхав з Кіцманя кандидат радник суду п. Іля Семака. При вході до школи, в котрій відбулись збори, повитав кандидата начальник громади Дмитро Андрущук хлїбом і солею по старім звичаю і зазначив, що радник Іля Семака есть між народом кандидатом популярним, позаяк, кождому з селян, хто тілько до него з якою справою звернув ся, старав ся щиро помагати. По вислуханю кандидатскої бесїди, котра задля еї ядренного змісту всїм дуже сподобала ся, рішили збори одноголосно підпирати кандидатуру радника Ілї Семаки на посла до Ради державної. З поміж зібраних селян чути було голоси, що радник Іля Семака заслугує бути вибраним на посла тому, що в громадї Давидівцях і в богатьох иньших громадах кіцманьского повіта поратував много селяньских господарств від лїцитаций і старав ся з усїх сил помочи селянам словом і дїлом. Се люди добре памятають

Михайло Жук.

В осїнню нїч.

(Фрагмент).

(Конець).

Варка повертала з вулицї на вулицю і де далїй ставало темнїйше і брудиїйше. „То хоч служив вартовим на лїснім складї і хоч яку копійчину до дому приносив, а то й трісочок у нїч, а тепер що?...“ В її уяві з'явилось знову лице пана, що колупав у ротї. „А клятий!“ — вилаялась вона. „Не довго й пожила я з старим, лиш два роки... А з малку все по чужих людях стиняла ся... Була й копійчина своя та раз до схову хазяям дала і не побачила більше. А до старого чого пішла? — бо куток свій, бо хата своя... Радили сусїди хату продати, а де я віку добуду? Нї, не продам!...

Чого тільки не трапляєть ся в сьвітї людинї? Ось вона мала, лїт 10 або 12, і йде з батьком у плавнї по лозу. А лїд на ріцї такий слизький та рівний, як шкло; але нїчого: у них з батьком у обцяси та у підошви цвяшки набиті і їм не слизько. Не зручно їй: мамина кохта довга і рукави довгі, але вона добре підперезана і їй тепло. Ось вони у плавнях. Батько рубає лозу, а мати десь чекає на ту лозу; принесуть лози, а мати і їсти зварить і в хатї буде тепло. Далеченько вони зайшли з батьком а навкруги снїг та червоніє густо лоза. Батько вже звязав одну вязку і на другу рубає, аж чують щось тріщить ... хтось йде... Об'їщик!... Батько — сокиру за пояс, вязку в руку і каже: тїкай дочко! Вона біжить, але зараз же падає; батько хапає її за пояс, як сніп, та вже тїкає з нею і з вязкою, а лози дряпають їй лице; вона затуляєть ся руками, а їй страшно, страшно...“ Варка ще повернула в вулицю і тут мусїла вхопити ся рукою за паркан, щоб не загрузнути в болотї. На розї стояла, ледви дихаючи, нафтова лїхтарня, а далеко — блимала друга. „У той же рік батько помер — думала вона, — а мати також не богато протягнула і лишилась сама... Нї, не продам... свій куток ... не продам!“ А думи трошки притихли, а радше покинули на хвилю голову.

„Хіба ж я стара? — раптом прокинулось в голові. — Сорок і пять лїт, а слабости і на шість десятків набереть ся... А яка я здорова була ... всї мене звали: пиката Варка. І де подїлось, де подїлось?.. Як з водою пішло!...“

Гадки знову пролетїли і зникли. Ось уже остання городска лїхтарня наближаєть ся до Варки, ось і останнїй полїцейский стоїть біля двору, а там темно і лиш вітер гуде, як навісний. Минула Варка останнїй двір і опинилась серед темноти та вітру.

Що вже натїшив ся з неї той вітер! То він припадав біля самих її ніг на землю і кусав за ноги, і добував ся аж до спини; то знову, закрутившись, хапав спідницю і заплутував ноги, і зупиняв її на хвилю. Не раз вона здрігала ся цїлою істотою і не раз, коли зупиняв її вітер, хрестила ся: так страшно і так порожнїсенько було навкруги. Раз так подув вітер, що Варка обернула ся спиною до його, обернула ся і побачила той сьвіт, що лишив ся за нею. Відблиск сьвітла висїв над тим сьвітом, як фантастична смуга туману, і більше нїчого. Лиш почула Варка, що шумлять лози, що до дому не далеко і наче сили набрало її тїло — пішла. Та ось донїс ся крик з вітром ... не далеко ... зовсїм близько...

„Ратуйте, ріжуть!... Ой!...“ Мимо Варки пробігла темна постать і зникла миттю в пітмї. Йде Варка, аж чуе знову хтось біжить; зробила ще кілька кроків, аж хтось упав майже коло неї. „Хто се?“ — питає Варка. Щось заворушило ся, а нїчого не відповідає. „Хто“ — допитуєть ся вона, схилившись — мовчить. Поторкала рукою — нїчого. „Мабуть здорово підрізав“, — погадала і рушила до дому. Ось і ярок. Варцї аж тепер стало трошки страшно; але сей сьвіт вона розуміла і знала. Пригадала вона, як її небіжчик мала вона, — а мати також не богато протягнула і лишилась сама... Нї, не продам... свій куток ... не продам!“ А думи трошки притихли, а радше покинули на хвилю голову.

„Хіба ж я стара? — раптом прокинулось в голові. — Сорок і пять лїт, а слабости і на шість десятків набереть ся... А яка я здорова була ... всї мене звали: пиката Варка. І де подїлось, де подїлось?.. Як з водою пішло!...“

Гадки знову пролетїли і зникли. Ось уже остання городска лїхтарня наближаєть ся до Варки, ось і останнїй полїцейский стоїть біля двору, а там темно і лиш вітер гуде, як навісний. Минула Варка останнїй двір і опинилась серед темноти та вітру.

Що вже натїшив ся з неї той вітер! То він припадав біля самих її ніг на землю і кусав за ноги, і добував ся аж до спини; то знову, закрутившись, хапав спідницю і заплутував ноги, і зупиняв її на хвилю. Не раз вона здрігала ся цїлою істотою і не раз, коли зупиняв її вітер, хрестила ся: так страшно і так порожнїсенько було навкруги. Раз так подув вітер, що Варка обернула ся спиною до його, обернула ся і побачила той сьвіт, що лишив ся за нею. Відблиск сьвітла висїв над тим сьвітом, як фантастична смуга туману, і більше нїчого. Лиш почула Варка, що шумлять лози, що до дому не далеко і наче сили набрало її тїло — пішла. Та ось донїс ся крик з вітром ... не далеко ... зовсїм близько...

„Ратуйте, ріжуть!... Ой!...“ Мимо Варки пробігла темна постать і зникла миттю в пітмї. Йде Варка, аж чуе знову хтось біжить; зробила ще кілька кроків, аж хтось упав майже коло неї. „Хто се?“ — питає Варка. Щось заворушило ся, а нїчого не відповідає. „Хто“ — допитуєть ся вона, схилившись — мовчить. Поторкала рукою — нїчого. „Мабуть здорово підрізав“, — погадала і рушила до дому. Ось і ярок. Варцї аж тепер стало трошки страшно; але сей сьвіт вона розуміла і знала. Пригадала вона, як її небіжчик хотїв обікрасти богатого лїсо-торговця, у якого він служив вартовим. „Знаєш, така біда скрутила, така скрутила, що я і лом у руки взяв і ніж припас...“ оповідав він раз пяний пяному товаришу. „А я, знаєш, молодий був, здоровий...“ Пригадала вона, як він спустив ся тодї на канатї з горіща, талом, за який був привязаний канат, упав до долу і наробив галасу.

„Піймали, знаєш, тодї і в острог посадили.“ „Знаю, знаю... Ой, знаю!...“ казав пяний товариш. І Варка се знала. „От і дома!“ — закінчила вона свою гадку, видрапавшись з яру на гору. Ще трохи і вона вже була в хатї. Висипала в куток з хвартуха картоплю, знайшла помацки сірники, знайшла гасничку і в хатї стало ясно. Побачила Варка все рідне, знайоме. Мазана домівка, ослін, горшки на полиці; піл і де-яке шмате там же у купі, — все осьміхнуло ся до Варки. Вона швидко роздягла ся, витягла з під печі трісок, сухих гилляк, начистила картоплї, принесла з сїней води. Потім пішла знову на двір, полїзла на дах, відоткати комин. Вернулась, розпалила в печі і почала варити. Гасничку згасила: „По що, коли з печі ясно. Горячого поїм і тепло стане“, — міркувала вона.

— — — — — — — — — — — — — — —

Варка повечеряла, уже й комин заткала і лежить. Тепло їй. Коли застогне вітер, то пригадає Варка зиму холодну й голодну.

Ріжуть!... О ой!... і вона, вжахнувшись, розплющує очі, але нїкого й нїчого навкруги. То знову бачить вона вікно, пана з лисиною і перстень, що так і грає; у пана в руцї здоровий виделець, він хоче тим виделцем наштрикнути картоплю, а картопля розбігаєть ся по хатї і сміють ся, така румяна та весела. Пиво все гнївають ся і дметь ся в гору; пан бере знову ґазету і ... Варка засипляє.

Чернигір, 18./XI. 1906 р.

і тому голос народа в округї Кіцмань Садаґура знає тілько одного кандидата на посла до Ради державної, іменно п. Ілю Семаку. *Присутний.*

З вижницкого округа.

Дня 24. марта с. р. відбуло ся в Довгополи величаве віче Гуцулів з над білого Черемоша. На віче явило ся поверх 1000 людий, а то з обох боків пограничної ріки. Збори отворив місцевий управ. школи д. Антін Мандрик, витаючи прибувших щирими словами і завзиваючи їх до живої участи в біжучих нарадах. Зборами проводив Іван Яблінчик, господар з Довгополя, а застушали его Іван Дронек, госп. з Гогов і Дмитро Шкиряк, госп. з Перехрестної, а секретарювали Іван Дутчик, госп. з Конятина і Юрій Куриндаш з Довгополя. Про нове право голосованя і его значінє референував д. А. Мандрик. Бесїдник звернув увагу присутних передовсїм на те, що доля їх лежить тепер в їх власних руках. Референт поучав зібраних про карти голосованя і карти леґітимацийні. На сї дві речі звернув бесїдник увагу передовсїм Гуцулів галицких, котрим право голосованя дуже утруднено і котрі можуть мати вибори 3 або 4 разів. Загрівав він також зібраних, щоб закладали між собою десятників, т. є. що кождий мусить привести з собою десятьох до голосованя; щоб завязували тіснїйші комітети, котріб пильнували лїст та щоб всї як оден явили ся в день виборів до урни. Дальше звернув він увагу на значінє мужів довіря, котрі при хрунівских комісиях відограють велику ролю. День 14. мая с. р. говорив бесїдник, має для нас майже таку саму вагу як день 3. мая 1848. р., коли то знесено паньщину. Опісля виказав він заслуги нашого невтомимого посла д. Ник. Василька, котрий найбільше з Русинів побивав ся у Відни за сим правом, та підніс з натиском его заступленє ся за наших академиків в Львові; бож его то переважно заслуга, що віденьска та заграничка преса так рішучо станула по сторонї нашої кривди. Офіруючи пів мілїона корон яко кавцию за наших львівских героїв, відкрив він ворогам очи, що і між нами найдуть ся високоідейні і жертволюбиві люди. Бесїдник витолкував безосновність преріжних теревень і сплетнїв, які починають пускати між Гуцулів вороги нашого вельми заслуженого посла. На вістку, що д. Николай Василько знов кандидує на вижницкий повіт, зібранї приняли его кандидатуру з одушевленем. На внесенє бесїдника повитали збори з признанем „Национальною Радою“ затверджені українські кандидатури та візвали всїх тямущих і незрадників свого народу, щоб сї кандидатури зі всїх сил поборали.

Про вагу і значінє теперішних виборів говорив також Гуцул з Ферескуля Ілак Козлан. Він в гарній промові загрівав своїх братів, щоб ратували ся тепер з тої безоднї, в яку загнали їх сотки прошених і непрошених опікунів. Нема відай нещасливійшого народу як ми Гуцули, говорив бесїдник, тож теперішна хвиля покаже, чи нам бути чи не бути. Хто не з нами, той проти нас, звенїли грімкі гуцульскі слова. Гарний примір єдности і витревалости в борбі з ворогами показав він на львівских академиках в їх голодовім страйку. Склонїм наші голови перед ними та йдїм їх слїдом, говорив він дальше. Бесїдник, яко галичанин, звернув ся відтак спеціяльно до своїх братів галицких і заклинав їх, щоб не вірили всїляким вовкам в овечій шкірі, які тепер перед виборами мов ті гієни повилазили з своїх нор. Нам треба, говорив бесїдник дальше, заступників мужицьких а не паньско шляхоцких, нам доста їх славетної опіки. Він завидує свободи своїм братям буковиньским і взиває своїх братів галицких, щоб ті голосували тілько на таких послів, котріб постарали ся для них о такі свободи, які посїдають буковинцї. На внесенє одного з Гуцулів ухвалили вічовики на повіт косівский і т. д. кандидатуру дра К. Трильовского, а на его заступника Юру Соломійчука.

Відтак забрав голос д. Т. Роговский, упр. школи в Стебнях. Він загрівав присутних, щоб найбільшу увагу звертали на уложенє лїст голосуючих. Поучав він також про реклямациї і їх значінє. Бесїдник говорив дальше, що нам не потреба послів киринників, а таких, котріб утворили в Відни оден руский клюб, котрий, наколиб вибрано всїх нам признаних 33 послів, мавби для нас Русинів велике значінє. На внесенє д. А. Мандрика ухвалило віче в честь наших академиків львівских отсю резолюцию: Честь і слава нашим борцям за волю і наші зрабовані нам права рускі, нашим орлам академикам в Львові, а ганьба гнобителям ляхам за їх віковічне знущаня над нами. Ми Гуцули без ріжниці кордону всї з вами. Ви ідїть дальше вибраною дорогою, а ми вас споможемо. Сьміло вперед, а побіда наша. Опісля забрали еще голос д. Завадюк, уч. з Конятина, о. Попель з Довгополя галицкого і иньші.

Відтак проголосив д. А. Мандрик, що великодного понеділка, відбуде ся в Довгополи еще раз загальне гуцульске віче. Окликами славно приняли зібрані се оголошенє. — По відспіваню „Ще не вмерла Україна“ та „Не пора“ розійшли ся присутні вдоволені домів. Оттак закінчило ся перше гуцульске віче. — *Гість.*

З „Днїстра.“

Рада Надзираюча Товариства Взаїмних Обезпечень „Днїстер“ відбула дня 14. марта с. р. звичайне квартальне засїданє при участи 15. членів ради під проводом президента, радника двору Григорія Кузьми і в присутности правительственного комісаря, радника двору Гута.

Дирекция Товариства предложила Радї справоздане і білянс товариства за XIV адм рік (1906). В тім роцї видано 205.486 полїс на 204.241.280 кор. обезпеченої вартости і на 2,017.277 кор. 54 с. премій (було більше як в переднім роцї о 14.854 полїс і 189.288 кор. премій). Обезпечених есть всїх будинків 482.779 в 3.742 громадах з тих 176.532 будинків мешкальних, 2678 церков, 1614 приходств; з того випадає 8½ прц. під твердим покритем, 14 пр. під деревляним, а решта 77½ пр. під соломяним. Для зменшеня власного ризика віддало товариство в реасекурацию 46 прц. обезпеченої суми і заплатило 917.058 корон реасекурацийної премії.

Шкід зголошено 1883 по 876 пожарах з 661 громад в 58 повітах. Причини пожарів були: від грому 66 шкід, доказаного підпалу 18, мнимого підпалу 203, неправильної будови 78, неосторожности дїтий 209, з недбальства 45, від сусїдів 606, наслїдком експльозиї нафти 5, а з иньших причин 37. Сума всїх відшкодовань в роцї 1906 враз з коштами ліквідациї і ратунковими виносила разом 1,069.943 кор. і 90 с., в тім признано 25 відшкодовань в дорозї ласки в квотї 7.792 корон. Загально виплатив „Днїстер“ за 14 лїт 13.747 відшкодовань в сумі 7,544.478 кор.; в тім 257 відшкодовань в сумі 103.726 корон в дорозї ласки.

Фонди товариства значно побільшили ся; фонд резервовий виносить 846.189 К 20 с., резерву премій піднесено на 550.110 кор. (до 50 прц. власної премії). Резерва специяльна виносить 31.040 кор. 73 с. Фонд специяльний на звороти виносить 16.159 кор. 89 сот. Фонд емеритальний урядників виносить 185.810 кор. (на то зложило товариство 130.706 корон, урядники 28.400 кор.) а крім того відложило товариство специяльний фонд 25.000 корон для заосмотреня несталих помічників і аґентів товариства.

Стан цїнних паперів виносить 1.050.500 корон ном. вартости. Власні реальности Товариства представляють вартість 715.000 корон.

Рівнож предложила Дирекция справоздане і білянс Товариства взаїмного кредиту „Днїстер“, з котрого видно дальший розвій. Товариство числить 4.331 членів з 4803 деклярованими удїлами на суму 244.650 корон. Сума вкладок виносить на 2181 книжочках 2,561.541 кор. 81 с., в протягу 1906 р. вложило 2575 сторін 1,427.083 кор., вийняло 1750 сторін 938.469 кор. Позичок на скрипти є 3424 на суму 2,278.993 К з того 4289 скриптів в сумі 2,235.322 кор. інтабульованих. Позичок на векслї есть 317 на суму 233.641 кор. В протягу 11 лїт удїлено вже 7843 пожичок на 5,847.046 кор. Сплата позичок відбувала ся дуже правильно, залягало 226 довжників з квотою 17.025 корон (менше як 1 прц. суми позичок), з того було 11 рат залеглих з року 1905, прочі з остатнього року 1906, — давнїйших залеглостий нема.

Комісия ревізийна провірила білянси обох Товариств і предложила Радї свое справоздане.

Рада надзираюча приняла оба справоздання Дирекциї і Комісиї ревізийної і ухвалила: а) щоби із надвижки в Товаристві обезпечень в сумі 238.134 К призначити по мисли статуту 59.627 К. до фонду резервового, 201.727 кор. 75 с. на звороти для членів (по 10 прц. від їх премії); 2.000 корон на добродїйні цїли, решту 34.779 кор. 25 с. до фонду специяльного на звороти; б) щоби з зиску Товариства кредитового в сумі 18.847 корон 10 с. по мисли статута призначити: 3.500 корон до фонду резервового, — 9.968 К 14 с. на дивіденди від удїлів членьских по 6 прц., 4.000 корон на публичні добродїйні цїли, а решту 1378 корон 96 с. перенести на рахунок слїдуючого року.

Дальше розділила рада 3.000 кор. з Товариства кредитового на добродїйні цїли, а то: для шкільної помочи у Львові і Сокали 100 кор., в Станиславові і Коломиї по 75 кор. в Самборі, Снятинї і Чернівцях по 50 К.; для селяньских бурс: в Бережанах 200 К, в Перемишли і в Яворові по 100 кор., в Турцї, Стрию і Станиславові по 50 кор.; Бурсам Товариства педаґоґічного у Львові 300 кор., в Станиславові і Залїщаках по 100 кор., в Коломиї 50 кор., Руско-українській Бурсї в Бродах 100 кор., обом бурсам в Новім Санчи по 75 кор., Бурсї в Ярославі 100 кор., Бурсї ремісничій в Станиславові 50 кор., Бурсї „Просьвіти“ в Золочеві 100 корон, Бурсї Тов. „Труд“ у Львові 100 кор., Бурсї Тов. „Жизнь“ у Львові 100 кор., Товариству „Руслан“ у Львові 100 кор., Товариству сьв. Кирила в Перемишли 50 Кор., Руским Захоронкам у Львові 200 кор., в Станиславові 100 кор. і на приватний женьский Семинар СС. Василїянок в Яворові 250 корон.

Опісля порішила Рада скликати звичайні Загальні Збори на день 9. мая 1907.

Наконець внесла Дирекция, щоби від 1 цьвітня 1907 р. піднести платнї урядників всїх ранґ, а також ад'юта кваліфікованих практикантів і діюрна. Від року 1900 Товариство що року поправляло положенє своїх урядників, в роцї 1901 був признаний на 1 рік додаток дорожняний, в р. 1903 піднесений додаток квартировий на ¼%, в р. 1906 на ⅓% сталої платнї, в роках 1904, 1905, і 1906 роздано одноразові більші запомоги персоналови. Коли тепер дорожня загально збільшила ся, а сили обох товариств позволяють знов поправити сталі побори урядників, ухвалила Рада Надзираюча одноголосно на внесок Дирекциї піднести знов платнї і кватирове всїх урядників. Заразом заіменувала Рада надзираюча урядниками Товариства в X. ранзї (асистентами III. кл.) практикантів: Миколу Бучацкого, Сидора Винникова і Андрія Федора, — і посунула п. Клима Воляньского, референта Товариства кредитового, до IV. ранґа урядників.

В наслїдок тої ухвали виносять тепер побори урядників: 1 секретаря 4666 кор., 2 урядників по 4033 кор., 1 урядника 3733 кор., 2 урядників по 3466 кор., 1 урядника 3200 кор., 1 урядн. 3233 К, 1 — 2933 К, 1 — 2846 кор., двох по 2666 кор., 4 по 2520 корон, 3 по 2400 кор., 5 по 2300 кор., 7 по 2180 корон — і три сталі помічники канцелярийні по 1733 кор.

Українські посли в Думі.

Дня 24. с. м. відбули ся другі збори українських послів в Думі. „Тепер вже можна сказати — пише д. Піснячевський, кореспонд. „Ради“ — що українська ґрупа в Думі буде, і буде далеко міцнїйша і більш численна, ніж торік“. Більшість членів — ⁹/₁₀ — се селяни і робітники. По своїм симпатиям вони трудовики, або соц.-революціонери. Із соц.-демократів не пристає до спілки тільки київский посол Кіріенко. Прочі дуже щиро беруть ся до орґанізациї укр. клюбу і навіть ведуть відповідну аґітацию між тими селяньскими укр. послами (із Волиня), які покищо йдуть із чорносотенною правицею. На других зборах українських послів дебатовано над декларациею, яку випрацював комітет сїмох послів: Довгополий (Новгород), Нечитайло (Київ), Наумчак (Под.), Гриневич (Под.), Сайко (Полт.), Рубіс (Чернигів) і Хвіст (Чернигів). Декларацию сю офіциально проголосять українські посли в Думі. Суть її така:

Українська фракция не одрізняє своїх інтересів від загальної мети перебудуваня Росиї на правову і демократично — впорядковану державу. Вона признає, що кожна людина має право на задовольненя своїх економічних і духових потреб. Фракция буде боротись за те, щоб не було нїяких утисків ні для окремих людей, ні для цїлих народів, що живуть в російскій державі. — Одною з найбільших перешкод в державі російскій е централїзм. В Росиї ж кожда країна має свої потреби і звичаї. — Далї декларация розповідає, як московскі централїсти на протязї 250 років знищили вольности українського люду, позбавили його виборчих прав в урядових інституциях, як роздали вони землю народню своїм чиновникам і козацкій старшинї, як за допомогою уряду російского українське паньство прибрало народ до рук, зробило його кріпаком, як намагаєть ся російский уряд обмосковити Україну, забороняючи рідне слово. Далї в декларациї говорить ся про економічне визискуваня державним урядом українського народа і між иньшим про те, що майже що року до 50 проц. податків, які збирають ся з України, щезають в безоднї центрального скарбу. От через се то і треба, щоб кождий край і народ, що має свої економічні, культурні відміни, свою мову і свої звичаї мав право видавати для себе закони, відповідні до своєї місцевости, до своїх звичаїв. Декларация пояснює, що автономія не тілько не руйнує державної єдности, а навпаки. Через те фракция буде домагатись, щоб основними законами державними забезпечено було кождому народови, а заразом і нашому українському народови право на автономію. Для задоволеня економічних потреб трудових мас на Україні фракция буде невідступно боротись за переход всїх земель на Україні в руки трудящих ся, за те, щоб вони стали власностию усього українського народу, щоб землею міг користуватись всякий, хто захоче обробляти її власноручно. Так само фракция домагати меть ся, щоб забезпечено права і інтереси робітників промислових, щоб прибуток, який здобувати ме робітник своєю працею, йшов на користь йому, а не кому иньшому. За такий лад на Україні фракция і буде боротись. „Маючи все се на метї — сказано в декларациї — і вважаючи на найбільше користну роботу Українців в Думі і поза Думою, присутні депутати орґанїзують окрему фракцию, котра в Думі проводитиме такі сучасні завданя: 1. Скасованя смертної кари; 2. скасованя усяких виключних законів і судів; амнестия за так звані політичні і аґрарні злочиньства; 3. встановленя одвічального перед Думою міністерства; 4. забезпеченя незайманности людини і помешканя, а також свобода слова, друку, зборів, спілок і віри; 5. встановленя рівноправя, як поодиноких людий, так і націй; 6. одвічальність перед судом чиновників урядових так само, як і всїх людий; 7. заведеня вселюдної початкової осьвіти і націоналїзациї школи. В середних і висших школах мають бути виклади української мови, літератури і істориї; 8. реформа земского і городского самоурядуваня, в якому братиме рівну участь уся місцева людність. Рівноправність української мови в установах громадских і державних на Україні; 9. Розвязаня земельної справи на підставі примусового відібраня земель від поодиноких власників в руки трудящих ся. Особливі виборні комітети розвязувати муть такі деталї аґрарного питаня на місцях, як от, кілько десятин може зістатись в одних руках і т. п. 10. Забезпеченя інтересів робітників законодавчим порядком: свобода страй-

ків і т. д. 11. Знищеня марних державних видатків і перетвореня податкової справи; поширеня буджетного права Думи. Встановленя всеюдного, безпосереднього, рівного і тайного виборчого права без ріжниці віри, нації і полу для виборів до державної Думи і т. и. 12. При переглядї державних законів треба забезпечити ними право Украіни на автономію. 13. Щоб ширити між укр. людностию съвідомість про працю і змаганя державної Думи, міцно звязати з нею народ, група послів видає часопись для українських трудових мас; 14. група бере участь в спільці автономістів.

Декларация дуже сподобалась селяньству. Небавом подамо сю декларацию із цїлим її автентичним змістом.

Полїтичний перегляд.

Росийскі злидні. В державній Думі вийшло від „правих“ внесене на засуд полїтичних мордів революцийних. Один із послів звернув ся до Столипіна з запитом, чи Дума має право ухвалити таке внесене. Столипін хотїв зараз відповідати, однак президент Думи, Ґоловін, не дав йому говорити заявляючи, що річию самого президента Думи є рішати, що Думі вільно ухвалювати. Сей поступок Ґоловіна вельми розлютив Столиніна. Він і написав вже лист до Ґоловіна, у якім заявляє, що президент мусить все допустити міністра до слова і то перед всїма бесїдниками.— Поза тим всї „лїві“, хоч становлять більшість, поступають може аж надто обережно. Навіть декларация правительства не вивела їх з рівноваги. Социяльісти виступили тодї з острою критикою правительства, але побідили кадети, хоч при тім прийшло, на жаль, до першого розбитя опозициї і хоч побіда ся вяжеть ся із так прикрим моментом, як той, коли при нагодї дискусиї в тій справі Столипін заявив офіцияльно, що правительство „всецѣло и всемѣрно“ прихиляеть ся до думки кадетского провідника, Родічева. — З'орґанізував ся в Думі клюб із сотки послів селяньских під окликом „земли і воля“, — а також клюб монархістів із 50 послів. — „Чорна сотня“ замордувала на улици Йоллоса редактора поступового орґану: „Русскія вѣдомости“. Йоллос був послом першої Думи, провідником кадетів і другом неб. Герценштайна. Посол Родічев одержав від „чорної“ сотнї письмо із загрозою замордованя — Голова „чорної сотнї“ Пуришкевич мав вислати до царя письмо з просьбою, щоб розігнати другу Думу.

Дипльоматичний протест проти членів пануючої австрийскої родини. Дня 21. с. м. відбули ся у Відни збори клерикального товариства ім. св. Михаіла, на яких ухвалено протест проти церковної полїтики французкої. На зборах сих був присутний архикнязь Леопольд Сальватор і архикнягиня Блянка. Радикальні посли французкої палати послів заявили президентови Клемансо, що в тій справі внесуть інтерпеляцию. Клемансо відвів їх від того наміру, однак дипльоматичним шляхом віднїс ся в тій справі до австрийского міністра заграничних справ. Мінїстер австрийский відповів, що сама подія незвичайно дивує його і він старати ме ся, щоб далї подібне дїло не трапило ся.

Манїфест румуньского короля. Урядова часопись оголошує слїдуючий манїфест королївский підписаний новими румуньскими мінїстрами: В імя Його Величества Короля! Серед найтруднїйших обставин покликані до веденя правительства, звертаємо ся до всїх о патриотичну підмогу в цїли заведеня спокою, безпечности і миру, щоб вдоволити оправданим бажаням народу. Король позволив, щоб як стій пороблено ось такі заряджения: Знесеня такси 5 франків назначеної законом в цїли забезпеченя від убожества, знесене такси на декалїтер вина. Вимірене ґрунтового податку від дрібної мужицкої посїлости має відбуватись на тій самій основі, як вимірене податку за велику посілість Державні ґрунта і підприемства мають бути управлювані державним коштом, евентуально віднаймеся їх селянам. Поробить ся зарадженя в цїли сконсолїдованя народних банків, щоб сї приходили на поміч мужикови і зміцнили його господарске положене. Правительство буде наглядати за точним відграниченем полишених мужикам ґрунтів і над краевими трустами а нарушене законів в тім напрямі буде остро карати. Щоб угоду при винаймі улекшити, вийде в тій справі осібний законопроект. За винайм ґрунту, який заключено за грошеву плату, треба буде заплатити готовими грішми. Угоди винаймові будуть містити умови дотично розміру і роду роботи, яку мають чинити мужики. Заплата за працю буде вимірена після цїни в поодиноких періодах роботи. Сума роботи, до якої зобовязує ся яка голова родини, не сміе переступати його фізичних сил. За задатки удїлені селянинови не сміе ся більше як 10 прц. річно рахувати. Тягарі мусять завсїгди стояти в певнім відношеню до числа гектарів ґрунту полишеного поодинокому селянинови. Що до чиншу винаймленого ґрунту то селяни будуть платити що найбільше третину угодою означеної цїни. В дальшім законї буде находити ся постанова, що жаден посессор або корпорація посессорів не сміє більше посїдати як 4000 гектарів, все одно, чи винайм відбув ся посередно чи безпосередно через кревних або за посередництвом иньших осіб. Закон покличе в житє осібні управи, що муть наглядати за совісним переведенем законів дотично уреґульованя винаймових угод. Дальше приготовляе ся закон задля основаня господарскої каси, що має селянам улекшити закупно землї і заплачене чиншу. С поважним намїром короля і правительства перевести сї зарядженя. В сих днях загальної недолї звертаемо ся до всїх Румунів без ріжниці їх стану і социяльного положеня — з просьбою, щоб помогли нам своїм співдїланем до приверненя спокою і справедливого ладу. Треба нам приступити до такої господарскої працї з вірою в будучність. Неспокої мають за собою лише голод і збіднене. Правительство доложить всїх сил, щоб закони виконувано як найточнїйше і щоб усунути несправедливість і утиск. Але оно рівночасно готово енерґічно здавити ворохобнї і покарати тих, що шукають хісна особистого в таких спустошеняхъ. (*Слїдують підписи мінїстрів*).

Аґрарні відносини в Румунії. В р. 1864. введено в Румунії аґрарний закон князя Кузи. Тодї знесено проти волї боярів панщину і мужиків наділено землею, яку они мусїли в протязї найблизших 15 лїт сплатити. Наділено мужиків землею вельми недостаточно; передовсїм скривджено Волощину. На сплати за землю і на податки мусїли при тім мужики віддавати державі через згаданих 15 лїт 32 прц. всього свого доходу, що викликало величезне з'убожіне мужицтва. При наділюваню людий землею припадало на родину 4—6 гектарів. Вже тодї годї було вижити а до того прийшли ще дальші подїли тих наділів між дїтий в родинах. Лиш законна постанова, що до часу цїлковитого виплаченя за надїли, (себто до р. 1916) не вільно збуватись одержаних наділів, спричинила, що досї земля ся є в мужицких руках. Щоб вижити однак, мужики мусїли пахтувати ще землю від панів. Родючої землї є в Румунії 7,826.796 гект. З того лиш 40 прц. є в руках 5 ох мілїонів мужиків. Парцелї поодиноких родин виносять тут ½—10 гектарів. Парцелї від 10—100 гект. займають 11·02 прц., із цїлости себто 862 800 гект. Решта, 48·69 прц. себто 3,810.361 гект. належить до дїдичів. З сеї останної частини 2,293.961 гект. є в арендї. Між посесорами є 63 прц. Румунів, а решта (37 прц.) чужинцїв. Отсе вимовний образ мужицкого горя в Румунії. Нема тут иньшої ради, тілько треба законно ограничити більшу власність а надвижку викупити і наділити нею мужиків.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 30. марта 1907.

Останне число „Р. Ради“, значно побільшене, вислали ми до всяких місцевостий на адресу деяких наших передплатників. Просимо ширити сї вислані числа між селянами-виборцями! — *Редакция.*

Вісти з Украіни. Украіньска міжпарт. студ. громада київской полїтехнїки скликала на 28. марта збори, в яких програму входило обговорене справи укр. наукової термінольоґії в звязку з новим циркуляром мінїстерсва народної осьвіти про украіньску мову в середнїх школах Украіни і справа інформацийної комісиї украіньских громад всїх висших шкіл Киіва — Адмінїстрация київска розгромила по селах всї читальні „общества грамотности“ а завідуючих бібліотеками обвинувачують скрізь за ширене нелеґалної літератури. — В м. Меджибожі (Поділе) у „второкласній школі“ відбули ся украіньско-патриотичні вечернищї. — Харківска міска рада визначила щорічну субвенцию в сумі пять тисяч на орґанізацию людового університету. — „Суетою“, К. Карого почала вистави в Київі театральна дружина славнозвісного д. М. Садовского.

Неправдива поголоска. В останних днях розійшлись вісти, що небавом має покинути Кіцмань тамошний староста п. Краль. Опираючись на поважних інформациях можемо впевнити, що се безпідставна поголоска, яку видумали хиба ті, що не хотїли бачити біля себе такого справедливого і поважного урядника-громадянина.

Запитане до заряду школи виробів різьбарских у Вижници. Тогід посьвячено тут торжественно нову школу для різьбарских виробів, щоби передовсїм плекати домашний гуцульский промисл. Управителем тої школи поставив видїл краевий тутешнього директора п. Туркевича. Сей пан каже однак школярам робити попри иньші вироби і червоно-білі рамці до образів і то в досить численній скількости. Русини вижницкі, бо для них в першій мірі ся школа основана, цїкаві про те знати, чи і червоно білі (значить польскі) рами належать до гуцульских виробів краевих? — *Один з цїкавих.*

Із сенату львівского університету. Як доносить „Kuryer Lwowski“, слїдство против украіньскої молодїжи в справі університетских подій тревае дальше. По громаднім випущеню увязнених студентів зголосило ся у слїдчого судиї чимало студентів, за котрими розписано стежні листи. Тоті листи зараз відкликано, хоч все ще за деякими студентами глядають. На диво якось нїчо не чувати про яке-небудь слїдство против вшехпольских хуліґанів, та професорів Ґломбіньского та Дуніковского, що особистим приміром загрівали вшехпольских студентів до боротьби з Русинами.

Нечуване лайдацтво. Руске товариство педаґоґічне у Львові переховувало в пивници свого льокалю при ул. Сикстуській ч. 47 великий бронзовий бюст Тараса Шевченка, виконаний звісним артистом різбарем Ґодебским, вартости 25.000 корон. Ґроші на сей бюст зложив украіньский патриот ізза кордону п. Володкович. Бюст спочивав у пивници тому, що каміння підстава ще не готова, а так само не означене ще місце, де має станути памятник найбільшого нашого поета, бо як звісно, міска рада у Львові не хоче дати під него площі. Був лише плян умістити сей памятник на власній площи перед руским театром, який задумано поставити в найблизшій будуччині. Отже той бюст в ночи з вівторка на середу нагло з пивницї щез. Сейчас рано дало педаґоґічне товариство знати про се на полїцию, на місце крадежі прибула полїцийна комісия і орекла, що крадіж довершено лише з полїтичних мотивів. Заки полїция вспіла розвинути в тім напрямі яке-небудь слїдство, припадок дономіг ще того самого дня розвязати загадочність крадежи а навіть викрити украдений предмет. Именно в середу переходив емерит. майор Малїновский улицею Вулецкого попри став Собка і замітив, як двох людий вийшло в густий шувар над ставом. Малїновский мав там зложене якесь дерево, отже підозріваючи, що ті людиї хотять йому се дерево забрати, закликав наймита і звелїв йому розслїдити справу. Се сполошило підозрілих людиїв, котрі сейчас відійшли. Наймит все таки пішов між шувар і найшов там в мішку великий, бо поверх 1 м. високий та тяжкий предмет, котрим як показало ся, був бронзовий бюст. При помочи кількох людий віднесено знайдений предмет до дому п. Малїновского, а звідси за посередництвом полїциї відобрало його собі Руске товариство педаґоґічне. Людиї, що хотїли затопити вкрадений бюст, були молоді та порядно одїті, отже найімовірнїйше академики. Чи полїция завдасть собі труду, щоб виновників крадежи і задуманого утопленя дорогого бюсту викрити й віддати в руки справедливости, побачимо. Та за те сам фактъ сеї полїтичної крадежи демаскуе русиноїдів, як нїяке може иньше варварство, заподіяне доси на Русинах. Останнїй їх „патриотичний“ вчинок виставляе їх перед цїлим сьвітом розлайданими вандалами, недостойними назви людий. В яких кругах треба шукати вшехлайдацких злодіїв — всїм відомо.

Урядова мова в галицких, руских громадах. Ухвалений недавно в галицкім соймі крайно ворожий нам законопроект Абрагамовича, що до постійного затвердженя теперішної, в більшій части польскої урядової мови в громадах, викликав ту реакцию, що громади руські скрізь ухвалюють перед цїсарскою санкциею сего проекту завести у себе руску мову в урядовій переписцї. Досї перевело таку ухвалу 223 громадї. Чи не крайна пора подбати і на Буковині, щоб урядовою мовою в дїловодстві наших руских громад стала лише наша рідна мова? Чи не треба нам подбати, щоб при Видїлї краевім завести відповідний курс для громадских писарів? Годї-ж зрікатись нам свого права!

Поступові польскі демократи в Галичині. В останнім часї вступили в публичне житє східно галицке т. зв. поступові польскі демократи, яких орґаном є демократ. дневник краківский: „Nowa Reforma“. Нова фракція полїтична виступає проти вшехполяків і висказуесь проти польскої гакати зглядом Русинів. Досї відбули ся два програмово-аґітацийні віча сего сторонництва: в Самборі і в Бережанах. На вічах були: Русини. На самбірске віче приїхав також славний вшехпольский герштъ Ґломбіньский, але втїк із зборів, хоч зголосив вперід свою бесїду. Нове се сторонництво ставить своїх кандидатів у східно-галицких містах.

Татяна Леонтієв. Сего тижня відбув ся в Туи в Швайцариї процес проти Татяни Леонтієв, яка 1. червня 1906 р. застрілила французского банкира Мілера в думцї, що се бувший росийский мінїстер Дурново. Леонтієв походить з високоаристократичних кругів, її батько є енералом. Родила ся вона 1883 р., студиювала в Льозанні, де була одною з найкращих учениць. Загодї пристала до боевої орґанізациї социялїстів-революціонерів. Арештовано її в Петербурзї під підозрінем замаху на енерала Трепова. Але заходами впливових родичів удало ся їй поїхати за границю. Тут доконала вона вбійства на банкирі Мілері. Перед судиями, зізнала що не мала на думцї вбити Мілера, але Дурнова, якому присягла вічну месть за орґанізоване чорної сотнї. Однак вона не жалуе, що трапила на чоловіка невинного, бо Мілер належить до капіталїстичної спілки, яку й поборювати має орґанізация. По переведеню розправи Татяну Леонтієвну засуджено на 4 роки вязниці, з зарахованем часу в слїдчій вязниці, дальше на видалене з бернеьского кантона на 20 лїт, на заплачене 800 франків коштів процесу та 1 франка для полишеної рідні убитого банкира.

Збори учителїв сторожинецкого повіта! В цїли порозуміня в справі дальшого приготованя і переведеня акциї виборчої відбудутя ся збори учителїв Сторожинецкого повіту в Сторожинци в понедїлок дня 1. цвітня в готелю „Молдавія“ (У. Фреіх) о 4. годині по полудни. — *Теодор Іванїцкий.*

В захоронці, або в якім лїпшім домі пошукуе заняти молода, пятьнацятьлїтна, бідна дївчина Русинка (православна). Помагати ме в господарці, може також вчити молодші дїти. Горячо поручаемо її інтересованим нашим родинам. Близших відомостий удїлить радо наша редакция.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслані Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Надзвичайні загальні весняні збори Каси пожичкової і щадничої для громади Нова Жучка" відбудуть ся дня 7. цьвітня с. р. о 1. годині по полудни в шкільнім будинку. Порядок дневний: 1. Справоздане касове. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір нової ради надзорчої. 4. Вибір касиера і призначене йому платні. 5. Вільні внесеня. — *Мафтей Красничук*, начальник каси.

Загальні збори народної каси пожичкової і щадничої для громади Зеленів-Клокучка відбудуть ся в неділю дня 7. цьвітня с. р. о 1. год. по полудни в домі господаря Василя Грицюка з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Виступлене і вибір двох членів із старшини. 3. Виключене третину членів із надзорчої ради. 4. Вибір касиера і назначене ему річної платні. 5. Назначене надзвичайної нагороди членам старшини і касиерови за якусь подорож, труд, утрати часу і т. п. 6. Опроцентоване вкладів за рік 1906. 7. Вільні внесеня. — За старшину: *Георгій Харина*, начальник. *Евген Тотовскул*, касиер.

Всїлякі насїня цьвітів і огородовини
продає en gross
ЯКІВ КОФЛЕР
в Залїщиках. Цїнники, на жадане висилає даром.
Цибуля близько 1600 штук 1 кґр. в пакетах 5 кільових по 1 зр. 80 кр. оплатно. 70 (1—4)

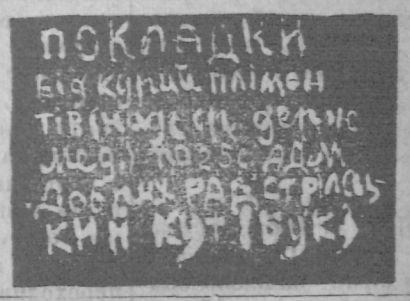

Упрашаю всїх тих панів що побрали Календар Рускої Бесїди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати грошї найдальше до 1. цьвітня с. р. — Те саме відносить ся і до тих які винні ще за Календарі з лїт 1906, 1905 і 1904.
Ів. Захарко.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посидайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 11—20

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)
МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛЇЇ,
Берґмана і С-ки в Дрезні і Тешинї над Ельбою
після одержуваних щоденно писем з признанем, е і остане ся із всїх медичних мил **найуспішнїйшим**, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґеріях, складах перфум і торговлях мила. 44 (6—50) п.
Голов. склад у Шмідa і Фонтіна Чернівці, ул. Головна. (Enzenberg-Haupstrasse)

В КАНАДУ і АМЕРИКУ
Не купуйте шіфкарти, доки не запитаєте ся в

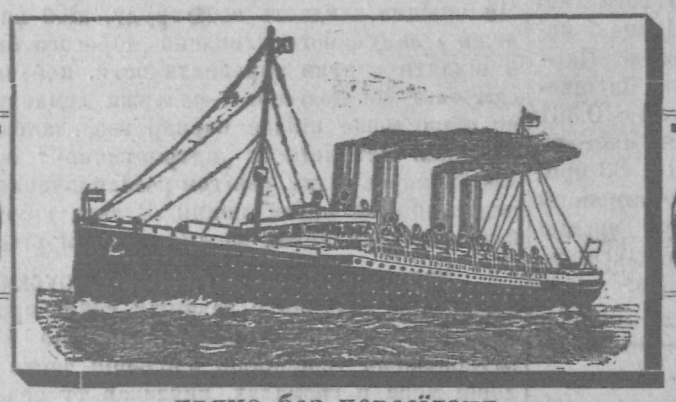

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева б о л и ш там
Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о ціну!
знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 11—20н. с.
прямо без пересїданя
переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ
Ґльобус
Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Марка охоронна: **котвиця**
Liniment. Capsici comp.
Pain-Expeller
Загально признаний знаменитий у с м и р а ю ч и й лїк на в т и р а н е по цїні **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.
Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця"** з аптики Р і х т е р а і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 23—40
Аптика Ріхтера „під золотим львом"
у Празї, улиця Елисавети число 5.

До Америки і Канади

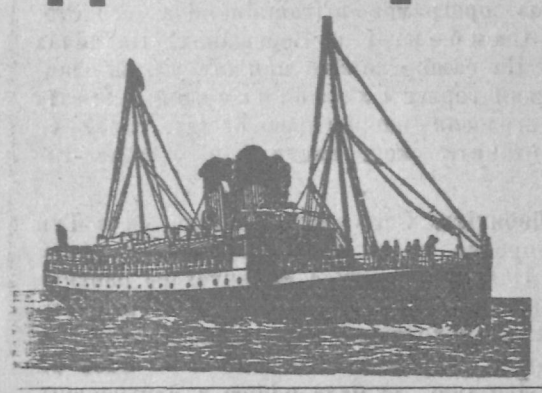

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛІНІЮ КУРНАДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 30—52 н

Штучні навози
на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі**, найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли".**
50 (10—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ" і „РУСКУ РАДУ".

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях
має на складї
Книги і друк для Каси райфайзеньских.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клїєнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)
Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убрання і жакети.
Парфуми мила і т. п.
Артикули до подорожи, спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 34. Чернівці, середа дня 21. марта (3. цьвітня) 1907 р. Рочник XXIII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

Виходить кождої середи, пятницї і недїлї.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймае ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат.
Реклямациї неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертае редакция лише за попереднім застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім недїль і сьвят.

Кацапска чорна сотня.

Коли говоримо на тім місци про наших кацапів, відступників народа, то тим не говоримо ще, що є в них політична сила, з якою числитись нам треба. Кацапи все остануть ся у нас лиш горсткою загорілих і безпардонних амбітників, які на темнотї і горю мужицкім схочуть робити добрі інтереса. Та добре є глянути на сю бранжу, щоб пізнати її моральну сторону. Щоб не розводитись довго, скажемо від разу, що поза „істинно русскою“ голотою хулїґаньскої чорної сотнї — нема хиба нїде такого морального багна, яке бачимо тут в кирині москвофілів і їх приклонників. Сьмішні кацапи-аристократи, які все йдуть проти мужицких інтересів, сягають тепер у нас захланною рукою по посольскі мандати із сїльских округів. Се найменьше лихо. Страшним є за те спосіб цинїчної їх аґітациї виборчої. Брехнями про унїю і про релїґію, блазеньствами про фонетеку і про Україну — туманять кацапи неповинний, тут і там темний нарід — а відтак відводять його від рускої народности, ведуть його під покров румуньских боярів. Те, що кацапи зромунїзували сотки нашої прав. шляхти — сеж всїм відомий факт. На велику шкоду розонивають кацапи мужицку єдність і витворюють темну силу. Така робота йде на їх вічах. По вічах слїдують сьвідомі брехнї у формі справоздань із зборів в кацапскій „Народній Радї“. Останне число нашої „Рускої Ради“ наводить докази сеї дикої бляґи. Фарисейство і облуда, цинїзм і сьвідома брехня — отсе головна нута тих справоздань, з якими кацапи йдуть знов між народ. Та і на тім не конець. Бракує ще інтриґантских доносів. І ті однак знайшли ся. На днях прийшло до провідника буковиньских Жидів, д-ра Штравхера, письмо від жидівскої громади в Вашківцях п. Ч. з доносом, що українські часописи виступають отверто проти Жидів — і тому останним годї йти при виборах з Русинами. Показало ся, що підписана на листї жидівска конф. громада вашківска такого письма нїколи не висилала, бо она знає, що часописи українські проти Жидів, як таких, нїколи ворожо не висказувались. Хто-ж се письмо висилав? Очевидно не ми. Та ще яснїйшим жерелом справдї крайного лайдацтва являють ся **засуди смерти**, які востанних днях розсилають хиба кацапскі приклонники виборцям-прихильникам наших народних кандидатур. Маємо в руках кілька таких вироків висланих п. учителям із Вилавча. Грозять сї писані засуди, що хулїґани стріляти муть наших народних орґанїзаторів! Се вже справдї крайне лайдацтво, крайне здичінє, а заразом і очевидна капітуляция. Хто не має сили, а має безличну, хоробливу амбіцію, щоб стати послом, — той казить ся і шалїє. До того дійшли кацапи, наша „істинно русска“ чорна сотня!

Допис з Харкова.

(Відповідь на три дописи з Харкова поміщених в попередних числах газети „Ради“.)*

З приводу [illegible] зборани харківської студентської Громади у газеті „Рада“ в протязї місяця з'явивсь третїй допис та може ще й цим не задовольняють ся панове із укр. соц. дем. і члени ново сформованої Громади, щоб показувать хоч цим свое істнуване перед суспільством, осьвітлюючи факти не як вони суть а перекручуючи і прилагоджуючи їх як виголнїйше, щоб бути в кращім сьвітлї. Правда, були вже замітки в „Радї“ про індеферентність харківського студентсва до проявів громадського житя, але я не буду закидати їм в індеферентизмі а по змозї осьвічу ті причини, що викликають реакцию поміж студентством до справ национальних і зазначу помилки, може і бажані перших дописувачів.

В першім дописї зазначено, що були дві течії У. С. Д. і У. Н. П. Правда, напрям думок поодиноких осіб хиливсь до програми Украïнсьої Народньої Партиї і тілько, не більше; рішучо заявляю, що активної участи студенти партиї У. Н П. не брали в заснованні сеї громади, так, як личуть, що мета її була-б дуже слаба, бо конгломерат із студ. У. Н. П. і У. С. Д. руйнуюче вплив ав би на присутнїх, але не виховував борців партіям, як то сказано у статутї Громади. Вона стала би містом распрь партийних, де несвідомим укр. студентам прийшло ся б слухать марні змаганя і виносити гидке вражене о Украïнцях і їх партіях. Всеж не можно було не надати ваги цїй Громадї, коли-б вона стала цїлком на просьвітний грунт без жадної полїтичної краски і взяла на себе обовязки не поставлять в партиї новобранцїв, (бо шлях до партий і без посередників найдуть) а виховувать академічну молодь Украïнцїв по походженю, щоб дати їм певне осьвітлене украïнського питаня в загалї, дати змогу познайомитись як ширше з рідною лїтературою і удосконалити розуміне мови, — або колиб приняла якийсь певний колїр. Тут інїциятори Громади зробили вихиляс і збудили до себе несимпатиї навіть у прихильників. Вони боялись, щоб не ввійшли „чорносотенцї“, але певне нїде біля орачів просьвіти не ставали темні сили, (крім державних інститутций) і в тім їх жах був марний. Звичайно не можно не дивуватись, що загал укр. студентства і після таких великих переговорів лишивсь в такім станї розуміня укр. справ, як і до їх, надаючи укр. справам другорядну вагу як розвазї в часи досуга, але цьому є причина очевидно та, що треба постановити на перший плян укр. питане і вчитись укр. мови більш меньш основно. В цю громаду бажали ввійти не партійні діячі, свідоме студентство з ясними переконанями, а переважно такі студенти, що трохи розуміють мову і такі, що ще меньш розуміють її. Виходючи з цих висновбажаня не рішучі і не яснї; допомагало їм оформитись, щоби мали більш меньш укр. обличе і тому студенти із У. Н. П. стали в опозицию против заходів У. С. Д., які старались замазати брудом це завданя, не соромлячись нїяких арґументів.

Студенти У. Н. П. мислили, коли статут цїєї громади буде за малим з боку полїтичного чи соціяльного, то вони завше з'уміють розширити його, а коли би він був широкий а в них не вистачало житевої енерґії і на малий, то все одно марна праця; але в У. С. Д. не так; — краще їм мати роскішні декорациї і почивати на святім неробстві, ганблючи всїх і вся на всї боки, добачаючи в цім свое призначене виконувать місію істинних предетавників укр. нациї. Може і бажано їм дискредітувать укр. питане, але ход житя, розвій нациї, поступоване її стлнуть цьому на перешкодї.

*) Одвічальність за сю допись бере, очевидно, на себе наш кореспондент.

Григір Мачет.

Божий суд.

З російского переклала М. Трусевичівна.

I.

— Не знаю, як там живуть люди на долинах, але у нас, паночку, дїють ся часом несотворені річи, лиш ми не радо о них говоримо і не розповідаемо першому лїпшому... То стара правда, паночку, непотрібні слова не ведуть до нїчого доброго... Пан прокуратор і пан адюнкт сходять відтак на долини, завертають порядним людям голови і все хотїли би дослїдити. Ми не можемо сего стерпіти, ми мешканцї Карпат, не радо заходимо в дїло з австрийскими урядниками... Правда, цїсар платить їм гроші за їх роботу, за се мусять робити що скаже, за то бо їдять его хлїб — але їх урядоване більше прихоже до долин і мешканцїв міст і до тих, що на долинах мешкають; на тож побудували там криминали, і суди там е із знатними судиями в гарних одежах з золотими окрасами, і нарід там скорійший до процесованя... Ми люди з ґір не любимо сих річий.

— У нас, в нашій Сколї від непамятних часів не було чогось подібного як вязниця і ми не маємо місця її будувати... Наша Сколя причіпилась як гнїздо орла до убогої високої скали, і не видно її цїлком з долини... Мрака її окривае і сиві хмари; на долинах паде дощ, а у нас сьвітить сонїчко і блищить місяць... Від нас пливуть ясні, бистрі потічки з білою піною, а в долинї е з них брудні, погані ріки... Знаемо ми, паночку, люди на долинах все роблять гидким... Навіть до чистого, гуетого молока, що носимо їм на продаж, мішають купцї всяку погань, і пан Біг сьвятий знае, що они з тим маслом і сиром роблять... Нашї люди не люблять тих з долин і не мають для них доброго слова. Носимо їм на продаж вовну, сир, молоко медвежу скіру і дістаемо кілька паперових гроший. Два рази до року носимо податки, а раз на рік даемо жовнїрів, то найлїпші стрільцї в Австриї. Беруть наших хлопцїв радо і уміють їх цїнити. Обтинають їм довгі кучері і убирають в сьмішний сивий шпенцерок; місто широкої крисанї з павиними перами, дістають круглу малу шапчину з нумером, і нашї хлопцї виглядають як новомодні Німчики. Нашим легіням серце крае ся як ідуть льос тягнути, а жінки і дївчата ревуть як голодні вовчицї, коли хлопцї покидають село... Але щож маемо робити?... По другім боцї ще гірше. Там беруть наших хлопцїв до гузарів, а кождий знае, що Угор для нас десять разів гірший як Австрияк... Угор хоче наших хлопцїв перенїцувати і поробити з них правдивих Угрів.

— Ти е Мадяр! — кажуть до бідного хлопця, — ти не е нич иньшого як Мадяр, вибий собі з голови славяньскі нїсенїтницї.

— Нї! — відповідае сьмілий легінь, коли він чесного роду. — Я не е Мадяр і нїколи ним не буду... Я уродив ся в Карпатах і там умру. Тепер я слуга цїсарский і сам цїсар е моїм опікуном.

— І більше не маемо до дїла з людьми на долах.

II.

— Але і у нас лучають ся пригоди, лиш ми не скорі нести їх дальше... Се нашї домашнї справи, а сусїдів е доволї і у нас самих... Але доброму чоловікови чому не розказати, еще коли він нашої грецкої віри, а нї тої німецкої або римскої... Питаете паночку, про „пропасть Любки“, що на лїво від дороги до Сколї, хочете знати чому її люди так прозвали... Ге, ге! Тому добрий паночку, бо красна любка в своїм горю скочила віди в пропасть, прости їй Боже гріха! Її кісточки лежать вже там довго і певно вже побілїли, і не зобачить їх людске око... Хгож там зійде, коли лиш поглянути, а мороз поза скіру іде... Кождий бо знае, що нечистий — не при нас згадуючи — мае там свое проклятє житло...

— І то всьо прийшло через Богдана, і то було... але пождіть, зачну з початку, як пристало... Бачите, богач Крачек не був довго вдівцем... посумував рік, витримав еще другий і відтак очі его почали шукати за сьвіжими личками дївочими... Се не йде інакше паночку, се самі скажете, сильний хлоп, сочистий як дуб, а потім ґаздівство, двір, склеп, сам не може всего доглянути, а донечка люба всего чотирнайцять років, се ж дитина, де еї ґаздувати... Оглянув ся кругом... і на свое нещасте доглядів Анку з Кальвар, що низше лежить чим наша Сколя, майже в самій долинї... Нашї дївчата зі Сколї не подобались ему, що иньшого така краля з Кальвар, а друга річ, у нас нема богатирів, а Крачек шукав жінки з віном. Но і взяв его собі... Батько еї мав склеп в Кальварах, а Анка була гарна дївчина. Біла, очи і брови чорні як вуголь, а сама кругла як попадя — звістно, купецкий хлїб білий і мягкий... Але у всїм иньшім, то чиста відьма... Крачка так опутала, що була би собі его коло пальця обвинула. На перший раз не мож було нич пізнати, кричав часом і сварив, так як би він був справдї головою; але близше придивитись, танцював він як она заграла, як виучений медвідь... Хитра була жінка і з доброго чоловіка зробила, що лиш сама захотїла... Кажуть люде, що все так дїесь, коли старий бере молоду... Розум утратить і волю... То ще не найгірше — коли осел сам лїзе в шлию, нощо ему збороняти... Але правдиве лихо було, що відьма ненавидїла Любки, і коли вродила сина, почала старого юдити на власну дитину... Такої мачухи, ми еще в Сколї не бачили...

Все, що Любка зробила, було зле, а Крачек сам

...зайвим зазначити консеквентність ..., котру вони завше при потребі і без потреби відносять всїм як ознаку своєї вчености. Може воно й добре, що вони знають таке слово, але вернусь до дописів. В першім дописї вони кажуть, що було дві течії У. Н. П. і У. С. Д. і взяли гору У. Н. П. В другім кажуть вже, що то були буржуази, ерупісти, шовіністи, з котрими неможливо порушати свою класову чистоту і через те вони (У. С. Д.) ухвалили не бути членами Громади, засьвідчивши своє незавдоволенє за зневагу їх прогресівних пропозиций лайкою на адресу буржуазних студентів ерупістів, шовіністів. І третій допис очевидно йде від ініціяторів Громади. В нїм вони засьвідчують, що в першім дописї У. С. Д. правдиво осьвітили свого промовця хоч і наклепали на других промовців і в решті виявляють жаль, що вони не схотїли бути користними дїячами їх Громади.

Бий і карай, тілько не кидай, взивають тепер названі „безпросьвітними" ініціятори Громади в особі свого представника до У. С. Д.; втїшені есдеки обіцяли поєтіть їх своєю милостію, коли читати муть реферати. Як не дивні слова ініціяторів громади, але це все не так вражає своїм дитиньством, як безпрінціпність У. С. Д. Перш над усе, нїхто з присутних на уст. зібраню не сподївав ся, що у фракциї з У. С. Д. стане на стілько сьміливости вихваляти репрезентанта своєї партиї, за котрого поводженє, тактику і зміст промов серіозна партія мусїла-б дуже зачервонїтись і встидатись і хапала ся затерти всї слїди їх, та видно вони не з таких. Їх назва славою вінчає і нерозум і от всї присутні зборів тих мали приємність чути блискучі промови їх представника, котрі личили швидче кому небудь із гуртка крушеванів а не представнику У. С. Д. Ті панове також з піною у рота накидають ся на прояви культурного відродженя України і національного самопізнаня, але промовець від У. С. Д. прогресіст і має клічку дуже гучну і тому має право всїх других ганбить. Його гидкі власні слова яскраво свідчать за їх властителя. Може де-хто здивуєть ся, чому не було в перших дописах зазначено про се, але то не моя вина і я примушений тілько тепер осьвітити факт як він є, щоб не вважало укр. суспільство за яких обскурантів другу частину студентсва, не У. С. Д.

Промову свою, почав бесїдник У. С. Д. з того, що він є член київского товариства „Просьвіта"; із злим усьміхом зазначує, що у Київі на уст. зібр. товариства „Просьвіта" йому прийшлось чути таку-ж плаксиву промову д. Грінченка, як і д. докладчика харк. студентского „безпросьвітного" товариства, котрий в своїй промові як і згаданий докладчик говорив, що український народ в гидкому становищі а інтеліґенциї сьвідомої мало і т. д. „Що є народ?" — питає промовець з У. С. Д. „Народу українського не має"! Є український пролетаріат і українська буржуазия ..., а пролетарият український жие добре, коли істнують У. С. Д. Хоч у їх і досї не має робітницької орґанізациї, але їх се не журить. Заряд У. С. Д. в квадраті, хіба-ж це не пролетаріат? Це справжнїй пролетаріат і хоч не має робітників, за те інтеліґентний пролетаріат ще більше вартний. З висоти Парнаса обсервують студ. У. С. Д. всї з'явища і чинять безапеляцийні присуди на жизнь або смерть. Зазначують, що хто зними не згодить ся, той не є прогресіст, а сейчас побратим „Московським Вѣдомостям". Всї мають виходить з „положітельного положенія" і внїмать гласу У. С. Д. а не підспівувать плаксивим буржуям з київської Просьвіти. Дивлючись, що й такі високі промови не вливають на буржуазних студентів, котрі після виступу двох промовців не У. С. Д. не згоджувались далї слухати про фанациї есдека і висловились, що питане вже все вичерпано, бесїдник У. С. Д. кинувсь в другу противулежність, перечучи своїм попереднїм думкам, позаяк треба навернути заблудших овець на правдивий шлях в лоно едино вѣрних синов Україниесдеків. Він з патосом промовив: „Панове! отже я Українець і люблю Україну!" В доказ цього бесїдник запевнює всїх присутних в авдиториї, що він в богатьом навіть згоден з професором Грушевським — з його статею в першій книжцї „Лїт. Наук. Вістника". В дечім в тій статї то вже і пан професор починає хибувать і він з ним не згоден. Але і таке велике сьвідоцтво розуміня справ певнїйше, нїж поважанний професор Грушевський, не помогло. Марно пішло все його красномовство, студенство вже його не слухало і вороже приймало його уваги і поради. Після двох невдач прийшла пропозиція: щоб вставити в статут пункт, що має ся відомий процент давати на партиї, чим напевне привабить ся до себе в члени богато студентів партійних, (звичайно рахуючи на своїх). І тут однак противилась більшість.

На цьому і закінчив свою авантуру член партиї У. С. Д., але почуваючи образу непризнаного героя, він в кінцї, коли дебати скінчились і почали змовлятись за друге зібранне, во всеуслишаніе прочитав заяву презесу, що не вміє вести збори і ставши на чолї своїх тридцяти вийшов з авдиториї. Звичайно кожному члену серіозної української чи іньш. якої партиї здасть ся різко пропоновать товариству з меньшого майже цїлком просьвітному, і котре крім цього противне їх цїли, щоб асіґнувало процент на партиї, бо тим привабить членів, але це було пропоновано У. С. Д. і певне знехтуванне цього пропонованя було одним із важних мотивів, чого вони не схотїли вписуватись в члени Громади. І з цього виходе, хоч би яке там не було товариство, буржуазне, лїберальне чи і істинно русское — їм все одно коби лиш виділити процент на партиї. Тодї вони вступлять — їх привабить процент. Очевидно другі партиї їх не уповажнювали так говорить, і вони говорили од себе, ставлючи себе в першу лїнію. Певне не одна серіозна партия не може виправдить ті за соби, котрі ідуть в розріз з її програмом. Може їм все можно, бо вони одяглись в пишні шати славних борців заходу. Може вони собі вибачають такі хулїґанські дотепи з пропозиціями надати назву цій студентській громадї: — „Конституцийно монархична", як то пропонував оден із їх. Але сьому має спротивитись кожен приклонник соціалїзму і з огидою одвернути ся від таких носителів ідеї соціал-демократизма.

На сором нам У. С. Д. першими своїми виступами в життї покриває ганьбою соціал-демократію всього культурного сьвіта, яка дїйсне ставить своїми ... і обороняти інтереси свого народу від експлоатациї, забезпечуючи йому певне становище в своїм краю і між культурними нациями як людей, як нациї.

М. Гаєвський.

журив ся, але вдїяти не міг нїчого, бо відьма так его обрихтувала, що не сьмів і мрукнути. Вірте менї паночку, бідне дївча ледво дихало, бо мачоха била і не давала їсти. Біднятко мусїло ходити в лахах і Пан Біг знає, що терпіло... Піп Федір хотїв поправити еї долю, і говорив раз з жінкою Крачека, але лиш руками сплеснув... Пів милї гнала за ним Апка, аж загнала до дому. „Добродїю, говорила, не лїзь межи чоловіка і жінку, прав свою службу, і пильнуй понадї... Се твоя робота... З Любкою буду робити, що сама схочу! Твому Крачекови видзьобаю очи, як лиш слово скаже, йолуп! І велїла Любцї гуси пасти, хотяй була богацка дочка, а Любка дякувала Богу і за се, бо бодай не діставала штовханців...

Тогдї прийшов Богданко.

III.

Про Богданка з Дубик не чули ви, паночку?... Перший пачкар в краю; перепачковував товари аж геть, під московску границю і зібрав великі маєтки... Не чули ви за него, перший жених в цїлій околицї. Кожда дївчина була би его взяла, потребував лиш очима моргнути, навіть попа дочка не дала би ся довго просити, такий він був... Але найбільше вподобав собі Любку, як вона гуси пасла і в лахах ходила... І так собі еї вподобав, що нїчо его не могло стримати, хотяй би мав шию класти під ніж і запасти ся в пекло... Ходив як причарований... Крачек аж землї не чув під ногами з великої втїхи, бо котрий батько не радий такому зятеви, і навіть его жінка радувалась, бо Богданко хотїв брати дївчину в одній сорочинї, без нїякого віна... Здавало би ся, що все в порядку, не стає лиш дружбів і почастунку для добрих сусїдів... Але до того не прийшло паночку... Ось що склалось...

(Конець буде.)

Передвиборчі вісти.

З кіцманьского округа.

В Валяві відбули ся в суботу, дня 30. марта передвиборчі збори о год. 2-ій по пол. в старій школї, на котрі прибув також кандидат радник суду п. Іля Семака з Кіцманя. На готари валявскім очікували кандидата бандериї і відпровадили его на місце зборів, де величезна товпа народу і місцева інтеліґенция ожидали гостя. Січовики вислали ему на зустріч свою музику, котра недалеко школи очікувала приізшого і грала січовий марш. В битком набитій сали шкільній проголосив п. кандидат Іля Семака свою програмову бесїду, котру нарід приняв з повним зрозумінем і з одушевленем. По промові п. д-ра Воєвідки про виборчу реформу та п. господаря Ростоцкого із Кіцманя, ухвалили збори одноголосно, що узнають і будуть всїма силами підпирати кандидатуру п. радника Ілї Семаки на посла до Ради державної. Двірник Іля Кіцул, властитель більшої посілости Ґабріел Ґрайф і другі, котрі до нашої справи до тепер відносили ся досить холодно, всї згодили ся на кандидатуру п. Ілї Семаки. На зборах скаржили ся члени валявскої „Січи", що сьвященник Василь Велигорский їх ображає та їм не позволяє в лентах січових вступити до церкви. З того повстали роздори в селї і на тім терпить головна повага нашої православної церкви. В иньших громадах, от як в Дубівци сьвященник вирозумілий і там нема такої борби, а нещаслива Валява мусить тяжко терпіти. Після моєї думки есть обовязком митрополїта Репти, о. Велигорского вже раз привести до розуму, иначе наші селяни возьмуть ся до хлопских параґрафів! — *Православний.*

З заставнецкого округа.

В суботу, дня 30. марта відбуло ся передвиборче віче в Брідку. Тут зібрали ся всї виборцї громади, учительство і мала горстка Жидів. Начальник громади п. Василь Пітик привитав прибувшого кандидата п. Лукашевича, передаючи ему хлїб і сіль. Збори отворив панотець Арійчук. Присутні вибрали старшину, в яку увійшли: Василь Пітик предсїдателем, надуч. Іван Бокачук заступником, а Іля Гудима писарем. В своїй горячій програмі не обіцював п. Лукашевич золоті гори й мости, лише висловив докладно задачу свою і свої цїли і з'обовязав ся сьвято, яко повний муж чести, боронити кождочасно наш руский загал у всїх его потребах. Всї зібрані, пізнавши щирого свого заступника, висказали горячу прихильність кандидатови п. Лукашевичеви і дали слово чести поперти всїма силами лиш его кандидатуру в заставнецкім повітї. Про кандидатуру п. д-ра Гакмана навіть не снить ся тут нїкому. Також дякували всї зібрані п. Івановм Циганюкови, громадскому секретареви з Заставни і Ілї Панкови з Дорошевець за їх труд і горячу підпору кандидатури п. Лукашевича. Серед великої радости всїх присутних попрощав ся наш кандидат словами „пращаю вас всїх на короткий час" і опустив шкільний буднок. — *І. Г.*

З черновецкого округа.

Вічний, а все на щастє нещасливий кацапский кандидат на посла др. Гакман, спросив до себе на мин. вівторок двірників із громад: Мамаївцї нові і старі, Ревна і Стрілецкий Кут; хотїв в той спосіб приготовити собі ті села на мин. четвер, у який мав сам заїхати до сих громад. Позаяк однак о кацапах і о Гакманї нарід не хоче тут нїчого знати, — тому нїхто із запрошених у Гакмана не явив ся. Гарно й славно! Для кацапів нема місця, де йде праця для народу! Послом із черновецкого округа вийде лишень п. Н. Спинул.

Вістки із российскої України.

Україньска фракция в Думі.

Народ виріс. Так казали і писали всї підчас першої Думи. Він перестав молитись старим богам. Так мовить тепер і д. Пісначевський в „Радї", згадуючи про укр. послів. Перша Дума відкрила народови очи. Народ прозрів і виріс. І нїде так гарно не видко глибокої правди сих слів, як тут в Думі. Замісць торішнїх Штефанюків з вулийкуватими фиґурами і такою псіхікою, перед вами справжня сіль землї народної. Вона ще не зовсїм чиста, вимита, але далеко краща нїж торішня. Замісць остроумного, але мало сьвідомого в питанях програмних Грабовецького перед вами вже гарно осьвічений, теж дуже розумний і остроумний киянин Маляренко. Він на всї теми сипле природним україньским гумором, але в серіозних справах двигне і тяжку артилерію — статю закону проштує, ... Дивиш ся на його мозолисті руки, загоріле, потріскане від стужі лїтної спеки лице і не можеш надивуватись, коли сей хлїбороб встиг так добре розібратись в сенатских постановах або в пущах і нетрах российского законодательства. Замісць старого народовця Зубченка, що часто висловлюючись проти дрібної власности на землю посилав ся на людску совість, перед вами теж старий; пристадкуватий дїдок Сахно. Зачепіть його про аграрну справу. Так він в самих головоломних муніціпалїзациях, нацоналїзациях і социалїзациях любого інтеліґента за пояс заткне. Замісць бувшого жандарма Крука перед вами цїла низка молодих і підстаркуватих, зубатих і сьмілих подолян. Тут і Семенов з Дїдируком, що нїколи спокою Крушеванові не дають. Шпинять вони його всюди, де тільки здибають. Тут і молодий, бадьорий, але вічно замислений Рогожа. Спочатку він клопотав ся і ламав голову, як би його земляки не розбіглись по правим фракциям. Тепер земляків він „оприютив" під трудовицку стріху і журить ся вже волиняками. — „Люди по чотири десятини мають, а до правих пристали. Скільки ми їх не умовляли, скільки не докоряли, нїчого не бере. Сховались під попівскі поли і визирають звідти, як вовкулаки з лїса. Сьогодня ходоки з Волинї прийшли до них. Натравив ще й їх. Може хоч се допоможе. Казав, вилайте їх добре за те, що до панів пристали!..." І знов глибоко задумавсь. Сьогодня з киянами він вніс в фракцию пропозицию — устроїть на волиньску і иньшу дичину з України формальну облаву. Помагай Біг! Тут і старий, сивий як голуб, кремязний, як явір подільский, Наумчак. Він донедавна вірив в мирового посредника, як в Бога. Бувало питає Гріневіча: А скажіть на милость, отець батюшко, що то таке за антономия? Казав посредник, що се паньска вигадка, щоб людям баки забивати! Вчера і сьогодня він сидїв, слухав — слухав декларацию, де так гарно і докладно говорилось про ту-ж саму „антономию", плюнув і згадав посередника і його рідню, заставивши їх не раз солодко гикнуть. Таких людей переважно післало тепер селяньство наше. Такі люди взяли на себе справу орґанїзациї україньскої трудової громади. Коли не считати Щербини, Довгополого, Гріневіча, Рубіса і Вовка-Карачевского, то можна сміливо назвать громаду хлїборобскою. Від торішньої, де тон головним чином задавала інтеліґенция, вона ще й тим відріжняєть ся, що тут верховодить Нечитайли, Чигирики, Сайки, Хвости, та їх братія. Інтеліґенция занадто занята законодавчою роботою. Селяньство-ж, розуміючи, що Дума міцна буде тільки звязками з народом, взяло на себе орґанїзацию аґітацийних центрів. Одним з них і буде „Україньска Громада".

На другім засїданю фракциї радили посли головно про автономію України та про викуп землї.

Се питане викликало палкі дебати, говорив Сайко, Довгополий, Хвіст, Рубіс, Наумчак, Нечитайло, Гріновіч і другі. В тім старий поважний Чигирик стиха заспівує громаді — стару народну пісню. „Судариня Катерина напасть напустила; що степ добрий край веселий панам роздїлила! Судариня Катерина змилуй ся над нами! Віддай землю, край веселий з темними гаями!“ Під тихий старечий спів по лицях послів немов ток електричний пройшов. Всї позгоджують ся на тому, щоб в програму зараз завести пункт про примусовий перехід земель в руки трудящих, але поки що не зазначувати на яких умовах, бо на дальших зборах поговорить ся про се більш докладно.

Програма фракциї відріжняєть ся від програми трудовиків тим, що вона требує широкої самоуправи і заведеня окремого українського фонду, що повинен бути в руках орґанів місцевої самоуправи. На черзї стоїть також питаня про те, як віддїляти Українців, членів фракциї, від правих і взяти для фракциї 40 місць серед трудовиків і т. д. Фракция Українців думає вносити поправки в законопроекти других фракций, що до питань про місцеву і областну самоуправу, аґрарний закон, а також внести на розгляд Д. Думи свої власні законопроекти по робітничому і національному питаню.

Вже в сім тижни стане виходити в Петербурзі заходом фракциї укр. послів нова укр. часопись під назвою: „Наша Дума“. З'являтись ме она два рази на тиждень. Предплата на рік 3 карб.

Про українську мову в ґімназиях.

Проф. Н. Сумцов присвятив в 9037 ч. „Южнаго Края“ надзвичайно цїкаву статю справі української мови в ґімназиї — на підставі недавного обіжника міністра народної просьвіти. „Сей міністерский циркуляр — каже д. Сумцов — акт високої ваги, і коли б в даний момент його практичне використане було б і незначним, все ж таки його моральне значіне величезне“. — Торкаючись практичного здїйсненя міністерского циркуляра, пр. Сумцов гадає, що науку української мови було-б можна розпочати з нового академічного року у всїх чотирох харківских мужеских ґімназиях в старших клясах. Проф. Сумцов на підставі власного досьвіду і загальних добре відомих з'явищ доводить, що наука української мови в середних школах необхідно мусить бути звязана з українською історією, етноґрафією, українською лїтературою ако такими елементами, на яких опираєть ся українська мова і якими вона пояснюєть ся. Із заведенем української мови, як предмету науки, разом із тим неминучо заводить ся цїлий комплекс нових наук, які всї разом поширюють значно загальний сьвітогляд середної осьвіти. Накресливши історичний розвиток української мови, проф. Сумцов радить викладати науку лїтературної української мови з народним нарічем, знайомлячи з одного боку із зразками народньої творчости: казками, думами, а з другого — з творами Котляревского, Квітки, Шевченка.

Українські лекциї в одескому університеті.

З днем 27. марта почав приват-доценґ Олександер Сергієвич Грушевський в одескому університеті викладати лекциї із істориї України українською мовою. Не вважаючи на те, що курс сей офіциально об'явлено необовязковим, на перших лекциях було сила народу.

Полїтичний перегляд.

„Neue fr. Presse“ про послів Русинів в будучім парляменті. „Neue fr. Presse“ (з неділї), обговорюючи будучий парлямент, його уґрупованя по фракціям, пише й про Русинів як про четверте сторонництво, з яким треба буде числити ся. „Певно — говорить „Neue fr Presse“ — появить ся знова великий польский клюб, але часи, де за проводирем Поляків стояли всї Поляки як оден муж — вже минулись. До того в нову палату вийде Галичина і Буковина нову велику партию на місце малої рускої ґрупи, яка при злїбнім і полїтично сьвідомім мети проводом може богато сказати. 30 Русинів — се в сїй розірваній палатї фактор, з яким правительство і великі сторонництва деколи будуть мусїли поважно числити ся. Роля язичка на вазї є дуже вдячна. Сим і там буде ся казати: Можна тепер мати два зелїза в огни, польске і руске.

Росийска чорна сотня. Нестримно шалїє у всїй Росиї дика „чорна сотня“. З її відомостю виконано атентат на б. посла Йоллеса і вислано вже засуди смерти всяким важнїйшим послам із „лївиці“. Про смерть Йоллеса пише орґан чорної сотнї „Вѣче“: „убитъ жидъ закадичный другъ и единомышленникъ жида Герценштайна“ і т. д. Другий орґан хулїґанів „Русское Знамя“ помістив чорний хрест на цїлій своїй першій сторонї, а се є новим покликом до погромів. Єромонах Іліодор публично закликував народ, щоб вішати і вбивати жидів, а волиньский архієрей Антоній, якому Синод поручив розглянути сю справу, пише про Іліодора, що се душ „пылкій юноша 26 лѣтъ совершенно безхитростный, но аффектированный патріотъ.“ Так зійшлись монахи із чорною сотнею. Щоб в так гарнім товаристві нїкого не недоставало, міністр Столипін розіслав „еще 11“ (як пишуть росийскі часописи) телеґрам віддїлам чорної сотнї з подякою за їх дїяльність. Товариство — чесне! А що-ж на се Жиди? В м. Прилупках радять про свої комерцийні справи під проводом Милорадовича, голови місцевого віддїлу „чорної сотнї, в тій самій салї, де ще недавно збирались чорносотеньскі мітинґи! Tableau. Сграшна анархія — і то не без ґіркого комізму.

Франция а Нїмеччина. Французи ще й доси не можуть переболїти тих невдач, на які наразили ся перед 35 роками. В серци кождого национального Француза не згасла ще й доси іскорка мести, яка в сприяючій хвилї, може набрати більшої сили. Цїкаве й се, що з тими думками в послїднім часї не ховають ся, а висказують їх зовсїм явно; такі голоси дали ся чути навіть в кермуючих кругах, почавши від полковника і ґенерала, аж до военного міністґро і шефа кабінету. Енерал Баю пращаючи уступаючого полковника одного з пограничних полків, сказав, що на жаль не судилось полковники взяти участи у відплатній борбі супроти Нїмеччини. За се постигла енерала заслужена кара: його перенесли з пограничної місцевости в глубину Франциї. Се обурило націоналїстів і вони рішили внести в парламентї інтерпеляцию в сїй справі. Знова социалїсти обурились на такі явні заяви військових достойників і мали внести з своєї сторони інтерпеляцию. Міністерство Клемансо найшло ся таким чином в небезпечнім положеню; треба було самим мінїстрам сю справу в камері порушити. В своїх бесїдах сказали вони то саме, що енерал Баю, лише иньшими словами. Мінїстер війни Пікар сказав: „Баю є оден з найлїпших офіцирів армії. Нїколи він не скаже щось двозначного і він буде все таки, що в прочім є його обовязком, приготовляти військо на день небезпеки“. При кінци вправдї додав ще мінїстер, що військові авторітети, на якім становищи вони би й не були, мають повздержуватись всяких енунцияций, які можуть дати субстрат до пересаджених інтерпретаций. Таким чином задоволив Пікар і націоналїстів і социалїстів.

Телеґрами „Буковини“.

Дня 2. цьвітня 1907.

Ситуация в Румунії.

Букарешт. (*К. Б.*) В послїдних днях не проявив ся нїякий новий бунт. Всюди і також в Букарештї панує спокій.

Італїйский мінїстер заграничних справ.

Рапалло. (*К. Б.*) Міністер заграничних справ Тітоні відїхав звідси до Риму.

Смерт Едварда Ґреґра.

Прага. (*К. Б.*) Помер тут Едвард Ґреґр в 80. році жити.

Ситуация в Росиї.

Петербург. (*К. Б.*) В Москві відбуло ся студентске віче, на якім протестовано проти заборони віддержувати збори на університеті. На зборах студентских в Києві кидано погрози на професорів. Оба університети будуть, здає ся, зачинені. В Петербурзї одержали екзамінатори, що поперепалювали студентів, вироки смерти. Дума взяла під обраду аґрарне питане. Зголосило ся 115 бесїдників. Доси говорило 18. Завтра буде Дума радити над буджетом, при чім мін. скарбу дасть пояснення.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 2. цьвітня 1907.

Відвидини цїсаря і столярі в Празї. Пражскі столярі постановили застрайкувати; вони жадають полїпшеня платнї і скороченя часу працї. Зі згляду на недалекий страйк загрожені роботи декоративні для близких відвідин цїсарских. Комітет, що займає ся приготованями на приїзд цїсаря, відбув засїдане, на котрім рішено відступити від поставленя трїюмфальної брами, коли-б столярі застрайкували.

Зміна в управі дирекциї почти. „Wiener Zeitung“ оголошує: Начальника почтової і телеґрафічної дирекциї в Чернівцях, надворного радника Пошa, покликано в міністерство торговлї. Цїсар затвердив радн. почт. Карля Костровха управителем почтової дирекциї в Чернівцях і надав йому титул і характер почтового наддиректора, дальше надав цїсар радн. почтовому в Чернівцях Норбертови Лїхтендорфови титул і характер почт. надрадника. — Новий управитель почти був доси придїлений до міністерства торговлї.

Румуньска кандидатура учительска. Румуньский екзекутивний комітет учительский рішив на своїм повнім засїданю дня 29 м. м. відкликати кандидатуру д. Кісановича в ґурагуморскім окрузї в користь Авреля Ончула, а також і евентуальну кандидатуру пана Кісановича в черновецко-сторожинецкім окрузї в користь д. Купаренка, заявляючи заразом готовість горячо заступатись за кандидатурами сих прихильників учительства. — Комедія пана Кісановича дійшла до краю. Довгі часи воював він і його „N. fr. Lehrerztg.“ проти „ворогів учительства“, — провідників руских. Ті вороги поставили руского учительского кандидата і він певно стане послом. А Румуни, у яких, — як писав д. Кісанович — учителї мають велике пошановане, — так гарно відтрутили від себе учителя кандидата (на жаль самого п. Кісановича), що екз. ком. рум. учителїв мусить гірко капітулювати. Так, п. Кісанович, — зле є воювати пустими фразами.

Цїкавий процес. В Лївляндиї відбув ся перед кількома днями ось такий процес: Пані подарувала служниці на різдвяні сьвята гарну сукню. Служниця подякувала і поцїлувала паню в руку. По різдвяних сьвятах покинула однак службу, бо власне минув їй місяць. Пані зажадала звернени дарованої сукнї, кажучи, що вона лиш під таким услівем зробила служниці дарунок, коли вона й на далї останесь. Дївчина однак не хотїла віддати назад одежі і пані передала справу судови. В судї дївчина заявила, що вона готова звернути сукню, коли пані їй подякує і поцїлує її в руку. Се так обурило господиню, що вона зі злости опустила салю розправи — і справа на тім скінчилась.

Православне духовеньство на Україні. Росийска часопись „Подолія“ помістила недавно статю прав. сьвящ. Антоновича про потребу введена української мови до народних шкіл. Православні подільскі сьвященники вступають в члени под. „Просьвіти“ а тогід на своїм з'їздї виявили они велику прихильність до українства. Всьо се — в Росиї. У нас дуже мало прав. сьвященників, Русинів. Загал їх — се ромунізатори яничари, вороги нашого народу...

Росия а Буковина. В деяких росийских ґімназиях на Україні відбули ся в тім році (як писали ми вже) вечерниці в честь Шевченка або українські драматичні представленя. Так дїеть ся тепер в Росиї. А у нас, на Буковинї, — в тзв. українських ґімназиях нїчого подібного не бачимо. Чи не час би постаратись, щоб сеї ґіркої аномалиї не було?! Самі ученики починають вже порівнувати „лїберализм“ росийский із нашими відносинами і приходять очевидно до вельми песимістичних висновків.

Голод в Росиї. Часопись „Русь“ доносить, що в зангезурскім повітї тифлїскої ґубернії, за два останні місяці вмерло з голодової горячки 197 людий! Українські селяне із села Дашковець, поділ. ґуб. зібрали на голодних ваґон жита і вислали його у Самару.

Звичайні загальні збори вашківської філії „Рускої Школи“ відбудуть ся в неділю дня 7. цьвітня с. р. о год. 11. перед полуднем в комнатах „Рускої Бесїди“ в Вашківцах н. Ч. з слїдуючим дневним порядком: 1. Отворене зборів, 2. звіт з дїяльности видїлу за рік 1906, 3. звіт членів філії з поодиноких громад про стан курсів для анальфабетів, 4. справа реґуляциї платнї народного учительства, 5. вибір нового видїлу, 6. вільні внесеня. Всїх Вп. членів особливо замісцевих, просимо на зборах безусловно явитись, бо справи важні і нетерплячі проволики. Пригадуємо також, що право голосованя мають лиш ті члени, котрі з кладками за рік 1906 не залягають. — За видїл: *Алекс. Веренка*, голова, *Антін Гринчишин*, писар.

Із штуки і лїтератури.

Буковиньский руский народний театр під дирекциею Івана Захарка зачинає в салї „Народного Дому“ ряд вистав театральних і на перше представленє дає дня 7. н. ст. цьвітня с. р. „Безталанну“ народну драму в 5 дїях Тобилевича. Цїни місць враз з податком від карт слїдуючі: Крісла перворядні по 2 К 50 с., II-рядні по 1 К. 80 с., III-рядні 1 К 40 с., партер по 70 с. Карти вчаснїйше можна дістати в „Селяньскій Касї“ ул. Петровича ч. 4. у п. Івана Созаньского, а в день представленя від год. 6 ої при касї. Початок о год пів до 8-ої вечером. — В слїдуючу неділю, дня 14. н. ст. цьвітня с. р. в „Народнім Домі“ друге представленє: „Наталка Полтавка“, народна оперета в трох дїях, Котляревского, музика Лисенка.

Іван Данилів Осадчук. „Весняні цьвіти“. Посмертна збірка поезій з біоґрафією автора. Видав Тарас Вірний. Перемишль, 1907. р. Перший випуск 48 ст. Цїна 60 сот. — Пом. автор — являєть ся справдї талановитим. В найкращих віршах видно великий вплив поезий Б. Лепкого, якого творами небіщик справедливо любував ся. Чи не краще було-б видати лиш самі найлїпші стихи нещасливого поета? — *О. Л.*

Переписка Редакциї.

Тов. Руск. Шк. в Пут. Бажаного протоколу не можна вже у нас відшукати. — **Н. Н. в Чер.** Прошу подати свою адресу, — инакше годї.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Глиниця відбудуть ся в неділю дня 7. цьвітня 1907 в домі п. Івона Вівчарюка ч. д. 199. з слїдуючим *дневним порядком*: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Принятие обрахунку і білянсу за рік 1906. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вільні внесеня. — *Старшика*

Загальні збори веснянні каси пож. і щадн. для громади Волока н. Ч. відбудуть ся в неділю дня 14. цьвітня 1907 о 1. год. пополудни в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір вильосованих 4 членів ради надзорчої. 4. Опроцентоване наїв за рік 1906. 5. Вільні внесеня. За старшиину *Данчул* начальник.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фортепян.

Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (9—10)

Всїлякі насїня цьвітів і огородовини продає en gross
ЯКІВ КОФЛЕР
в Заліщиках. Цїнники, на жадане висилає даром.
Цибуля *близько* 1600 штук 1 кґр. в пакетах 5 кільових по 1 зр. 80 кр. оплатно. 70 (1—4)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена“
аптикара др. Ю. Француза
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати нїяких „Нервотонів“.

Цїна фляконa 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опаковажем. **Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.**

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.
(—)

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ
бо они є найлїпші, найтриваліїші а також найдешевші! Кромі тих є у мене також на складї

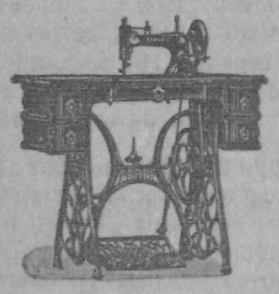

97 2—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купнї суть дуже легкі і вигідні условини. Нїгде не дістанете дешевше, нїхто не обслужить Вас так ретельно і нїхто не годен дати Вам таких полекшай у сплатах.
З поважанем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бровари Штайнера
улиця Желїзнича, Чернівцї.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 12—20

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини

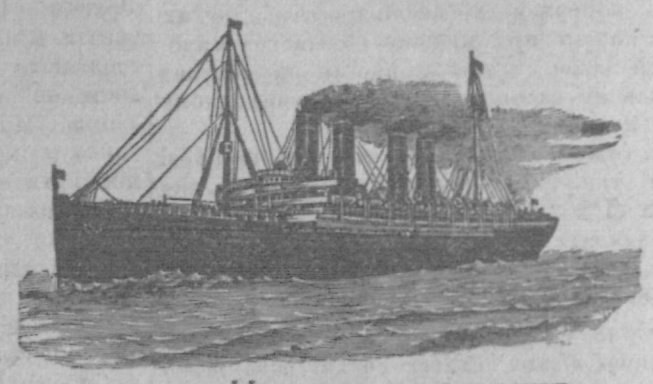

109 (36—104) н. с.

жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденційну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

До Америки і Канади

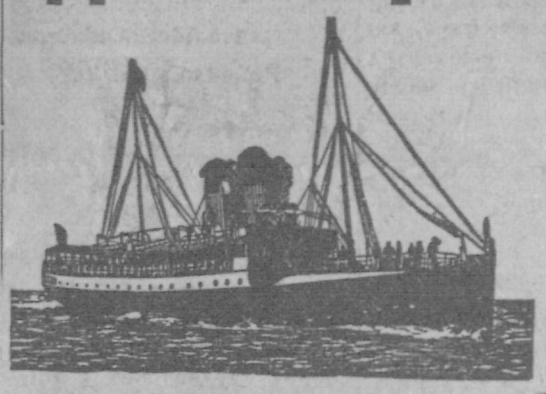

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 31—52 н

Штучні навози
на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский салїтру хилїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**
50 (11—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

Г. ФАЙЛЕҐ
усувач нагнїток
Чернівцї, улиця Руска ч. 8.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Кліентелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад
Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Ніхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)
Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. н.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.
За редакцию відповідає: Віктор Строїч.

Ч. 35. Чернівці, пятниця дня 23. марта (5. цьвітня) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Буковиньска Польща.

Блаженними слїдами галицкого „Słowa Polsk-ого“ йде тепер буковиньска Польща. У тій справі пише між иньшим наш учительский орґан „Промінь“:

„Українська преса переповнена донесеньями, як то вшехполяки в Галичинї ведуть екстермінацийну политику супроти Русинів, а від часу до часу продерають ся ті вісти і до западної Европи і обурюють благородні серця, обурюють тих, у котрих є почутє права і справедливости, котрі не можуть рівнодушно дивити ся на насильства, на гнет, на терор людий, у яких на устах „wolność, równość і braterstwo“, людий, що під двома заборами самі терплять утиски. Та се мабуть історична хороба більшої частини польскої суспільности. Она завсїгди меньшу вагу клала до оборони загрожених власних позиций на західних окраїнах а більше дбала про аґресивну политику на сходї. Се тяжко відбило ся на їх власнім орґанїзмі, бо західні окраїни словяньскі, ба й чисто польскі перемінили ся з часом на чисто иїмецкі краї, або стрімголов летять до того, н. пр.: Хто сегодня пізнав би, що Берлїн, столиця Иїмеччини — се колишня чисто словяньска оселя, що в цїлім тім шматї землї не було перед пару сот лїтами анї одного Иїмця? Ба навіть само серце колишної Польщі Познаньщина стоїть сегодня так, що 1,593.600 ha находить ся в руках иїмецких а лиш 1,100.000 ha є еще в руках польских. І, чи сї цифри, страшні цифри не говорять вимовно, що час би лишити Русинів в спокою, не з'уживати би сил в непотрібній борбі із своїм братним народом, а сконцентрувати їх для оборони свого рідного краю на западї? Та нї! Якась дивна, глуха ненависть, нетерпимість, шовінїзм заглушують голоси здорового розсудку і заставляють полишати своє рідне на поталу ворогови а витягати руки за чужим...

На Буковинї Поляків поверх 3 проц. загального числа населеня. Найбільше чисельний ту нарід — се Русини, бо майже половина усїх мешканців. Українські посли допомогли польским заступникам, що тих 3 проц. Поляків мають свої власні школи, власних учителїв, інспекторів, допомогли до осягненя запомоги на „Polski Dom“ в Чернівцях і т. д. і т. д., а тепер бук. Поляки, ідучи за слїдом психопатичного „Słow·a Polsk-ого“, лучать ся із найбільшими ворогами укр. народа, перевертнями-кацапами, тими самими чорносотенними „істинно русскими“ хулїганами, які в Росиї проти нас воюють лише тим оружієм, немов би ми мали запродати ся Полякам і т. д. „Schöne Seelen finden sich“.

Черновецка „Gazeta Polska“ пішла навіть так далеко, що взагалї виключила істноване Українців, назвала, що се штучний витвір австрийского правительства перед кільканацятьма роками і т. д.“

На конець, як довідуємо ся, буковиньске „Коло Польске“ постановило **підпирати при виборах наших кацапских кандидатів.** Радуй ся п. Ґломбіньский і вся вшехпольска гакато, — буковиньска Польща йде твоїми слїдами! Ми того їх ходу не боїмо ся. Спокійно ждемо, щоб побачити, де заведе наших сусїдів той шлях... Видно лиш, що хотай би Русини як найтолерантнїйше, як найоб'єктивнїйше поводили ся супроти своїх братів Поляків, то вшехполякам сего завсїгди за мало! Они хотїли би держати нас у кулацї як то бувало за паньщизняних часів, або за часів небіжки шляхоцкої Польщі.

„Ruthenische Korrespondenz“.

(Лист з Відня).

Дїлимо ся з нашим загалом відрадною вісткою. На днях стане у Відни виходити друга руска часопись на иїмецкій мові, нова трибуна для українського народа в Европі н. н. „Ruthenissche Korrespondenz“. Покликуючи її після поборення великих трудностий до житя, йшли ми за голосом нашої суспільности, який проявив ся на стовпцах нашої преси в бажаню, скріпити нашу позицию в Европі доставлюванем частїйших информаций про наше национальне, политичне і культурне жите, як се було можливе для двотижневника „Ruthenische Revue“, а ще меньше можливе тепер для місячника „Ukrainische Rundschau“.

Щоби ухилити відразу всяке непорозуміне, зараз зазначуємо, що тижневник „Ruthenische Korrespondenz“ не то, що не має на метї перебирати на себе ролю місячника „Ukrainische Rundschau“, але і само істноване „Ruthenische Korrespondenz“ можливе і мислиме тілько при істнованю і проспероваю „Ukrainische Rundschau“. — „Ukrainische Rundschau“ се наш орґан репрезентацийний а „Ruthenische Korrespondenz“ буде орґаном чисто інформацийним. Скріпленє позициї „Ukrainische Rundschau“ буде одночасно зміцненем екзистенциї „Ruthenische Korrespondenz“ — передовсїм з боку ідейного. Грає тут однак важну ролю також взгляд на технічні причини, тим більше, що „Ruthenische Korrespondenz“ буде видаване і редаґоване людьми, які беруть активну участь або стоять близько до редакциї „Ukr. Rundschau“. (Видавець н. Володимир Кушнїр; відповідає за редакцию др Роман Тустановский.)

Що се таке „Ruthenische Korrespondenz“ і яка її задача? Отже „Ruthenische Korrespondenz“ не буде часописию нормального типу. Перш усього буде вона появляти ся на правах рукописи і буде друкована лиш на одній сторонї великого листка. Завданем сеї кореспонденциї буде подавати найсьвіжійші вісти з нашого житя, передовсїм змісту политичного, а далї і найсьвіжійші, цїкаві для чужинців прояви национального житя українського народа. Окремий віддїл буде присьвячений реестрованю фактів надужить, які в „Ukrainische Rundschau“ задля лїтературного характеру сеї часописи не можуть бути підношені систематично у всїй їх наготї. Статей нормального покрою наша кореспонденция також не буде містити, а тілько короткі поглядові статї з реферованем политичної ситуациї, политичних комбінаций, одним словом есенцию того, що становить тему ґазетних статий. Круг інтересів „Ruthenische Korrespondenz“ буде зовсїм відмінний, як „Ukr. Rundschau“; так що „Ruthenische Korrespondenz“ буде доповненем і знаменитою ілюстрациєю статей „Ukr. Rundschau“. Коли „Ukr. Rundschau“ розсилає ся по редакциях европейских часописий, по европейских учених, письменниках, публїцистах, дипльоматах, политиках і т. д., то „Ruthenische Korrespondenz“ буде призначена для виключного ужитку часописей і се є також причина, що друкує ся вона у найдогіднїйший задля сього формі — на одній сторонї.

Ваги видаваня нашої кореспонденциї з окрема підчеркувати не потребуємо. Попри десятки і сотки иньших взглядів вже сам взгляд на вибори достаточний, щоб таку часопись покликати до житя. Коли розуміємо значіне опінії культурного сьвіта (її силу пізнали ми в цїлім її маестатї після увязненя і голодового страйку українських студентів) то не сьміємо пропустити нїякої нагоди информованя Европи про наші справи, не сьміємо пропустити нїякого надужитя, щоби не дізнав ся про нього культурний сьвіт. Нїякий проступок польского правлїня в Галичинї не сьміє так, як доси бувало, пропадати в стосах старих ґазетних чисел, а повинні ми про се телефонувати скрізь по Европі. Скільки то шуму в Европі наробило увязнене українських студентів через те тілько, що сьвіт в сам час дізнав ся про се. Але ж ми знаємо, що насильство, якого доконано над українськими студентами, повторяєть ся у нас систематично і в далеко прикрійшій формі над темними верствами нашого народа. Ми мусимо показати сьвітови, що голодівка українських студентів, се не відірваний факт, а тілько звено в ланцюху злочинної системи. Голодівка українських студентів звернула на себе увагу сьвіта своєю ориґінальностию; вона була незвичайно різким протестом, на який могла здобути ся сотня енерґічних, молодих, інтелїґентних людий, — алеж друга голодівка не скоро повторить ся, а кривди заподіяні нашому народови не зменшать ся, скорше хиба зростуть (vide ухвали галицкого сойму). Резервувати їх для нас самих, що відвикли добачати нераз в найпоганїйших проявах брутального гнету обид людского горожанского і национального достоїньства, не вільно. Річи, які в нас дїють ся на деннім порядку, які реферують ся в нашій пресї в рубрицї новинок, — се самі сензацийні вісти для преси культурного сьвіта. Як-раз галицкі надужитя заслугують, щоби для їх реестрованя створено окремий орґан, окрему чорну книгу. Для них сим заведемо в „Ruthenische Korrespondenz“ з конечности окремий чорний віддїл.

В противенстві до „Ukrainische Rundschau“, яка в своїх статях подає річи інтересні змістом і думками не лиш для чужинців, але й для своїх читачів, буде „Ruthenische Korrespondenz“ подавати тілько материяли аж надто добре знані кождому Русинови.

Доконечним услівем істнованя кождої кореспонденциї“ є, щоби вона була точно і совісно информована про всї біжучі справи. Тому звертаємо ся з дуже серіозною просьбою до всїх наших политичних орґанїзаций без ріжниці партий і всїх кореспондентів нашої преси, подавати нам можливо скорі информациї про всякого рода надужитя, про политичний рух і т. д. Информациї повинні нам бути доставлювані в засадї телеґрафічно. Однак ми ограничимо телеґрафічну переписку до справ дїйсно актуальних. Надіючись, що наші политичні орґанїзациї зрозуміють вагу справи, ми певні, що наша часопись дізнає з того боку правдивої піддержки.

Завважаємо, що „Ruthenische Korrespondenz“ порішено видавати що тижня. Коли б однак показала ся потреба, колиб обам часописи не міг відповісти скількости актуального материялу, то ми готові видавати нашу кореспонденцию і двічи в тиждень. Заявляємо також, що наша кореспонденция не буде і не може держати ся правильних днів появи, а тільки її поява буде залежати від степеня актуальности материялу. При тім не виключена можливість, що в даний період кореспонденция може виходити хоч би і що другий день.

На чергу приходить материяльна сторона виданя. Перш усього завважаємо, що наша кореспонденция, як загалом всї кореспонденциї, усталеної передплати мати не буде вже хоч би задля того, що не знати, чи появить ся вона до кінця року 40, чи 60, або й 80 разів і розсилати її будемо по сьвіті, як се виходить з натури нашого положеня, все одно, за грошї, чи даром і передовсїм даром. На кождий спосіб ми можемо предвидїти тілько кошти виданя, а евентуальних доходів нї. І нам, що видаємо „Ruthenische Korrespondenz“, не рефлектуючи і не можучи рефлектувати на заробок, приходить ся відкликнути ся до загалу, щоби взяв собі до серця долю сеї часописи. Ми надіємо ся на успіх нашого зазиву тим більше, що вже тодї, коли на сторінках „Діла“ появило ся бажане перемінити „Ukrainische Rundschau“ на тижневник, деякі передплатники сеї часописи заявили готовість зложити на сю цїль пропоновану тодї автором статї „Чи треба, щоби про нас люди знали“, квоту 20 корон. Ми самі не можемо нїяк поставити певної сталої передплати, бо, як згадано, кореспонденция, се не нормальна часопись і появлятись буде на зовсїм окремих услівях, задля чого і її цїна в нїякім випадку не може стояти в пропорциї до вартости паперу і коштів друку. На кождий спосіб заявляємо, що грошеву присилку від 15 корон будемо уважати одночасно і за передплату, без огляду на те, як часто „Ruthenische Korrespondenz“ буде появляти ся (в кождім випадку найменьшо раз на тиждень). Просимо тих добродїїв, що годять ся поперти наше дїло, щоби зволили поспішити ся з присилкою гроший, бо справа появи нашої кореспонденциї не терпить з відомих причин проволоки. Перше число ми видаємо за кілька днїв.

Повертаючи до сказаних на початку слів, мусимо ще раз з цїлим натиском підчеркнути спільність інте-

ресів „Ruthenische Korrespondenz“ з „Ukrainische Rundschau“. Для лекшого зрозуміня наведемо хоч би прим. істнованя двох таких польских часописий: „Polnische Post“ і „Polnische Korrespondenz“. Наші редакцийні відносини ще о стільки специяльні, що добрий розвиток „Ruthenische Korrespondenz“ залежний від доброго розвитку „Ukrainische Rudschau“. В тім відношеню залежности стоять сї часописи без огляду на те, що „Ukr. Rund.“ коштує річно тільки 6 корон, а „Ruth. Korr.“ кілька разів більше. Апелюючи до суспільности, щоби підперла наш новий плян, ми просимо всїх, кому не байдужа наша робота і її мета, приступати як найчисленнїйше в число передплатників обох наших чужомовних орґанів. Та здаючи собі добре з сього справу, що передплатників „Ruth. Korr.“ з'єднаємо собі тільки з круга тих добродіїв, що вже є передплатниками „Ukr. Rund.“, власне з натиском підносимо, що ся остатна не тїшить ся належною підпорою загалу. А преціньцїна „Ukr. Rund.“ така низька, що позваляе на передплату і найнезаможнїйшому інтелїґентови.

Ми мусимо доконечно поставити справу інформацвї заграници на ширшу скалю і, певні помочи нашого загалу, сильно роботу вже заінїціювали. Дякуючи видавцеви і редакторови „Ukr. Rund.“ з'орґанїзував ся при сїй остатнїй гурток молодих людий, які поставили собі завданем, інформувати чужинців про наші справи так через сю часопись, як і просто дописями до чужих ґазет. Се буде мати однак і такий наслїдок, що коли польский суд замкне припадково ще раз до арешту одинокого досї редактора від „Ukr. Rund.“, то на його місце стане новий, і часопись не буде мусїла на тім терпіти.

Нам дуже мило сконстатувати, що наша думка, оснувати „Ruth. Korr.“ стала в стадиї зреалїзованя як раз в той час, коли польскі часописи стали накликувати до енерґічного інформованя Европи про польскі справи, а навіть заснованя окремого польского прасового бюра для збиваня информацый руских інформаторів Европи, значить наших. Ог що пише про сю справу „Słowo Polskie“ з 23. м. м.

„Поміж резолюциями віча на Стрільници, була ухвала оснувати прасове бюро для простованя фальшивих информацый. Про потребу отворена такого бюра, не може бути двох окремих думок. Досьвіди остатних днїв переконали нас о тім рішучо. Хто знае журналїстичну техніку, той знае, що таке інформоване чужої преси річ не легка і треба незвичайної зручности і знаменито вироблених відносин в публїцистичнім сьвітї, щоби зробити на суспільність бажаний вплив. Сю справу треба би поручити польским денникарям у Відни, які, маючи сталу оселю в столици держави, відки розходять ся вісти на цілий сьвіт через поставлених там кореспондентів від всїх европейских часописий, єдині і одинокі можуть сейчас дементувати тенденцийні вісти віденьскої преси і простувати фальші. В той спосіб можна би запобігти ширеню нераз просто страшних (potwornych) вістий про галицкі відносини, а специяльно тенденцийним брехням, підсуваним нїмецкій пресї неструдженими (przez niezmordowanych) в тих заходах Русинами“.

Так, дїйсно. Признаемо вшехпольскому орґанови рацию. Ми досї не жалїли труду в тім напрямку, а й далї вести мемо сю роботу щиро і з ще більшим завзятем. Наші приятелї, що дістали важкого поличника від культурного сьвіта, стараютъ ся всїма способами обчистити себе і вже лявою сунуть брехливі доноси на украінський рух і перехвалки про добродїйства, яких буцїм дізнаютъ Русини від Поляків. Що більше: підносимо, що накликуваня „Przeglądu“ і „Kurjera warschawsk ого“, щоби хто з „zamożniejszych obywateli“ поїхав до сїдоглавого норвежского письменника Бернзона, переконувати його про тенденцийність наших жалоб, вже дїйсно увінчали ся успіхом. Та шляхотскому арґонавтови не повела ся дорога. Ефект — тяжка моральна пощочина. На днях поговоримо про те більше.

Таку роботу, яку ми поставили своєю метою, яка має перебити дорогу польским інформаторам і демаскувати їх огидну роботу, розуміеть ся, неможливо вести відорвано, неможливо слїдити і реаґувати на кождий удар з окрема. Тут треба конче з'орґанїзованої роботи. Таку роботу ми вели досї і хочемо її тепер вести на більшу скалю. Чи вдадуть ся наші заходи, про се нехай рішае сама наша суспільність. Від неї залежить рішене, чи сповнимо наші наміри на добро і славу нашого народа, чи оставимо нашим ворогам чисте і рівне поле дїланя — нехай герцюють по нїм безкарно на нашу шкоду.

Відень, 26. марта 1907.

Видавничо редакцийний комітет.

Передвиборчі вісти.

Із заставнецкого округа.

Дня 29. марта с. р. відбуло ся о 2. годинї по обідї величаве віче передвиборче в Юрківцях, одній з більших і (що головнїйше) політично зрілїйших громад. При вході до школи, де окрім інтелїґенциї очікувало велике число селян місцевих як також з поблизького села Вербівців і иньших сїл на дорогого кандидата на сей повіт, начальник громади п. Николай Костюк привитав Вп. гостя п. А. Лукашевича, передаючи йому хлїб і сіль. По програмовій промові кандидата, перебиваній грімким „славно“, забирали слово пп. надуч. А. Зибачиньский, кошовий Ів. Сїрман, господор Вас. Сїрман і учитель Ник. Тарновецкий. Зібрані заявили ся всї як один муж за кандидатурою п. А. Лукашевича, а вічному контра-кандидатови п. Гакманови высказали ганьбу за его погубну роботу в виду накиненя своєї кандидатури, прикрашеної солодкими, приваблюючими словами. — Чи Ви тримаете ся ще й тепер тої приповідки, пане Гакман, що каже: „Іди на село дурити!“ ? — Забудьте на се! Раз здурилисьте вже нас, але в друге ми не дамось! — *Юрківский.*

В суботу 30. с. м. відбуло ся віче в Брідку, про яке ми вже писали, а з Брідка відпровадили виборцї свого кандидата п. Лкашевича до Міткова. По привитаню кандидата хлїбом і солию п. Іваном ґорґіцою, вибрали збори предсїдателем нач. гром. Филипчука, який удїлив голосу п. Лукашевичеви. Кандидатску бесїду переривали зібрані виборцї часто окликами „славно“. По виводах п. Івана Бзового, Івана ҐорґіциіМанолїя Ґорґіци принято з одушевленем кандидатуру п. Лукашевича; також ухвалено резолюцию, яка высказуе довіре дотеперішним провідникам руского народу на Буковинї. Сердечний прийом справив гостям п. Манолїй Бзовий.

В недїлю 31. с. м. відбули ся віча в Мосорівцї, Онутї, Самушинї і ЧорнімПотоцї. У всїх названих громадах сердечно витано п Лукашевича і виборцї ухвалили з одушевленем кандидатуру п. Лукашевича. В Мосорівцї повитав кандидатуру п. Лукашевича, п. Войнович і поручив її виборцям. І тут высказано пп. Василькови і Стоцкому подяку і признання за їх дотеперішну успішну працю. Зі згляду на блискучий успіх на всїх вічах в заставнецкім округї, як також зі згляду на пануюче задоволене з кандидатурою п. Лукашевича, е вибір пана Лукашевича запевнений, а всяка противна кандидатура не буде мати успіху. Виборцї заставнецкого округа переконані, що нїхто в них не знайдесь, щоб виступити проти кандидатури п. Лукашевича.

В пятницю, 29. марта с. р. відбуло ся передвиборче віче в Боянчуку, на яке зійшлась не лиш цїла громада, але із сусїдних сїл явила ся велика сила виборцїв. Збори отворив п. надуч. Дм. Падура. Привитавши велике число зібраних гостий, навів цїль зборів, обяснив докладно їх вагу і вагу надближаючих ся виборів. На зборах президував п. Зибачиньский, а секретарував уч. І. Блошка. Перший промовив на зборах прибувший кандидат п. Лукашевич і заявив у своїй довгій бесїдї, що буде завсїди старати ся о добро мужицїх хлїборобів, буде старати ся, аби фонд релїґійний притягнути до того, аби старав церкви і школи за свої гроші, буде старати ся злекшити податок і про то дбати, аби нани-дїдичі однако з мужиком платили, буде дбати, щоб зменшити службу військову і щоб підчас роботи не покликували вояків-резервістів до військових вправ, але підчас зими. На сїм місци зазначив соймові закони, які як-раз тепер знаходять ся у санкциї. Также звернув увагу на кривди хлїборобів та на їх жерела, сказав як їх мож буде усунути і підяїс притім значіне науки. По виголошеню кандидатскої промови пана Лукашевича, бесїдували ще пп. Сїрман кошовий з Юрківців, Ів. Циґанюк, Андр. Зибачиньский і М. Тарновецкий. Пан Ів. Блошка зазначив, що на сей повіт кандидуе й пан др. Гакман, котрого нарід вже добре знае з попередних виборів до сойму, що хотїв бути мужицким послом а для панів дїдичів дбати. Бесїдник обстоював за кандидатурою п. Лукашевича і сказав, що в нїм предвиджуе доброго заступника мужицкого до парламенту. По сїм відчитано слїдуючі резолюциї ухвалені одноголосно зборами: „Збори у Боянчуку высказують кандидатови до парляменту п. Лукашевичеви вотум довіря і з обовязують ся всїма силами підпирати его кандидатуру. — Збори высказують свое недовіре п. Гакманови і завзивають его від кандидатури із сего повіта відступити.“ — Збори высказують п. Ник. Василькови і др. Стоцкому щиру подяку за їх дотеперішні труди для народу і на будуче просять їх, щоб всякі інтереса мужиків підпирали.

По замкненю зборів у Боянчуку удав ся п. Лукашевич до Горошівців. Тут перед льокалем зборів привитали п. Лукашевича нач. гром. Гаврилиця і п. надуч. Ковершук, а на знак пошани передали хлїб і сіль. Зборами проводив прибувший гість надуч. Дм. Падура а секретарували уч. Ів. Блошка і В. Іванович. По кандидатскій промові п. Лукашевича, забрали слово господарі пан Сруштей і п. Бритчук. По них промовляли пп. А. Зибачиньский і Ів. Циґанюк, госп. Панків, обговорюючи всякі кривди мужицкі та обстоюючи за кандидатурою п. Лукашевича. На внесене уч. Маґаса зобовязали ся збори однодушно всїма силами підпирати кандидатуру п. Лукашевича, а кандидатуру противного кандидата п. др. Гакмана поборювати. Господар Лазар Іванович вийс, щиби зложити щиру подяку п. Ник. Василькови за его дотеперішний труд на користь руского народу. Пізно вечером замкнено збори, а зібрані в найбільшім порядку, розійшлись домів. — *Съвідок.*

З вашківского округа.

Дня 31 с. м. відбуло ся віче в Багнї. Народу зійшлось до 600 душ. Присутний був теж на зборах о. ексарх Семанюк і надучитель п. Альбота. Промовляв сам кандидат п. Еротей Пігуляк. Люди вислухали із зрозумінем справоздане із посольскої дїльности п. Пігуляка і були ним так зворушені, що відтак з одушевленем і одноголосно ухвалили підпирати кандидатуру лиш п. Пігуляка. На зборах ставив о. Семанюк всякі жадання до будучого посла в справі ґімнавнї в Вижници, реґуляциї Черемоша і т. д. Посол Пігуляк обіцяв ті жадання поперти. Проти Богатирця е тут велике обурене. — *Виборець.*

В Вилавчу були збори, що становлять певно унїкум на земскій кули, збори — в трупарни! Розуміесь такий помисл може мати лише кацап, ну і не противлячись сему правилу скликав проф. Тофан з Серету збори кацапячі дня 1. с. м. до трупарнї, щоби аґітувати за Богатирцем. — Та довідались люди, що в трупарню зайшли сї живі трупи, пішли та розігнали збори і Тофана прогнали, називаючи кирпником, бо занечистив трупарню! Ну, Богатирче, де то ще не були Ваші збори? А може Ви Вашу кандидатуру умістили в трупарни? — *І. Я.*

Польске віче виборче відбуло ся дня 2. с. м. в читальни польскій в Вашківцях н. Ч. На віче прибув Богатирець і парох польский Марцелько Завадовский; їхали оба на бричці; мов одна стиснена маса заповнили все сиджене; ворожнеча против руского народу затерла ріжницю між вірою обох душпастирисків. На вічу говорив о. Марцель як патентовий русиноїд, прямо відмовляв нам права істнованя, а Богатирець ручив, що все буде додержувати, що обіцяе!! Рішили одноголосно піддержувати Богатирця, що грубів видимо на таку підмогу, засьпівали ему „Еще Польска не зґінела“, і пішли занити справу! Деякі Поляки довго стояли коло читальнї — та сумнївали ся, чи буде що доброго з їх вибору, — чи можеби нарозумитись! До сих скажемо отсе: Коли би Богатирець вийшов, то не буде за Вас більше дбати, як нес за пяту ногу; коли Богатирець провалить ся, то най Вас заступае — ксьондз Марцель! Кождий спососіб радить Вам іти з нами, бо кривди Ви від Русинів не зазнали, але як будете зачіпати, то і ми поставимось! Спитайте зрештою Жидів, їх інтереса подібні до Ваших і они Вам скажуть! Зрештою: „ліпше з мудрим згубити, як з дурним найти“. — *І. Я.*

Признане Богатирцеви. І сам Богатирець признасть, що дурене людий мае іноді прикрі сторони, хоч їх, що правда, не всї однако відчувають. Дня 2. с. м. був Богатирець в Вашківцях на польскім вічи, де на жалоби Поляків против нас (по більшій части були се видумані і безличні домагання) обіцяв їм рішучо іти против Русинів в польских справах. По сїм хитрий великорос думав застрілити і другу птицю за одним „шусомъ“ — і хотїв відбути збори з своєю партиею, званою у нас „хрунями“. Але зібрало ся досить наших людий, щоби почути его вигадок і спамятати его жертви (хоч і так ні один не прийшов), та Богатирець крутив ся в громадскій канцеляриї, дальше сїв на візок і від'їхав! Та наші люди були обурені сим, що Богатирець так боїть ся сьвітла і правди, і що звів їх, тому крикнули ему грімко: „Проч кирпнику!“ „Ганьба!“ і т. п. — Богатирець знайшов ся ориґінально, бо нїбито не зрозумів сего, і клапяючись признавав слушність нашим переконаням, а надто усьміхав ся! Ну, усьміхнутись на так гіркий закид, як его робить народ називаючи „кирпником“ — се удасть не кождий. — *І. Я.*

НОВИНКИ.

Чернівці, 4. цьвітня 1907.

Депутация українських професорів у Відни. В четвер прибули до Відня дві депутациї, висланні українськими професорами львівского університету, як також „Науковим Товариством імени Шевченка“ в справі основання українского університету. В склад депутациї входять львівскі українські професори Комарницкий, Дністряньский, Колесса, Студиньский, дальше пражский професор придворний радник Горбачевский і черновецкий професор, краевий віцемаршалок Смаль Стоцкий. Під проводом бувших парляментарних послів Василька і Романчука, являть ся депутациї завтра, (в пятницю) на авдиенциї у міністра просьвіти Мархета, мін. скарбу Коритовского і президента міністрів барона Бека.

Вісти з росийской України. Український клюб в Думі вибрав вже свій видїл, до якого входить Рубіс, Гриневич, Довгополов, Нечитайло, Хвіст та Лось. Польскі посли постановили высловити привіт українському клюбови. По тій причині відбув клюб українських послів засїдане, на якім ухвалено коректно відповісти на привіт і высловити згоду підтримати Поляків в боротьбі їх за автономію Польщі, коли они будуть допоминати ся землї для всїх трудящих в Польщі. — Київске товариство

„Просьвіта“ збирає гроші на виставлене пам'ятника Т. Шевченка. Заходом сего товариства має відбути ся в Київі величавий концерт в честь Шевченка, дня 20. с. м. Співучасть заповіли такі артисти, як Лисенко, Садовский, Мишуга, Заньковецка і другі. Бібліотека київск. „Просьвіти“ складаєть ся із 5000 томів. — В Петербурзі повстало вже нове українське товариство: Громада. — Всі примірники виданого недавно (в 10.000 екз.) „Кобзаря“ вже з Петербурга розійшли ся. — Укр. студентська громада в Київі запротестувала на останнім своїм засіданю проти поступованя вшехпольских хулїганів на львівскім університеті. Справу львівских подій ухвалено передати під розвагу загально студентского віча в Київі. — *За „Радою“.*

В справі релєґованя студентів за університетску справу, пише „Діло“: Релєґованим з львівского університету академикам доручують засуд в польскій мові! Отже з одної сторони сенат видає відозви, взиваючі, щоби молодіж успокоїла ся, а з другої той сам сенат ломить законні приписи і на писемну заяву в українській мові відповідає в польскій мові. Знаючи, з ким має ся до діла (сенат готов „узнати“ непринятий вирок за „доренчони“) четирох принядо доси вирок, щоби внести рекурс до міністерства, решта не принимає вироку в польскій мові. В доручених вироках описує сенат докладно демонстрацию з 23. сїчня, але, хоч мав до розпорядимости судові акти (котрі повинні бути урядовою *тайною аж до доручення акту обжалованя!*) доказів вини не зібрав ніяких. Релєґовані отеї студенти: Тиховский, Назарук, Дїдуник, Крат, Рахіньский на все, (що до Крата, сенат поставив внесене на релєґоване його з усїх австр. унів.), Крисоватий на 2 роки, Цяпка, Коковский, Смулка, Коритовский, Бекесевич, Ол. Левицкий, Бабій, Гладкий і Галущиньский, з тих оден має дістати догану, а двох прогнано на якийсь час.

Датки на львівских академиків. Визначну суму на потерпівших підчас послїдних університетских подій у Львові студентів зложили американьскі Русини. Давнїйше прислано на сю ціль 914 К, а 19. марта 1617 К, разом отже **2590 К.** Так наші заточники інтересують ся справами в старім краю.

Вісти з Росиї. Радою всїх опозиційних фракций в Думі постановлено не гаяти много часу на дискусиї про земельне питанє а передати скорше в комісию всякі земельні законопроекти. Фракция народних социяльїстів виробила вже основні тезн тимчасового *законопроекту, який каже:* не давати сили законови про наймяня робітників на сїльску роботу і скасувати закон проти страйків сїльских робітників. Треба спинити купованя поміщицких земель крестянским банком і припинити продаж уже куплених ним маєтків. Всїми діламн що до купна продажі, заставу і дарованя земель заправляють місцеві *земельні комітети, вибрані* всїма гражданами всякого полу, национальности і віри потайним, прямим і рівним голосованем. Ci комітети мають підготовляти і заводити реформи, завідувати земельними справами в лихих роках. В завідуванє комітетів повинні бути передані всї казенні земли, які можна обробляти, удїльні і придбані крестянским банком, так само і ті дїлянки лїса, які мають бути вирубані, коли комітети признають, що вони потрібні для палива, або як строїтельний материял. Комітетам дає ся право видавати обовязкові постанови про аренду земель, про наймане на сїльску роботу і також заводити посредницькі камери для розбора непорозумінь серед сїльско-господарскої людности. Міністр Коковцев предложив Думі буджет. Се незвичайно важна подія, бо се ясний знак конституциних змагань. — „Zeit“ пише, що недавно приняв цар на авдієнциї голову одеского віддїлу чорної сотнї. Рівночасно доносять часописї, що правительство має відкликати удїлений вже дозвіл на з'їзд „істинно русских“ орґанізаций із всеї Роси. — Синод розглядав в другу справу посла, свящ. Петрова, якого засуджено на заслане — і признав його невинним. Може бути, що Петрова увільнять і він з'явить ся ще із засланя в Думі.

Люд гине з голоду, а бюрократия рос. гуляє. Між тим коли в кільканацятьох ґуберніях гине люд з голоду, то уряд не має й гадки запобігти в який спосіб нануючій бідї, ба що більше, він сипле грішми, куди не треба. „Рідний Край“ має відомости, що морске міністерство так само як і в попередні роки *призначило* 23.580 карб. на балї та вечерки морским офіцирам.

Повітові конференциї учительскі дізнають від с. р. почавши основної зміни в тих повітах, де є кілька інспекторів, а именно кожда часть повіту, що числить хоч 20 учителїв (-ок) відбувати ме осібну конференцию під проводом свого інспектора. Де ж нема ще стілько членів, там вони мають взяти участь в конференциї більшости, але їхній інспектор може мати з ними осібну нараду в справах свого ресору. Тільки вибори членів повітової ради шкільної, делеґатів до краєвої конференциї і членів комісиї, що завідує повітовою бібліотекою, відбувати ся муть на спільних зборах усїх учителїв з повіту, що управнені до виборів, під проводом *інспектора* більшости учительсва дотичного повіту. Так зроблено дальший крок до национаїзациї нашого шкільництва і ми певні, що від тепер на руских конференциях панувати ме ще більш, як доси, руска мова.

Курс садівництва для учителїв відбуде ся в маю і вересни с. р. під такими самими услівями, *як попереднями роками.* Письменні зголошеня неостемпльовані належить вносити найдальше до 12. с. м. у дотичної пов. ради шкільної.

Вступні испити до семинарий учительских будуть від с. р. почавши відбувати ся так само, як і в середних школах, не тільки по вакациях, але і з кінцем року шкільного.

Курс для учителїв рисунків в промислових курсах доповняючих має відбути ся в Чернівцях від с. м. до кінца шкільного року, на який будуть покликані учителї, що удїляють науку рисунків терминаторам.

Розпорядки краєвої ради шкільної про виконуване постанов нового порядку шкільного і наукового зглядом місцевих конференциї учительских, що до прав і обовязків управителїв шкіл, дотично побічного занятя учителїв, зглядом участи учеників у зборах товариств будуть оголошені в слїдуючім випуску вістника розпорядків.

Заміну посад надучителїв Николая Савицкого в Товтрах і Альбіна Петрачика в Добринівцях одобрила краєва рада шкільна.

Краєва рада шкільна збере ся на слїдуюче засїдане аж в другій половинї мая.

Краєва конференция учительска, шеста з ряду, відбуде ся на *Буковинї* від 20. до 24. серпня с. р. під проводом референта для загальних справ шкільних, краєвого інспектора Омеляна Поповича. Кождий повіт вишле на конференцию по трох делеґатів, яких мають вибрати сегорічні повітові конференциї, котрі заразом мають підготовити материял ось який: 1. Які хиби виказує бук. шкільництво зглядом виписування дїтий, посїщеня школи і примусу шкільного і як зарадити сим хибам? 2 Як застосувати приписи нового шкільного і наукового порядку зглядом охорони дїтий до бук. обставин? 3. Як уладити науку мови в школах народних, щоби лекше й певнїйше осягнути практичну ціль сеї науки? 4. Внески зглядом переправадженя приписів нового шкільного й наукового порядку дотично приборів наукових. 5. Внески в справах станових учительства, его відносин, прав і обовязків. — Як бачимо, самі справи важні і на часї, цїкаві й для ширшого загалу.

Кваліфікацийні іспити для учителїв шкіл народних і видїлових розпічнуть ся перед комісиями в Чернівцях с. р. дня 21. мая. Хто хоче здавати іспит з рускої, нїмецкої або волоскої мови як викладової чи як предмету, мусить за кожду мову вносити осібне подане й платити осібну таксу, бо всї три комісиї урядувати муть зовсїм окремо і від себе незалежно. Подання треба вносити сего разу найдальше до 20 с. м. враз із таксою через заряд школи до приложеної повітової ради шкільної. Пізнїйші подання будуть безусловно відкинені так само й подання не заосмотрені всїма приписаними прилогами, на що звертаємо увагу учительства.

Школа при рускій вулиці. На посаду надучителя в народній школї при рускій вулиці був розписаний конкурс, а одною з умов було знанє полькой мови. Міска рада шкільна надала сю посаду уч. Маврерови, який не уміє польскої мови, мимо того, що були претенти з кваліфікациею з польскої мови. Провідники польского народу в Чернівцях зложили протест проти сеї постанови шк. ради міскої і сей протест зовсїм оправданий.

Цїкава постанова. Рада міста Фэрт Добде (Америка) ухвалила такий закон, внесений бурмістром: Всї добре розвинені особи від 25—45 року житя, *яких* духові і фізичні нахили є нормальні, а котрі однак є ще безженні, мусить до 60 днїв убігати ся о лїценцию на женячку; в противнім разї будуть покарані гривною від 10 до 100 долярів. Се місто буде мати небавом богато молодих родин, бо кождий, що оженить ся, заощадить собі що найменьше 10 долярів, які мусїв би видати яко кару, коли не вдоволить законови. — Ратує сьвіт бідні дївчата, як може!

Підступ мужицкий при ворохобнї в Румунії. В окрузї Крайови *повстало богато крови.* Збунтовані селяне кидались з збруєю, сокирами, ножами і косами на жовнїрів, а сї мусїли стріляти. Селяне утїкли перед баґнетами жовнїрів, але зладили підступ. В годину по нападї просто в сторону, де стояло вийско, вийшов похоронний похід, з сьвященником на чолї. Селяни, йдучи за домовиною, ревно плакали і заводили. Командантови войска видалось се підозрілим і він завізвав, щоб похід станув, бо в противнім разї дасть наказ стріляти. Коли жовнїри лише ймили за оруже, сейчас кинулась тисячка селян з похоронного походу і почала бити жовнїрів. Вийско дало сальву; богато збунтованих впало на місци неживими, а иньші розбіглись полишаючи за собою трунву. Жовнїри отворили трунву і тодї показалось, що она була — порожна.

Оповістки, іменованя і т. п.

Кружок „Жіночої Громади“. Заходом кружка „Жіночої Громади“ відбуде ся в неділю, дня 7. с. м. о 3ій год. по обідї в „Народнім Домі“ популярний відчит. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. Вступ 20 сот. — *Заряд.*

Заряд рускої „Курсу шитя і крою“ ул. Петровича ч. 2 просить публику, щоб інтересувалась сим курсом а також, щоб приєднувала більше учениць на курс, який дає нагоду за невелику ціну навчити ся перфектно шитя і крою. З таких малих завязків, як наша школа, повстають з часом великі і важні промислові інституциї. Треба лиш опікуватись, як слїд, такими добрими і корисними починами, як наша школа!

Виказ жертв на „Руску Бурсу“ в Кіцмани. Пан Іля Семака 10 К, судова злагода, Кіцмань 10 К, п. Володимир Григорович, Кїводин 1 К, п. Ераст Бурачиньский, замість ґратуляциї 10 К, о. Єротей Федорович із Ревної 20 К, п. Василь Лїкперда із Валяви, коляда 14 К, складка в домі пп. Приймів 2·08 К, п. Вальнер 1 К, п. Фелїкс Пасакас із Витилівки 20 К, о. Семен Бойчук 4 К, п. Володислав Кукелка оплату за бурсака Івановича 5 К, п. Роман Івасюк віктуали і коляда 7·50 К, о. Т. Драчиньский оплата за Петра Дороша 10 К, п. Онуфрій Ілюк 2·90 К, (п-на Міндора Евстафієвич *зібрала в Заставні* 13·58 К. від слїдуючих Добродіїв: п. інсп. Купчанко 1 К, о. Теофіль Драчиньский 2 К, п. Остропольский 1 К, п. Арійчук 1 К, о. Ракочи 2 К, п. Буйнїцкий 1 К, п. Кейван 1 К, п. Лавнер 2 К, Н. Н. 8 сот., п. Торушанко 1 К, п Крупічка 1 К і Н. Н. 50 с.); — п. Володислав Кукелка вкладку членьску 2 К, а оплату за бурсака Івановича 5 К, п. Андрій Зугаевич 6 К, п. Іля Семака 4 К, панї Параскева Прокопович 4 К, п. Серґій Шпойнаровский 4 К, п. Омелян Оробко 3 К, п. Ілярій Стратичук 4 К, п. Евген Жуковский 3 К, п. др Лев Воєвідка 3 К, п. Прийма 7 К, п. Федорович Ілярій 3 К, п. Попович Остап 4 К, п. Евстафієвич Денис 4 К, п. Володислав Кукелка оплату за бурсака Івановича 5 К, о. Апольон Сїмович 5 К, Хв. Тов. ветеранів в Кіцмани дохід із вечерниць 24 К, п. Іполїт Омельский, складка на бурсака Петра Дороша 4 К, п. Остап Попович, складка 10 К, о. Драчиньский складка на оплату Петра Дороша 7·30 К, Хв. Тов. акад. „Союз“ в Чернівцях із аматорского представленя 36·04 К, п. Іля Семака 1 К, панї Параскева Прокопович 1 К, п. Серґій Шпойнаровский 1 К, п. Ілярій Стратичук 2 К, п. Омелян Оробко 1 К, п. Евгеній Жуковский 1 К, п. Федорович Ілярій 1 К, п. Остап Попович 10 К, і п. Денис Евстафієвич 2 К. Всїм Жертводавцям складаємо в імени бурсаків прилюдну подяку і просимо всїх щирах Добродіїв і на дальше не забувати на нашу бурсу. — За видїл „Рускої Бурси“ в Кіцмани: *Іля Семака*, голова; *Денис Евстафієвич*, касиер.

Виказ жертв на „Народний Дім“ в Кіцмани. Вперед просимо вибачення у Високоповажених Жертводавців за спізнене уміщення сего виказу, бо через ріжні справи і за роботою годї було се сейчас зробити. Богато Добродіїв ба навіть і не Русинів запомогли наше так важне товариство щедрими жертвами, так що кождому з осібна належить ся подяка. Отже ми тут дякуємо прилюдно всїм Високоповажаним Жертводавцям за малі і за великі жертви, і просимо всїх жертволюбивих пань і панів, селян і міщан вступати в члени сего так важного товариства і збирати *при кождій нагодї* на „Народний Дім“ і „Руску Бурсу“ в Кіцмани. При посилцї прошу виразно зазначити чи то на „Бурсу“ чи на „Народний Дім“ (член основатель чи дїйсний). Сли б у слїдуючім виказї найшлась яка помилка, то прошу касиера о тім сейчас повідомити. — *Спис уложений в тім порядку, коли жертви надіслано.* Члени основателї: п. Петро Войновский 4 К, п. Онуфрій Ілюк 10 К, п. Николай Коча, учитель із Іпотешт, 20 К, п. Евгеній Мінтич 5 К, п. Юрий Анюк 10 К, п. Семен Барановський, нотар 10 К, громада Неполоківцї 50 К, *п.* Михайло Колотлюк 5 К, п. Евгеній Мінтич 5 К, о. Єротей Федорович 30 К, п. Евгеній Мінтич 5 К, о. Стефан Іванович із Кіцманя 50 К. — Члени дїйсні: п. Володислав Кукелка 4 К, п. Віктор Івасюк 2 К, о. Семен Бойчук 8 К, п. Теодор Циґанюк 5 К, п. Володислав Кукелка 4 К, п-на Маруся Буюклї 7 К, п. Іля Семака 4 К, п. Ілярій Стратичук 4 К, п. др Лев Воєвідка 5 К, п. Евгеній Жуковський 4 К, п. Станіслав Сїнґалевич 1 К, о. Апольон Сїмович 4 К, п. Кирило Окуневський 6 К, п. Серґій Шпойнаровський 6 К, п. Іван Гошовський 4 К, п. Омелян Оробко 6 К, *п.* Остап Попович 4 К, п. Дмитро Бажан 4 К і п. Денис Евстафієвич 6 К. — Датки: п. Іван Левиньский, конц. будівничий у Львові 10 К, п. Анчель Давбер, начальник із Неполоковець 10 К і п. Баріш Зільбербуш із Неполоковець 10 К. Просимо і на дальше не забувати на руські товариства в Кіцмани. — За Видїл: *Іля Семака* голова; *Ілярій Стратичук*, господар; *Денис Евстафієвич*, каспер.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст. **Дрібні Оголошеня** малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова. Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Замісте відбудуть ся в недїлю дня 14. цьвітня 1907. з таким дневнем порядком: 1. Справоздане старшини і касиєра за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір вильосованих членів ради надзорчої. 4 Призначене платні касиєрови. 5. Вільні внески і наради. За старшину. *Себ. Балошескул.*

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Драчинцї відбудуть ся дня 14. цьвітня 1907. 1. год. попол. в шкільнім будинку з слїдуючим дневним порядком: 1. Купно двора для каси. 2. Вибір старшини. 3. Платня касиєра. 4. Білянс за рік 1906. 5. Вільні внесеня. *Василь Прокопець,* начальник.

Всїлякі насїня цьвітів і огородовини продає en gross

ЯКІВ КОФЛЄР

в Залїщиках. Цїнники, на жадане висилає даром. Цибуля близько 1600 штук 1 кґр. в пакетах 5 кільових по 1 зр. 80 кр. оплатно. 70 (2—4)

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сїдла і взагалї всїляка упряж задля виїзду дешево до збутя. Також до продажи фортепян.

Близше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у Николая Українця. 53 (2—10)

Хлопця до практики склепової пошукує „Читальня“ в Топорівцях. Близші условини тамже. 73 (1—5)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“ поручає

КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

Упрашаю всїх тих панів що побрали Календар Рускої Бесїди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати гроші найдальше до 1 цьвітня с. р. — Те саме відносить ся і до тих які винні ще за Календарі з лїт 1906, 1905 і 1904.

Ів. Захарко.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“

аптикара др. Ю. Францоза

в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.

В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна. (—)

Г. ФАЙЛЄС

усувач нагнїток

Чернівцї,

ул. Руска ч. 8. (—)

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифкарти, доки не запитаєте ся в

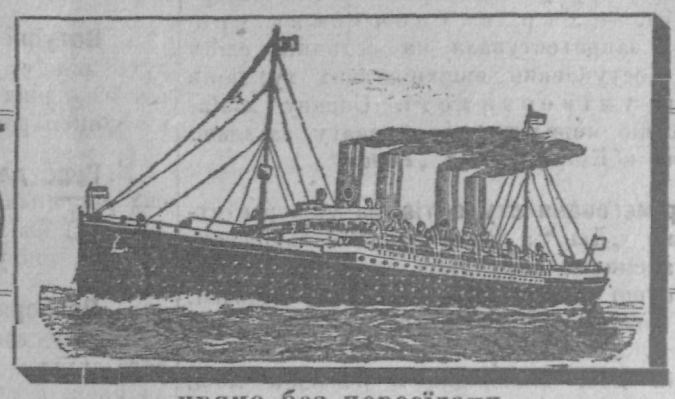

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 12—20н. с.

прямо без пересїданя

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус

Чернівцї,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛЇЇ,

Берґмана і С-ки в Дрезнї і Тешинї над Ельбою

після одержуваних щоденно писем з признанем, є і остане ся із всїх медичних мил **найуспішнїйшим**, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (7—50) п.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівцї, ул. Головна. (Enzenberg-Haupstrasse)

Марка охоронна: **котвиця**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмираючий лїк на втиране по цїнї **80 сот. 1·40 кор. і 2 кор.** можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшках з нашим охоронним знаком **„котвиця“** з аптики Ріхтера і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 24—40

Аптика Ріхтера „під золотим львом“

у Празї, улиця Елисавети число 5.

До Америки і Канади

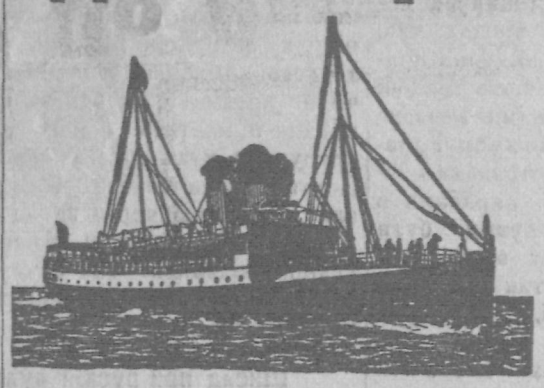

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через

ЛЇНЇЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.** 104 32—52 н

Штучні навози

на весну, як **томасину** з зьвіздою на мішках і без зьвізди, **суперфосфати, каінїт калуский, салїтру хілїйску і всякі насїня господарскі,** найпевнїйше куповати в **„Спілцї для господарства і торговлї в Перемишли“.**

50 (1—12) Цїнники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“ можна купити у всїх

філїях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,

в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І Рехенберґа.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клїєнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.

Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

(—)

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до польованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 36. Чернівці, неділя дня 25. марта (7. цьвітня) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (згл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., згл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової.
В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

СУМНІ ЧИСЛА.

I.

Великі аґрарні заворушеня в сусїдній Румунії — побіч них недалекі вибори до австрийскої Ради державної на підставі нової виборчої реформи — знов видвигнули на сьвітло денне весь культурний і економічный занепад нашого народу. Маємо нові статистичні докази нашої недолї. — нове, аж надто вимовне сьвідоцтво всеї кривди, яку терпіти мусить наш нарід під охороною і опікою таких пр. добродіїв, як галицка польска шляхта. Подані низше числа — се аж надто сумний бїляне просьвітного й економічного житя нашого народу в Австриї а заразом найбільш переконуючий клич до великої, громадяньскої працї для нещасного нашого люду. Коли ті, що одвічають за господарку і просьвіту краєву таким незавидним шляхом ведуть нас, то крайна пора взяти нам народне дїло у власні руки і у всїх напрямах теперішної недолї звернути свій нарід на красші стежки. На Буковинї звільна приходять до офіцияльної керми і наші щирі та трудящі люди, тому є надія, що они поведуть се дїло, як слїд. В Галичинї однак ще довгі здаеть ся роки шляхотско паньска власть буде давити нас і гнобити, а при тім все буде нам повторяти вшехпольска гаката о надмірній ласкавости своїй зглядом нас і доброті. Погляньмо, що о тій солодкій дружбі шляхотскій зглядом нашого народу говорять числа, сї найбільш певні та безсторонні сьвідки тої паньскої ласки.

Мінїстр Праде, виготовлюючи статистичні викази до своєї студиї над новою реформою виборчою в Астриї, зладив між иньшим такий поділ всїх виборцїв австрийских при найблизших вже виборах:

	Управнених до голосования є:	З того вміє читати й писати:
Нїмцїв	2 413.906	2 225.024
Чехів	1,388.576	1,325.100
Поляків	912,118	483.244
Русинів	**766.000**	**177.334**
Словінцїв	283.584	190.529
Сербів і Хорватів	167.822	46.200
Італїйцїв	172.560	143 794
Румунів	44.076	7.434
Угрів	2.035	814

При рубрицї „Русини“ рішає очевидно галицка Русь. Коли згадаємо, що перед заведенем галицкої Ради шкільної краєвої було в краю більше руских шкіл, нїж польских, то по тілько лїтах польскої опіки тим більш ясно виступить вся кривда Русинів. Галицко польска опіка довела до сего, що тепер на 100 виборцїв є у Поляків 53 письменних, а у нас лиш **23**! Як же ж краше стоїть справа просьвіти у Словінцїв (не говоримо вже про Нїмцїв, або про Чехів) або у Італїйцїв! Буковиньскі сусїди наші Румуни ще гірше стоять просьвітно, бо у них на 100 виборцїв ледво 17 є письменних, для нас нема в тім очевидно нїякої розради.

Дискусиї в австр. парляментї над новою виборчою реформою звернули однак увагу і на другу сторону нашої недолї. І так, як відомо вимагали деякі посли, щоби другий голос признано виборцям, які платять 25 корон податку; сойми сей ценз мали-б однак право обнизити до 8 корон. Говорено, що ся постанова має на цїли скріплене селяньского впливу на вибір послів. Тимчасом після статистики показуе ся, що через заведене такого роду голосованя лишено-б права до 2.-гого голосу майже 350 тисяч австрийских селян, які платять податки низші 8 корон. В тім часї виносило

в краю:	загальне число виборцїв сїльских:	таких, що платили 8 корон і більше:	таких, що платили менше як 8 кор.
Австрия долїшна	113.483	107.607	1.711
Країна	38 918	38.023	65
Австрия горішна	60.872	59.537	44
Сольногород	10.754	10.215	209
Стирия	84 152	91.160	1.228
Каринтия	19.912	19.160	72
Ґориция і Ґрадиска	11.729	11.182	172
Істрия	17.806	16.109	1.426
Тироль	51.651	41.568	7.593
Форарльберґ	11 020	10 504	211
Чехи	337.565	315 817	10.406
Моравія	126 311	122.160	—
Шлезия	27 [illegible]	26.089	884
Галичина	**557 054**	**292 432**	**292.125**
Буковина	**52.750**	**21.570**	**30.130**
Дальмация	53.652	12.647	39.554

Оже в цїлій Долитавії було на 1.585.456 виборцїв із сїльских виборцїв 1 197.591 таких, що платили 8 К податку і більше. а 345.831 таких, що не мали від чого платити й 8 К податку. Се сьвідчить вимовно про велике убожество селяньства в Австриї а специяльно в Галичинї та Буковинї. Розуміеть ся, що в виказї селян із Буковини та Галичини найшли-б ми ще страшнїйші числа, коли-б розділено в нїм селян на Поляків, Румунів та Русинів. Загально відома справа, що в обох сих краях руске селяньство — найбіднїйше.

Поляки — гнобителями*).

(*Бернштерне Бернзон*).

Серед грізного панованя страху перед чортом, в тім найтемнїйшім часї середних віків, виробилась думка про високоталановиті женщини і мущини, що завдячували свое знане і щасте союзови з чортом. Всьо, чого собі лише забажали, одержували вони, лише мусїли при відході із земного сьвіта віддати сатанї свою безсмертну душу.

Сї уяви були для церкви готовою стравою. З них выросла віра у відьми, а жертв сего вірованя годї почислити. З них виробила ся загальна недовірчивість і боязнь, що загнала в гістерию і божевіле тисячі фантастичних людцїв. А се дїлало заразливо і спричинило найстрашнїйші нещастя. Однак на всїм тім зростала сила церкви, бо церква одинока могла принести спасене. Краса і щасте були небезпекою, веселість і талан детроновано; скрізь лише тяжке понижене в молитві і жертвах; — нїколи не стогнав людский дух під негіднїйшим тираньством.

Розберім теольоґічні забобони і тумани монахів та попів, а найдемо зерно, з якого вийшла всяка релиґія: се боязнь перед незнаним. Тут ходили застрашені дїти низших верств і бачили, як їх пани і надпани поповняли безкарно найгірші злочини, бачили, як вони таким чином богатились і ущасливлювались, між тим коли їх за незначну крадїж, за легкодушний непослух замучувано на серть. Грубий сатана був однак над ними що дня, вони бачили, як він, як би рибу, ловив душі для свойого пекла — і се було для них відрадою і задоволенем, що тих опісля будуть мучити у вічнім пекольнім огни.

А той шайтан, що добра сего сьвіта роздїлив так безнадїйно несправедливо, був же він зовсїм не дїйсний? Говорять нам історики чисту і повну правду, коли учать нас, що борби житя виростають з спорачих інтересів, нерівної вдачі, ріжного розвитку, з відносин і обставин, що не годять ся взаімно. Чи тут немає чогось, що робить сї борби так злобними, так беззглядно погубними? Щось, що расові, класові і релиґійні борби робило пеклом на землї? Чи се все геть вимерло? Диміюче сїрчине болото пристрастий, яке мав між собою кождий народ і яке спиняло нарід в його зростї і нищило йому бїлїони зародків щастя — чи стало воно нинї тихим журчачим жерелом?

*) Статю сю містить „Zeit“ в числї із четверга. Знаменитий письменник норвеґский нераз вже ставав в оборонї нашого народу. — (*Ред.*).

Ґригір Мачет.

Божий суд.

З росийского переклала М. Трусевичівна.

(Конець).

— Бачите, я мав похрестника, Петрик звав ся. Славний був леґінь, нема що казати, поставний і високий, але тільки всего; хлопець не мав нїчого, цїлком нїчого. Що на плечах, то цїлий маеток. А знаете ви, паночку, як сегодня бідній сиротї... Не треба гарного росту і чорних очий, коли в грошї в кишени. А Петрик не мав ні зломаного крейцара... Батька забив стражник на граници, як пачкував товари, мати умерла з жури, а дитина лишилась на сьвітї сама.

Отже іду я з рушницею в гори, щоби вислїдити оленї; люди найшли коло хреста, на право від Сколї сьвіжі слїди, але я найшов щось иньшого... Шукав і нипав по всїх усюдах, вже й умучив ся, нїчого не видно... Вже думав вертати домів, бо сонце заходило — нараз що бачу: Петрика череда волочить ся поволи, а за ним ні слїду... Оглянув ся я кругом і що ви скажете паночку? — За скалою Петрик цїлуе Любу... Милий Боже, я не вірю очам! Як лиш дївчина мене узріла, скочила в гущавину і зникла.

— Добрий вечір! — кажу і кручу вус, але Петрик як стій скинув шапку і схилив ся, щоб поцїлувати в руку; чемний був леґінь...

— Здорові були батьку! — каже.

— Здоров був і ти сину! — кажу, — чи то вже час гнати худобу, що?

— Вже час батьку.

— Так час, але ти бачу пасеш гуси Любки, так?...

Парубок став червоний, так червоний як мак, і стояв як би води в рот набрав.

— Чого мовчиш! — питаю. — То була Любка?

— Любка — відповідае.

— Но так Любка, але чи то добре чужу дївчину цїлувати?

Хлопець почав нараз говорити:

— Нї нанашку, се моя дївчина і нїчия більше... Любимо ся вже давно і присягли ми собі... А що Богданко їй тепер сватае, з того не буде нїчо і до весїля не прийде. Богданко мій хрестний брат, і не піднесе на мене руку; еще дїтьми заміняли з собою хрестики і наші батьки знають про се...

Я слухав і дивував ся, і жаль менї стало хлопця.

— Ей Петрику, Петрику! — кажу. — Ти ще молодий і зелений, не знаеш що може зробити з чоловіка любов, як его опануе. Не пошануе він тоді рідного брата, не то хрестного... Всьо переверне ся в голові...

— Нї нанашку, — відказуе. — Богданко не такий. Я еще сегодня з ним поговорю, побачите батьку. Але не говоріть сего Крачекови, ні его жінцї...

Я покрутив головою і покручуючи вуса кажу:

— Ей парубче, ти на тім добре не вийдеш!

— Чому ні? — каже. — Она пасе гусь, я стережу кози і вівцї. Крачека грошї що нас обходять, ми їх не потребуємо. Любка і я будемо пасти худобу, або повандруємо аж гет, на московску границю; найму ся у жидів... Нашого брата беруть радо в пачкарі і платять добрі грошї...

Правда, думаю, нїхто не перепачковуе стільки що ми і нїхто не уміе так випровадити в поле сторожів... Але я похитав сумно головою, серце перечувало, що не буде з того добра... Але така то молодість!

IV.

— Нї про що не говорили в нашій Сколї, як лиш про переміну, яка зайшла з Богданом, і нїхто би в нїм не пізнав давнїйшого веселого хлопця. Ложовтїв як віск і ходив як звареный... Зробив ся мовчаливий і очи спускав в долину як вовк; кождий перечував, що він задумуе лихе дїло і крие ся з чимсь. Дивували ся люди, бо крім мене нїхто не знав, чому се так, а я мовчав. Як всюди так і тут почали видумувати байки, але що за тим всїм крие ся Петрик і Любка, нїкому і на гадку не впало. Одні казали, що Богданко загубив грошї, иньші що Крачек посварив ся з жінкою за віно Любки; всїлячину видумумували, а я лиш усьміхав ся і підкручував вуса... Най собі говорять що хочуть, думав я собі, нїхто крім мене не знае правди... Одної днини стрітив я Петрика в горах. Іду за ним і питаю:

— Здоров сину, як тобі веде ся?

— Гаразд, нанашку, — каже хлопець, а его зір був ясний і чистий. — Богу дякувать все іде добре.

— Балакав ти з Богданом?

— Говорив з ним нанашку.

— Ну і що?

— Нанашку, — каже — щоби не збрехати, коли я ему се повів, він побілїв як снїг. Щоби правду сказати, витягнув руку і вдарив мене. Був лютий, але я показав ему хрест, що маю від него.

— Диви! — кажу ему. — Ми дїтьми заміняли хрестики від наших батьків... Нїчо менї не можеш зробити. Він умовк, лиш важко відітхнув. — Хрестний брате — каже — лїпше би ти засадив менї ніж в саме серце!...

— Ну, і що ти на се?

— Мене то заболїло, ой і як заболїло. — Прости менї мій брате, прости дорогий! — кажу ему, — Ти богатир і знатного роду, кожда дївчина радо піде за тебе, навіть попова дочка, а може навіть і лїпша від неї... А я бездомний сирота, нїкого не маю лиш

Що-ж то, що в нинїшні днї затроює наші борби? Що то таке е, що в нестережених хвилях між найгустїйшою цивілїзацією знова продирає ся з слїпим, середновічним шалом нищеня? Чи дїйсно не годить ся тому „щось“ надати імя, яке народна уява давно употребляла: шайтан? Чи сказати отже: шайтан е ще між нами?

Розумієш, не маю я на думцї теольоґічних упавших ангелів, взагалї жадного неодинокого єства. Маю на думцї звірску похіть з праглубини кождого народа, яка борцїв робить варварскими, а борбу саму споганює. Жаден нарід не е від неї вільний, кождий її має. На одній або на другій точцї, часом навіть на кількох, удалось тій похотї стати рішаючою. Шайтан!

Однак в істориї нїякого народа не дїялось се так часто, як в істориї нещасливої Польщі.

Сю історию я прочитав тепер наново. Се требувало довгого часу, бо кождої хвилї не міг я сего знести, щоб сю історию далї читати.

Мабуть більш блискучого народу не маємо між собою. Сильний, красний, талановитий, взірцевий в кождім своїм дїлї, лицарство героїв, колись безсумнївно найкрасший цьвіт рицарских турнїрів — однак, коли-б мав я назвати те, що спричинило такий страшний упадок сего народу, то не назвав би я насамперед небезпечного положеня сего краю — (иньші народи зробили власне таке положене причиною своєї величини) —, також не сказав би я, що інституциї сего народу, або радше недостача відповідних інституций завинили тут, — анї, що була се лиш самоволя шляхти, вічна борба великих і дрібних панів, — не завинила тут найбільше навіть шахрайска власть маґнатів, анї охота церкви до грабежи, анї публично-правне понижене горожан, анї випаїндроване і понижене мужицтва, анї шалені війни і т. д., бо все те було наслїдком одної великої причини а іменно: дикого польского еґоізму, сеї очайдушної пристрасти, порожної і нестримної охоти Поляків до спору, польской віроломности, їх безкрайної легкодушности, — словом сатана, сатана! Майже всюди і у всїх часах був він на тих дорогах. Нищив, що було великого і благородного, що виросло й зацвило в покотї соток лїт, забирав неімовірні жертви нещастного народу, серед зневаги і сумних віщовань та пересторог зі сторони розумних.

(Конець буде.)

Передвиборчі вісти.

З кіцманьского округа.

В неділю, дня 31. марта відбули ся передвиборчі збори в громадї Дубівцї, на котрі приїхав і кандидат п. Іля Семака. Через тяжку дорогу прибув п. кандидат потягом з Кіцманя до Лужан о год. 9. перед полуднем, де очікував его начальник дубівский Николай Руснак, з котрим разом поїхав п. Семака в супроводї величавої бандериї до Дубівцїв. Всюди по дорозї витав приїзшого народ одушевлено і в честь гостя стрільяно з моздїрів. Передовсїм поступив п. Іля Семака до церкви, де місцевий парох о. Кадещук по скінченю служби божої представив народови кандидата і завізвав присутних підпирати горячо кандидатуру п. Ілї Семаки, котрий — як говорив о. Кадещук — походить із старої і славної буковиньско-рускої родини, котра все відносила ся з горячою любовію до руского народа. Батько кандидата бл. п. протоєрей з Руского Банилова Цим. Семака був чоловіком честним і розумним та ідеальним сьвященником, а сини его старають ся вступити в слїди свого батька — говорив місц. панотець. О. Кадищук ручив за то, що п. Іля Семака, котрого він знає з молодих лїт, буде щиро заступати інтереси руского народа. По церкві відбулись збори в будинку шкільнім при великій участи народа. По програмовій промові постановили присутнї одноголосно і одушевлено підпирати кандидатуру пана радника Ілї Семаки. На зборах було богато пп. учителїв із околицї і з подальших сторін. Надучитель Руснак з Чорториї промовляв про теперішну политичну ситуацию. В імени Жидів промовляв посессор п. Екелес дуже горячо за кандидатурою п. Семаки. Збори закінчено о год. пів до 12-ої перод обідом відспіванем наших гимнів „Не пора“ та „Ще не вмерла“. — *Православний.*

До кандидатури п. Ілї Семаки, за котрою стоїть цїле руске населене округа Кіцмань-Садаґура, всюди відносять ся прихильно і Жиди. Се для наших кацапів-киринників солею в оцї і тому они старають ся всякими неможливими способами вплинути на Жидів так, аби тії до нас не відносились як до тепер з повним довірем. І так киринники пустили в сьвіт, начеб учителї провадили аґітацию між селянами напротив Жидів і бунтували нарід так, що повстав між Жидами переполох. Особливше посуджувано уч. С. з Ш., мовби то він аґітував против дїдича Мордка Корна із Шипинець. Розуміє ся, що на тім анї слова правди. Нам і не снить ся бунтувати народ, бо ми як раз хочемо зі всїми жити в згодї і мирі. То всьо тілько інтриґи кацапскі вираховані на наше ослаблене, але ми не маємо чого страхатись, бо шанси нашого кандидата радника п. Ілї Семаки, котрого в цїлїм окрузї виборчім всї не винявши Жидів справдї любять і поважають, стоять так добре, що жадна інтриґа ему не пошкодить! Жиди самі переконані о тім, що з нашої сторони абсолютно не мають чого боятись! — *Свій.*

З заставнецкого округа.

В пятницю, дня 5. с. м. з'їхав Гакман до Вікна, щоб там відбути своє віче. Думав бідачиско, що там, як давно, е ще хрунї. Та помилив ся. Чесні виборцї не дали йому навіть говорити і заявили, що всї в Вікнї, голосувати будуть за п. Лукашевичом. Славно! Так треба витати Гакмана у всїх громадах!

З черновецкого округа.

В неділю, дня 31. марта відбуло ся в Слободзіях-Берлїнцях серетского повіту передвиборче віче, на котре прибув із Черновець наш кандидат п. інсп. Н. Спинул. Віче було заповіджене місцевим комітетом, тому явили ся всї виборцї що до одного. Як представителї місцевих Жидів явили ся п. Кернер і п. Фаєр. На вічу було також і жіноцтво численно заступлене. З інтелїґенциї були: п. надуч. Е. Стришка із Неґостини, п. надуч. А. Носїевич із Черепківцїв, п. надуч. П. Попович із Опришен з женою і п. уч. Т. Бачиньский з женою. Віче отворив короткою промовою п. уч. Бачиньский і пропонував зборам на предсїдателя громадского начальника п. Тодера Романюка, на его заступника п. Дмитра Туряньского, на що збори однодушно згодили ся. Секретарем збору був п. А. Носїевич. Перший забрав слово п. Н. Спинул і передав привіт від посла п. Н. Василька, котрий відїхавши їзза важних справ до Відня, не міг на віче прибути. В своїй довгій промові подав він короткий огляд минувшини нашого мужика від часів прилученя Буковини до Австриї аж до тепер, виказав кривди, які дїють ся всюди нашим бідним людям, та вказав, хто і як ті кривди чинять. Далї говорив про орґанїзацию руского народу і про користь, яку нарід з тої орґанїзациї вже до тепер осягнув при неутомимій працї наших щирих послів пп. Н. Василька, д-ра Стоцкого і Є. Пігуляка. Потім обговорив теперішне виборче право, при чім вказав на великі заслуги бувших послів до Ради державної пп. Н. Василька і Є. Пігуляка около здобутя пятьох мандатів для буковиньских Русинів. Пояснивши докладно програму „Национальної Ради“, завізвав присутних, щоби не дали ся нїкому на обмову, а вибрали своїм послом лиш кандидата „Национальної Ради“. Бесїду п. Ник. Спинула перебивали часто оклики „славно“. Говорили ще п. Кернер та п. Тодер Романюк про недостатки місцеві, вказуючи на то, чого має ся домагати будучий посол для сеї громали. На внесене п. Дмитра Туряньского і п. Тодера Романюка принято однодушно кандидатуру пана Н. Спинула і ухвалено також одноголосно лиш сю кандидатуру всїма силами підпирати. На внесок п. надуч. А. Носїевича принято однодушно таку резолюцию: Збори дякують послам п. Н. Василькови, п. др. Стоцкому і п. Єр. Пігулякови за їх дотеперішну дїяльність на користь руского народу і висказують їм своє довіре. Резолюцию вислано телеґрафічно на руки п. Н. Василька. — *Участник.*

Події в Росиї.

Дума і уряд.

Минув вже рівно місяць, як зібрала ся Дума, а тим часом роботи її наче й не видно. Але хто стежить за тим, що в Думі робить ся і при яких умовах їй доводить ся працювати, той знає, хто й що стоїть на перешкоді Думі. Останними днями Дума нарештї, наблизила ся до найважнїйших справ, про які повинна сказати своє слово, — справи сї: земельна і буджет. Дня 19. марта Дума почала обмірковувати земельне питане. В першім засїданю Думи представники всїх партий висловили свої думки про земельну реформу. Уряд з свого боку не забарив ся висловити устами мінїстра князя Васильчикова і свою думку про сю важну й пекучу справу. Що до програм земельної реформи і думок, що висловлювали в Думі представники ріжних партий, то з ними можна згоджувати ся, чи навпаки, можна приставати до них чи навпаки — бо читаючи, чи слухаючи те, що говорили представники ріжних партий, бачиш принаймнї і розумієш, чого люди хотять і що радять робити. Що-ж до промови мінїстрової, то з неї нїчого не втя-

---

Любку... Не відбирай менї тої, котру сам Бог менї віддав.

— І щож він на се? — питаю.

— Брате мій! — каже. — Я би віддав радо половину маетку, щоб лиш Любка тебе перестала любити і щоби ти менї її схотїв відступити... — Але щож, чиж серцю можна розказати? І на що менї его маеток?...

Ми балакали еще довго і розійшли ся. „Так буде як Бог схоче“ каже Богданко.

— Учувши ті слова, моє серце защеміло. Оно прочувало лихо.

— Диви мій сину, — кажу ему, — щоби з того не було гріха.

— І що-ж може бути? — каже Петрик; — мій хрестний брат чесний легінь, а Любка мене любить. Лиш жінка Крачека зведе біду, але ми лишимо її віно Любки, а самі підемо гет!

— А Богдан? — питаю.

— Богдан, каже, добрий хлопець, нїчо не зробить хрестному братови ... за ласкою Божою найде собі красшу...

— Так, так сину — кажу ... — уважай, щоб добре се скінчилось. Не гаразд, як двох одну любить...

Моє серце віщувало нещасте!

V.

— Незадовго закликав Богданко Петрика на лови... „Так і так“ повідає, „на горі межи скалами най шов я здорового медведя, чудо звір... Ходи — каже, — коли его забемо, будуть грошї на весїле, за таку скіру і мясо — дістанем богато срібних левів!“ Петрик не прочував нещастя; тїшить ся аж землї під собою не чуе. „Правдивий хрестний брат, думає, лїпший чим рідний! Навашко не мав рациї і віщував біду!“ Пішли. Богдан дав йому власну рушницю і набої. „Бери“ каже, „се добра фузия, і добрий набій“. Петрик взяв і весело повандрував в гору... Богданко йшов побіч него, але зір його був чорнїйший від найтемнїйшої ночи, не підніс очий і дивив ся в землю. А в Петрика лиш тілько журби, що лови і скіра медвежа. Ішли так довго вузенькою доріжкою між скалами. Нагло Боган пристанув.

— Пожди брате — каже, — тут мусимо розлучитись.

— Чому? питає Петрик.

— Бо звір вже не далеко — каже Богдан, — видиш ту широку шпару над нами, в тій норі сидить звір... Двох нема куди іти, а один за другим не гаразд, бо не мож кинути ся на медведя.

— Правда — каже Петрик, — але чи нема другої дороги до нори?

— Диви на лїво — каже Богдан — видиш ту чорну стежинку між скалами; се друга дорога... Небезпечна она, можна злетїти в пропасть, тягнїм же реби. той піде туди, що Бог схоче. Зайдемо з двох боків; кому Бог призначив звіра на того він кине ся.

— Добре — каже Петрик — тягнїм жереби.

Братя кинули жереби, Петрик дістав дорогу на право, гіршою мав іти Богдан... Хлопцї ішли відважно по ховзкій стежинї; не раз ранили собі ноги о остре каминє, не раз заглядала до них смерть з глубокої пропасти... Але ішли дальше... Звісна річ, куди лиш оленї і дикі кози скачуть, там не легко вандрувати... Хвилями затримували віддих, щоб не скотити ся в долину, хвилями притискали ся так до скали, як би хотїли прирости до неї, але ішли дальше... І двома противними дорогами почали приближатись до себе; вже вони цїлком близько, лиш на два стріли віддалені — нагло бачать перед собою, широку шпару в скалї... Петрик радїе; він видить: сам Пан Біг зсилає ему медведя, бо його дорога веде прямо до нори, а Богданко дальше поступитись не може... Петрик іде до краю, вже підносить свою рушницю, та нагло заричав медвідь в своїй норі. Він би розторощив чоловіка, але наш легінь не знає страху... Плечима опирає ся сильно о скалу, відводить курок і цїлить! Тисячними голосами покотив ся вистрїл по горах, медвідь ричить, а легіневи аж дух запирає з утїхи. Поцїлений, думає, я трафив звіря... Але нагло побілїв він як снїг на горах.

— Брате ратуй! — кричить — я хибив!

А Богданко стоїть на другім боцї пропасти, видить все, і поглядає на брата, а зір его чорнїйшій від найтемнїйшої ночи. І відповідає, не підносячи рушницї:

Ти не хибив Петрику, але я не вложив ладунку нї до твоєї стрільби, нї до моєї, не можу тебе ратувати. Як Бог хоче, або твоя Любка, або моя.

— І на его очах відірвав медвідь кучеряву головку Петрика.

VI.

Ось таке паночку, лучаєсь в нашій Сколї... На долах о тім не знають, бо ми жителї гір не радо ідемо до сулу і не заходимо собі з урядниками... Щоби они не робили, і кілько людий за дурно би мучили... І по що? Се стара річ. — Божий суд за любов!... Що иньшого, як би так Богдан Петрика ошукав, але то не було ошуканьство, кидали жереб і розсудили чесно!... Що Богдан не вложив кулї до рушницї Петрика, то правда, але то не зміняє річи... Петрика вина, що не передвидїв наслїдків, а відтак Богдан і собі не вложив ладунку... Сли би він витягнув иньший жереб, то був би на Петрика місци... Руку підносити на хрестного брата, се гріх, але що иньше Божий суд... Ми в Сколї всї так осудили, як Богдан в церкві все чисто розказав і себе обвинив. І наш піп Федір був при тім і сказав „так“ і „амін“ на наш суд... Правда, злобні язики казали, що би инакше осудили, як би так Богдан не був богатир а Петрик бідний сирота, але чи то розумний чоловік буде вважати на дурне балакане...

— Тодї то трафило ся нещасте з Любкою... Як бідна учула про се, побілїла і лиш руки заломала. Відтак почала бігати як не при розумі, хлопцї пазили, перечували недобре, але лиш зобачили як перехрестилась над пропастию.

— Богданко не жив також довго; хлопець пожовтїв як листок і вянув як би напив ся червоної крови... До найлїпших знахорів возив его батько, ті варили зїле, бо казали, що Петрик умер без сповіди, що він тепер вовкулак і не в ночи кров Богданка; тому замовляли... Але се нїчо не помогло.. і хлопець згас як сьвічка.

мит. Князь Васильчиков своєю промовою перед Думою про земельну справу побив рекорд всїх бюрократичних канцелярій до купи взятих. З мови д. Васильчикова ледве-ледве можна зрозуміти тільки одно: що урядови навряд чи припаде до вподоби те, що Дума намірила ся скласти специяльну аґрарну комісию для обміркованя земельних законопроектів, а потім, — що уряд і тепер, як і попереду тої думки, що приватна власність сьвята. — До голосу в земельній справі записало ся 115 послів, з чого промовляли вже 18. Посол Караваев (трудовик) представив сумні відносини, серед яких живе російский селянин і порівнав їх з відносинами в Франциї і Данїї. Кутлер (кадет) заявив ся за примусовим вивласненем, але при рівночаснім справедливім відшкодованю, і назвав погляди крайної лївої утопією, яку тепер годї здійснити. Дмовский („коло польске") заявив, що перед порішенем земельного питаня мусить бути найперше змінена полїтична система правлїня. Особливо в Польщі земельне питане міг би полагодити тільки польский сойм. — Слїдуюче засїдане Думи було присьвячене буджетовій дебатї, яка зачала ся промовою мінїстра фінансів Коковцева. Приступаючи до обговореня деталїв буджетових на 1907 р., мінїстер піднїс, що при укладаню його мінїстерство поступало дуже уміркованo. Вправдї можуть закинути, що мінїстерство не звернуло як слїд увагу на нещасне положене краю, але критикувати дуже легко. Деяких видатків, як приміром сплати позичок, нїяк не можна було зменшити; так само зменшене видатків на економічні цїли потягло би за собою зменшене доходів. Крім того деяких видатків не можна змінити без зміни закона. Буджет на 1907 рік уложено з великим умірковaнем. Мінїстерству вдало ся покрити звичайні видатки при помочи істнуючих уже жерел доходів. Звичайний буджет замкнений без дефіциту. Недобір показуеть ся в буджетї надзвичайним, але сего не треба лякати ся, бо звичайні доходи нїколи не можуть бути нормальним жерелом для покриваня надзвичайних видатків. Мінїстер сподїваєть ся, що в Росиї швидко настане спокій. А тодї всї побачать, як швидко зростуть российскі фінанси. В кінци візвав Коковцев Думу, щоби працювала спільно з правительством над поправою фінансів, і просить відіслати буджет без проволоки до буджетової комісиї. Промову мінїстра оплескували праві. В дискусиї над промовою мінїстра перший забрав голос посол Кутлер (кадет), колишнїй мінїстер рільництва. Бесїдник поборював головно розділ доходів і видатків. Видатки опирають ся на 518 ріжних законах, з яких деякі сягають ще 1843 р. Державні доходи залежні в головній мірі від доходів з горівчаного монополю. Переходячи до цивільних департаментів, бесїдник звернув увагу на такі зовсїм безкорисні уряди, як прасовий департамент. Росия терпить богато з приводу зросту процентів від позичок. Також за богато в нїй урядників, з яких богато зовсїм злишні. Бесїдник кінчить, що Дума повинна в цїлій повнї виконати свої права і зробити для поправи фінансів усе, що в її силах. — Центр і лїві приняли промову Кутлера оплесками. Промова Кутлера викликала велике вражінe. По перерві відповів Кутлерови Коковцев. Податкові тягарі падають головно на бідних — говорив мінїстр, — бо в Росиї богатих мало, а бідних богато. Що-до високих процентів від позичок, то ті позички затягнено задля розрухів у державі. Бесїдники з крайної лївиці критикували остро буджет. — Поляк Стецкий домагав ся самоуправи в Польщі. Мінїстр Коковцев сильно застеріг ся проти того, кажучи, що Польща не дає Росиї нїяких доходів, а при тім є краєм мордів і революциї. Посол Алексиньский висказав, що коли-б правительство розвязало Думу, то було-б се віроломство. По тих словах 5 послів з правиці вийшло з салї, заявляючи, що Алексиньский обидив царя. 30 послів зголосило протест проти виступу Алексиньского. Алексиньский внїс, щоб буджет відкинути без відсиланя його до буджетової комісиї.

Чорна сотня.

Мінїстр справедливости Столипін жадав на радї мінїстрів, щоб убийців Йоллеса поставити перед воєнний суд. Показало ся однак, що „союз істинно русских" має більші впливи від всього ґабінету. Досить згадати, що презес петербурского відділу чорної сотнї Дубровін буває дуже часто на царскім дворі і є одним з найбільш впливових дорадників царя. Не диво, що винні убійства Йоллеса мабуть не будуть покарані.

Таємні листи з погрозами.

Недавно заворушила царску родину незвичайна подїя. І так в вечер спостережено пришпилений до суконки 10-лїтної вел. княжни Татяни лист. В листї виписана була погроза, що цар згине із жіночої руки, коли як найскорше не знесе полевих судів і не зарядить як найширшої амнестиї. Слїдство, яке в сїй справі заряджено, не дало нїяких результатів.

Дрібні вісти.

„Рѣчь" доносить, що знов зявились вісти о недалекім розвязаню Думи — і о евентуальнім арештованю всїх визначнїйших неприхильників правительственних змагань. — „Russ. Korresp." доносить, що з весною повторять ся в Росиї аґрарні заворушеня. Правительство старає ся унеможливити се, але справдїшна нужда селяньска сильнїйша від всяких заряджень. — Пробуваючий на прогнаню славний посол, свящ. Г. Петров оголошує, що він має документи, із яких виходить, що чорна сотня спонукала прочан, які повернули недавно з Єрусалиму, щоб они видали відозву взиваючу до жидівских погромів. — По думцї кадетів Дума повинна затвердити буджет а навіть нову позичку, щоб так відхилити від себе відвічальність за розвязане Думи. — В Финляндиї покінчили ся вибори до сойму великою побідою соц. демократів. Вибори відбулись на підставі загального, рівного і тайного голосованя без ріжниці полів. Вибрано около 20 жінок. Цїлий европейский сьвіт жде тепер нетерпеливо отвореня фінляндского парляменту, щоб почути промови перших жінок-послів.

Телеґрами „Буковини".

Депутация українських професорів у Відни.

Відень, *5. цьвітня.* Вчера прибула до Віднядепутация укр. професорів. На північнім двірци витав її п. Николай Василько, численний гурток земляків і укр. студенти у Відни. Повитано депутацию промовами і овациями.

Відень, *5. цьвітня.* Сьогодня явила ся депутация у мінїстра просьвіти і у президента мінїстрів. Оба мінїстри підкреслювали, що ексцесів поповнених українськими студентами 23. січня на львівскім універзитетї не можна не осудити і що такі ексцеси нїяким робом не є добрим супроводом для теперішних певно оправданих жадань українськоі нациї. Сего погляду правительства не може змінити так само осудженя гідний поступок польского студентства з дня 4. марта с. р. Мінїстри стоять на становиску, що насильство і его ужите може лише спинити всяке оправдане культурне бажане, а нїяк не може оно причинитись до здійсненя сего бажаня. Що тичить ся заснованя самостійного українського універзитету, то се входить в програму універзитетского питаня Австриї взагалї і може бути поладнане в злуцї з розвязанем сего питаня, при чім треба узглядити фінансовий стан, грошеві потреби на адоптациї істнуючих універзитетів і великі кошта на основане нового універзитету. Президент мінїстрів як також і мін. просьвіти підчеркнули, що не лише вони, але цїле теперішне правительство вважає своїм перворядним обовязком, енерґічно попирати культурні домаганя всїх наций а при тім поважно замітити, що українська нация має цїлковите право, щоб держава старалась о наукове образоване українськоі молодїжи. Депутация попращала мінїстрів на підставі сих заяв і довшої розмови, що відбула ся між поодинокими членами депутациї а мінїстрами — під вражінем, що правительство задумує зовсїм поважно устроїти перехідну стадию доповненем бракуючих українських катедр, креованем доцентур і суплентур на львівскім універзитетї, однак жадає від присутних усмиреня роздражненої українськоі молодежи, щоб запобічи дальшим подіям і то жадає сего з тої причини, щоб оминути всяке підозріне, немов би то правительство дїлало під натиском таких ексцесів.

Відень, *6. цьвітня.* В честь обох українських депутаций відбуло ся вчера дежене в п. Николая Василька, в якім взяли участь всї члени депутациї а також укр. проф. на німецкій технїцї в Празї др Пулюй і редактор „Ukrainische Rundschau" п. Кушнїр. Вечером устроїла віденьска укр. кольонія і укр. студентство комерс в честь членів депутаций і гостий. Члени депутациї вислали до норвежского письменника Бернзона депешу з сердечною подякою за його прихильну Українцям публїцистичну дїяльність. Сьогодня явить ся депутация на авдиенциї у мінїстра скарбу Коритовского.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 6. цьвітня 1907.

Вісти з российскої України. В Петербурзї зладили земляки вечерок в честь українських послів. „Трудова укр. громада" послів відбула оноді треті збори. Вибрано комісию із послів Щербини, Карачевского-Вовка, Довгополого, Рубіса, Богуславского, Семенова і Чигирика, яка із правом запрошувать знавців і з поза Думи має докладно розглянути буджет при сьвітлї інтересів укр. трудових мас і в той спосіб помогти укр. ґрупі виступить перед Думою з своєю пропозицією. До зносин із урядовими інституциями уповажнено від укр. ґрупи посла сьвящ. Гриневича.— Іменем укр. фракциї промовляв в буджетовій дискусиї Вовк-Карачевский. Бесїдник виступив різко проти буджету і заявив, що фракция його є проти парляментарного поладнаня буджету. — „Русь", яка все інформувалась про польско-українські відносини у Поляків, помістила вельми прихильну для нас статю п. з. Малорусскій унїверситетъ въ Львовi. На днях відчитає в Київі др. В. Старосольский доклад про укр.-польські відносини в Галичинї.

Поляки а укр. посли в Думі. На останнїм засїданю укр. фракциї в Думі раджено, що відповісти на привіт від польских послів. Горячий посол Семенов замітив, що з панами Поляками нашим послам не треба заходити. „Вони віками їздили на наших шиях. Знаємо ми їх солодкі речі та братский камінь за пазухою!" — говорив Семенов. — Скрізь знають вже панів Поляків!

Застановлене слїдства. Львівский судия слїдчий на внесене державної прокураториї застановив зовсїм карне слїдство по причинї звісних подій на унїверзитетї в дни 23. січня с. р. проти п. Володимира Кушнїра, редактора „Ukr. Rundschau" у Відни, проти п. Ярослава Весоловского, редактора „Письма з Просьвіти" і проти п. Степана Дольницкого, студ. прав.

Руский урядовий язик в Галичинї завело доси 634 громад. Коли зважимо, що руских громад в Галичинї є около 3500, то число 634 ще невелике. На всякий спосіб сьвідчить і се дуже гарно о пробудженю нашого селяньства в Галичинї.

Кацапска читальня. „Czernowitzer Zeitung" оголошує: „Православна читальня в Звинячи" розвязалась наслїдком постанови членів з 1. марта 1907. Звиняче, 3. цьвітня 1907. Корнель Томович, бувший голова. — Мусить падати всьо збудоване на кацапскій кирини без підстав народної ідеї. Така доля мусить прийти до всїх кацапских інституций!

„Нео-москвофіли". Молодша ґенерация галицких москвофілів, т. зв. москвофільські радикали або „неомосквофіли" постановили в послїдних днях відорвати ся від москвофілів старшої дати і завзяти окрему полїтичну партию, та від червня с. р. станують видавати окрему свою часопись.

Чи наш народ некультурний? Що єго окричали некультурним наші вороги, особливо непоступові Поляки, се нам і не дивно, бо і у тих панів з культурностию не лїпше, а они нас віками „виховували", але що нас позволяють собі так називати всякі пявки і галапаси, що народови завдячують своє удержане, се може нас болїти! Та ось вам факт, як то з тою некультурностию буває. Повітовий лїкар від худоби, Д. Г...., Нїмець, оповідав з одушевленем ось таку пригоду з нашими селянами: Менї донесли, що в селї Ч.... скажений пес покусав корову і кілька псів. Я удав ся на комісию, знайшов того пса убитого і справдив, що він був скажений, а покусана корова показувала також всї симптоми скаженини! На се зарядив я убиване псів в селї без взгляду на те, чи покусані они, чи нї, бо сего годї було менї довідатись і пізнавати на кождім осібняку. Але моє розпоряджене оказалось неможливе до виконаня, бо люди не дались переконати і ставили опір неуважаючи на те, що я виступав урядово і в асистенциї громадскої старшини! Сей опір був менї дуже немилий, і я надумав, що годї буде зробити що без асистенциї жандармериї, а про се впевняв мене і двірник і всї присутні! „Некультурний се нарід", надумав я, що і сего небезпеченьства не всилї поняти. Менї однак стало більше жалко як гнївно, і я зробив так: Скликав бубном всїх людий з села на толїчку, велїв привести скажену корову і пса, став посерединї людий, виголосив їм півгодинний виклад про скаженину! І прошу вірити, що ефект був величезний! По викладї люди подякували менї, розійшлись, і до чверть голини спровадили менї всїх псів з села, дехто і з найбільшим жалем, але з переконанем! Се менї справило таку утїху, що я цїню від тої хвилї в вашім народї інтелїґенцию! — Ми додамо від себе, що сей факт виставляє не лише народови, але і сему урядникови найкрасше сьвідоцтво! І так безперечно в души народа тлїє нераз іскра подиву гідної інтелїґенциї, але треба єї уміти видобути, треба бути самому — інтелїґентним, бути урядником, а не посїпаком! — *І. Я.*

Оповістки, іменованя і т. п.

„Национальна Рада Русинів на Буковинї" поручила своїм прихильникам-виборцям голосувати в румуньскім окрузї: Чернівцї-Сторожинець на кандидата п. Купаренка, а в окрузї: Серет-Сучава на канд. п. барона Гормузакого. Звертаємо на се увагу всїх наших пп. орґанізаторів і виборців в тих округах!

Із тов. „Жіноча Громада" в Чернівцях. В недїлю, 7. цьвітня с. р. точно о год. 4-ій по полудни в салї „Народного Дому": відчит, декламация, гра на скрипцї в супроводї фортепяна. Вступ вільний. Гостям вельми раді!

Подяка. Читальня „Руської Бесїди" в Мамаївцях нових складає отсим Вп. п. уч. А. Зибачиньскій найласкавійшу подяку за гарні книжки, котрими то згадана добродїйка обдарувала наше товариство. — *Іля Кудриньский,* заступник голови.

Із штуки і лїтератури.

Буковиньский руский народний театр під дирекциєю Івана Захарка на перше представлене дає дня 7. н. ст. цьвітня с. р. в „Народнім Домі" „Безталанну" народну драму в 5 дїях Тобилевича. Цїни місць враз з податком від карт слїдуючі: Крісла перворядні по 2 К 50 с., II-рядні по 1 К 80 с., III-рядні 1 К 40 с., партер по 70 с. Карти вчаснїйше можна дістати в „Селяньскій Касї" улиця Петровича ч. 2. у п. Івана Созаньского, а в день представленя від год. 6-ої при касї. Початок о год. пів до 8-ої вечером.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.

За рубрики: Надіслане і Оголошення редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Стирче стоваришеня зареєстрованого з необмеженою порукою відбудуть ся дня 14. цьвітня 1907. о год. 4. попол. в шкільнім будинку з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове за дїловий рік 1906 і предложене білянсу. 2. Доповнене 2. членів старшини а то: а) на місце уступившого начальника б) на місце одного уступившого члена Старшини. 3. Вильосоване і вибір двох членів до ради надзорчої. 4. Підвисшене найвисшої суми для стану паїв вкладок і пожичок до якої має право старшина дійти. 5. Підвисшене суми до якої старшина мала би право одному і тому самому членови удїлити пожичку. 6. Вибір касиера і назначене для него річної платні. 7. Ухвалити, аби не плачено нїяких відсотків від паїв. 8. Ухвала, щоби осінні загальні збори не відбули ся. 9. Нарада про вступлене в члени товариства „Спілка“ для продажи і закупна в Чернівцях. 10. Вільні внесене. — *Іван Іспискул*, начальник.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Нові Мамаївці відбудуть ся в неділя дня 14. цьвітня 1907 о 1. год. попол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Верифіковане протоколу із послїдних загальних зборів 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Установлене платнї для служащого 5. Опроцентоване паїв. 6. Опроцентоване позичок і вкладок щадничих. 7. Яку позичку сьміе затягнути старшина. 8. Підвисшене позички поодиноким членам. 9. Будова власного дому. 10. Вільні внесення, *Якубовіч Іван*, начальник.

Всілякі насїня цьвітів і огородовини
продає en gross
ЯКІВ КОФЛЕР
в Залїщиках. Цїнники, на жадане висилає даром.
Цибуля близько 1600 штук 1 кґр. в пакетах 5 кільових по 1 зр 80 кр. оплатно. 70 (3—4)

Хлопця до практики склепової
пошукує
„Читальня“ в Топорівцях.
Близші условини тамже.
73 (2—5)

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарнї товариства „Рускої Ради“
поручає
КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всї книги до веденя товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.
(—)

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини
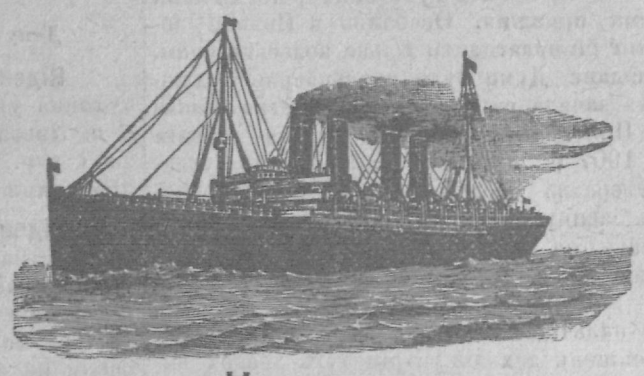
109 (37—104) н. с.
жадайте пояснень
Напишіть лишкартукореспонденційнудо
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ
Не купуйте шіфкарти, доки не запитаєте ся в
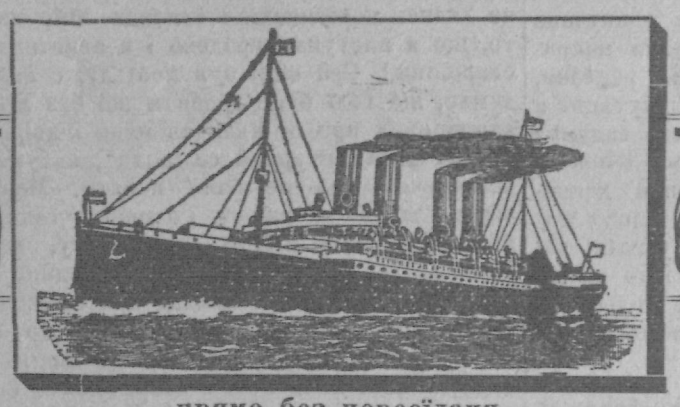
Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева бо лиш там
Міжнароднім Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!
знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 13—20н. с.
прямо без пересїдання
переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ
Ґльобус
Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 13—20

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друк для Каси райфайзеньских.

Виданя „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всїх
філіях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,
в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.
Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:
Склад
Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)
Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. п.
Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найлїпші тукрасві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.
За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка,

Ч. 37. Чернівці, середа дня 28. марта (10. цьвітня) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в инших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (зам. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., зам. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

По повороті українських депутаций з Відня.

Щиро і сердечно, із зрозумінем всеї важности сего дїла проводила львівска громада депутацию українських професорів львівского університету, — щиро і поважно витали депутацию віденьскі Українцї, *бо всї розуміли, що сей приїзд українських професорів і їх слово в справі наших університетских домагань*, се теж одна із важних фаз в борбі всього нашого народу о свою найвисшу сьвятиню знання і науки. До борби, яку вели головно самі наші студенти, приступили і українські професори, а і „Наукове товариство ім. Шевченка“, отся правдива гординя наша, вислала теж своїх відпоручників і свій мемориял із новим ясним розсьвітленем потреби основаня українського університету у Львові. Університетскі професори, відпоручники „Наукового Товариства ім. Шевченка“, і був. посли пп. Ю. Романчук і Ник. Василько, — отсе найповажнїйші репрезентанти наші і треба було, щоб на всякий спосіб така поважна репрезентация наша ще раз представила домагане наше міродайним представителям правительства.

На днях повернули вже члени депутациї із Відня а відповідь всїх трех міністрів теж вже знаємо. *Засадничо правительство є за основанем самостійного університету.* Лучить однак виконане сего 1. із сповненем анальоґічних жадань иньших народів Австриї, 2. із фінансовим підкладом таких рішень і 3. із конечним підготованем українських доцентів. Се є найважнїйше. Всьо проче, як пр. осуд обох демонстрацій (українських і польских студентів), зазив до спокійного поведеня укр. молодїжи і т. д. — всьо се очевидно лиш другорядне, меньше важне. Те, що правительство мусить вже нинї хоть платонїчно покищо заявлятись в засадї за основанем укр. університету, се є безперечно великим здобутком нашим, який завдячити треба всїм дотепершним змаганям нашим в тім напрямі. Отсе мусимо собі передовсїм сказати, подумавши над офіціяльною відповідю міністрів. Перше застереженє правительства (злучене нашого домаганя із анальоґічними домаганями других народів, Чехів, Словінців і Італїйців) — не є для нас страшне бо хоч замотує в дечім справу, компліґкуючи її непотрібно, то все-ж хиба лиш відсуває можність сповненя нашого домаганя, а не заперечує її. Таким є і друге застереженє правительства (фінанси державні). Засадничо глядячи на се застереженє, можемо сказати, що оно може бути журбою хиба лиш самого правительства, але не нашою, — все-ж таки практично беручи справу треба тому застереженю присьвятити більшу увагу і брати його справдї поважно, — бо тим арґументом може воювати правительство довгі лїта. Та годить ся тут запримітити, що як раз міністр скарбу др. Коритовский відніс ся до депутациї нашої може найприхильнїйше. Посьвідчує се і однозвучне справоздане із авдиенциї в українських часописях галицких і особиста замітка в тій справі провідника депутациї п. Н. Василька зглядом редактора „Буковини“. Міністр Коритовский виразно зазначив, що коли лиш рада міністрів ухвалить оснувати український університет, то він се з матеріяльної сторони певно виконає. Так представляє ся друге застереженє правительства. А третє? Доцентів — готових богато не маємо, але ніхто хиба не сумнїваєсь, що в даним разї можемо мати гарних професорских сил досить, щоб обсадити ними свої катедри. Впрочім треба вперід мати ясну і категоричну певність, що *до місця для доцентів*, — а відтак прийдуть доценти. До того веде як-раз постепенне креованє дальших українських катедр на львівскім університеті. В тій справі — і се поки-що практично найважнїйше, — міністр просьвіти др. Махет заявив, що він готов оснувати кілька нових українських катедр, коли українскі професори поставлять в тім зглядї відповідні пропозициї. Се дуже важне і се правдивий, найблизший наш реальний здобуток. — Так перейшли ми всї найважнїйші точки відповіди міністрів. Авдиенциї тревали у кождого міністра около годину; промовляли тодї і неофіциально всї члени депутациї, — порушено немало важних сторін і епізодів університетскої нашої справи (постава польскої преси, поступованє львівского сенату і т. д.) — і се має теж своє значінє!

Депутати винесли із авдиенциї дуже добре враженє. Сьвідчить о тім оголошений в попереднім числї „Буковини“ комунїкат; та, також висказуєсь приватно посол Н. Василько, який (не вадить додати се) дуже гарно підготовив у міністрів ситуацию для самої депутациї, так, як Бернсон знаменито підготовив для нас своєю статею опінїю віденьску. Поляки дивно заховують ся зглядом сего всього. З одної сторони їх чоловік, Поляк Беньковский, виготовив сильно *накручений офіциальний комунїкат* про хід авдиенциї для офіциального кореспонденційного бюра, а з другої сторони „Polnische Correspondenz“ теж оголосила в тій справі комунїкат від себе, у якім кажеть ся, що Поляки з заяви міністрів в справі укр. університету вдоволені, бо Поляки нїколи не противились основаню укр. університету. — Се знамените! Чи „Polnische Correspondenz“ не знає, як поводилось в тій справі парляментарне авторітетне тут „Koło Polskie“, або що вже тепер пише в тій справі і краківско шляхотский „Czas“ і вшехпольско народове „Słowo Polskie“? Очевидно „Poln. Corresp.“ знає о тім всїм дуже добре, але чому не пустити в сьвіт нового, гарного для Поляків тумана? Се лиш цїкаве і треба се замаркувати, що тепер Поляки зглядом Русинів тодї лиш гарно змальовані в заграничній пресї, коли сей малюнок опираєть ся на сьвідомій артистичній неправдї із сторони композиторів тих малюнків!

Отже добре, що були у Відни наші депутациї! Раді навіть можемо бути із висліду всїх отсих авдиенцій. О однім лише не вільно забувати: справа самостійного українського університету у Львові — се в більшій може навіть мірі політична, нїж культурна справа. Найдуть ся фінанси, правительство не буде так богато говорити про анальоґічні жадання других народів та про українських доцентів і т. д. — коли ми будемо представляти силу політичну. Хто працює над політичним осьвідомленем і політ. орґанїзацию нашого люду, той працює і для нашої університетскої справи. Очевидно треба науково підготовлених людий на будучі катедри, але справу основаня українского університету рішати будуть посли в парляментї. Вислід найблизших наших виборів відповість нам і в університетскій справі ще виразнїйше, нїж могли нам відповісти перед виборами всї віденьскі міністри! О тім не вільно забувати!

Поляки — гнобителями.

(*Бернштерне Бернзон*).

(Дальше).

Як би хто хотїв влучно і вірно змалювати рішаючі, великі віча народні Поляків, то мусїв би намалювати чорта, який уносив би ся над дахом в видї величезного лилика, або того самого чорта мусїв би поставити в кутї в видї блазня, який нараз вибухає проразливим сьміхом, від котрого здрігаєсь цїлий збір. Або треба-б поставити його в епископскій шапцї таки в серединї збору.

Як може хтось твердити, що его чорт вмер? Направду, чорт ще не вмер в жаднім народї, отже чи може він вмерти між тим народом, де він чув ся найсильнїйшим? Тимбільше, що Поляки самі є безсмертні.

Як зібрались були всї заступники росийских народів в першій великій Думі, отже й Поляки також — не бракувало і там чорта.

Знаменем росийської революциї, тим, що осягнула француска революция, і чого від тодї очікує цїлий сьвіт а именно справедливого поділу землї, се було першим і послїдним завданем Думи. В тім годились заступники всїх народів в Росиї.

Але не годились репрезентанти польскогу клюбу.

Тут засїдали дїдичї, потомки тих, які поневолили всїх мужиків у всїх провінциях Польщі. Ті пани могли продавати мужиків, могли забивати, бо мужик не мав приступу до судів. Навіть горівку, що була їх одино-

---

Василь Пачовський.

Українцї, як народ.*)

Голос на анкетї в справі сьвяткованя 250-лїтних роковин гадяцьких постулятів гетьмана Івана Виговського.

I.

Українцї — перший модерний народ.

Великою радістю витаю Вас, Шановні Панове, що підняли велику гадку регабілїтациї і обнови нашої величної бувальщини, яка ясним сяєвом традициї піднесе наш народ із низького животїня! Давно в душі моїй горіла та гадка і видним „пламенем взялась“ у творі „Сон української ночи“ — а сьогоднїшна анкета виявилась першим почином до великого дїла. Тому позвольте менї забрати голос із ширшого становища, а надіючись, що кину кілька гадок, що як раз підходять під основу вашого намїру. Не маю намїру вичерпати усїєї теми — та як що голос мій викличе який небудь відрух мисли та дискусії, буду вельми радий ізза сповненя свого народнього обовязку; без огляду на осуд пережитого табору.

Даруйте, що мушу затронути болючі струни та все-ж таки спізнане правди покаже нам шлях на будуче, який може вести до певного висліду. Пора отямитись із блудної дороги та вічного нарікання на обставини і сусїдів, щойно пізнане себе і перебудова своєї вартости може двигнути нас і поперти наперед наш розвиток.*)

Український народ заляг компактною масою розлогий край від Сяну по Кавказ, чисельно другий між славяньскими народами, що до сьвідомости свого национального „я“ — останнїй між ними.

Яким робом сталось таке, що у народї обдарованім такими високими загальнолюдськими почутями заникла сьвідомість своєї национальної индивідуальности?

Вибуялий индивідуалїзм одиниць, що не признають нїякого авторітету, хиба під час пориву; нехтованє реального житя, вироблене нападами пустошників і плодовитістю землї, брак природної ґеоґрафічної границї України, резіґнацийна туга за справедливостю і контемпляция над особистими почуваннями, замкненими в кругї родини і власної душі по кождім безуспішнім пориві — не дали українському народови займитись і сотворити одноцїльну державну орґанїзацию. Та все у кождій одиниці, де вона-б не жила — є вроджене почуване своєї окремішности від сусїдних народів славяньских.

Українець прийме чужу мову, приноровить ся до свого окруженя, увійде в чужу орґанїзацию — та все заховає свою душу душу свого народу, яка дуже ярко вибиває ся серед чужинців, як щось незрозуміле чуже, неясне для них. Українцеви все остане той індивідуалїзм та високий ідеалїзм, та велика туга, той сьміх крізь сльози і мягкість в почуваних, та норовистість безглядна у чинї, з якого не вміє витягнути користи

Українцї — се від самого почину своїх рухів — наскрізь модерний народ. Ненависть до капіталїзма і мілїтаризма, житє у мглистих горизонтах думок — вічний протест проти реальної конечности — все, чим бренить стремлїнє новочасної культури, являєть ся в українській душі як щось рідне, щось вже пересьпіване у його пісних. Як колись зверне очи на них Европа з подивом буде стояти перед ним і буде набирати ся від него того богатства помислів, яке з природи дано найменше знаному народови. Немає нїякого прояву в істориї новочасної суспільности, на який Українцї не мали би приміру в своїм історичнім житю.

Немає нїякого клясичнїйшого приміру в еволюциї найкращих ідеалїв людства з постепенним переходом їх на щораз низші верстви — як в істориї українського народу.

Немає нїякого конфлїкту душевних почувань модерної одиниці, який би не перелив ся в людовій пісні українського народу.

Ми — наскрізь модерний народ! І на се ми повинні і можем бути горді, хоч ми послїдні заслугою в істориї культури, та безперечно перші в істориї так звані „люди“, в новочаснім значіню того слова. Що ми не сотворили держави, побіч природного богатства краю і ґеоґрафічного положеня, причина лежить в противній нашій душі суспільній мілїтарній орґанїзациї сучасних держав, але в міру як з поступом

---

*) Містимо сей голос звісного поета в тім переконаню, що читачі „Буковини“, коли і не всї і не все може згодять ся в висказаними тут думками, то все таки будуть мати нагоду заставитись поважно над сею важною справою. — *Ред.*

*) Того не розуміє много людий, навіть таких, що беруть вести цїлий народ. Не хочу тим робити закиду „Дїлови“ — боронь Боже! — *В. П.*

кою розрадою, і те забрали пани в свої руки, щоби могли її палити — після чортом приписаної рецепти. І потомки тих панів уважали за невідповідне віддати мужикови частку землї а з тим і гідність людини, яка тїсно звязана з землею. Однак явно не казали они „ні“; се було би непорадним; они робили такі викрути і предложеня, які мусїли допровадити до остаточного „ні“; се перше.

Другим питанем було се, щоби всїм сим завойованим і закріпощеним народам дати дрібку самостійности. Навіть самого царя повчив досьвід, що лиш на сїй підставі можлива дїяльна адмінїстрация і конечна контроля величезної держави. Лиш се запевняло би скорий і здоровий розвиток поодиноким народам.

Але польский клюб відповів: ні. Сего разу явно. Тодї, казали польскі пани, дістала-б Україна, Литва і Білорусь свою самоуправу; всї-ж они однак мають колись знов творити частину Польщі.

Знов мають становити часть Польщі — Україна, Литва, Білорусь?

На Україні є близько. 30,000.000 Українців (або Русинів) а лиш 390.000 Поляків. А у всїх трьох провінциях разом є лиш 900.000 Поляків — а все таки хотять они панувати над другими?

Здивованя Росиян не дає ся описати. Репта Европи зразу не завважила сего. Але як Думу розвязано і як лїберальні зібрали ся були в Віборбу, щоби запротестувати, а Поляки, щоби протестувати проти протесту — тодї і ми прозріли. Ми відкрили, що польскі свободолюбні герої перейшли на сторону ряду, бюрократиї і реакциї. Тогди побачили ми, що польскі пани висилали телеґрами і депутациї до царя, щоби він змінив право виборче, бо теперішне загрожує культурі. Почулисьмо, як зовсїм явно говорив посол Ґрабскі: „Як ряд наділить Великопольщу (Польщу, Україну, Литву, Білорусь) автономією, то ми ручимо, що в протягу двох місяців буде вирізаний в Великопольщі всякий революцийонер“.

Отже видимо, що все ту є давний польский чорт. Навіть той самий старий тон бесїди („вирізаний“).

Чи гадає хто, що польска шляхта в Галичині думає інакше? Обставини змінились, отже й форма иньша. Так як польский клюб в Думі став по стороні росийского ряду, щоби лиш за його помочию підчинити Польщі давні провінциї, так само галицка шляхта злучилась з австрийским рядом, щоби лиш не дати виходу Русинам.

Після старої офіциальної статистики з перед пять десятьох лїт було в Галичині 2,441.770 Русинів а 1,994.800 Поляків. А після найновійшої офіциальної статистики зросли Русини лиш до числа 3,074.500 а Поляки аж до числа 3,988.700. Чим се може пояснити? А лиш тим, що до Поляків дочислено 811.000 Жидів і 200.000 Русинів; послїдних тому, що они римо католики. В дїйсности є в Галичині 3,274.450 Русинів а лиш 2,977.334 Поляків. Як можна фальшувати виборче право, шкільні закони, судівництво, то чому би не сфальшувати статистики? Преціньгнобителям прислугує право, так поступити. В тім Поляки не одинокі. Лише результат є одиноким в своїм роді: Рускі мужики в Галичині жиють з поміж всїх мужиків Европи серед найнужденнїйших житевих обставин. Коли Поляки (як ось недавно переді мною) хвалять ся, що то они вже не зробили для руских мужиків, то висувають ся зї своїх нужденних глинянок сотки тисяч і ще раз сотки тисяч худих, обідраних, замараних мущин, жінок і дїтий, та кричать: „Не говоріть неправди, глянте лиш на нас!“

(Конець буде.)

культури опадати муть ланцухи террору — для нас отворить ся сьвітла будучність.

II.

Українцї — як одиниці.

Український народ складаєть ся з одиниць о високім почутю індивідуалїзму, з широким горизонтом думок — але без почутя народної одноцїльности лїнивих, непредприємчивих, не виходячих поза круг своєї родини, нездібних поки-що до сотворення самостійної держави!

Українцї — се материял для виповнення люк иньшим народам, бо дуже спосібні, плодовиті і здорові, але без власної гідности.

Українська жінка не має почутя национальности, тільки почуте свого родинного „кутика“ з дїтьми; вона стараєть ся там притягнути мущину, роблючи з него батька родинї; з того приводу позбавляє його всякого розмаху до працї в хосен цїлого народу, бо се виходить поза круг її „кутика“. Українська жінка навіть відводить свого чоловіка від суспільної роботи розважною порадою, що його „загонистість“ може пошкодити їм, розуміють ся: материяльно, бо иньшої користи і вартости не знає, не розуміє і не узнає, хиба що його праця „для народу“ така, що приносить материяльну користь її і її родинї. Українська жінка зі своєю слимачковою натурою не видержує конкуренциї з женщиною наций сусїдних, вона добра, лагідна, тиха, смирна — але не сильна, не перебігла, не поривающа! Вона добра до виведеня плоду, але нездібна до сотворення дїтий народови; як увійде в подруже з мущиною чужої нациї — ту ролю переймає на себе той мущина і виводить її дїти на одиниці чужого народу!

(Дальше буде).

Передвиборчі вісти.

З черновецкого округа.

Кінчить ся кацапска кирииа. Відомо, як те наші кацапствуючі румунїзаторскі яничари риють проти нашої щирої народної працї в своїх кацапско-волоских читальнях, касах, в своїй „Народній (з)Радї“ і на своїх передвиборчих зборах. Недавно писали ми про таке віче в Кичерцї, на якім рили кацапи а головно славний Кулуцка проти кандидата, п. Спинула. Та поволи розпадаєть ся отся погана робота яничарів. Якраз з Кичерки дістали ми відпис такої заяви: Ми, члени волоскої каси, яку провадить Кулуцка Чоботар, синок Думітраша Чоботара, заявляємо оттут прилюдно перед всїма ґаздами в сїй рускій „Читальни“, що зрікаєм ся і виступаємо із тої волоскої закириеної каси а то із слїдуючих причин: 1. Тому, що Колуцка Чоботар, яко провідник волоскої каси каже, що він не хоче відповідати за касові порядки — хиба лиш тими сподніми що на нїм. 2. Що він явно каже перед всїма членами волоскої каси, що й его татуца (тато) — в его хатї поміщена каса — також не мішаєть ся до каси й не буде за ню відповідати. 3. Що й теперішний начальник волоскої каси Онуфрей Чоботар носить ся з гадкою висунути ся із такої кириї, яку наробив Колуцка. 4. Головно тому, що до тепер приходив контрольор із Видїлу краєвого вже три рази й на заповіджений час не заставав касиера анї старшину волоскої каси — те саме спіткало й контролю волоскої централї. 5. Що Колуцка передає касоводство на таких паничів, котрі можуть лиш сподніми відповісти як і Колуцка а се мабуть лиш на то, щоби в его кириї нїхто не визнав ся. 6. А на конець тому, що Колуцка скликає задурених членів волоскої каси, кажеїм вже тепер голосувати на ворогів рускоro народа, а як хто не схоче із членів касових тримати ся купи, то грозить їм великими коштами судовими. — Із сих то повисших причин каєм ся, що ми дали ся від кириників лайдацтв намовити й просимо щиро нам простити наш темний блуд і приймити нас назад в Ваші чесні Товариства: „Читальні“, „Каси“ і „Січи“. Кичера дня 4. цьвітня 1907. Підписуємо ся повним іменем: *Олекса Гушул, Фока Буґня, Іван Ганчарюк.*

Камена. На Благовіщене загостив до нас коло полудня наш кандидат на посла до Ради державної інспектор п. Николай Спинул, щоби відтримати тут свою кандидатску промову. Позаяк се віче було вже наперед заповіджене, то зібрала ся перед церквою цїла громада; всї виборцї яких 500 голов явили ся як один муж і очікували свого кандидата. Коли сей надїхав, привитав его п. Іван Цуркан в імя цїлої громади хлїбом-солею і попровадили его потім всї виборцї при грімкім „славно“ до шкільного будинку. Явили ся тут також пп. надуч. Константинович і Шербановский, богато панів учителїв, пп. лїсничі Зиґмунд і Марцель Стилинґовский, канцелїст на пенсиї пан Качковский, даскал пан Петрушескул, начальник пан Стефан Савчук, его заступники та цїлий видїл громадский. На предсїдателя зборів вибрано аклямациею пана надучителя Юрия Шербановского, на его заступника пана лїсничого Зиґмунта Стилинґовского а на писаря п. учителя Осипа Зарецкого. Потім виголосив п. Спинул свою двогодинну промову, яку часто перебивано притакуючими словами. Дальше говорили ще селяни пп. Ґеорґій Коржелянка, Іван Коржелянка, Петро Чорногуз, видїловий Василь Чорнявский та учитель п. Ковцун. На конець поставив внесене начальник громадский п. Стефан Савчук, щоби підпирати кандидатуру всїми силами лишень інспектора п. Николая Спинула. На запитане, хто за тим внесенем, здоймили всї виборцї свої руки до гори а по сали роздав ся сильний гук „славно“, що тревав довший час. Ще згадаємо, що при сих зборах були также й заступники жидів і приобіцяли також підпирати лиш нашого кандидата — Всї громади, де до тепер явив ся п. Спинул, однодушно приймили его кандидатуру; видко, наш нарід вже пізнав, хто его приятелї, чи наші рускі посли, чи кацапскі кириники-зрадники. Думаємо, що так, як громади Жадова, Глїбока, Берлинці і Камена так і всї иньші підуть лише за тим кандидатом, за ким весь руский народ, за ким всї рускі посли.

З Каменки пишуть нам: Онодї прибули до Каменки кацап др Гакман, серетский кацапик др Могильницкий, що називає наших селян „свинопасами“, і вашківский кацапский послугач Мелничук. Тутешний кацапский льокай мудрагель Евгеній Карличук бігав цїлий тиждень по селу та скликав своїх другів на віче. Успіхи були не аби-які, бо на віче зійшло ся около 20 кацапских прихвостнїв. Опісля надійшли ще й люди, які належать до нашої каси й читальні. Не вибрано нїякої президиї віча, бо не було й на що; др Гакман вискочив на крісло нагло наче якийсь „паяц“ тай почав блеяти свої нїсенїтниці. Вся его промова до зібраних то були лише злобні бріхні на руске учительство та на деяких проводирів нашого народу. Др Могильницкий шибав ся в закутках поміж людьми та розмовляв-шептав тихонько з ними, бунтуючи їх проти школи й учителїв. Один з поміж тутешних виборців пояснив людям, що всї Гакманові бріхні на учительство то тільки злобні видумки для отуманеня люду. На те ж Гакман заявив, що не має нїякої причини на то, щоб нападав на учительство заставнецкого повіту за те, що оно аґітувало проти его вибору на посла до сойму краевого. Віче закінчено тим, що Гакманів льокай Мелничук предложив зібраним кандидатуру д-ра Гакмана на посла до ради державної й таки сам зачав горлати пяним голосом „славно“ — а за ним кацапский льокай Евгеній Карличук з кількома своїми прихвостнями. Гакман, не осягнувши пожаданих успіхів, ханнув ся зараз за иньше средство й прикотив зібраним бочку пива до громадского уряду. Др Могильницкий вертїв ся наоколо бочки та все юдив проти учителїв та школи й проти кандидата Спинула та проти всего, що руске. — *Виборець.*

З заставнецкого округа.

В неділю, 31. марта с. р. відбуло ся віче в Чорнім Потоцї, скликане місцевим комітетом. На віче, прибули майже всї мешканцї Чорного Потока, не лише хлїбороби, але й купцї Жиди. Згадати-б, що було на вічу досить інтелїґенциї, між ними місцевий парох о. Тимкович, надучитель Попович, гром. секр. із Заставної п. Циґанюк і всї учителї з Горощівців. Був також начальник з Дорошівців п. Паньків і начальник з Онута п. Костинюк. Прибувшого з Онута кандидата п. А. Лукашевича повитав в імени громади двірник Івон Запаранюк хлїбом і солию. По отворенню зборів надуч. Коверчуком вибрано предсїдателем зборів панотця Тимковича, на его заступника п. І. Запаранюка, а на секретаря зборів учит. п. В. Івановича, на що збори однодушно згодили ся. — Промова кандидата, в котрій розвинув свою програму і приобіцяв щиро трудитись для добра селян, загально всїм сподобала ся і викликала гучні оплески і грімке „славно“. По бесїдї кандидата було слїдно на зібраних незвичайне одушевлене. — По нїм говорив п. секр Циганюк. В довшій промові підніс він заслуги послів Русинів, особливо п. посла Василька, около піднесеня добробиту рускаго народа і о дотеперішній, щирій працї п. кандидата около руских людий. На кінци сказав бесїдник, що всї повинні підпирати кандидатуру п. Лукашевича. (*Грімкі оклики вдоволеня*). По нїм говорили селяни Ґеорґій Ткачук, начальник з Дорошівців Панків, Василь і Пентелей Василеньчук, Костинюк, котрі всї в своїх промовах висказували, що вони всї за кандидатурою п. Лукашевича і заразом заявляють ся проти всякої иньшої кандидатури. Потім поспитав п. Лукашевич, приобіцюючи сповнене всїх бажань руского народа, хто є за его кандидатурою? Не остало ся між зібраними анї одної непідпятої руки і всї зібрані однодушно ухвалили, що бажають послом мати лиш п. Антона Лукашевича. Пізним вечером закінчили ся збори і нарід спокійно розійшов ся домів, дякуючи п. Лукашевичеви за его труд і всїм прибувшим гостям за відвідини. — *Присутний.*

Полїтичний перегляд.

Як виглядає будучий парлямент в голові ґрафа Штернберґа? Ґраф Штернберґ, який перебуває тепер в Африцї, оголосив „відозву до ческого народу“, в якій обстоює за славяньско-християнськосоцияльною більшістю в будучім парламентї. Коли-б Славяни (Поляки, Чехи і Слав. полудневі) злучили ся з христ.-соціялами, тодї витворили би подавляючу більшість, що обнїмала би 300 місць з 516-ох. В склад сеї велитної коалїциї увійшло би: 80 Поляків, 80 Чехів, 40 полудневих Словян і 100 христ.-соціялів. Социядні демократи, нім. вільнодумці — каже ґраф Штернберґ — дальше Русини, Італїйці і розсипані радикали пічнуть вести борбу на житє і смерть, однак се нам буде однаково. Хай вони кладуть своє veto, коли ми будемо мати в своїх руках всї теки міністерскі! Ся могутня фракция мала би захопити в свої руки цїлий кабінет і то при такім подїлї, що шефом кабінету мав би остатись барон Бек, міністерство рільництва дістало-б ся ческому арґрарийцеви, теку справедливости обняв би молодечех, однак такий, на якого згодять ся всї ческі сторонництва; міністром краян остав би Пацак, а на місце нїмецкого міністра-земляка мав би прийти полуднево словяньский. Теки міністерств просьвіти і желїзниць припадуть христ.-соціялови, а міністром торговлї мав би стати ґраф Аверсперґ. Однак найважнїйше приходить на кінець: Поляки мали би обняти міністерво скарбу і внутрішних справ. — Так малюєсь в голові ґрафа Штернберґа будуччина парляменту, шкода, що він не лишив для себе нїякої теки; перебуває він тепер однак в Африцї, то за те може виступить ще як претендент на царску корону в Сагарі...

Стріча Більова і Тітонього в Рапалло. Підчас латиньских великодних сьвят удав ся нїм. канцлер Більов з женою до Рапалло в Італії. Вже довго перед тим, як був оповіщений приїзд канцлера до Італії, почали часописи розбирати причину сего приїзду. Деякі говорили, що Більов робить собі звичайну прогульку, щоб відпочити від апсорбуючої парляментарної працї. Знов иньші часописи були противної думки і говорили, що подорож Більова має полїтичний характер, тимбільше, що італїйский міністер заграничних справ, Тітоні, має зійти ся з Більовом в Рапалло. Сї послїдні голоси мали рацию. Більов їхав до Італії, щоб з Тітонїм поговорити в справі недалекої конференциї мировоі в Газї. Звісно, що анґлїйский премер заповів на будучу конференцию внесок на загальне розоружене. Поки ще до тої конференциї було

три, чотири місяці, то німецкі кермуючі круги заневняли, що німецкий цісар є патентований „Friedensfürst“. Тепер-же, коли лише коротка пора ділить нас від мирових нарад, заняла ся Німеччина надто енергічно справою розоруженя. Але не щоб справі потурати, а щоб її по змозі змести з дневного порядку. Німеччина, якої роля на сьвітовім концерті в послїдних роках скріпилась, й гадки не має про розоруженє, хотьби частинне. А щоб на мирових нарадах не стояти одиноко як противник роззброеня, то Більов поїхав до Італії на прощу, щоб і італійске правительство здобути для своєї думки. Більов порадив ся з Тітоні́м про справу розброеня в тім напрямі, щоб цілу квестию віддати а пріорі до комісиї, яка буде на се влаштована. Таким чином усуває ся з дневного порядку так немилу для абсолютистичної Німеччини квестію de facto з дневного порядку. Се одна річ, задля якої виїхав Більов до Італії. Друга причина, то захитаний Італією тридержавний союз: Австрия, Німеччина, Італія. Кажуть декотрі політики, що сей союз живе лише в теорії, бо Італія щось дуже кокетує з Францией. Що Австрию не вяжуть з Італією правдиві сердечні відносини, відомо всякому здорово думаючому. Італія, що в протягу послїдних десяток літ двигнулась чимало, хоче зовсім ослобонитись від австрийского та німецкого впливу. Між Італією а Австриею була сего року нераз вже крайно напружена ситуация; Італійці вказують в камері на взірцеве устроене австрийскої маринарки, що иньшими словами значить: готуймось до борби з Австриею, а деякі впливові люди, як от Марконі, говорять зовсім не двозначно про неминучу війну на адриятицкім мори, розуміесь, не з ким иньшим, як з Австриею. В виду сего нитки, які держать тридержавний союз, дуже ослабились. Канцлер Більов мав і сю справу залагодити, так що, як вірити голосам европейскої праси, згода між Австриею, Німеччиною і Італією набрала нових сильних основ і мир в Европі на довго заневнений. Мимо того видачі на військо та новійші зброї не устають, а чим раз збільшають ся. Den Frieden hütet ein immer gewappneter Krieg.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. цьвітня 1907.

Особисті відомости. Посол Ник. Василько і віцемаршалок краєвий проф. др. Сг. Смал-Стоцкий повернули вже з Відня до Чернівців.

Слїдство проти українських студентів зі Львова. Найвисший трибунал зарядив, щоб дальше слїдство проти українських студентів, оскаржених о співучасть в демонстрациї з дня 23. сїчня вів карний суд у Відни. Всї акта судові тої справи відослав вже львівский суд до Відня. „Neues Wiener Tagblatt“ (ч. 94) доносить, що слїдство вести муть адюнкти віденьского суду др. Бетельгайм і др. Кадечка. Слїдство звертаесь проти 126-ох студентів, з чого вже у Львові рішено внести акт оскарженя зглядом 15-ох. Карне слїдство потребує ізза великого обему актів що найменьше кілька місяців, тим більше, що стає тепер ще на перешкоді скорого покінченя те, що всї акта зладжені є в рускій мові. Треба їх вперід перекласти на німецку мову. Само слїдство вести ме віденьский суд очевидно при помочи урядового товмача. До розправи проти наших студентів покличе суд лаву присяжних суд'ів на надзвичайну, чотиротижневу сесью, яка відбудесь правдоподібно аж з кінцем літа.

„Ruthenische Correspondenz“. Вже появилась в „Zeit-i“ нотатка про перше число сего незвичайно важного нового нашого видавництва. В першім числї був. посол до парлямонту Василь Яворский виступив із пропозициею навязаня близших зносин будучих послів руских в новій Радї державній із німецкою репрезентациею парляментарною. Точкою порозуміня мало би бути спільне жадане национальної (а не краєвої) автономії. — Навязуючи до самого видавництва, думаємо, що і буковиньскі Русини піддержать його так, як сего вимагає від нас вся важність сучасної хвилї.

Вісти з України. Заборонено видавати в Петербурзї укр. часопись: „Думськi Вісти“, за те з'явить ся там укр. ґазета: „Наша Дума“. — Лекциї проф. А. Грушевского в Одесї мають дуже великий поспіх. — Губернске „присутствіе“ в Харкові відмовило зареґіструвати тамошну „Просвіту“.

Вісти з Росиї. В дальшій дискусиї про земельне питанє найцікавійшим являеть ся голос сьвящ. Тихвіньского, який заявив, що поступове духовеньство йде назустріч народови і радо передасть в його руки свою землю. Церковні землї в европ. Росиї становлять 1,671.948 десятин, які ще в р. 1889 оцінив Синод на 116,191.118 рублїв. — *Рівно-ж і* депутат сьвящ. Колокольников заявив ся за відобранем землї від приватних власників і то без викупу. — Столипін заявив одному кореспондентови заграничному, що він є за удержанем Думи. — В часописах є відомости, що французкі й німецкі банки дадуть Росиї нову позичку, коли она буде забезпечена доходами з зелїзних доріг. Таке услівє упокорює Росию, але... Появились земельні розрухи в полудневій Бесарабії, які мали перейти туди з Румунії. — Чорна сотня далї агітує за розігнанем Думи. — В західноєвропейскій пресї з'явилась непровірена досї чутка про недалеку абдикацию царя.

Клерикальні руснї кандидатури в Галичинї. На зборах священників станиславівскої дієцезиї ухвалено ставити на округ Гусятин-Коничинцї кандидатуру проф. унів. д-ра К. Студиньского, а на округ Бучач-Монастириска канд. д-ра Р. Ковшевича, суд. адюнкта в Станиславові. — Поза тим в окрузї Броди і пр. кандидувати має на свою руку б. посол О. Барвіньский.

Число громад в Галичинї, які завели у себе руске урядованє, дійшло до 756.

Черновецкі лїсти виборчі можна переглядати в цїли вношеня реклямацій щоденно в читальни „Народного Дому“ від год. 5-ої вечером.

Сходини в черн. „Жіночій Громади“. В неділю, дня 7. с. м. відбулись вельми гарні сходини „Жіночої Громади“, присьвячені памяти Т. Шевченка. Бюст поета прибрано цьвітами, п. Грушкевичівна відчитала гарно бо щиро зложений реферат про „жіноцтво в поезиях Шевченка“, відтак виголошено вірші Шевченка та відчитано поему Б. Лепкого: „Над рікою“. Сходини без всяких формальностий — вступ безплатний. Шкода, що побіч жіноцтва із інтелїґенциї так мало міщаньских жінок з'явилось на сім зібраню. Такі сходини незвичайно потрібні в нашій громадї і тому щиро витаємо їх.

Вибори в Фінляндиї. Вже звісні результати виборів до фінляндского сойму. Після сих вибрано: 80 соц.-демократів, 58 старофінів, 25 молодофінів, 24 шведских народовців, 11 аґрарців, 2 члени христианьскої партиї робітничої. Між вибраними є 19 женщин соц.-демократок.

Страйк пекарів у Відни. В неділю покінчив ся страйк пекарів у Відни, що тревав кілька тижнїв. Майстри пекарскі приняли нову тарифу і тим причинились до заспокоеня домагань пекарских помічників.

Оповістки, іменованя і т. п.

Докторска промоция. Ві второк, дня 9. с. м. відбула ся на черновецкім университетї промоция пана Дмитра Коропатницкого, практ. при краєвім правительстві, на доктора прав.

З музичної школи ім. Миколи Лисенка. З днем 1. цьвітня розпочав ся в нашій школї новий квартал. Зі згляду, що слїдуючого року оплати для нових учеників будуть підвисшені, приймає заряд „Школи“ сего року вписи учеників і серед року шкільного аж до 1. червня, щоби їм дати можність узискати право на низші оплати, які будуть їм признані аж до скінченя наук. Ся постанова не є якоюсь примхою, а має своє оправдане в тім, що сї ученики, які сего року вписали ся, з малими виїмками позістануть і на слїдуючий рік, так, що заряд є в можности вже тепер постарати ся о евентуально ще потрібні учительскі сили, більший льокаль і пр., через що заощадити може не в однім видатку. Знов само піднесене оплат є оправдане тим, що заряд вводить з слїдуючим роком після постанов статуту для всїх учеників, як побічний предмет: науку гри на фортепяні. Наука гри на фортепяні є потрібна для всїх учеників хоч би їх головним предметом був сольовий сьпів, гра на скрипцї або подібне, тому, бо до загального музичного образованя потрібне конче знане теориї музики і гармонїзациї, а наука сих предметів неможлива без знаня, хоч побіжного, гри на фортепяні. Наша школа має широко зачерканий плян науки. Правда, що по більшій части користати будуть з неї сї особи, які трактують знане музики, як побічний фах, не виключена однак можність, що до школи попадуть і великі таланти музичні, які зможуть і схочуть шукати в музиці свого головного занятя і удержаня. Статут нашої школи є власне так уложений, щоб она могла і тим вимогам відповісти. Заряд бере ся отже відповісти сїй провідній ідеї, вводячи з новим шкільним роком названий висше предмет а в додатку ще науку істориї музики а може ще і естетичні вправи, знані під іменем: „Callisthenes und Delsartekunst“. Ясно отже, що збільшені вимоги принесуть і більші видатки, які мусять бути покриті головно а властиво виключно з оплат учеників. Заряд сподїе ся, що отся відозва не промине безслїдно і родимцї поспішать з вписами ще до кінця мая с. р. Тепер має школа 3 віддїли а то: віддїл сольового сьпіву (місячна оплата 8 К), віддїл фортепяну (місячна оплата 8 К), віддїл скрипки (місячна оплата 6 К); до сего безплатно наука початкової теориї музики або гармонїзациї. Нововписуючі ся ученики платять одноразово вписове в сумі 4 К. Вписувати ся можна в льокалю „Школи“ в „Народнім Домі“ що дня межи 3. і 5. г. по полудни. — *Заряд.*

Конкурс. В громадї Гатна з двірским обшаром Гатна і Калинешти Енакі (суч. повіт) розписує ся конкурс на посаду громадского писаря. З сею посадою сполучена річна пенсия в сумі 800 К, а треба зложити кавцию в сумі 600 К. Убігаючі ся о се становиско мусять між иньшим мати кваліфікацию з німецкої і волоскої мови в слові і письмі, а з рускої мови в слові. Поданя треба передати в громадскій канцелириї в Гатнї найдальше до 10. мая 1907.

Із штуки і лїтератури.

„Безталанна“, драма І. Тобилевича. — Дня 7. с. м. відбулось перше в тім році представленє „Буковиньского руского народного театру“. Дружина вивела драму Тобилевича „Безталанна“. Не знаю чому, але аматори наші не тїшились досї надто великою популярністю в черновецкій громадї. На представленя їх інтелїґенция не приходить. Було так на жаль і тепер. А шкода... „Безталанну“ відграли цїлком добре. Актори вивчили добре свої ролї, режисерія штуки цїлком добра, цїлість вийшла лїпше, як звичайно на наших аматорских представленях а навіть не гірше від вистав офіциальних наших галицких акторів. Ніяка роля не висувалась непотрібно на перший плян, скрізь заховано добре відчуте цїлости. Тут і там затиралась всяка ілюзия дїйсности, та винна тут маленька саля і примітивні технічні средства. Що дотепні сцени надто підкреслювано, не дивно. Ми-ж бачимо сей дивний звичай на жаль і у наших „фахових“ акторів. П-а Березовска відіграла ролю нещасної Софії так, як наша добра дїйсна акторка. Все психольоґічне богацтво сеї креациї в останній дії знане впрочім лиш Заньковецкій. Добрий Гнат (п. Робачек) був би ще лїпший, як би катастрофу красше підготовив, так що она справдї вийшла б неминучою. Впрочім грав добре. Варка (п. Остроґовска) дуже добре виголошувала ролю. Вона згодом і гдибше відчувати ме почуваня своїх креацій. Старенький Іван (сам упр. театру п. Захарко) і вдовиця Ганна (п. Кордасевич) грали щиро, із зрозумінем; вони гарно обсервують жите і представляють його відтак цїлком коректно, — без карикатурованя і без афектацій. Старости (п. Созаньский і п. Мариньский) були такі дотепні, що не потрібували би сего спеціально акцентувати у грі. А тепер до подробиць: не треба було в часї сватання Варки співати в хатї „Над Прутом“, бо сеї пісні свати на Вкраїні рішучо не знають, — а коли-б і знали, то тодї-б її певно не співали; не треба те-ж приносити сита, коли хтось просить о решето; можна було малювати піч і не опускати такої гарної сценки. — Звичайно дасть ся на Руси гарні реляциї із цїлком негарних представлень. Я нарочно підчеркую і слабші сторони гри наших аматорів, бо они грали, (як на наші средства і відносини) так добре, що їм і вся правда не зашкодить. Такі представленя (грають головно аматори-міщани!) заслугують притім на щире поперте. Гарні успіхи їх доброї волї треба цїнити! На такі вистави треба нам всїм йти! — (*О. Л.*).

Slovanski Prehled, ч. 6. Девятий отже рік виходить в Празї знаменитий журнал присьвячений славяньским справам. Веде його звісний поет ческий Адольф Черни, великий прямо феноменальний ідеаліст, для якого одинокою ідеею є дорога до справедливости і пізнаня правди в житю славяньских народів. І в останнім числї находимо немало совісних нотаток і справоздань із нашого житя по всїй Україні. Орґан сей визначаесь великою безсторонністю і точними інформациями. Недавно „Дїло“ назвало „Slov. Prehled“ — — журналом „польонофільским“. Се очевидна помилка а заразом сьвідоцтво, що у нас не читає дехто важних цїкавих видавництв а відтак говорить легко всякі нїсенїтниці. Щиро бажаємо „Prehledo-ви“ більш справедливого признаня від чужих і — від його земляків. Предплата на рік 10 корон. Адреса адмінїстрациї: Praha, Jeruzalemska ul. 11. — (*О. Л.*).

Буковиньский Руский Народний Театр під дирекциею Івана Захарка відограє в неділю, д. 14. н. ст. цьвітня с. р. в сали „Народного Дому“ оперету Котляревского „Наталка Полтавка“. Цїни місць враз з податком від карт: Крісла І-рядні 3 Корони; ІІ-рядні 2 Корони, ІІІ-рядні 1 Кор. 50 сот. Партер 70 сот. — Початок о годинї пів до 8-ої вечером.

Переписка Редакциї.

Е—н Г—о в Гл. Хоч лиш в половинї користаємо із Вашого перекладу, все-ж таки дякуємо щиро за память, думаючи, що небавом пришлете нам який переклад із популярно наукових статий.

Авторови „Контрастів“. Помістимо небавом.

Ім. К. в Ст. Допись поміщено, числа сего в нас нема.

Послїдні вісти.

З Вашківцїв телеґрафують нам: Андрій Колотило з Вилавча, сьвідок проти Богатирця обжалованого о протизаконне скликуване віч під голим небом, **убитий.** Убійства доконано сеї ночи о годинї першій по опівночи. Убийники викололи нещасливому очи і вирвали язик. Богатирця увільнено задля недостачі доказів. Істинні чорносотенцї наші вже мордують!

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адмінїстрация.

Цїна оголошень за одноразове їх поміщене: Цїла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 сторони 10 К., 1/16 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надіслане і Оголошеня редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошеня малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Балківцї відбудуть ся в недїлю дня 21. цьвітня 1907. о 3. год. попол. з звичайним дневним порядком: *Василь Нижник*, начальник. *Теофіль Чесниковский*, касиер.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Вашківцї н. Ч. відбудуть ся дня 21. цьвітня 1907. з таким дневним порядком: 1. Справоздане за дїловий рік 1906. 2. Доповняючий вибір старшини і ради надзорчої. 3. Опроцентоване пожичок і вкладок шадничих. 4. Вільні внесеня. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади. Костинцї відбудуть ся в недїлю дня 21. цьвітня 1907. о год. 1. попол. в домі п. Евгена Івановича з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Приняте обрахунку і білянсу за рік 1906. 3. Вибір начальника і двох членів старшини. 4. Вибір касиера і призначене для него платнї. 5. Вибір двох членів до ради надзорчої. 6. Вільні внесеня. — *А. Данчул*, началник.

Звичайні осїнні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Ставчани відбудуть ся в недїлю дня 21. цьвітня 1907. о 3. год. попол. в Читальни „Рускої Бесїди" з слїдуючим дневним порядком: 1. Отворене зборів. 2. Приняте обрахунку і білянсу за рік 1906. 3. Вильосоване двох членів старшини і вибір заступника начальника і одного члена старшини. 4 Усунене 3 тої части ради надзорчої і вибір нових членів. 5. Вибір предсїдателя і 4. членів мирового суду. 6. Установлене найбільшої пожички яку би можна одному членови удїлити. 7. Назначене надзвичайної нагороди членам старшини і касиерови за якусь подорож, труд, втрата часу і т. д. 8. Призначене дни урядові і касові. 9. Призначене днїв на звичайні засїданя ради надзорчої. 10. Вільні внесеня. — *Іван Ойстрик*, начал. *Юрій Руснак*, касиер.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Ошихлїба відбудуть ся дня 21. с. м. з звичайним дневним порядком. *М. Бабюк*, голова. *Стефан Лупул*, касиер.

Всїлякі насїня цьвітів і огородовини
продає en gross
ЯКІВ КОФЛЕР
в Залїщиках. Цїнники, на жадане висилає даром.
Цибуля близько 1600 штук 1 кґр. в пакетах 5 кільових по 1 зр. 80 кр. оплатно. 70 (—4)

Хлопця до практики склепової
пошукує
„Читальня" в Топорівцях.
Близші условини тамже.
73 (3—5)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть
NERVOL
„Назва правно забезпечена"
аптикара др. Ю. Францоза
в Тернополи.
Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol" і не принимати нїяких „Нервотонів".
Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшощок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всїх країв.
В Чернівцях на складї у Шміда і Фонтіна.
(—)

Г. ФАЙЛЄС
усувач нагнїток
Чернівцї,
ул. Руска ч. 8.
(—)

До Америки і Канади
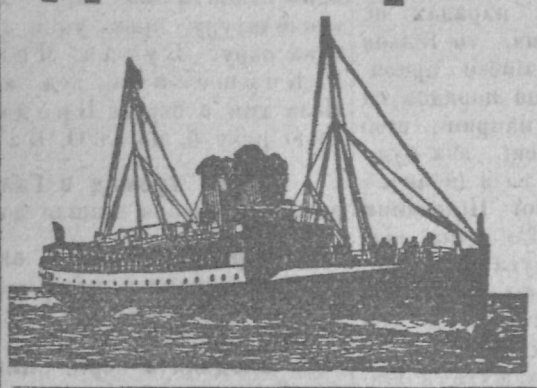
найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНЇЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 33—52 н

В 6 днях до Америки,
Переїзд подорожних до
Канади і Арґентини
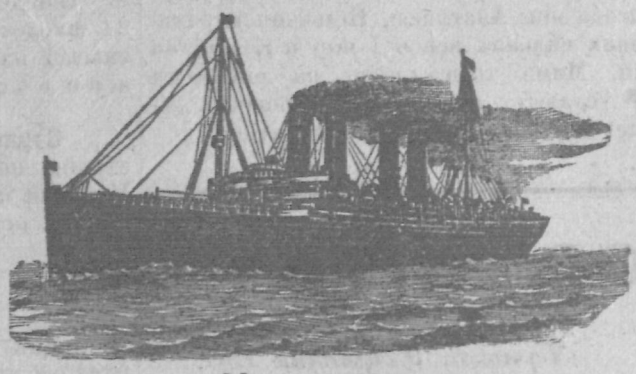
жадайте пояснень
Напишіть лиш карту кореспонденцийну до
Falck & Comp.
Гамбурґ, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденция у всїх мовах.
109 (38—104) н. с.

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ
найлїпше їхати переправою
М. Г. ФРЕЙДБЕРҐА в Антверпії,
бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморских країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найлїпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 14—20

Виданя „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи"
можна купити у всїх
філїях „Рускої Бесїди" і „Рускої Школи",
в друкарнї „Рускої Ради" і в книгарни І. Рехенберґа.

Друкарня „Рускої Ради" в Чернівцях
має на складї
Книги і друк для Каси райфайзеньских.

Важне для управителїв шкіл.
Намість друксорти
„Jahresausweis"
краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту
„FRAGEBOGEN"
яку можна вже тепер набувати в друкарни „Рускої Ради" (Чернівцї ул. Петровича ч. 2) по цїнї
6 сотиків за аркуш.

XV Звычайни̂ загальни̂ зборы
Товариства взаїмных обезпечень
„ДНѢСТЕРЪ"
вôдбудуть ся въ четверъ 9. н. ст. мая 1907 о год. 10 передъ полуд.
у власнôй сали Товариства у Львовѣ (при ул. Рускôй ч. 20).

Порядокъ дневный:

1. Вôдчитане протоколу XIV Загальных Зборôвъ зъ 15 мая 1906.
2. Справоздане Дирекціи и Рады надзираючой и замкнене рах. за XIV р. адмін. (1906).
3. Справоздане Комісіи ревізійнои и удѣлене абсол. Дирекціи за XIV р. адмін. (1906).
4. Внесене Рады надзираюч. въ справѣ ужитя надвыжки зъ р. 1906 въ сумѣ 298134 К.
5. Выборы:
   а) 5 заступникôвъ членôвъ Рады надзираючой на 1 рôкъ (§. 32 стат. К).
   б) 3 членôвъ Комісіи ревізійнои и 1 заступника на 1 р, (по мысли §. 45 ст.)
6. Интерпеляціи членôвъ.

*) Зъ надвыжки 298.134 Кор. вносить Рада надзираюча призначити:

1.	20 проц. до фонду резервового по мысли §. 9 б. статута	59.627 К — с.
2.	звернути членам по мысли §. 52 стат. 10 проц. премій оплаченыхъ за рôкъ 1906	201.727 „ 75 „
3.	на публични̂ добродѣйни̂ цѣли по мысли §. 29 л. стат.	2.000 „ — „
4.	а решту придѣлити до фонду спеціяльного на звороты членам по мысли §. 52 и 17 статута	34.779 „ 25 „

Перед зборами о годинѣ 8-ôй рано вôдбуде ся Богослуженє в церквѣ Успенія Пресьв. Богородицѣ

77 1—1

Президент:
Григорій Кузьма.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях.
За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

Ч. 38. Чернівці, пятниця дня 30. марта (12. цьвітня) 1907 р. Рочник XXIII.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
в Австро-Угорщині: на цїлий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росиї: на цїлий рік 8 карбованцїв, на пів року 4 карб.
в инъших державах: на цїлий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“
на цїлий рік 18 кор. (вгл. 9 рублїв або 34 фр.) а на пів року 9 кор., вгл. 4·50 р., або 17 фр.
Поодиноке число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, пятницї і неділї.

Редакция, адмінїстр. і експедиция „Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеґр.: „Буковина — Чернівцї“.

Оголошеня приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частїйших замовленях відповідний рабат. Реклямациї неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попередним застереженем і залученем належитости почтової. В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділь і сьвят.

Вже ллять ся кров мужицка.

Страшну вість подали ми в послїдних відомостях останнього числа „Буковини“! Замордовано в страшний спосіб сьвідомого мужика із Вилавча, який був головним сьвідком судової розправи проти Богатирця! *Замордовано невинного* чоловіка серед бестияльских знущань, — сповнено до неба о пімсту взиваючий злочин на біднім селянинї, який із сьвятою сьвідомостию народних обовязків стояв по сторонї передових другів нашого народу, по сторонї нашого народного кандидата, п. Єр. Пігуляка. Всї здогадують ся, що зьвірский морд сей має полїтичний підклад! Вже від довшого часу, як писали ми о тім в наших часописях, — затуманені сторонники кацапско-паньскої кандидатури в вашківскім округї розсилали анонїмні *листи до знатнїйших прихильників нашого народного кандидата із страшними погрозами*, що останних ждe смерть, коли від народної справи як найскорше не відступлять. Якраз всї п. учителї з Вилавча одержали такі листи. А тепер згинув мужик із Вилавча і то якраз сьвідок *проти кацапского кандидата* о. Богатирця, — погиб в передодень судової розправи... На таку вість серце кровавить ся і вся ненависть звертаєть ся проти тих, на яких совісти по вік тяжіти ме ся неповинна кров мужицка! Кацапи вносили від давна роздор в наші народні маси замість працї для бідного люду — в наших селах сїяли они ненависть і деморалїзацию, сїяли сьвідому лож основану на релїґійнім фанатизмі, туманили і розривали людий і тим в душі їх вщіплювали наклін до найстрашнїйшого зьвірства, *найбільшої погани*. Вічні сьвідомі брехнї „Народної (з)Ради“ йшли між нарід, який відтак заливали кацапи алькоголем по своїх зборах, — вічне юджене проти всеї народної орґанїзациї селяньскої йшло від кацапів у спокійні мужицкі оселї, — цьковано брата на брата, *не було нїяких средств*, які-б були за страшні в шаленій борбі кацапів проти народної ідеї. Кождий здобуток нашого працюючого народу, кожда читальня, кожда каса, кожда „Сїч“ були предметом заїлого ворогованя із сторони кацапских ренеґатів ромунїзаторів; — де лиш здвигав ся наш нарід і ставав красше жити, сейчас з'являлись кацапи і починали свою нужденну, погану киріню. Та нїчо не помагало. Нарід ріс і приходив до чимраз красшої сьвідомости, читальнї і каси кацапскі почали масово розпадатись, збаламучені бідні люди почали явно відвертатись від своїх шалених провідників-кацамів. Сьвідомі брехнї і юдженя кацапскі стали тепер так огидні, не дивно, коли їх власне наслїдкам приписують люде згадані висше листи із страшними погрозами і отсей страшний злочин: замордоване невинного селянина. Там, де нема ідеї, а є лиш злоба і зависть, брехня і деморалїзация, там очевидно при такій аґітациї навіть проти волї вождів „партиї“ мусить зродитись злочин!

Поганий, до краю негідний спосіб баламученя і юдженя кацапского стає перед нами із пятном поважного закиду, що якраз в нїм є почин такого страшного *дїла, як полїтичний морд в Вилавчу*! Дорогою мирної, ідейної працї для народу йшли ми все і се мусить нам признати навіть найбільший наш ворог. Що кацапи сїяли крайну деморалїзацию, о тім они самі аж надто добре знають! Але деж дїло ся почуте людске у тих сївачів роздору, де криєть ся їх совість, яка не кричить протестом проти того цинїзму, із яким в'являють ся они між нашим бідним людом? Вже не як полїтичне сторонництво, але як люди пятнуємо деморалїзацийну, шалену киріню кацапску, яка затровує душу нашого люду! Такі страшні і нечувані у нас досьвіди, як сей морд, повинні останних в більшій части невинних прихильників кацапско-буковинъской киріні відвернути від сеї погані і звернути їх на шляхи, де нема місця для цинїчних орґій, де йде лиш щира праця для народу, де є любов для народної сили і віра в ясну будучність рускої народної ідеї. Най сей неповинний морд стане гробом для кацапского шахрайства!

Відкриймо перед народом всю кацапску погань, вкажім на кровавий посїв кацапскої шаленої амбіциї, вкажім народови отсї побілені гроби, повні крайного плюгавства, щирим чим раз більшим трудом для бідного люду добиймо кацапску гниль і осьвятім тим страшну отсю подію, осьвятім невинно пролиту кров нашого сьвітлого брата мужика!

Поляки — гнобителями.

(*Бернштерне Бернзон*).

(Конець).

Не одно тут дало би ся оповісти. Але, як старий журналїст, знаю добре, яку пайку можу взяти нараз.

Возьмім лише малу пробу їх тактики з послїдних днїв.

Університет у Львові був початково призначеним й Русинам. Але его так спольонїзовано, що в р. 1901 множество руских студентів вивандрувало до чужих університетів, щоби тим звернути увагу авторітетів на суть річи. Однак се не помогло нїчого; а позаяк і иньші законні средства не помагали, прийшли они на думку устроїти в сїм році бурливу домонстрацію, підчас якої поломано певну скількість університетских меблїв і чинно обиджено одного університетского урядника. Молодих людий заведено на послїдню. Але таки того самого дня пущено їх на волю. Парлямент тодї ще зібраний, отже могло прийти до інтерпеляциї. Але ледви що розвязано парлямент, іменно 30. сїчня, арештовано молодїж наново. Заперті в переповнених казаматах, безнадїйно сидячи довгий час, постановили студенти остаточно увільнити ся голодовою смертию. Доперва аж тепер звернули на них увагу в Відни і тут не могли зважитись на нїчо иньшого, як лиш випустити їх на волю.

Але тепер отворили ся очи й прочий Европі. Чи то можливо, говорили ми між собою, щоби Поляки, котрі так розпучливо боролись і борять ся з Росіянами і Нїмцями о свою власну мову, щоби ті Поляки скрито, тихцем знущали ся над иньшими за те лиш, що ті иньші держать ся своєї мови?

Коли б оден або другий перечитав тепер знова історию Поляків, то знайде, що ще від давна „правдивий Поляк“ дуже тяжко не инакше розумів понятє свободи, як лиш свободу для себе самого: робити або залишити, що лише сатана захоче. Паньска мораль!

Ми горячо співчували з польским народом в його нещастю. Ми подивляли його геройску борбу за Наполеона, як також його погорду смерти в повстаню за повстанем. Ми може ще більше подивляли його героїчну оборону в інтересї малого і великого в щоденнім житю. Всї пригнетені народи мали Поляків по своїм боцї, як лиш пробували скинути з себе ярмо неволї а польскі великі півцї свободи до останних хвиль здвигають променисті луки понад нашим житем

Але коли знаємо, що з сїмох мілїйонів мужиків у властивій Польщі ще нинї пять мілїйонів є без земли і що польский клюб в Думі казав і каже, що переміна земельних відносин не є потрібною, — ну, то просто не знаємо, що казати на се. Бо ми видимо, що се лиш доведе до відродженя Польщі і свободи а они не видять сего. Те саме і в Галичинї. Коли польска шляхта не годна понятї сего, що всї лїси, і вся земля не може вже дальше бути привілеєм для жмінки людий, лиш, що справедливе виборче право і справедливі вибори мають показати, як має поладнатись та справа і як всї иньші хиби мають бути усунені, коли польска шляхта ще не добачує сего, то те, що они — а ми то знаємо — робить доброго, лиш приспішить ту хвилю, якої нїхто з нас не хоче дожити, лиш хиба сатана, що омотав їх слїпотою.

Чесний руский (україньский) нарід буде незадовго постійним тематом всіх часописий цивілїзованого сьвіта. Бо тепер знаємо всї: Той старий нарід вніс в росийску революцию жадання остаточного порішеня земельного питаня і те питанє вийшло в програму Думи. Те питанє мож обминути можна перекрутити, але годї його вже відкинути; оно перейде до всїх народів і знайде в кінци свою форму.

Чи-ж се не дивно? Нарід, що був засуджений на смерть, дає нам всїм нових, законодавчих сил до справедливости і щастя народів. Зародок лежав в його власнім старім ладї громадскім. Така народна душа, що показує таке здоровле і спромогу житя, не може розумієсь вмерти!

Передвиборчі вісти.

З кіцманьского округа.

В неділю, дня 7. цьвітня відбули ся о год. 2. по полудни передвиборчі збори в громадї Суховерхів. Перше слово забрав управитель школи п. Матей Григорович, витаючи горячо прибувшого на збори кандидата п. радника Ілю Семаку. Потім розвинув кандидат в довшій дуже популярнїй промові свою програму, котру скінчив заявою, що хоче і буде вірне і ревно служити для добра свого дорогого народа. По промовах пп. уч. Никоряка, начальника Бажана і Семенюка приняли збори одноголосно і з одушевленем кандидатуру п. радника Ілї Семаки на посла до Ради державної.

З Суховерхова поїхав кандидат около 4-ої год. по обіді на збори до Кліводина а разом з ним прибули сюди в гості о. Юр. Калинюк, начальник міста Бажан, голова кіцманьскої читальнї Василь Ростоцкий і другі. На границї села, коло стациї Суховерхів очікував і привитав кандидата начальник кліводиньский п. Ілаш Поповецкий з радними. Разом з ними заїхав дорогий гість в супроводї величавої бандериї в село, де коло старої школи ожидали приїзшого майже всї мешканцї села Кліводин. При вході привитав начальник громадский п. кандидата Ілю Семаку поновно в імени громади і передав ему хліб і сіль по старім звичаю. Збори утворив гарною промовою п. уч. Токарюк, привитавши п. радника Семаку і прочих гостий. По тім розвинув п. кандидат в спосіб дуже популярний свою програму і приобіцяв ревно заступати інтереси руского народа. П. Іля Семака заявив, що своєю кандидатурою нїкому не натручує ся і завізвав виразно присутних, щоби кождий, хто може не годить ся з его виводами, висказав свої думки цїлком явно. По промовах о. Калинюка, начальника Бажана, п. Токарюка і господаря Василя Запотічного, збори, на котрих було дуже велике число приклонників Савчука, приймили одноголосно резолюцию, в котрій принято кандидатуру п. радника Ілї Семаки а заразом виразно і рішучо запротестовано против кандидатури Савчука, котрий, як сказав в своїй промові п. начальник Бажан, міг би може бути кандидатом до сойму краєвого, але на жаден спосіб депутатом в Раді державній, бо там треба людий учених, людий з високим образованем, там треба вміти „на милю стріляти“. З сего виходить, що наколи п. радник Іля Семака навіть у так званім кацапскім гнїздї як Кліводин, з'умів собі здобути так великі симпатиї, то мож сьміло сказати, що за сим кандидатом стоїть голос руского народа і що вибір його запевнений. — *Кліводиньский.*

З заставнецкого округа.

В суботу, дня 6. цьвітня по полудни коло 5-ої год. відбуло ся передвиборче віче в Луках, на котрім взяли участь майже всї виборцї нашої громади, ба навіть із сусідних сїл. Зібрані повитали приїзд п. А. Лукашевича грімкими окликами „славно“, при чім стріляно із моздїрів на знак особливого і щирого поважаня. Старший господар Федір Майструк привитав кандидата нашим руским звичаєм в імени цїлої громади, передаючи йому хліб і сіль. Присутні, удавшись до шкільного будинку, вибрали старшину зборів а то начальника Ілаша Калинюка предсідателем, начальника із Звинячки Н. Димку і Тедера Пилипюка, господаря із Лук, заступниками, а Сг. Циґанюка писарем. Перший промовив на зборах при загальних оплесках прибувший кандидат п. А. Лукашевич. По гарній програмовій промові кандидата перебиваній грімкими „славно“ забирали слово пп. Смеричаньский, Димка, Ф. Майструк, Калинюк, Стенґач, Циґанюк і *ще иньші виборцї. По сім відчитано і слїдуючі внесеня ухвалено і принято одноголосно зборами:* „Зібрані виборцї в Луках висказують повне довірє знаному і добре заслуженому п. А. Лукашевичеви, витають його кандидатуру в застав-

нецкім повіті і заявляють одноголосно, що віддадуть свої голоси лиш на п. А. Лукашевича і будуть як найгорячійше его кандидатуру попирати. Зібрані застерігають ся супроти всякої иншої кандидатури, предвиджуючи в иншій противній кандидатурі акцию шкідливу інтересам заставнецкого повіта в загалї а наших виборців з осібна. Рівночасно висказують збори подяку і признане п. Ник. Василькови за його працю в Раді державній і просять його як також „Национальну Раду“ о дальше поперте кандидатури п. А. Лукашевича“. Трудно замовчати і те, що зібрані, почувши в бесїдах імя Гакман, гудїли як пчоли про его сумні політичні дїла, пускали в погоню за тим іменем слова „ганьба ему“ та „сумно“, отже видно, що про кандидатуру д-ра Гакмана і тут, в колишній твердини его, нїкому і не сниться ся. Прощаючись сердечно із своїм кандидатом, желали ему всї виборчї сили і витревалости до трудної і щирої працї на добро і славу руского народу. — *Виборець.*

Дня 6. цьвітня с. р. відбуло ся о годинї 3. по обідї передвиборче віче в Прилипчу. При входї до уряду громадского, де окрім інтелїґенциї очікувало дорогого кандидата на сей повіт п. Лукашевича велике число місцевих селян, привитав п. Лукашевича парох отець Ю. Калинюк гарною промовою, а начальних п. Т. Ткачук передав ему хлїб і сіль. По входї до уряду громадского, отворив збори о. Калинюк. Присутні вибрали старшину, в яку увійшли: О. Калинюк предсїдатель; надучитель І. де Врага І ий заступник, начальник Т. Ткачук ІІ ий заступник а уч. Ю. Душилевич писар. Отець Ю. Калинюк, представив короткою промовою кандидата. Потім забрав слово п. Лукашевич. В своїй горячій промові висловив докладно задачу свою і свої цїли і з'обовязав ся сьвято боронити наш руский загал у всїх его потребах. Всї зібрані висказали горячу прихильність кандидатови п. Лукашевичеви і дали слово чести попирати всїми силами его кандидатуру. Вічному кандидатови п. Гакманови висказали одноголосно своє обурене, за роздор, що его вносить між нарід. Збори висказали також найглубше довіре й найгорячійшу подяку дотеп. посл. Василькови й Пігуякови за невтомиму працю коло руского народу. Надучитель І. де Брага зробив присутних уважними, що наш кандидат називає ся Лукашевич, а не Лукаевич, як мильно дехто говорить; отжеж, щоби при голосованю не було відтак яких непорозумінь. Відтак просив п. кандидата, щоби той старав ся, щоби консистория систимізувала більше місць для гр.-пр. півцїв церковних, бо много з них покінчивши школу, чекають цїлі десятки лїт на яке місце. О. Ю. Калинюк додав до того, щоби кандидат старав ся, аби гр.-пр. церковним півцям підвисшити платню з гр.-пр. релїґійного фонду, бо їх платня рівнає ся хиба двірским форнадям. Пан Лукашевич обіцяв й се зі всїх сил попирати. Потім забрав слово окінчений гр.-пр. церк. півець п. Запаринюк і висказав, що більшість даскалів вже пізнала, що кацания не є нїчо иншого, лише гнила колода й більшість даскалів йде тепер рука в руку з народом, але много є таких, що ще не відважують ся й сидять тихо, але вкоротцї здаесь й они пізнають, хто їм брат а хто собі рад. Тому, що більше нїхто не забирав слова, закінчив О. Ю. Калинюк збори. — *Ваш.*

З вашківского округа.

Величаве віче в Станівцях н. Ч. В середу, д. 10. с. м. відбуло ся величаве віче в нашій громадї. На збори сї приїхав з Чернівцїв наш славний і так дуже заслужений, дорогий посол Николай Василько — а зним і п. кандидат посол Єротей Пігуляк і редактор О. Луцький. Вже в дорозї до Станівцїв витали п. послів відпоручники з громад і „Січий“ а численні „Січові“ бандериї проводили дорогих гостий наших аж до громадского уряду в Станівцях. Хлїбом та солию витали послів наші люди на двірци в Барбівцях, — на граници громади Калинівцї повитала гостий депутация від місцевої „Січи“, причім промовляв заступник двірника і хорунжий „Січи“ Василь Гриндай, а на готари Станівцїв прилучились до калинівских Січовиків Січовики станівскі і воліцкі. Коли в товаристві бандериї приїхали панове гостї до самих Станівцїв, то тут перед урядом громадским привитали їх господар Ґ. Харина від станівскої громади, п. Н. Фрундза від „Січи“, відтак ще д. Василь Яцко, надуч. Д. Альбота, іменем „Січи“ на Вивозї Ів. Гоцуляк, і уч. Н. Данчул з Барбівцїв. В імени жидів витав послів п. С. Телер. На кожду промову, по кождім привитї відповідали оба панове посли серед сальв моздїрових і серед великого одушевленя народу. — Відтак всї, о скілько лиш місця було, пішли до уряду громадского, де отворив збори п. надуч з Волоки, Данчул. До проводу зборами покликано: на голову п. радника суду Войнарского, на першого заступника панотця Маланчука з Лукавця, на другого заступника голови п. д-ра Брауна а на писаря п. учит. Вітана.

Перший промовив п. посол Николай Василько. Він зложив справоздане із своєї дїяльности в соймі і парляментї і представив п. кандидата Є. Пігуляка. В часї промови п. Василька разпораз відзивались зібрані: „Хочемо мати послом лише п. Пігуляка“. — По промові п. Василька, яка всїм дуже припала до серця, промовляв п. Пігуляк, який в довшій промові розвинув свою програму, розказав як то він працювати буде, коли його виберуть послом, щоби облегчити недолю мужицку. Бесїдник говорив широко про податки, як би то їх справедливійше роздїлити можна, про потребу заведеня дворічної лиш військової служби, про забезпечене наших людий від лїцитаций і на старість а вкінци перейшов до місцевих потреб, за які треба упімнути ся. Промову п. Пігуляка нагороджувано частими окликами: „славно! Не хочемо Богатирця, не хочемо кирині, ми є за Вами, хочемо Вас!“ — Потім промовляв п. ред. О. Луцький. В гарній бесїдї розсьвітлив він погубну роботу кацапів, розказав, як то кацапи шкодять лиш народови, туманять його і яка по роботї кацапскій виходить незгода між бідним народом, як то воюють проти Пігуляка його вороги, як то вони грозять смертию нашим найкрасшим людям і як з того прийшло до такого страшного злочину, як замордоване Андрія Колотила, господаря із Вилавча. Четвертий промовляв панотець Маланчук, який яко православний сьвященик прекрасно розяснив зібраним, як то дурять кацапи наш нарід т. зв. „унїєю“, як то вони туманять лиш нарід і шкодять йому. Коли о. Маланчук запитав зібраних, чи они є за п. Пігуляком, всї на знак признаня піднесли руку в гору. На запит, хто є проти п. Пігуляка, не піднеслась анї одна рука. Всї постановили голосувати лиш на п. Єротея Пігуляка. — Господар Манкиш з Глиницї розказав ще дещо про те, як то Богатирець не тримає з мужиками, а лише з панами. На його внесене ухвалили зібрані висказати подяку п. Н. Василькови і Є. Пігулякови за всю їх щиру і корисну працю для руского народу. Потім промовляв ще господар Гунька з Чорторий, який з'образивши недолю нашого народу, перестеріг наших людий перед таким яке є тепер в Румунії, бо такий поступок як там, так і тут вийшов би нашим людям на лихо та горе. По промові п. надучителя Годованьского з Лукавця і по подяцї п. Пігуляка за довіре удїлене йому зібраними, замкнено збори відсьпіванем народних гимнів: „Ще не вмерла“ і „Не пора“. — Зійшлось на збори так много народу, що не всї могли бути на нїм. Тому, коли панове посли побачили понад чотири тисячі наших людий, які стояли перед громадским урядом, постановили і тут промовити ще до тих людай. Говорив тут в остатне п. Пігуляк, почім п. гостї серед музики і вистрілів з моздїрів та в супроводї бандерий із чотирох „Січий“ і місцевої сторожи пожарної відїхали де Чернівцїв. Всї наші люде дуже одушевлені, всї, як один підуть д. 14 мая голосувати на п. Єр. Пігуляка, всї як найкрасше згадують день, у якім завитали до нас наші панове посли та прочі гостї. — *Колись кацап, тепер просьвічений ваш виборець.*

Збори товариства „Руска Шола“ в Путилові.

(Допись).

Звичайні загальні збори „Філії тов. Руска Шола“ в Путилові відбули ся дня 16. марта с. р. в будинку школи народної в Путилові з слїдуючим порядком дневним: 1. Отворене зборів; 2. прочитане протоколу з послїдного засїданя; 3. справоздане уступаючого виділу за минувший рік; 4. вибір нового виділу на рік 1907; 5. нарада над кандидатурою посла на гуцулскі повіти і вибір екзекутивного комітету на тїй-же повіти; 6. вибір тимчасового комітету маючого оснувати ся товариства ім. Осипа Федьковича в Путилові; 7. вільні внесеня; 8. замкнене зборів.

На збори прибули майже всї учителї і учительки з гірскої области; прибули також товариші з селетиньского повіту як також із над Сучави. Коли явило ся відповідне число членів, отворив збори голова тов. Михайло Дашкевич теплою промовою, витаючи всїх прибувших на наради товариства, а передовсїм товаришів з поза путилівского повіту. Протоколу з послїдних зборів не відчитувано, а то тому, позаяк кождому з присутних зміст его був відомим. Справоздане з дїяльности дотеперішнього виділу товариства за минувший рік представляе ся ось як: Виділ товариства заходив ся переважно коло того, щоби згуртувати около товариства як найбільшу скількість членів, бо де много членів, там і сила. Се змагане виділу увінчало ся по части гарними успіхами, позаяк до товариства вступили майже всї товаришки і товариші з над Черемоша, Путилівки, ба навіть і з округа селетиньского і з над Сучави. Виділ товариства заходив ся також в порузумінню з філіе товариства „Руска Шола“ в Вижници около признаня учителям верховинцям специяльного додатку дорожняного. Виділ скликав рівно ж надзвичайні збори товариства до Уста Путилова, котрі як відомо, відбули ся величаво.

Розписано також просьбу майже до всїх українських літературних видавництв, щоб тії спомогли своїми виданями нашу убогу бібліотеку. 3. марта 1906. року урядило товариство вечериці з танцями, котрі випали зовсїм вдоволяюче. Приходу було 127 К 60 сот., а розходу 127 К 86 сот.; 16 сот. виносячий дефіцит покрито з каси товариства.

Теперішний стан каси виносить + 23 К. Опісля прочитав п. голова подяку, яку прислав на его руки для нашого товариства, наш вельми заслужений добродїй краевий інспектор Ом. Попович, за висланну ему ґратуляцию з нагоди його іменованя краевим інспектором шкільним. Збори приняли його щиру подяку з рівно-ж щирим вдоволенем. — Уступаючому виділови удїлено абсолюторию.

До нового виділу увійшли: Михайло Дашкевич яко голова, Отильо Ельсгольц заступник голови, Николай Глїбка касиер, М. Брага контрольор, Осип Брандель бібліотекар, А. Мандрик писар, пп. Мінодора Глїбка і Анна Брага заступники виділових. Що до точки 5. денного порядку, то була вже згадка в 29. числї часописи „Буковина“.

З черги вибрано тимчасовий комітет маючого ся оснувати товариства ім. Федьковича в Путилові. В склад комітету увійшли: Мих. Дашкевич яко голова, Отильо Ельсгольц заступник голови, Н. Глїбка касиер, М. Брага контрольор, А. Мандрик писар, а Т. Роговский і П. Шлемко яко заступники виділових.

Відтак виголосив тов. Т. Роговский удалий вітчит під заголовком: „Чи належить Українцям читати й пропаґувати твори Максима Горкого?“.

Опісля на внесене д. Мих. Дашкевича ухвалили збори резолюцию, котру переслано нашим академикам до Львова. Зміст ухваленої резолюциї: „До 89 борців-героїв українських академиків в Львові. Найдорожші нам Братя! Кругом неправда і неволя. Но нарід замучений „не спить!“ Народні учителї буковиньскої Гуцульщини зібрані дня 16. марта 1907 на звичайних загальних зборах Філії товариства „Руска Школа“ в Путилові шлють Вам найсердечнїйшу подяку, за мученицку посьвяту в борбі за український університет в Львові. Висказуючи Вам необмежене довірїе а ворогам гнобителям необмежену погорду, заявляемо однодушно, що ми в повні годимо ся з Вашим поступованем, хвалимо його і прирікаемо сьвято, що і ми готові положити наші голови в борбі з дяцкою бутою. Слава Вам і честь!“ Слїдуе 17 власноручних підписів.

Позаяк порядок дневний як слїд вичерпано і пора була вже пріпізнена, замкнув нововибраний голова товариства збори, дякуючи присутним за ласкаву всїпучасть в так важних порадах. По відспіваню народних гимнів розійшли ся зібрані в свояси. — *Михайло Дашкевич* голова, *Антін Мандрик* писар.

Полїтичний перегляд.

Угода з Угорщиною. Недавно писали ми, що угодові переговори з Угорщиною не допровадили до нїякого порозуміня між обома половинами держави і що справу полишае ся на якийсь час in pendente. Однак переговори перервано лише на короткий час, щоб по упливі того часу взяти ся знова за цїлу справу. В понедїлок прибули до Відня на дальші переговори президент міністрів др. Векерле, мін. скарбу Кошут і мін. рільництва Даранний. Міністри знов обмінюють ся своїми домаганями, але результати будуть такі як доси. По переговорах у Відни продовжать ся переговори в Буданештї, але австрийскі міністри в Буданештї не виторгують більше, як угорскі у Відни. Цїлі сї переговори є нїчим иншим як простою комедиею (як висказуесь оден з впливовійших угорских державних мужів в „Zeit-i“), яка однак може покінчитись дуже трагічно і фатально для обох державних половиць. Причина сих неудач лежить в обопільнім браку довіря. Так річ має ся і сего вистарчае, щоб переговори не могли двигнути ся з місця. Недовірчивість є впрочім здоровою основою кождої угоди, також і в приватнім житю, бо при абсолютнім довірю не треба й угод. Однак таке недовіре мусить бути річево умотивоване, а не слїд ему бути особистим. Ся недовірчивість більша в угорских міністрів, як у наших. Мадяри не хотять довгоречинцевої угоди, а короткоречинцева також не стрічае в них на симпатиї. Кождому ясно, чого вони собі бажають, і через те не думають вони серіозно при угодових переговорах. Досить того, справа страх запутана і не дасть ся розмотати скорше, аж як зійде ся у Відни сильний парлямент, вибраний на підставі нового права виборчого, аж тодї поладнае ся справу після інтересів австрийских народів; до того часу ще не раз удадуть ся угорскі міністри до Відня, а австрийскі до Будапешту, але все безуспішно, — бо між ними надто мало обопільного довіря.

Бурливе вшехпольске віче у Відни. В недїлю відбуло ся у Відни віче тамошних вшехполяків, на якім референували ред. Смольскі і звісний др. Гоффмокль. Послїдний дав остаточно таку резолюцию зібраним під розвагу: Зібрані польскі виборцї Відня уважають відповідним солідарне поступоване Поляків у всїх публичних справах, головно ж при надходячих виборах до парляменту і в тій цїли, щоб показати ту солїдарність, поставить ся „Zählkandidatів“ у всїх віденьских виборчих округах. Проти сеї резолюциї виступили польскі соц.-демократи і заступались за попертем соц.-демократичних кандидатур. Хоч резолюцию принято більшостию голосів, то збори розбили ся без нїяких результатів, бо крик і метушня перешкодили поставленю кандидатів.

Події в Росиї.

Дума.

В дальшій дискусиї про земельне питаня згадати годить ся промову посла Шульгина, який рішучо заявив ся проти нарушеня приватної власности;

хвиця прийняла сю промову окликами обурення. По нім промовляв посол мужик. Він висьміяв сьвятість приватної власности і перестерігав правительство, щоб воно не дразнило мужиків, бо мужики рушать ся і захоплять власть в свої руки. — В останних днях з'явились нові поважні вісти, що Думу напевно розвяжуть. Посли старають ся ограничити свободу міністерских промов. Часописи доносять, що посли позістають у звязи із провінціональними революційними комітетами і приготовляють загальне повстане. Такі вісти походять із правительственних кругів. Проти розвязаня Думи сьвідчило би те, що о новій позичці, як показуесь і мови не може бути. Французькі банки під нїяким услівем не хочуть дати Росії дальших грошей без відповідної ухвали Думи.

Державна Рада.

В державній Раді ведеть ся тепер також дискусия над буджетовим предложенем мін. Коковцева. Буджетова комісия державної Ради, в яку входить і Вітте, рішила очеркнути 7 міліонів із видатків на військо, а також рішити має, скасувати всякі синекури в міністериях і в Синоді. — В склад державної Ради покликано на нового члена звісного ретроґрада, бувш. професора київского університету і теперішнього редактора „Кіевлянина“ д. Піхна.

Дрібні вісти.

Партия „Мирного обновленя“ рішила на останних своїх зборах відсунутись від всякої політичної акциї і розвязати всї свої партийні орґанізациї. — Київский університет опанували цїлковито соціяльісти-революционери. — В наслїдок протесту Столипіна проти лучности Думи із земствами та поодинокими знатоками в справах, якими займає ся Дума, „кадети“ вислали лист до президента Думи із протестом проти застережень Столипіна. — В Лодцї тревають від довшого вже часу кровавї бійки між робітниками соціяльістами і вшехполяками та христ.-демократами. В останній бійцї десять робітників вбито а десять тяжко зранено.

Вибори до ради громадскої в Одесї.

Велике вражіне на населене робить вислід виборів до ради громадскої. В наслїдок абстиненциї поступових людий вийшли виключно члени „союза руских людий“. 8 Жидів радних громадских, яких назначив ґубернатор, задумують зложити свої мандати.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Женщина.

(Легенда з інд.-мітольогії).

Як час зачинав ся, то сотворив Бог сьвіт. А як він схотїв потому сотворити женщину, то переконав ся, що з'ужив вже весь материял при сотвореню мущини. І Бог поміг собі по довгій розвазї ось так: Він взяв округлість місяця, филястий рух вужа, наклін до чіпливости пнучих ростин, дрожане трави, струнькість рожі, шовковий віддих цьвітки, легкість листка та погляд серни, веселість лучів сонця та слези мраки, непостійність вітру та боязливість заяця, гордість пави та мягкість піря ластівки, твердоту дїяманту, солодкий запах меду та жестокість тигра, тепло вогня та студінь леду, папляне сойки і воркотане голубки. З сих всїх елементів зложив Бог женщину, та дав еї мущинї в дар.

— Вісїм днїв пізнїйше прийшов мущина до Бога та сказав: „Господи, сотворіне, що ти менї дарував, огірчує менї житя! Она папляє без перестанку, забирає весь мій час, жалує ся без всякої причини — тай до того вічно хора!“

— А Бог взяв собі женщину назад. Але вісїм днїв пізнїйше прийшов мущина знова та сказав: „Господи! Від коли я віддав те сотворіне, стало менї жите дуже самітне. Она менї часто сьпівала, танцювала, і я все думав над тим, якто она кокетно на мене дивила ся, як зі мною гралась та вішалась на шию.

— Тодї Бог дав ему женщину. А ледво минули три днї, мущина був вже знова у него. „Господи, казав він, я сам не знаю, що казати, але женщина справляє менї більше прикрости, як утїхи! Прошу Тебе, спаси мене від неї“.

— Бог крикнув: „Іди собі вже раз від мене та роби, що сам знаеш!“ А мущина відповів: „Та я не можу з нею жити!“

— Ба! та ти і без неї не можеш жити, — сказав Бог!

Тодї зітхнув тяжко мущина, задумав ся і сказав пригноблено: „Ой горе менї нещасливому! Я не можу жити анї з нею, — анї без неї!“

З „Фрікс-Рундшау“. Перекл. *І. Стр.*.....

НОВИНКИ.

Чернівці, 11. цьвітня 1907.

Гостина цїсаря в Празї. Цїсар удає ся 15. с. м. до Праги. Разом з цїсарем виїхують також през. мін. барон Бек і міністри др. Пацак і Праде. Вже передтим появить ся мін. скарбу др. Форшт в Празї, а пізнїйше прибудуть мін. рільництва ґраф Аверсперґ і мін. просьвіти др. Мархет. Цїсар остане в Празї до неділї, 28. с. м.

Законопроєкт Абрагамовича о урядовім (польскім) язицї галицких автономічних властий одержав, як „Wiener Zeitung“ доносить, цїсарску санкцию. Є се новий польонїзацийний закон звернений проти Русинів. Він постановляє, що урядовою мовою автономічних властий має бути на будуче та з краевих мов, яка є уживана в хвилю оголошеня закона. Для зміни урядової мови треба скликати окреме засїдане, яке має право тілько тодї рішати, коли на нім будуть присутні три чверти членів. Доси завело руску урядову мову 900 громад.

„Bo to nie jest żaden wstyd, z polską szlachtą polski żyd“. Белзький рабін-чудотворець Сухе Бер Роках звернув ся сими днями з посланієм до иньших рабінів, у якім завзиває правовірних жидів, щоб при надходячих виборах підпирали лише вшехпольских кандидатів, бо так — мовляв — в торі написано.

Гоненє українських учнїв. Кореспондент „Южного Краю“ телеґрафує до „Рады“, що з полтавскої духовної семинариї виключено 20 учнїв за видаваня нелеґальної часописи в українській мові.

Віче українських студентів і студенток у Львові. Ректор Гризецкий оголосив на чорній таблици перед університетом, що виписи на літний семестер на львівскім університетї розпочинають ся в понеділок дня 15. цьвітня с. р. На той день (понеділок 15. с. м.) скликує комітет української академічної молодїжи віче української молодїжи львівского університету на годину 7 вечером. На дневнім порядку: справа виписів в українській мові. З огляду на те, що від рішеня того віча залежати ме дальше становище до університетских львівских властий, взиває ся всїх товаришів і товаришок, щоби всї прибули на се віче. Перед остаточним рішенем справи на вічу нїхто не сьміє виписати ся на університет.

Заборона куреня. Даньский сойм ухвалив закон, котрим заборонено курити тютюн молодїжи до 16 лїт. На тих, що переступають сю заборону, як також на тих, що доставляють молодїжи тютюну, сей закон накладає строгі кари. Коли так буде у нас?

Вкрадено дах. З Сараева доносять: В ночи з 3. на 4. цьвітня здоймили доси ще не винайдені злочинцї дах з одної хати і унесли його. Так само нїким не перешкоджені, виважили в незамешканій частинї дому вікна. Слїдуючого ранку побачили ся домашні, що їх хата втратила кришу.

Поляки крадуть рускі мандати в Галичинї. Вшехпольска „Rada Narodowa“ рішила поставити вшехпольских кандидатів на кільканацять руских округів виборчих в східній Галичинї. Тепер пізнати, як поважно думали Абрагамовичі і Ґломбіньскі, коли в виборчій комісиї в Відни запевняли руских послів, що 28 мандатів остануть Русинам ненарушеними. Солодкі в тих панків слова та погані руки. Рускі сторонництва в Галичинї без виїмки повинні супроти сего нечуваного лайдацтва вшехпольского відповідно застосуватись.

Кілько Росия має довгів подає час. „Наша Дума“. Росийска казна була винна чужим державам на 1. сїчня 1905 р. 7 міліярдів рублїв; через рік, себ-то на 1. сїчня 1906 р., довги її побільшили ся і дійшли до 7 і три черти міліярдів. Далї в 1906 р. росийске правительство пожичило (без дозволу Думи) 843 і три чверти міліонів рублїв на 5 проц. та ще під короткосрочні векслї взяло від банкірів 353 і пів міл. рублїв (теж без дозволу Думи). Всього в минувшім роцї міністрами позичено 1 міліярд 197 і пів міл. рублїв. Дещо з сих пожичок заплачено в тім же таки роцї; несплачених же пожичок минулого року остало ся більш 927 і пів міл. рублїв. Весь довг росийский на 1. сїчня 1907 р. виносив около 8 і пів міліярдів рублїв. Самих відсотків треба Росиї платити що року 381 міл. рублїв, або трохи чи не три карбованцї від кождої душі, живучої в Росиї; на кождій же „россійскій душі“ лежить довгу по 61 рубл., а на кождій сїмї, що складаєть ся приближно з 5 душ більш 300 рублїв. А вони, ті бідні душі і не знають, що на них наложено такого камінця.

Самозванний депутат. Дня 21. марта в м. Малинї київск. ґуб. до крамницї зайшов парубок в чумарцї і серед бесїди назвав себе депутатом Думи Кірієнком. До сего він додав, що разом з ним виїхало „в народ“ ще 180 депутатів. Чутка про виїзд депутатів митю розповсюдилась по місточку та окружних селах і зібрала натовпи народу. Дехто навіть шукав депутата на близшому вокзалї, але скрізь даремне: самозванний депутат як крізь землю провалив ся.

Поляки — гнобителями. Статя Бернзона в „Zeit-і“ під сим поголовком викликала в польских кругах бурю невдоволеня. В неділю відбули ся у Львові річні збори польских журналїстів, на яких ухвалено резулюцию, в якій висказуесь жаль ізза того, що поет такого значіня як Бернзон занав таке „несправедливе“ становиско проти Поляків „на підставі тенденційних інформаций“. За те запрошують вшехпольскі журналїсти Бернзона до Галичинн, щоб він „наочно переконав ся про суть польско руских відносин“. „Ми не сумнїваємо ся — говорить ся в резолюциї — що його осуд буде тодї вільний від пересудів і односторонних впливів і випаде инакше“. Ми-б дуже собі бажали, щоб старик Бернзон загостив до Галичинн і особисто переконав ся про гниль вшехпольскої господарки; тодї був би його осуд польско-руских відносин безсумнївно ще меньше корисний для вхехполяків.

Ображений ученик. В осени минувшого року вирок суду в Еґері викликав велику сензацию, головно в учительских кругах. Учитель Макс Байлшмідт в Найберґу назвав ученика з народної школи за його некоректне поведене — „лайдацюгою“. Батько ученика заскаржив учителя за образу чести до суду. Повітовий суд в Аш увільнив учителя, однак окружний суд узнав учителя винним і засудив його на 20 К кари або на два днї арешту. Суд касацийний уневажнив сей засуд і увільнив учителя, мотивуючи се тим, що треба учителеви полишити, які вирази догани супроти ученика має він вибирати.

Анґлїйский премієр і репрезентантки жіночої еманципациї при чаю. Анґлїйский премієр відїхував перед кількома днями до полудневої Франциї. Коли він у ваґонї сидїв при столї і чекав на чай, увійшли до воза призначеного лише для премієра, дві женщинї і непитаючись нїкого сїли при столї. Премієр не мав понятя, хто ті женщини, що запустились з ним в говірку про буденні справи, аж поки по упливі десятьох мінут одна з пань, якій положене видалось надто комічним, — голосно не розсміялась. Обі панї представили ся йому яко репрезентантки жіночого руху в Анґлії. В бесїдї зійшли вони на недавну акцию женщин в цїли осягненя права виборчого, однак премієр був осторожним і не сказав анї слівця ні pro ні contra, лише замітив: Мусите піти иньшою дорогою, коли хочете дійти до цїли. На сїм скінчилась авдиенция жіночих репрезентантів, бо в тій хвилї приніс кельнер чай і премієр взив ся енерґічно до него, занехавши жіноче питане.

Страшна пожежа знищила Фудіяму, торгове передмістє Харбіну. Тисячі людий осталось без криші. Шкода виносить около 4 міліони рублїв.

Кандидатура ґрафа Штенберґа. Як доносять часописи, рішило ческе аґрарне сторонництво не попирати кандидатури ґрафа Штернберґа.

Оповістки, іменованя і т. п.

Із укр. акад. тов. „Союз“. На загальних зборах вибрано слїдуючий видїл: Евсевій Галензовский, канд. філь., голова; Ник. Дрогомирецкий, студ. прав, заст. голови; Ст. Мак, студ. філь., І-ий секретар; Денис Маер, студ. прав, ІІ-ий секретар; Евген Маер, студ. прав, бібліотекар; Денис Фрундза, студ. теольоґ., касиер; Кость Левандовский, канд. прав, контрольор; Дмитро Лаґадин, студ. теольоґ., господар.

Зазїданє головного Видїлу „Жіночої Громади“ і „Кружка“ черновецкого, відбуде ся в неділю 14 с. м. о годинї 4. по пол. в робітни товариства, („Народний Дім“). — За Видїл: *Е. Кумановска*, голова; *М. Трусевичівна*, секретарка.

Конкурс на місця учителїв з рускою мовою викладовою розписаний до кінця с. м. при школї в Нових Мамаївцях, Горішних Ширівцях і Топорівцях черновецкого повіту, в Глїбоцї серетского повіту, в Горішних Милишівцях радовецкого повіту і в Панцї сторожинецкого повіту.

Із штуки і літератури.

„Ukrainische Rundschau“, річник V., ч. 4. за цьвітень. Зміст: „Die Polen als Unterdrücker“, von Björnstjerne Björnson; „Die ruthenische Universitätsfrage“, von Wolodymyr Kuschnir; „Die Erklärung der ruthenischen Universitätsprofessoren in Lemberg“; „Ein Schuldbekenntnis“, vom gewesenen Reichsratsabgeordneten Basil Ritter v. Jaworskyj; „Ein Vorschlag zur Vernichtung des ukrainischen Volkes“, mitgeteilt von Iwan Krypiakewytsch; „Zur Geschichte der kulturellen Bestrebungen der galizischen Ukrainer“, von Dr. Roman Tustanowskyj; „Wofür?“ von Bohdan Lepkyj, aus dem Manuskripte übersetzt von Iryna K. M. Budz; „Allpolnischer Grössenwahn“, von Wolodymyr Hnatyschyn; nochmals „Un danger pour l'Europe“; „Rundschau“. Виходить у Відни що місяця і коштує на рік 6 К. Редакция і адмінїстрация: Відень, XVII/3 Frauenfelderstrasse Nr. 2.

☛ Купуйте книжочку: **„Приписи про вибори до Ради державної“**, видану д-ром Когутом. Цїна примірника 50 сот. Набути можна в друкарни „Рускої Ради“, Чернівцї, ул. Петровича ч. 2.

Упрашає ся всї каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковинї“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом висилали на адресу друкарнї і належитість (1 кор.) за випечатанє оголошеня!

Адмінїстрация.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщене: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/10 сторони 5 К., 1/32 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обему місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕНЯ.
За рубрики: Надісланє і Оголошенья редакция не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленях, значний опуст.
Дрібні Оголошенья малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Синівці дол. відбудуть ся дня 21 цьвітня 1907 о 1 год. попол. в хаті всїх місцевих руских товариств з отсим дневним порядком; 1. Справоздане з дїяльности товариства з р. 1906. 2. Справоздане дотичне рокового рахунку, білянсу з р. 1906. 3. Доповняючий вибір 2 членів старшини. 4. Вильосоване і вибір членів ради надзорчої. 5. Вибір касиера і назначене річної платнї ему. 6. Нарада дотична зиску з р. 1906. *Василь де Томорук*, началь.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Жадови відбудуть ся в неділю дня 21. цьвітня 1907 в Народнім домі з таким дневним порядком: 1. Справоздане старшини і касиера за рік 1906. 2. Річний обрахунок білянсу за рік 1906. 3. Вибір 2 членів старшини. 4. Призначене платнї касиерови за рік 1907. 5. Вільні внески і наради *Михайло Яровий*, нач.

Українська політична економична і літературна ґазета

„НАША ДУМА“

Часопись присьвячена потребам городського і сїльского робочого люду.

В ґазетї писати муть члени Державної Думи. Ґазета має власних кореспондентів в Державній Думі і Державній Радї. — Виходить двічи на тиждень. — Передплата на рік **3 карб.**, на пів року **1 карб. 50 коп.**, на місяць **50 коп.**

Редакція і Контора:
С.Петербург, Сергіевская 81 кв. 37.
Ред.-видавець: Я. С. Калениченко.

Видання „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всїх
філіях „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“,
в друкарнї „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберґа.

Родимці! Вступайте в члени „Рускої Каси“. Один пай виносить 40 К, від паїв платимо 6 проц.

Свій до свого!!

Виказ дїловодства „Рускої Каси“ в Чернівцях.
За місяць марець 1907.

	Стан з поч. місяця		Збільшилось		Разом		Зменьшилось		Стан з кінц. місяця	
	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.
Число членів	1226	—	19	—	1245	—	1	—	1244	—
Конто паїв	112062	20	772	50	112834	70	44	—	112790	70
Конто резервового фонду	14488	55	38	—	14526	55	—	—	14526	55
Конто щадничих вкладок	196558	44	18394	91	214953	35	14906	23	200047	12
Конто рескомпту кр. бан.	159733	—	48577	—	208310	—	39635	—	168675	—
Конто инньш. чуж. капіталу	288473	—	36190	—	324663	—	35650	—	289013	—
Конто векслїв	633927	—	118438	—	752365	—	105336	—	647029	—
Конто довжних записів	153505	50	—	—	153505	50	4643	09	148862	41
Конто відсотків	3425	41	4401	46	7826	87	1860	64	5966	23
Конто відсот. від вкл. щад.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто провізий	612	19	522	50	1134	69	—	—	1134	69
Конто адмінїстр. видатків	623	97	315	97	939	94	—	—	939	94
Конто платнї	720	—	360	—	1080	—	—	—	1080	—
Конто чиншу	185	75	—	—	185	75	—	—	185	75
Конто інвентара	1000	—	—	—	1000	—	—	—	1000	—
Конто pro diversi	269	70	15	22	284	92	143	17	141	75
Конто дівіденд	2162	40	—	—	2162	40	32	40	2130	—
Конто страт і зисків	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто каси	5489	41	219018	58	224507	99	211257	46	13250	53
Конто податків	109	08	—	—	109	08	—	—	109	08
Конто ріжних паїв.	5632	50	—	—	5632	50	—	—	5632	50

Чернівцї, 1. цьвітня 1907.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Складайте свої ощадности в „Рускій Касї“. Від вкладок платимо 5 процент.

Від пожичок беремо 6 1/2 %.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфкарти, доки не запитаете ся в

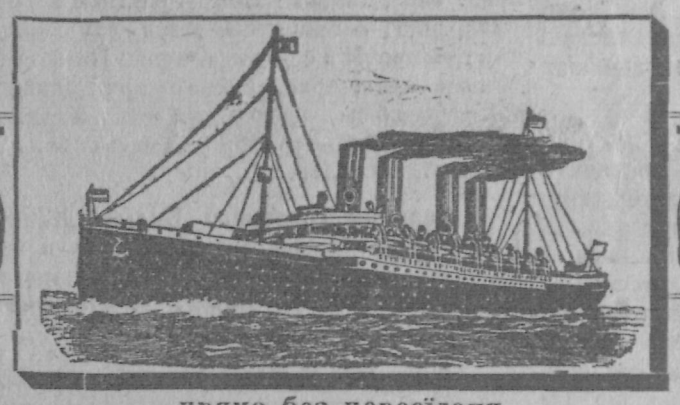

Уважайте на нумер 14 ул. Ратушева б о л и ш там

Міжнародним Бюрі подорожи Ґльобус о цїну!

знаходить ся Бюро Подорожи Ґльобус 28 14—20н. с.

прямо без пересїдання

переправляє
найскорше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесион. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ

Ґльобус
Чернівцї,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складї
Книги і друк для Каси райфайзеньских.

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)
МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛІЇ,
Берґмана і С-ки в Дрезнї і Тешинї над Ельбою

після одержуваних щоденно писем з признанем, є і остане ся із всїх медичних мил **найуспішнїйшим**, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержаня і плеканя сьвіжої мягкої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всїх дроґеріях, складах перфум і торговлях мила. 44 (8—50) п.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівцї, ул. Головна. (Enzenberg-Haupstrasse)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

До Америки і Канади

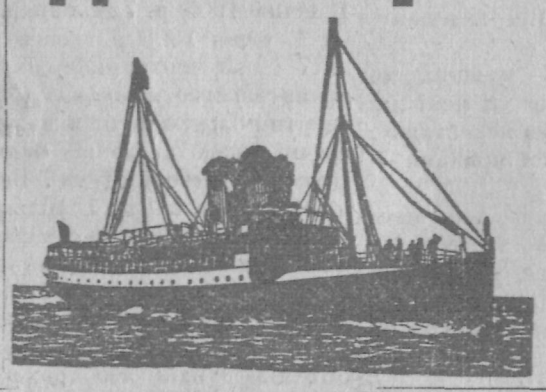

найвигіднїйша, найдешевша і найпевнїйша їзда через
ЛЇНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернівцї ул. Головна** (Енценберґ) **ч. 32.**
104 34—52 п

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелї до ласкавої відомости що надходять найновійші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Шіхлер і Сини в Ґрацу.
Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л Попера в Хрудимі коло Праги.

(—)
Дамска і дїточа обув.
Дамскі і дїточі капелюхи.
Дамскі і дїточі рукавички.
Дамскі і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамскі і дїточі рукавички і парасольки.
Дамскі і дїточі паньчохи.
Дамскі і дїточі гребінї і щітки.
Дамскі і дїточі підвязки.
Дамскі і дїточі пояски
Дамскі і дїточі шапочки.
Дїточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.
Артикули до подорожи, спортові і Tennis.

Найлїпші тукраєві і заграничні фабрикати

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпитки
Мужескі ташки на листи і візитки.
Револьвери, стрільби до пользованя і амунїция.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарадом Івана Захарка.